

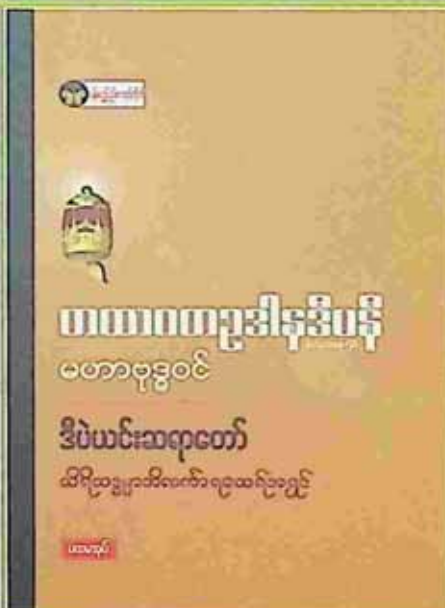
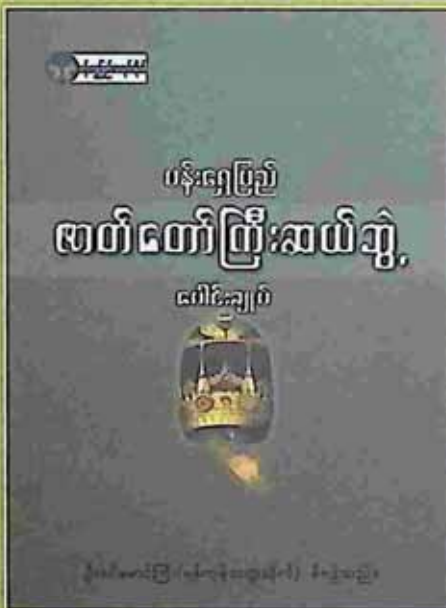
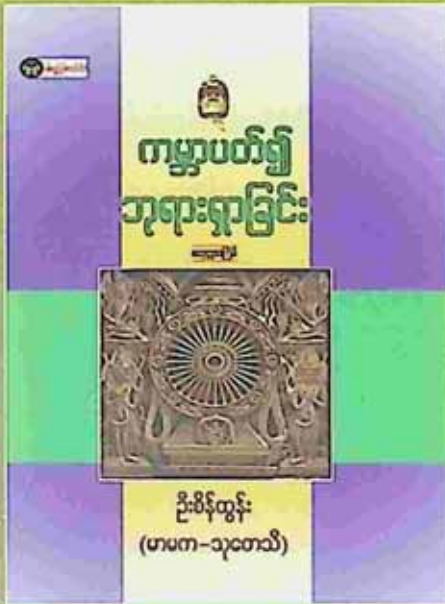
မုံရွာ အရှင်သီရိမာလာ၏ အမေးများကို
 ‘ဣန္ဒဝဓိရာဘိလင်္ကာရ သီရိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု’
 မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်

ဖြေကြားတော်မူအပ်သော

သမန္တန္တုဒိယနိဗ္ဗာန်

ပန်းရွှေပြည်-ဒုတိယအကြိမ်

- ၁- ဣန္ဒြာသယပိဋကတ်စာပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၁၀ (၁၁၇၂ ခု)-ပထမအုပ်။
- ၂- ဂန္ဓမာစာပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၁၀ (၁၁၇၂ ခု)။
- ၃- ရာမညတိုင်းကြီးစာပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၈၂ ခု။
- ၄- ဥက္ကလာပစာပုံနှိပ်တိုက်
၂၂ လမ်း-ပန်းထိမ်တန်း၊ ရန်ကုန်
၁၈၈၃ ခု-ပထမအုပ်။
- ၅- ဥက္ကလာပစာပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၈၆ ခု-ဒုတိယအုပ်။
- ၆- ပြည်ကြီးမန်တိုင်(မဏ္ဍိုင်)စာပုံနှိပ်တိုက်
၁၈၈၉ (၁၂၅၁ ခု)။
- ၇- ဟံသာဝတီပိဋကတ်စာပုံနှိပ်တိုက်
တာလဝီလမ်း၊ မန္တလေးမြို့
၁၉၂၅ ခု။
- ၈- ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက်-ရန်ကုန်
၁၉၂၆ ခု-ပထမတွဲ။
- ၉- ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေးဌာန-မန္တလေး
၁၉၄၀။
- ၁၀- သုမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်-ရန်ကုန်
၁၉၄၀ (၁၃၀၂ ခု)။
- ၁၁- ဘီအီးတီစာပေဌာန-ရန်ကုန်
၁၉၆၇ ခု-ပထမအုပ်။
၁၉၆၈ ခု-ဒုတိယအုပ်။
- ၁၂- ကာယသုခပုံနှိပ်တိုက်
၁၉၆၈ ခု-နိဝင်ဘာလ။
- ၁၃- သာသနာရေးဦးစီးဌာန-၂ အုပ်ပေါင်း
၁၉၈၅ ခု-ရန်ကုန်။
- ၁၄- ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်-ပထမအကြိမ်-၂ အုပ်ပေါင်း
၂၀၁၅ ခု-ရန်ကုန်။
- ၁၅- စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ
၂၀၁၇ ခု-ရန်ကုန်။
- ၁၆- ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်-ဒုတိယအကြိမ်-၂ အုပ်ပေါင်း
၂၀၂၄ ခု-ရန်ကုန်။

တန်ဖိုး

၂၀၀၀၀ ကျပ်

အုပ်ရေ
၅၀၀ အုပ်

ဒုတိယအကြိမ်-ပန်းရွှေပြည်
၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ

မျက်နှာပိုး
ပန်းရွှေပြည်

ထုတ်ဝေသူ
ဦးသိမ်းမင်း (၀၄၂၉၁)
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်
၃၃၄၊ ၈ လမ်း၊ ၁၁ ရပ်ကွက်၊
တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
ဦးဇေယျာဦး (၀၁၅၇၉)
Silver Sky Press

အမှတ် ၃၁၊ ၈၉ လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး။
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

စာအုပ်ချုပ်
ထိပ်တန်း-မင်းဇော်

မုံရွာ အရှင်သိရိမာလာ (နောင် ‘လှေသင်းအတွင်းဝန်ဦးချိန်’)
အမေးများကို

မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား
ဖြေကြားတော်မူအပ်သော

သမန္တတက္ခဒါန်ကျမ်း

ရှင်သဒ္ဓမ္မရံသီ-မှတ်တမ်းပြုသည်။
ခရစ်နှစ် ၁၈၂၁ ခုနှစ်တွင် ပြုစုသောကျမ်း

ကိုရွှေသိမ်းမင်း စုစည်းစိစစ်ခင်းကျင်းပြီးသော စာစုစာရင်း

- * တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်း
မေဗုဒ္ဓထေရ်
ညောင်ရမ်းခေတ်တွင်ပြုစုသည်။
တွေ့ဖူးသမျှ၌ အစောဆုံးဗုဒ္ဓဝင်ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
- * ရှိမ္မကားဆရာတော်စာစု
ရတုကဗျာလင်္ကာစာစုများ။ ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
- * ပန်းရွှေပြည် ရှေးကဗျာစု-၁
အိုင်ချင်း၊ အဲချင်း၊ အန်ချင်းများ ပေါင်းချုပ်
ရှာဖွေတွေ့ရှိသမျှကို ယနေ့အထိ အပြည့်စုံဆုံး ကဗျာစု
- * ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်း
ဗညားကြီးတို့ ပြုစုသည်။
(ဗညားဒလ လုံးဝမဟုတ်ပါ။)
ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
- * ဓမ္မစေတီအရေးပုံ
ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပုံများ။
ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း
- * ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက် ရတုပေါင်းချုပ်
[ပ, ဒ, တ-၃ တွဲ]
ခေတ်အဆက်ဆက်စာဆိုများ၏ ရတုများကို
စာဆိုအက္ခရာစဉ်အလိုက် ရတုပေါင်းထောင်ကျော်
စုစည်းထားခြင်း။
- * မုံရွေးမဟာရာဇဝင်ကျော် ပေမူ
‘ရာဇိန္ဒရာဇဝရမဏ္ဍနိကျမ်း’ လည်း ခေါ်။
‘အရိယာဝံသအာဒိစ္စရုံသီ ပုဂ္ဂိုလ်ထေရ်မြတ်’ ဘွဲ့တော်ရှိသော
မုံရွေးဆရာတော်ပြုစုသည့် ရာဇဝင်ကျမ်း
ပေမူကို ပုံနှိပ်ခြင်း။
ပ, ဒ, တ, စ-၄ တွဲ။

- * တောင်ငူရာဇဝင်နှင့် တောင်ငူသမိုင်းဟောင်း
ပုံနှိပ်ပြီးမူကို တတိယအကြိမ်ထုတ်။
တောင်ငူရာဇဝင်ပထမပိုင်း-
ဆရာကြီးဦးပွား တည်းပြီးမူကို ပြန်စိစစ်ထုတ်ဝေခြင်း
- * ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး
ပ, ဒ-၂ တွဲ။
ပုံနှိပ်ပြီးမူများကို လက်ရင်းထားပြီး၊
ပေမူနှင့် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်းကာ ထပ်မံပုံနှိပ်ခြင်း
- * ဦးကုလား ရာဇဝင်လတ် (မဇ္ဈိမရာဇဝင်)
ပုံနှိပ်မှုအဖြစ် မရှိခဲ့ဖူးသေးသော ရာဇဝင်ကျမ်းကို
ပေမူကနေ ပထမဆုံးပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း။
- * ‘ပေါရာဏကထာအဘိဓာန်’ ခေါ်
မြန်မာရှေးစကားအဘိဓာန်-၁
ပါဠိ, သက္ကတစကားလုံးများကို အတတ်နိုင်ဆုံးပယ်ပြီး
စုဆောင်းထားသည့်
ဝေါဟာရစကားလုံးပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော်ပါသည့်အဘိဓာန်
(အမှတ် ၂-၂၀၂၄ ခုနှစ်ဆန်းပိုင်း ထွက်မည်။)
- * သုဓမ္မစာရိဖြတ်ထုံး-၃ စောင်တွဲ
တောင်ဖီလာဆရာတော်နှင့် ကိုင်းစားမနုရာဇာအမတ်
ပြုစုသည်။
ပေမူမှ ပထမဆုံးပုံနှိပ်ခြင်း၊ မူကွဲ ၂ မူနှင့် ပုံနှိပ်ပြီးမူ။
- * ရှင်ဥပါလိဖြတ်ထုံး ၂ စောင်တွဲ
ကျမ်းပြုသူ အမည်မပါ။
ပုံနှိပ်စာအဖြစ် ပထမဆုံးရိုက်နှိပ်သော
ဖြတ်ထုံးပေါင်း ၁၈ ခုပါသည်။ မူကွဲ ၂ မူပေါင်း။
ရှားပါးဖြတ်ထုံးတစ်စောင်
- * တျာချင်း, ကာချင်း
စီစဉ်ဆဲ
- * ရေးသူမထင်ရှား ရှေးကဗျာလေးများ
စီစဉ်ဆဲ
- * တွင်းသင်းရာဇဝင်သစ် အစ-အဆုံး
စီစဉ်ဆဲ

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
* နိဒါန်း-ပါဠိဆရာ ဓမ္မာစရိယ ဦးစံကြည်	 ၅
* မုံရွေးဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာ အကျဉ်းချုပ်-ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိ	 ၆
* ဦးအေးချို(မဟာဝိဇ္ဇာ) အမှာ	 ၁၃
* ကျမ်းဦးပဏာမ	 ၁
* အရှင်သီရိမာလာ၏လျှောက်လွှာ	 ၃
 ပထမတွဲမာတိကာ		
၁။ ကဏှာဇိန်မင်းသမီး၊ ဇာလီမင်းသားတို့ကို ဇူဇကာပုဏ္ဏား ရိုက်ပုတ်ရာ၌ ဇူဇကာပုဏ္ဏားအား အပြစ်ထိုက်၊မထိုက်အကြောင်း။	 ၄
၂။ ပျို့ကဗျာတို့တွင် ‘သစ်သီးသစ်လန်၊ ပန်းမှန်ဖိုမ’ ဟုစပ်ဆိုရာ၌ ‘သစ်သီးနှင့်သစ်လံ၊ ပန်းနှင့် မှန်’အခွဲအကြောင်း။	 ၅
၃။ ဇမ္ဗူသပြေသီး ကျကြွေကျရာ၌ ရေသတ္တဝါ၊ကုန်းသတ္တဝါ ဖြစ်၊မဖြစ်အကြောင်း။	 ၈
၄။ အရှင်ဥပဂုတ် တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသားနှင့်နေသည်။-ဟူသောအကြောင်း။	 ၉
၅။ ‘ဘုရားပွင့်တော်မူမှ ပေါ်သည်။’ဆိုသော မနုသီဟခြင်္သေ့သည် ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးတွင် မည်သည့်အမျိုး ဖြစ်သည်။ သံသေဒဇမျိုးဖြစ်သည် အကြောင်း။	 ၁၀
၆။ ၃၂ ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး အကြောင်း။	 ၁၂
၇။ ခပ်သိမ်းသောဘုရားရှင်တို့ မစွန့်အပ်သော အရပ် ၄ ပါး အကြောင်း။	 ၁၅
၈။ မိုးကြိုးမျိုးတို့သည် ပထဝီဓာတ် ဖြစ်မည်၊ ဝါယောဓာတ်သက်သက် ဖြစ်မည်၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် ဖြစ်မည်၊ နတ်လက်နက် ဖြစ်မည် အကြောင်း။	 ၁၆
၉။ ‘ပါရမီရှိလျက် မဂ်၊ဖိုလ် မရရာသည် ၃ ပါး’ ဟူသော စကားအကြောင်း။	 ၁၉
၁၀။ ရန်အောင်ရာသည် အင်္ဂါ ၄ ပါး အကြောင်း။	 ၂၁
၁၁။ စွန့်ထိုက်သော မိန်းမအပြား ၅ ပါး အကြောင်း။	 ၂၂
၁၂။ မျက်ကြုတ်ထွက်ရာသည် ၁၀ ပါး အကြောင်း။	 ၂၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာနံပါတ်

- ၁၃။ မယ်တော်မာယာ၏ ဆွေတော်စဉ်တွင် မောင်တော်သုပ္ပဗုဒ္ဓနှင့် ခမည်းတော် မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓတို့၏ အထူးအကြောင်း။ ၂၄
- ၁၄။ ‘၁ကျိပ် ဥယျာဏ်သော မိန်းမတို့ ရေချိုးသွားရာ ၁ ယောက်ကို မိကျောင်းယူ၏။ ၂ကျိပ် ပြန်လာ၏။’-ဟူသော ပဟေဠိပုစ္ဆာစကား၏ အကြောင်း။ ၂၈
- ၁၅။ ယောက်ျားဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်လေး၊ ချိန်ဝန် ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်လေးတို့၏ အကြောင်း။ ၂၉
- ၁၆။ မြတ်စွာဘုရား ဆံတော်ပယ်ရာတွင် ‘ဆံတော် လက် ၄သစ် ကြွင်းသည်။ ဆံတော် လက် ၈သစ် ကြွင်းသည်။’-ဟူသော စကားအကြောင်း။ ၃၂
- ၁၇။ ‘မဂ်ရဇကန်၊ သောတာပန်၊ တိရစ္ဆာန် ဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်သနည်း။’ဟူသော ပုစ္ဆာစကား၏ အကြောင်း။ ၃၃
- ၁၈။ ပါရမီပျို့တွင် စပ်ဆိုသည့် သာဝိတ္ထိဆန်း အကြောင်း။ ၃၅
- ၁၉။ ပါရမီတွင်စပ်ဆိုသည့် ‘ဣတ္ထိဖော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်၍’ဟူသော စကား အဓိပ္ပာယ်။ ‘မိန်းမသည် ယောက်ျားမဖြစ်။’ဟူသောစကား။ သောရေယျထေရ်ဝတ္ထု။ ဘုရားလောင်း၊ ယသောဓရာဒေဝီတို့ ယောက်ျားအဖြစ်၊မိန်းမအဖြစ် မြဲ၊မမြဲအကြောင်း။ ၃၆
- ၂၀။ ‘သားရရာသည် အင်္ဂါ ၃ ပါး အကြောင်းအားဖြင့်’ ဟူသောစကားအရ မိန်းမတို့ သားရရာသည် အင်္ဂါ ၃ ပါး၊ ၈ ပါး အကြောင်း။ ၅၁
- ၂၁။ ‘မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့၊’ဟူသော ပါရမီလင်္ကာအရ ဘုရားရှင်တို့ မမြင် မသိကောင်းသောအရာ ရှိ၊ မရှိ။ သံသရာ၏အစကို မြင်၊ မမြင် အကြောင်း။ ၅၂
- ၂၂။ ခြင်္သေ့တို့၏ အကြီး၊အငယ် ပမာဏအကြောင်း။ ၆၀
- ၂၃။ သတ္တဋ္ဌာနစေတီတော်တို့၏ ဗောဓိပင်နှင့် ကွာဝေးပုံ အကြောင်း။ ၆၁
- ၂၄။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၏ အမြင့်အရပ်၊ ဘုံဆင့်ဘုံထပ် ဘယ်မျှရှိသည် အကြောင်း။ ၆၂
- ၂၅။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသည့်ကာလ ဦးခေါင်းတော်ပြုရာအရပ် အကြောင်း။ ၆၆
- ၂၆။ ဝေဇာဓာတ်လောင်သည့်နေ့ အကြောင်း။ ၆၈

ပထမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

ဒုတိယတွဲ မာတိကာ

- ၂၇။ စတုဓာတု ဝတ္ထုကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပုံအကြောင်း။ ၇၁
- ၂၈။ လူတို့ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ၊မရှိ အကြောင်း။ ၇၅
- ၂၉။ လူနှင့် ကိုယ်စောင့်နတ်တို့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း စုတေ့ကြရမည်။ ရှေ့၊နောက် စုတေ့မည်အကြောင်း။ ၇၉
- ၃၀။ ယခုရှိသော သိကြားလက်ထက် အသုရာနှင့် စစ် တိုက်၊မတိုက် အကြောင်း။ ၈၁
- ၃၁။ ရေနေဂါး၊ မြေနေဂါး၊ တောင်နေဂါးတို့၏ အကြောင်း။ ၈၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၃၂။	မိတ္တေယျဘုရားအလောင်းတော် ယခု အဘယ်ဘုံမှာရှိသည် အကြောင်း။ ၈၈
၃၃။	နမောတဿ ပမာဏကို 'နတ် ၅ ယောက်တို့ အသီးသီးရွတ်ကြသည်ကို စုရုံး၍ထားသည်။' ဆိုသောစကား ဟုတ်,မဟုတ် အကြောင်း။ ၉၀
၃၄။	ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့သည် ၁ ခု ယုဂ် ၉၀ ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် ၉၁ ပါး ဖြစ်မည် အကြောင်း။ ၉၁
၃၅။	မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် သောမနဿ ဖြစ်မည်။ ဥပေက္ခာဖြစ်မည် အကြောင်း။ ၉၃
၃၆။	မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တို့တွင် အဘယ်ကိုအာရုံပြုသည် အကြောင်း။ ၉၄
၃၇။	သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် တူသောအာရုံရှိသော စိတ်တစ်ခုသည် 'ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ရှိ၏။' -ဟူသော စကားအကြောင်း။ ၉၅
၃၈။	'ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်။ နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသက်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစက်၊ သန္ဓေသက်။' -ဟူသောကဗျာ၏အရ။ ၉၆
၃၉။	အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်းလာ ကံမျိုး ၁၂ ပါးတို့၏ ကွဲပြားပုံအကြောင်း။ ၉၈
၄၀။	ဒိဋ္ဌိအပြား ၆၂ ပါး အကြောင်း။ ၁၀၁
၄၁။	သက္ကာဒိဋ္ဌိ ၂၀ အကြောင်း။ ၁၀၉
၄၂။	အနုလောမ ခန္တိဉာဏ် ၄၀ ၌ ဝိပဿနာဉာဏ် ၂၀၀ ပွားများဝေဖန်ပုံ အကြောင်း။ ၁၁၁
၄၃။	ဆုတောင်းခန်းတွင် 'သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြစင်စစ်၊ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်။ နတ်မြစ် မန္တာကိနီတည်း။' ဟု စပ်ဆိုသောကဗျာအရ နတ်ပြည်၌ မြစ် ရှိ,မရှိ အကြောင်း။ ၁၁၂
၄၄။	ရသေ့ပရိပိုဇ်, ပဏ္ဍရဂံ, အစေလက, နိဂဏ္ဍတိတ္ထိတို့၏ အဝတ်အစား, အသုံးအဆောင်, အယူဝါဒများအကြောင်း။ ၁၁၃
၄၅။	ရသေ့တို့ပရိက္ခရာတွင် လျှော်တေ၏ အကြောင်း။ ၁၂၄
၄၆။	'သစ်နက်ရေ'ဟူသည် သစ်ပင်ကခွာသည် သစ်ခေါက်သစ်ခွံ ဖြစ်မည်။ 'သစ်နက်'မည်သော သားမျိုး၏အရေ ဖြစ်မည်အကြောင်း။ ၁၂၅
၄၇။	ရသေ့တို့မှာ သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုခြင်း အကြောင်း။ ၁၂၇
၄၈။	ရသေ့တို့ 'ဆံကျစ်'ဟူသည် ပကတိဆံပင်ကို ကျစ်သည့်ဆံကျစ် ဖြစ်မည်။ အခြားပင်ရှိဦးမည် အကြောင်း။ ၁၂၈
၄၉။	ပိုးမျိုး ၈၀ တို့၏ အမည်နာမ, သရုပ်သင်္ချာ, နေရာဌာနများ အကြောင်း။ ၁၂၉
၅၀။	'မြတ်စွာဘုရား ပါရမီတော်ဖြည့်စဉ် ကောင်းကင်ပြင်၌ ကြယ်ကိုနည်းစေလျက် မျက်လုံးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည်များ' အကြောင်းစသည်ဖြင့် ပြောဆိုကြသော စကားများ ကျမ်းဂန် လာ,မလာ အကြောင်း။ ၁၃၁

mgjoe.com

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
mgyoe.com SAMPLE BOOK		
တတိယတွဲ မာတိကာ		
၅၁။	မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသောအရာတို့၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပါလျက် 'စတုဝေသရဇ္ဇ-ရဲရင့်ခြင်း ၄ပါး' ဟု ကန့်သတ်ခြင်းအကြောင်း။ ၁၃၉
၅၂။	အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းသည် ပဉ္စဒွါရဖြင့် မြင်မက်သည်။ သို့မဟုတ် မနောဒွါရဖြင့် မြင်မက်သည်။ ဘဝင်စိတ်ဖြင့် မြင်မက်သည်။ သို့မဟုတ် ဝိထိစိတ်ဖြင့် မြင်မက်သည် အကြောင်း။ ၁၄၁
၅၃။	ဈာန်သမာပတ်ရသောသူတို့မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်၏အစွမ်းဖြင့် သိမ်မွေ့သောအာရုံကို ယူနိုင်သကဲ့သို့၊ ဆကာမာဝစရနတ်တို့မှာ အဘိညာဉ်၏အစွမ်းဖြင့် ယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် ပကတိသဘောအားဖြင့်ယူနိုင်ခြင်းဖြစ်မည် အကြောင်း။ ၁၄၉
၅၄။	ဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေယူသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မယ်တော် သီရိမဟာမာယာ မြင်မက်သော အိပ်မက်၏အကြောင်း။ ၁၅၀
၅၅။	အလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားဖြစ်အံ့သောနေ့၌ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကြီး ၅ပါး အကြောင်း။ ၁၅၁
၅၆။	ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးမြင်မက်သော အိပ်မက်ကြီး ၁၆ချက် အကြောင်း။ ၁၅၃
၅၇။	ပါရမီတွင် 'အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်ရှစ်သောင်း၊ သုံးပြည်ပေါင်းကို၊' ဟူသော အစပ်စကားအရ ကိုးခန်းပျို့တွင် 'မိဘန္ဓယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်၊' ဟုစပ်ဆိုသော စကားအရ ဆွေတော်မျိုးတော် 'စသောင်းဖြစ်မည်၊ ၁သိန်း ၆သောင်း ဖြစ်မည်' အကြောင်း။ ၁၆၀
၅၈။	မဇ္ဈိမဒေသသည် တိတိခတ်သော် ယူဇနာ ၇၁၀ ၊ အပြင်ခတ်သော် ယူဇနာ ၉၀၀ ရှိ၏။-ဟူသော မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုစကားအရ တိတိခတ်ဟန်၊ အပြင်ခတ်ဟန် အကြောင်း။ ၁၆၁
၅၉။	တောထွက်တော်မူသောကာလ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော်သည် 'မြေသပိတ်'ဖြစ်မည်၊ သံသပိတ် ဖြစ်မည်၊ ကျောက်သပိတ်ဖြစ်မည်' အကြောင်း။ ၁၆၂
၆၀။	မြတ်စွာဘုရားဝတ်ရုံတော်မူသော သင်္ကန်းတော်၏ အလျား၊အနံ အတိုင်းအထွာ ပမာဏအကြောင်း။ ၁၆၄
၆၁။	'ငါးရာနွားကို၊ ကြိမ်များဖန်ဖန်၊ ရေပြန်တိုက်ပြီး၊ မကားကြီးတည့်၊'-ဟူသော ပါရမီပျို့လာ အဓိပ္ပာယ်အရ နွားမ ၅၀၀ ယူပုံအကြောင်း။ ၁၆၅
၆၂။	ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့်နေ့ ညနေချမ်းတွင် မာရ်နတ် စစ်ရောက်၍ ဘုရားလောင်းက သက်သေညွှန်လျှင်၊ 'ဝသုန္ဒရီနတ်သမီးထံ ဆံရေညှစ်၍ သက်သေခံသည်။' ဆိုသော စကားဟုတ်၊မဟုတ်။ အရုပ်ထုလုပ်၍ ကုသိုလ် ရ၊မရ အကြောင်း။ ၁၆၈
၆၃။	စကြဝတေးမင်းတို့ ဘယ်တိုင်း၊ ဘယ်ပြည်၊ ဘယ်မြို့က ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည် အကြောင်း။ ၁၇၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာနံပါတ်

- ၆၄။ စကြဝတေးမင်းအလောင်းတို့ စကြာရတနာဆိုက်ရာသော ကျင့်ဝတ် ၃ပါး၊ ၁၀ပါး၊ ၁၂ပါး အကြောင်း။ ၁၇၁
- ၆၅။ စကြာမင်းတို့အား ရတနာ ၇ ပါးတွင် စကြာရတနာ အလျင်ရောက်မည်။ ဆင်ရတနာ အလျင်ရောက်မည် အကြောင်း။ ၁၇၃
- ၆၆။ စကြာမင်းတို့အား ရတနာ ၇ ပါး အစဉ်ရောက်ပုံ၊ အခြင်းအရာ၊ သရုပ်သင်္ချာ အကျယ်စကားအကြောင်း။ ၁၇၄
- ၆၇။ စကြာမင်း မရှိသည့်နောက်၌ စကြာရတနာ ကွယ်ဟန်အကြောင်း။ ၁၇၇
- ၆၈။ ‘မနုရာဇာလျှောက်ထုံး’ခေါ် မဟာရာဇသတ်ကြီးစကား။
‘ပန်းတွင်မဇ္ဈ’ချီ၊ ‘နီလာရောင်ခြည်’ချီ၊ ‘မဏိဂူဟာ’ချီ ကဗျာလင်္ကာစကားများအရ မဇ္ဈသကပန်းပင်နှင့် အပ္ပန္နရသရက်ပင် ထွေးထွေးယှက်ယှက်ရှိသည်ကို ရှင်းလင်းကောက်ယူခြင်း။
မဇ္ဈသကပန်းပင် အမြင့် ယူဇနာ ၁၀၀ ရှိ၊မရှိ၊
ကုမ္ဘဏ် ၈ သောင်း ၄ ထောင် စောင့်၊မစောင့် အကြောင်း။ ၁၇၈
- ၆၉။ ကိုးခန်းပျို့လာ ‘သြဇေန္တချီ’ ကဗျာလင်္ကာ၏အရ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် ၁ သောင်း ၅ ထောင် ၁ ရာ ၂ ဆယ်(၁၅၁၂၀) ပွားများရေတွက်ပုံ အကြောင်း။ ၁၉၆
- ၇၀။ ဘုရားတကာတို့ ပြည့်စုံစမြဲဖြစ်သော ဓမ္မတာ ၃၀ အကြောင်း။ ၁၉၈
- ၇၁။ ဘုရားသခင်တို့၏ ဂုဏ်တော်အနန္တဖြစ်ပါလျက် ‘အဋ္ဌာရသဗုဒ္ဓဓမ္မ-ဘုရားကျေးဇူး ၁၈ ပါး’ ဟူ၍ ကန့်သတ်ခြင်းအကြောင်း။ ၂၀၀

တတိယတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

စတုတ္ထတွဲ မာတိကာ

- ၂။ ဟတ္ထိပါလပျို့ ‘ဟတ္ထိပါလ၊ ဣသိန္ဒဟု’ ချီသောပိုဒ်၌ ဓမ္မတာ ၃၀ ကို ဆိုရာ၊ ‘ဘိက္ခုသံဃ၊ သာဝကတို့၊ ဝါလကျွတ်သော်၊ အခေါ်မလင့်၊ သွားခွင့်လည်းပန်၊ အမှန်အောက်မေ့’-ဟု စပ်ဆိုသောစကားအရ ဘုရားကိစ္စဖြစ်သင့်၊ သာဝကတို့ကိစ္စ ဖြစ်သင့် အကြောင်း။ ၂၀၅
- ၃။ အသီတာနု ဗျဉ္ဇနဓရ၏အရ လက္ခဏာတော်ငယ် ၈၀ ၏ အကျယ်စကား။ ၂၀၈
- ၄။ မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်း၌ ‘သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှားလက္ခဏာ၊ အင်္ဂါရှစ်ဆယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်ဖြင့်’-ဟုစပ်ဆိုရာ၌ ‘အင်္ဂါရှစ်ဆယ်’-ဟူသည် လက္ခဏာတော်ငယ် ၈၀ ပင် ဖြစ်ကြောင်း။ ၂၂၂
- ၅။ ကိုးခန်းပျို့၌ ဓမ္မတာ ၃၀ ကို စပ်ဆိုရာတွင် ဝတ္ထုအကြောင်း ဖြစ်သည်ရှိသော် သိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ်ခြင်း ဓမ္မတာ မပါ။ ကြွင်းကျန်ရာ၌ ကြွင်းကျန်ပုံအကြောင်း။ ၂၂၇

- ၇၆။ လက္ခဏာတော်ငယ် ၈၀ အဝင် ဗျာမပွဘာလက္ခဏာရောင်ခြည်တော်, အသီတိနိစ္စလဋ္ဌိတိ
ရောင်ခြည်တော်, အနန္တဒသဒိသာဖရဏရောင်ခြည်တော်တို့၏ အကျယ်စကား။ ၂၂၈
- ၇၇။ မောရသုတ်ပရိတ်တော်သည် ‘ဂါထာ ဖြစ်မည်၊ စုဏ္ဏိယဖြစ်မည်’ အကြောင်း။ ၂၃၆
- ၇၈။ ဘုရားသခင်၏ရောင်ခြည်တော် ၆ ပါးတို့ ကိုယ်တော်မှ အသီးသီး ထွက်ရာဌာန,
ထွက်ပုံအခြင်းအရာများ အကြောင်း။ ၂၃၈
- ၇၉။ ကိုးခန်းပျို့တွင် ‘လေးကျွန်းထိပ်ဝယ်၊ ဘုန်းရိပ်လွမ်းခြုံ၊ သဗ္ဗဘုံသို့၊’ ဟူ၍ စပ်ရာ၌
‘သဗ္ဗဘုံ’ ဟူသည် စကြာမင်းကို ဆိုသည့်အကြောင်း။ ၂၄၅
- ၈၀။ ကိုးခန်းပျို့တွင် ‘ခါးတောက်မြစ်ယှက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊
သီးချိုကင်းသို့၊’ ဟူ၍စပ်ဆိုသည့် ကဗျာလင်္ကာ၏အဓိပ္ပာယ်။ ၂၄၇
- ၈၁။ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ‘ရွှေ၊ ငွေ၊ မြ၊ ဖန်-ရတနာ ၄ ပါးဖြင့် ပြီးသည်၊
ရွှေအတိသာပြီးသည်’ အကြောင်း။ ၂၅၂
- ၈၂။ မြင်းမိုရ်တောင်ကိုရံသော တောင်စဉ် ၇ ထပ်တို့၏ အဘယ်ရတနာဖြင့် ပြီးသည်
အကြောင်း။ ၂၅၄
- ၈၃။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် သာမညအလှူ၏ အကျိုး ၅ ပါး၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်
ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် ယာဂု, ဆွမ်း, သင်္ကန်းစသော ဝိသေသအလှူမျိုးတို့၏
အကျိုးတရားများ အကြောင်း။ ၂၅၅

စတုတ္ထတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

ပဉ္စမတွဲ မာတိကာ

- ၈၄။ သရေခေတ္တရာပြည်မြို့သက် ‘အနှစ် ၅၀၀ တည်သည်၊ ၆၀၀ တည်သည်။’-ဟူသော
စကားများအရ ညှိနှိုင်းတွက်စစ်ပုံအကြောင်း။ ၂၉၅
- ၈၅။ မဇ္ဈိမဒေသ, တကောင်း, သရေခေတ္တရာ, ပုဂံ, မြင်စိုင်း, ပင်းယ, စစ်ကိုင်း,
အင်းဝ, အမရပူရ-မြို့တည်,နန်းတည်, မင်းစဉ်မင်းဆက်, နန်းတက်သက္ကရာဇ်,
သက္ကရာဇ်ဖြိုခြင်း အကြောင်းအရာများ။ ၃၀၀
- ၈၆။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် အစဉ်ရောက်ပုံ အကြောင်း။ ၃၁၀
- ၈၇။ နိဗ္ဗလံ စသော ‘ရွှေမျိုး ၁၀ ပါး’ ဟူသည် ကျမ်းဂန် လာ,မလာ အကြောင်းနှင့်
လောကီကျမ်း, သာသနာတော်ကျမ်းအထွက်အလာ ရွှေအမျိုးမျိုးတို့၏ အကျယ်စကား။ ၃၁၁
- ၈၈။ ၁၂ရာသီဖြစ်သော လတို့တွင် ‘သစ်ဆင်းလ’ ဟူသည် အဘယ်လကို
ခေါ်သည်အကြောင်း။ ၃၁၃
- ၈၉။ ဘုရားသခင်စွယ်တော်ဓာတ်မြတ် တည်ရှိရာ ‘ဂန္ဓာရတိုင်း’ ဟူသည် ယခု ‘ဂန္ဓာရတိုင်း’

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာနံပါတ်

- ဟုခေါ်ဝေါ်ကြသော တရုတ်ပြည် ဟုတ်,မဟုတ် အကြောင်း။ ၃၁၅
- ၉၀။ ဘုရားသခင်၏ လက်ယာညှပ်ရိုးတော်သည် တာဝတိံသာမှသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ အဘယ်အခါရောက်သည် အကြောင်း။ ၃၁၆
- ၉၁။ လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော်သည် အဘယ်အရပ်ဌာန၌ တည်သည် အကြောင်း။ ၃၁၈
- ၉၂။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အလောင်းတော်ကို ‘ရွှေတလား၌ သွင်းသည်။’ ရွှေကျင်း၌ သွင်းသည်။’ -ဟူသော စကားများအကြောင်း။ ၃၂၂
- ၉၃။ ဘုရားလောင်းကို ဖွားတော်မူသောကာလ ‘မယ်တော်မာယာ မိထွေးတော်ကို ကိုင်သည်။’ ဟူသောစကား ကျမ်းဂန် လာ,မလာ အကြောင်း။ ၃၂၅
- ၉၄။ ဘုရားသခင်တို့မှာ ‘ပညာဓိက, သဒ္ဓါဓိက, ဝီရိယာဓိက’ ရှိသကဲ့သို့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ ရှိ,မရှိ အကြောင်း။ ၃၂၆
- ၉၅။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့၏ သရီရဓာတ်ကို စေတီ တည်အပ်,မတည်အပ် အကြောင်း။ ၃၂၆
- ၉၆။ ဥဒ္ဓိသကစေတီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ရုပ်ပွားရုပ်တုတော်ကို ကိုးကွယ်အပ်သည်ကို ကျမ်းဂန် လာ,မလာ အကြောင်း။ ၃၂၈
- ၉၇။ ‘ဓာတုစေတီ, ဓမ္မစေတီ, ဥဒ္ဓိသကစေတီ’တည်းဟူသော စေတီ ၃ ပါးကို မည်သည့် ကျမ်းဂန်ကလာသည် အကြောင်း။ ၃၄၆
- ၉၈။ ကောသလမင်းကြီး ထုလုပ်ကိုးကွယ်သည့် ‘စန္ဒကူးနှစ် ရုပ်တု’ဟူသည် သင်္ဂါယနာဝင် ကျမ်းထွက်စကား ဟုတ်,မဟုတ် အကြောင်း။ ၃၄၇
- ၉၉။ ဥဒ္ဓိသကစေတီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားရုပ်တုတော်ကို ဘုရားသခင် ထင်ရှားရှိစဉ် ကိုးကွယ်ဖူးသည်, မကိုးကွယ်ဖူးသည် အကြောင်း။ ၃၅၀
- ၁၀၀။ ဘုရားရုပ်တုတော်များမှာ ‘နားရွက်တော်ရှည်,လက်ချ,လက်ပိုက်,လက်ကန်တော့တင်, ခြေဖော်, မကိုဋ်တန်ဆာဆောင်း’ ထုလုပ်ကြခြင်းအကြောင်း။ ၃၅၁

ပဉ္စမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌမတွဲ မာတိကာ

- ၁၀၁။ ဒက္ခိဏသာခါအကြောင်း။ ၃၆၇
- ၁၀၂။ အနောတတ်အိုင်ဝယ် တောင် ၅ လုံး ရံနေပုံအကြောင်း။ ၃၇၉
- ၂၀၃။ ဘုရား ၅ ဆူ မယ်တော်အကြောင်း။ ၃၇၉
- ၁၀၄။ မယ်တော်မာယာနတ်သား အကြောင်း။ ၃၈၅
- ၁၀၅။ အဘယ်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တရားစုကို ဓမ္မက္ခန္ဓာ ၁ ပါး ဖွဲ့ရမည် အကြောင်း။ ၃၈၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာနံပါတ်
၁၀၆။	သုတ်, ဝိနည်း, အဘိဓမ္မာ-ပိဋကတ် ၃ ပုံ၌ ဓမ္မက္ခန္ဓာရေတွက်ပုံ အကြောင်း။ ၃၈၆
၁၀၇။	ရှင်သီဝလိ ရုပ်ပွားတော်, ဓာတ်တော်တို့ကို ကိုးကွယ်ဆောင်ရွက်သော သူတို့အား လာဘ်လာဘ ပေါများမည်,မပေါများမည်အကြောင်း။ ၃၈၈
၁၀၈။	'ပြဒါးသေသော် တစ်ပြည်ဝသည်။ စိန်သေသော် တဆွေဝသည်။' ဟူသော စကားဟောင်းအရ၊ ပြဒါး,စိန်တို့ကြောင့် ရွှေ,ငွေ ဖြစ်,မဖြစ် အကြောင်း။ ၃၉၉
၁၀၉။	ဆေးမြစ်,ဆေးရွက်တို့ကြောင့် ရုပ်သဏ္ဍာန် ပျောက်,မပျောက် အကြောင်း။ ၄၀၄
၁၁၀။	'ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်သည်။'ဆိုသောစကား မှန်မည်,မမှန်မည် အကြောင်း။ ၄၀၆
၁၁၁။	ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့ နေရာအရပ် အကြောင်း။ ၄၀၉
၁၁၂။	ပတ္တမြားတန်ခိုးကြောင့် လူတို့ ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်မည်,မပျံနိုင်မည်အကြောင်း။ ၄၁၀
၁၁၃။	'ဘုရား ၁ ဆူ-၁ ဆူသည် ၂၄ သင်္ချေနှင့် ကုဋေ၆၀ ဗိုလ်ခြေ ၁သိန်း ချွတ်သည်။' ဟူသောအကြောင်း။ ၄၁၀
၁၁၄။	အမေး ၃ပါး, အဖြေ ၃ ပါး ကောက်ယူပုံ အကြောင်း။ ၄၁၁
၁၁၅။	၎င်းပျို့၌ 'ဝိဒဂ်မသင်၊ နားမဝင်၊ ပုံပြင် မှတ်ပိုက်ထုပ်။' ဆိုသော စကား အဓိပ္ပာယ်အကြောင်း။ ၄၁၅
၁၁၆။	၎င်းပျို့၌ 'မင်းဘုန်းရောက်လှာ၊ ဤသည်စာ၊ လူ့ရွာမတိမ်မြုပ် ဆိုသော စကားအရ ဘယ်မင်း ဘုန်းကြောင့် ဘယ်မြို့သို့ ကိုးခန်းပျို့ ရောက်လှာသည် အကြောင်း။ ၄၁၇
၁၁၇။	ယခုကာလ မြန်မာ့တိုင်းနိုင်ငံတွင် သုံးစွဲကြသော အလေး,တောင်း,တင်းနှင့် ကျမ်းဂန်ထွက် အလေး,တောင်း,တင်း ညီမျှသည်,မညီမျှသည်။ မညီမျှက အပြစ်ရှိမည်,မရှိမည် အကြောင်း။ ၄၂၃

ဆဋ္ဌမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

သတ္တမတွဲ မာတိကာ

၁၁၈။	ဘုရားလောင်း ၃ပါးတို့၏ ပါရမီဖြည့်ရပုံ အကြောင်း။။ ၄၃၇
၁၁၉။	ကံအကျိုးပေးဟန်နှင့် သမ္ပတ္တိ၄ပါး, ဝိပတ္တိ၄ပါး အကြောင်း။ ၄၃၈
၁၂၀။	ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အဘိနိဟာရနှင့် ဝတ္ထုတော်များ အကြောင်း။ ၄၅၃

သတ္တမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

အဋ္ဌမတွဲ မာတိကာ

၁၂၁။	မြတ်စွာဘုရား စက်တော်ရာချရန် တောင်းပန်သည်မှာ သစ္စဗန္ဓမုဆိုး ဖြစ်မည်။ ရသေ့ဖြစ်မည် အကြောင်း။ ၄၉၁
၁၂၂။	မိန်းမတို့မှာ ၁၀ ပါးသီလ ဆောက်တည်အပ်,မအပ် အကြောင်း။ ၄၉၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာပေါက်

၁၂၃။ ပဉ္စာနန္ဒရီယကံအကြောင်း။ ၄၉၈

၁၂၄။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ အကြောင်း။ ၅၁၀

၁၂၅။ ‘ဇေယျဒီပါကျွန်းသည် တောနေ ၃၀၀၀, လူနေ ၃၀၀၀, ရေနေ ၄၀၀၀ ရှိသည်။’ ဆိုသော စကားအကြောင်း။ ၅၁၅

၁၂၆။ ဝေဇယန္တုပြာသာဒ်ပမာဏ အကြောင်း။ ၅၁၆

၁၂၇။ ဒုဿစေတီသည် ‘အဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်။ အဘယ်မျှမြင့်သည်။’ အကြောင်း။ ၅၁၇

၁၂၈။ စူဠာမဏိစေတီတော်လည်း အဘယ်မျှကြီးမြင့်သည် အကြောင်း။ ၅၁၈

၁၂၉။ တပုဿ, ဘလ္လိကတို့ဆောင်ယူသည့် ဆံတော်ဓာတ်သည် တည်ရာမြို့အကြောင်း။ ၅၁၈

၁၃၀။ ဗြဟ္မာတို့မှာ ‘ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ’ ဆိုသော စကားအကြောင်း။ ၅၂၁

၁၃၁။ နေ, လ, နက္ခတ်, တာရာတို့၏ ပမာဏ သွားလာပုံများအကြောင်း။ ၅၂၃

၁၃၂။ ဥပါပျံနှင့် ကြယ်ပျံသည်။ ‘ဥပါကျသည်’ ဆိုသောစကားများနှင့် ‘ဥပါ’ ဟူသည် တိမ်တိုက်ခြင်း ခတ်မိရာက ဖြစ်, မဖြစ်အကြောင်း။ ၅၂၄

၁၃၃။ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့ ၎င်းအောက်ငယ်သောတိရစ္ဆာန် ဖြစ်, မဖြစ် အကြောင်း။ ၅၂၈

၁၃၄။ ‘စာ-ဇာ’ ဟူသော အရေးအသား ၂ မျိုးတွင် မည်သည့်အရေးအသားက သင့်မည်အကြောင်း။ ၅၃၀

၁၃၅။ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပထမဈာန်ဘုံသား ဖြစ်မည်၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသား ဖြစ်မည် အကြောင်း။ ၅၃၃

၁၃၆။ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ မြတ်စွာဘုရားအား တရားဟောရန်တောင်းပန်ရာ၌ သမ္မာဝါစာ ဖြစ်, မဖြစ် အကြောင်း။ ၅၃၃

၁၃၇။ မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဓာတ် အကြီး, အရှည်ပမာဏအကြောင်း။ ၅၃၉

၁၃၈။ မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဓာတ် မည်သည့်မြို့ရွာ၌ တည်သည်အကြောင်း။ ၅၃၉

၁၃၉။ ကမ္ဘာတန်ဆာ အကွရာ ရှိ, မရှိ အကြောင်း။ ၅၄၀

၁၄၀။ ဘုရားမပွင့်သော သုညကမ္ဘာ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, စကြဝတေးမင်းတို့ ဖြစ်, မဖြစ် အကြောင်း။ ၅၄၈

၁၄၁။ စာမရီသတ္တဝါ အကြောင်း။ ၅၅၄

၁၄၂။ ဝရဇိန်တင်အကွရာ, ဆင်ဦးကင်းတင် အကွရာများ အကြောင်း။ ၅၅၅

အဋ္ဌမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

နဝမတွဲ မာတိကာ

၁၄၃။ ဦးရစ်ပေါင်းသောသူအား တရားဟောအပ်, မဟောအပ် အကြောင်း။ ၅၅၇

၁၄၄။ ဓူဝံကြယ်အကြောင်း။ ၅၅၈

၁၄၅။ ဘုရားရှင် ရေငတ်တော်မူခြင်းဟူသောစကားအကြောင်း။ ၅၆၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာနံပါတ်

၁၄၆။ ရုပ်တုတော်နှင့် စေတီတော်စသည် အကြောင်း။ ၅၆၆

၁၄၇။ ‘မြင့်ရာအရပ်သို့ ရောက်လေပြီးသော ထီးတော် စသည်ကို အသစ်ပြုပြင်လိုသော်လည်း နိမ့်ရာအရပ်သို့ မချကောင်း။’ ဟု ပြောဆိုကြသော စကားအကြောင်း။ ၅၇၀

၁၄၈။ အသီတိမဟာသာဝကတို့၏ ဘွဲ့အမည်တော်၊ အသီတိ ၈ ကျိပ်ရေတွက်ပုံ အကြောင်း။ ၅၇၁

၁၄၉။ စေတီတစ်ဆူသို့ ပြောင်း၍ လှူသင့်၊ မလှူသင့်အကြောင်း။ ၅၇၃

၁၅၀။ ပုဂ္ဂိုလ်ပြောင်း၍ လှူအပ်၊ မလှူအပ်အကြောင်း။ ၅၇၆

၁၅၁။ ‘ကိုယ်မချိသော် အမိ သားကိုမကယ်နိုင်။’ ဆိုသောစကားသည် ကျမ်းဂန်ထွက်စကား ဖြစ်မည်၊ နှုတ်မဆိတ် ပြောဆိုသောစကား ဖြစ်မည်အကြောင်း။ ၅၅၇

၁၅၂။ မဏိကုဏ္ဍလ၌ ယုံတမ်းစကား အကြောင်း။ ၅၈၁

၁၅၃။ ဘုရားရှင်တို့၏ ဝေမတ္တ ၈ ပါး အကြောင်း။ ၅၈၃

၁၅၄။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ပလ္လင်တော်သည် အမြင့်အရပ် ရှိ၊ မရှိ အကြောင်း။ ၅၈၇

၁၅၅။ ‘ဟိမဝန္တာဝယ် သူယောင်တော ရှိသည်။’ ဆိုသောစကား ကျမ်းဂန်လာ၊ မလာအကြောင်း။ ၅၉၄

၁၅၆။ ကောဇာ၊ ဂေါဇာ၊ ကလိယုဂ်အကြောင်း။ ၅၉၅

၁၅၇။ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ကမ္ဘာရေမြုပ် အကြောင်း။ ၆၀၁

၁၅၈။ ခြင်္သေ့ ၄ မျိုး အကြောင်း။ ၆၀၄

၁၅၉။ မြစ်ကြီး ၅ သွယ်၊ မြစ်ငယ် ၅၀၀ အကြောင်း။ ၆၀၆

၁၆၀။ မုသာဝါဒ အကြောင်း။ ၆၁၀

၁၆၁။ မိဘတို့၏ပရိယာယ် အကြောင်း။ ၆၁၂

၁၆၂။ ‘စိန္တိတ် သတ္တသချေယျံ’ အကြောင်း။ ၆၁၄

၁၆၃။ ဘုရားလောင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုး အကြောင်း။ ၆၂၀

၁၆၄။ ဝါဆိုစဉ်ဌာန အကြောင်း။ ၆၂၆

၁၆၅။ မိဘကိုလုပ်ကျွေးခြင်း အကြောင်း။ ၆၃၁

နဝမတွဲ မာတိကာ ပြီး၏။

၁၆၆။ ကျမ်းအမွမ်း ၆၃၇

၁၆၇။ ကျမ်းပြီးနိဂုံး ၆၃၈

* အကွရာစဉ်အညွှန်း ၆၄၁

နိဒါန်း

‘သုဿူသာ သုတဝဒ္ဓနီ၊ သုတံ ပညာယ ဝဒ္ဓနံ။
ပညာယ အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ အတ္ထော ဉာတော သုခါဝဟော။ ။’

ဟူသော ထေရဂါထာပါဠိတော်လာ စကားအရ၊ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ တိုးပွားရာတိုးပွားကြောင်း ကောင်းမြတ်သောအရာဌာနတို့ကို လေ့လာမှတ်သား သင်ကြားရခြင်းသည် အကြားအမြင်ဗဟုသုတကို တိုးပွားစေတတ်၏။ အကြားအမြင်ဗဟုသုတသည် ပကတိ ရှိရင်းဖြစ်သော အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို တိုးသည်ထက် တိုးပွားစေတတ်၏။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ-၂ ဖြာသောအကျိုးကို ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ သိတတ်၏။ ထိုသို့ ဝေဖန်ပိုင်းခြား သိနားလည် အပ်သောအကျိုးသည် ချမ်းသာသုခကို ရွက်ဆောင်တတ်၏။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဗဟုသုတ တိုးပွားရာတိုးပွားကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတို့ကို ဖွေရှာအပ်သည် အားလျော်စွာ၊ မုံရွာ အရှင်သီရိမာလာ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်က ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ခဲ့၍ နက်နဲ သိမ်မွေ့စွာသော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို မြန်မာပြည်အလုံးတွင် ထင်ပေါ်ကျော်စောတော်မူသော မုံရွေးဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံသို့ ‘ဖြေကြားတော်မူပါမည့်အကြောင်း’ နှင့် လျှောက်ထား တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်ပေကြောင်း။

ထိုသို့ မေးမြန်းလျှောက်ထားအပ်သော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့သည် ယူဇနာ ၈ သောင်း ၄ ထောင် အနက်ဆောင်သော မဟာသမုဒ္ဓရာ ပင်လယ်ရေပြင်ကျယ်ကြီး၏ အောက်ခြေ၌ရှိသော အထွေထွေသော ရတနာမျိုး တို့ကို ထုတ်ဖော်၍ ပေးရမည်ပမာ လွန်စွာနက်နဲ တိမ်မြုပ်သော်လည်း၊ အဟုတ်အမှန်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ပါရမီဉာဏ် ဖွံ့သန်ကြီးမြင့် ရင့်မာတော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင် ဖြေကြားဆုံးဖြတ် ရေးသားတော်မူအပ်သည် ဖြစ်ပေကြောင်း။

ထိုသို့ ရေးသားတော်မူအပ်သော အမေး၊ အဖြေတို့ကို တစ်ကျမ်းတစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ အတ္ထု၊ ပရ-‘၂’ဝသော အကျိုးစီးပွားတို့ကို ဉာဏ်မျက်စိအလား ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်လင်းစေသောကြောင့် ‘သမန္တစက္ခုဒီပနီ’ အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သမုတ် ပညတ်လေသတည်း။

ဤသမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းသည် ယင်းသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသတို့နှင့် ပြည့်စုံငြားသော်လည်း လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၄၀ ကျော်ကာလက ဖြစ်ပေါ်လာသောကျမ်းဟောင်းဖြစ်ပေ၍ အဆင့်ဆင့် ရေးကူးဖန် များသဖြင့် ယိုယွင်းတိမ်းပါးသောအရာများ ပါရှိသည်ဖြစ်ပေရကား မူအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် တိုက်ဆိုင်လျက် ထုတ်နုတ် ခြင်း၊ အပိုဖြည့်စွက်ခြင်းစသည် မပြု။ ကြည့်ရှုသူတို့ စိတ်မပင်မပန်း မဆင်းရဲစေခြင်းငှာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အမေးပုစ္ဆာနောက်၌ အဖြေကိုလည်း ယှဉ်တွဲဖော်ပြလျက် ကောင်းစွာသုတ်သင် ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် ရန်ကုန်မြို့ ကာယသုခစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ပုံနှိပ် လုပ်ဆောင်ပါအပ်သတည်း။

ဤသို့ ပုံနှိပ်ပြီးစီးအပ်သော ဤကျမ်းစာအုပ်ကို ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ-ချမ်းသာကောင်းကျိုး တိုးတက်ပွားများ ကြောင်းဖြစ်သော ပညာဗဟုသုတ အဖြာဖြာတို့နှင့် ပြည့်စုံလိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည် ကောင်းမြတ်သောအာသီသ သမ္မာဆန္ဒဖြင့် မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ် သုံးသပ်ကြည့်ရှုကြကုန်၍ ဗာဟုသုစွမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ပါဠိဆရာ-ဓမ္မာစရိယ ဦးစံကြည်

* ဦးစံကြည်နှင့် ကာယသုခပုံနှိပ်တိုက်ပါဠိဆရာကြီးများ ပြင်ဆင်သည့် ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်စဉ်က နိဒါန်း ဖြစ်သည်။

မုံရွေးဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကထာအကျဉ်းချုပ်*

ရတနတ္ထယံ အဟံ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၂၈-ခု ဗုဒ္ဓျနှစ် နယုန်လဆန်း ၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ မွန်းတိမ် ၁၆ ဖဝါးပြည့် ၃ ချက်တီးကျော် ၂ နာရီ ၂ ပါဒ် ၁၀ ဝိနော ၄ ပြန်ခရာ၊ ပြိဿ တနင်္ဂနွေ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ စနေ၊ မေထုန်-တနင်္လာ၊ ကြကဋ်-ကြာသပတေး၊ တူ-လင်္ဂ၊ မကာရ-အင်္ဂါ၊ ကု-ရာဟု၊ မိန်-သောကြာ အခါတွင် ကြေးမုံမြို့ သူကြီး ဦးဇေယျ-သူကြီးကတော် မမင်းလှ ၏ သန္ဓေတိုက်ခန်းမှ ရွှင်လန်းကြည်သာ သားရတနာကို ဖွားမြင်၍လာသည်။

ဇာတာပုံ

၁၄၀ ၂		၆ ၈
၅	၁	၃
	၉	

မိဘ ၂ ဦးတို့မှည့်ခေါ်သော ငယ်နာမည်ကား 'မောင်အောင်မြ' ဟု မှည့်ခေါ်၏။^၁ ၎င်း မောင်အောင်မြ ၅နှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်လျှင် မုံရွေးမြို့ ရှေ့တောင်မင်းကျောင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'အောင်မြေတုလွတ်ကျောင်း'၊ 'ကလျာဏီရွှေကျောင်း'၊ 'ဆင်ဖြူကျောင်း'ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမည် ၄ မျိုးဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော 'ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ သာသနဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု' တံဆိပ်တော်ရ မဟာဝိစိတ္တဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံတော်မှာ အပ်နှင်းသဖြင့်၊ သူငယ်တို့ သင်သင့်သင်ထိုက်၊ တတ်သင့် တတ်ထိုက်သော လောကုတ္တရာဖက်ဆိုင်ရာ သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ် ပါဠိအနက်၊ နမက္ကာရ ဘုရားရှိခိုး၊ သုတဝန္တနာဘုရားရှိခိုး၊ ၅ ပါးသီလ ခံယူနည်း ပါဠိအနက်၊ ဇာတ်တော်ကြီး ၁၀ စောင်၊ အတွင်း အောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း စသည်တို့နှင့် လောကီဖက်ဆိုင်ရာ ဗေဒနက္ခတ်၊ ဓာတ်ပိန္နဲ စသည်များကို သင်ကြား၍ ပေးသဖြင့်၊ အသက် ၇ နှစ်မျှရှိလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအရပ်ရပ်တို့ကို သေချာကျနစွာ တတ်မြောက်သဖြင့် ကလေးသူငယ်နှင့် မလိုက်အောင် အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်၊ အစားအသောက်၊ အသွားအလာမှစ၍ အလွန် လိမ္မာတော်မူသတည်း။

* ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်စဉ်ကတည်းကပါသော ထေရုပ္ပတ္တိကထာအကျဉ်းချုပ် ဖြစ်ပါသည်။
 ၁။ 'အဋ္ဌာဝိသ၊ သတသဟသံ၊ နှစ်မြတ်ဖုသျှ။ အမည်ရ၏ 'လကား နယုန်' ဟု ကုသယျှိန်ရုံး၌ ပြသည်။
 ၂။ 'ဦးကြာဖြူ-ဒေါ်ငြိမ်း' - ချောင်းဦးမောင်စန္ဒာ၏ 'မုံရွေးရာဇဝင် စာပေယဉ်ကျေးမှု' စာ-၃၆။
 ၃။ 'ငယ်မည် မောင်ဒိုး။ ဇာတာအမည် 'မောင်အောင်မြ' ၎င်းစာ။

မောင်အောင်မြ အသက် ၈ နှစ်အရွယ်ရောက်လျှင် မဟာဝိစိတ္တဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှာပင် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်သဖြင့်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မှည့်ခေါ်တော်မူသော ဘွဲ့တော်ကား ‘ကိုရင်အာဒိစ္စ’ ဟု မှည့်ခေါ်တော်မူသည်။

၎င်း ရှင်အာဒိစ္စ၏ဆရာဖြစ်သော ‘ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ သာသနဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု’ တံဆိပ်တော်ခံ မဟာဝိစိတ္တဆရာတော်ဘုရားသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကလျာဏီရွှေကျောင်းကြီးနှင့် မဟာဇေတဝန်ကျောင်းကြီး- ၂ ကျောင်းကို များစွာသောရဟန်းသံဃာတော် အခြံအရံ နောက်ပါနှင့် တစ်လှည့်စီ သီတင်းသုံးတော်မူ၍၊ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်-သာသနာတော်ကြီး၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသဖြင့်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော် မူရာကျောင်းသို့ ရှင်အာဒိစ္စ အမြဲမကွာလိုက်ပါစေ၍ ပညာသင်ပေးသဖြင့်၊ အသက် ၉ နှစ်အရွယ်ကပင် သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ အဘိဓာန်၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ။ သဒ္ဒါဘက်ဆိုင်ရာ သဒ္ဒါငယ်၊ ရူပသိဒ္ဓိ၊ နျာသ၊ သဒ္ဓနီတိ၊ မောဂ္ဂလာန် စသည်၊ အဘိဓမ္မာဘက်ဆိုင်ရာ ဋီကာအစောင်စောင်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဝိနည်းဘက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ အဆုံးအဖြတ်၊ ဂဏ္ဍိ၊ ဂန္ထန္တရ။ သုတ်ဘက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမှစ၍ ကျမ်းသေးဖြစ်သော ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ လူးတား၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်း အပင့်အရစ်မှမကျန် လောကီ၊ လောကုတ္တရာတို့ကို စာစပ်ကျမ်းရိုးနှင့်တကွ တတ်မြောက်တော်မူသဖြင့်၊ ၉ နှစ်အရွယ်ကပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး လက်ထောက်စာချအဖြစ်နှင့် ရဟန်းရှင်၊ လူတို့ကို ချပို့သင်ကြား ပြသဆုံးမ၍ နေတော်မူသည်။

‘တစ်နေ့လျှင် ၁၂ ကြောင်းပေကို ပါးစပ်နှင့် တစ်ကိုက်စာ ကျက်၍ ရသည်။’-ဟု အစဉ်အဆက် လူကြီးများက ပြောသံကို ကြားရဖူးပေသည်။

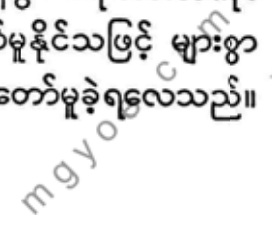
အသက် ၁၂ နှစ်မှာ အာဒါသမုခပျို့၊ မဟာသီလဝပျို့တို့ကို စပ်ဆိုတော်မူသည်။ အခြားစပ်မိ၍ ဆိုင်ရာ ရတု၊ လူးတား၊ ပျို့ကဗျာများကိုလည်း စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤကဲ့သို့ စာပေပို့ချခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ ရေးသားခြင်းနှင့်ပင် အသက် ၂၀ ကို ဝင်ရောက်လာသဖြင့် မဟာဝိစိတ္တဆရာတော်ဘုရား အထံတော်မှာပင် ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘကို ရတော်မူပြီးသည့်နောက်၊ ၃ ဝါအရတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အထူး အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ

“မောင်အာဒိစ္စ။ ပညာသင်သောသူတို့သည် ဆရာတစ်ဦးတည်းအထံမှ ပညာအခြေအနေ ပြည့်စုံ ခိုင်လုံသည်ရှိသော်၊ ၎င်းကျမ်းဂန် ခက်ရာခက်ဆစ်တို့၌ ယူပုံဆပုံ ဆရာအမျိုးမျိုးတို့အထံ လှည့်လည်၍ နည်းခံဦးမှ သာလျှင် မိမိ၏ဉာဏ်ပညာသည် ပဒေသာကဲ့သို့ ထွေထွေရာရာတို့ကို နှိုင်းချိန်၍ ယူဆနိုင်သည်။ သို့အတွက် ငါ့အထံမှ ထွက်ခွာ၍ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်သော အခြားဆရာတော်များထံ ရှာကြံ၍ နည်းခံချေဦး။” ဟု အမိန့်ပေး တော်မူသောကြောင့်၊

မုံရွေးမြို့၏အနောက် မြန်မာခရီး ၄ တိုင်ခွဲခန့် ဝေးကွာ၍ သလ္လာဝတီမြစ်ခြားလျက်နေသော ဆားထုံးဆရာတော်ဘုရားအထံမှာ ၃ နှစ်။ မုံရွာမြို့အရှေ့ မုံရွေးမြို့၏မြောက် ခရီး ၃တိုင်ခန့်ဝေးကွာသော လယ်ဇင်ရွာ သက်ငယ်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ပညာသာမိအထံတော်မှာ ၃ နှစ်။ ၎င်းဆရာတော်ဘုရားများ အထံတော်မှာ နေစဉ်ကလည်း အမျိုးမျိုး လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှင့်စပ်လျဉ်းသော ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ မော်ကွန်း၊ ရတုပိုဒ်စုံ၊ လူးတား၊ ဇေးချင်း၊ အဲ၊ အန် စသည်တို့ကို ရေးသားတော်မူသည်။

ယခု ‘မုံရွေးဆရာတော်-မုံရွေးဆရာတော်’ ဟု ထင်ပေါ်၍ နာမည်ကြီးခြင်း ကောင်းသတင်းဖြစ်၍ နေရစ် သော မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားသည် မည်သည့်စာမျိုးကိုမဆို ပါဠိ၊ မြန်မာ-၂ဘာသာလုံးကိုပင် ပေရွက်၊ ထန်းရွက်၊ ပုရပိုက်တို့၏အပေါ်၌ ကညစ်မတွန့် ကန့်ကူဆံမတွန့် ရပြီးသားစာကို ရေးသကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ ရေးသားသီကုံး နိုင်သော ဇေနဉာဏ်၊ ဂမ္ဘီရဉာဏ်၊ တိက္ခဉာဏ်တို့ဖြင့် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကြီး ရေးသားတော်မူနိုင်သဖြင့် များစွာ သော ကျမ်းဂန်တတ်မထေရ်ကြီးများ၏ အချီးအမြှောက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ငယ်စဉ်ကပင် ခံယူတော်မူခဲ့ရလေသည်။

ရဟန်းတော်အရှင်အာဒိစ္စသည် လယ်ဇင်ဆရာတော်ဘုရားအထံမှ ငယ်ဆရာ မုံရွေး မဟာဝိစိတ္တဆရာ တော်အထံတော်သို့ ရဟန်းဝါ ၉ ဝါအရ ပြန်၍နေပြီး၊ ထပ်မံကာ သဿင်္ဂရိုက်၊ ဘင်္ဂလီ၊ နာဂရီ၊ ဆန်း၊ ကလာပ်၊ ဝိဒက် စသော ဘာသန္တရကျမ်းများကို သင်ကြားတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၂၂ခုနှစ် နန်းတက်တော်မူသော နောင်တော်ကြီးမင်း^၁ လှူဒါန်းဆက်ကပ်ခြင်းခံရသော ‘ဝိစိတ္တာလင်္ကာရ သာသနဓရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇေရု’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ခံ မဟာဝိစိတ္တဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၄၃-ခုနှစ်^၂ နန်းတက်သော ‘သိရိပဝရဝိဇယန္တယသတြိဘဝနာဒိတျာဓိပတိ ပဏ္ဍိတမဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာ’ ဘွဲ့ခံ ဘိုးတော်ဘုရား ဗဒုံမင်း-ဦးဝိုင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၆၄ ခုနှစ်^၃ မရဏနတ်ထံက အပင့်သန် လှသဖြင့် မငြင်းဆန်ဘဲသာ လိုက်ပါတော်မူလေသတည်း။

၎င်း ကျေးဇူးတော်အရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဝနတ်ဌာန် လိုက်စံတော်မူသောနှစ်၌ပင် အရှင်အာဒိစ္စသည် သက်တော် ၃၆နှစ်-ရဟန်းဝါ ၁၇ ဝါအရ၊ အမည် ၄ ခုရသော ကလျာဏီရွှေကျောင်းတိုက်ကြီးနှင့် မဟာဇေတဝန် ရွှေကျောင်းတိုက်ကြီး-၂ခုကို ဆက်ခံတော်မူပြီးလျှင်၊ ‘ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ’ တည်းဟူသော သာသနာ့ဝန်ကြီးကို ထမ်းဆောင်တော်မူသည်။

အရှင်အာဒိစ္စသည် ငယ်စဉ်ကစ၍ အသက်ထက်ဆုံး

- နံနက် အရုဏ်မတက်မီ စောစောထ၍ နိသဇ်၊ ရက္ခမူ၊ ဝိနည်း၊ တိစိဝရိက် စုတင်တို့ကို အမြဲဆောက်တည် ပြီးလျှင်၊ ညဉ့်၊ နံနက် ဘုရားဝတ်တက် ဝတ်ကပ်ပြုခြင်း။
- ကုသိုလ်ပြုတိုင်း ဝီရိယာဓိကဘုရားဆု ပန်ဆင်တော်မူခြင်း။
- နံနက် ဆွမ်းစားအပြီးနှင့် ည ဝတ်တက်အပြီးတို့၌ နေ့ဝါ၊ ညဝါ ပို့ချခြင်း။
- နေ့ ဆွမ်းစားအပြီး ၁၂ နာရီလောက်မှ နာရီပြန် ၁ ချက်အတွင်း အစာကြေခြင်းငှာ ကျိန်းစက်တော်မူခြင်း။
- နာရီပြန် ၂ ချက်အတွင်းမှာ စာကြည့်ခြင်း။
- ၃ နာရီမှ ၄ နာရီအတွင်း စာရေးခြင်း။
- ၄ နာရီမှ ၅ နာရီအတွင်း အရပ်ရပ်မှ အမေးပုစ္ဆာများကို ဖြေရှင်းတော်မူခြင်း။
- ညဝါချအပြီး ၁၀နာရီအတွင်း သမထဝိပဿနာကို အားထုတ်တော်မူခြင်း။ ။ ဤဝတ်များ ကို ကျန်းမာတော်မူက အမြဲ ဝတ် ထားတော်မူသည်။

အရပ်ရပ်မှ ရဟန်းရှင်၊ လူတို့သည် လောက၊ ဓမ္မ-၂ ဌာနလုံးပင် အားထားရလေသောကြောင့် အနီး အဝေးမှ လာရောက်၍ တရားစာပေ သင်ခြင်း၊ နာခံမှတ်သားခြင်း၊ လာ၍ ပင့်ဖိတ်ခြင်းနှင့် များစွာထင်ပေါ်ပြီးလျှင်၊ ငယ်နာမည်ပျောက်၍ ‘မုံရွေးဆရာတော်-မုံရွေးဆရာတော်’ဟု ထင်ပေါ် ကျော်စောတော်မူလေသတည်း။

‘ပန်းသတင်း လေညင်းဆောင်၊ လူသတင်း လူချင်းဆောင်’ဆိုသော ပေါရာဏစကားပုံနှင့်အညီ၊ မုံရွေး ဆရာတော်၏ ဂုဏ်သတင်းကျော်စောခြင်းသည် ဘုရင့်ရွှေနားတော်အထိ ကြားသိလေသောကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁ ခုနှစ်^၄ အင်းဝမြို့ စတုတ္ထမြို့တည်နန်းတည်ဖြစ်သော ‘တြိဘဝနာဒိတျာဓိပတိ ပဝရပဏ္ဍိတ မဟာဓမ္မရာဇာ ဓိရာဇာ’ ဘွဲ့ခံ ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီး^၅လက်ထက်၊ သက်တော် ၅၃ နှစ်-ဝါတော် ၃၄ ဝါ-ကျောင်းထိုင် ၁၇ နှစ်မြောက်၌ ဘကြီးတော်မင်းတရားကြီးက မှူးကြီးမတ်ရာ၊ သေနာပတိ၊ ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများ စောင့်ကြပ်

၁။ နောင်တော်ကြီးမင်း ၁၇၆၀-၁၇၆၃ ခု။ ၄။ ခရစ်နှစ် ၁၈၁၉ ခု။
 ၂။ ခရစ်နှစ် ၁၇၈၁ ခု။ ၅။ ဘကြီးတော်မင်း ၁၈၁၉-၁၈၃၇ ခု။
 ၃။ ခရစ်နှစ် ၁၈၁၉ ခု။

စေ၍၊ ရတနာ ၇ ပါးဖြင့်စီခြယ်အပ်သော ရွှေဝေါကြီးဖြင့် ရွှေထီးတို့ကို မိုးကာစေလျက် ‘အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီ’ မည်သော မုံရွေး မဟာဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို နေပြည်တော်သို့ပင့်၍ နန်းတော်သို့ ရောက်တော် မူသောအခါ၊

မူလကပင် ဆရာတော်၏ဂုဏ်သတင်းကို ရွှေနားတော် ကြားသိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အထူးထူးသော ရာဇဓမ္မ-မင်းနှင့်စပ်ဆိုင်ရာတို့ကို မေးလျှောက်သောအခါ၊ လောကီကျမ်း၊ လောကုတ္တရာကျမ်း အကိုးအကားစုံလင်စွာ အမျိုးမျိုးသော ဥပမာ၊ ဥပမေယျ၊ ထုံး၊ ပုံသက်သေ၊ သာဓကတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ဘုရင်၏နှလုံး၌ တရွှင်ရွှင်တပြုံးပြုံး နားထောင်လို့မမုန်းနိုင်အောင် ဟောဖော်ပြသ ဆုံးမတော်မူနိုင်သော ဂမ္ဘီရဇေတိကဉာဏ် တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း စသောအကြောင်းတို့ကို ကြည်ညိုလှသောကြောင့်၊ ‘ဣန္ဒဝဇီရာလင်္ကာရ သိရိမဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇေရ’ ဟူသောတံဆိပ်တော်ကို ပထမအကြိမ် လှူဒါန်းဆက်ကပ်၍ ‘မင်းဆရာတော်’ တင်မြှောက် ပြီးသည့်နောက်၊

မင်းတရားကြီးတောင်းပန်သဖြင့် ရတနာစုံစီခြယ်အပ်သော မှန်နန်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ‘မဟာရာဇဝင် တော်ကြီး’ ကို စီရင်ခြင်းငှာ စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော နာနာဂန္ထန္တရ ဗဟုသုတနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ဂုဏ်တော် တို့ကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးတော်မူပြန်သဖြင့် ထပ်မံကာ ‘ဣန္ဒဝဇီရာဘိလင်္ကာရ သိရိဓမ္မမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇေရ’ ဟူသော ဒုတိယတစ်ဖန် တံဆိပ်တော်နှင့်တကွ ရတနာစုံစီခြယ်သော ဝေါယာဉ်၊ ရွှေထီး၊ ရွှေကျိုင်း၊ ဝေါယာဉ် ထမ်းမည့်သူ၊ ရွှေထီး-ရွှေကျိုင်း မိုးကာမည့်သူများပါ လှူတော်မူသတည်း။

ထို့နောက် အင်းဝမြို့ ထီးလိုင်ဘုရား၏ အရှေ့မြောက်နားတွင် ‘ပြာသာဒ်ကျောင်း’ အမည်နှင့် ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ်၍ လှူဒါန်းဆက်ကပ်သဖြင့်၊ ၎င်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ပြာသာဒ်ကျောင်းဘွဲ့မော်ကွန်းနှင့် ဘုရင်မင်း တောင်းပန်ချက်အရ ကုသပျို့ကိုလည်း ရေးသားတော်မူသတည်း။

မုံရွေးဆရာတော်သည် မုံရွေးမှာတစ်လှည့် အင်းဝမှာတစ်လှည့် လှည့်လည်၍ ဝါကပ်တော်မူစဉ်ပင်၊ မုံရွာမြို့ သိရိမာလာမထေရ် ပညာရှင်မြတ် အထပ်ထပ်အခါခါ အမျိုးမျိုးမေးလျှောက်သမျှတို့ကို ဖြေကြားတော်မူသော ဝိသဇ္ဇနာများကို စုပေါင်း၍ ‘သမန္တစက္ခုဒီပနီ’ ဟူသောအမည်နှင့် ကျမ်းတစ်ခု ပြုစုတော်မူသည်။ ထို့ပြင်လည်း ကြိုကြားအားလပ်တော်မူတိုင်း ကျမ်းပေါင်းများစွာ ရေးသားတော်မူသတည်း။

မုံရွေး မဟာဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက်တော် ၆၀-ဝါတော် ၄၁ ဝါ ရရှိတော်မူသောအခါ၊ မုံရွေးမြို့ အရှေ့ခရီး ၃ မိုင်ကွာ ‘ရွှေမြင်တင်တောင်၏ ပတ် ၄ မျက်နှာ တာပေါင်း ၈၀၀၀ အတွင်း များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို မည်သူမှ မသတ်မဖြတ်ရစေခြင်း’ ဇီဝိတအာယဒါနအလိုငှာ၊ ဘုရင်မင်းမြတ်အထံ ခွင့်ပန်အလှူ ခံ၍ မုံရွေးနွားထိန်းသား ရွှေတိုက်အတွင်းဝန်ကြီးနှင့် မဟာသက်တော်ရှည် အမတ်ကြီးများပါ တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ကျောက်တိုင် ၈ ချက် စိုက်တော်မူသတည်း။

ကျောက်တိုင် ၈ ချက်ကား

- ၁ - အတုလရန်အောင် ရွှေမြင်တင်ဘုရားမှ အရှေ့မြောက်ထောင့် တာ ၁၅၀၀ ကွာ ရာဇသုခပဗ္ဗတတောင်ထက် ကြေးမုံရွာကစိုက်သော ‘ဇေယမင်္ဂလာကျောက်တိုင်’ ။
- ၂ - ဘုရားမှ အရှေ့တာ ၁၀၀၀ ကွာ သေတဟတ္ထိတောင်ထက် ကြေးမုံရွာကပင် စိုက်သည့် ‘သုမင်္ဂလာ ကျောက်တိုင်’ ။

- ၃ - ဘုရားမှ အရှေ့တောင်ထောင့် တာ ၁၀၀၀ ကွာ သီတဂူဟတောင်ထက် ခင်မွန်မြို့ကစိုက်သည့် 'သီတမင်္ဂလာ ကျောက်တိုင်'။
- ၄ - တောင်မျက်နှာ တာ ၁၀၀၀ ကွာ သီရိမင်္ဂလာအရပ်၌ ကြာပိုင်ရွာကစိုက်သည့် 'ရွှေပြည်ရတနာကျောက်တိုင်'။
- ၅ - အနောက်တောင်ထောင့် တာ ၁၅၀၀ ကွာ သီရိဝဗ္ဗအရပ်၌ နွားထိန်းရွာကစိုက်သည့် 'ကြံတိုင်းအောင် ကျောက်တိုင်'။
- ၆ - အနောက်မျက်နှာ တာ ၁၀၀၀ ကွာ သီလဝဗ္ဗအရပ်၌ ရဟန်းသံဃာတော်တို့စိုက်သည့် 'ရန်မျိုးအောင် ကျောက်တိုင်'။
- ၇ - အနောက်မြောက်ထောင့် တာ ၁၅၀၀ ကွာ မနောသုခအရပ်၌ မုံရွေးမြို့ကစိုက်သည့် 'ရန်ကြီးအောင် ကျောက်တိုင်'။
- ၈ - မြောက်မျက်နှာ တာ ၁၀၀၀ ကွာ မနောသန္တအရပ်၌ မုံရွေးမြို့ကပင်စိုက်သည့် 'ရွှေပြည်မင်္ဂလာကျောက် တိုင်'။ ဤကျောက်တိုင်တို့သည် ယခုတိုင် အထင်အရှားရှိဆေးသည်။
အထက်ပါကျောက်တိုင်များ စိုက်ကြောင်းပြထားသော မဟာဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အတွင်း ကမ္မည်း ကျောက်စာကြီး၌ အောက်ပါ သံပိုင်းလင်္ကာဖြင့် နိဂုံးချုပ်၍ ပြထားသည်။

'မင်္ဂလာရောင်လျှံ၊ မြကျောက်ခံသား၊
 မင်းဝန်တောင်ညွန့်၊ မိုးရှည်(ယုဉ်)ကွန့်လျက်၊
 ညာကွန့်ကျက်သရေ၊ သန်လျက်ဗွေထက်၊
 မှန်ရွှေပြုံးပြောင်၊ လ၊နေရောင်သို့၊
 ဆောင်အဆန်းဆန်း၊
 မြနန်းစံလွတ်၊ ပြာသာဒ်ဘုံသာ၊
 ရတနာပူရ၊ ရွှေဝမြို့ကြီး၊
 တိုင်းလုံးထီးကို၊ အပြီးရောက်အောင်၊
 တည်ထောင်စတုတ္ထ၊ နန်းရိုးချသား၊
 နရထိပ်ညွန့်၊ ဆဒ္ဒန့်သာမိ၊
 ဝိပတိခေါင်ချာ၊ စိုးအုပ်ခါတွင်၊
 ရာဇာပဝရ၊ လှူဆက်သသား၊
 ဣန္ဒဝဇီရာ၊ ဘိလင်္ကာရ၊
 သီရိဓဇ၊ မဟာဓမ္မ၊
 ရာဇာဓိရာဇေရ၊ မျက်ရွှေခတ်နှိပ်၊
 တံဆိပ်ရွှေစာ၊ လက်မကွာနှင့်၊
 ဝိပဿနာဓုရ၊ ကြိုးလုံ့လလျက်၊
 လောကစက္ခု၊ ဇေယျရန်နှိပ်၊
 မင်းဆယ်ကျိပ်၏၊ ဦးထိပ်ဥက္ကဋ္ဌ၊

မန္တတ်စက္က၊ သာကိယဇာတိ၊
 သိရိဥတ္တမ၊ စောသီဟကို၊
 စန်းလမသွေ၊ တက်နေတူနှုန်း၊
 ဘုန်းကျက်သရေ၊ မြုတေတိုးလျက်၊
 ရာသက်ရှည်ကြောင်း၊ မေတ္တာဟောင်းတွင်၊
 သွန်းလောင်းထပ်ဆင့်၊ နှိုးဆော်ပင့်သား၊
 ဘုရင့်ဆရာ၊ စီကုံးမှာသည်။
 ကမ္ဘာတည်စီမံ သံပိုင်းတည်း။ ။

‘အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ’ အမည်တော်ရှိသော မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အထူးထူးအထွေထွေ အံ့ဩ၍မကုန်အောင် ပေါများလှသောဂုဏ်ထူးဝိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးပင် ဖြစ်ရငြားသော်လည်း၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တို့သော်မှ မလွဲမရှောင်သာသော မရဏနိုင်ငံသို့ သက္ကရာဇ် ၁၁၉၆ ခုနှစ်^၁-သက်တော် ၆၉ နှစ်-ဝါတော် ၅၀ အရတွင် ရတနပူရအင်းဝနေပြည်တော် ပြာသာဒ်ကျောင်းကြီးမှာပင် နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ ပင့်ဆောင်သဖြင့် လိုက်ပါတော်လေသတည်း။

မုံရွေးဆရာတော် ရေးသားတော်မူခဲ့သော ကျမ်းတို့ကား

- ၁- မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး
- ၂- မဟာရာဇဝင်သံခိပ်
- ၃- သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း
- ၄- သာသနဝံသဒီပနီကျမ်း
- ၅- ရွှေလင်းတပျို့
- ၆- ဝစနာလင်္ကာရကျမ်း
- ၇- ဟိတလက္ခဏာကျမ်း
- ၈- လက္ခဏာ၊ ရာမ ရာဇဝင်
- ၉- မဟာသမုဒ္ဒဂမ္ဘီရဒီပနီ
- ၁၀- အဿလက္ခဏာကျမ်း
- ၁၁- ဝစနမာလာကျမ်း
- ၁၂- သီဟဠဝတ္ထု
- ၁၃- ပေါရာဏကထာကျမ်း
- ၁၄- ဥတိန္ဒပျို့(ဥဒေနပျို့)-၁၁၅၅ ခုပြီး
- ၁၅- ကုသပျို့
- ၁၆- ကုသပျို့ဖတ်စာ
- ၁၇- နာနာဆန္ဒပျို့-၁၁၈၉ ခုပြီး
- ၁၈- ဝါဆိုစဉ်ပျို့
- ၁၉- မဟာနာရဒပျို့-၁၁၈၃ ခုပြီး

၁။ ဓရစ်နှစ် ၁၈၃၄ နှစ်။
 * မဟာသီလဝပျို့။

- ၂၀- ပဉ္စာဝုဓပျို့
- ၂၁- ပဉ္စာဝုဓပျို့ဖတ်စာ
- ၂၂- ဟာသဝေဒနဉာဏမဉ္စရီ (မုံရွေးမဟာဂီတ)
- ၂၃- ရာဇဝါဒ မေတ္တာစာစာကိုယ်-၁၁၈၉ ခုပြီး
- ၂၄- ၎င်းအဖြေ-၁၁၉၄ ခုပြီး
- ၂၅- မေတ္တာစာအမျိုးမျိုး ညွှန်ပေါင်းချုပ်
- ၂၆- ရတုဇကပိုဒ်အမျိုးမျိုး
- ၂၇- သင်္ဂါယနာတင် လူးတား
- ၂၈- လေးဆယ့်လေး ပုစ္ဆာလင်္ကာ
- ၂၉- ရွှေလင်္ကာ
- ၃၀- ကဝိမဏ္ဍနီသတ်ပုံကြီး (ကဝိမဏ္ဍနီရေးနှုန်းပုံစံကျမ်း)
- ၃၁- သတ်ပုံလင်္ကာ
- ၃၂- သတ်ညွှန်းနှင့် သတ်ထူး (မုံရွေးသတ်ညွှန်း)
- ၃၃- မင်းအဆုံးအဖြတ်ကျမ်း
- ၃၄- ဆကာသဓာတုဝင်နိဿယ
- ၃၅- အာကာသသျှကြပျို့-၁၁၈၆ ခုပြီး
- ၃၇- အာဒါသမုခပျို့
- ၃၈- မဏိသျှကြကျမ်း (မဏိသျှတ္တရပျို့)
- ၃၉- ပြာသာဒ်ကျောင်းဘွဲ့လင်္ကာ
- ၄၀- ဩဝါဒဝိနိစ္ဆယကျမ်း
- ၄၁- မဟာသီလဝပျို့
- ၄၂- မင်္ဂလသုတ်ပျို့-၁၁၉၀ ခုပြီး
- ၄၃- ပါရမီတော်ခန်းပျို့အဖြေကျမ်း

ဤပြဆိုခဲ့သော ကျမ်းများအပြင် အမြောက်အမြားရှိသေးသော်လည်း^၁ မူစုံအောင် ရှာ၍ မတွေ့သဖြင့် တွေ့ရှိသော စာမူများနှင့် ဆရာတော်ရေးကြောင်း ပြထားသော ကျမ်းစာရင်း အမည်မျှလောက်ကိုသာ ဖော်ပြလိုက် ရပါကြောင်း။

မုံရွေးမဟာဇောတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ် ပြီးပြီ။

ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်ကို ၁၂၉၂ ခု တပို့လဆန်း ၁၄ရက်နေ့၊^၂ မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မြေးတပည့် ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိထံမှ ရေးသားပေးပို့ ရရှိသည့်အားလျော်စွာ၊ အထူးကျေးဇူးတင်စွာနှင့် ထည့်သွင်းပုံနှိပ်လိုက်ရပါသတည်း။

၁။ မုံရွေးစာစုများကို အမျိုးအစားခွဲပြီး '၅၈ စောင်'အထိ ချောင်းဦးမောင်စန္ဒာ၏ 'မုံရွေးဆရာတော်၏ မုံရွေးစာပေယဉ်ကျေးမှု' စာအုပ်၌ ပြုသည်။^၁ ပုစ္ဆာလင်္ကာ၊ စေတီယကထာ မည်သော ရာဇဝင်ချုပ်၊ လေးကျွန်းမာရ်အောင်ဘုရားသမိုင်း၊ အမွေခွဲပုံဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ဝိနိစ္ဆယဘေဒကဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ၅၅၀ နိပါတ်ဝတ္ထု၊ ဂန္တီရကထာရတနာကြေးမုံကျမ်း၊ စွယ်စုံကျော်ထင်အဖြေကျမ်း၊ မုံရွေးအထွေထွေ မှတ်စုများ၊ မုံရွေးကျောက်စာတော်များ၊ မင်္ဂလာကထာကျမ်း၊ ရွှေနှုန်းတော်တွင်းမှတ်စု၊ မုံရွေးအမေးကျဉ်းကန်အဖြေ၊ ရာဇဝင်သံခိပ်၊ သမန္တကျေဒီယနီ^၂ တို့ကို ပေါင်းထည့်ပါ။

၂။ ၁၉၃၁ ခု ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်။

ကျမ်းမြတ်တန်ဆောင် ဉာဏ်လင်းရောင်

မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်၏ ‘သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း’သည် အမေးအဖြေ ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်သည်။

မုံရွေးဆရာတော်၏တပည့် မုံရွာသိရိမာလာက မိမိသိလိုသည်များကို မေးလျှောက်ရာ၊ မုံရွေးဆရာတော်က ဖြေဆိုတော်မူသောကျမ်း ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း အမေး ၁၆၅ ပုဒ်ကို ဖြေဆိုထားသည်။

မုံရွာသိရိမာလာက မေးခွန်းများမမေးမီ ဆရာတော်ကို ရှေးဦးစွာလျှောက်လွှာဖြင့် လျှောက်ထားသည်။ ထိုလျှောက်ထားစာတွင်

‘ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတို့တွင် သပ္ပုရိသုပနိဿယသည် အရင်းမူလဖြစ်၏။-ဟု နှလုံးသွင်းမိပါသဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ကို ယှဉ်တွဲမှီဝဲဆည်းကပ်ပါသည်။ * * * * သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်မှီဝဲခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတို့တရားကို သိအံ့သော အကြောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့တရားကို သိခြင်းသည် မယုတ်မာအံ့သော အကြောင်း ဖြစ်သည်။-ဟု မှတ်ယူပါသည်။’

-ဟူ၍ အစချီပြီး၊ မိမိသိလိုသမျှတို့ကို မေးမြန်းသည်။

အမေး ၁၆၅ ပုဒ်ကို တစ်ကြိမ်တည်းမေးခြင်း မဟုတ်ပေ။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ ပြည့်နှစ် နယုန်လဆန်း ၁ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့က စတင်မေးမြန်းခဲ့ရာ၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃ ခုနှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၁ ရက် တနင်္လာနေ့အထိ ၃နှစ်နှင့် ၈လအတွင်း အကြောင်းအားလျော်စွာ မေးမြန်းခြင်းတို့ကို မုံရွေးဆရာတော်က ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်သည်။

အမေးအဖြေကျမ်း၏အစကို လေ့လာသည့်အခါ ပိဋကတ် ၃ ပုံသည်ပင်လျှင် ‘အမေးအဖြေကျမ်း’ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဤအဆိုကို ရှင်းရန်အတွက် ပိဋကတ် ၃ ပုံ ကျမ်းများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို လေ့လာရန် လိုသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးနောက် သင်္ဂါယနာတင်ရန် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဝိနယပိဋက၊ စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်တွင် ဤသို့ တွေ့ရပါသည်။

‘ထိုအခါ အရှင်မဟာကဿပသည် ရဟန်းတို့ကို ‘ငါ့ရှင်တို့-ငါသည် အခါ တစ်ပါး၌ ၅၀၀မျှသော ရဟန်းသံဃာတို့နှင့်အတူ ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ခရီးရှည် သွား၏။

‘ငါ့ရှင်တို့-ထိုအခါ ငါသည် လမ်းမှဖဲ၍ တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်၏။

၃နှစ်နှင့် ၈လအတွင်း
အကြောင်းအားလျော်စွာ
မေးမြန်းခြင်းတို့ကို
မုံရွေးဆရာတော်က
ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်သည်။

*ထိုအခါ တစ်ယောက်သောတက္ကတွန်းသည် ကုသိနာရုံပြည်မှ *မန္တရဝ*မည်သော နတ်ပန်း-ထင်ရှားပန်းကို ယူ၍ ပါဝါပြည်သို့ ခရီးရှည်သွား၏။ ငါ့ရှင်တို့-ငါသည် အဝေးမှလာသော ထိုတက္ကတွန်းကို မြင်၍၊ *ငါ့ရှင်-ငါတို့၏ဆရာဘုရားကို သိပါ၏ လော။*ဟု မေး၏။ *ငါ့ရှင်-အိမ်း-သိပါ၏။ ရဟန်းဂေါတမသည် ယနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍ ၇ရက် ရှိပြီ။ ထိုအရပ်မှ အကျွန်ုပ်သည် ဤ*မန္တရဝ*မည်သောနတ်ပန်း-ထင်ရှားပန်းကို ယူခဲ့ပါ၏။* -ဟု ပြော၏။

*ငါ့ရှင်တို့-ထိုသို့ပြောရာ၌ တဏှာမကင်းသေးသည့် အချို့ရဟန်းတို့သည် *ဘုန်းတော် ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် လျင်မြန်စွာပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ။ ကောင်းသော စကားသည် ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။ လောက၌ ပညာမျက်စိသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ကွယ်ခဲ့လေပြီ။*ဟု ဆိုကာ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှုလူးလိုမ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤ လူးလိုမ့်ကုန်၏။

*ရာဂကင်းပြီးသောရဟန်းတို့သည်ကား ပြုပြင်ရသော သင်္ခါရတရားတို့သည် မမြဲသောသဘော ရှိကုန်၏။ ဤသင်္ခါရတရားတို့၌ ထိုမြဲခြင်းကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့ နည်း။*ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံနိုင်ကုန်၏။

*ငါ့ရှင်တို့-ထိုအခါ ငါသည် ထိုရဟန်းတို့ကို ငါ့ရှင်တို့-တန်ကြလော့။ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြလင့်။ မငိုကြွေးကြလင့်။ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသောသူအားလုံးတို့နှင့် ရှင်လျက် ကွဲကွာခြင်း၊ သေ၍ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက်ကွဲကွာခြင်း၊ ဤသို့ကွဲကွာခြင်းများကို ရွေးမဆွဲကပင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ ငါ့ရှင်တို့-ဤအရာ၌ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးရခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော အရာဝတ္ထုကို မပျက်စီးပါစေလင့်-ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်း ဘယ်မှာရနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဤသို့ရရန် အကြောင်း မရှိချေ။*ဟု ဆိုခဲ့၏။

*ငါ့ရှင်တို့-ထိုအခါ *သုဘဒ်*မည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးသည် ထိုပရိသတ်၌ ထိုင်နေ၏။ ငါ့ရှင်တို့-ထိုအခါ *သုဘဒ်*မည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးသည် ထိုရဟန်း တို့အား

“ငါ့ရှင်တို့-မသင့်။ မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်။ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်။ ငါတို့သည် ထိုရဟန်းကြီး (မြတ်စွာဘုရား)မှ ကောင်းစွာလွတ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ဤအမှုသည် သင်တို့အား အပ်၏။ ဤအမှုသည် သင်တို့အား မအပ်။*ဟု ငါတို့သည် နှိပ်စက်ခံရကုန်၏။ ယခုမူကား ငါတို့ ပြုလုပ်လိုရာကို ပြုလုပ်ကုန်အံ့။ မပြုလုပ်လိုရာကို မပြုလုပ်ကုန်အံ့။”ဟုပြောဆို၏။

ထိုပြောဆိုသံကို ကြားရသောအခါ အရှင်မဟာကဿပမထေရ်ကြီး စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်ရသည်။

အရှင်မဟာကဿပမထေရ်ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ရှိရာ ရောက်သော် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပူဇော်၏။ ဦးခိုက်ပူဇော်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် တောဇောဓာတ် လောင်းတော်မူ၏။ ကြွင်းကျန်သောဓာတ်တော်များကို ဒေါဏပုဏ္ဏားက ၇ ပြည်ထောင်မင်းတို့အား အညီအမျှ ခွဲဝေပေးပြီးသည့်အခါ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဓုကိဋ္ဌနသဘင်ကြီး ပြီးဆုံးတော်မူ၏။

ထိုအခါ ရှင်မဟာကဿပသည် ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည် ကြွလာသည့် လမ်းခရီး၌ သုဘဒ်ရဟန်းကြီး ပြောသည့်စကားကို ရဟန်းတို့အား ပြန်လည်ပြောကြားတော်မူပြီး

မသူတော်တရား မထွန်းကားမီ၊
သူတော်တရား မကွယ်မီ၊
ဝိနည်းမဟုတ်သောတရား မထွန်းကားမီ၊
ဝိနည်းတရား မကွယ်မီ၊
အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမရှိမီ၊
ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမနည်းမီ၊
အဝိနယဝါဒီတို့ အားမရှိမီ၊
ဝိနယဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမနည်းမီ၊
ဓမ္မနှင့် ဝိနယကို သင်္ဂါယနာတင်ကုန်အံ့။

“ငါ့ရှင်တို့၊ ငါတို့သည် မသူတော်တရား မထွန်းကားမီ၊ သူတော်တရား မကွယ်မီ၊ ဝိနည်းမဟုတ်သောတရား မထွန်းကားမီ၊ ဝိနည်းတရား မကွယ်မီ၊ အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမရှိမီ၊ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမနည်းမီ၊ အဝိနယဝါဒီတို့ အားမရှိမီ၊ ဝိနယဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အားမနည်းမီ ဓမ္မနှင့် ဝိနယကို သင်္ဂါယနာတင်ကုန်အံ့။” ဟု ပြောဆို၏။

သံဃာထုသည် အရှင်မဟာကဿပပြောဆိုသည်ကို သဘောတူညီကြပြီး သင်္ဂါယနာ တင်ရန် စီစဉ်ကြ၏။ သင်္ဂါယနာတင်ရန် ရဟန္တာ ၄၉၉ ပါးကို ရှင်မဟာကဿပက ရွေးချယ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့က အရှင်အာနန္ဒာကိုပါ ထည့်သွင်းရွေးချယ်ရန် လျှောက်၏။ ထိုစဉ်က အရှင်အာနန္ဒာသည် ရဟန္တာ မဖြစ်သေးဘဲ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်မျှသာ ဖြစ်သည့်အတွက် အရှင်မဟာကဿပက ချန်ထားခြင်းဖြစ်၏။

သံဃာထုက အရှင်အာနန္ဒာကို ထည့်သွင်းရွေးချယ်ရန် လျှောက်ခြင်းမှာလည်း အရှင်အာနန္ဒာ၏ ‘ပယ်ဆု ၄တန်း၊ ပန်ဆု ၄ပါး’ ကြောင့် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ဝါတော် ၂၀ ရသည့်ကာလတွင် မြတ်စွာဘုရားအနီး၌ အမြဲတမ်း ရှိနေပြီး အလုပ်အကျွေးပြုမည့်ရဟန်းကို ရွေးကြ၏။

အရှင်အာနန္ဒာက ‘မိမိမလိုချင်သည့် ဆု ၄ပါး၊ လိုချင်သည့် ဆု ၄ပါး’ ပေးလျှင် အမြဲတမ်းအလုပ်အကျွေးပြုမည်။-ဟု လျှောက်၏။

ထိုဆု ၈ပါးအနက် မလိုချင်သည့် ပယ်ဆု၄တန်းသည် ဤ၌ မလိုအပ်သဖြင့် မဖော်ပြတော့ပြီ။

အရှင်အာနန္ဒာ လိုချင်သည့် ပန်ဆု ၄ပါးမှာ ဤသို့ဖြစ်၏။

အရှင်ဘုရား-

- ၁- ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်၍ အကျွန်ုပ်လက်ခံထားသော ပင့်ဖိတ်ရာသို့ ကြွတော်မူပါလျှင်၊
- ၂- မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် တခြားတရပ်ကလာသော ပရိသတ်အား လာသော ခဏ၌သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့်ပေးနိုင်ရန် အကျွန်ုပ် အခွင့်အရေး ရသည် ဖြစ်ပါလျှင်၊
- ၃- အကျွန်ုပ်အား ယုံမှားသင်္ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ထိုခဏ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား ထံ ချဉ်းကပ်ခွင့်ရသည် ဖြစ်ပါလျှင်၊
- ၄- အကျွန်ုပ်၏မျက်ကွယ်၌ ဟောတော်မူသောတရားကို အကျွန်ုပ်အား ပြန်၍ ဟောကြားတော်မူသည် ဖြစ်ပါလျှင်၊

‘ဤပန်ဆု ၄ပါးကို ပေးတော်မူပါလျှင် အမြဲတမ်း အလုပ်အကျွေးပြုပါမည်။’ ဟု လျှောက်၏။

အရှင်အာနန္ဒာလျှောက်ထားသောဆုများကို မြတ်စွာဘုရားက ပေး၏။

ဤပန်ဆု ၄ပါးအနက် ဆုအမှတ်-၃ နှင့် ၄ တို့သည် သင်္ဂါယနာတင်ရာ၌ ရှင်အာနန္ဒာကို ရွေးချယ်ရန် သံဃာထုက ဆန္ဒပေးခြင်း အကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီး ၃လလွန်၍၊ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈ ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့မှစတင်၍၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့ထိ ၇ လတိုင်တိုင် ရှင်မဟာကဿပထေရ်ကို နာယကပြု၍ ရဟန္တာ ၅၀၀ တို့သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဘာရတောင်ယံ စရည်းပင်ပေါက်ရာ သတ္တပါဏီလိုဏ်ဂူ၌ ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပလေသည်။

ရှင်မဟာကဿပထေရ်ကို နာယကပြု၍ ရဟန္တာ ၅၀၀တို့သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဘာရတောင်ယံ စရည်းပင်ပေါက်ရာ သတ္တပါဏီလိုဏ်ဂူ၌ ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပလေသည်။

သင်္ဂါယနာတင်သည့်အခါ ရှင်မဟာကဿပမထေရ်မြတ်က ပုစ္ဆကပြု၍ မေးမြန်းလေ၏။

ဝိနည်းတရားတော်များကို အရှင်ဥပါလိက ဖြေဆိုတော်မူပြီး၊ ကျန်တရားတော်များကို ရှင်အာနန္ဒာက ဖြေဆိုတော်မူ၏။

ဝိနည်းတရားတော်များကို အမေး၊အဖြေ ပြုကြသည်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

ရှင်မဟာကဿပသည် သံဃာကို

“ငါ့ရှင်တို့-သံဃာသည် ငါ၏စကားကို နာတော်မူလော့။ သံဃာအား လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသောကံသည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ငါသည် ဥပါလိအား ဝိနည်းကို မေးအံ့။” ဟု သိစေ၏။

အရှင်ဥပါလိကလည်း သံဃာကို

“အရှင်ဘုရားတို့-သံဃာသည် အကျွန်ုပ်၏စကားကို နာတော်မူလော့။ သံဃာအား လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသောကံသည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ရှင်မဟာကဿပသည် ဝိနည်းကို မေးလတ်သော် အကျွန်ုပ်သည် ဖြေဆိုပါအံ့။” ဟု သိစေ၏။

ထို့နောက် ရှင်မဟာကဿပသည် အရှင်ဥပါလိအား

“ငါ့ရှင်ဥပါလိ-ပထမပါရာဇိကကို အဘယ်အရပ်၌ ပညတ်တော် မူသနည်း။”

ဟုမေး၏။

“အရှင်ဘုရား-ဝေသာလီ၌ ပညတ်တော်မူပါ၏။” ဟု လျှောက်၏။

“အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်တော် မူပါသနည်း။”

“ကလန္ဒသူဌေးသား သုဒိန်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်တော်မူပါ၏။”

“အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ပညတ်တော် မူသနည်း။”

“မေထုန်လွန်ကျူးမှုကြောင့် ပညတ်တော် မူပါ၏။”

ထိုအခါ အရှင်မဟာကဿပသည် အရှင်ဥပါလိကို ပထမပါရာဇိက၏အကြောင်း ဝဏ္ဏကိုလည်း မေး၏။ နိဒါန်းကိုလည်း မေး၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း မေး၏။ ပညတ်ကိုလည်း မေး၏။ အနုပညတ်ကိုလည်း မေး၏။ အာပတ်မသင့်ခြင်းကိုလည်း မေး၏။

ဤသို့ အရှင်မဟာကဿပမေးသော ဝိနည်းများကို အရှင်ဥပါလိက ဖြေဆိုသည်။ ထို့နောက် စုပေါင်းရွတ်ဆိုကြပြီး ဝိနည်းများကို သင်္ဂါယနာတင်လေသည်။

ရှင်အာနန္ဒာကို မေးပြီး သင်္ဂါယနာတင်ပုံကိုလည်း ဤသို့ တွေ့ရသည်။

ထို့နောက် အရှင်မဟာကဿပသည် သံဃာကို

“ငါ့ရှင်တို့-သံဃာသည် အကျွန်ုပ်၏စကားကို နာတော်မူလော့။ သံဃာအား လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသောကံသည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ငါသည် အာနန္ဒာအား ဓမ္မကို မေးအံ့။-ဟု သိစေ၏။”

အရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း သံဃာကို

“အရှင်ဘုရားတို့-သံဃာသည် အကျွန်ုပ်၏စကားကို နာတော်မူလော့။ သံဃာအား လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသောကံသည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ အရှင်မဟာကဿပသည် ဓမ္မကို မေးလတ်သော် အကျွန်ုပ်သည် ဖြေဆိုပါအံ့။” ဟု သိစေ၏။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့်
ပညတ်တော် မူသနည်း။
မေထုန်လွန်ကျူးမှုကြောင့်
ပညတ်တော် မူပါ၏။

ထိုသင်္ဂါယနာ ၃ ကြိမ်လုံး
နှုတ်တက်အာဂုံ
သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် အရှင်မဟာကဿပသည် အရှင်အာနန္ဒာအား
“ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ-ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို အဘယ်အရပ်၌ ဟောတော်မူသနည်း။”
“အရှင်ဘုရား။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်နှင့် နာဠန္ဒမြို့အကြားက ကမ္မလဋ္ဌိသရက်ဥယျာဉ်
မင်းကွန်း၌ ဟောတော်မူပါ၏။”
“အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူသနည်း။”
“သုပ္ပိယပရိနိဗ္ဗိတိကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဒတ်လုလင်ကို လည်းကောင်း အကြောင်း
ပြု၍ ဟောတော်မူပါ၏။”
ထိုအခါ အရှင်မဟာကဿပမေးသောဓမ္မများကို အရှင်အာနန္ဒာက ဖြေဆိုသည်။
ထို့နောက် စုပေါင်းရွတ်ဆိုကြပြီး ဓမ္မများကို သင်္ဂါယနာတင်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ၄၅ ဝါပတ်လုံး တရားဟောတော်မူခဲ့ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်း
ပြု၍၊ အခြေအနေကို အကြောင်းပြု၍၊ မေးမြန်းလျှောက်ထားမှုကိုအကြောင်းပြု၍
သင့်လျော်သလို ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ပထမသင်္ဂါယနာတင်သည့်အချိန်တွင်မှ သံဃာတော်များက ‘သုတ်၊ ဝိနည်း၊
အဘိဓမ္မာ’ ဟူ၍ ပိဋကတ် ၃ ပုံအဖြစ် စုစည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘ပိဋကတ်’ဟူသော
ပါဠိစကား၏အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘တောင်း’ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ တူရာတူရာတရားတော်များ
စုစည်းထားသည်ကို ‘ပိဋကတ်’ဟု သုံးခြင်း ဖြစ်သည်။ ၃မျိုး ခွဲထားခြင်းကြောင့်လည်း
‘ပိဋကတ် ၃ ပုံ’ဟု ပြောဆိုရေးသားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပြီးနောက် အဓမ္မအယူဝါဒများ ခေါင်းပြုလာသည့်အခါ အဓမ္မ
ဝါဒများ မကြီးထွားမီ သင်္ဂါယနာတင်ပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ရပြန်သည်။

ပထမသင်္ဂါယနာတင်ပြီး နှစ် ၁၀၀ အကြာ-သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၀၀ ပြည့်နှစ်တွင်
အရှင်ယသ အမှူးပြုသော ပိဋကတ် ၃ ပုံ အာဂုံဆောင်ရဟန္တာ ၇၀၀ တို့သည်
ဝါလုကာရုံကျောင်းတော်၌ ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။ သင်္ဂါယနာတင်သည့်
ကာလ ၈ လ ကြာမြင့်ခဲ့သည်။

ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင်ပြီး နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်အကြာ အသောကမင်းတရား
လက်ထက်တွင် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် အမှူးပြု၍ ရဟန္တာ ၁၀၀၀ တို့သည်
သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၅ ခုနှစ် နယုန်လမှ တပို့တွဲလအထိ ၉ လတိုင်တိုင် ပါဠိပုတ်
ပြည် အသောကာရာမကျောင်း၌ တတိယသင်္ဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုသင်္ဂါယနာ ၃ ကြိမ်လုံး နှုတ်တက်အာဂုံ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းဖြစ်သည်။

တတိယသင်္ဂါယနာတင်အပြီး နှစ် ၂၀၀ ကျော်အကြာ-သာသနာသက္ကရာဇ် ၄၅၀
ခုနှစ်ခန့်တွင် သီဟိုဠ်ကျွန်း မင်းဆက်၁၈ဆက်မြောက် ဝဇ္ဇဂါမဏိမင်းလက်ထက်တွင်
စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်တော်မူကြကုန်၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ စဏ္ဍာလတိဿမင်း ပုန်ကန်သောဘေးနှင့် မိုးခေါင်သည့်ကပ်
ဆိုက်ရောက်သည့်အခါ အစာရေစာ ရှားပါးငတ်မွတ်ခေါင်းပါးကြကုန်၏။ ထိုအခါ သီဟိုဠ်
ကျွန်းမှ ရဟန္တာကြီး ၆ ကျိပ်တို့သည် ပထမဓမ္မုဒ္ဓိပိကျွန်း(အိန္ဒိယပြည်)သို့ ကူးရန်
ကမ်းပါးသို့ ကြွလာကြကုန်၏။ သို့သော် ဖောင်မဆုံသောကြောင့် ထိုရဟန္တာကြီးများ
ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ၏။

ကျန်ရစ်ခဲ့သော ရဟန္တာကြီး ၆ ကျိပ်တို့သည် 'သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ပင် ပိဋကတ်တော်များကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်အံ့။' -ဟု ကတိကဝတ်ပြုပြီး သီဟိုဠ်ကျွန်း၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော မလယဇေပုဒ်သို့ ကြွရောက်တော်မူကြကုန်၏။ သစ်ဥ၊ သစ်ဖု၊ သစ်ရွက်များကို ဘုဉ်းပေးတော်မူကြပြီး အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်တော်များကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ကြကုန်၏။ အလွန် ဆာလောင်မွတ်သိပ်လှသောကြောင့် မသရဇ္ဈာယ်နိုင်ကြသောအခါ၌ကား သဲကို ဝမ်းဗိုက်အောက်ထား၍ ခေါင်းချင်းဆိုင်ပြီးလျှင် ပိဋကတ်စာပေများကို စိတ်ဖြင့်သာ ဆင်ခြင်ကြကုန်၏။ ဤသို့ဖြင့် ၁၂ နှစ်ကြာ ကာလတိုင်တိုင် ပိဋကတ်စာပေများကို စောင့်ရှောက်သွားကြကုန်၏။

၁၂ နှစ်အကြာကာလတွင် သူပုန်ရန် အေးငြိမ်းသွား၏။ ထိုအခါ ဇမ္ဗူဒိပ်သို့ ကြွနေ ကြသော ရဟန္တာ ၇၀၀ တို့သည် သီဟိုဠ်ကလ္လာရာမဇေပုဒ် မဏ္ဍလာရာမကျောင်းသို့ ပြန်ကြွလာကြ၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ကျန်ရစ်သော ရဟန္တာ ၆ ကျိပ်နှင့် ပြန်လည်ကြွလာသော ရဟန္တာ ၇၀၀ တို့ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်တော်များကို နှုတ်ဖြင့်သာ တိုက်ဆိုင် တည်းဖြတ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန္တာအရှင်သူမြတ်တို့သည် 'နောင်သောအခါ ပညာနုနုနေးပြီး သာသနာမှူးမှိန်သောကာလဝယ် ပိဋကတ် ၃ ပုံကို နှုတ်တက်အာဂုံ မဆောင်နိုင် ဖြစ်ကြမည်။' -ဟု ဆင်ခြင်မိပြီး ပိဋကတ်တော်များကို ပေထက် အကွရာတင်၍ သင်္ဂါယနာတင်ရန် စီစဉ်ကြကုန်၏။

အရှင်မဟာဓမ္မရက္ခိတ အမျိုးပြုသော ရဟန္တာ ၅၀၀ တို့သည် သီဟိုဠ် မလယဇေပုဒ် အလောကလိုဏ်ဂူ၌ စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်ပြီး၊ ပိဋကတ် ၃ ပုံကို ပေထက်အကွရာတင်ကြကုန်၏။

ပေထက်အကွရာတင်ပြီး သင်္ဂါယနာတင်သည့်အတွက် စတုတ္ထသင်္ဂါယနာကို 'ပေါတ္တကရုဋ္ဌသင်္ဂါယနာ' ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။

ပထမအကြိမ်သင်္ဂါယနာတင်စဉ်က အရှင်မဟာကဿပမေးသည့် အမေးများကို အရှင်ဥပါလိနှင့် အရှင်အာနန္ဒာတို့ ဖြေကြားပြီး တူရာတူရာ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသည့် ပိဋကတ် ၃ ပုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။

စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်သည့်အချိန်၌ ထိုပိဋကတ် ၃ ပုံသည် ပေထက်အကွရာတင်ခြင်း ခံရသည့်အတွက် 'မှတ်တမ်းဝင်စာပေ' အသွင် ပေါ်ပေါက်လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ် ၃ ပုံသည် 'အစောဆုံး အမေးအဖြေစာပေ' ဟု ဆိုရပေမည်။

ထို့နောက် ထင်ရှားသောအမေးအဖြေစာပေကျမ်း ၁ ဆူမှာ မိလိန္ဒပဉ္စကကျမ်း ဖြစ်သည်။ ဤကျမ်းသည် ပဉ္စသင်္ဂါယနာတင်ချိန်နှင့် ဆဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်ချိန်တို့တွင် သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်းအဖြစ် ပါဝင်သွားလေသည်။

မိလိန္ဒပဉ္စကကျမ်းမှ မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် ဗက်ထရီးဘုရင် မေနန္ဒာ ဖြစ်သည်။ မိလိန္ဒမင်းကြီး အုပ်စိုးခဲ့သောအချိန်မှာ 'မိလိန္ဒပဉ္စ' ၌ပင် 'ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီး နှင်ပေါင်း ၅၀၀ အကြာ' ဟု ဖော်ပြပါရှိသည်။ ပိဋကတ် ၃ ပုံမှာ ယခုလက်ရှိအသွင်ဖြင့် ၃ ရာစုဘီစီကပင် ပေါ်ပေါက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ မိလိန္ဒပဉ္စကကျမ်းသည် ပိဋကတ် ၃ ပုံ အပြည့်အစုံပေါ်ပြီးမှ ရေးသောကျမ်း ဖြစ်သည်။ အစရှိသဖြင့် သုတေသနပညာရှင်များက ခန့်မှန်းခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်သည့်အချိန်၌ ထိုပိဋကတ် ၃ ပုံသည် ပေထက်အကွရာတင်ခြင်း ခံရသည့်အတွက် "မှတ်တမ်းဝင်စာပေ" အသွင် ပေါ်ပေါက်လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ် ၃ ပုံသည် "အစောဆုံး အမေးအဖြေစာပေ" ဟု ဆိုရပေမည်။

မြတ်စွာဘုရား၏
အဘိဓမ္မာတရားမှ ခဲရာခဲဆစ်များကို
စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက
မေးမြန်းသည်ကို ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်က
ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်းဖြစ်သည်။

မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း စတင်ပြုစုသောအချိန်ကို ခရစ်နှစ် ပထမရာစုခန့် ဟုလည်း
ခန့်မှန်းထားကြသည်။

ထိုသုတေသနပြုချက်များကို ပေါင်းစုသုံးသပ်သည့်အခါ မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းသည်
စတုတ္ထသင်္ဂါယနာတင်ချိန်က ရေးသားပြုစုပြီးသော ကျမ်းမဟုတ် သည့်အတွက်
ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ချိန်တွင်မှ ပါဝင်လာသည့်ကျမ်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းမှာ မိလိန္ဒမင်းကြီးမေးသည့် အမေးများကို အရှင်နာဂသေနက
ဖြေကြားသောကျမ်း ဖြစ်သည်။ မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်း၏ ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ်တွင် ဤသို့ မှတ်ချက်
ချထားသည်။

‘မိလိန္ဒခေါ် မိနန္ဒာဘုရင်သည်ကား အလွန် ပညာလိုလားသောဘုရင်ကြီး ဖြစ်၍
၎င်းကိုယ်တိုင်လည်း ပညာရပ်အမျိုးမျိုး၊ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ လောကုတ္တရာပညာ
တို့ကို သင်ကြားလေ့လာ ကောင်းစွာတတ်မြောက် တံခွန်ဆောက်ခဲ့ကြောင်းတို့ကို ဤကျမ်း
ဖြင့် ထင်ရှားသိသာနိုင်သည်။ ၎င်း၏ လေးနက်သော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို
လောကုတ္တရာပညာအရာတွင် ပြိုင်ဖက်ကင်းသော အရှင်နာဂသေနမထေရ်က ကြည်ညို
ဖွယ်ရာဖြေဆိုထားချက်တို့ကို ဤကျမ်းတွင် ပြည့်စုံစွာဖော်ပြထားပေရာ၊ ဤမိလိန္ဒပဉ္စာ
ကျမ်းသည် ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်ပတ်သက်သော အသိပညာတို့ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပေးစွမ်းနိုင်ပေရကား
ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်တို့တွင် အမြင့်ဆုံးစခန်း ထိပ်တန်း၌ တည်ရှိနေပေသော ဤကျမ်းစာ’

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစောဆုံးတွေ့ရသော အမေးအဖြေစာပေမှာ ပင်းယခေတ်
စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက မေး၍ ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်က ဖြေသော ပိုဒ်စုံရတု ၂ စုံ
ဖြစ်သည်။

စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီး မေးသောရတုမှာ ‘ရွှေဖဝါးတော်အောက်၊ ကျွန်၏လျှောက်ဖြင့်၊
မလျှောက်ဝံ့ဝံ့၊ လျှောက်ဝံ့ဝံ့တည့်’ ချီ ရတု ဖြစ်သည်။

ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်က ‘အထွေအထွေ၊ မေးတိုင်းဖြေအံ့၊ ပရမေဘုန်းခေါင်၊
ငါးမာန်အောင်၏၊ မြားမြောင်သံကျော်’ အစချီ အဖြေရတု ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရား၏အဘိဓမ္မာတရားမှ ခဲရာခဲဆစ်များကို စတုရင်္ဂဗလအမတ်ကြီးက
မေးမြန်းသည်ကို ဆူးတွင်းပစ်ဆရာတော်က ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာစာပေနယ်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော အမေးအဖြေကျမ်းများအကြောင်းကို
မောင်မောင်ညွန့်(မန်းတက္ကသိုလ်)က ‘မြန်မာစာပေလာ အမေးတော် အဖြေကျမ်းများ’
ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာတမ်းတစ်စောင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားထားပြီးဖြစ်သည်။

နှောင်းခေတ်အမေးအဖြေကျမ်းများမှာ အများအားဖြင့် စကားပြေကျမ်းများ
ဖြစ်ကြသည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းသည် မုံရွာသီရိမာလာမေးသည့် အမေးများကို မုံရွေး
ဆရာတော်က ဖြေဆိုထားသောကျမ်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုကျမ်း၏နိဂုံးတွင်

‘ပရေ၊ နောင်အခါ၌ဖြစ်သော။ တိသတ္တတာမိကေ၊ ခုနှစ်ဆယ့်သုံးခုအလွန်ရှိသော။
သတသဟသေ၊ တစ်ထောင့်တစ်ရာဖြစ်သော။ ကလိယုဂေ၊ ယုဂ်ငါးပါးအဆန်း၊ အဆုတ်
တို့တွင် ကလိယုဂ်ဆန်းဆဲသော။ သက္ကရာဇေစ၊ သက္ကရာဇ်၌လည်းကောင်း။ ဖရူမာသ

ပုဏ္ဏမိယံ၊ တပေါင်းလပြည့်ဖြစ်သော။ အင်္ဂါရဝါရေ၊ အင်္ဂါနေ့၌။ ပုဗ္ဗာပရ၊ ရှေ့နှင့်နောက်ကို။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အသံကိဏ္ဍံ၊ မရောယှက်အောင်။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တဿ ဂရုနော၊ ထို အရိယဝံသ အာဒိစ္စရံသီ အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်၏။ အန္တေဝါသိကေန၊ တပည့်လည်းဖြစ်ထသော။ သိရိသဒ္ဓမ္မနာမေန၊ 'သိရိသဒ္ဓမ္မ' အမည်ရှိသော။ မယာ၊ ငါပဉ္စင်းသစ်သည်။ လိခိတွာ၊ ရေး၍။ ဌပိတော၊ ထားအပ်၏။

မုံရွေးဆရာတော် ဖြေကြား ရေးသားထားသမျှတို့ကို ပဉ္စင်းသစ် သိရိသဒ္ဓမ္မက အစီအစဉ်အတိုင်းဖြစ်အောင် စုစည်းပေးရသည့်သဘော တွေ့ရသည်။

သိရိသဒ္ဓမ္မသည် ထိုကျမ်းကို 'သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃ ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့် အင်္ဂါနေ့တွင် ရှေ့နောက်စီစဉ်သည်။' -ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

သိရိမာလာက မေးခွန်းများကို မေးမြန်းသည့်ရက်မှာ သက္ကရာဇ် ၁၁၇၃ ခု တပို့တွဲ လဆန်း ၁ ရက် တနင်္လာနေ့သည် နောက်ဆုံးမေးခွန်း မေးသည့်ရက် ဖြစ်သည်။ သိရိသဒ္ဓမ္မက ၁လခွဲအတွင်း အပြီး ရှေ့နောက်စီစဉ်ထားသည်။

ပုစ္ဆာများမေးလျှောက်သူ သိရိမာလာသည် မိမိသိလိုသည့် အကြောင်းအရာများ၊ မရှင်းမလင်းသည့်အကြောင်းအရာများကို မေးမြန်းရာ မုံရွေးဆရာတော်က ကျမ်းကိုး ပြည့်စုံစွာဖြင့် ဖြေသည်။

'မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူသည့်နေ့မှာ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ ဖြစ်သည်။ အင်ကြင်းပင်စုံတွင် ၇ ရက် ထားသည်။ စန္ဒကူးထင်းပုံထက်တွင် ၇ ရက်ထားပြီးမှ တေဇောဓာတ်လောင်သည်ဟုဆိုလျှင် တနင်္လာနေ့ဖြစ်ရပါမည်။ စာများတွင် တနင်္ဂနွေ နေ့၌ တေဇောဓာတ်လောင်သည်ဟု ဆိုသဖြင့် ရှင်းလင်းစွာသိလိုကြောင်း' လျှောက်သည်။

မုံရွေးဆရာတော်က ထိုသတ္တမာဟုလီကို တွက်ပြပြီး တနင်္ဂနွေနေ့တွင် တေဇော ဓာတ်လောင်သည်ကို ရွှေ့မင်ဆရာတော်၏ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ တွက်ပြ ထားသည်နှင့် ကိုးကား၍ ဖြေဆိုသည်။ (ပုစ္ဆာ ၁၆ အဖြေ)

ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပဉ္စမတွဲတွင်လည်း တေဇော ဓာတ်လောင်သည့်နေ့ကို ဤအဖြေအတိုင်း 'ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့'ဟုပင် ရေးသားထားလေသည်။

ပုစ္ဆာ ၆၂ တွင် မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့်နေ့ ညနေချမ်းတွင် မာရ်နတ် စစ်ရောက်၍ ဘုရားလောင်းက သက်သေညွှန်သည့်အခါ 'ဝသုန္ဒရီနတ်သမီးဆံရေညှစ်၍ သက်သေခံသည်။' ဆိုသောစကားမှာ ဟုတ်၊မဟုတ် မေးမြန်းသည့်မေးခွန်း တွေ့ရသည်။

ထိုမေးခွန်းကို ကျမ်းဂန်အကိုးအကားနှင့် ဖြေဆိုပြီး

'ဤသို့ မြေကြီးသာ သက်သေခံ၍ မြည်ကြောင်းကို ဆိုသည်။ ဝသုန္ဒရီနတ်သမီး သည် ဆံရေခါ၍ သက်သေခံလာကြောင်းကို မဆို။ ဆံက ရေလျှော၍ မြစ်ကြီး၊မြစ်ငယ် ဖြစ်၍ စီးသွားရာတွင် မာရ်နတ်သားစစ်သည်တို့ မျောပါ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်ကြောင်း ကိုလည်း မဆို ဖြစ်သည်။ ရာဇမဏိစူဠာဇာတကမ္ပည်း၊ မဏိကုဏ္ဍလ စသောဝတ္ထုတို့ တွင်လည်း မြေကြီး၊ကောင်းကင် မြည်ဟိန်းကြောင်းများကိုသာ ဆိုသည်။ မနောသာရ ဥမင်တွင် ဝသုန္ဒရီနတ်ရုပ်ရေးသောကာလ တိပိဋကလာကင်္ဂာရဆရာတော်က 'ကျမ်းဂန် မလာ။ ဖျက်ဘိ။'ဟု မိန့်တော်မူ၍ ဖျက်ရကြောင်းကိုလည်း ထုံးစံဝတ္ထုများတွင် ဆိုလျက် ရှိတော့သည်။'

-ဟု သာဓကများဖြင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးခဲ့သည်။

ယနေ့တိုင်
စေတီပုထိုးများတွင်
ဝသုန္ဒရီ ဆံရေညှစ်အရုပ်
ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။
ဘုရားဖြစ်တော်မူခန်း
ပန်းချီများတွင်
ဝသုန္ဒရီဆံရေညှစ်ပန်းချီများ
ရေးဆွဲကြဆဲ ဖြစ်၏။

‘ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားအလောင်းတို့ ငုံးအောက်ငယ်သော တိရစ္ဆာန်မဖြစ်။’ ဟု ပါရှိလျက်

သို့ရာတွင် ယနေ့တိုင် စေတီပုထိုးများတွင် ဝသုန္ဒရီ ဆံရေညှစ်အရုပ် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ဘုရားဖြစ်တော်မူခန်း ပန်းချီများတွင် ဝသုန္ဒရီဆံရေညှစ်ပန်းချီများ ရေးဆွဲကြဆဲ ဖြစ်၏။

စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော မေးခွန်းတစ်ခုမှာ မေးခွန်းအမှတ် ၈၉ ဖြစ်သည်။ ထိုမေးခွန်းမှာ ‘မြတ်စွာဘုရား၏စွယ်တော် ၁ ဆူရှိရာ ဂန္ဓာရတိုင်း’ ဆိုသည်ကို မေးထားခြင်း ဖြစ်၏။ ‘တရုတ်ပြည်သည် ဂန္ဓာရတိုင်း မှန်မည်၊ မမှန်မည်-’ ဟူသော မေးခွန်းပင်ဖြစ်၏။

ဆရာတော်က စာပေကျမ်းဂန်များအရ ဂန္ဓာရတိုင်း၌ တက္ကသိုလ်ပြည် ရှိ၏။ တက္ကသိုလ်ပြည်၏ အကွာအဝေးတို့ကို ကျမ်းဂန်များတွင် ဆိုသည့်အတိုင်း ပြသပြီးသော် ဤသို့ အဖြေပေးထားသည်။

‘တက္ကသိုလ်ပြည် ဂန္ဓာရတိုင်းကား ပက္ကုသာတိမင်း သွားသောခရီးအတိုင်းအတာကို ဆိုသော မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာကျမ်းထွက်စကားနှင့် ထောက်၍ တွက်ဆေးသော် မဟာဗောဓိမှသည် ၄၅ ယူဇနာ တစ်ရပ်၊ ၁၉၂ ယူဇနာ တစ်ရပ်- ၂၅၀ ပေါင်းသော် ၂၃၇ ယူဇနာသာ အတွက်သင့်ကျသည်။ ဤသို့ဆိုသော စကား ၂၅၀ ပေါင်း ယူဇနာခရီး အနီးအဝေးမတူ။ အတွက်အစား မခံဖြစ်၍ ‘တရုတ်ပြည်ကို ဂန္ဓာရတိုင်းစစ် မဟုတ် ရာ။’ ဟု မှတ်သင့်သည်။

‘စွယ်တော်ကား ကျမ်းဂန်တွင် ဂန္ဓာရတိုင်း၌ တည်သည်။’ ဆိုသည်။ ဤသို့ဆိုသော စကား ၂၅၀ ရှိသည့်အတိုင်း ကျမ်းဂန်အတွက် အစားရသော တက္ကသိုလ်ပြည် ဂန္ဓာရတိုင်း ကိုသာ ကျမ်းဂန်တတ်သော ဆရာမြတ်တို့ ယုံကြည်ကုန်သည်။’

‘ဂန္ဓလရာဇ်’ ခေါ် တရုတ်ပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏စွယ်တော် ၁ ဆူ ရှိကြောင်း ရှေးကတည်းက မြန်မာများ ယုံကြည်လျက်ရှိကြ၏။

‘အနော်ရထာမင်းသည် တရုတ်ပြည်မှ စွယ်တော်ကို လိုချင်သောကြောင့် တရုတ်ပြည်သို့ စစ်ချီသွားကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အနော်ရထာမင်းအား စွယ်တော်ကိုးကွယ် စေရန် ဘုရား ဗျာဒိတ်မရှိသောကြောင့် နဖူးသင်းကျစ်တော်သာ ယူပြီး ပြန်လာရ ကြောင်း။’ ဦးကုလားက သူ၏ မဟာရာဇဝင်တော်ကြီးတွင် ထည့်သွင်းရေးသားထားသည်။

မေးခွန်း ၁၃၃ တွင် ‘ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားအလောင်းတို့ ငုံးအောက်ငယ်သော တိရစ္ဆာန်မဖြစ်။’ ဟု ရှိပါလျက် ငုံးအောက်ငယ်သော တိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ ကြောင်း မေးမြန်းထားသည်။

ဆရာတော်က ‘နံစုတ်ငှက်အောက် ငယ်သောကိုယ် ရှိသော တိရစ္ဆာန်မဖြစ်။’ ဟု ဖြေဆိုကာ

ဓမ္မရာသီပျို့၌
‘ကာဠကဉ္စိ၊ ဘူမိမရောကံ၊ ငုံးအောက်မငယ်၊ ဆင့်ထက်ဝယ်လည်း၊ လွန်ဖွယ်မကြီး၊’
ဟု စပ်ဆိုလျက်ရှိပေသည်။-ဟု ဆိုပြီး၊ ထပ်တူပင် ရှင်၊ လူအများလည်း ပြောကြ ပေသည်။ စသည်ဖြင့် အများအပြောအဆိုကို ပထမဦးဆုံး ပြောသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်က မိမိဖြေဆိုသည့် နံစုတ်ငှက်ဖြစ်ရသည်ကိုလည်း ရှင်းပြသည်။

‘တစ်ကြောင်းလည်း ငုံးကို မဆိုဘဲ နံစုတ်ငှက်ကို ဆိုလိုက်သည်ကား အဋ္ဌကထာ တွင် ‘ဝတကတော’ ဟူသောပါဠိ ရှိသည်မဟုတ်လော။-ဟူအံ့။ ထိုပါဠိသည် ငုံးဟောပါဠိ မဟုတ်လော။-ဟူအံ့။ ငုံးဟောပါဠိမှာ ‘ဝဠ’ ဖြစ်သည်။ ပရိတ်ကြီး၌လည်း ‘ဝတက’ မဆို။

‘ပူရေန္တံ ဓာမိသမ္ဘာရေ နိဗ္ဗတ္တံ ဝဋ္ဋယောနိယံ’-ဟု ‘ဝဋ္ဋ’သဒ္ဒါနှင့် ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဝဋ္ဋ’မှ ၎င်းဆိုသင့်၏။ ‘ဝတက’မှာ ၎င်းမဆိုသင့်ဟု ထင်ပေသည်။

အချို့စာများတွင် ‘ဗိလုံးငှက်အောက် မငယ်’ဟု ဆိုကြပြန်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပြီး ‘ဝတက’သဒ္ဒါကို မည်သည့်အတွက် နှံ့ပြည်စုတ် ပြန်ဆိုရကြောင်း ဆရာတော်က ရှင်းလင်းဖြေဆိုသည်။

ပုစ္ဆာ ၁၄၁ တွင် ‘စာမရိသည် ငှက်ဖြစ်မည်၊ သားကောင်ဖြစ်မည်။’ဟူသောအမေး ဖြစ်သည်။

မေးသူ သိရိမာလာက သုဝဏ္ဏသာမ မြားမှန်ခန်းပျို့တွင် ‘သဘောကောင်းပင် သီလစင်သည်၊ အကြင် ငှက်စာမရိတည်း။’ဟု ငှက်အဖြစ်စပ်ဆိုပြီး၊ ပါရမီတော်ခန်း ပျို့တွင် ‘စာမရိဟု၊ နောက်ချိပ္ပပွ၊ ဗြီးဆံလှနှင့်၊ တောဖျားထွတ်ခေါင်၊ သရေဆောင်သည်၊ ရွှေရောင်ဖြိုးဖြိုး၊ သားအမျိုးကား၊ ကျင့်ရိုးအစဉ်၊ ချင်းတို့ငြင်ဖြင့်၊’ဟု သားမျိုးဖွဲ့ထား ကြောင်း အကိုးအကားထုတ်ပြ၍ မေးသည်။

ဆရာတော်က ကျမ်းဂန်များ အကိုးအကားဖြင့် ‘စာမရိသည် သားမျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ စာမရိကို အခြေ ၄ ခု ရှိသော သား-ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။’ဟု ဖြေဆိုထားသည်။

စိတ်ဝင်စား မှတ်သားဖွယ်ကောင်းသော မေးခွန်းမှာ မေးခွန်းအမှတ် ၁၆၂ ဖြစ်သည်။ မေးသူက ‘စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ စသောဂါထာသည် ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်က လာမည်၊ မလာမည်ကို သိလိုပါသည်။’ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ဤဂါထာကို တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတွင် ဤသို့ ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည်။

‘ဂေါတမအမည်ရှိသော ရှင်တော်ဘုရားသည် ကမ္ဘာအသင်္ချေ ၂၀နှင့် ကမ္ဘာ ၁သိန်း ပတ်လုံး အယုတ်၊အလတ်၊အမြတ်အားဖြင့် ၁၀ ပါးသော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူ၍ ဘုရားဆုကို တောင်းတော်မူသည်ကား-

‘စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ၊ နဝသင်္ချေယျဝါစကံ။

ကာယဝါစာ စတုချာတံ၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ သမုပါဂမိ။ ။’ဟူသောဂါထာနှင့် လျော်ညီစွာ ဘုရားဆုကို စိတ်ထဲကတောင့်တော်မူသည် ၇ အသင်္ချေ၊ နှုတ်ပွက်၍ တောင်းတော် မူသည် ၉ အသင်္ချေ၊ စိတ်ထဲလည်းကောင်း၊ နှုတ်ပွက်၍လည်းကောင်း တောင်းတော်မူ သည်ကား ၄ အသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာ ၁သိန်းတည်း။ ဤသို့လျှင် ကမ္ဘာအသင်္ချေ ၂၀နှင့် ကမ္ဘာ ၁သိန်းတည်း။

စိန္တိတံ သတ္တသင်္ချေယျံ ဂါထာနှင့် အဖြေတို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရား ဖြစ်ရန်အတွက် စိတ်ဖြင့် ၇ အသင်္ချေ ဆုတောင်းရသည်။ နှုတ်တော်မှမြွက်၍ ၉ အသင်္ချေ ဆုတောင်းရသည်။ စိတ်ရောကိုယ်ပါ(နှုတ်တော်မြွက်၍)ဆုတောင်းရသည်မှာ ၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁သိန်း ရှိသည်။-စသည်စသည်ဖြင့် ပြောကြရေးကြသည်။

ညောင်ရမ်းခေတ်စာဆို အရှင်ကုမာရကဿပ၏ ဓမ္မရာသီပျို့တွင် စိတ်ဖြင့် ဆုပန်ရသည်မှာ ၇ အသင်္ချေရှိကြောင်းကို ဤသို့ ဖွဲ့ထားသည်။ ‘တို့ဘုရားကား၊ ရှည်လျားရှေးစစ်၊ ကိုယ်တော်ဖြစ်၍၊ ခုနှစ်သင်္ချေ၊ ကမ္ဘာတွေထိ၊ ရဲနေဆုကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်တောင်းဟု၊ အကြောင်းရင်းက၊ ဖော်ထုတ်ပြအံ့။’ -

စိတ်နှင့် နှုတ်
၂ ပါးစုံ ဆုပန်ရသည်မှာ
၄ အသင်္ချေနှင့်
ကမ္ဘာ ၁ သိန်းရှိကြောင်း

နှုတ်ဖြင့် ဆုပန်ရသည်မှာ ၉ အသင်္ချေရှိကြောင်းကို ဤသို့ဖွဲ့ပြန်သည်။

‘ထို့နောက်ဆက်လျှာ၊ ကိုးခါသင်္ချေ၊ ဆိုထွေနှုတ်ထွက်၊ စကားပွက်ဟု၊ အမြွက်
မျှကို၊ ဖွင့်၍ဆိုပိမ့်၊’ - အပိုဒ် ၆

စိတ်နှင့်နှုတ် ၂ပါးစုံ ဆုပန်ရသည်မှာ ၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ရှိကြောင်း
ကိုလည်း ဤသို့ ဆက်လက်ဖွဲ့ဆိုသည်။

‘လေးသင်္ချေနှင့်၊ သိန်းနေစွန်းမြတ်၊ ရေတွက်လတ်မှု၊ မည်မှတ်နာမ၊ သင်္ချေယျကား
သေလဘာသာ၊ ဇေယရစိ၊ လေးပါးရှိ၏။’ - အပိုဒ် ၇

ဤအမေးကို မုံရွေးဆရာတော်က

‘ဂန္ထနရ ကျမ်းထူးကျမ်းပြားတို့ လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ခုသောကျမ်းတို့၌
ဤစိန္တိတ် သတ္တသင်္ချေယျစသော ဂါထာ၊ ထိုဂါထာ၏အရ သင်္ချေ ၂၀တို့၏ အမည်၊
ထိုအသင်္ချေ တို့၌ ပွင့်တော်မူသည်ကို ရေတွက်၍ပြသောဘုရားပေါင်း၊ ထိုဘုရားတို့ထံ
ငါတို့ ဘုရားလောင်း စိတ်ကြံ၍ ဆုတောင်းကြောင်း၊ နှုတ်မြွက်၍ ဆုတောင်းကြောင်းတို့ကို
မတွေ့ မမှတ်မိချေ။ တွေ့ရသောကျမ်းကား သောတတ္တကိကျမ်းတွင်သာ တွေ့သည်။
ထိုသောတတ္တကိကျမ်းလည်း ကျမ်းကြီးကျမ်းမလည်း မဟုတ်လွန်း။

‘ထိုကျမ်းလည်း ဇင်းမယ်အရပ်က ဖြစ်သောကျမ်းဟု ဆိုကြကုန်သည်။ x x x
ဇင်းမယ် သောတတ္တကိစကားကို နုတ်၍လည်း အရှင်ဉာဏဂမ္ဘီရပြုသည့် တထာဂတုပ္ပတ္တိ
ကျမ်းတွင် လာပြန်သည်။ ထိုကျမ်းလည်း ကျမ်းခိုင်ကျမ်းမာ မဟုတ်ချေ။ ကျမ်းငယ်
ကျမ်းနုပင် ဖြစ်ပြန်သည်။ တစ်ပါးသော ကျမ်းကြီးတို့နှင့် မနီးနှောမိသော စကားရပ်လည်း
အများပင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သောတတ္တကိ၊ လောကီယွန်းပဏ္ဍာသ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ
ကျမ်းတို့တွင်လာသော စကားသာဖြစ်၍ ဤ‘စိန္တိတ် သတ္တသင်္ချေယျ’ စသောဂါထာ
လာတိုင်း ‘စိတ်ကြံ၍ တောင်းသည်။ နှုတ်မြွက်၍ တောင်းသည်။’ဆိုသောစကားများလည်း
စကားခိုင် မဟုတ်လွန်း ထင်သည်။’

ဤသို့ထင်မြင်ချက်ပေးပြီး ကျမ်းပေါင်းများစွာကိုးကား၍ အကျယ်တဝင့်ရှင်းလင်း
ပေးထားသည်။ ထိုအမေးကို

‘ထို့ကြောင့် ငါတို့သော်ကား သောတတ္တကိ၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတို့ဆိုသော
စကားကို အခိုင်အခံ့ မဟုတ်လွန်း။-ဟု အယူရှိပေသည်။-’ဟူ၍ ပြတ်ပြတ်သားသား
ဖြေဆိုလေသည်။

ငါတို့သော်ကား
သောတတ္တကိ၊
တထာဂတုပ္ပတ္တိကျမ်းတို့ဆိုသော
စကားကို အခိုင်အခံ့
မဟုတ်လွန်း။-ဟု
အယူရှိပေသည်။-ဟူ၍
ပြတ်ပြတ်သားသား
ဖြေဆိုလေသည်။

ဆရာတော်သည် မေးခွန်းများဖြေသည့်အခါ တိတိကျကျဖြေသင့်သည်တို့ကို တိတိ
ကျကျဖြေသည်။

‘ဇူဇကာပုဏ္ဏား အပြစ်မလွတ်၊ အပြစ်ထိုက်၏-ဟု မှတ်ရမည်။’ (ပုစ္ဆာ ၁ အဖြေ)

‘ထို့ကြောင့် သာဝတ္ထိဟူ၍လည်း မဖတ်လေအပ်။ သာဝတ္ထိဟူ၍လည်း မမှတ်လေ
အပ်။’ - (ပုစ္ဆာ ၁၈ အဖြေ)

‘ထို့ကြောင့် မိတ္တေယျဘုရားအလောင်း ယခုတုသိတာနတ်ပြည်မှာ ရှိ၏ဟူ၍
မှတ်သင့်သည်။’ - (ပုစ္ဆာ ၃၂ အဖြေ)

အထောက်အထားမခိုင်မာသော အကြောင်းအရာတို့ကို ဖြေဆိုသည့်အခါလည်း
အထောက်အထား မခိုင်မာကြောင်း ဖြေထားသည်။

‘ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ဘုံ ၃ ထပ် ရှိသည်။ အလံ ၁၀၀ မြင့်သည်။ အလံ ၂၀၀ အနံရှိသည်။ အလံ ၃၀၀ အလျားရှိသည်။-ဟူသော စကားတို့သည် ခိုင်ခံ့သော ကျမ်းကြီးကျမ်းမတို့က ထွက်သည်မှန်လျှင် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းစူဠဝါ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဟာရာနုမောဒနာ စသောကျမ်းတို့တွင် အရိပ်အမြွက်ပါသင့်လျက် မပါချေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခိုင်ခံ့သောပါ၌ မဟုတ်လွန်းသကဲ့သို့ထင်သည်။’ -

(ပုစ္ဆာ ၂၄ အဖြေ)

‘ဘယ်ကာလ၌ ရှိခိုးကြောင်း၊ ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ထားကြောင်းကို တိုက်ရိုက် မတွေ့သော်လည်း ဟုတ်အံ့သကဲ့သို့ မထင်။ x x x နတ် ၅ ယောက်တို့ အသီးသီး ၁ပါဒစီ ရွတ်ကြသည် ဆိုသောစကားသည် ယုတ္တိ မရှိလွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။’ -

(ပုစ္ဆာ ၃၃ အဖြေ)

အတိအကျဖြေဆိုရန် မဖြစ်နိုင်သော အဖြေများအတွက်မူ မယုတ်မလွန်သဘော ဤသို့ ဖြေတတ်သည်။

‘ပန်းနှင့် မာလ်ကို အခြားမယူအတူတူသာ အစပ်ရှိ၍ အတူတူသာယူအပ်သည်။ သိခြား၍ မယူအပ်ပြီ အထင်ရှိသည်။’ - (ပုစ္ဆာ ၂ အဖြေ)

‘ဤသို့ ဓမ္မနိတိ၊ လောကနိတိ၊ မဟာရဟန္တာတို့တို့၌လာသည်ကို ထောက်လျှင် စွန့်အပ်စွန့်ရာသည် ၆ ပါးဟူ၍ ဆိုသင့်မည်ထင်သည်။’ - (ပုစ္ဆာ ၁၁ အဖြေ)

‘ဘုရားသခင် လက်၂သစ်တော်သည် မဇ္ဈိမပုရိသတို့၌ ၆ သစ်၊ ပကတိပုရိသ တို့၌ ၉ သစ်ဖြစ်ရကား၊ ဆံတော်ကို ၆ သစ် ဆိုသော်လည်း သင့်၏။ ၉ သစ်ဆိုသော် လည်း သင့်၏။ အရာဌာနသို့လိုက်၍ ချင့်တွက်ရမည်။’ - (ပုစ္ဆာ ၁၁ အဖြေ)

မုံရွေးဆရာတော်သည် သင်္ဂါယနာတင်တွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသော ကျမ်းတို့ကို အမြတ် တနိုး မပြုကြသည့်သဘောကို ဤသို့ မှတ်ချက်ချထားသည်လည်း တွေ့ရပါသည်။

‘ထိုဇာတ်သည်ကား ၅၅၀ မှအလွတ်ဖြစ်သော လောကီယွန်းပဏ္ဍာသဇာတ်ကျမ်းမှ လာသောဇာတ် ဖြစ်သည်။ ထိုပဏ္ဍာသကျမ်းကို သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်းမျိုးတို့တွင် အရေ အတွက် မဝင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယွန်းတို့တိုင်းပြည်မှဖြစ်သော ကျမ်းဟူ၍ ဆရာအစဉ်အဆက်တို့ ပြောဆိုကြသောကြောင့်လည်းကောင်း ပညာရှိတို့ အမြတ်တနိုး မပြုကုန်။’ - (ပုစ္ဆာ ၉၈ အဖြေ)

စာပေများ ရေးသားပြုစုကြသည့်အခါ သင်္ဂါယနာတင် မဝင်သောကျမ်းများကို ကိုးကား၍ ဝတ္ထုများ၊ ပျို့ကဗျာများ ရေးဖွဲ့ကြသည့်အခါ ထိုဝတ္ထု၊ ပျို့ကဗျာများအပေါ် မည်ကဲ့သို့ သတိရှိရမည်ကိုလည်း ဤသို့ မှတ်ချက်ပေးထားပြန်သည်။

‘ပျို့ကဗျာစပ်လေသဖြင့် ယခုတိုင်အောင် ပေါ်ထင်၍ နေသည်။ ပေါ်ထင်လေသည် ဖြစ်၍လည်း အချို့သောသူတို့သည် အခိုင်အခံ့ပင် ပြောဆိုကြ မှတ်သားကြကုန်သည်။ အချို့ဆရာတို့သည်လည်း ကျမ်းဂန်တတ်သိ ကျွမ်းကျင်လျက်ပင် ‘ဂရုပြုထိုက်သော အရာ၊ လဟု ပြုထိုက်သောအရာတို့ကို မရွေးမချယ်မူ၍၊ ပျို့ကဗျာ စပ်ဆိုလေလျှင်ပင် ပုဂ္ဂိုလ်အရည်ကို ထောက်၍၊ နောက်နောက်တိုင်သောကာလ အခိုင်အခံ့ ထင်မှတ်၍ ရှိကြလေသောအရာလည်း အများပင် ရှိချေသည်။ x x x ဝတ္ထုပျို့ကဗျာပင် တွေ့သော်လည်း အပေါ့အပါး မှတ်သားထိုက်သောအရာသို့ ရောက်သောကာလ၌ကား

ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည်
ဘုံ ၃ ထပ်ရှိသည်။
အလံ ၁၀၀ မြင့်သည်။
အလံ ၂၀၀ အနံရှိသည်။
အလံ ၃၀၀ အလျားရှိသည်။

မုံရွာသိရိမာလာမေးသော
အမေးပုစ္ဆာများသည်
မြန်မာမှုနယ်၊ မြန်မာစာနယ်နှင့်
ဗုဒ္ဓစာပေနယ်တို့အတွက်
များစွာအရေးပါလှသော
အကြောင်းအရာများဖြစ်သည်ကို
တွေ့ရသည်။

ပညာပွား စကားပြောဆိုရုံမူကား မှတ်သားအပ်၏။ - အလေးပြုအပ်သော ကာလသို့
ရောက်သောအခါ၌ကား ခိုင်ခံ့လှသော ကျမ်းဂန်လာသောစကားကို ရှာကြံ၍ ပြောဆို
မှတ်သားအပ်၏။ - (ပုစ္ဆာ ၉၈ အဖြေ)

မုံရွာသိရိမာလာမေးသောအမေးပုစ္ဆာများသည် မြန်မာမှုနယ်၊ မြန်မာစာပေနယ်နှင့်
ဗုဒ္ဓစာပေနယ်တို့အတွက် များစွာအရေးပါလှသောအကြောင်းအရာများဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ
သည်။

မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ကလည်း ကျမ်းဂန်အကိုးအကား များစွာကိုးကား၍
ဖြေဆိုထားသည်။

ပုစ္ဆာများမေးမြန်းသူ မုံရွာသိရိမာလာသည် မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ထံ၌ ပညာ
သင်ကြားနေသောတပည့် ဖြစ်သည်။ ထိုမေးခွန်းများကို ကိုရင်ဘဝက မေးမြန်းခဲ့ခြင်း
ဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းများ တွေ့ရသည်။

ထိုမုံရွာသိရိမာလာသည် နောင်တွင် 'ဝေါဟာရလိနက္ခဒီပနီကျမ်း' ပြု 'မဟာဇေယ
သင်္ခယာ' ဘွဲ့ခံ လှေသင်းအတွင်းဝန် ဦးချိန် ဖြစ်သည်။-ဟု မန္တလေး မြန်မာ့တာရာ
သတင်းစာတိုက်မှ ၁၈၉၉ ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်သော ဝေါဟာရက္ခဒီပနီကျမ်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ
စာတမ်းတွင် ရေးသားထားကြောင်း။- သာသနာရေးဦးစီးဌာနက ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင်
ပုံနှိပ်ဝေခဲ့သည့် သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းနိဒါန်းတွင် တွေ့ရသည်။

ဆရာ မင်းသုဝဏ်ကလည်း သူ၏ 'အာကာတခွင် မြေပြင်တဝန်း' တွင် လက်ခံ
အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

မောင်မောင်ညွန့်(မန်းတက္ကသိုလ်)၏ 'မြန်မာစာပေလာ အမေးတော်အဖြေကျမ်းများ'
စာတမ်းတွင် 'မုံရွာရှင်သိရိမာလာ(နောင်အခါ လူဝတ်လဲ၍ လှေသင်းအတွင်းဝန် ဦးချိန်
ဖြစ်လာသည်။)' ဟု လက်ခံထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသော 'ဝေါဟာရ
လိနက္ခဒီပနီကျမ်း' တွင် ဝက်မစွတ် မြို့စား ဝန်ထောက်မင်း ရေးသားသည့် 'လှေသင်း
အတွင်းဝန်မင်း၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ' ကို ထည့်သွင်းထားသည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင်မူ လှေသင်း
အတွင်းဝန်သည် ငယ်စဉ်က မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ထံ၌ ပညာသင်ခဲ့ဖူးကြောင်း
ပါသည်။ သို့သော် 'မုံရွာသိရိမာလာ' ဖြစ်သည်။-ဟူ၍ မဖော်ပြပေ။

မောင်သုတ၏ 'စာဆိုတော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိ' တွင်လည်း ထိုအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤတွင် အလှည်းသင့်သဖြင့် သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်းနှင့် မဆိုင်သော်လည်း မုံရွေးဇေတ
ဝန်ဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ချက် ပြောစရာရှိသည်။ ထိုသမန္တစက္ခု
ဒီပနီကျမ်းတွင် မုံရွေးဆရာတော်၏မြေးတပည့် ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိက ဆရာတော်၏ထေရုပ္ပတ္တိကို
ရေးသားထားသည်။ ထိုထေရုပ္ပတ္တိတွင်

'မုံရွေးဆရာတော်သည် မဟာသီလဝပျို့ကို အသက် ၁၂နှစ်အရွယ်တွင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့
သည်။' -ဟု ရေးသားထားသည်။

ဦးဥတ္တမဗုဒ္ဓိ၏ အရေးအသားအရပင် မုံရွေးဆရာတော်သည် 'ကောဇာသက္ကရာဇ်
၁၁၂၈ ခု ဖုသျှနှစ် နယုန်လဆန်း ၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားမြင်ကြောင်း' တွေ့ရသည်။
မဟာသီလဝပျို့ နိဂုံးတွင် ကျမ်းပြီးချိန်ကို ဤသို့ဖွဲ့သည်။

မြန်မာစာပေနယ်တွင်
အမေးအဖြေကျမ်းများအနက်
အလွန်ထင်ရှားပြီး
တန်ဖိုးကြီးလှသော

SAMPLE BOOK

‘မဟာသီလဝ၊ ဇာတကကို၊ ထောင်ရာအစု၊ စွန်းမှုရှစ်ဆယ်၊ အဆွယ်သတ္တ၊
ဝါဆိုလဟု၊ ထွန်းပပြည့်လျက်၊ ဆင်မင်းရက်တွင်၊ နှစ်သက်ရွှင်စွာ၊ စသည်သာတည့်၊
နံကာလှဘောင်၊ သဝဏ်ပြောင်သည်၊ ဝါခေါင်ပြည့်ထွက်၊ ကျော်ငါးရက်၌၊ ငွေရွက်နီဟန်၊
ဆဒ္ဒန်မင်းနေ၊ ချမ်းမြေ့နေညို၊ သုံးပဟိုရ်တွင်၊ သံတိုသံရှည်၊ ပိုက်လည်ရစ်ကြို့၊ ကျမ်းသစ်
ပျို့ကို၊ နတ်တို့ဆောင်ပင့်၊ စောင့်ရှောက်ခွင့်တွင်၊ နတ်ရှင်ဘုန်းတော်၊ မြတ်နုဘော်ကြောင့်၊
ဆီလျော်သမျှ၊ ခဏဆောလျင်၊ ကြံတိုင်းမြင်သည်။ ။ဆိုအင်ဆိုရေးဆိုရာတည်း။’

‘မဟာသီလဝပျို့ကို သက္ကရာဇ် ၁၁၈၇ ခု ဝါဆိုလပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် စတင်
ရေးသားခဲ့ရာ ဝါခေါင်လပြည့် ကျော် ၅ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နေညို ၃ ပဟိုရ်ချိန်တွင်
ပြီးကြောင်း’ အတိအကျရေးထားသည်။ မဟာသီလဝပျို့ရေးချိန်၌ မုံရွေးဆရာတော်သည်
သက်တော် ၅၉နှစ်ပင် ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာစာပေနယ်တွင် အမေးအဖြေကျမ်းများအနက် အလွန်ထင်ရှားပြီး တန်ဖိုးကြီး
လှသော ထက်ဝန်းကျင်ကို ထိန်ထိန်ဝင်းပြောင် ဉာဏ်မျက်စိအလင်းဆောင်ပေသော
ဤကျမ်းကြီးကို ‘သမန္တစက္ခုဒီပနီ’* ဟု ကျမ်းအမည်ပေးခြင်းသည် အလွန်သင့်မြတ်
တန်ဖိုးကြီးလှပေသည်။

ဦးအေးချို(မဟာဝိဇ္ဇာ)

* သမန္တစက္ခု = ထက်ဝန်းကျင်ကို မြင်သောမျက်စိ ရှိသည်။
ဒီပနီ = အကြောင်းရပ်တို့ကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဖွင့်ပြသည့်ကျမ်း။

ပထမတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ကျမ်းဦးပဏာမ

‘အနန္တကရုဏာဓာရုံ၊ ရိတခေမံ ဝိရံ ဝိရံ။
ယာနတျမုခဒေသေန္တံ၊ ဝဏ္ဏိတံ ပုဂံဝံ သီဝံ။ ။’

ဤဂါထာကား ဒုတိယပါဒတွင်-ဝိရံ၊ စတုတ္ထပါဒတွင်-သီဝံ ဟူ၍ ဒီယနှင့်ရှိလျှင် ‘နဋကဏ္ဍရောပုပါဒေသု။ သူဒိမှာယောက္ခဝါဝတ္တံ’-ဟူသော ဆန်းကျမ်း သုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ ငှလုံး နောင် ယ-ဝိုဏ်း ကြိုက်သော ဝတ္တဂါထာ ‘ဝိရံ၊ သီဝံ’ဟု ဣရဿ ရှိလျှင် ‘သမေသုသိန္နုတော ဇေန။ ပထျာဝတ္တံ ပကိတ္တိတံ’ ဟူသော သုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ၊ ဝိသမ၌ ငှလုံး နောင် ယ-ဝိုဏ်း။ သမ၌ ငှလုံး နောင် စ-ဝိုဏ်း ကြိုက်သော ပထျာဝတ္တဂါထာ။

‘သသဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ၊ ဇာတိပုညာဒိသမ္ပန္နံ။
ပေသုညဝိဂတံ ဇိနံ၊ သောဘမာနံ ဝန္တေ သေဋ္ဌံ။ ။’

ဤဂါထာကား ‘ဩဇေသုဇေန သိန္နုတော။ တမေဝဝိပရိတာဒိ’-ဟူသော သုတ်လက္ခဏာနှင့်အညီ၊ ဝိသမ၌ ငှလုံး နောင် စ-ဝိုဏ်း၊ သမ၌ ငှလုံး နောင် ယ-ဝိုဏ်းကြိုက်သော ဝိပရိတပထျာဝတ္တဂါထာ။

အဟံ၊ ငါသည်။ အနန္တကရုဏာဓာရုံ၊ အဆုံးမရှိသော အာရုံရှိသော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်တော်၏ တည်ရာဖြစ်တော်မူထသော။ ရိတခေမံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်လည်း ရှိသော်မူထသော။ ဝိရံ၊ ‘သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်’ဟုဆိုအပ်သော ကြီးသောလုံ့လ ရှိတော်မူထသော။ ဝိရံ၊ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်’ဟုဆိုအပ်သော ပညာလည်း ရှိတော်မူထသော။ ယာနတျမုခဒေသေန္တံ၊ ဝိပဿနာယာဉ် ၃ပါးကို အမှူးထား၍ ဟောကြားတတ်သော ဒေသနာဉာဏ်တော်လည်း ရှိတော်မူထသော။ ဝဏ္ဏိတံ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော သီလက္ခန် စသော ၃ ပါးသော ခန္ဓဂုဏ်လည်း ရှိသော်မူထသော။ ပုဂံဝံ၊ လူ၊နတ်တို့၏ အမှူးလည်း ဖြစ်တော်မူထသော။ သီဝံ၊ ကိလေသာ မာရ်မှလည်း ငြိမ်းတော်မူပြီးထသော။ သသဒ္ဓမ္မဂဏုတ္တမံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏တရား မြတ်သောဝိုဏ်းနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဇာတိပုညာဒိသမ္ပန္နံ၊ ‘ဇာတိမဟတ္တ၊ ပုညမဟတ္တ’စသော မဟတ္တဂုဏ် ၃ ပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ပေသုညဝိဂတံ၊ ‘မိမိသို့သာ နှစ်သက်စေခြင်း၊ သူ့အချစ်ကို ပျက်စေလိုခြင်း တည်း’-ဟူသော လက္ခဏာ ၂ ပါးရှိသော ကုန်းစကားမှလည်း ကင်းစင်တော်မူပြီးထသော။ သောဘမာနံ၊ ကောင်းသောအရောင်လည်း ရှိတော်မူထသော။ သေဋ္ဌံ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်တော်မူထသော။ ဇိနံ၊ ၅ မာရ်အောင်မြင် မြတ်ချစ်ရှင်ကို။ ဝန္တေ-ဝန္တာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgjoe.com

ဂါထာတို့သည်ကား သုဗောဓာလင်္ကာရ စသောကျမ်းတို့၌လာသော ယမကမျိုးဂါထာ။

စိနာလင်္ကာရ စသောကျမ်းတို့၌ လာသော ဧကကွရ-ဧကဋ္ဌာနမျိုးဂါထာ။

ဝိဒင်္ဂကျမ်း၊ ဝိစိတ္တာလင်္ကာရကျမ်း၊ ဒဏ္ဍီကျမ်း၊ ကောသဓဇ စသောကျမ်းတို့၌ လာသော ကာကောပဒ စသောဂါထာ။

ထိုမှတစ်ပါး 'အနောတတ္တော ဒကာဝဋ္ဋနယ။ စတုဒီပစက္ကာဝဋ္ဋနယ။ သီဟနိဝတ္တနနယ။ ပီဇနီနယ။ ခဂ္ဂနယ။ သင်္ခါလိကာဗဒ္ဓနယ။ ဆတြနယ။ ပဒုမစက္ကနယ။ ရထစက္ကနယ။ မေရုပလ္လင်္က။ မုတ္တာဟာရ။ ဓဇကေတု။ အနုလောမ။ ပဋိလောမ။ ဒွိယာဝဋ္ဋ။ တိယာဝဋ္ဋ။ ဂေါမုတြာ။ ဂတပစ္စဂတ' စသော ဂါထာမျိုးတို့ကို မယူမူ၍၊ ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟစာကိုယ်၊ ၎င်းငြိကာကျမ်းတို့၌ လာသော အာဒိသံကေတ၊ အန္တသံကေတ၊ အာဒုန္တသံကေတ-၃ပါးတို့တွင်

'စတကသာဒိ စီရေန၊ ဌပိတာ စတုအက္ခရာ။

ဧကေ ကေနကပါဒန္တ၊ ကတံဒွေစတုရောပိဝါ။ ။

'စဒေဒုန္တသံသဂ္ဂံ၊ ဘဇသာဓုသမာဂမံ။

ကရပုည မဟောရတ္တံ၊ သရဗာရာဟိနိစ္စတံ။ ။ 'စသောဂါထာတို့ကဲ့သို့ အစဖြစ်သောအက္ခရာ မှတ်၍ ဖွဲ့အပ်သော အာဒိသံကေတ ဂါထာတည်း။

တစ်နည်းကား- 'ဣဒံသံ၊ ဣဒံဝါ၊ ဣဒံနိ၊ ဣဒံအ' ဟူသော နေတ္ထိပါဠိတော်။ သံဝါနိအ အစရှိသော နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ။ 'ဒု၊ သ၊ န၊ သော' ဟူသော ဓမ္မပဒဂါထာ။ 'မ၊ ဝိ၊ ဝါ၊ စိ၊ ဥ' ဟူသော ကဝိသာရ စသော ဆန်းငြိကာတို့၌ လာသော သညာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပါရာမိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ ပရိတ်ငြိကာ စသည်တို့၌ လာသော ဘဂဝါ- ဟူသောပုဒ်၊ မေခလာ-ဟူသောပုဒ်။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် 'ဣ သ္မာ သု။ ပု ဒိ အာ-သု စိ ပု ဘာ။ ဝိ လိမုတ္တော' အစရှိသော ပုဗ္ဗာစရိယ ဂါထာ။

'ဟိရဗ္ဗတိပင်၊ ဟင်ရဗ္ဗတိပေါက်' စသော လောကနိတိကျမ်းတို့၌ လာသော ဂါထာတို့ကဲ့သို့ အာချေကကိရသညာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော 'ဂါထာဗန္ဓသိလောက' မည်၏။

တပည့်တော်သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

‘ကိစ္ဆော မနုဿ ပဋိလာဘော၊ ကိစ္ဆံ မစွာန ဇီဝိတံ။

ကိစ္ဆံ သဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ ကိစ္ဆော ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ။ ။’ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်၌ လူတို့၏ အဖြစ်ကို ရခဲခြင်း၊ လူတို့၏အသက် ရှည်ခဲခြင်း၊ သူတော်တရားကို ကြားနာရခဲခြင်း၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ခေတ္တကာလ ဥပ္ပါဒကို ရခဲခြင်း။-ဟူ၍ ၄ ဌာနကို ပြတော်မူသည်တွင် လူ၏အဖြစ်၊ လူ၏အသက်နှင့် တည်သော အဖြစ်၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ခေတ္တကာလ ဥပ္ပါဒကို တွေ့ကြိမ်ရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မသဝန ဒုလ္လဘကိုမူကား တရားတော်မြတ်သည် စတုဂန္ထီရ ဒုဒ္ဓသဖြစ်၍ အလွန် နက်နဲသိမ်မွေ့ သောကြောင့် မသိမမြင်နိုင် ဖြစ်ပါသည်။

သပ္ပုရိသုပနိဿယ၊ အတသမ္မာပဏိဓိ၊ သီလ၊ အဝိပ္ပဋိသာရ၊ ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ၊ သမာဓိ၊ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿန၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ ဝိရာဂ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတို့တွင် ‘သပ္ပုရိသုပနိဿယသည် အရင်းမူလ ဖြစ်၏။’ဟု နှလုံးသွင်းမိပါသဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ကို ယှဉ်တွဲမှီဝဲ ဆည်းကပ်ပါသည်။

‘သမ္ဘိရေဝ သမာသေထ၊ သမ္ဘိကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။

သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျော ဟောတိ နပါပိယော။ ။’ဟု ဟောတော်မူသည့် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ၊

သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်မှီဝဲခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတို့တရားကို သိအံ့သော အကြောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ တရားကိုသိခြင်းသည် မယုတ်မာအံ့သော အကြောင်းဖြစ်သည်။- ဟု မှတ်ယူပါသည်။

၁-ဇူကောပုဏ္ဏား အပြစ်ထိုက်,မထိုက်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ကဏှာဇိန်မင်းသမီး, ဇာလီမင်းသားတို့ကို ဇူကောပုဏ္ဏားအား လှူလျှင် နောင်ဖွဲ့၍ ကျွဲ, နွားကဲ့သို့ ရိုက်ပုတ်ရာ၌ ‘ဇူကောပုဏ္ဏားအား အပြစ်ထိုက်မည်,မထိုက်မည်။’ ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် နယုန်လဆန်း ၁ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ကဏှာဇိန်မင်းသမီး, ဇာလီမင်းသားတို့ကို ဇူကောပုဏ္ဏား အားလှူလျှင် နောင်ဖွဲ့၍ ကျွဲ, နွားကဲ့သို့ ဇူကောပုဏ္ဏား ရိုက်နှက်ရာ အပြစ်ထိုက်မည်,မထိုက်မည်။-ကိုမေးရာ၌ ‘သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန ဝိဟိသတိ။’

အတ္တနော သုခ မေသာနော၊ ပေစ္စ သောနလဘတေသုခံ။ ။

‘ဘော၊ အို-အချင်းတို့၊ ယော၊ အကြင်သူသည်၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏၊ သုခံ၊ ချမ်းသာကို၊ မေသာနော၊ ရှာမှီးသည်ဖြစ်၍၊ သုခကာမာနိ၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်ထသော၊ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို၊ ဒဏ္ဍေန၊ တုတ်, လှံတံစသည်ဖြင့်၊ ဝိဟိသတိ၊ ရိုက်ပုတ်ညှဉ်းဆဲ၏၊ သော၊ ထိုသူသည်၊ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌၊ သုခံ၊ ချမ်းသာကို၊ နလဘတေ၊ မရရာ။’-ဟူ၍ ဓမ္မပဒကျမ်း ဒဏ္ဍဝဂ်တွင် ဟောတော်မူသည်။

သူ့ကို ညှဉ်းဆဲရိုက်နှက် နှိပ်စက်ပြုသောသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာ မရကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။

‘ယော ဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု၊ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု ဒုဿတိ။

ဒသန္နညတရံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဂစ္ဆတိ။ ။

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်၊ ဒဏ္ဍေန၊ တုတ်လှံတံ စသည်ဖြင့်၊ အဒဏ္ဍေသု၊ ဒဏ်မထိုက် ကုန်သော၊ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု၊ မပြစ်မှားထိုက်ကုန်သော သူတို့၌၊ ဒုဿတိ၊ ပြစ်မှား၏။ သော၊ ထိုသူသည်၊ ဒသန္နံ၊ ၁၀ပါးကုန်သောဒဏ်တို့တွင်။ အညတရံ၊ ၁ပါးပါးသော၊ ဌာနံ၊ အရာသို့၊ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်၊ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။’-ဟူ၍ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ဒဏ် ၁၀ပါးတို့တွင် ၁ပါးပါးသောဒဏ်သို့ ရောက်ရာသော အဖြစ်ကိုလည်း ဓမ္မပဒကျမ်းတွင်ပင် ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် သုဝဏ္ဏသာမပျို့၌ ‘သူ့ကိုတစ်ရံ၊ ယင်ရှိ ကြံသော်၊ ကိုယ့်ထံမျက်မှောက်၊ ဆင်ရှိရောက်၏။’ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

‘မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။

မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိဝါ ကရောတိဝါ။ ။

တတောနံ ဒုက္ခမန္တေတိ၊ စက္ကံဝ ဝဟတောပဒံ။’-ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ ဒုဿတိ၊ သုဒ္ဓဿ ပေါဏဿ အနင်္ဂဏဿ။

တမေဝ ဗာလံ ပစ္စေတိ ပါပံ၊ သုခုမောရဇော ပဋိဝါတံ ခိတ္တော။’-ဟူ၍လည်းကောင်း။- ဓမ္မပဒကျမ်း၌ ဟောတော်မူသည်များကို ထောက်၍ ‘ဇူကောပုဏ္ဏားအပြစ်မလွတ်၊ အပြစ်ထိုက်၏။’ဟု မှတ်ရမည်။

၂-သစ်သီး,သစ်လံ,ပန်းမှန် အခွဲအကြောင်း

ပုဏ္ဏား။ ။ ပျို့ကဗျာတို့တွင်လည်း ‘သစ်သီးသစ်လံ၊ ပန်းမှန်ဖိုမ’ ဟူ၍စပ်တော်မူသည်။ သစ်သီး မည်သို့၊ သစ်လံ မည်သို့၊ ပန်း မည်သို့၊ မှန် မည်သို့ကိုလည်း ခြားနား၍ သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ ‘သစ်သီးသစ်လံ၊ ပန်းမှန်ဖိုမ’ဟူ၍ စပ်တော်မူရာ၌လည်း သစ်သီးမည်သို့၊ သစ်လံ မည်သို့၊ ပန်း မည်သို့၊ မှန် မည်သို့ ဖြစ်ကြောင်းများကို ခြားနား၍သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌

‘သစ်သီး’ဟူသည်ကား- ‘ဥဒ္ဓိဝုဗ္ဗိဝိရုဇ္ဈိ ဒဝတိဂစ္ဆတိတိဒုမော’ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သရက်၊ ပိန္နဲ စသည်ကဲ့သို့ အထက်သို့ ရှေးရှု ကြီးမြင့် ပွားတက်တတ်သော အပင်သည် ‘သစ်ပင်’မည်၏။

‘သစ်လံ’ဟူသည်ကား- ‘ဝလ္လိ’ ဆိုလိုသည်။ ‘ဝလ္လိ’ ဆိုသည်ကား ‘ဝလ္လိ’ ဆိုလိုသည်။ ‘ဝလ္လိ’ ဟူသည်ကား ‘ဝလ္လတိ အလ္လဘာဝေန ဘဝတိတိ ဝလ္လိ’ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ အချင်းချင်း ပေါင်းယှက်၍ နွယ်တတ်သော သတ္တိရှိသော ကျီးအာ၊ ကင်းပုံ၊ မိကျောင်းနွယ်၊ ခွေးတောက် စသောအပင်သည် ‘ဝလ္လိ’မည်၏။

ထို့ကြောင့်

ရုက္ခသဒ္ဒါ၊ ဒုမသဒ္ဒါတို့ ဟောအပ်သောအနက်ဖြစ်သော အပင်သည် ‘သစ်ပင်’မည်၏။

အဘိဓာန်တွင်လည်း ‘ပါဒပေါ ဝိဇူပိ ရုက္ခော၊ အဂေါသာလော မဟီရုဟော။ ဒုမော တရု ကုဇော သာဒီ’ဟူ၍ သစ်ပင်၏ပရိယာယ်ကို ၁၀ပါး ပြတော်မူသည်။

နွယ်ကိုမူကား ‘ဝလ္လိတု ကထိတာလတာ’ဟူ၍ ပရိယာယ် ၂ပါး ပြတော်မူသည်။

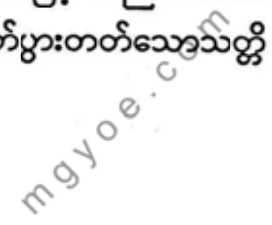
ထိုရုက္ခ၏အကြောင်းကို သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ပထမသုတ်၏အဖွင့်၌

‘ပထဝိတလံ အဓိဋ္ဌာယ ပထဝိရသဉ္စ အာပေါရသဉ္စ နိဿာယ တပုစ္စယာ မူလခန္ဓ သာဓပုသာဓ ပတ္တပလ္လဝပလာသ ပုပ္ဖလေဟိ ဝဗ္ဗိတွာ နဘံ ပူရေတွာ ယာဝ ကပ္ပါဝသာနံ ဝိဇေပရမ္မရာယ ရုက္ခပဝေဏိ သန္တာနေန တိဋ္ဌတိ။’ဟု

မြေအပြင်၌ တည်လျက် ပထဝိရသ၊ အာပေါရသကို မှီ၍ ထိုမြေ၊ရေအရသာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော အမြစ်၊ ပင်စည်၊ ခက်ကြီး၊ ခက်ငယ်၊ ရွက်ကြီး၊ ရွက်ငယ်၊ ရွက်ဖူး၊ အပွင့်၊ အသီးတို့ကို ပွားကုန်၍ ကောင်းကင်ပြင်ကို ပြည့်စေလျက် ကမ္ဘာဆုံးအောင် မျိုးစေ့အဆက်ဆက်ဖြင့် သစ်ပင်၏အစဉ်အဆက်တို့သည် တည်ကုန်၏။-ဟု ပင်စည်၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ ရွက်ကြီး၊ ရွက်လတ်၊ ရွက်ဖူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ကို ‘ရုက္ခ’ မည်ကြောင်းကို လာသည်။

‘ဝလ္လိ’ဟူသည်ကား တုပ်အပ်၊ ချည်အပ်၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သော သတ္တိနှင့် မကင်း။ ‘တုပ်၍၊ ချည်၍၊ နှောင်ဖွဲ့၍ သုံးဆောင်ရသောကိစ္စ သတ္တိရှိသောနွယ်’ဟု ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ မဟာဟတ္ထိပဒေါမပသုတ်အဖွင့်၌ ‘ဝလ္လိတိ အာဗန္ဓနဝလ္လိ’ဟူ၍ ဆိုလေသည်။ ဘူးနွယ်သည် မြက်ပင်၌လည်းကောင်း၊ သစ်သားသစ်ပင်၌ လည်းကောင်း၊ အနွယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှာမောင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ဆွဲ၍ ထိုမြက်ပင်၊ သစ်သားသစ်ပင်တို့၏အထက်၌ ကြီးတတ်ပွားတတ်သောသတ္တိ ရှိသည်။-ဟူ၏။

ထို့ကြောင့် မိလိန္ဒပဉ္စာ၌

‘ယထာ လာဗုလတာ နာမာ တိဏေ ကဋ္ဌေ လတာယ ဝါ။

အာလမ္ဗိတွာ သောဏ္ဍိကာဟိ၊ တတော ဝဗုတိ ဥပရိ။ ။’-ဟု အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူကြောင်းကို လာသည်။

စတုမေဗ္ဗသာရ၌လည်း ‘ချောမြေပြင်ပါ လုံးရပ်လှသည်၊ ရုက္ခမည်သာ၊ သစ်ပမာသို့’ဟူ၍၊ ‘အပင်မျိုးကိုပင် ရုက္ခမည်ကြောင်း’ကို စပ်တော်မူသည်။

ကျီးအာ၊ ကင်းပုံ စသည်တို့သည် နွယ်တတ်သောသတ္တိရှိ၍ နွယ်မျိုး မည်ကြောင်းကိုလည်း ဥတိန္ဒပျို့တွင် ‘ကျီးအာ၊ ကင်းပုံ၊ ဂုံနှင့်မိကျောင်း၊ နွယ်စုံပေါင်း၍၊ မကောင်းဖြစ်စေ၊ ကောင်းဖြစ်စေ’ဟူ၍ စာစပ်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အပင်နှင့် အနွယ်ကို အခြားမှတ်ပြီးမှ ‘အပင်မှ သီးသည်ကို ‘သစ်သီး’၊ အနွယ်မှ သီးသည်ကို ‘ဝလ္လံ’ဟု ခေါ်ဝေါ်ယူရမည်။

ပဏ္ဏာသနိပါတ် နိလိနိကာဇာတ်တွင်လည်း ‘ရုက္ခဖလာစ ရုက္ခဝလ္လိမူလာစ ဗဟုကာ’ ဟူ၍ ရှိသည်။

ရှေးသူဟောင်းတို့လည်း ‘သစ်သီးဝလ္လံ ပန်းနှင့်မှန်’ဟူ၍ ပြောထုံးဆိုထုံး ရှိသည်။ ဝလ္လံကိုပင် ‘သစ်လန်’ ဟူ၍ စပ်လေသည်။

ဤစကားသည် နှုတ်မဆိတ် ပြေလည်ရုံ စကားလှစကားပြေဖြင့်သာ ဖြေဆိုလိုက်သောစကား။-ဟူ၍ မမှတ်လင့်။

ဝိနည်းစုဋ္ဌဝါပါဠိတော် ‘သေနာသနက္ခန္ဓက၌ တိဏိတုလာနိ ရုက္ခတုလံ လတာတုလံ ပေါဋ္ဌကိတုလန္တိ’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

၎င်းပါဠိတော်၏အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၌လည်း ‘ရုက္ခတုလန္တိ သိမ္ဗလိရုက္ခာဒိနံ ယေသံကေသဉ္စိ ရုက္ခာနံ တုလံ။ လတာတုလန္တိ ခိရဝလ္လိအာဒိနံ ယေသံကေသဉ္စိဝလ္လိနံတုလံ။ ပေါဋ္ဌကိတုလန္တိပေါဋ္ဌကိတိဏာဒိနံ ယေသံကေသဉ္စိတိဏဇာတိကာနံအန္တမသော ဥဗ္ဘုနာဠိကာဒိနံ တုလံ’ဟူ၍ လဲမျိုး ၃ပါး အပြားရှိကြောင်းကို ဟောတော်မူရာ၌

- လက်ပံ၊ မြိုင်ဝါး စသည်တို့မှ ဖြစ်သောလဲကို ရုက္ခတုလ-သစ်ပင်လဲ။
- ဂုံ၊ ခွေးတောက် စသည်တို့မှ ဖြစ်သောလဲကို လတာတုလ-နွယ်မျိုးလဲ။
- ကိုင်း၊ ဖောင်းပင်မှ ဖြစ်သောလဲကို ပေဋ္ဌကိတုလ-ဖောင်းပွင့်လဲ-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိတော်ကပင် အပင်နှင့် အနွယ် ခြားနား၍ ဟောတော်မူသောနည်း ရှိ၍လည်းကောင်း။

‘လတာဝါ ယဒိဝါ ရုက္ခာ၊ ဖလဓာရာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။

တေ ပဇ္ဇ ဖလိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။ ။’ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်ကို နည်းမှီ၍လည်းကောင်း ဖြေဆိုလိုက်သောစကား ဖြစ်သည်။

‘ပန်းမာလ်ဆိုသည်တွင် ပုပ္ဖသဒ္ဓါ၊ ပသဝသဒ္ဓါ၊ ကုသုမသဒ္ဓါတို့သည်ဟောအပ်သော အပွင့်ကို ‘ပန်း’ဟူ၍ ယူရမည်။

ပွင့်တတ်သောသတ္တိရှိသော ပန်းကို ပုပ္ဖသဒ္ဓါ ဟောကြောင်းကိုလည်း ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌-

‘ထလဇာ ဇလဇာပုပ္ဖါ၊ သဗ္ဗေပုပ္ဖန္တိ တာဝဒေ။

တေ ပဇ္ဇ ပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။ ။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ယထာပိ သမယေ ပတ္တေ၊ ပုပ္ဖန္တိ ပုပ္ဖိမာ ဒုမာ။

တထေဝ တံ မဟာဝီရ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန ပုပ္ဖသု။ ။’ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူသောနည်းကို မှီ၍ဆိုသည်။

mgyoe.com

‘မာလ်’ဆိုရာမှာ မာလာသဒ္ဒါ ဟောအပ်သော အပွင့်ဖြစ်စေ၊ အညွန့်ဖြစ်စေ၊ အခက်ဖြစ်စေ၊ အရွက်ဖြစ်စေ၊ ‘မာလ်’မည်၏။-ဟု ယူရမည်။

ထေရဂါထာ ဒသနိပါတ် ကပ္ပတ္တေရသုတ်အဖွင့်တွင် ‘နာနာဝိရာဂ ဝဏ္ဏဝိစိတ္တေဟိ ဝတ္တေဟိ အနေကဝိဓေဟိ အဘာရဏေဟိ နာနာဝိဓေဟိ မဏိရတနေဟိ ဗဟုဝိဓေဟိ ပုပ္ဖဒါမမာလာဒါမာဒီဟိစ ကပ္ပရက္ခာနာမ အလင်္ကာရိတ္တာ တေန သတ္တုထူပံ ပူဇေသိ။’-ဟု

‘ပုပ္ဖ’မည်သော ပန်းဆိုင်၊ ‘မာလာ’မည်သော ပန်းဆိုင်၊ စသည်တို့ဖြင့် ပဒေသာပင်ပြု၍ ပူဇော်ကြောင်းကို ဟောရာ၌ ပုပ္ဖနှင့် မာလာ အခြားခွဲ၍ ဆိုသည်။

ပုပ္ဖသဒ္ဒါ အရာကျဉ်းသည်။ မာလာသဒ္ဒါ အရာကျယ်သည်။
‘မာလာ’ဆိုလျှင် ပုပ္ဖသဒ္ဒါရော၍ များသောအားဖြင့် ပါသင့်သည်။

ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ‘မာလာဒီသု မာလာတိ ယံကိဉ္စိပုပ္ဖ။’

ထေရဂါထာ သတ္တနိပါတ် သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္တေရသုတ်အဖွင့်တွင် ‘အလင်္ကာတာသုဝသနာ၊ မာလာဘာရီ ဝိဘူသိတာ။’ စသောဂါထာ၌ ‘မာလာဘာရီတိ မာလာဓာရိနိ ပဠန္နနပုပ္ဖဒါမာနိ ဝိဘူသိတာတိ ဉိနာဋ္ဌာနဿ ပူရဏာဝသေန’ အစရှိသည်ဖြင့် ဖွင့်သည်။

မာလာ သဒ္ဒါသာ ပန်းကို ဟောသည် မဟုတ်။ ‘မာလျ’သဒ္ဒါလည်း ပန်းပွင့်၊ ပန်းကုံးတို့ကို ဟော၏။ အဘိဓာန်၌ ‘မာလျန္တု ပုပ္ဖေတဒ္ဒါမေ။’
‘မာလျန္တု၊ မာလျသဒ္ဒါသည်ကား။ ပုပ္ဖေ၊ ပန်းပွင့်၌ လည်းကောင်း။ တဒ္ဒါမေ၊ ပန်းကုံး၌လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။’ဟုဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် ‘မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ’ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ‘အညွန့်၊ အခက်၊ အရွက်၊ ရွှေပန်း၊ ငွေပန်းကစ၍ အလုံးစုံကို ပန်ဆင်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရသည်။ အယုတ်သဖြင့် ဝါချည်၊ ပိုးချည် စသည်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်းအကျိုးငှာ ပြုလုပ်သီကုံးအပ်သော ပန်းတို့ကို ‘မာလာ’ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိနယာလင်္ကာရဋီကာ၌ ‘မာလာတိ ဗန္ဓ ဗန္ဓဝါ ပုပ္ဖံ၊ အန္တမသော သုတ္တာဒိမယမ္ပိ အလင်္ကာရတ္ထာယ ပိဠန္ဒိယမာနံ မာလာတွေဝ ပုစ္ဆတိ’ ဟူ၍ဆိုသည်။

မာလာ သဒ္ဒါအဟောကို ရည်၍၊ မြန်မာမှု၌ ‘မာလ်’ဟူ၍ ယူရမည်။

‘မာလ်’ဟူ၍ မဆိုဘဲလျက် ‘မှန်’ဟူ၍ ဆိုထုံးရေးထုံး ရှိသည်ကား ဗိမာနသဒ္ဒါ၊ ဝိမာနသဒ္ဒါ ဟောအပ် သည်ကို ‘ဗိမာန်’ဟူ၍ ရေးထုံးရေးနည်းရှိလျက် ယခုအခါ ‘ဗိမာန်’ဟူ၍ ဟ သံယုဂ်နှင့် ရှိလေသကဲ့သို့တည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ‘ပန်းမှန်’ဆိုခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဤတွင်ရွှေကား ပုပ္ဖသဒ္ဒါ၊ မာလာသဒ္ဒါ ၂ ပါးတို့သည် အရာထူးသည် ဖြစ်၍ ပုပ္ဖသဒ္ဒါကြောင့် 'ပန်း'။ မာလာသဒ္ဒါကြောင့် 'မာလ်'တွင်ဟန်၊ မာလ်ကို 'မှန်'ဟူ၍ ခေါ်တွင်ဟန် ပြပေသည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း အနက်အဓိပ္ပာယ် အထူး မကြံရာပြီ။ 'ပန်းနှင့် မာလ်သည် အတူတူပင်ဖြစ်ပေသည်။' -ဟု ယူသင့်၏ ထင်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ရွှေမင်းဘုန်းမော်ကွန်းတွင်လည်း 'ဇွေလဂိမှာန်၊ ပူရိန်ထန်သား၊ ပန်းမာလ်စုံစီ၊ ပွင့်မျိုးညီသော်၊ ရာသီမေထုန်၊ လနယုန်၌' ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဘုံခန်းတွင်လည်း 'ရွက်ရင့်လျှောလျက်၊ ရွက်ကျောနုလှန်၊ ရွက်သစ်ပြန်သည်၊ ပန်းမာလ်ငုံကင်း၊ သုတ်လေညင်းနှင့်၊' ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပန်းနှင့် မာလ်ကို အခြားမယူ အတူတူသာ အစပ်ရှိ၍ အတူတူသာယူအပ်သည်။ သီးခြား၍ မယူအပ်ပြီ အထင်ရှိသည်။

၃-ဇမ္ဗုသပြေသီး ကျကြွသောကာလအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ဇမ္ဗုသပြေသီး ကျကြွသောကာလ ရေသို့ရောက်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ လိပ်၊ ငါး၊ မကန်း၊ ကြည်းကုန်းသို့ကျလျှင် ယုန်၊ ဒရယ်၊ သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ် စသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားမှန်လျှင်လည်း အကြားအလယ်သို့ကျချေက ရေသား တစ်ပိုင်း၊ ကြည်းကုန်းသား တစ်ပိုင်း ဖြစ်ရာသော အကြောင်းပင် ရှိရာပါသည်။ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုရာကိုလည်း သိမှတ်လိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဇမ္ဗုသပြေသီး ကျကြွသောကာလ ရေသို့ရောက်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ လိပ်၊ ငါး၊ မကန်း။ ကြည်းကုန်းသို့ကျလျှင် ယုန်၊ ဒရယ်စသော တိရစ္ဆာန်မျိုး ဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားမှန်လျှင် အကြားအလယ်သို့ကျချေက ရေသားတစ်ပိုင်း၊ ကြည်းကုန်းသားတစ်ပိုင်း ဖြစ်ရာသော အကြောင်းပင် ရှိရာပါသည်။ ကျမ်းဂန်ထွက်ဆိုရာများကိုလည်း နားလည်သာအောင် သိမှတ်လိုပါသည်။-ဟူရာ၌

'ဇမ္ဗုပက္ကာနံ ပတိတဋ္ဌာနေသုဝဏ္ဏံကိုရာ ဥဋ္ဌဟန္တိ တေန နဒိဒကေန ဝုယုမာနာ အနုပုဗ္ဗေန မဟာ သမုဒ္ဒံပဝိသန္တိ၊ တတောယေဝ ဇမ္ဗုနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ဇမ္ဗုနဒန္တိ တံသုဝဏ္ဏံဝုစ္စန္တိ ဇမ္ဗုပက္ကာနံ။'

ဇမ္ဗုသပြေသီးမှည့်တို့၏ 'ပတိတဋ္ဌာနေ၊ ကျရာအရပ်၌။ သုဝဏ္ဏံကိုရာ၊ ရွှေအညွန့်တို့သည် (ရွှေပင်တို့သည်-လည်းဟူ၏။) ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေနနဒိဒကေန၊ ထိုသပြေပင်မှကျသော မြစ်ရေဖြင့်။ ဝုယုမာနာ၊ မျောလေကုန်သော ရွှေညွန့်ရွှေပင်တို့သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့။ ပဝိသန္တိ၊ စီးဝင်ကုန်၏။ တတောယေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဇမ္ဗုနဒန္တိ၊ ဇမ္ဗုနဒ ဟူ၍။ (ဇမ္ဗုရစ်ရွှေ-ဟူ၍လည်းပေး) တံသုဝဏ္ဏံ၊ ထိုရွှေကို။ အဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။'

ဤသို့ သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဍာသအဋ္ဌကတာ စသည်တို့၌ လည်းကောင်း။
 ‘ဇေမ္မာနဒန္တိ မဟာဇေမ္မုသာခါယ ပဝတ္တ နဒိယံ နိဗ္ဗတ္တံ။ တံ ကိရဋ္ဌာနံ ရတ္တသုဝဏ္ဏာ ကရော၊
 မဟာဇေမ္မုဖလရသေ ဝါ ပထဝိယံ ပဝိဋ္ဌေ သုဝဏ္ဏကုံရာ ဥဋ္ဌဟန္တိ။’ တိကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရဋီကာကြီး- ဉကြောင်းစာ-
 ‘စိ’ အင်္ဂါ၌ လည်းကောင်း။

အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင်လည်း

‘တပနိယံ ဟိရညန္တ၊ ဗ္ဗေဒါစာမိကရစ္ဆိ စ။

သာတကုမ္ဘံ တထာဇေမ္မု၊ နဒံ သီဂီ စ နာရိယံ။ ။’ဟု လာသော ဂါထာကိုဖွင့်သော ဋီကာ၌လည်း
 ‘စာမိနာမ ဧကာပုပ္ဖဇာတိ။ တံ ကရတ္တာ စာမိကရံ။ သာတကုမ္ဘံ ပဒ္ဒေကေ သရဝဏ္ဏံ။ တဗ္ဗဏ္ဍသဒိသတ္တာ
 သာတကုမ္ဘံ။’ဟုဆိုသည့် အလိုသော်ကား

‘စာမိ’မည်သော ပန်းပွင့်ဖြင့်ပြုသော ရွှေသည် ‘စာမိကရရွှေ’ မည်၏။

ပဒုမ္မာဝတ်ဆံနှင့် တူသောရွှေသည် ‘သာတကုမ္ဘရွှေ’မည်၏။-ဟုဆိုပြီးမှ

‘ဒေဝရက္ခဘူတာယ မဟာဇေမ္မုယာ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ နဒိ ဇေမ္မုနဒိ၊ တသံ ပတိတေဟိ မဟာဂပေမာဏာနံ
 ကုမ္ဘပမာဏာနံ ဝါ ဖလာနံ ဗီဇေဟိ ဇာတံ သုဝဏ္ဏံ ဇေမ္မုနဒိ၊ ဣဒမ္ပနသုဝဏ္ဏံအနလပ္ပဘံ ဒေဝါလင်္ကာရမတုလံ
 ဇာယတေ။’ဟုဖွင့်သည့် အဘိဓာန်ဋီကာပါဠိ၌လည်း

‘နတ်သစ်ပင်ဖြစ်သော သပြေပင်ကြီး၏ တည်ရာ၌ဖြစ်သော မြစ်သည် ‘ဇေမ္မုနဒိမြစ်’မည်၏။ ထိုမြစ်၌
 ကျကုန်သော ဆင်ပြောင်ကြီးပမာဏ၊ အိုးစရည်းကြီးပမာဏ ရှိကုန်သော အသီးတို့၏ အစေ့မှဖြစ်သော ရွှေသည်
 ‘ဇေမ္မုနဒရွှေ’မည်၏။ ဤရွှေသည် မီးနှင့် တူသောအရောင် ရှိ၏။ နတ်တန်ဆာဖြင့် မတူနိုင် ဖြစ်၏။’ဟူ၍ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း၌ ‘ဤမှတဆန်း၊ ငါတို့ကျွန်း၌၊ မြင့်သွန်းယူဇော၊ တစ်ရာမျှလောက်၊
 ဖြူးဖြူးရောက်သား၊ ပင်အောက်သပြေ၊ အသီးကြွေသော်၊ ရွှေတိဖြစ်ရှောင်း၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်၊ လူပေါင်းယခု၊
 သမိုက်ပြုသား၊ ဇေမ္မုနဒ၊ ဟိရညဟု၊’ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ‘ဇေမ္မုသပြေသီး ကျကြွေလျှင် ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း၊ ယုန်၊ ဒရယ် စသောသတ္တဝါ မဖြစ်။
 ရွှေသာ ဖြစ်လေတော့သည်။’ဟု မှတ်အပ်၏။

၄-အရှင်ဥပဂုတ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ အရှင်ဥပဂုတ်သည် တောင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကြေးပြာသားနှင့်နေကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်း
 သိလိုပါသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ရှိသည်မှန်က ငါးကြီး၊ လိပ်ကြီးတို့ မြူးတူးရာတွင် လှိုင်းတံပိုး
 ထ၍ ပြာသားမှ မတည်မရပ်နိုင် ရှိရာပါသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ အရှင်ဥပဂုတ်သည် တောင်သမုဒ္ဓရာ၌ ကြေးပြာသားနှင့်နေကြောင်းကို ဆိုသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌လည်း ရာဇဝံသကျမ်း၌ ‘သိရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် စေတီ ရသောင်းငှထောင် တို့ကို အနုမောဒနာပြုသောကာလ မာရ်နတ်ကို ဆုံးမကြောင်း။’

သဒ္ဓါကစွည်းကျမ်း သဒ္ဓနီတိကျမ်းတွင်

‘ဥပဂုတ္တေန မာရော ဗန္ဓော’ဟု ဥဒါဟရုဏ်သာဓက ထုတ်ဖော်ကြောင်း။

မိလိန္ဒပဉ္စာတွင်

‘ယထာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရဥပဂုတ္တတ္ထေရာဒယော နိဒ္ဒိသတိ ဧဝံ ဧတေပိ နိဒ္ဒိသတိ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပဉ္စဝဿသတေ ကာလေ ဧတေ ဥပ္ပဇ္ဇဿန္တိ’စသည်ဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်၊ အရှင်ဥပဂုတ္တထေရ် စသည်တို့သည် တရားညွှန်ပြသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ‘မိလိန္ဒမင်း၊ ရှင်နာဂသိန်တို့သည် ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် အနှစ် ၅၀၀ တိုင်သော် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ တရားညွှန်ပြကုန်လတ္တံ့။’ဟု ဗျာဒိတ်ထားတော်မူကြောင်းများကိုသာ တွေ့ဖူးချေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး အရှင်ဥပဂုတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဝတ္ထုထုံးစံများကို ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ ဒဠိကမ္မဉာဏပြု၍ မှတ်သား လောက်အောင် ကျမ်းဂန်မတွေ့ဖူးချေ။

‘သမုဒ္ဓရာထဲတွင် ရှိသည်။’-မှန်အံ့။ ငါးကြီးလိပ်ကြီးတို့ မြူးတူးရာတွင် လှိုင်းတံပိုးထ၍ ပြာသားဒီမှ မတည်မရပ်နိုင် ရှိရာပါသည်။-ဆိုရာ၌လည်း၊ အရှင်ဥပဂုတ် ရှိသည်မှန်လျှင် တန်ခိုးအရာဖြစ်၍ ‘ဣဒ္ဓိဝိသယော အစိန္တိယော’ဟု ဟောတော်မူသည်။ တန်ခိုးအရာကို မကြံအပ်၊ မကြံရာပြီ ဖြစ်သည်။

ဝိစိတ္တာလင်္ကာရကျမ်းတွင်လည်း

‘အစိန္တိယံ အစိန္တေယျံ အသဇ္ဇယေ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊

‘စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယျာနိန စိန္တေတဗ္ဗာနိ’ ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်များကို နှလုံး သွင်း၍ တန်ခိုးအရာကို မကြံအပ်၊ မကြံရာ မှတ်ရမည်။

၅-မနုဿိဟအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘ပဏ္ဍုခြင်္သေ့၊ ကာဠုခြင်္သေ့၊ တိဏခြင်္သေ့၊ ကေသရာဇာခြင်္သေ့’ဟူသော ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးမှ တပါး မနုဿိဟခြင်္သေ့သည် ဘုရားပွင့်တော်မူမှသာ ပေါ်သည်။-ဆိုကြပါသည်။ ဘုရားပွင့်တော် မူမှသာ ပေါ်ချေ လျှင်လည်း ‘ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးတွင် မည်သည့်ခြင်္သေ့မျိုးမှ ပေါက်ဖွား၍ ဖြစ်မည်။ သံသေဒဇမျိုးက ဖြစ်မည်။’ကို သေချာစွာ သိလိုပါသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ‘ပဏ္ဏာခြင်္သေ့၊ ကာဠုခြင်္သေ့၊ တိဏခြင်္သေ့၊ ကေသရာဇာခြင်္သေ့’ဟူသော ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးမှ တပါး မနုဿိဟခြင်္သေ့သည် ဘုရားပွင့်တော်မူမှသာ ပေါ်သည်။-ဆိုကြပါသည်။ ဘုရားပွင့်တော် မူမှသာ ပေါ်ချေလျှင်လည်း ‘ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးတွင် မည်သည့်ခြင်္သေ့မျိုးမှ ပေါက်ဖွား၍ ဖြစ်မည်။ သံသေဒဇမျိုးက ဖြစ်မည်။’ကို သေချာစွာ သိလိုပါသည်။-ဟု လျှောက်ရာ၌

မနုဿိဟမျိုး၏ အစစကိုရှာကြံ၍ မေးသောအရာ ဖြစ်သည်။ အစစကို ရှာကြံသော် မနုဿိဟ၏အစစကိုသာ ရှာကြံအပ်တော့သည် မဟုတ်။ သန္ဓေဖြစ်စကို ရှာကြံလျှင် ခြင်္သေ့မျိုး ၄ ပါးလုံးကို လည်းကောင်း၊ တပါးသောတိရစ္ဆာန်တို့ကို လည်းကောင်း ရှာကြံအပ်သည်ပင် ဖြစ်သည်။

တပါးသော တိရစ္ဆာန်မျိုး၊ ခြင်္သေ့မျိုးတို့သည် ကမ္ဘာဦးကာလက ပေါက်ဖွားရာ၌ အမိအဖ အစွဲအလမ်း မရှိကောင်း။ ဩပပါတိက ယောနိ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေမျိုး ဖြစ်၍၊ အချို့လည်း သံသေဒဇဌာန စိမ်းစိုပုပ်ညှိသော အရပ်ကို စွဲ၍ သံသေဒဇ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ဖြေဆိုခြင်းသည်ကား- ‘ဧဝံ ယက္ခာပိ စတုပ္ပဒပက္ခိကဇာတိ ဒီဃဇာတိ အာဒယောပိ သဗ္ဗေ စတုယောနိကာယေဝ’

‘ဧဝံ၊ ဤသို့၊ ယက္ခာပိ၊ ဘီလူးတို့သည်လည်းကောင်း။ စတုပ္ပဒပက္ခိက ဇာတိ ဒီဃဇာတိအာဒယောပိ၊ အခြေ ၄ ခုရှိသော တိရစ္ဆာန်မျိုး၊ ငှက်မျိုး၊ မြွေ၊ ငါး အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ စတုယောနိကာ ယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေ အမျိုး ၄ ပါးရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။’ဟူ၍ သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသောကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။

‘ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု ဒေဝေသု၊ ပေတေ နိဇ္ဈာမ တဏှိကေ။
နိရယေသု စ သမ္ဘောတိ၊ ယောနေကော ဝေါပပါတိကော။ ။
‘ဘုမ္မဒေဝ မနုဿေသု၊ တိရစ္ဆာနေ ပရေတထာ။
ပေတေသုစာဝ သေသေသု၊ စတသောပိစ ယောနိယော။ ။’

‘ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊ နတ်တို့၌ လည်းကောင်း။ နိဇ္ဈာမ တဏှိကေ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ဖြစ်သော။ ပေတေစ၊ ပြိတ္တာ၌ လည်းကောင်း။ နိရယေသုစ၊ ငရဲတို့၌ လည်းကောင်း။ ဇကော၊ တစ်ခုသော။ ဩပပါတိကော၊ ဩပပါတိကဖြစ်သော။ ယောနိ၊ ယောနိသည်။ သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘုမ္မဒေဝ မနုဿေသု၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်၊ လူတို့၌လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အပရေ၊ တစ်ပါးသော။ တိရစ္ဆာနေ၊ တိရစ္ဆာန်၌လည်းကောင်း။ အဝသေသေသု၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာမှကြွင်းကုန်သော။ ပေတေသု စ၊ ပြိတ္တာတို့၌ လည်းကောင်း။ စတသော၊ ငှားပါးကုန်သော။ ယောနိယော၊ ယောနိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။’

ဤသို့စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ စသော လက်သန်း၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့၌ လာသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည် ၄ ပါးသော ယောနိတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

လျှောက်စာတွင်မှာမူကား ‘ကေသရာဇာခြင်္သေ့’ဟူ၍ ဇာ-အက္ခရာ ပိုလျှံလျက် ပါလာသည်။ မပါသင့်။ ‘ကေသရခြင်္သေ့’ဟူ၍သာ ဆိုသင့်၏။

- အဘိဓာန်စာကိုယ်၌လည်း ‘မိဂိန္ဒော၊ ကေသရီ၊ သီဟော’ဟူ၍ ခြင်္သေ့ပရိယာယ် ၃ပုဒ်ကိုပြသည်။
- အဘိဓာန်ဋီကာ၌လည်း ‘တိကံသီဟော၊ ကေသရောဇဋ္ဌာ၊ တံယောဂါ၊ ဤ၊ ကေသရီ။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

- သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လည်း 'သီဟာစ စတုဗ္ဗိဓာ ဟောန္တိ တိဏသီဟော၊ ကာဠုသီဟော ပဏ္ဍုသီဟောစ ကေသရီ၊ တေသံ စတုန္နံ သီဟာနံ၊ ကေသရီ အဂ္ဂတံ ဂတော' ဟူ၍လည်းကောင်း၊

- ရထစက်အင်းပုံတွင် ဆရာပြု အင်းဆန်ဂါထာ၌လည်း

'သုကိတ္တိမာ သုဘာစာရော၊ သုသီလဝါ သုဘာဂတော။

ယသသမိမာဝစေ ဝီရော၊ ကေသရောဝ အစ္ဆမ္ဘိတော။ ။'ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းများတွင် 'ကေသရ'ဟု ရှိသည်ကို ထောက်၍၊

ပါရမီခန်း၌လည်း-

'ခုန်ပျံကျဝဲ၊ နေရာမြဲသို့၊ မစဲမိခင်၊ ရောက်ပြန်လျှင်သည်၊ စွမ်းအင်ထကြွ၊ တတ်စွမ်းလှသည်၊ သီဟရာဇာ၊ ကေသရာဟု၊ သင်္ချာသုံးထောင်၊ တောတောင်သနင်း၊ ခြင်္သေ့မင်း' ဟူ၍လည်းကောင်း။

'ပဏ္ဍုကာဠု၊ ကေသရနှင့်၊ တိဏဟူသည်၊ လေးဆူအရိုး၊ ခြင်္သေ့မျိုးတွင်၊ အစိုးရစင်၊ တောတစ်ခွင်၌၊ ကောင်းကင်ပျံတတ်၊ သိန္ဓောမြတ်လည်း၊ မလွတ်ရလေ၊ လိုက်နာညီဖွေသား၊ ကေသရာသီ၊ ခေါ်တွင်ညီလျက်၊' ဟူ၍လည်းကောင်း။

သံဝရပျို့တွင်လည်း-

'လေးမည်နှယ်ရိုး၊ ခြင်္သေ့မျိုးတွင်၊ တန်ခိုးကြီးစွာ၊ ကေသရာ၏၊ နိဝါသန၊ ရွှေဂူဝသို့၊' ဟူရာ၌လည်းကောင်း။

ပုံတောင်ဖွဲ့တွင်လည်း-

'ရှေ့ဦးလက်ထား၊ ပဲ့ဖျားမြီးရွက်၊ နှစ်ဖက်ခြေကန်၊ ကြန်သင့်ဖန်၍၊ ဟေဝန်တောမှာ၊ ကေသရာသို့၊' ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤသို့စသည်ဖြင့် အာဂုံသာဓကတို့၌ 'ကေသရ'ဟူ၍သာရှိသည်။ 'ကေသရာဇာ'ဟူ၍ မရှိသောကြောင့် 'ကေသရခြင်္သေ့'ဟူ၍သာ ရေးမှတ်သင့်သည်။

၆-လက္ခဏာတော်ကြီးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ၃၂ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကို သိလိုပါသည်။
သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် ဝါဆိုလဆန်း ၁ရက် ကြာသပတေးနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ၃၂ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကို သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌
မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်၌ 'ကတမာနိ တာနိ ဘိက္ခဝေ ဒုတ္တိ' သမဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသ လက္ခဏာနိ။ ယေဟိ သမန္နာ ဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေအဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ။လ။ သစေခေါပန အဂါရသွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗတေ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေဝိဝဋ္ဌဒေါ။ စသည်ဖြင့်လာသော ပါထေယျဝဂ်လက္ခဏာသုတ်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘သမန္နာဂတောစ သော ဘဝံဂေါတမော ဒုတ္တိံသ မဟာပုရိသ လက္ခဏေဟိ။ သုပွတိဋ္ဌိတပါဒေါ ခေါပန သော ဘဝံဂေါတမော။ ဣဒမ္ပိ တဿ ဘောတော ဂေါတမဿ မဟာပုရိသ လက္ခဏံ ဟောတိ။- စသည်ဖြင့်လာသော မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသကျမ်း-ဗြဟ္မာယုသုတ်။

ထိုကဲ့သို့ အထိုက် အလျောက်လာသော သေလသုတ်။

သီလက္ခန်ကျမ်းတွင်လာသော အဗ္ဗဋ္ဌသုတ်။

မဟာဝဂ္ဂကျမ်းတွင်လာသော မဟာပဒါနသုတ်, မဟာသုဒဿနသုတ်။

သတ္တနိပါက်ကျမ်းတွင်လာသော ပါရာယနသုတ် စသည်တို့၌လည်းကောင်း။

ထိုထိုသို့သောသုတ်တို့၏ အဋ္ဌကထာ။ မဟာသုဒဿနသုတ် ဋီကာ။ ကစ္စာယနဘောဒဋီကာကြီး။ အနာဂတဝင် ဋီကာ။ ပရိတ်ကြီးဋီကာ။ ဇိနလက္ခဏဒီပနီ။ အဋ္ဌသာလိနိဂဏ္ဍိ။ ဗုဒ္ဓေါနိဂြောဓမိဗ္ဗော စသော မဟာန မက္ကာရဂါထာ၊ မဟာပဏာမကြီးဂါထာ။

‘သု စ အာ ဒိ မု ဇာ ဥ ဧ၊ ဌိကော သု သု ဧ ဥ မြ သ။

သစ် နိ သ ရ သီ သ စ၊ အ သု ဗမြ အ ဂေါ ဥ ဥ။ ။’ဟူသော အာဒိသင်္ကေတဂါထာ။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် များစွာဆရာတို့ အကျဉ်းအကျယ် ဆုံးဖြတ်လျက် ရှိကြကုန်ပြီးဖြစ်၍၊ အကျယ် မပြသဘဲ။ အကျဉ်းမှတ်သားရုံ ဂါထာစီအံ့။

‘စ သု ဒိ ဥ မု ဒိ ဇာ ဧ၊ ကော နိမြ သီ သ အံ သုက။

လော ဥ ထော တိ ဝ သီ စ သ၊ အ ဩ ထု မြ နိ တမ္ပ ဥ။ ။’

ဤဂါထာကား ၃၂လုံး အဋ္ဌကုရာဖွဲ့မျိုး။ ဝုတ္တိ ၃ ပါးတွင် ဝိသမဝုတ္တိ။ ပဏ္ဍာဝတ္တဂါထာ။

ကော နိ မြတွင် သဂိုဏ်းမှ လွတ်အောင် ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလိုမှာ ‘မြ’ ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် ရွတ်။ တတိယပါဒတွင်။ ဝသီ စသ၌ စသဟု၊ သ သံယုဂ်နှင့် ရွတ်။ စတုတ္ထပါဒတွင်လည်း နိတမ္ပ ဥ ဌ။ ‘တံ’ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့်ရွတ်။ ။

အနက်ကား-

- စ- စက္ကေနကိ တပါဒေါ၊ စကြာရတနာဖြင့် မှတ်အပ်သော ခြေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- သု- သုပွတိဋ္ဌိတပါ ဒေါ၊ ရွှေခြေနင်းကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာတည်သော ခြေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။ ဖဝါးတော်၌ လက္ခဏာတော် ၂ပါး။
- ဒိ- ဒီဃပဏှိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထွာတော်ဖြင့် ဝထွာနှင့် ၃သစ်-မဇ္ဈိမအထွာဖြင့် ဝတောင်နှင့် ၉သစ်။ ပကတိအထွာဖြင့် ၂တောင် ဝထွာနှင့် ၇သစ် ၁ မုယော ရှိသော အပြင်အလျား၌ရှိသော ခြေဖဝါးတော်ကို ၄စု စု၍ ၂စုကား ဖဝါးဦး၊ ၁စုကား ဖမျက်မြင်းခေါင်း၏တည်ရာ၊ ၁စုကား ရွှေကျင်ဖုကဲ့သို့ အလျားရှည်သော ဖနောင်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။ဖနောင်တော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- ဥ- ဥဿဓိပါဒေါ၊ ဖမိုးမှသည် ၄ သစ်တက်၍ အထက်၌တည်သော မြင့်သော ဖမျက်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။ဖမျက်တော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- မု- မုဒုကရစရဏော၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လက်ဖဝါးတော်၊ ခြေဖဝါးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- ဒီ- ဒီဃဂုံလိ၊ ရှည်သောလက်ချောင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- ဇာ- ဇာလိကပ္ပါဒဟတ္ထော၊ လေသွန်တံခါး၌ စီထားအပ်သော ရွှေပွတ်လုံးကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာသော ခြေချောင်းတော်၊ လက်ချောင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။လက်၊ ခြေရောရာ၌ လက္ခဏာတော် ၃ပါး။

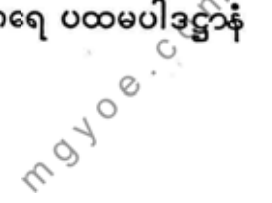
- ဇ- ဇဏီဇေယျော၊ 'ဇဏီ'မည်သောသား၏ မြင်းခေါင်းနှင့်တူသော ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်ဖြိုးစွာတက်သော မြင်းခေါင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။မြင်းခေါင်းတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- ကော-ကောသတ္ထာ ဒဂီဇာတော၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ နိမိတ်ကဲ့သို့ အအိမ်ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကျစ်လစ် လှစွာသော ယောကျ်ားမြတ်၏ နိမိတ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။နိမိတ်တော်၌ လက္ခဏာတော်၁ပါး။
- နိ- နိဂြောဓ ဗိမ္ဗော၊ ပညောင်ပင်၏ အဝန်းကဲ့သို့ဝန်းသော လက်သစ်နှင့်အထွာ၊ အထွာနှင့်အတောင်၊ အတောင်နှင့်အလံ၊ အလံနှင့်အရပ် မျှသောကိုယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- ဗြိ- ဗြဟ္မာဇ ဂတ္တော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ၃ပါးသောအရပ်၌ ဖြောင့်မတ်သောကိုယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- သီ- သီဟပုဗ္ဗဗကာယော၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ ရှေ့ထက်ဝက်သောကိုယ်နှင့် တူသော ပြည့်ဖြိုးသော ကိုယ်တော် လည်း ရှိတော်မူ၏။
- သ- သတ္တပီဇော၊ လက်ဖမိုးတော် ၂ ဖက်၊ ခြေဖမိုးတော် ၂ဖက်၊ ပခုံးတော် ၂ဖက်၊ လည်ကုပ်တော်ဟု ဆိုအပ်သော ၇ပါးသောအရပ်တို့၌ ပြည့်ဖြိုးသောအသားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။တစ်နည်း- ရင်၊ ညှပ်ရိုး၊ ပခုံး၊ လက်ရုံးတော်တည်း ဟူသော ၇ပါးသောအရပ်တို့၌ ပြည့်ဖြိုးသောအသားတော် လည်း ရှိတော်မူ၏။ နောက်နည်းမှာ- 'ပီဏောရက္ခံသဗာ'ဟု ဟူ၍လာသော သဒ္ဒါကစွည်းကျမ်းကိုမှီ၍ ဆိုလိုက်သည်။
- အံ- အန္တရံသပွပီဏော၊ ရေစီးကြောင်း မထင် တစ်ပြင်တည်းပြည့်သော ကျောက်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ များသောအားဖြင့် ကိုယ်တော်အလုံး၌ တည်သော လက္ခဏာတော် ၅ပါး။
- သု- သုခုမာမလစ္စဝိ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အညစ်အကြေးမထင် သန်ရှင်းစင်ကြယ်စွာသော အရေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- က- ကနကသ မတ္တဇော၊ သီဂီရွှေစင်အဆင်းနှင့် တူသောအရေတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။ရေတော်၌ လက္ခဏာတော် ၂ပါး။
- လော-လောမ ကူပေကလောမော၊ တစ်ခုတစ်ခုသော မွေးတွင်းတော်၌ တစ်ချောင်းတစ်ချောင်းစီ ရောက်သော မွေးညင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- ဥ- ဥဒ္ဒဂ္ဂလောမော၊ ညှိသော အဆင်းရှိသော မျက်နှာတော်ကို ရှုလိုဘိသကဲ့သို့ အထက်သို့ အဖျား ကော့ ရရော့တက်သော လက်ယာရစ်လည်သော မွေးညင်းတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။မွေးညင်းတော်၌ လက္ခဏာတော် ၂ပါး။
- ထော-ထောမျရသဂ္ဂသဂ္ဂိ၊ အနည်းငယ်မျှသော အရသာကိုသော်လည်း ဆောင်ယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ ၇၀၀၀ ထောင်သောလည်၌ စုပ်ကုန်သော၊ ချိုးမွမ်းအပ် မြတ်သောအကြောတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ အကြောတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- တိ- တိဋ္ဌန္တနော နမန္တဇာဏုကာမသန္တော၊ ရပ်တော်မူလျက် မကိုင်းမညွတ် လက်တော်ဖြင့် ပုဆစ်တော်ကို သုံးသပ်တော်မူနိုင်၏။ ။လက်ရုံးတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- ဝ- ဝဋ္ဌက္ခန္ဓော၊ မုရိုးစည်ငယ်ကို ထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာလုံးသော စည်းကြပ်သော လည်တော် လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။လည်တော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။

- သိ- သီဟဟနကော၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးနှင့်တူသော တိဝန်းသောမေးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။
မေးတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- စ- စတ္တာလီသဂ္ဂဒန္တော၊ အထက် ၂၀, အောက် ၂၀-အမျှ ၄၀သော သွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- သ- သမကလပနဇော၊ ခရသင်းပွတ်ကဲ့သို့ သန့်ရှင်းဖြူစင်စွာ ညီညွတ်သော သွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- အ- အဝိရဋ္ဌဒသနော၊ မခေါ မကျ ရွဲစီဘိသကဲ့သို့ ညီညွတ်သောသွားတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။
- ဩ- ဩဒါတဒါဋ္ဌော၊ ပွတ်သစ်သော ခရသင်းကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာသော ၄ချောင်းသော စွယ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။သွားတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- ထူ- ထူလဇိဝေါ၊ ကြီးပြန့်သော လျှာတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။လျှာတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- မြိ- မြဟ္မဃောသော၊ မြဟ္မာမင်း၏အသံကဲ့သို့ အင်္ဂါ ၈ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောအသံတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။အသံတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- နီ- နီလက္ခိ၊ အလွန်ညိုသော မျက်လုံးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။မျက်လုံးတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- တ- တရုဏပခုမကော၊ ယနေသာဖွားသစ်သော နွားသူငယ်နှင့်တူသော နုပျိုသောမျက်မွှေးတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။မျက်မွှေးတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- မု- မုဒေါဒေါတုဏ္ဏလော မော၊ နူးညံ့ဖြူစင်စွာသော မျက်မှောင်တော်၂ဖက်ကြား နဖူးအလယ်၌ လက်ယာရစ် လည်သော အထက်သို့ အဖျားတက်သော တစ်လံခွဲသော ဥဏ္ဏလုံတော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။ဥဏ္ဏလုံတော်၌ လက္ခဏာတော် ၁ပါး။
- ဥ- ဥဏ္ဏိသသီသော၊ လက်ယာနားပန်းတော်မှသည် လက်ဝဲနားပန်းတော်တိုင်အောင် တက်သော အသားတော်အလွှာ ဟုဆိုအပ်သော သင်းကျစ်တော်လည်း ရှိတော်မူ၏။ ။သင်းကျစ်တော်၌လည်း လက္ခဏာတော် ၁ပါး။

ဣတိဂုဏသဟိတံ၊ ဤသို့ ၃၂ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဟေသီ၊ မြတ်စွာဘုရားကို နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ။
ဤဂါထာကား ဝစီရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လာသော နည်းကိုမှီ၍ စီကုံးအပ်သော အာဒိသင်္ဂေတဂါထာ မည်၏။

၇-မစွန့်အပ်သော အရပ် ၄ ပါး

- ပုစ္ဆာ။ ။ မစွန့်အပ်သော အရပ် ၄ ပါးကို သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မစွန့်အပ်သော အရပ် ၄ ပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌-
‘သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဗောဓိပလ္လင်္ကော အဝိဇဟိတော၊ ဧကသ္မိညေဝဋ္ဌာနေ အဟောသိ။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန် ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အဝိဇဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဒေဝေါ ရောဟဏကာလေ သင်္ကဿနဂရေ ပထမပါဒဋ္ဌာန်

အဝိဇယိတမေဝ ဟောတိ။ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယံ စတ္တာရိ မဉ္ဇပါဒဋ္ဌာနာနိ အဝိဇယိတာ နေဝ ဟောန္တိ။
ဝိဟာရော ပန ခုဒ္ဒကောပိ မဟန္တောပိ ဟောတိ။ ဝိဟာရောပိ န ဝိဇယတိ။ နဂရမ္ပန ဝိဇယတိ။ -ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်
အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့်အညီ၊

ဗောဓိပလ္လင်အရပ်။ ဓမ္မစကြာတရားဟောရာအရပ်။ နတ်ပြည်ကသက်သောကာလ သင်္ကံသာမြို့၌ ပထမ
ခြေတော်ချရာအရပ်။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဂန္ဓကုဋိ၌ ၄ ခုသော ညောင်စောင်းခြေချရာအရပ်တို့သည် မပြောင်း
မရွေ့ကုန်။

ကျောင်းတော်သည် ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ငယ်သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်သည်။ ကျောင်းတော်ရာလည်း
မပြောင်းကုန်။

သာဝတ္ထိပြည်မူကား နေရာ အမြဲမရှိ။ ပြောင်းရွှေ့၏။-ဟူလိုသည်။

၈-မိုးကြိုး ၉ ပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ မိုးကြိုးမျိုးတို့သည် ပထဝီဓာတ် ရွှေ့၊ ငွေ့၊ ကြေးနီ စသည်ဖြင့် လုံးလုံးခဲခဲလော။ အလုံးအခဲ
မရကောင်း ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်မည်လော။ နတ်လက်နက်လော။ နတ်လက်နက်
မှန်ချေကလည်း မတော် မမှန်သောသူတို့ကိုသာ ကျရောက်ရပါသည်။ စေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်းသို့
မကျရောက်ရပါ။ ယခု ကျရောက်၍ ရှိခဲ့ပါသည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ မိုးကြိုးမျိုးတို့သည်။ ပထဝီဓာတ် ရွှေ့၊ ငွေ့၊ ကြေးနီ စသည်ဖြင့် လုံးလုံးခဲခဲလော။ အလုံးအခဲ
မရကောင်း ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်မည်လော။-ဟူရာ၌

‘အသနိယော ပန နဝဝိဇာ ဟောန္တိ၊ အသညာ၊ ဝိစက္ကာ၊ သတေရာ၊ ဂဂ္ဂရာ၊ ကပိသီသာ၊ မစ္ဆဝိလောဋ္ဌိကာ၊
ကုက္ကုဋ္ဌကာ၊ ဒဏ္ဍမဏိကာ၊ သုက္ကာသနီ။’ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ၊

‘အသံမပြုဘဲကျသော မိုးကြိုး’၊
တစ်ဖက်သွား မိုးကြိုး’၊
ရည်သကဲ့သို့ကျသော မိုးကြိုး’၊
ဂျက်ဂျက်မြည်လျက်ကျသော မိုးကြိုး’၊
မျောက်မျက်နှာမော်သကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး’၊
ငါးမြူးသကဲ့သို့ကျသော မိုးကြိုး’၊
ကြက်တောင်ဖြန့်သကဲ့သို့ ကျသော မိုးကြိုး’၊
ထွန်တုံးကဲ့သို့ကျသော မိုးကြိုး’၊
လောင်မီးမိုးကြိုး’ဟူ၍ ၉ပါး အပြားရှိ၏။

‘ပထဝီဓာတ် လုံးလုံးခဲခဲ’ဟူ၍ အထူး မဆိုသော်လည်း၊ ‘ဝိစက္ကာ ဧကံ စက္ကံ ကရောတိ’ဟူ၍လည်းကောင်း၊
‘ဧကံစက္ကန္တိ ဧကံမဏ္ဍလံ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတ်မဟာဝါ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ၄၄-ဋီကာတို့တွင်

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

‘အသွားတစ်ဖက်သာရှိသော မိုးကြိုးသည် ဝိစက္ကမည်၏။-ဟုဆိုသည်။

‘ဝိစက္က’ မည်သောမိုးကြိုး၌ အသွား တစ်ဖက်ရှိလျှင် အနှောင့်အမင်း တစ်ဖက်က ရှိရာသည်။ အသွား၊ အနှောင့်အစုံရှိသည်ဖြစ်၍ တူးရွင်း၊ ပုဆိန်၊ ပဲခွပ်သွားကဲ့သို့ ရှိဟန်ကို ထောက်လျှင်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးနီ၊ သံကျောက် စသော တစ်ခုခု လုံးလုံးခဲခဲ ပထဝီဓာတ်ပင် ဖြစ်သည်။-ဟု ယူရန်ရှိ၏။ တစ်ပါးသောဓာတ်လည်း ရှိရာ၏။

‘သုက္ခာသနီပတိတဋ္ဌာနံ သမ္မုဂါဋေတိ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊

‘ဒေဝေ ဝဿန္တေပိ သဇောတိဘူတတာယ ဥဒကေန အတေမေတဗ္ဗတော သုက္ခာသနီတိ ဝုတ္တော’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လာသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ပါဠိတို့နှင့်အညီ၊

မိုးပင်ရွာသော်လည်း အလျှံနှင့်တကွဖြစ်၍ ရေမစွက်သော မိုးကြိုးကို ‘သုက္ခာသနီ-လောင်မီးမိုးကြိုး’ မည်၏။-ဟုဆိုသည်ကို ထောက်လျှင် တေဇောဓာတ် မီးလျှံမီးခဲလည်း ရှိရာ၏။

ယခုအခါ ကျရောက်ရာ သစ်ပင်၊ ကျောင်း၊ စေတီ၊ ဘုရားစသည်တို့၌ အရေးအသား မထင်။ ပြင်းစွာသော လေတို့သည် ခတ်ရိုက်ဘိသကဲ့သို့ ကျိုးပဲ့ကြေမွသည်များကိုသာ တွေ့မြင်ရသဖြင့်လည်း၊ ‘ဝါယောဓာတ်မျှသာ’ ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ ဝါယောဓာတ်မျှသာ ဖြစ်ကောင်းသည်ကို ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်မထင်။

နတ်လက်နက်ပင်လော။’-ဟုရာ၌လည်း၊

‘အသနီ ဒွိသု ကုလိသံ၊ ဝဇီရံ ပုန္နပုံ သကေ။’ ဟု မိုးကြိုး၏ ပရိယာယ် ၃ပါးကို ‘အသနီ၊ ကုလိသ၊ ဝဇီရံ’ ဟူ၍ အဘိဓာန်စာကိုယ်၌ ပြသည်။

၎င်းဋီကာ၌လည်း

‘အသနာဒိတ္ထယံ တဿ သက္ကဿာယုခံ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊

‘ကုလိမိ သက္ကဿ ဟတ္ထေ သေတိ တိဋ္ဌတိတိ ကုလိသော။’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ပဗ္ဗဇ္ဇကုန္ဒကတွင်လည်း၊

‘အထဿ အာရဒ္ဓပုဝတ္တကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေ ဣန္ဒာသနီဝိယ ပဗ္ဗတေ ကိလေသပဗ္ဗတေ စုဏ္ဏိယမာနံယေဝ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။’ ဟု ဥပမာပြရာ၌ ‘အသနိသာ’ မဆိုမူ၍၊ ‘ဣန္ဒာသနီ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘သက္ကဿာယုခံ’ ဟူ၍လည်းကောင်း လာသည်နှင့်အညီ၊ ‘သိကြား လက်နက်’ ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏။

အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ဌိတဉ္စလိယထေရအပဒါန်တွင်

‘အသနိပါတောတိ အာသမန္တတော သနန္တော ဂဇန္တော ပတတိတိ အသနိပါတော။ အသန္တိ အသနိယာ ပါတော ပတနံ အသနိပါတော။ ဒေဝဒဏ္ဍောတိ အတ္ထော။’ ဟူ၍လာသည်နှင့်အညီ၊ ‘နတ်လက်နက်’ ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏။

ဤသို့ ‘သက္က၊ ဣန္ဒ၊ ဒေဝ’ ဆိုသည်ကို ထောက်လျှင်၊

မိုးကြိုးကိုဖြစ်စေနိုင်သော သိကြား၊ နဂါး၊ ဘီလူးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော လက်နက်။- ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။

ဘေးဘယရောက်သောသူတို့၏ ကံကို အရင်းပြုသဖြင့် ကမ္မပစ္စယဥတုကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။-ဟု မှတ်အပ်၏။

‘နတ်လက်နက်’ မှန်ချေကလည်း မတော်မမှန်သောသူကိုသာ ကျရောက်ရပါမည်။ စေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ ဘုရားသို့ မကျမရောက်ကောင်းပါ။ ယခု ကျရောက်၍ ရှိခဲ့သည်ဆိုရာ၌

ဒုကနိပါန် ဒုတိယဝဂ် မတကဘတ္တဇာတ်၌ ဆိတ်ငယ်တစ်ခုကို တက္ကသိုလ်ဆရာ မသတ်ဘဲ တောဝယ် လွှတ်စေသည်ရှိသော်၊ ထိုဆိတ်ငယ်၏ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အခါမဲ့ မိုးကြိုးကျောက်ဖျာကြီး သက်ကျ၍၊ ကျောက်လွှာ ကွဲ၍ ဆိတ်ငယ်၏လည်ထက် ကျဖူးကြောင်း။

ဒုကနိပါန် စူဠနန္ဒိယဇာတ်တွင် ‘အထဿ ပါပပုရိသဿ ဂေဟေ အသနိ ပတိတွာ ဘရိယဉ္ဇ ဒွေ ဒါရကေ ဂေဟေနေဝ သဒ္ဓိ ဈာပေသိ။’ဟု နန္ဒိယညီနောင်-အမိကိုသတ်သော မုဆိုး၏သားငယ် ၂ယောက်၊ မယားတစ်ယောက်ကို မိုးကြိုးကျကြောင်း။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ခိုးသား ၅၀၀နှင့်တကွ တိတ္ထိ ၅၀၀တို့ ပြစ်မှားရာ ၁၀ သောဌာနသို့ ကျရောက် ကြောင်းကို ဟောတော်မူရာ၌ ‘အဂါရာနိ အဂ္ဂိ ဥယုတိ။’ ဟူသော ပါဠိတော်ကိုဖွင့်သော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ ‘အဂ္ဂိဥယုတိတိ ဧကံသံဝစ္ဆရံ ဒွတ္တိက္ခတ္တံ ပညသ္မိံ ဘုဟကေ အဝိဇ္ဇ မာနေပိ အသနိအဂ္ဂိဝါ ပတိတွာ ဥဟတိ။’ ‘တစ်ပါးသောမီးသည် မရှိသည်ရှိသော် မိုးကြိုးလောင်မီးသော်လည်း ကျ၍ လောင်ရာ၏။’-ဟု ဖွင့်တော်မူကြောင်း များကိုထောက်၍ မတော်မမှန်သောသူတို့ကိုလည်း ကျ၏။

လောကတွင် မတော်မမှန် ပြုတတ်သောသူတို့အား မိုးကြိုးလောင်မီး ကျရာ၏။-ဟု ဆိုထုံးရှိသည်။

ထိုစကားလည်း ဓမ္မပဒဘိက္ခုဝဂ် သောဏထေရဝတ္ထုတွင် ‘ဧဝရူပါယ ဣတ္ထိယာ သန္တကံဟရန္တနံ အသနိ ပတိတွာ မတ္တကံ ဘိန္နေယျ။’ဟုလာသည်နှင့် လျော်သောစကားပင် ဖြစ်သည်။

‘စေတီ၊ ဂူ၊ ကျောင်း၊ ဘုရားသို့ ကျသည်။’ဆိုရာမှာ ဥတုဇသက်သက်ကြောင့်ဖြစ်သော မိုးကြိုးဖြစ်လျှင် ဆိုရန် မရှိပြီ။

နတ်နဂါးတို့ကြောင့်ဖြစ်လျှင် ရတနာ ၃ပါးတို့၌ သဒ္ဓါတရားနည်းသော နတ်နဂါးတို့လည်း ရှိရာသည်။ သဒ္ဓါတရားနည်းကလည်း ‘ရတနာ ၃ ပါး’ဟူ၍ ရိသေ ရှောင်ရှားတော့မည်။-မဟုတ်ပြီ။ မာရ်နတ်သား၊ အာဠာဝကဘီလူး၊ ဥရဝေလနဂါးတို့သည် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားသခင်ကိုလျက်လည်း လက်နက် ကိရိယာတို့ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုတော့သည်။

မာရ်နတ်လည်း ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်ကိုပင် မိုးကြိုးချကြောင်းကို ဇိနာလင်္ကာရ စာကိုယ်တွင်

‘ဇေန္တံ နဝဝိဓံ ဝဿံ၊ ဝဿာပေသိ အနပ္ပကံ၊ ဝုမန္တကာရံ ကတွာန၊ ပါတေသိ အသနိ ဗဟံ။’ဟုလာ၏။ အနက်ကား

‘ဇေန္တံ၊ ရဲရဲညီသော။ နဝဝိဓံ၊ ၉ပါး အပြားရှိသော။ ဝဿံ၊ မိုးကို။ ဝဿာပေသိ၊ ရွာစေ၏။ အနပ္ပကံ၊ အတိုင်းမသိသော။ ဝုမန္တကာရံ၊ မီးခိုးအမိုက်တိုက်ကို။ ကတွာန၊ ပြု၍။ ဗဟံ၊ များစွာ။ အသနိ၊ မိုးကြိုးကို။ ပါတေသိ၊ ကျစေ၏။’ဟုဆိုသည်။

‘က၊ ဟိ၊ ဝ၊ မ၊ ယော၊ ဟိ၊ သု၊ သိ။’ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာပြု ငြုတ်တွင်

‘က၏အရ-ကသို့ရကန္တာရတိုင်း၌ မဇ္ဈန္ဒိကမထေရ်ကို နဂါးမင်း အမျက်ထွက်၍ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖန်ဆင်းသည်တို့ကို ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတို့၌။ တထောတတော၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်မှ။ ဘုသာဝါတာ၊ ပြင်းစွာသော လေတို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ လာကုန်၏။ ရုက္ခာ၊ သစ်ပင်တို့၌။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ကျိုးကုန်၏။ ပဗ္ဗတကူဋ္ဌာနိ၊ တောင်ထွတ်တို့သည်။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ မေဃာ၊ မိုးတို့သည်။ ဂဇ္ဇန္တိ၊ ကြိုးကုန်၏။ ဝိဇ္ဇုလတာနိ၊ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်။ နိစ္ဆရန္တိ၊ ပြက်ကုန်၏။ အသနိယော၊ မိုးကြိုးတို့သည်။ ဖလန္တိ၊ ကွဲကုန်၏။’

၎င်းနည်းတူ မဟာဝင်ကျမ်း၌လည်း

‘နာဂရာဇာပဒုဋ္ဌောသော၊ ဝိဝိဓာဘိသကာ ကရိ။
ဝါတာ မဟန္တာ ဝါယန္တိ၊ မေဃော ဂဇ္ဇတိ ဝဿတိ။ ။
‘ဖလန္တိ အသနိ ဝိဇ္ဇု၊ နိစ္ဆရန္တိ တတော တတော။
မဟိရဟာ ပဗ္ဗတာနံ၊ ကူဋ္ဌာနိ ပပန္တိစ။ ။
‘ဝိရူပရူပါ နာဂါစ၊ ဘိသာပေန္တိ သမန္တတော။
သယံ ဝုမာယတိ ဇေတိ၊ အက္ခောသန္တော အနေကဓာ။ ။’ဟူ၍

‘အထူးထူး ကြောက်မက်ဖွယ်ကိုပြုကြောင်း၊ ကြီးစွာသောလေကို လာစေကြောင်း၊ မိုးကို ကြိုးစေကြောင်း၊ ရွာစေကြောင်း၊ မိုးကြိုးတို့ကို ကျစေကြောင်း၊ လျှပ်စစ်တို့ကို ပြက်စေကြောင်း၊ သစ်ပင်၊ တောင်ထွတ်တို့ဖြင့် ချကြောင်းများ’ကို ဆိုသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘုရားသခင်၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ကိုသော်လည်း မိုးကြိုးချကြောင်းများကို ဆိုသဖြင့်၊ ‘ဝုဒ္ဓါဂါရဝနည်းသော နတ်နဂါးတို့သည် ချသည်။’-ဖြစ်ရာ၏။-ဟု ယူရန်ရှိသည်။

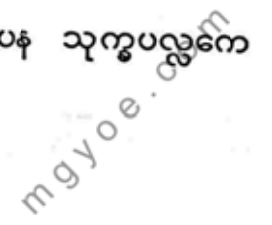
၉-ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ် မရခြင်းအကြောင်း

- ပုဏ္ဏ။ ။ ပါရမီရှိလျက် မဂ်ဖိုလ် မရရာသည် ၃ ပါးကို သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပါရမီရှိပါလျက် မဂ်ဖိုလ် မရရာသည် ၃ပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌- ယထာရုတ တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူသည်ကို မမှတ်မိ။ ‘အာဠာရ၊ ဥဒက၊ အဇာတသတ်’ဟူ၍ ယူသော် သင့်မည် ထင်၏။

ဓမ္မပဒကျမ်းတွင် ‘ဗာရာဏသီသူဋ္ဌေးသားသည် ပထမအရွယ်က ရဟန်းပြုလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဥစ္စာပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းလျှင် သူဋ္ဌေးကြီးဖြစ်လတ္တံ့။’စသည်ဖြင့် မိန့်ပြီး၍၊

‘ဣဒါနိ ပနေသ ဂိဟိဘောဂါပိ ပရိဟိနော၊ သာမညတောပိ ပရိဟာယိတွာစ ပန သုက္ခပလ္လကော ကောဉ္ဇသကုဏော ဝိယ ဈာယတိ။’ဟူ၍၊

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ရဟန်း မပြုသောကြောင့်လည်း ရဟန်းကျေးဇူးမှ ယုတ်လေ၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို မသိမ်းဆည်းသော ကြောင့်လည်း လူ၏စည်းစိမ်မှ ယုတ်လေ၏။’-ဟု ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်၍၊

ဤသူကို ထည့်သွင်းလျှင်လည်း ငှယောက်ပင် ဖြစ်ကောင်းရာ၏။ မဂ်၊ဖိုလ်၏

အန္တရာယ်ဖြစ်ရာသည် ၅ ပါးမှာ မူကား မဇ္ဈိမနိကာယ် အလဂဒ္ဒသုတ် အဋ္ဌကထာ၌

‘အန္တရာယ်ကာ ကမ္မကိလေသ ဝိပါက ဥပဝါဒ အာဏာတိက္ကမ ဝသေန ပဉ္စဝိဓာ။’-စသည်ဖြင့်လာသော ပါဠိနှင့်အညီ

‘ကမ္မန္တရာယ်က, ကိလေသန္တရာယ်က, ဝိပါကန္တရာယ်က, ဥပဝါဒန္တရာယ်က, အာဏာတိက္ကမန္တရာယ်က’- ဟူ၍ ၅ ပါးတို့တွင်

- ပဉ္စာနန္တရိယ-ကံ ၅ပါးတွင် ၁ ပါးပါးမျှ ထိုက်စေ။ ‘ကမ္မန္တရာယ်က’ မည်၏။
- ဘိက္ခုနီဒူသက ကံသည် မဂ်၊ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကိုသာ ပြု၍ နတ်ပြည်၏ အန္တရာယ်ကို မပြု။
- နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံသည် ‘ကိလေသန္တရာယ်က’ မည်၏။
- ပဏ္ဍုက်, ဥဘတောဗျည်း, တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပဋိသန္ဓေသည် ‘ဝိပါကန္တရာယ်က’ မည်၏။
- အရိယာတို့အား စွပ်စွဲသောကံသည် ‘ဥပဝါဒန္တရာယ်က’ မည်၏။
- အာပတ် ၇ ဖုံတို့ကို စေတနာနှင့်တကွ လွန်ကျူး၍ကျင့်ခြင်းသည် ‘အာဏာတိက္ကမန္တရာယ်က’ မည်၏။

ဤ ၅ ပါးကံတို့သည် ‘မဂ်၊ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်၏အန္တရာယ်’ မည်ကုန်၏။ ဤအန္တရာယ်က ကံ ၅ ပါးကိုပင် ပါရမီရှိလျက် မဂ်၊ဖိုလ် မရထိုက်သည် ဆိုဟန် ရှိ၏။

ဧကနိပါတ် ပဏ္ဍရသမ ကကဏ္ဍကဝဂ် ဒသမမြောက် သဉ္စိဝဇာတ်တွင်

‘သစာယံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ ဣဿရိယဿ ကာရဏာ ဣတရံ ဓမ္မိကံ ဓမ္မရာဇာနံ ဇီဝိတာ န ဝေါရာပေဿထ။ ဣမသိံ ယေဝအာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥပဋိဿထ။ ဒေဝဒတ္တဗ္ဗန အသန္တံ ပဂ္ဂဟံ ကတွာ သောတာပတ္တိံ ဖလာပရိဟိနောတိ အာဟ။’-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ၊

အဇာတသတ်မင်းသည် တရားစောင့်သောအဖကို မပြစ်မှားသည် ဖြစ်အံ့။ သာမညဖလသုတ်ကို ဟောတော်မူသည်၏အဆုံး၌ပင် မဂ်၊ဖိုလ် ရလတ္တံ့။ ‘ဒေဝဒတ်’တည်းဟူသော မသူတော်ကို မှီဝဲခြင်းကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ ယုတ်လေ၏။-ဟုဟောတော်မူသည်။

သောတာပန်တည်ပြီးသော ရဟန်းငယ်တစ်ဦးသည် ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းအား ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုရာတွင် ‘တေနဟိ အာဂုသော ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ ဝါယာမံ မာ အကာသိ။ ဒီဏာသဝေါ တယာ ဥပဝဒိတော။’ စသည်ဖြင့် ‘အထက်မဂ်အလိုငှာ လုံ့လ မပြုလင့်။ သင်သည် ရဟန္တာကို စွပ်စွဲ၏။’ဟု မိန့်တော်မူရာတွင် ကန်တော့၍ ကံငြိမ်းစေသည်။ မကန်တော့လျှင် အထက်မဂ်၊ဖိုလ်ကို မရရာပြီ။-ဆိုလိုသည်။

ဤစကားများကို ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်, သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသောကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်ကို ထောက်သော်၊ ဤကံများ ရှိချေလျှင် ပါရမီရှိကာမျှကို မဆိုလင့်ဦး။ အောက်မဂ်, အောက်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောသူမှ အထက်မဂ်, အထက်ဖိုလ်တို့ကို မရနိုင်ချေ။’ဟု မှတ်သင့်သည်။

၁။ ၅၅၀ စာတ်တော်စဉ်-၁၅၀။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် 'ဘာရိယံ ကမ္မံ အာနန္တရိယသဒိသံ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ' ဟု ဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဤအရာတွင် 'ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ ဝါယာမံ မာ အကာသိ။ ခီဏာသဝေါ တယာ ဥပဝဒိတော။-' ဟူသော ပါဠိ၌

'သင်သည် အထက်မဂ်အကျိုးငှာ လုံ့လ မပြုဘိသနည်း။ ရဟန္တာကို သင်သည် စွပ်စွဲ၏။' ဟု လုံ့လပြုစိမ့် သောငှာ တိုက်တွန်းရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။

'လုံ့လ မပြုလင့်လော့။' ဟု မြစ်တားခြင်း မဟုတ်။-ဟူ၍လည်း အဓိပ္ပာယ်ကို ယူအပ်၏။ ထိုသို့ယူသော် အောက်မဂ်ကို ရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ကား အထက်မဂ်၏အန္တရာယ် မဖြစ်ရာပြီ။-ဟု မှတ်သင့်၏။

'၃ ပါး' ဆိုရာမှာ မတွေ့ဖူးချေ။ ဤကံ ၅ ပါးကိုသာ တွေ့ဖူးပေသည်။

၁၀-ရန်အောင်ရာသည် ၄ပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ရန်အောင်ရာသည် ၄ ပါးကို သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ ရန်အောင်ရာသည် ၄ ပါးကို မေးရာ၌
'ယသေတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒောဝ ကုမ္ဘိလံ။
သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိံ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌံ သော အတိဝတ္တတိ။ ။'

'ယဿ၊ အကြင်သူအား၊ သစ္စံ၊ မှန်သောစကားသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မောစ၊ ဆင်ခြင်တတ်သောပညာ သည်လည်းကောင်း၊ ဓိတိစ၊ မပြတ်ပြုသော လုံ့လသည် လည်းကောင်း၊ စာဂေါစ၊ အသက်ကိုစွန့်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဧတေစတုရောဓမ္မာ၊ ဤ ၄ပါးသောကျေးဇူးတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကုမ္ဘိလံ၊ မိကျောင်းကို။ ဝါနရိန္ဒော၊ မျောက်မင်းသည်။ အတိဝတ္တတိဣဝ၊ လွန်နိုင်သကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌံ၊ ရန်သူကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်နိုင်၏။'

ပါဌဇာတ်^၁-ဝါနရိန္ဒဇာတ်ကျမ်းတွင် လာသည်ဂါထာ။

'သစ္စန္တိ ဝစီ သစ္စံ၊' ဟု ဖွင့်သည်။ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်း။

'ဓမ္မောတိ ဝိစာရဏပညာ၊' ဟုဖွင့်သောကြောင့် ဓမ္မကို ဆင်ခြင်တတ်သောပညာ။

'ဓိတိတိ အပ္ပေဋ္ဌိန္ဒဝီရိယံ ဝုစ္စတိ၊' ဟုဖွင့်သောကြောင့် ဓိတိကို မပြတ်ပြုသော ဝီရိယ။

စာဂေါကို 'စာဂေါတိ အတ္တပရိစ္စာဂေါ၊ တံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇိတွာ မမသန္တိကံ အာဂတော၊' ဟုဖွင့်သောကြောင့် စာဂကို အတ္တစာဂ-အသက်ကိုစွန့်ခြင်း ယူရမည်။ ဥစ္စာပစ္စည်း ပေးကမ်းခြင်းကို မလိုအပ်။

သံဝရပျို့တွင်မူကား-

'သစ္စံဓမ္မော၊ ဓိတိကျော်သည်၊ စာဂေါဇေ၊ ငါ့ကိုမ၍၊ အဖစောင့်သည်၊ ငါတို့ပြည်၊' -ဟူ၍ စပ်ပြီးလျှင်၊

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၃၃၇။

mgjoe.com

‘သစ္စံဓမ္မ၊ ဝီရိယနှင့်၊ စာဂဟူသည်၊ ရန်သူအောင်မှု၊ ကြောင်းလေးခုဖြင့်၊ သတ္တုမဒ္ဒန၊ ကိစ္စပြီးကုံ၊ ကိုယ်ပင်ယုံ၍၊ ရဲခုံတည်လောက်။ ခြင်္သေ့ဟောက်သို့၊ အားမြောက်သံပါ၊ ကြိမ်းတတ်လှသည်၊ ပြည်မတမ္ပတ်၊ နရထွက်၊ နောင်လတ်နောင်ကြီး၊ သို့တည်းနီးလျက်၊ အပြီးစကား၊ မဆိုအားခဲ့၊ အကြားရှေ့နေ၊ နှစ်ဖက်ပြေဖြင့်၊ ရေလည်မနောက်၊ ကြာမလျှောက်သို့၊ သာလျှောက်ချစ်ပွန်၊ ကျွန်ုပ်ကြံအံ့။’-ဟုစပ်ပြန်၍ အမွေ ဥစ္စာတို့ကို နောင်တော်တို့အား ပေးဝေရကြောင်းကို ပြသည့် အလိုကား၊ စာဂအရကို ‘ဥစ္စာပစ္စည်း ပေးကမ်းခြင်းသည် ရန်အောင်ရာသော အကြောင်းပင်။’ဟူ၍ ရည်မှတ်တော်မူဟန် ရှိသည်။

‘ဘေဒေါဒဏ္ဍော သာမဒါနာ၊ နျူပါယာ စတုရော ဣမေ။’-ဟု အဘိဓာန်၌လာသော

- ၃ ပါးအပြားရှိသော ဘေဒဥပါယ်။
- ၃ ပါးအပြားရှိသော ဒဏ္ဍဥပါယ်။
- ၅ ပါးအပြားရှိသော သာမဥပါယ်။
- ၅ ပါးအပြားရှိသော ဒါနဥပါယ်။

ဤ ၄ပါးကို ‘ရန်အောင်ရာသည် ၄ ပါး’ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။

အကျယ်စကားကို သိမှတ်လိုမူကား ရာဇိန္ဒ ရာဇနာမာဘိဓေယျဒီပနီ၌ လည်းကောင်း၊ ၎င်းကျမ်း၏ ဝိသောဓန ဖြစ်သော နာမာလင်္ကာရကျမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ရာဇနာမတ္ထပကာသနီ၌ လည်းကောင်း၊ ရာဇဘိဓာနသုဒနီ၊ ရာဇနီတိကျမ်းတို့၌လည်းကောင်း။ ရန်အောင်ရာသည် ဥပါယ် ၄ပါးကို ဆင်ခြင်ရှုကြည့်အပ်လေ၏။

၁၁-မိန်းမတို့အား စွန့်ထိုက်သည့် ၅ပါးအကြောင်း

- ပုစ္ဆာ။ ။ မိန်းမတို့အား စွန့်ထိုက်သည့် ၅ ပါးကိုသိလိုပါသည်။
- ဝိလဒ္ဓနာ။ ။ စွန့်ထိုက်သော မိန်းမအပြား ၅ပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌- ကျမ်းဂန်တို့၌ နှလုံး မပိုက်မိ။ မနုသာရဓမ္မသတ်တွင်မူကား-
 ‘ဝဉ္စိတ္ထိလဒ္ဓပုတ္တိစ၊ ကုဋ္ဌရောဂီ အနာစာရီ။
 အနိစ္ဆန္တိ သပုရိသေ၊ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာဝ ပဉ္စိမာ။ ။’
 ‘ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာ၊ စွန့်အပ်သောမယားတို့သည်။ ဝဉ္စိတ္ထိ၊ မြို့သောမိန်းမလည်း တစ်ယောက်။ လဒ္ဓပုတ္တိစ၊ သားမိန်းမသာ မွေးသော မိန်းမလည်း တစ်ယောက်။ ကုဋ္ဌရောဂီ၊ နူနာရှိသော မိန်းမလည်း တစ်ယောက်။ အနာစာရီ၊ လင်ကို မရှိမသေပြုကျင့်သော မိန်းမလည်း တစ်ယောက်။ သပုရိသေ၊ မိမိလင်၌။ အနိစ္ဆန္တိ၊ အလိုမရှိသော မိန်းမလည်း တစ်ယောက်။ ဣမာဝပဉ္စ၊ ဤ ၅ ယောက်သော မိန်းမတို့လျှင်တည်း။’-ဟူ၍ ဆိုသည်။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

လောကနီတိတွင်မူကား-

‘ဝိဝါဒသီလီ ဥသူယျာ၊ ပဿန္တတဏှိကာဂတာ။

အမိတာ ဘုဉ္ဇနာနိဒ္ဒါ၊ သတ္တပုတ္တမ္ဘိ တံ ဇေဟ။ ။’

‘ယာဏုတ္တိ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ဝိဝါဒသီလီ၊ လင်၏စကားကို ငြင်းခုံတတ်သောအလေ့ ရှိ၏။ ဥသူယျာ၊ ငြူစုစောင်းမြောင်းတတ်၏။ ပဿန္တတဏှိကာ၊ မြင်တိုင်းကို လိုချင်မက်မောတတ်၏။ ဂတာ၊ သူတစ်ပါးအိမ်သို့ သွားလာ လှည့်ပတ်တတ်၏။ အမိတာ၊ နှိုင်းရှည့်ခြင်း ကင်းလျက်။ ဘုဉ္ဇနာနာ၊ များစွာချက်၍ စားတတ်၏။ နိဒ္ဒါ၊ အိပ်ကြူး၏။ တံ၊ ထိုမိန်းမကို။ သတပုတ္တမ္ဘိ၊ သား ၁၀၀ ပင် မြင်သော်လည်း။ ဇေဟ၊ စွန့်ရာ၏။’

ဤသို့ ဓမ္မနီတိ၊ လောကနီတိ၊ မဟာရဟနီတိတို့၌ လာသည်ကိုထောက်လျှင် ‘စွန့်အပ်ရာသည် ၆ ပါး’ ဟူ၍ ဆိုသင့်မည်။-ထင်သည်။

၁၂-အမျက်ထွက်ရာသည် ၁၀ ပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ မျက်ကြုတ် ထွက်ရာသည် ၁၀ ပါးတို့ကို သိလိုပါသည်။
‘ခပ်သိမ်းဒါန၊ အနန္တကို၊ ဓမ္မအလှူ၊ အောင်သောဟူ၍’လည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်တော် မူပါသည်။ သည်အချက်များကို သေသေချာချာ မှတ်သားပါရအောင် ကယ်ပါမည်အကြောင်းကို လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အမျက်ထွက်ရာသည် ၁၀ ပါးကို မေးလျှောက်ရာ၌၊
‘နဝအာဃာတဝတ္ထု၊
ငါ၏အကျိုးမဲ့ကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့။
ငါ့အဆွေခင်ပွန်းတို့၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့။
ငါ့ရန်သူ၏ အကျိုးစီးပွားကို ပြုလေပြီ၊ ပြုဆဲ၊ ပြုလတ္တံ့။’
ဤသို့စသည်ဖြင့် သုတ်ပါထေယျတွင်လာသော ဤ ၉ ပါးတွင်
‘အရာမဟုတ်သည်၌ အမျက်ထွက်ခြင်း’ဟုဆိုအပ်သော အဋ္ဌာနကောပကို လောင်းစွက်၍ ၁၀ပါး ဖြစ် သတည်း။

ဤစကားတို့ကို အင်္ဂုတ္တရဒသကနိပါတ်၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ ပရိဝါစသော အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့၌လာသည်။

‘အဋ္ဌာနကောပ’ဟူသည်ကား

၁- ‘မိုး အလွန်ရွာ၏’ဟု အမျက်ထွက်၏။

၂- ‘မိုး မရွာ’ဟု အမျက်ထွက်၏။

၃/၄- ‘နေ ပူလွန်း၏’ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ‘နေမပူ’ဟူ၍လည်းကောင်း အမျက်ထွက်၏။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

၅/၆-လေလာလွန်းသော် လည်းကောင်း၊ မလာပြန်သော် လည်းကောင်း အမျက်ထွက်၏။

၇- တံမြက်လှည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ ဗောဓိရွက်ကို အမျက်ထွက်၏။

၈- သင်္ကန်းရုံခြင်းငှာ မစွမ်းသော်လည်း သင်္ကန်းအား အမျက်ထွက်၏။

နဝအာယာတကား သတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မပထ ပျက်၏။

အဋ္ဌာနကောပကား သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မပထ မပျက်။-ဟု အဋ္ဌသာလိနိ၌ ဆို၏။

၁၃-မယ်တော်မာယာ၏ ဆွေတော်စဉ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဇယသေနမင်း၏သားတော် သီဟဟနု၊ သမီးတော် ယသောဓရာ။
ဒေဝဒဟပြည် ဒေဝဒဟမင်းနှင့် ဇယသေနမင်းသည် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို မောင်နှံ
စုံဖက်ကြသည်။

ဒေဝဒဟမင်း၏သားတော် အဉ္စန၊ သမီးတော် ကစ္စနာ။

သီဟဟနုမင်းနှင့် ကစ္စနာစုံဖက်ရာတွင်

- သားတော် သုဒ္ဓေါဒန၊ သုက္ကောဒန၊ သက္ကောဒန၊ ဓောတောဒန၊ အမိတောဒန။

- သမီးတော်-အမိတာ၊ ပါလိကာ။ ။

သားတော် ၅ယောက်၊ သမီးတော် ၂ယောက်-ပေါင်း ၇ယောက်။

ဇယသေနမင်းသမီးတော် ယသောဓရာနှင့် အဉ္စန စုံဖက်ရာတွင်

- သိရိမဟာမာယာ၊ ပဇာပတိဂေါတမီ-သမီးတော် ၂ယောက်။

- ဒဏ္ဍပါဏီ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓ-သားတော် ၂ယောက်-ပေါင်း ၄ယောက်။

သုဒ္ဓေါဒနနှင့် သိရိမဟာမာယာ၊ ပဇာပတိဂေါတမီတို့ကို စုံဖက်ရာတွင်

- မာယာ မိဖုရား၌ ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ်မင်းသား။

- ဂေါတမီ၌ နန္ဒသတို့သားနှင့် ဇနပဒကလျာဏီကို မြင်သည်။

အမိတာနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓ စုံဖက်ရာတွင် သမီးတော် ဘဒ္ဒကစ္စနာနှင့် သားတော် ဒေဝဒတ်ကို မြင်သည်။

ဤသို့ ဆွေတော်စဉ် ဆက်၍ရှာကြသော်၊

ဘုရားလောင်း၏အမိ မယ်တော်မာယာ၏ အမိကား ယသောဓရာ၊ ခမည်းတော် အဉ္စနတည်း။ မောင်တော်ကား

ဒဏ္ဍပါဏီနှင့် သုပ္ပဗုဒ္ဓတည်း။

သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကား မယ်တော်မာယာက မောင် တော်သည်။ ဘုရားလောင်းကဖြစ်လျှင် ဦးရီး တော်သည်။

‘ဘဒ္ဒကစ္စနာ’မည်သော ယသောဓရာက ဖြစ်လျှင် အဖ တော်သည်။ ယသောဓရာက ထောက်လျှင် ဘုရားလောင်းက
ယောက္ခမ တော်သည်။

သို့သာ တော်ရပါမည်ကို ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်း၌

‘သမုဒ္ဒဇာ၊ ထိုခါလွှဲကျော်၊ ငါ့မယ်တော်ကား၊ မျက်မြော်လောက၊ ဤလောက၌၊ ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မအုပ်စိုး၊ မျိုးရိုးမြတ်စွာ၊ တွင်မည်သာဖြင့်၊ မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်၊ ရိပ်ဖြူတစ်စင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊ အထွေးအကြီး၊ ညီးရရီးသား၊ သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည့်၊ မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်၊’-ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူရာ၌၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓကို အဖပြု၍ စပ်တော်မူခဲ့သည်။ ဘူရိဒတ်အဖြေမှာ သိသာရှင်းလင်းစွာမဆို၍ နားမရှင်းလင်းနိုင် ရှိပါသည်။ ရှင်းလင်းတော်မူပါ။

‘လူရည်ကြီးကြီး၊ ပြည်ပခုံး၌၊ လက်ရုံးအားယူ၊ ဆန်သမူဖြင့်၊ လိုသူလာစေ၊ ပါဠိမပြေလည်း၊ ဖြေအံ့ဟူသည်၊ ဉာဏ်ဝတ်တည်လျက်၊ ကျိုးကျည်အာသံ၊ အလာခံသည်၊’-ဟူ၍ ရှင်မဟာသီဝလံသ စပ်တော်မူပါသည်ဘုရား။ သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် ဝါခေါင်လဆန်း ၁ ရက် စနေနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာ လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသစ္စနာ။ ။ မယ်တော်မာယာ၏ ဆွေတော်စဉ်ကိုမေးရာ၌ မယ်တော် သီရိမဟာမာယာ၏မောင်၊ ယသောဓရာ၊ ဒေဝဒတ်တို့၏ အဖကား ‘သုပ္ပဗုဒ္ဓ’သာ တွင်သည်။ မယ်တော်မာယာ၏အဖကား ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’ ဟု တွင်သည်။ ‘အဉ္ဇန’ဟူ၍လည်း တွင်သည်။

ဘုရားသခင်၏ဆွေတော်ကို ရာဇဝင်၊ မဟာဝင် စသောကျမ်းတို့၌

‘အဉ္ဇနနောတထာ ကစ္စနာ၊ အာသုံ တဿ သုတာဒုဝေ။

မဟေသီပိ စ ကစ္စနာ၊ ရညောသီဟ ဟနုဿသာ။ ။’

‘အာသိ အဉ္ဇန သက္ကဿ၊ မဟေသီယာ ယသောဓရာ။

အဉ္ဇနဿ ဒုဝေဓိတာ၊ မာယာစာထ ပဇာပတိ။ ။’-ဟု လာသည်နှင့်အညီ၊

‘အဉ္ဇန’ဟု တွင်သည်ကိုသာ ဆိုကြသည်။ ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’ဟု တွင်သည်ကို မဆိုကြသောကြောင့် ‘အမည်

၂ ပါး ရှိကြောင်း’ကို အတွေ့အမြင် အသိနည်း၍ နားယွက်ကြလေသည်။ ‘အမှောက် သတ္တု နိဗ္ဗတ္တိတော ပုရေတရမေဝ ဒေဝဒဟနဂရေ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိ ဂဏှိ။ ဂေါတမိ တိဿာ နာမံ အကံသု။ မဟာမာယာယ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ ဟောတိ။’

ဧကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ။

မိထွေးတော်ဂေါတမိ၏ ဧတဒဂ်ပိုင်း ၉ ကြောင်းစာ ‘ဋေ’အင်္ဂါတွင် ရှိသည်။

‘အမှောက်၊ ငါတို့၏။ သတ္တု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်တော်မူသည်မှ။ ပုရေတဝ မေဝ၊ ရှေးဦးစွာကလျှင်။ ဒေဝဒဟ နဂရေ၊ ဒေဝဒဟပြည်၌။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓဿ၊ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓမင်း၏။ ဂေဟေ၊ အိမ်၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဏှိ၊ ယူ၏။ ဇာတကာလေ၊ ဖွားသောအခါ၌။ အဿာ၊ ထိုမင်းသမီး၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ဂေါတမိတိ၊ ‘ဂေါတမိ’ဟူ၍။ အကံသု၊ မှည့်ကုန်၏။ မဟာမာယာယ၊ မဟာမာယာမင်းသမီး၏။ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ၊ ညီမငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။’

ဤသို့ ကျမ်းလာသည်ကို ရည်၍-

‘ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မအုပ်စိုး၊

မျိုးရိုးမြတ်စွာ၊ တွင်မည်သာဖြင့်၊

မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ရိပ်ဖြူတစ်စင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊
 အထွေးအကြီး၊ ညီးရရီးသား၊
 သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည်၊
 မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်။-’ဟု စပ်တော်မူသည်။

ဟတ္ထိပါလပျို၌လည်း-
 ‘ထိုရော်ထွတ်ထား၊ မိဖုရားကား၊
 သီးခြားသင်္ကယ၊ တည်ထောင်ကြသား၊
 ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မသခင်၊
 နတ်ရှင်သားလှ၊ ကစ္စနမောင်၊
 မင်းခေါင်အဉ္စန၊ နရိန္ဒကို၊
 သီဟကျော်ဟိုး၊ ငါ့ဘိုးနှမ၊
 မည်ရ ယသော်၊ ငါ့ဘွားတော်နှင့်၊
 တဖော်ယှဉ်မှီး၊ ဆောက်နှင်းပြီးသော်၊
 သမီးနှစ်ပါး၊ သားလည်းထိုမျှ၊
 မြင်ကြရှေးနှောင်း၊ လေးယောက်ပေါင်းတွင်၊’-ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်။

မယ်တော်မာယာ၏အဖ အဉ္စနမင်းကြီးကား ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’ အမည်တစ်ချက်၊ ‘အဉ္စန’ အမည် တစ်ချက်-
 ၂ချက် တွင်မည်။ ထို့ကြောင့် ပါရမီခန်း၌- ‘အမိမျိုးမှ အဘိုးအဉ္စန’ဟု စပ်တော်မူသည်။

‘ဘေးစောလှကား၊ ဒေဝနရိန်၊
 ဇေယသိန်ဟု၊ ကျော်ရှိန်လွှဲပြင်း၊
 ထိုသည်မင်း၏၊ သည်းရင်းရင်သွေး၊
 သိကြားပေးသည်၊ ချစ်မြေးလှဘိ၊
 သိရိမဟာ၊ စောမာယာနှင့်၊

ပဇာပတိ၊ ဘုန်းရှိနှစ်ယောက်’-ဟု စပ်သည်၌လည်း ဇေယသေနမင်းကြီး၏သား သီဟဟနု၊ သမီးတော်
 ‘ယသောဓရာ၊ ယသောဓရာမင်းသမီး၏သမီး သိရိမဟာမာယာ၊ သိရိမဟာမာယာ၏သား သိဒ္ဓတ်မင်းသား၊
 သိဒ္ဓတ်မင်း၏မယ်တော်ကား သိရိမဟာမာယာဒေဝီ ဖြစ်၍ ‘အမိမျိုးမှ အဘိုးအဉ္စန’-ဟု စပ်သည်။’

‘ဘေးစောလှကား၊ ဒေဝနရိန်၊ ဇေယသိန်’ ဟူရာ၌ သိဒ္ဓတ်မင်းသား၏မယ်တော် သိရိမဟာမာယာဒေဝီ။
 သိရိမဟာမာယာဒေဝီ၏ မယ်တော် ယသောဓရာဒေဝီ၊ ယသောဓရာဒေဝီ၏ ခမည်းတော် ဇေယသိန်မင်းကြီး
 တည်း။

ထို့ကြောင့် ‘အမိမျိုးမှ အဘိုးအဉ္စန’တွင် တစ်ခန်း၊ ‘ဘေးစောလှကား၊ ဒေဝနရိန်၊ ဇေယသိန်’တွင်
 တစ်ခန်းယူမှ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် မှန်သည်။

‘ကပိလဝတ္ထုနဂရေ ဩက္ကာက ကုလဝံသေ သီဟဟနုရာဇာ ရန္တကာရေတွာ တသ္မိဒိဝဂံတေ တဿ ပုတ္တော သုဒ္ဓေါဒနော နာမ မဟာရာဇာ ရန္တာဘိသေကံ ပါပုဏိ။ တဒါ အတ္တနော မာတုလော မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓေါ နာမ ရာဇာ ဒေဝဒဟနဂရေ ရန္တံ ကာရေသိ။

‘တဿဒ္ဓေဓိတာ အဟေသံ မဟာမာယာစ ပဇာပတိ ဂေါတမီဇာတိ။ မဟာမာယာပနအတ္တနော ပုည ဝိသေသေန အတိဝိယ မနောဟရ ရူပသောဘာဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နာ။

အဘိရူပါ ဒဿနိယာ ပါသာဒိကာသဗ္ဗရတနာလင်္ကာတာဝိယ၊ မဟာမာယာ ဒေဝိရူပဝိဘူတိယာ ဇနဿ အက္ခမာနရူပါ နိပ္ပန္နကုသလမူလာ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ပဒသာဂ မနနကာလေ ဒေဝိ ဂေါတမီ နာမဓိတရံ ဝိဇာယိ။’

ဒဿဝတ္ထု ၁၀ကြောင်းစာ ‘ဧ’အင်္ဂါတွင် ရှိသည်။

အနက်ကား-

‘ကပိလဝတ္ထုနဂရေ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ ဩက္ကာက ကုလဝံသေ၊ ဩက္ကာကရာဇ်မင်း၏အမျိုး၌။ သီဟဟနုရာဇာ၊ သီဟဟနုမင်းသည်။ ရန္တံ၊ ပြည်ကို။ ကာရေတွာ၊ မင်းပြု၍။ တသ္မိ၊ ထို သီဟဟနုမင်းသည်။ ဒိဝဂံတေ၊ နတ်ရွာ လားသည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထို သီဟဟနုမင်း၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။ သုဒ္ဓေါဒနောနာမ မဟာရာဇော၊ ‘သုဒ္ဓေါဒန’ အမည်ရှိသော မင်းကြီးသည်။ ရန္တာဘိသေကံ၊ ရန္တာဘိသေကသို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏။ မာတုလော၊ ဦးရီးဖြစ်သော။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓေါနာမ၊ ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’ အမည်ရှိသော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဒေဝဒဟနဂရေ၊ ဒေဝဒဟပြည်၌။ ရန္တံရာဇောဝံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေသိ၊ မင်းပြု၏။

‘တဿ၊ ထိုမဟာ သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းအား။ ဒ္ဓေဓိတာ၊ သမီး ၂ ယောက်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ မဟာမာယာစ၊ ‘မဟာမာယာ’မည်သော မင်းသမီးသည် လည်းကောင်း။ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၊ ‘မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ’မည်သော မင်းသမီးသည် လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒ္ဓေဓိတာ၊ သမီး ၂ ယောက်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ရှိသည် ဖြစ်ကုန်၏။ တာသု၊ ထိုသမီး ၂ယောက်တို့တွင်။ မဟာမာယာပန၊ မဟာမာယာမင်းသမီး သည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပုညဝိသေသေန၊ ကောင်းမှုအထူးကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ မနောဟရူပသောဘာဓည ပုညလက္ခဏသမ္ပန္နာ၊ သူတစ်ပါး၏နှလုံးကို ဆောင်တတ်သော အဆင်း၏တင့်တယ်ခြင်း ဘုန်းရှိသောသူတို့၏ ဘုန်းကြောင့်ဖြစ်သော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။

‘အဘိရူပါ၊ အလွန် အဆင်းလှ၏။ ဒဿနိယာ၊ ရှုချင်ဖွယ် ရှိ၏။ သဗ္ဗရတနာလင်္ကာတာဝိယ၊ ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ယင်ကုန်ဘိသကဲ့သို့။ ပါသာဒိကာ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏။ မဟာမာယာဒေဝီ၊ မဟာ မာယာမိဖုရားသည်။ ရူပဝိဘူတိယာ၊ အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းအား။ အက္ခမာနရူပါ၊ မတည်တံ့နိုင်သော သဘောရှိ၏။ နိပ္ပန္နကုသလမူလာ၊ ‘ပြီးပြည့်စုံသောကုသိုလ်’ဟူသော အရင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓရညော၊ မဟာ သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး၏။ အဂ္ဂမဟေသိယာ၊ မိဖုရားကြီး၏။ ကုစ္ဆမိ၊ ဝမ်း၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထို သိရိမဟာမာယာ မင်းသမီး၏။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂမနကာလေ၊ သွားတတ်သော အခါ၌။ ဒေဝီ၊ မင်းဖုရားကြီးသည်။ ဂေါတမီနာမဓိတရံ၊ ‘ဂေါတမီ’မည်သော မင်းသမီးကို။ ဝိဇာယိ၊ ဖွား၏။’

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgjoe.com

ဤသို့ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကျမ်း ဒေသဝတ္ထုကျမ်း၌ ‘မယ်တော်မာယာသည် မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး၏ သမီး ဖြစ်ကြောင်း’ကို လာသောကြောင့် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆရာသည်

‘မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်၊ ရိပ်ဖြူတစ်စင်း၊ မင်း၏ရင်သွေး၊ အထွေးအကြီး၊ ညီးရရီးသား၊ သမီးစစ်တွင်၊ လက်ဦးမြင်သည်၊ မိခင်မာယာ၊ ဖြစ်တုံလှာသည်၊’ ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

မဟာဝင် စသောကျမ်းတို့၌ ‘အဇ္ဈနမင်းကြီး၏ သမီး’ဟု လာသောကြောင့်

‘မင်းခေါင်အဇ္ဈန၊ နရိန္ဒကို၊ သီဟကျော်ဟိုး၊ ငါ့ဘိုးနှမ၊ မည်ရယသော်၊ ငါ့ဘွားတော်နှင့်၊ တဖော်ယှဉ်မှီး၊ ဆောက်နှင်းပြီးသော်၊ သမီးနှစ်ပါး၊ သားလည်းထိုမျှ၊ မြင်ကြရှေးနှောင်း၊ လေးယောက်ပေါင်းတွင်၊ ဆုတောင်းမဆွ၊ ဝိသေသကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓမာတာ၊ ဖြစ်ချင်စွာဟု၊ ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊’ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်း၌လည်း- ‘အမိမျိုးမှ၊ အဘိုးအဇ္ဈန၊’ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်။

မယ်တော်မာယာ၏ အဖမှာ ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’တွင်သည်။ ထို့ကြောင့် ‘မဟာသုပ္ပ၊ ဗုဒ္ဓဟူသည်၊’ စသည်ဖြင့် စပ်တော်မူသည်။

ယသောဓရာ၊ ဒေဝဒတ်တို့၏အဖမှာ ‘မဟာ’ သဒ္ဒါ မပါ။ ‘သုပ္ပဗုဒ္ဓ’ ဟူ၍သာ တွင်သည်။

ဤသို့ ‘မဟာသုပ္ပဗုဒ္ဓ’ နှင့် ‘သုပ္ပဗုဒ္ဓ’ တို့၏ အမည်ထူးကို မှတ်ရမည်။

၁၄-ပဟေဠိပုစ္ဆာစကားအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ၁ ကျိပ်ဉ္စယောက်သောမိန်းမတို့သည် ရေချိုးအံ့သောငှာ မြစ်ဆိပ်သို့ သွားလေ၏။ ၁ယောက် သော မိန်းမကို မိကျောင်းဖမ်းယူလေ၏။ ၂ကျိပ်သောမိန်းမတို့သည် အိမ်သို့ ပြန်လာကုန်၏။ ဟု ဆိုသော စကားသည် အဘယ်ကို ရည်မှတ်၍ ဆိုသည်။ အဘယ်သို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်သားရပါမည်။-ကိုလည်း သိလိုပါသည်။ ယုတ္တိသဘော မရှိလျှင်လည်း ဤစကားသည် ‘လောကတွင် ထင်ရှားစွာမဖြစ်ကောင်း’ ထင်ပါသည်။

‘သူ့အားဝေင၊ ဉာဏသူဌေး၊ ဉာဏ်လှူပေးသည်။’-ဟူ၍လည်း အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်တော်မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် တော်သလင်းလဆန်း ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်ရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသစ္စနာ။ ။ ၁ ကျိပ် ဉ္စ ယောက်သောမိန်းမတို့သည် ရေချိုးအံ့သောငှာ မြစ်ဆိပ်သို့ သွားလေ၏။-ဟူသော စကားသည် အလွတ်သက်သက် ဖြစ်လာသောစကား မဟုတ်။

ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လာသော ၁၆ ပါးသော ပဟေဠိကို ပြသော ဉာဏဥဒါဟရဏ်ဂါထာက ထွက်သော စကားတည်း။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဧကုနဝိသတိ နာရီ၊ နဟာနာယ၊ နဒိဂတာ။

တာသွေကံ ကုမ္ဘိလော ဂဏှိ၊ ဝိသတိ ဗရမာဂတာ။ ။’ဟု လာသော ဂါထာပါဠိ အနက်ကား-

‘ဧကုနဝိသတိ နာရီ၊ ၁ ကျိပ် ၉ ယောက်သောမိန်းမတို့သည်၊ နဟာနာယ၊ ရေချိုးအံ့သောငှာ၊ နဒိဂတာ၊ မြစ်သို့၊ ဂတာ၊ သွားလေကုန်၏။ တာသုနာရီသု၊ ထို ၁ကျိပ်၉ယောက်သော မိန်းမတို့တွင်၊ ဧကံနာရီ၊ တစ်ယောက်သော မိန်းမကို၊ ကုမ္ဘိလော၊ မိကျောင်းသည်၊ ဂဏှိ၊ ဖမ်းယူလေ၏။ ဝိသတိ၊ ၂ကျိပ်ကုန်သော နာရီယော၊ မိန်းမတို့သည်၊ ဗရံ၊ အိမ်သို့။ အာဂတာ၊ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။’

ဤသို့ ယောဇနာအပ်သောအနက်ကို မှီ၍ဖြစ်သော စကားသာ ဖြစ်သည်။ ဤအနက်ကား မလိုအပ်သော အနက်သာတည်း။

အလိုရှိအပ်သော အနက်၊ အသင့်ဖြစ်သော အနက်ကား

‘ဝိသတိ၊ ၂ ကျိပ်ကုန်သော၊ နယရိယော၊ မိန်းမတို့သည်၊ နဟာနာယ-နဟာနတ္ထံ၊ ရေချိုးအံ့သောငှာ၊ နဒိဂတာ၊ မြစ်သို့၊ ဂတာ၊ သွားလေကုန်၏။ တာသုနာရီသု၊ ထို ၂ကျိပ်သော မိန်းမတို့တွင်၊ ဧကံနာရီ၊ တစ်ယောက်သော မိန်းမကို၊ ကုမ္ဘိလော၊ မိကျောင်းသည်၊ ဂဏှိ၊ ဖမ်းယူလေ၏။ ဧကုနဝိသတိ၊ ၁ကျိပ်၉ယောက် ကုန်သော၊ နာရီယော၊ မိန်းမတို့သည်၊ ဗရံ၊ အိမ်သို့၊ အာဂတာ၊ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။’

ဤသို့ ယောဇနာသော အနက်ကိုသာ အလိုရှိအပ် သင့်မြတ်သောအနက် ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ အဓိပ္ပာယ် ကား- ‘၂ကျိပ် သွား၏။ ၁ယောက်ကို မိကျောင်း ဖမ်းယူ၏ ၁ ကျိပ် ၉ ယောက်သာ ပြန်လာ၏။’ -ဟုလိုသည်။

၂ ကျိပ်သွား၍ ၁ယောက်ပျောက်သော် ၁ ကျိပ် ၉ ယောက်သာ ပြန်လာသည်။-ဆိုရကား အနက်ဖြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ အထူးတစ်ပါးသောအနက်ကို မကြံသင့်ပြီ။

ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ‘ဝိသတိနာရီ နဟာနာယ နဟာနတ္ထံ နဒိဂတာ။ တာသု နာရီသု ဧကံ နာရီ ကုမ္ဘိ လောဂဏှိ။ ဧကုနဝိသတိ နာရီ ဗရံ အာဂတာ။ အယမုက္ကန္တာ နာမပဟေဋီကာ။’-ဟု ဖွင့်သည်ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

၁၅-ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်သောလေးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘သဟဿထာမဓန’ဟု ဆိုအပ်သော ‘ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်သောလေး’ဆိုသည်ကား။ အချို့လည်း ယောက်ျား ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်နိုင်သောလေးကို ဆိုသည်။-ဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း ချိန်ဝန်ဗိုလ် ၁၀၀၀ ရှိသော ဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်သော လေးသည် ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်သောလေး’ဟု ဆိုကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁ရက် အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ‘သဟဿထာမဓန’ဟုဆိုအပ်သော လေးကို မေးလျှောက်ရာ၌ ယောက်ျား ၁၀၀၀ တင်မှ တင်နိုင်ကောင်းသောလေးသည် ‘သဟဿထာမဓန’မည်၏။-ဟု ဆိုသောစကားလည်း သင့်၏။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ယောကျ်ား ၁၀၀၀ ဆောင်မှ ပါကောင်းသောချိန်ဝန် ဘာရကို ဆောင်နိုင်သောလေးသည်လည်း သင့်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရတိကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌
'တံ ဓနံ ပုရိသသဟဿံ အာရောပေတိ ပုရိသသဟဿံ ဩရောပေတိ။'-ဟူ၍လည်းကောင်း။

အင်္ဂုတ္တရ တိကနိပါတ်ဋီကာ၌လည်း
'သဟဿထာမန္တိ ပုရိသ သဟဿ ဗလံ။ ပုရိသ သဟဿေန ဝဟိတဘာရ သဟဿံ။'-ဟူ၍
လည်းကောင်း။

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌လည်း
'သဟဿထာမဓနံ အာရော ပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တထာဟိ။ပ။ တံဓနံ ပုရိသသဟဿံ အာရောပေတိ။'-
ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ လာသည်ကို ထောက်၍၊ 'ပုရိသသဟဿ'ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့်
လူရေ ဗိုလ် ၁၀၀၀ တင်မှ၊ချမှ ဖြစ်ကောင်းသောလေးကိုလည်း ယူအပ်၏။

'ချိန်ဝန်'ကို ဆိုသည်ဖြစ်မှုကား ချိန်ဝန် ၁၀၀၀ ကိုသာ နိုင်သောလေးကို 'သဟဿထာမဓနံ'ဆိုသည်
ဖြစ်တန်ရာ၏။ ချိန်ဝန်ကိုမူကား 'ဒွိသဟဿ'သာ တွေ့ဖူးသည်။

'ဒဠဓနုနာမ ဒွိသဟဿ ထာမံ ဝုစ္စတိ။ ဒွိသဟဿထာမံနာမ ယဿ အာရောပိတဿ ဇိယာ ဗန္ဓော
လောဟ သီသာဒီနံ ဘာရော ဒဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ယာဝ ကဏ္ဍပုမာဏာ ဥက္ခိတ္တဿ ပထဝိတော မုစ္စတိ။'

မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ သဠာယတနသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရ နဝကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊
ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ အဘိဓမ္မာ အနုဋီကာစသောကျမ်းတို့၌ ထိုနှင့်တူစွာ ယထာနုရူပ
လာသည်ကို လည်းကောင်း၊ အဘိဓာန်နိဿယ သင်္ချာပကာသန စသည်တို့၌ လည်းကောင်း။

'ဒဏ္ဍေတိ ဓနုဒဏ္ဍေ။ ယာဝကဏ္ဍပုမာဏာတိ ဒီဃတော ယတ္ထကံ ကဏ္ဍဿ ပမာဏံ တတ္ထကေ
ဓနုဒဏ္ဍေ ဥက္ခိတ္တမတ္ထေ အရောဂေသု ယေဝ ဇိယာဒဏ္ဍေသု သောစ ဘာရော ပထဝိတော မုစ္စတိ။ ဣဒံ
ဒွိသဟဿထာမံ နာမ ဓနုတိ ဒဠဗ္ဗံ။'

-ဟူသော မူလပဏ္ဏာသဋီကာ၊ အင်္ဂုတ္တရနဝကနိပါတ်ဋီကာ၊ သဠာယနန သံယုတ်ဋီကာ စသည်တို့၌
'ဒွိသဟဿဘာရ'ကိုသာ လာသည်။

'ဒွိသဟဿထာမံ၊ ဗိုလ် ၂၀၀ အားရှိသော လေးကို။ ဒဠဓနုနာမ၊ ခိုင်မာကျန်းခက်သော မည်၏။-
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ဆိုအပ်၏။ ဒဏ္ဍေ၊ လေးကိုင်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ယာဝကဏ္ဍပုမာဏာ၊ မြားတင်လောက်သော
အတိုင်းအရှည်တိုင်အောင်။ ဥက္ခိတ္တဿ၊ လေးကို ချိုကြွစဉ်။ အာရောပိတဿ၊ တင်ပြီးသော။ ယဿ၊
အကြင်လေး၏။ ဇိယာဗန္ဓော၊ ညှို့အလယ်၌ ဖွဲ့သော။ လောဟသီသာဒီနံ၊ ကြေးသလွဲ အစရှိသည်တို့၏။ ဘာရော၊
ဘာရအခန့်ရှိသော ချိန်ဝန်သည်။ ပထဝိတော၊ မြေမှ။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ တံဓနု၊ ထိုလေးသည်။ ဒွိသဟဿထာမံ
နာမ၊ ဗိုလ် ၂၀၀၀ အားရှိသောလေး မည်၏။'

ဤသို့ ဗိုလ်ချိန် ၂၀၀၀ တင်သောလေးကိုသာ 'ဒဠဓနုဒွိသဟဿထာမံ' ဟူ၍ တွေ့ဖူးချေသည်။

သဟဿထာမမှာ လူဗိုလ်အရေအတွက် ၁၀၀၀ လည်း တစ်ချက်။ လူ ၁၀၀၀ ဆောင်အပ်သော ဝန်ကို ဆောင်နိုင်သည်လည်း တစ်ချက်။ ၂ နည်း လာသည်။

ဒဠ္ဇဓနုအရာ၌ ‘ဒဠ္ဇဓနုနာမ တိသဟဿ ထာမံ ဝုစ္စတိ။ တိသဟဿ ထာမန္တိ ဇိယာယ အာရောပိပိတာယ ဇိယာဗန္ဓော လောဟသီသာဒိနံ ဘာရော ဒဠ္ဇော ဂဟေတွာ ကဏ္ဍပုမာဏံ ဥက္ခိတ္တဿ ပထဝိတောမုစ္စတိ။’- ဟူ၍ ထေရဂါထာ ဝင်္ဂီသထေရအဋ္ဌကထာတွင် ဖွင့်သည်။

ချိန်ဝန် ၃၀၀၀ နိုင်သောလေး ဆိုလိုသည်။ ကျပ်ချိန်ပိုလ် ၁၀၀၀ မှာ ယထာရုတ တိုက်ရိုက်မတွေ့။ ကျပ်ချိန်ပိုလ် ၂၀၀၀ ကိုသာ တိုက်ရိုက် မှန်မိပေသည်။

ထို ထာမ ပိုလ် ၂၀၀၀ အားရှိသော လေး၊ ထာမ ၃၀၀၀ အားရှိသောလေးသည် ဒဠ္ဇဓနု၏ ဝိနိစ္ဆယသာ ဖြစ်သည်။ သဟဿထာမဓနု၏ ဝိနိစ္ဆယ မဟုတ် ထင်ပေသည်။

ယသဝဗနဝတ္ထု သတ္တမပိုင်း သံကိစ္စဇာတ်တွင်

‘အတိကာယော မဟိဿာသော၊ အဇ္ဈုနော ကေတကာမိပေါ။

သဟဿဗာဟု အစ္ဆိန္ဒော၊ ဣသိမာ တဇ္ဇဂေါတမံ။ ။’ဟူသော ဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်၌

‘ကေတကတိုင်းကို အစိုးရသော အဇ္ဈုနမင်းသည်ကား အလွန်အားကြီး၏။ လေးအရာ၌ အလွန် တတ်စွာ၏။ ၅၀၀သော လေးသမားတို့သည် လက်ရုံး ၁၀၀၀ ဖြင့်တင်မှ တင်နိုင်သောလေးကို တင်နိုင်သောကြောင့် ‘လက်ရုံး ၁၀၀၀’ဟု ဆိုသည်။

ဤအရာ၌ ‘သဟဿဗာဟု’ အရသည် ယောက်ျား ၅၀၀ သာ ဖြစ်သည်။ လက်ရုံး ၁၀၀၀သာ ဆိုသည်။ ကျပ်ချိန်ပိုလ် ၁၀၀၀ မဟုတ်သေး ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာအရိယဝံသအကျော် ပြုတော်မူသည့် ဒသဇာတက ဝိသောဓနကျမ်း၌ကား ‘ဤလေးတို့သည် လင်းလေး၊ လက်ငင်လေးသာ ဖြစ်သည်။-ဟူ၍ ဆို၏။

အချို့လည်း ‘ရှေးအခါ ထူးလေး မရှိ။’ဟူ၍ ဆို၏။

ဝိနည်းပါစိတ်ပါဠိတော် သေခိယတွင် ‘အာဝုဓနာမ စာပေါ၊ ကောဒဠ္ဇော’ကို ‘စာပေါ-လက်ငင်လေး။ ကောဒဠ္ဇော-ထူးလေး။’-ဟူ၍ ရွှေဥမင်ဆရာတော် သမ္မန်တော်မူ၏။

သဟဿထာမ၌ လူဗိုလ် ၁၀၀၀ ဆိုရာကား ‘ဗလ’ဟူ၍ ဗ၌ တတိယက္ခရာနှင့် ရှိသင့်၏။

ဒွိသဟဿထာမ၌ ‘ဗလ’ဟု ပထမက္ခရာ ပနှင့် ချိန်ဝန် ပိုလ် ၂၀၀၀ ဟု ရှိရာ၏။

‘ဗလ’ဟူသော ချိန်ဝန်ပိုလ်၌ ‘ပလံနာမ ဒသဓရဏံ။’ ဆိုသောအရာကို ‘၁ ပိဿာ’ဟု ရွှေဥမင်ဆရာတော် ဆိုတော်မူ၏။-ဟု ကင်္ခါဂဏ္ဍိ၌ မှာ၏။

၁၆-မြတ်စွာဘုရား ဆံတော်ပယ်ရာအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ တစ်ချက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဆံတော်မြတ်ကို အနော်မာမြစ်ကမ်းယံတွင် မြတ်တော် မူသောကာလ ဆံတော်သည် လက် ၄ သစ် ကြွင်းရစ်သည်။ တချို့ကလည်း ဆံတော်သည် လက် ၈ သစ် ကြွင်းရစ်သည်။-ဟု အတည်မကျ အသီးသီး ပြောဆိုကြပါသည်။ အတပ် သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဘုရားသခင်ဆံတော်သည် လက် ၄ သစ် မှန်မည်၊ ၈ သစ် မှန်မည်။-ကို မေးလျှောက်ရာ၌ ‘ဒက္ခိဏေနဟတ္ထေန ပရမနိသိတမသိ ဝရံ ဂဟေတွာ ဝါမဟတ္ထေန သဒ္ဓိံ စူဠံ ဂဟေတွာ ဆိန္ဒိ။ ကေသာ ဒွဂုံလိမတ္တာ ဟုတွာ ဒက္ခိဏတော အာဝဇ္ဇမာနာ သီသံ အလ္လိယီသု။ တေသမ္ပန ကေသာနံ ယာဝဇီဝံ တဒေဝပမာဏံ အဟောသိ။ ပုနကေသမဿုဩဟာယနာ နဟောတိ။’

‘ဒက္ခိဏေနဟတ္ထေန၊ လက်ယာတော်ဖြင့်။ ပရမနိသိတံ၊ မြတ်သောလက်စွဲတော် ဖြစ်သော။ အသိဝရံ၊ သန်လျက်တော်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါမဟတ္ထေန၊ လက်ဝဲလက်တော်ဖြင့်။ မောဠိယာ၊ မကိုဋ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စူဠံ၊ ဦးညှောင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဆိန္ဒိ၊ မြတ်တော်မူ၏။ ကေသာ၊ ဆံတော်တို့သည်။ ဒွဂုံလိမတ္တာ၊ လက် ၂ သစ်မျှ။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဒက္ခိဏတော၊ လက်ယာရစ်အားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇမာနာ၊ လည်ကုန်လျက်။ သီသံသီသေ၊ ဦးခေါင်းတော်၌။ အလ္လိယီသု၊ ကပ်ကုန်၏။ တေသမ္ပနကေသာနံ၊ ထိုဆံတော်တို့၏။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ တဒေဝပမာဏံ၊ ထို ၂ သစ်သော ပမာဏသည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ကေသမဿု ဩဟာယနာ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ရိတ်ချရခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။’

ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဝင်၊ အဋ္ဌကထာ စသောကျမ်းတို့၌ လာသောကြောင့်။ လက် ၂ သစ် တည်ရစ်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

ဘုရားသခင် လက် ၂ သစ်တော်သည် မဇ္ဈိမပုရိသတို့၌ ၆ သစ်။ ပကတိပုရိသတို့၌ ၉ သစ် ဖြစ်ရကား ဆံတော်ကို ‘၆ သစ်’ ဆိုသော်လည်း သင့်၏။ ‘၉ သစ်’ ဆိုသော်လည်း သင့်၏။ အရာဌာနသို့ လိုက်၍ ချင့်တွက် ရမည်။

သဗ္ဗညုဘုရားသခင်တို့မှသာ ဆံတော် လက် ၂ သစ် ရှိသည် မဟုတ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာလည်း ဆံမုတ်ဆိတ် တော် လက် ၂ သစ် ရှိသည်။-ဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဖွင့်တွင် ‘ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ ဒွဂုံလလေသမဿု အဋ္ဌပရိက္ခာရ ယုတ္တာ ဘဝန္တိ။’ ဟုဆိုသည်။

ရဟန်းတို့မှာလည်း ရှည်စွာ အဆုံးလက် ၂ သစ်မျှသာ ဆံကို ထားအပ်ကြောင်း။ ထို့ထက်အလွန် မထားအပ် ကြောင်း။ ကို ပညတ်တော်မူသည်။ ၄ သစ် ဆိုသည်မှာ ကျမ်းဂန်နှင့်လည်း မညီ။ အမြောက်အပွား အတိုးအတက် မရလွန်း။

၁၇-သောတာပန်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ တစ်ကြောင်းလည်း သောတာပန်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ် ၄ ပါး တံခါးပိတ်ကြောင်း များကို ရတနသုတ္တန်ဒေသနာတော်တွင် ‘စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တာ။’ဟူ၍ ဟောတော် မူပါသည်။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟလင်္ကာသန်း အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ‘သောတာပတ္တိမဂ္ဂ ဘာဝေတွာ ဒိဋ္ဌိဝိစိကစ္ဆာ ပဟာနေန ပဟိနာပါယ ဂမနော သတ္တက္ခတ္တု ပရမော သောတာပန္နော နာမ။’ဟူ၍ ဆိုပါသည်ကိုလျက်၊

‘မဂရဇကန်၊ သောတာပန်၊ တိရစ္ဆာန် ဘယံကြောင့်ဖြစ်သနည်း။’-ဟု အမေးပုစ္ဆာပြု၍ မေးဆိုခဲ့ကြပြန်သည်။

တိရစ္ဆာန်သည် အပါယ် ၄ ပါးတွင် ပါဝင်သူပင် ဖြစ်ပါသည်။ သဘောယုတ္တိမရှိလျှင် ဤစကားကို ရှာကြံ၍ မဆိုတန်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ သဘောယုတ္တိ အာဂုံသာဓက ရှာကြံတော်မူပါ။

‘ထိုစဉ်ခဏ၊ အမြွက်ပြက၊ မဟစသာ၊ ထုံးနည်းနာကို၊ မကြာဖြေမှု၊ နှုတ်ဝယ်လှသို၊ တစ်ခုမထား၊ သူ့ကိုကြားသည်။’-ဟု အရှင်မဟာသီလဝံသ စပ်ဆိုတော်မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်သည်။-ဟု ဆိုသောစကားကို မေးလျှောက်ရာ၌ ‘စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တာ’-ဟု ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်သည် နိတတ္ထ ဒေသနာတော် နည်းဖြစ်၍၊ မုချဆက်ဆက် မှန်သောအနက်ရှိသော စကားတော်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာပရိနဗ္ဗာနသုတ်တွင်

‘ယေန အရိယသာဝကော အာကခိမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ ခိဏနိရယောမိ၊ ခိဏ တိရစ္ဆာန ယောနိယော၊ ခိဏပေတ္တိ ဝိသယော၊ ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ၊ အဝိနာပါတဓမ္မော၊ နိယတော သမ္မောဓိပရာယနောတိ။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ်ပါဠိတော်၌လည်း

‘ကတမော ပုဂ္ဂလော သတ္တက္ခတ္တုပရမော။ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သညောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော နာမ ဟောတိ အဝိနိပါတ ဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယနော။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ကတမော ပုဂ္ဂလော ကောလံကောလော သောတာပန္နော။ ဣဓေ ကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သညောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ကတမော ပုဂ္ဂလော ဧကဗီဇေသောတာ ပန္နော။ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သညောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ၃ ပါးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုပင် အဝိနိပါတဓမ္မ အပါယ် ၄ ပါး မလားကြောင်းကို ဟောတော်မူသော မုချဆတ်ဆတ်သော ပရမတ္ထဒေသနာတော် ဖြစ်သည်။-ဟု မှတ်အပ်၏။

ထိုသို့ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်ရှိလျက် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တိရစ္ဆာန် အဘယံကြောင့် ဖြစ်သနည်း။-ဟု ရာ၌

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် တစ်ခုသောနဂါးသည် လူ့အယောင်ဖြင့် ရဟန်းပြုရာ၌

‘တိရစ္ဆာန်ဂတော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော။’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ဝိနည်းမဟာဝါ ပါဠိတော်၌ ‘တိရစ္ဆာန်ကို ရဟန်း မပြုစေအပ်။’ ဟု ပညတ်တော်မူသည်ကို ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓမတညမထေရ်မြတ်တို့သည်

‘တိရစ္ဆာန်ဂတော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ နာဂေါဝါ ဟောတု သုပဏ္ဍမာဏာဝကာဒိနံ၊ အညတရော၊ အန္တမသော သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပါဒါယ ယောကောစိ န မနုဿဇာတိယော သဗ္ဗော ဣမသ္မိံ အတ္ထေ တိရစ္ဆာန်ဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။’ ဟူ၍ ဖွင့်တော်မူသည်။

တိရစ္ဆာန်ဆိုသည်ကား ဤအရာ၌ နဂါးဖြစ်စေ၊ ဂဠုန်ဖြစ်စေ။ အထူးသဖြင့် သိကြားမင်းကို အစပြု၍ တစ်စုံတစ်ယောက် လူစင်စစ် မဟုတ်သမျှကိုပင် ‘တိရစ္ဆာန်’ ဟု မှတ်ရမည်။

ထိုသို့ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ ဝဇီရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌

‘ဗြဟ္မာနော ဟောန္တိ ဧကစ္စေ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ တိရစ္ဆာန်ဂတာ ဧကစ္စေ မဂ္ဂံ ဖလံ လဘန္တိတိ။’

‘ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာတို့သည်။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကာ၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

‘ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ တိရစ္ဆာန်ဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော သူတို့သည်။ မဂ္ဂံအရိယမဂ္ဂဉ္စ၊ အရိယ မဂ်ကို လည်းကောင်း။ ဖလံ သာမညဖလဉ္စ၊ သာမညဖလကို လည်းကောင်း။ လဘန္တိ၊ ရကုန်၏။’ -ဟုဆိုသော စကား၌ ဗြဟ္မာဖြစ်လျက် ‘အဟိတ်’ ဆိုသည်ကား ရုပ်ဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေသော အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ ဆိုသည်။

‘တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် မဂ်၊ ဖိုလ်ရ၏။’ ဆိုသည်ကား ဝိနည်းဒေသနာတော်အားဖြင့် သိအပ်သော သိကြားမင်းကို ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဝဇီရဋီကာ၌

ဧကစ္စေ ဗြဟ္မာနော အဟေတု ကပဋိသန္ဓိကာ ဟောန္တိတိ ဣဓံ အသညသတ္ထေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တေဟိ ရူပပဋိသန္ဓိကာ ဟောန္တိ။ ရူပဉ္စ အဟေတုကံ။ သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတုကမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ တိရစ္ဆာန်ဂတာ ဧကစ္စော မဂ္ဂံ ဖလံ လဘန္တိတိ အရိယမဂ္ဂဉ္စ သာမညဖလဉ္စ လဘတိ ဧဝ။ ဣဒဉ္စ သန္ဓာယဘာသိတ ဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာဟိ တိရစ္ဆာန်ဂတော ဘိက္ခဝေ နပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော နဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တိရစ္ဆာန်ဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ သော ပန မဂ္ဂဖလာနိ လဘာတေဝ။’ -ဟုလာသော ဋီကာပါဠိကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ‘မဂ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်၏။’ ဟူသော စကားသည် တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ မေးသည် မဟုတ်။ ဝိနည်းအားဖြင့် ရဟန်းမပြုခြင်း တစ်စိတ်တူသည်ကို ရည်၍၊ လောကီဖွယ်ရာ ပညာပွား စကားရရုံ ဆရာတို့ ပြဿနာစီကုံး ရေးသားထားလေသည်။ -ဟု မှတ်ရမည်။

၁၈-သာဝတ္ထိဆန်းအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘နှစ်ဆယ့်လေးလုံး၊ စွဲသုံးအက္ခရာ၊ သရဏာဟု၊ ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိဖြင့်၊ သိဒ္ဓိမင်္ဂလာ၊ တင်ပြီးစွာသား၊ ရံကာထေရ်ပေါင်း၊ ရှင်ရှစ်သောင်းတွင်၊ အကြောင်းသိချင်၊ တောင်းပန်ကျင်သည်၊ နားဝင်နည်းနာ၊ သာရိပုတြာ။’-ဟူ၍ ပါရမီခန်းတွင် စပ်တော်မူသည်၌

‘ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိဖြင့်၊’ ဆိုသောစကားကို ‘သာဝတ္ထိ ပြည်’ဟု ယူချေသော်၊ ‘ဦး’ဟူ၍ ဆိုရပါမည်။

‘ဖြင့်’ဟူ၍ ဆိုခဲ့သည်။

‘ဖြင့်’ဟူ၍ ကရိုဏ်းယူချေကလည်း ကရိုဏ်း၏အရ ‘သာဝိတ္တိ’သည် အဘယ်ကို ဆိုသည် မသိနိုင်ပါ။

‘ဦး’ဟူ၍ အာဓာရ ဆိုချေသော်လည်း၊ အာဓာရ ဖြစ်သော သာဝတ္ထိပြည်၌ အရှင်သာရိပုတြာကိုတင်၍

ရကန်းပြုသည် မဟုတ်။

ပါရမီခန်းအဖြေ၌လည်း နှစ်လိုဝမ်းမြောက်စွာ သိဒ္ဓိတင်သည်။-ဟူ၍ ဆိုပါသည်။

သာဝိတ္တိဖြစ်သော် ပထမက္ခရာ ‘တ္ထိ’ဖြစ်မည်။ ဒုတိယက္ခရာ ‘တ္ထိ’ဖြစ်မည်။ သာဝိတ္တိ၊ သာဝတ္ထိ ၂ပါးကို

မည်သို့ ဆိုလိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

‘အသက်ခန္ဓာ၊ ဆုံးသောအခါမှ၊ ဆိုရသတတ်၊ မှတ်သည်လေးတွဲ၊ နက်ထုံးဖွဲ့လည်း၊ ကြွင်းမဲ့ ငါ ပြသပြီ

တည်း။’ဟူ၍ အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ စပ်တော်မူသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ ပြည့် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပါရမီခန်းအရကို မေးလျှောက်ရာ၌ ‘သာဝတ္ထိ၊ သာဝိတ္တိ’ အက္ခရာရှိသည်ကို မေးသည်လည်း

တစ်ချက်။ ‘သာဝတ္ထိပြည်’ဟု နှလုံးပိုက်၍ မေးသည်လည်း တစ်ချက်။

ဤအက္ခရာတို့သည် ပါရမီခန်းကို ပြုတော်မူသော ကျမ်းဆရာ၏ မနသိကာရ၊ မနသိဋ္ဌာနသို့ပင် မကျချေ။

နောက်သားတို့ အရေးအကူး များသောကြောင့် စာစောင်ကပင် အက္ခရာတိမ်းယိမ်းချေ၍ အမှန်မကျ ရှိလေသည်။

‘သာဝတ္ထိ’ဟူ၍ပင် မဖတ်မရေးသင့်ချေ။ ‘သာဝိတ္တိ’ ဟူ၍ သာ ၀-၌ ဣသရတင်၍၊ ဝိ-ဟူ၍ရှိမှ

သင့်ချေသည်။ ‘သာဝိတ္တိ’ဟူသည်ကား ပြည်၏အမည် မဟုတ်။ ဆန်း၏အမည်တည်း။

‘အဂ္ဂိဟုတမုခံ ယညာ၊ သာဝိတ္တိ ဆန္ဒ သော မုခံ။

ရာဇာမုခံ မနုဿာနံ၊ နဒီနံ သာဂရော မုခံ။ ။

‘နက္ခတ္တာနံ မုခံ စန္ဒော၊ အာဒိစ္စော တပတံ မုခံ။

ပုညံ အာကခံမာနာနံ၊ သံဃော ဝေ ယဇတံ မုခံ။ ။’ဟု သုတ္တန်ပါတ်ပါဠိတော် သေလသုတ်တွင်

လာသည်။

‘ယညာ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည်။ အဂ္ဂိဟုတမုခံ၊ မီးပူဇော် ခြင်းလျှင် အကြီးအကဲ ရှိ၏။ သာဝိတ္တိ၊

‘သာဝိတ္တိ’မည်သော ဆန်းသည်။ ဆန္ဒသော၊ ဆန်းကျမ်း၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲ ဖြစ်၏။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။

မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲ ဖြစ်၏။ သာဂရော၊ သမုဒ္ဒရာသည်။ နဒီနံ၊ မြစ်တို့၏။ မုခံ၊ အကြီးအကဲ ဖြစ်၏။ သံဃော၊ သံဃာသည်။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ အာကခံမာနာနံ၊ အလိုရှိကုန်သော။ ယဇတံ။

ပူဇော်ကုန်သောသူတို့၏။ ဝေ၊ စင်စစ်။ မုခံ၊ အကြီးအကဲ ဖြစ်၏။’

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

ဤသို့ သေလသုတ်တွင် လာသည်လည်း တစ်ကြောင်း။

ဝိနည်းစုဋ္ဌဝါ ပါဠိတော်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်၌လာသော ကေနိယဝတ္ထု အဆုံးတွင်လည်း ၎င်းနည်းတူ ဘုရားဟောတော်မူသည်။

သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း ‘ဗေဒေသဇ္ဈာယန္တေ ဟိ ပထမံ သဇ္ဈာယံ ယဗ္ဗတော သာဝိတ္တိံ ဆန္ဒတောမုခန္တိ ဝုတ္တံ။’-ဟူ၍ ဖွင့်သည်။

ထိုသို့ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ‘သာဝိတ္တိ’ဟူ၍ ဆန်းမည်ကို မှတ်အပ်၏။ ထို ‘သာဝိတ္တိ’ကို မည်သော ဆန်းသည် ၂၄ လုံးအက္ခရာ ရှိသည်။ ၃ ပဒလည်း ရှိသည်။ ဗေဒင်ကျမ်း၏ အစဦးလည်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်၌ ‘စတုဝိသက္ခရန္တ ယံ။ ဝေဒါနမာဒိဘူတံ သာ၊ သာဝတ္တိတိပဒံ သိယာ။

‘ယံ၊ အကြင်ဆန်းသည်။ စတုဝိသက္ခရံ၊ အက္ခရာ ၂၄လုံးရှိ၏။ ဝေဒါနံ၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၏။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ သာ၊ ထိုဆန်းသည်။ သာဝိတ္တိ၊ ‘သာဝိတ္တိ’မည်၏။ တိပဒံ၊ ၃ပဒရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။’-ဟုဆိုသည်။

သာဝိတ္တိဆန်းကား သရဏဂုံ ၃ ပါးပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌

‘ယထာ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိ။ သဝိတုဿ ဣသိနော အယံဝါစာ သာဝတ္တိ။ ဣဏံ။’-ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် သရဏဂုံ ၃ပါးသည် ၃ပဒလည်း ရှိသည်။ ၂၄လုံးလည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ သာဝိတ္တိဂါထာ မည်သည်။ ဗေဒင်ကျမ်းတို့၏ အစအဦးဖြစ်သောကြောင့် ‘သာဝိတ္တိဆန္ဒသော-မုခံ။’-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ဝေဒါနနာဒိဘူတံ သာ’-ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသည်ကိုပင် ‘ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိ’ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ‘နှစ်ဆယ့်လေးလုံး၊ စွဲသုံးအက္ခရာ၊ သရဏာဟု၊ ဦးစွာရွတ်ဘိ၊ သာဝိတ္တိဖြင့်၊ သိဒ္ဓိမဂ်လာ၊ တင်ပြီးစွာသား၊ ရံကာထေရ်ပေါင်း၊ ရှင်ရှစ်သောင်းတွင်၊ အကြောင်းသိချင်၊ တောင်းပန် ကျင်သည်။ နားဝင်နည်းနာ၊ သာရိပုတြာ။’-ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ‘သာဝိတ္တိ’ဟူ၍လည်း မဖတ်လေအပ်။ ‘သာဝတ္တိ’ဟူ၍လည်း မမှတ်လေအပ်။

၁၉-မိန်းမသည် ယောက်ျားမဖြစ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ပါရမီတွင် ‘ဣတ္ထိဘော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်၍၊ နှစ်ဆစ်တစ်ရာ၊ ကမ္ဘာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဖူးလေ၊ မီးယပ်နေသား၊ အသေတစ်တန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲ တိုင်ထိ၊ သားသည်မိတို့။’-ဟူ၍ စပ်တော်မူသော ကဗျာကို မှီ၍

‘မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်စဖူးလေ။ ယောက်ျားတို့လည်း မိန်းမ မဖြစ်စဖူး။’-ဟူ၍ ယူသူတို့လည်း အများရှိပါသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘မိန်းမကား ယောက်ျား မဖြစ်။ ယောက်ျားကား မိန်းမ ရံဖန်ဖြစ်၏။’ ဟု ယူသူတို့လည်း ရှိကြပါသည်။
အချို့လည်း ‘မိန်းမအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ။ ယောက်ျားအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ။’ ဟု သောရေယျဝတ္ထုကို ဆောင်၍ ပြောဆိုကြပါသည်။

အချို့လည်း ‘ယသောဓရာဒေဝီသည် အမြဲပင် မိန်းမဖြစ်သည့်သူ။ ဘုရားလောင်းသည် အမြဲပင် ယောက်ျား ဖြစ်သည့်သူ။’ ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

သို့ အသီးသီး ဆိုကြယူကြသောစကား မှန်လျှင် ‘ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဖူးလေ၊ မီးယပ်နေသား၊’-ဟု စပ်ဆိုသောစကားသည် ပျက်အံ့ ထင်ပါသည်။

သောရေယျဝတ္ထုစကား၊ ယသောဓရာစကား၊ ဘုရားလောင်းစကားတို့နှင့် ‘ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဖူးလေ’ စပ်ဆိုသောစကားတို့ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ ပြည့် နတ်တော်လဆန်း ၁ရက် သောကြာနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပါရမီခန်းကဗျာကို အမှီပြု၍၊ ‘မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်စဖူးလေ။ ယောက်ျားတို့လည်း မိန်းမ မဖြစ်စဖူးလေ။’ ဟု ယူကြပါသည်။-ဟူ၍ မေးလျှောက်ရာ၌၊

သံသရာ၌ ကျင်လည်သောသတ္တဝါတို့သည် မြဲသောသဘော မရှိ။ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမ ဖြစ်၏။-ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။
ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယယမိုက်ပါဠိတော် ဥပ္ပါဒဝါရ၊ ပစ္စုပ္ပန်တီတဝါရတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယမူ ပုရိသိန္ဒြိယမူလိ၌ အနုလောမဝယ် ‘ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။’

ပဋိလောမ၌လည်း ‘ယဿဝါပန ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ။ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ သဗ္ဗေသံစဝန္တာနံ နဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ။ နောစတေသံဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။’

အနက်ကား-

‘ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာမန္တာ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဖြစ်ဆဲသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။’ - ဤကား အနုလောမပါဠိ၏ အနက်။

‘ယဿဝါပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲလော။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သောအမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ စဝန္တာနံ၊ စုတေ့ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ နဣတ္ထိနံ၊ ဣတ္ထိ မဟုတ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်။ နောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်။ ဣတ္ထိနံ၊ ဣတ္ထိဘော၌တည်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။’ - ဤကား ပဋိလောမပါဠိ၏အနက်။

အနုလောမပုစ္ဆာ၌- ဣတ္ထိန္ဒြေဖြစ်ဆဲသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။

ပဋိလောမပုစ္ဆာ၌-ခပ်သိမ်းသော စဝန္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဣတ္ထိမဟုတ်သော ဥပပုဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ဣတ္ထိန္ဒြေလည်း ဖြစ်ဆဲ။-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ တိုက်ရိုက် ယထာရတ နိတတ္ထ ပရမတ္ထဒေသနာတော်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည် ပစ်ပယ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်သာ ဟောတော်မူခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ဒေသနာတော်ဖြင့် သိသာစွာ ပြတော်မူပြီးသည်ကို ဖောက်ပြန်၍ မယူအပ်။

‘မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။’ ဟူ၍သာ အမြဲမှတ် အပ်၏။

‘မိန်းမကား ယောက်ျား မဖြစ်။ ယောက်ျားကား မိန်းမ ရံဖန်ဖြစ်၏။’ ဟု ယူကြပါသည်။-ဆိုသောစကားကို မေးလျှောက်ရာ၌ ဤစကားသည် ယထာရတ-တိုက်ရိုက်ဆိုသောစကား မဟုတ်။ အနုမာန-ကြံဆ၍ဆိုသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်။

ဘယ်သို့ ကြံဆသနည်းဟူမူကား

‘အကြင်မိန်းမတို့သည် ဣတ္ထိဘဝကိုရလျှင် ဘဝတဏှာ လွမ်းမိုးခြင်းကြောင့် မိန်းမတို့၏ သဏ္ဍာန်လက္ခဏာ တင့်တယ်၏။ အထုံးအမြိတ်လည်း ရှုဖွယ်ရှိ၏။ အဝတ်အစားလည်း ချစ်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဘဝတဏှာကို ပြင်းစွာဖြစ်စေ၍ သား၌တပ်ခြင်း၊ တဏှာ၊ လင်၌ တပ်ခြင်းတဏှာ၊ ယောက်ျားတစ်ပါး၌ တပ်ခြင်းတဏှာတို့သည် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အလှူပေးသော် လည်းကောင်း၊ သီတင်းသီလ ဆောက်တည်သော် လည်းကောင်း ဣတ္ထိဘဝမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို အလိုမရှိ။

‘ဖြစ်လေတိုင်းသော ဘဝတို့၌ပင် ဤလင်၊ ဤသား၊ ဤသမီးတို့နှင့်သာ တွေ့ပါရစေ၊ ကြုံပါရစေ၊ အတူတကွ ဖြစ်ပါရစေ။’ ဟု နောက်နောက်သော ဘဝတိုင်အောင်ပင် တပ်ခြင်းတဏှာရာဂကို ပွားများစေ၍၊ အားကြီးစွာသော ဆန္ဒ၊ ရာဂ၊ ဥပါဒါန်၊ အာလယကို ဖြစ်စေ၍ ‘ဣတ္ထိဘာဝ’ တည်းဟူသော မိန်းမအဖြစ်ကိုသာ အလိုရှိတတ် ချေသည်။ ဣတ္ထိဘာဝကိုသာ အလိုရှိသော မိန်းမတို့သည်ကား ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရနိုင်ခဲ့ချေသည်။

ဤသို့သောစကားကို ရည်၍ ‘မိန်းမကား ယောက်ျား မဖြစ်’ ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့်ကား မိန်းမသည် ယောက်ျား မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဆိုသည် မဟုတ်။ ယုတ္တိရှာကြံ၍ ဆိုသောစကားသာ ဖြစ်သည်။

ယုတ္တိရှာကြံ၍ ဆိုသောစကား ဖြစ်သော်လည်း တပ်ခြင်းတဏှာ ရာဂကို မစွန့်လွှတ်ချေသောကြောင့် ဆိုသောစကားသည် အတိယုတ္တတရဖြစ်သော စကားပင် ဖြစ်တော့သည်။

ထိုသို့ မိမိတို့ဣတ္ထိဘာဝ၌ ပြင်းစွာတပ်သောမိန်းမတို့အား မိန်းမဘဝမှ ဘဝပြောင်းကာမျှကို မဆိုလင့်ဦး။ ကမ္ဘာပင် ပြောင်းလှည့်ငြားသော်လည်း ခွာနိုင်ခဲ့ချေသည်။

ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထေယျအဂ္ဂညသုတ် ပါဠိတော်၌-

‘ဣတ္ထိယာစ ဣတ္ထိလိင်္ဂံပါ တုရဟောသိ၊ ပုရိသဿစ ပုရိသလိင်္ဂံ။’ -ဟူ၍လည်းကောင်း။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ထိုပါဠိတော်၏အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၌လည်း

‘ဣတ္ထိယာစာတိ ယာ ပုဗ္ဗေ မနုဿကာလေ ဣတ္ထိ၊ တဿာ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝတိ၊ ပုဗ္ဗေ ပုရိသဿ ပုရိသလိင်္ဂံ။’-ဟူ၍လာသော အဋ္ဌကထာပါဠိ။

ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာ၌

‘ပုရိမကပ္ပေ ပုရိသာနံ ပုရိသလိင်္ဂံမေဝ၊ ဣတ္ထိနံ ဣတ္ထိလိင်္ဂံမေဝ ပါတုရဟောသိ။’-ဟုလာသော ပါဠိတို့ကိုမြင်၍၊

‘ထို ကြံဆ၍ဆိုသော စကားသည် သင့်သောစကားပင် ဖြစ်ပေသည်။’ဟု ဆိုသတည်း။

ရှေးကမ္ဘာဟောင်းက မိန်းမဖြစ်သောသူသည် ကမ္ဘာဦး၌ မိန်းမ ဖြစ်၏။ ရှေးကမ္ဘာဟောင်းက ယောက်ျား ဖြစ်သောသူသည်လည်း ယခုကမ္ဘာဦး၌ ယောက်ျား ဖြစ်၏။-ဟူရာ၌

‘ကမ္ဘာဦး၌ မိန်းမတည်း ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သလော။ ယောက်ျားတည်း ရှေးဦးစွာဖြစ်သလော။’-ဟူအံ့။

အသီတိနိပါတ် မဟာဟံသဇာတ်၌ ‘မဟာဘုတိတ္ထိယော နာမ လောကသ္မိံ ဥဒပဇ္ဇိသု၊’ဟူသောပါဠိ။

‘ဥပပဇ္ဇိသုတိ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဣတ္ထိလိင်္ဂံသေဝ ပဌမံ ပါတုဘူတတ္တာ ပဌမံ နိဗ္ဗတ္တတ္တာတိ အတ္ထော။’-ဟူသော အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့်

‘မိန်းမသည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏၊’ဟု သိအပ်၏။

ဤသို့ သာဓကပါဠိတို့ကို ဆောင်၍ ဆိုခြင်းသည် မိန်းမသည် ဣတ္ထိဘဝသို့ ရောက်လျှင် ယောက်ျားဖြစ်ခဲ့ ကြောင်းကိုသာ ဆိုပေသည်။ စင်စစ် ‘ယောက်ျား မဖြစ်ကောင်းကြောင်း’ကို ဆိုသည်ကား မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ‘မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။’ဟု ယခင်ပြသော ယမိုက် ပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍ အမြဲသန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။

‘ယောက်ျားလည်း မိန်းမ ရံဖန်ဖြစ်၏။’-ဟု မေးလျှောက်ရာ၌ ‘ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။ မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏။ အမြဲ မရှိကြ။’ဟူ၍ ယခင်ပြသော ယမိုက်ပါဠိတော်ကို တစ်ကြောင်း။

‘ပုရိသာနံ မာတုဂါမကာလော မာတုဂါမာနုဉ္စ ပုရိသကာလော အတ္ထိ။ ဣမမှာစက္ကဝါဠာ သတ္တာ ပရစက္ကဝါဠ ပရစက္ကဝါဠာစ ဣမံစက္ကဝါဠ သံသရန္တိ။ တေသု ဣမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ မာတုဂါမ ကာလေယေဝ ဌပေတွာ နာနာနာမံ ဧကနာမိကာယ မနုဿ မာတုယာကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလေ ဧကေန ပီတထညံ စတုသု မဟာသမုဒ္ဒေသု ဥဒကတော ဗဟုတရံ။’-ဟုလာသော သံယုတ္တနိကာယ် အနမတဂ္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာပါဠိ

‘ပုရိသာဟိဣတ္ထိယော ဣတ္ထိယာ စ ပုရိသာ အဘူတပုဗ္ဗာနာမ နတ္ထိ။’-ဟူသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ သောရေယျသုတ်အဖွင့်တွင် လာသောပါဠိ။

ဤသို့ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာပါဠိတို့ကို ယုံကြည်သဖြင့် ‘ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။ မိန်းမလည်း ယောက်ျားဖြစ်၏။’-ဟု အမြဲမှတ်အပ်၏။

‘အချို့လည်း မိန်းမအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ။ ယောက်ျားအဖြစ်လည်း အမြဲမရှိ။’ဟု သောရေယျဝတ္ထုကို ဆောင်၍ ပြောဆိုကြပါသည်။’-ဟူရာ၌လည်း ‘အမြဲမရှိကြောင်းကို ယခင်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာပါဠိ

mg y o e . c o m

တို့နှင့် ညီသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သောရေယျဝတ္ထုကို ဆောင်၍ ပြောဆိုပေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သောရေယျ ဝတ္ထုသည်လည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ စိတ္တဝဂ်တွင်လာသောဝတ္ထု ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သင့်သောပြောဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ သင့်ကြောင်းသာဓကအာဂုံကား

‘ပုမိတ္ထပရိဝတ္တနန္တိ ပုရိသာနံ ဣတ္ထိဘာဂူပ ဂမနေန ဣတ္ထိနံပုရိသာဘာဂူပဂမနေန ပရိဝတ္တနံ။’-ဟုလာသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ။

‘တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရဿ ဘိက္ခုနော ဣတ္ထိလိဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။ ။တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရာယ ဘိက္ခုနိယာ ပုရိသလိဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။’-ဟုလာသော ပါရာဇိကဏ် ပါဠိ ဟောတို့ကို ထောက်၍ ‘သင့်ကြောင်းကို’ သိရသည်။

ယခုပြသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ၊ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်တို့သည်ကား ပဝတ္ထိအခါ လိင်ပြန်ခြင်းကို ပြသောစကား ဖြစ်သည်။ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ အဘော်ကား ‘ပဋိသန္ဓေ ဘဝပြောင်းကိုသာ မေးသည် မဟုတ်တဲ့ လော။’ ဟူအံ့။

ပဝတ္ထိအခါ လိင်ပြန်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေအခါ လိင်ပြန်ခြင်းကို လည်းကောင်း-၂ပါးစုံတို့၌ ပင် မိန်းမသည် ယောက်ျား ဖြစ်ခြင်း၊ ယောက်ျားသည် မိန်းမဖြစ်ခြင်းတို့၌ ဖောက်ပြန်၍ ဖြစ်၊မဖြစ်ကိုသိလို၍ မေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤသာဓကပါဠိတို့ကို ဆောင်သည်။ ထိုပါဠိတို့တွင်

ပထမပါဠိ၏အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ပုမိတ္ထ ပရိဝတ္တနံ’ ဟူသည်ကား-ယောက်ျားတို့သည် မိန်းမ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၊ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း။- ‘ပရိဝတ္တနံ’ မည်၏။

ဒုတိယပါဠိ၌ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ တစ်ပါးသောအခါ ရဟန်းယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ဣတ္ထိလိင် ထင်ရှားဖြစ်၏။-ဟူလိုသည်။

တတိယပါဠိ၌ ‘ရဟန်းမိန်းမတစ်ယောက်သည် ပုရိသလိင် ထင်ရှားဖြစ်၏။’-ဟူလိုသည်။

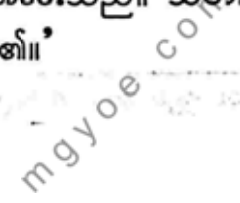
ထို့ကြောင့် ရဟန်းယောက်ျားအား ဣတ္ထိလိင် ထင်ရှားဖြစ်ဖူးလေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းမိန်းမအား ပုရိသလိင် ထင်ရှားဖြစ်ဖူးလေသည်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍၊ ပဝတ္ထိတွင်ပင် အဖြစ်မမြဲကြောင်းကို သာဓက ယူ၍၊ ‘ရှည်စွာသောသံသရာ၌ကား မိန်းမဖြစ်တဲ့၊ ယောက်ျားဖြစ်တဲ့’ ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။

‘ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမ အမြဲဖြစ်သည့်သူ ပြောဆိုကြပါသည်။’ ဟူ၍ မေးလျှောက်ရာ၌ ‘မိန်းမ အမြဲဖြစ်သည့်သူဟု မရှိကြောင်း’ ကို ရှေးပြပြီးသောပါဠိတော် ရှိပြီးဖြစ်သည်။

တစ်ကြောင်းလည်း ဣန္ဒြိယယမိုက်တွင်ပင်

‘ယဿဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ နုပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။’

‘ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ မဖြစ်ဖူးလေပြီလော။ ဣတိပုစ္ဆယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့သောအဖြေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။’

မိန်းမဖြစ်ဖူးသောသူသည် ယောက်ျားဖြစ်ဖူးလေပြီ။-ဟု ဟောတော်မူသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ‘ယသောဓရာဒေဝီကိုလည်း ယောက်ျား ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။’ ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။

ယသောဓရာဒေဝီကို ‘အမြဲ မိန်းမဖြစ်သည့်သူ။’ ဟူ၍သာ ထင်ကြလေသည်ကား တန်ရုံမျှသောသူကို မဆိုလင့်ဦး။ ကျမ်းဂန် အင်မတန်ကျမ်းသိလိမ္မာသည့် သူများပင်လည်း ထင်ယူမိချေသည်။ ထင်မိကြောင်းကား ၅၅၀ သော ဇာတ်တော်ဝယ် အမရာ၊ မဒ္ဒိ၊ စန္ဒကီရီတို့မှစ၍ ပါလာလျှင်၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ယခုအခါ ရာဟုလာမာတာ ဖြစ်၏။-ဟု ဇာတ်ကျမ်းတို့၌ ဇာတ်ပေါင်းတော်မူသည်ကို အမှီပြု၍ ဆိုမိထင်မိလေသည်။

၅၅၀ ဇာတ် ဆိုသည်လည်း ယခုဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာထဲတွင် ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေလို၍၊ ‘အတီတေ’ ဟု သာမည ချီ၍ ဟောတော်မူသောဇာတ်သာ များသည်။

သေရိဝဝါဏီဇာတ်^၁၊ လောမဟံသနဇာတ်^၂ စသည်တို့ကဲ့သို့ ရှေး ၅ ကမ္ဘာထက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှေး ၉၁ ကမ္ဘာထက် ဖြစ်ကြောင်းများကို သိစေလို၍၊ ‘ဣတောပဉ္စကပ္ပေ၊ ဣတော ဧကနဂုတ္တိကပ္ပေ’ စသည်ဖြင့် ‘ဣတော’ ဟု ဝိသေသချီ၍ ဟောတော်မူမြဲတွင်၊ ‘အတီတေ’ ဟု သာမညချီ၍ ဟောတော်မူသောဇာတ်သာ များသည်။

ထို့ကြောင့် ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမသာဖြစ်လျက်ရှိသည်ကို ‘ဤကမ္ဘာမျှတွင်သာ’ ဟု ဇာတ်ကျမ်းကို ထောက်၍ ယူရမည်။

ယသောဓရာဒေဝီသည် မိန်းမဆုကို တောင်းသည်ကား ဤကမ္ဘာတွင်မှသာ မဟုတ်။ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းထက်ကပင် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားရှေ့တော်၌ ဆုတောင်းကြောင်းကို

‘ပဉ္စဟတ္တာ တဝ ဟောန္တု၊ ကယောဟောန္တု မမ ဣသေ။

တေနသဒ္ဓိ သမာဟောန္တု၊ ဗောဓတ္ထာယ တဝ ဣသေ။ ။

‘ဣသိဂဟေတွာ ပုပ္ပါနိ၊ အာဂစ္ဆန္တိ မဟာယသံ။

ပူဇေသိ ဇေနသံမဇ္ဈေ၊ ဗောဓတ္ထာယ မဟာဣသိ။ ။

‘ပသသိတွာ ဇေနသံမဇ္ဈေ၊ ဒီပင်္ကရ မဟာမုနိ။

ဝိယာကာသိ မဟာရော၊ ဣသိမုဂ္ဂတမာနသံ။ ။

‘အပရိမေယျေ ဣတောကပ္ပေ၊ ဒီပင်္ကရ မဟာမုနိ။

မမ ကမ္မံ ဝိယာကာသိ၊ ဥဇဘာဝံ မဟာမုနိ။ ။’

စသည်ဖြင့်လာသော ဘိက္ခုနီအပဒါန်ပါဠိတော် ၉ ကြောင်းစာ ‘ဓား’ အင်္ဂါတွင်

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကပင် ကြာ ၅လက်၊ ကြာ ၃လက်ကိုလှူ၍ ဆုတောင်းကြောင်းကို လာသောကြောင့် ကာလ အလွန်ရှည်လျားလှလေပြီ။-မှတ်သင့်သည်။

ထို့ထက်အလွန် ရှည်ဝေးစွာကပင် ဆုတောင်းကြောင်း။’ ကိုလည်း အပဒါန်ကျမ်း၌ ဂါထာအများပင် ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ‘မိန်းမဖြစ်ခဲ့သော အစ ရှည်လျားလှလေပြီ။’ ဟု မှတ်သင့်သည်။ ရှည်လျားလှသော်လည်း အစ မထင် သံသရာအဆက်ဆက်က ရှည်လျားလှသည့်ကာလကို ထောက်ပြန်ချေသော် ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၃။ ။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၉၄။

mgjoe.com

သိန်းမျှသောကာလသည် အနည်းငယ်မျှသာ မှတ်ရမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ထို့ထက် ရှေးအလွန်ကာလက ယသောဓရာ ဒေဝီအလောင်းသည် မိန်းမချည်းသာ ဖြစ်တော့သည် မဟုတ်။ ယောက်ျားလည်း ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။

ထို့ကြောင့် ‘ယဿဣတ္ထိန္ဒြိယံဥပ္ပဒ္ဓတိ၊ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဒ္ဓိတ္တာတိ။ အာမန္တာ။’ စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူသော ယမိုက်ပါဠိတော်နှင့်အညီ၊

‘ယသောဓရာဒေဝီလည်း ယောက်ျား ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။’ ဟူ၍ သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်အပ်၏။ ‘ယသောဓရာဒေဝီ သည် မိန်းမသာ အမြဲဖြစ်၏။’ ဟူ၍ မမှတ်လေလင့်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ‘အမြဲယောက်ျားဖြစ်သည့်သူ။’ ဟူ၍ ဆိုကြပါသည်။-ဟု မေးလျှောက်ရာ ၌လည်း-၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းထက် ဗျာဒိတ်ခံတော်မူသည်မှ စ၍ကိုသာ ယူအပ်သည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား

‘ယော တေ ကတာဘိနိဟာရာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အာနိသံသာ ဝဏ္ဏိတာ။လ။ ဣတ္ထိဘာဝံ နဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနပဏ္ဏကာ။’ -ဟုလာသော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ကာလ ကိုသာ ရည်၍ဆိုသောကြောင့်။

ပါရမီခန်းတွင်လည်း

‘ဗျာဒိတ်ရေဖြင့်၊ ပြောက်ချေမဲ့ကပ်၊ ဆယ့်ရှစ်ရပ်သား၊ မအပ်ကျိုးနည်း၊ မြူအထည်းကို၊ သုတ်လှည်းလျှော်ဖြူ၊ ရှင်းသော်မူကား၊’ -ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဓမ္မရာသီပျို့တွင်လည်း

‘အောင်မြင်ဆုတောင်း၊ ရသည့်နှောင်းမှာ၊ အလောင်းတကာ၊ မဖြစ်ရာကို၊ တခါဖွင့်ထွေ၊ ဆိုပြန်ပေအံ့။’ - စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်နှင့်အညီ၊

‘ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ကာလမှစ၍သာ ဘုရားလောင်းတို့သည် မိန်းမ မဖြစ်။ ယောက်ျား အမြဲဖြစ်သည့် သူ။’ ဟု ဆိုသောစကားကို ယူသင့်သည်။

ထို့ထက်အလွန် အစမထင် သံသရာမှာမူကား ယောက်ျားချည်းသာ ဖြစ်တော့သည် မဟုတ်။ မိန်းမလည်း ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။ ထို့ကြောင့်

‘ယဿဣတ္ထိန္ဒြိယံ နုပ္ပဒ္ဓိတ္ထ။ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဒ္ဓိဿတိတိ။ နတ္ထိ။ ယဿဝါပန ပုရိသိန္ဒြိယံ နုပ္ပဒ္ဓိဿတိ။ တဿဣတ္ထိန္ဒြိယံ နုပ္ပဒ္ဓိတ္တာတိ။ ဥပ္ပဒ္ဓိတ္ထ။’ -ဟုဟောတော်မူသော ယမိုက်ပါဠိတော်နှင့် အညီ၊ ‘ဘုရားလောင်းတို့လည်း မိန်းမ ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ။’ ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

‘ဗျာဒိတ်ရပြီးသောသူတို့ မိန်းမ မဖြစ်။’ ဟူရာ၌ ဘုရားလောင်းကိုသာ မှုချ ယူအပ်သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကအလောင်းတို့မှာ မိန်းမဖြစ်တုံ၊ ယောက်ျားဖြစ်တုံ။-ဟူ၍သာ မှတ်သင့်သည်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်း မိန်းမဖြစ်ဖူးဟန်ကား-အပဒါန်ကျမ်း ပဉ္စဂါထာအဖွင့်တွင်

‘ဧကော ကိရ ဘိက္ခုကဿပ ဘဂဝတော သာသနေ ယောဂါဝစရော ကာလံ ကတွာ ဗာရာဏ သီယံ သေဋ္ဌိကုလေ ဥပ္ပန္နော၊ အဗေ မဟဒ္ဒနေ မဟာဘောဂေ သုဘဝေါ အဟောသိ။ ပရဒါရိကော ဗဟုတွာ

တတ္တကာလကံတော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော။ တတ္တ ပစိတွာ ဝိပါကာဝ သေသေန သေဋ္ဌိဘရိယာယ ကုစ္ဆိမိ ဣတ္ထိပဋိသန္တိ အဂ္ဂဟေသိ။’-စသည်ဖြင့် လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ကဿပ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်၌ တစ်ယောက်သော ယောဂါဝစရဟန်းသည် သေ၍ ဗာရာဏသီ ပြည်၌ ဥစ္စာစည်းစိမ်ဖြင့် ကြွယ်ဝသောသူဌေးအမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ပရဒါရကံကို ပြု၍သေသော် ငရဲ၌ ဖြစ်၏။ ကြွင်းသောအကျိုးဆက်ကြောင့် သူဌေးသမီး ဖြစ်ပြန်လေ၏။ လင်၏အိမ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် လင်သည် မချစ်မခင် ရှိလေ၏။

‘တစ်နေ့သ၌ လင်သည် ‘နက္ခတ်သဘင် ကစားမည်။’ သွားလေသော် မခေါ်ဘဲ သွားလေ၏။ နောက်မှ လိုက်လေသော် လမ်းခရီးအကြား၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို တွေ့၍ သပိတ်တော်ကို ယူပြီးလျှင် စားဖွယ် ခဲဖွယ်တို့ဖြင့် ပြည့်စေလျက်၊ သပိတ်ကို ကြာပွင့်ဖြင့် ဖုံးလျက်၊ ကြာပန်းစည်းကို လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် ဆုပန်လေ၏။

‘ဤပန်းကဲ့သို့ ဖြစ်လေတိုင်းသောဘဝတို့၌ လူများ ချစ်ခင်ခြင်း၊ ကြာပန်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ ယောက်ျားသာလျှင် ဖြစ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၊ ကြာ၏အဆင်း၊ အနံ့နှင့် တူသောအဆင်း၊ အနံ့ ရှိခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံပါလိ၏။’-ဟု ဆုပန်၏။ နောင်လည်း လင်သည် အလွန်ချစ်ခင်လေးမြတ်၏။

‘အစဉ်အတိုင်း ခံစားပြီး၍ သေသည်ရှိသော် နတ်ပြည်၌၊ ကြာပန်း၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ‘ပဒုမဒေဝ နတ်သား’ ဟုတွင်၏။ နတ်ပြည် ၆ ထပ်၌ အနုလောမ၊ ပဋိလောမ ခံစံပြီး၍၊ လူ့ပြည်၌ တစ်ဖန် ပဒုမ္မာကြာတိုက်တွင် ပဋိသန္ဓေနေ၍၊ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ယူ၍ မွေး၏။ အရွယ်သို့ရောက်လျှင် ‘ခေတ္တဇ’ဟု အမည် တွင်၏။ ကြီးသောကာလ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လေ၏။’

ဤသို့လာသောအကြောင်းကိုထောက်၍၊ ‘ဗျာဒိတ် ရပြီးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းတို့သည် မိန်းမ ဖြစ်ပြန်၏။’-ဟု သိရာသည်။

သာဝကအလောင်းတို့ မိန်းမဖြစ်ဟန်မှာ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်သောရေယျမထေရ်မြတ်တို့ကို ထောက်၍ သိရာသည်။

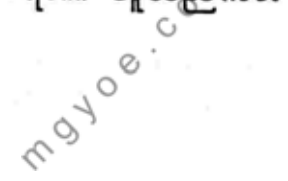
ဤစကား ၂ ရပ်တွင် ‘ယောက်ျားလည်း မိန်းမ ဖြစ်၏။ မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်၏။’-ဟုဆိုရာ၌ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား-

‘ပုရိသော ဣတ္ထိဘာဝံ လာန္တော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ နိဿာယ လာဘတိ’ဟူသော သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာပါဠိကို လည်းကောင်း။

‘ပုရိသာ ဟိ ပရဿ ဒါရေ အတိစရိတွာ ကာလံ ကတွာ ဗဟူနိ ဝဿသတ သဟဿာနိ နိရယေ ပစိတွာ မနုဿဇာတိ အာဂစ္ဆန္တိ အတ္တဘာဝသတေ ဣတ္ထိဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တိ’ ဟူသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိ။

၎င်းနည်းတူလာသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိ။ ဤသို့လာသော အာဂုံသာဝက၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့် အညီ၊ ယောက်ျားတို့သည် ပရဒါရ ကာမေသုကံကိုကျင့်၍ သေလျှင်၊ အနှစ်အသိန်းမျှသော ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ ကျက်၍၊ လူဖြစ်သောကာလ ဘဝအရာမျှလောက် မိန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

ပရဒါရကံကို ပြုသောသူတို့သည် အနှစ်အသိန်းမျှသော ကာလပတ်လုံး ငရဲ၌ ခံရ၏။-ဟူသည်ကား ယေဘုယျသို့ လိုက်၍ ဆိုသည် ဖြစ်ရာ၏။

‘ဒု၊ သ၊ န၊ သော’ ဟူသော အာဒိသင်္ကေတဖြင့် မှတ်အပ်သော ဂါထာကိုရွတ်သော သူဌေးသား ၄ ယောက်တို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က ပရဒါရကံကို ကျင့်၍ လောဟကုမ္ဘိဇရဲ၌ ငုပ်သောကာလ အနှစ် ၃ သောင်း၊ ပေါဆဲကာလ အနှစ် ၃ သောင်း-အနှစ် ၆ သောင်း ရှိမှ တစ်ကြိမ်တစ်ခါသာ ပေါ်လျက် မြေ ၁ ယူဇနာ တက်သည်တိုင်အောင်မျှ ငရဲက မလွတ်နိုင်ကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိကို ထောက်၍ သိရာသည်။

ဝတ္ထုသာဓကအားဖြင့်ကား-

‘အာနန္ဒတ္ထေရောဟိ ကပ္ပသတသဟသံ ပူရိတပါရမီ အရိယသာဝကောပိ သံသာရေ သံသရန္တော ဧကသ္မိ အတ္တဘာဝေ ကမ္မာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ပရဒါရိကကမ္မံ ကတွာ နိရယေ ပစိတွာ ပက္ကာဝသေသေန အကုသလေန စုဒ္ဒသသု အတ္တဘာဝေသု ပရဿ ပါဒစာရိကာ ဣတ္ထိ အဟောသိ။ ။သတ္တသု အတ္တဘာဝေသု ဝိဇုဒ္ဓါရဏံ ပါပုဏံ။’ ဟူသော သာရတ္ထသင်္ဂဟ ပါဠိ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့်အညီ၊

အရှင်အာနန္ဒာထေရ်လောင်းသည် ပန်းထိမ်သည်အမျိုး၌ ဖြစ်သောကာလ ပရဒါရကံကို ပြုမိသောကြောင့် ငရဲ၌ကျက်၍ ထိုမကောင်းမှုကံအကြွင်းအားဖြင့် ၁၄ ကြိမ် မိန်းမဖြစ်သည်။ ၇ ကြိမ် ဥထုတ်ခံရသော အမျိုး၌ ဖြစ်သည်။

နာရဒကဿပဇာတ်တော်၌လည်း ‘ရာဇဂဟနဂရေသုဝဏ္ဏကာရ ပုတ္တော ဟုတွာ ပါပမိတ္တသံသဂ္ဂေန။’ အစရှိသည်ဖြင့် လာသောပါဠိနှင့် အညီ၊

ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သားဖြစ်သောကာလ ယုတ်မာသောအဆွေခင်ပွန်းကို ပေါင်းဖော်မှီဝဲသဖြင့် ပရဒါရကံကို ပြု၍ ရောရဝငရဲကြီး၌ ရှည်မြင့်စွာ ကျက်ပြီးမှ၊ ဆိတ်၊ မျောက်၊ နွားအမျိုး၌ ဖြစ်သောကာလ အစေ့ထုတ်သော ဆင်းရဲကို ခံခဲ့၍၊ ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ နပုန်း ၁ ကြိမ် ဖြစ်၍၊ တာဝတိံသာ၌ သိကြားမင်း၏ မိဖုရား ၄ ကြိမ် ဖြစ်၍၊ ဇေနနတ်သား၏ မိဖုရားကြီး ဖြစ်ပြီးမှ မိမိလာပြည်၌ အင်္ဂတိမင်းကြီးသမီး ‘ရုစာ’ ဟူ၍ ဖြစ်၏။ နောက် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်၍ မကောင်းမှုမှ လွတ်၏။-ဟူလိုသည်။

သောရေယျသူဌေးသည်ကား- အရှင်မဟာကစ္ဆည်းထေရ်ကို မြင်လျှင်

‘အဟောဝတာယံ ထေရော မမဘရိယာ ဘဝေယျ၊ မမဝါ ဘရိယာယ သရီရဝဏ္ဏော ဧတဿ သရီရဝဏ္ဏာဝိယ ဘဝေယျာတိ။ တဿ စိန္တိတက္ခဏေဝေ ပုရိသလိဂီ အန္တရဓာယိ။ ဣတ္ထိလိဂီ ပါတုရဟောသိ’ ဟူသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိနှင့် အညီ၊

‘ဤမထေရ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိစွ။ ငါ၏မယား ဖြစ်ပါသော်မှ’ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ‘ငါ၏မယား ကိုယ်အဆင်း သည် ဤမထေရ်၏အဆင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလေသော်မှ’ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကြိသောခဏ၌ပင်လျှင် ပုရိသလိင် ကွယ်၍ ဣတ္ထိလိင် ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။-ဟူသတည်း။

ထို့ကြောင့် ‘အယမ္မနသေဋ္ဌိပုတ္တော ထေရေအယောနိသောမနသိကာရေန စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဣမသ္မိ ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဣတ္ထိဘာဝံ ပဋိလဘတိ။’-ဟူ၍ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၅၄၅။ ဇာတ်တော်ကြီး ၁၀၁၅လည်းဝင်၏။

ဤသို့ ပရဒါရကံကို ပြုခြင်း၊ မြတ်သောသူတို့၌ မသင့်မတင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အကုသိုလ် စေတနာဖြင့်၊ တစ်နည်းကား အကုသိုလ်စေတနာကြောင့် အကြင်အကြင်သို့သော ကာလဘဝတို့၌ အကြင်အကြင် ယိုယွင်းမှားဖောက်ခဲ့သော ကြမ္မာ အကုသိုလ်စေတနာတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထိုထိုသို့သော ဇာတိဘဝသို့ ရောက်သော ကာလ၊ ထိုထိုသို့သော အကုသိုလ်စေတနာ အကျိုးပေးချိန် ကြိုက်သောကာလ ‘ဣတ္ထိဘာဝ’ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော မိန်းမဖြစ်ရလေသည်ကို ရည်တော်မူ၍၊

ပါရမီခန်း၌ ‘အကြင်ရောအခါ၊ ကြမ္မာယွင်းယို၊ အကုသိုလ်ဖြင့်၊ ထိုထိုဇာတိ၊ ကြိုက်လတ်ဘိသော်၊ ဣတ္ထိဘော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်လျက်။’-ဟူ၍ စပ်တော်မူလေသည်။

ဤတွင်ရွှေကား ယောက်ျားသည် မိန်းမဖြစ်ရကြောင်း၊ မိန်းမဖြစ်ဖူးကြောင်းကို ဆိုသောစကားတည်း။

မိန်းမသည် ယောက်ျား အဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်ရသနည်း။-ဟူမူကား

‘ဣတ္ထိယောပန ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ဣတ္ထိဘာဝေ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဒံ နော ပုညံ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတူတိ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ကာလံ ကတွာ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘန္တိ။ ပတိဒေဝတာဇဝ ဟုတွာ သာမိကေ သမ္မာပဋိပတ္တိ ဝသေနာပိ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလာဘန္တေ။’-ဟုလာသော ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာပါဠိ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိတို့နှင့်အညီ၊

မိန်းမတို့သည် အလှ စသောကောင်းမှုကို ပြု၍၊ မိန်းမအဖြစ်၌ တပ်ခြင်းရာဂကို ကင်းစေလျက် ‘ငါတို့ ပြုအပ်သော ဤကောင်းမှု၏အကျိုးသည်ကား နောင်သောအခါ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရခြင်းငှာ ဖြစ်စေသတည်း။’ ဟု စိတ်နှလုံးသွင်း၍၊ သေခြင်းကို ပြု၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရကုန်၏။ လင်ကို နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်စေ၍ လင်၌ ကောင်းစွာကျင့်သော အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သုတ်ပါထေယျအဂ္ဂညသုတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း

‘မာတုဂါမောဟိ ပုရိသတ္တဘာဝံ လာဘန္တော အနုပုဗ္ဗေန ပုရိသတ္တပစ္စယဓမ္မေပူရေတွာ ပဋိလာဘတိ။’ဟု လာသည်နှင့်အညီ၊

မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရခြင်းသည် အစဉ်သဖြင့် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ထောက်ပံ့တတ်သော တရားတို့ကို ဖြည့်၍ ရ၏။-ဟုလိုသည်။

တစ်နည်းလည်း

‘ယဒါ ပဝတ္တိယံ ဗြဟ္မစရိယဝါသမိစ္ဆာ စာရပဋိဝိရတိဝသေန ပုရိသတ္တပတ္တနာဝသေနဝါ ကတူပစိတ ဗလဝကုသလ ကမ္မေန အာယူဟိတသာမတ္တိယံ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒနသမတ္တံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ အနုပ္ပါဒေတွာ အတ္တနော သာမတ္တိယာနုရူပံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပါဒေတိ။’ဟုလာသော သာရတ္ထသင်္ဂဟပါဠိနှင့်အညီ၊

ဥပုသ်သီတင်း စောင့်ခြင်း၊ မိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်ခြင်း၊ ပဋိဝိရတိ၏အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယောက်ျား အဖြစ်ကို တောင့်တခြင်း အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြုအပ်ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်စေတနာသည် ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်စေနိုင်၏။-ဟုလိုသည်။

‘ယော ဣစ္ဆေ ပုရိသော ဟောတံ၊ ဇာတိဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။
ပရဒါရံ ဝိဝဇ္ဇေယျ၊ ဓောတပါဒေါ ဝ ကဒ္ဒမံ။ ။’

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ယာ ဣစ္ဆေ ပုရိသော ဟောတုံ၊ ဇာတိဇာတိ ပုနပ္ပန်။’

သာမိကံ အပစာယေယျ။ ဣန္ဒြိယံ ပါရိစာရိကာ။ ။’-ဟုလာသော နာရဒဇာတ်ပါဠိတော်၌၊ ၎င်းနည်းတူ လာသော လောကနီတိ၊ ဓမ္မနီတိပါဠိတို့၌

‘အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိသောယောက်ျားသည် ခြေဆေးပြီးသောသူသည် ညွှန်ကို ကြည့်ဘိသကဲ့သို့ ပရဒါရကံကို ကြည့်ရာ၏။ အကြင်မိန်းမတို့သည် အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိအံ့။ သိကြားမင်း၏မိဖုရားသည် သိကြားမင်းကို ရိုသေစွာလုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ မိမိလင်ကို လုပ်ကျွေးရာ၏။’-ဟုလို သည်။

တစ်နည်းလည်း-

‘မာတုဂါမ နပုံသက ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာနံ ဟိ မနုဿ ဇာတိယံ ဌိတာနမ္ပိ ပဏိမိ န သမိဇ္ဈတိ။ တတ္ထ ဌိတေန ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထေန္တေန ဒါနာဒီနိ ကတွာ ပုရိသဘာဝေါယေဝ ပတ္ထေတဗ္ဗော။’ ဟု လာသော သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာပါဠိ။ အနက်ကား-

‘ဟိသစ္စံ၊ ထိုစကားသည် မှန်၏။ မနုဿဇာတိယံ၊ လူ့အဖြစ်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။ မာတုဂါမ နပုံသက ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကာနမ္ပိ၊ မိန်းမ၊ နပုန်း၊ ဥဘတောဗျည်းတို့အားလည်း။ ပဏိမိ၊ ဘုရားဆုကို တောင်းခြင်းသည်။ နသမိဇ္ဈတိ၊ မပြည့်စုံချေသေး။

‘တတ္ထ၊ ထိုလူ့အဖြစ်၌။ ဌိတေန၊ ပန၊ တည်သည်ဖြစ်၍ကား။ ဗုဒ္ဓတ္တံ၊ ဘုရားအဖြစ်ကို။ ပတ္ထေန္တေန၊ တောင့်တသဖြင့်။ ဒါနာဒီနိ၊ အလှူအစရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပုရိသဘာဝေါယေဝ၊ ယောက်ျားအဖြစ်ကို သာလျှင်။ ပတ္ထေတဗ္ဗော၊ တောင့်တအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့တောင့်တသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။’

လူ၏အဖြစ်၌ တည်ကုန်သော မိန်းမ၊ နပုန်း၊ ဥဘတောဗျည်းတို့အား ဘုရားဆုကို တောင့်တခြင်းသည် မပြည့်စုံချေသေး။ အလှူကောင်းမှုကို ပြု၍ ဆုတောင်းသည်ရှိသော် ယောက်ျားအဖြစ်ကို ရရာ၏။ ယောက်ျားဖြစ်ပြီးမှ ဘုရားဆုကို တောင်းသည်ရှိသော် ပြည့်စုံရာ၏။-ဟူသတည်း။

ဝတ္ထုသာဓကကား-သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် သက္ကပဉ္စာ သုတ်တွင်

‘ယုဓေဝ ဘန္တေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဂေါပိကာနာမ သကျဓိတာ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေပသန္နာ ဓမ္မေပသန္နာ သံဃေပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနိ။ သာ ဣတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေတွာ ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါပရမ္မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ အမှာကံ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈပဂတာ။ တတြပိ၊ နံ ဧဝံ ဇေနန္တိ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော တိ။’ အစရှိသည်ဖြင့် လာသော ပါဠိနှင့်အညီ၊

ကပိလဝတ်ပြည်၌ ‘ဂေါပိကာ’မည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးသည် ရတနာ ၃ ပါးတို့၌ အလွန်ကြည်ညို၏။ သီလကို ဖြည့်လေ့ရှိ၏။ ထိုသတို့သမီးသည် မိန်းမအဖြစ်၌ တပ်ခြင်းကင်း၍၊ ယောက်ျားအဖြစ်ကို တောင့်တ၍ သေလျှင်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း၏သား ဖြစ်၍ ‘ဂေါပကနတ်သား’ဟု ထင်ရှားစွာဖြစ်၏။

ထိုအခါ ရဟန်း ၃ ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၍ သေသော် ယုတ်သော ဂန္ဓဗ္ဗအမျိုး၌ ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းကို ခစားအံ့သောငှာ လာသော် ဂေါပကနတ်သားက စောဒနာ၏။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

“အမောင်တို့။ သင်တို့သည်ကား အဘယ်ကို မျက်နှာပြု၍ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာဘိသနည်း။ တစ်ပါးကို နှလုံးသွင်း၍ နာလေသလော။ ထိုမှဤမှ ကြည့်ရှု၍ နာရှာလေသလော။ အိပ်၍ပင် နာရှာလေသလော။ ငါသည် မိန်းမဖြစ်စဉ်ကာလ ထို မိန်းမအဖြစ်၌ စိတ်တပ်ခြင်း ရာဂတဏှာကိုကင်းစေ၍၊ ယောက်ျား၏အဖြစ်၌ စိတ်တပ်ခြင်းကိုပွားစေ၍ သိကြားမင်း၏သား ဖြစ်၏။ သင်တို့သည်မူကား မြတ်စွာဘုရား အထံတော်တွင် ကျင့်ပါလျက် ယုတ်မာသောဂန္ဓဗ္ဗအမျိုး၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မကောင်းသဖြင့် မြင်ခြင်းကို မြင်ရခဲ့၏တကား။”

ဟု စောဒနာလျှင်၊ နတ်သား ၂ယောက်တို့သည် သတိရ၍ ပထမဈာန်ကို အခြေပြုလျက် သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် အနာဂါမိဖိုလ် တည်လေကုန်၏။ ထိုဘုံမှ စုတေ၍ ဗြဟ္မပုရောဟိတာဘုံ၌ တည်လေကုန်၏။

တစ်ယောက်သောနတ်သားသည်ကား နိကန္တိကို ပယ်ဖြတ်အံ့သောငှာ မစွမ်းနိုင်ရကား ကာမဘုံ၌သာ နေရစ်လေ၏။

ထို့ကြောင့် နိဂုံးဂါထာ၌ ‘ဣတ္ထိ ဟုတွာ သုဇ္ဈပုမောမိ ဒေဝေါ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂီဘူတော။ ။’ ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

သောရေယျသူဌေးသားသည် အရှင်မဟာကစ္ဆာလင်းထေရ်ကို ကန်တော့၍ သည်းခံစေပြီးလျှင်၊

‘ထေရော ခမာမိတိ ဝုတ္တ မတ္တေ ဧဝ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ အန္တရဇာယိ၊ ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘဝိ။’ ဟုလာသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ၊ ကန်တော့သောခဏ၌ပင်လျှင် ဣတ္ထိလိင်္ဂယ်၍ ပုရိသလိင် ထင်ရှားဖြစ်၏။-ဟု ဥပကဥဒါဟရဏ်တို့ကြောင့် သိအပ်၏။

ဤတွင်ရွှေကား မိန်းမတို့သည် ဣတ္ထိကာဝ၌ တပ်ခြင်းကင်းသဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥပုသ်သီတင်းသီလ ဆောက်တည်ရသဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရဒါရကံမှ ကြည့်သဖြင့်လည်းကောင်း။ လင်၌ ကောင်းမွန်ရှိသောစွာ လုပ်ကျွေးသဖြင့်လည်းကောင်း။ မိန်းမအဖြစ်က ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြု၍ ယောက်ျားအဖြစ်ကို ဆုတောင်းပတ္တနာပြုသဖြင့် လည်းကောင်း။ ကန်တော့ပူဇော်ထိုက်သောသူ၊ အပြစ်ဖြုမိသော သူတို့အား ပူဇော်ကန်တော့သဖြင့် လည်းကောင်း။ ဤသို့ပြုသဖြင့် မိန်းမဘဝမှကင်း၍ ယောက်ျားဖြစ်ရကြောင်းကို ပြသော အပိုင်း တည်း။

‘ယခု ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲသော သူသည် ပုရိသ ဖြစ်ပြန်လတ္တံ့လော။’ ဟူမူ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ‘ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ယာစ ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ ယာစ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိ ဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ တာသံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိတိ။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။’ ဟု လာသော ဣန္ဒြိယယမိုက် ပါဠိတော် ပုဂ္ဂလဝါရ။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတိပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ယောက်။

ဣတ္ထိအဖြစ်ဖြင့် ၁ ဘဝ၊ ၂ ဘဝ စသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣတ္ထိဖြစ်ဆဲ ရ၏။ ပုရိသ မဖြစ်လတ္တံ့။

ပုရိသိန္ဒြေ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ၂ ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣတ္ထိလည်း ဖြစ်ဆဲ၊ ပုရိသလည်း ဖြစ်လတ္တံ့။-ဟူလိုသည်။ ။ ဤကား ပုဂ္ဂလဝါရတည်း။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရဉ်လည်း- ‘ယဿ ယတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ ။ပစ္စိမ ဘဝိကာနံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ ယာစ ဣတ္ထိယော ဧတေနော ဘာဝေန ကတိစိ ဘဝေ ဒဿေတွာ ကာမာဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နောစ တာသံ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ ဣတရာသံ ဣတ္ထိနံ ဥပပဇ္ဇန္တိနံ တာသံ တတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပုရိသိန္ဒြိယဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ ။’ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ပစ္စိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော တိဟိတပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံ။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်။

ဣတ္ထိဘောဖြင့် ၁ ဘဝ၊ ၂ ဘဝအစရှိသည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိ အဟိတ၊ ဒွိဟိတ၊ တိဟိတပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမသုဂတိ ၇ဘုံ။

မိမိ ဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်တို့အား ကာမ ၁၁ဘုံ ရ၏။

ဤကား ဘုံနှင့်တကွ ဣတ္ထိလည်း ဖြစ်ဆဲ၊ ပုရိသ ဖြစ်လတ္တံ့ ရသည်ကို ပြသည်။

မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ဣတ္ထိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် ၂ ယောက်တို့အား ကာမ ၁၁ ဘုံ ရ၏။

ဤကား ဘုံနှင့်တကွ ဣတ္ထိလည်းဖြစ်ဆဲ၊ ပုရိသလည်းဖြစ်လတ္တံ့ရသည်ကို ပြသည်။

ဤစကားတွင် ထန်းတစ်ပင်ဆရာတော်ကား-

‘အရိယာဖြစ်သော ပုရိသသည် ဣတ္ထိ မဖြစ်ရာပြီ။’ ဟု ဣန္ဒြိယယမိုက် ပစ္စုပ္ပန္နာ နာဂတဝါရ ဣတ္ထိနှင့်ပုရိသ အတွဲပုဂ္ဂလဝါရ ပစ္စုပ္ပန်အကောက်တွင် မိန့်ဆိုပြီးမှ ‘အရိယာဖြစ်သော မိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး၌ ပုရိသလိင် ပြန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်၏။’-ဟူ၍ ဆရာမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကုန်၏။-ဟုဆိုပြန်သည်။

ဤစကားတွင် ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာဆရာ၊ ယမကသာရဆရာတို့မူကား ယခင် ယမိုက်ပါဠိတော်ကို

‘ပစ္စိမဘဝိကာနံ၊ အဆုံးစွန်သောဘဝ ရှိကုန်သော။ ယာ ဣတ္ထိယော၊ အကြင် မိန်းမတို့သည်။ ဧတေနော ဘာဝေန။ ဤသို့သော မိန်းမအဖြစ်ဖြင့်။ ကတိစိ ဘဝေ ပစ္စိမဘဝေ၊ တစ်ကြိမ်သော အဆုံးစွန်သောဘဝကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမတို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဘုံ၌။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ဆဲ။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမတို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြေသည်။ နောစဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။’ဟူ၍ အနက် သမ္ပန်တော်မူကြပါသည်။

ပါဠိတော်မှာထောက်သော် အနက် မဖြောင့်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mg yoe . com

‘ပစ္စိမာဝိက မိန်းမတို့သည် ကာမဘုံ၌သာ ဣတ္ထိ ဖြစ်ဆဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အခါကား ပုရိသ ဖြစ်ပြန်လတ္တံ့။’ ဆိုသည်။

‘နောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိကိုလည်း ပဋိသန္ဓေ အသစ်ဖြစ်နေသည်ကိုသာ ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ယခုဘဝ၌ ပုရိသလိင်ပြန်သည်ကို မြစ်တော်မမူ။-ဟု ယူသည်။

နောစ တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိကိုလည်း ‘နဟိတာသံ သဗ္ဗာသံ တာသံ’ ဘဝေ ပဝတ္တေ ပုရိသိန္ဒြိယံ နဥပ္ပဇ္ဇတိတိ လိင်ပရိဝတ္တိသဗ္ဗာဝါ။ ။ ဘဝန္တရေပန အာဒိဥပ္ပါဒဿ အဘာဝံသန္ဓာယ နောစတာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိဝုတ္တံ။’ -ဟုလာသော ဋီကာပါဌ်ကို ဆောင်ပြီးလျှင်၊ ‘ရဟန္တာမိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောကာလ ပုရိသလိင် ပြန်မြဲ။-ဟုဆိုသည်။ ကမကသာရဝတ္ထု၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝတ္ထုတို့ကို ရှု၍၊ ရှေ့နောက်နှော၍ ယူသင့်သည်။

ရတနာကရဆရာတော်မူကား သူကရိဝတ္ထုတွင်-

‘ရဟန္တာမိန်းမတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကာလ ပုရိသလိင် မပြန်ဆိုသည်။ မိန်းမလည်း ယောက်ျား ဖြစ်၏။ ယောက်ျားလည်း မိန်းမဖြစ်၏။-ဟု ဆိုသောစကားကိုမူကား ပြ၏။

ထို့ကြောင့် ပါရမီဆရာလည်း ‘အကြင်ရောခါ၊ ကြမ္မာယွင်းယို၊ အကုသိုလ်ဖြင့်၊ ထိုထိုဇာတိ၊ ကြိုက်လတ် ဘိသော်၊ ဣတ္ထိဘော်ဟု၊ ခေါ်ဝေါ်စင်စစ်၊ မိန်းမဖြစ်၍။’ဟု စပ်တော်မူသည်။

‘နှစ်ဆစ်တရာ၊ ကမ္ဘာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောက်ျားတရံ၊ မဆံဖူးလေ၊ မီးယပ်နေသား၊ အသေတစ်တန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲတိုင်ထိ၊ သားသည်မိကို။’-ဟူ၍ စပ်တော်မူသောကဗျာကို အဘယ်သို့ ယူရမည်နည်း။

ဤကဗျာ၌ မိန်းမတို့သည် ကမ္ဘာရှည်လျားစွာ ကာလပတ်လုံး ယောက်ျား မဖြစ်ကြောင်းကို စပ်သည် မဟုတ်လော။

ပါရမီအဖြေတွင်လည်း ‘မိန်းမတို့သည် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ယောက်ျား မဖြစ်ဖူးလေ။’ဟူ၍ အဖြေရှိသည် မဟုတ်လော။

ရှင်၊ လူအများပင်လည်း ဤကဗျာကို အမှီပြု၍၊ ‘မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်ဖူးကြောင်း’ကို ပြောဆို ကြသည်မဟုတ်လော။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဤကဗျာကို ဘယ်ဒေါသမရောက် ယူမည်နည်း။-ဟူမူကား

ဤကဗျာဆရာသည် ‘မိန်းမတို့ ယောက်ျား မဖြစ်ကြောင်း’ကို စပ်တော်မူပေသည်လည်း မဟုတ်။ ကဗျာအဓိပ္ပါယ်တွင် စကားလည်း ‘မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်စဖူးလေ။ မဖြစ်ဖူးကြောင်း’ကို ပါပေသည်လည်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာ၌ ပဒဒေါသ၊ ဝါကျဒေါသ၊ ပဒတ္ထဒေါသတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ ဆိုရန်မရှိ။ ထိုသို့ ဆိုရန်မရှိသော် ‘မိန်းမတို့သည် ယောက်ျား မဖြစ်ကြောင်း’ကို အဓိပ္ပာယ်ပါသည် မဟုတ်လော။’ဟူမူ။ မပါချေ။ အခြားအလွတ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ အလွတ်ကိုပင် စပ်တော်မူပေသည်။

အဘယ်သို့သောအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်၍ စပ်တော်မူလေသနည်း။-ဟူမူကား၊ ကမ္ဘာရှည်လျား ကျင်လည် ငြားသော်လည်း ယောက်ျားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ အာဝေဏိကဖြစ်သော မီးယပ်နေခြင်းဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဝန်

ဆောင်ရခြင်းဆင်းရဲ၊ သားဖွားရခြင်းဆင်းရဲတို့ကို မိန်းမဖြစ်သောသူတို့သာ ခံရချေသည်။-ဟု စပ်တော်မူပေသည်။ ယောက်ျားဘဝ မဖြစ်ပူးသောအကြောင်းကို ရည်၍ စပ်တော်မူသည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့်

‘ပုနစပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဂမ္ဘိနီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ တတိယံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ။ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ဝိဇာယတိ။ ဣဒံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ စတုတ္ထံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ။ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမော ပုရိသဿ ပါရိစရိယံ ဥပေတိ။ ဣဒံခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿ ပဉ္စမံ အာဝေဏိကံ ဒုက္ခံ၊ ယံ မာတုဂါမော ပစ္စနဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိ။ ။ဣမာနိခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမာ မာတုဂါမဿ အာဝေဏိကာ ဒုက္ခာ၊ ယာနိ မာတုဂါမော ပစ္စနဘောတိ အညတြေဝ ပုရိသေဟိတိ။’ ဟူ၍ သံယုတ္တနိကာယ်အဝင် သဠာယတနသံယုတ်ကျမ်း မာတုဂါမသံယုတ် ၈ ကြောင်းစာ ထဲအင်္ဂါတွင် လာသည်။ အနက်ကား

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုနစပရံ၊ တစ်ပါးတုံ။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ဂမ္ဘိနီ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းသည်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ တတိယံ၊ ၃ ခုမြောက်သော။ အာဝေဏိကံ၊ ယောက်ျားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ ပုရိသေဟိ၊ ယောက်ျားတို့မှ။ အညတြေဝ၊ ကြဉ်၍သာလျှင်။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ပစ္စနဘောတိ၊ ခံရ၏။ ။ဤကား တတိယဖို့။

စတုတ္ထံ-‘မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ဝိဇာယတိ၊ သားဖွားရ၏။

ပဉ္စမံ-‘မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ပုရိသဿ၊ ယောက်ျား၏။ ပါရိစရိယံ၊ အလုပ်အကျွေးအဖြစ်သို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်ရ၏။

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ ၅ ပါးတို့သည်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ အာဝေဏိကာ၊ အသီးအခြားဖြစ်ကုန်သော၊ ယောက်ျားတို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော။ ယာနိ-ဒုက္ခာနိ၊ အကြင်ဆင်းရဲတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တာနိ-ဒုက္ခာနိ၊ ထိုဆင်းရဲတို့ကို။ ပုရိသေဟိ၊ ယောက်ျားတို့မှ။ အညတြေဝ၊ ကြဉ်၍သာလျှင်။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသည်။ ပစ္စနဘောတိ၊ ခံရ၏။’

ဤသို့ စသည်ဖြင့် သင်္ဂါယနာ ၃ တန်တင်သောကျမ်းတို့၌ တိုက်ရိုက်လာသည်လည်း တစ်ချက်။

လောကနိတိတွင်လည်း

‘ပတိကုလင်္ဂတာဉာတိ၊ ဝိယောဂါစ ဒဟရီဝ။

ဥတုနိ ဂမ္ဘိနီ ဇာယိ၊ သာဒရံ ပါရိစရိယာ။

ပုရိသေဟိ အညတြေဝ၊ ဒုက္ခာ မာတုဂါမဿိ မေ။’ ဟူ၍လာသည်။ အနက်ကား-

‘ဒဟရီဝ၊ အငယ်ကတည်းကလျှင်။ ပတိကုလင်္ဂတာ၊ လင်၏အိမ်သို့ လိုက်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဉာတိဝိရောဂါစ၊ ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။

‘ဥတုနိ၊ ‘ဥတု’ဟူသော အညစ်အကြေး တို့ကို ဆောင်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဂမ္ဘိနီ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဇာယိ၊ သားဖွားရခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ သာဒရံ၊ ရိုသေစွာ။ ပါရိစရိယာ၊ လင်ကို လုပ်ကျွေးရခြင်း လည်းကောင်း။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမအား။ ဣမေဒုက္ခာ၊ ဤဆင်းရဲတို့သည်။ ပုရိသေဟိ၊ ယောကျ်ားတို့မှ။ အညကြေဝ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။’

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုသောကြောင့် မီးယပ်နေသော ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသော ဆင်းရဲတို့ကို နှစ်ဆစ်တရာ ကမ္ဘာရှည်လျားသော်လည်း ယောကျ်ားတို့နှင့် မဆက်ဆံ။ မိန်းမတို့သာ ခံရသည်ကို ရည်တော်မူ၍ ‘နှစ်ဆစ်တရာ၊ ကမ္ဘာရှည်လျား၊ ကျင်လည်ငြားလည်း၊ ယောကျ်ားတစ်ရံ၊ မဆံဖူးလေ၊ မီးယပ်နေသား၊ အသေ တစ်တန်၊ ကိုယ်ဝန်လည်းစွဲ၊ ဆင်းရဲတိုင်ထိ၊ သားသည်မိတို့၊’-ဟု စပ်တော်မူသည် မှတ်ရမည်။

ဤပျို့၌ ‘နှစ်ဆစ်’ဟူသည် ‘တစ်ဖန်’ဆိုလိုသည်။

အဖန်အရာ၊ အဖန်အထောင် ကမ္ဘာရှည်လျားစွာ ကျင်လည်ငြားသော်လည်း ယောကျ်ားတို့နှင့် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မဆက်ဆံ။-ဟုလိုသည်။

‘နှစ်ဆစ်’ကား ရှေးစကား ဖြစ်သည်။ ထုံးကား-

ပါရမီတွင် ‘နံထောင်မိရင်၊ မကြင်နှစ်ဆစ်၊ နင့်မူညစ်ဟု၊ အပြစ်ရှိကြိုက်၊’ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဆုတောင်းခန်းတွင်လည်း- ‘ပေါင်းခြင်းအပြစ်၊ အမူညစ်ကြောင့်၊ နှစ်ဆစ်လူမှာ၊ မပြုလှာတည့်၊’ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

လောကသာရပျို့တွင်- ‘မလာနှစ်ဆစ်၊ မိုးကြိုးပစ်သို့၊ ရန်စစ်တို့ကို၊ ဖျောက်လွှင့်ဖြိုလျက်၊’ဟူ၍လည်းကောင်း။ ‘မဝံ့နှစ်ဆစ်၊ ကြိမ်ဖန်စစ်၍၊ အပြစ်အလျောက်၊ သုံးကြိမ်မြောက်မှာ၊’ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ထုံးရှိသည်။

‘တိုင်ထိ’ဟူသည်လည်း ရှေးစကား ဖြစ်သည်။ ‘ဆင်းရဲဒုက္ခ’ဆိုလိုသည်။

ထို့ကြောင့် ရွှေဟင်္သာပျို့တွင်- ‘တိုင်ထိနှလုံး၊ ဆုံးခဲ့ပြီးသော်၊’ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပုံတောင်နိုင်ဖွဲ့တွင်လည်း- ‘ရပ်စွန်ပြည်နား၊ မွှေချောက်ချားသည်၊ လူများနှလုံး တိုင်ထိတည်း။’ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဆုတောင်းခန်းတွင်- ‘တိုင်ထိထိုမှ၊ တွင်းဆုံကျသို့၊ ကြောင့်ကြဆယ်ကြိမ်၊ စိုးရိမ်များဖန်၊ ကြောက်ကြိုက်သန်လျက်၊ ယူပြန်မသာ၊ စိုက်ခေါ်ကာနှင့်၊’ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ထုံးရှိသည်။

၂၀-သားရရာသည် အင်္ဂါ ၃ ပါး၊ ၈ ပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘သားရရာသည်၊ အင်္ဂါသုံးပါး၊ အကြောင်းအားဖြင့်၊’ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်ကိုလည်း သားရ ရာသည် အင်္ဂါ ၈ ပါးပင် ရှိသေးသည်။-ဟု ဆိုကြပါသည်။ ၃ ပါး၊ ၈ ပါးကိုပင် သိလိုပါသည်။ ‘သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ။’ဟူ၍ ဟောတော်မူပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သားရရာသည် အင်္ဂါ ၃ ပါး၊ ၈ ပါးကို သိလိုပါသည်။-ဟု မေးလျှောက်ရာ၌ မိဘတို့၏ စည်းဝေးခြင်း၊ ဥတုလာခိုက် ကြိုက်ခြင်း၊ ဖြစ်ထိုက်သောသတ္တဝါတို့ စုတေ့ခိုက် ကြိုက်ခြင်း။ ဤ ၃ ပါးကိုပင် ဆိုသည်။

အင်္ဂါ ၈ ပါးမှာမူကား အမိ ဥတုလာခိုက် ကြိုက်ခြင်း၊ သတ္တဝါတို့ စုတေ့ခိုက် ကြိုက်ခြင်း။-ဤ ၂ပါးကို လွှတ်ပြီးမှ

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgjoe.com

- မိဘတို့ အရွာစာရဖြင့် စည်းဝေးသည်ဖြစ်စေ၊
- ကာယသံသဂ္ဂ-ကိုယ်လက်နှီးနှောသည်ဖြစ်စေ၊
- ပုဆိုးကို စုပ်သည်ဖြစ်စေ၊
- သုတ်ကို သောက်သည်ဖြစ်စေ၊
- ချက်ကို သုံးသပ်သည် ဖြစ်စေ၊
- အဆင်းကို ရှူသည်ဖြစ်စေ၊
- အသံကို ကြားနာသည် ဖြစ်စေ၊
- အနံ့ကို ရှူသည်ဖြစ်စေ။

ဤအကြောင်းတို့ကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်ရာ-ယူရာသည်။

ကျမ်းဂန်တွင်မူကား-အကြောင်း ၃ ပါးကိုလည်း တခြား။ နောက် ၇ ပါးကိုလည်း တခြား သီးသန့်၍ လာသည်။

ဤစကားများကို ဝိနည်းပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသောကျမ်းတို့၌ လာသည်ကို ထောက်၍ သိရာသည်။

၂၁-သံသရာ၏ဖြစ်စအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘ပါရမီတွင်၊ မရှိအံ့သည်၊ တမည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့၊’ ဟူ၍ စပ်တော်မူချက်တွင် မြတ်စွာဘုရား မသိကောင်းသောအရာ မည်သည် မရှိရာပြီ။-ဟု ယူသင့်ပါသည်။

‘ပုဗ္ဗကောဋိ နပညာယတိ။’ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်၌လည်း- ‘သံသရာ၏အစကို မသိမမြင်ကြောင်း’ ကို ပါလာပြန်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် သံသရာ၏အစကို မသိမမြင် ရှိရလေသနည်း။

‘သဗ္ဗဓမ္မံ ဇနန သီလောတိ သဗ္ဗညူ။’ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ၊ သဗ္ဗညူတဉာဏ်တော်သည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတတ်သည်ဖြစ်ပါလျက် သံသရာ၏အစကို မသိမထင်ဆိုခြင်းကို မဆင်ခြင်နိုင်ပါ။

‘မထင်ရာရာ၊ ပုစ္ဆာနက်လေး၊ ခဲခက်မေး၍၊ နှေးနှေးညောင်းစောက်၊ ဆရာမှောက်၌၊ သောက်တုံရင်နို့၊ ခစားစို့လျက်၊ ကိုယ်ဖို့ပညာ၊ ပွားရစာကို၊ ရှာသော်လည်းကောင်း၊’ ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသောကြောင့် အသနားခံ လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁ရက် စနေနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက မေးလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသစ္စနာ။ ။ ‘လေးပါးအမိုက်၊ သုံးခန်းတိုက်၌၊ ဆောက်စိုက်တန်ဆောင်၊ ညှိထွန်းထောင်က၊ ရိပ်မှောင် စိုးစိ၊ မမှေးငြိသည့်၊ မရှိအံ့သည်၊ တစ်မည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့၊’ ဟူ၍ စပ်တော်မူသောကဗျာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘စတုဒ္ဒသီ၊ တိထိလက္ခယံ၊ ညဉ့်လယ်သန်းခေါင်၊ တိမ်တောင်ပိတ်ဆိုင်း၊ တောအုပ်မှိုင်း၊’-ဟု ဆိုအပ်သော အင်္ဂါ ၄ ပါး ‘အမိုက်ရှိသော ၃ ခန်းသောတိုက်တို့၌ တန်ဆောင်ဆီမီးဖြင့် ညှိထွန်းသည်ရှိသော်၊ တစိုးတစိ မငြိမမှေး အရိပ်မှောင် ကင်း၍၊ မရှိအံ့သည်ကိုသာ ထား၍ ထင်ရှားရှိသမျှကို မြင်လေသကဲ့သို့။-ဤကား တန်ဆောင်ဆီမီး ဖြစ်သော ဥပမာကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ဥပမေယျဖြစ်သော တေဝိဇ္ဇဉာဏ်တော်၊ အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်တို့ကို မဆိုလို။

ထို့ကြောင့် ‘မရှိအံ့သည်၊ အမည်သာလျှင်၊’ စကားကို ဥပမေယျဖြစ်သော ဉာဏ်တော်ကို မယူအပ်။ ဥပမာဖြစ်သော ဆီမီးတန်ဆောင်ကိုသာ ယူအပ်၏။

ဥပမာဖြစ်သော တန်ဆောင်ဆီမီးပင် မရှိအပ်သောဝတ္ထုကို ထား၍ ရှိကောင်းသမျှကို မြင်စေတတ်တပြီးကား ဉာဏ်တော်သည် အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ မရှိသောဝတ္ထုကိုသာ ထား၍ ရှိကောင်းသမျှသော် မြင်တတ်၏။ -ဟု ဥပမာ၊ ဥပမေယျဟပ်၍ ယူသော်ကား သဒိသုပစာရအားဖြင့် ယူကောင်းပေ၏။-ဟု ငါတို့ ဉာဏ်ထင်ပေသည်။

‘အနမတဂ္ဂါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗာကောဋီ န ပညာယတိ၊ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာ သံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတံ။’ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်သည် သံယုတ္တနိကာယ်အဝင် နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်တွင် သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော အနမတဂ္ဂသုတ် ဖြစ်သည်။

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံသံသာရော၊ ဤခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိအပ်သော အစ ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ ‘တဏှာ’တည်းဟူသော ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။ သန္ဓာဝတံ၊ ဤဘဝမှသည် ထိုဘဝသို့ ပြေးကုန်သော။ သံသရတံ၊ ဤဘဝမှသည် ထိုဘဝသို့ ပြောင်းကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗာကောဋီ၊ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်မသိ။’

ဤဒေသနာကို ကျမ်းဂန်သိမြင်ကုန်သော အချို့သောဆရာတို့လည်း ‘မသိအပ်သော အစရှိသော’ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသည်။ ‘စင်စစ် မရှိ’ဟူ၍ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။ ‘န ပညာယတိ။’-ဟူ၍သာ ဟောတော် မူသည်။ နတ္ထိကြိယာ၊ နတ္ထိပရိယာယ် မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ‘သံသရာ၏အစသည် ရှိ၏။ ရှိကောင်း၏။ ရှိတန်လေရာ၏။ ဘုရားသခင်ဉာဏ်တော်သည် သိ၏။ သိကောင်း၏။ သိတန်လေရာ၏။’-ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။

ထိုစကားကို ယုတ္တိနှင့်သာ ဆိုသည်။ အစရှိကြောင်းကို အာဂုံနှင့် မဆို။ ယခုမေးလျှောက်ရာ၌လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ‘န ပညာယတိ’ဟူ၍ ဟောတော်မူတိုင်း၊ ‘သံသရာ၏အစ၊ သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်စေကို သိအံ့လော၊ မသိအံ့လော။ အဘယ့်ကြောင့် မသိ ရှိလေသနည်း။’ဟူရာ၌-သိသည်၊ မသိသည် ၂ဌာနတွင် ‘မသိ’ဟူ၍သာလျှင် မှတ်အပ်၏။

ဘုရားဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် မမြင်မသိ ရှိလေပြန်သနည်း။-ဟူမူကား ဘုရားဖြစ်လျက်ပင် ဤကဲ့သို့ မသိကောင်း မမြင်ကောင်းသောအရာသည် အများပင်တည်း။ အဘယ်သို့ များသနည်း။

‘အသညသတ်ဘုံ၌ နာမ်တရား ရှိ၏။’ဟူ၍ မြင်တော်မမူ။

‘အရူပဘုံ၌ ရုပ်တရားရှိ၏။’ဟူ၍ မြင်တော် မမူ။

‘သုဒ္ဓါဝါသ ၅ ဘုံ၌ ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏။’ဟူ၍ မြင်တော်မမူ။

- 'အရူပဘုံ၌ သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ၏။' ဟူ၍ မြင်တော်မမူ။
- 'အဝီစိ၌ ဘုရားလောင်း ရှိ၏။' ဟူ၍ မြင်တော်မမူ။
- 'တစ်ပါးသောစကြဝဠာ၌ ဗျာဒိတ်ရပြီးသောဘုရားလောင်းတို့ ရှိသည်' ကို မြင်တော်မမူ။
- 'မိန်းမတို့သည် ၈ ပါးသော သမာပတ်ကို ရ၍၊ သေသော်လည်း ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံမှတစ်ပါး ရှေးဦးစွာ ခုန်ကျော်၍ အထက်ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သည်။' ကို မြင်တော်မမူ။
- 'ဗျိုင်းအမျိုး၌ အဖိုရှိသည်။' ကို မြင်တော်မမူ။
- 'နတ်ပြည်၌ တိရစ္ဆာန် ရှိသည်။' ကို မြင်တော်မမူ။
- 'အဝိဇ္ဇာတဏှာမှတစ်ပါး မူလဖြစ်ထိုက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို မြင်တော်မမူ။
- အာရမ္မဏပစ္စည်းမထိုက်သော ပရမတ္ထတရားကို မြင်တော်မမူ။
- အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ အနန္တရူပ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်ထိုက်သော ရုပ်တရားကို မြင်တော်မမူ။
- အာရမ္မဏ၊ ဥပနိဿယ၊ ကမ္မ၊ အတ္ထိ။ ဤပစ္စည်းတို့၌ မဝင်သော ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းကို မြင်တော်မမူ။
- ၁၆ ပါးသော ဟာရ၊ ၅ ပါးသော နယ၊ 'သောဠသဝိဓ သုတ္တန္တ၊ အဋ္ဌဝိသ သာသနပ္ပဋ္ဌာန' ဟုဆိုအပ်သော နေတ္တိပေဋကောပဒေသနည်းတို့မှ ကင်းကောင်းသော ဓမ္မဒေသနာကို မြင်တော်မမူ။
- 'ဝိပတ္တိ ၃ ပါး၊ နာနတ္ထ ၄ ပါး၊ ဌာန ၈ ပါး' ဟု ဆိုအပ်သော မဟာနိဒ္ဒေသနည်းတို့မှ ကင်းကောင်းသော ဒေသနာနည်းကိုလည်း မြင်တော်မမူ။
- ဤမှတစ်ပါးလည်း အများပင်ရှိသင့်သေးသည်။

ဤကဲ့သို့ မြင်တော်မမူခြင်းသည်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အရာကျဉ်းသောကြောင့် မြင်တော်မမူသည် မဟုတ်။

အသညသတ်ဘုံမှ နာမ်တရားလည်း ထင်ရှားမရှိ၊ အရူပဘုံ၌ ရုပ်တရားလည်း ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာ မမြင်လေသည်။

ကောင်းကင်ပြင်၌ အရေး သားသော်လည်း ထိုအရေးကို မမြင်ရခြင်းသည်ကား အရေးသည်ပင် ထင်ရှား မရှိသောကြောင့်သာ မမြင်ရသကဲ့သို့၊ အသညသတ်ဘုံ၌ နာမ်တရား၊ အရူပဘုံ၌ ရုပ်တရားတို့ကို မြင်တော် မမူခြင်းသည် ထိုဘုံတို့၌ ထိုတရားတို့သည် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာ မြင်တော်မမူ။-ဟု သိအပ်၏။

ထို့အတူလည်းကောင်း သံသရာ၏အစကို မသိအပ်။ သံသရာစက်၏ရှေ့အစွန်းကို မြင်တော်မမူ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်ကား သံသရာဝဋ်၏အစ၊ သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်စေ မရှိ။ ဤသို့မရှိသောကြောင့်သာ 'မမြင်' ဟူ၍ မှတ်အပ်သည်။

သံသရာ၏ဖြစ်စေ၊ သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်စေ၊ ဝဋ်တရားတို့၏ဖြစ်စေသည် အကယ်၍ ကာလအခွန် အပိုင်းအခြား ထင်ရှားရှိသည် ဖြစ်အံ့။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် 'မမြင်နိုင်သည်' ဟူ၍ မရှိရာ။ မြင်နိုင်သည် သာလျှင်တည်း။ -ဟု မှတ်ရမည်။

'မရှိအပ်သည်၊ တစ်မည်သာလျှင်၊ ကြည့်ကမြင်သို့၊' ဆိုသောစကားမှာလည်း 'မရှိ' ဟူသော တစ်မည်ကိုသာလျှင် 'မမြင်' ဟူသော စကားတစ်ရပ်။ ထိုမှတစ်ပါး 'ထင်ရှားရှိသည်' ဟူသမျှကို ကြည့်ကာ မြင်လေသည်ချည်း။-ဟူသော စကားတစ်ရပ်။ ဤ ၂ ရပ်ကိုခွဲ၍ အဓိပ္ပာယ်ယူရမည်။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ ‘စိတ်စေတသိက်’ ဟုဆိုအပ်သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည် ‘အာရုံ ၆ ပါးတရား’ ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စည်းတရားကိုသာ အာရုံပြုနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌

‘ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ။ ။ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ။ ။ရသာယတနံ ဇိဝှာဝိညာဏဓာတုယာ။ ။ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ။ ။ရူပါယတနံ။ သဒ္ဓါယတနံ။ ဂန္ဓာယတနံ။ ရသာယတနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ သဗ္ဗေဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံ သမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။ ။ယံယံဓမ္မံ အာရမ္မ ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ။ တေတေဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။’ -ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌လည်း-

သဗ္ဗသမ္ပိ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏဘူတာဓမ္မာ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။’ -ဟူ၍ ဆိုသည်။

အာရုံ ၆ ပါးတရား ထင်ရှားရှိမှ အာရမ္မဏိကဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တရားတို့သည် အာရုံပြုနိုင်သည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်သည်လည်း ရှေးအတိတ်၌ သံသရာ၏ဖြစ်စေ ထင်ရှားရှိမှ အာရုံ ပြုနိုင်ရာသည်။

‘သံသရာ၏အစ မရှိ’ ဟူသော အဘိဓမ္မာမူလဋီကာ၌- ‘အနမတဂ္ဂေါတိ အညာတဂ္ဂေါ။’ ဟု ဖွင့်သည် မဟုတ်လော။

နတ္ထိကြိယာနှင့် ‘မဖွင့်တကား။’ ဟူအံ့။ မူလဋီကာဆရာ ဖွင့်ခြင်းသည်ကား သံသရာ၏အစ ရှိသော ကြောင့် နတ္ထိကြိယာနှင့် မဖွင့်သည် မဟုတ်။ မူလဋီကာဆရာမှာ အနမတဂ္ဂပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ သိစေလို၍ ‘အညာတဂ္ဂေါ’ ဟု ဖွင့်လေသည်။ ဝဇ္ဇအာဒိပရိစ္ဆေဒ သံသာရပုဗ္ဗကောဋီ ဝိနိစ္ဆယကိုဖွင့်သည် မဟုတ်။-မှတ်ရမည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း ‘အနမတဂ္ဂေါတိ။’-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကို ဖွင့်သော သံဝဏ္ဏနာပုဒ်ဖြစ်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်ကပင် ‘အစ မရှိကြောင်း’ ကို ဟောတော်မူသောပါဠိ ဖြစ်ရကား၊ ‘အညာတဂ္ဂေါ’ ကိုလည်း ‘အစမရှိ’ ဟူသောအနက်ကိုသာ ယူရမည်။

‘သံသရာ၏အစ မရှိကြောင်း’ ကို အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း။-ဟူမူကား-

‘သံသာရသာဂရောနာမ။ ။ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ၊ ဓာတုအာယတနာနစ။ ။အဗ္ဗောဇ္ဇိန္ဒူ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိ။ ။ဧဝံ ဝုတ္တံ သံသာရဝဋ္ဋံ၊ သွာယံ ယသ္မာ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ ပုရိမာကောဋီ နပညာယတိ။ ။ဧတ္တကာနဉ္စိဝဿသတာနံ ဝါဝဿသဟဿာနံဝါ ဝဿသတသဟဿာနံဝါ ကပ္ပသတာနံဝါ ကပ္ပသဟဿာနံဝါ ကပ္ပသတသဟဿာနံဝါ မတ္တကေသတ္တာဥပ္ပန္နာ၊ တတောပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိဝါ အသုကဿနာမ ရညော ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ အသုကဿ နာမ ဗုဒ္ဓဿ ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိဝါ အယံပရိစ္ဆေဒေါနတ္ထိ။ ပုရိမာဘိက္ခဝေ ကောဋီနပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ ဣတောပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာနာဟောသိ၊ အထပစ္ဆာ သမဘူဝီတိ။ ။ဣမိနာ ပန နဇယန အယံ သံသာရ သာဂရော အနမတဂ္ဂေါ။’ အနက်ကား-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘သံသာရသာဂရောနာမ၊ ‘သံသာရ သာဂရ’မည်သည်ကား။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ၊ ဓာတု အာယတနာနစ။ အပ္ပောစ္ဆိန္နံ ဝတ္တမာနာ။ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိတိ။ ခန္ဓာနဉ္စ။လ။ ပဝုစ္စတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သံသာရဝဋ္ဋံ၊ သံသာရဝဋ်သည်။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ ‘သံသာရသာဂရ’မည်၏။

‘ခန္ဓာနဉ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏လည်းကောင်း။ ဓာတုအာယတနာနစ၊ ဓာတ်အာယတနတို့၏ လည်းကောင်း။ အပ္ပောစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပါဠိ၊ အစဉ်ကို။ သံသာရောတိ၊ ‘သံသာရ’ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

‘သွာယံ သောအယံ သံသာရော၊ ထို သံသာရဝဋ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဣမေသံ သတ္တာနံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋီ၊ အစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ မည်၏။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဧတ္တကာနံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဿသတာနံဝါ၊ အနှစ် ၁၀၀ တို့၏ လည်းကောင်း။ ဝဿသဟဿာနံဝါ၊ အနှစ် ၁၀၀၀ တို့၏ လည်းကောင်း။ ဝဿသတသဟဿာနံဝါ၊ အနှစ် ၁ သိန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတာနံဝါ၊ ကမ္ဘာ အရာတို့၏ လည်းကောင်း။ ကပ္ပသဟဿာနံဝါ၊ ကမ္ဘာ အထောင်တို့၏ လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿာနံဝါ၊ ကမ္ဘာ အသိန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ မတ္တကော၊ အထက်၌။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ နာဟောသံ၊ မဖြစ်ဖူးကုန်။

‘ဣတိဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အသုကဿနာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ရညော၊ မင်း၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အသုကဿနာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်တော်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ နာဟောသံ၊ မဖြစ်ဖူးကုန်။ ဤတိဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အယံပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဤသို့သောအပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။’

ဘုရားပါဠိတော် ‘ပုရိမာဘိက္ခဝေ’ စသောပါဠိကိုလည်း သာဓကဆောင်၏။ အနက်ကား-

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣတော၊ ဤကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ နာဟောသံ၊ မဖြစ်ဖူးလေ။ အထပစ္စာ၊ ထိုနောက်မှ။ သမဘဝိ၊ ဖြစ်ဖူးလေပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋီ၊ အစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။ ဣမိနာပနနယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အယံ သံသာရ သာဂရော၊ ဤ သံသာရသာဂရသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိအပ်သောအစ ရှိသည်လျှင်ကတည်း။’

ဤသို့ အဋ္ဌသာလိနီကျမ်း၌ ‘အယံပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ’-ဟူ၍ တိုက်ရိုက် နတ္ထိကြိယာနှင့် ပြပြီးလျှင်၊ ‘ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋီ န ပညာယတိ။’ ဟူသော သာဓကပါဠိကို ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ‘နပညာယတိ’၏ အနက်သည် နတ္ထိကြိယာပင် ဖြစ်သည်။

ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာတွင်လည်း

‘အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိတိ ဝုတ္တတ္တာ အဝိဇ္ဇာဒီနိ ဒွါဒသပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ ယမေကံ ကပွံ ဂဟေတွာ ဣတောပဋ္ဌာယ ဣမေဓမ္မာ ဥပ္ပန္နာ၊ တတောပုဗ္ဗေ နာဟောသုန္တိ တာဒိသံကာရဏံ နတ္ထိ။ အာဒိ ကောဋီယေဝ နတ္ထိဘာဝေနေဝ အနမတဂ္ဂါယံ ဘိက္ခဝေသံသာရောတိဝုတ္တံ။ ဧဝံပုရိမကောဋီယာ အဘာဝေန။’ ဟူ၍ နတ္ထိကြိယာနှင့်ပင် ဆိုသည်။

နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ နန္ဒိယာဝဋ္ဌ နည်းအဖွင့်တွင်လည်း

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘တတ္တ ပုဗ္ဗကောဋိ ပညာယတိ အသုကဿနာမဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အသုကဿ ဝါ စက္ကဝတ္တိနောကာလေ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာစ ဥပ္ပန္နာ၊ တတောပုဗ္ဗေနော ဟောသီတိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာနံ နတာဝပုရိမာပုရိမာမရိယာဒါ ဥပလတ္တတိ။ တသ္မာအနမတဂ္ဂတ္တာ သံသာရဿ နဥပလတ္တတိ။’ ဟူ၍ နဥပလတ္တတိကြိယာနှင့် ဆိုသည်။

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စသောကျမ်းတို့၌ အရဟံ အဖွင့်တွင်
‘တိဘဝရထေ သမာယောဇိတံ အနာဒိ ကာလပ္ပဝတ္တံ သံသာရ စက္ကံ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဝိမတိဝိနောဒနိတွင်လည်း
‘အနမတဂ္ဂန္တိ အနုအနုအမတဂ္ဂံ။ သဗ္ဗထာ အနုဂစ္ဆန္တေဟိ အညာတကောဋိကန္တိ အတ္ထော။’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဇိနာရလင်္ကာတွင်လည်း
‘အနာဒိကာလဂတ နာမရူပိနံ၊ ယထာသကံ ဟေတုဖလပဝတ္တိနံ၊ တဗ္ဘာဝ ဘာဝတ္တဘိသမ္ဘုဂန္တာ၊ နာနာ ဝိပလ္လာသမနုပ္ပဝိဋ္ဌာ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ရကား၊
‘သံသရာ၏အစ မရှိ’ ဟူ၍သာ မှတ်အပ်သည်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌- ‘တေဘူမိက မနာဒိကံ။’ ပါဠိကိုလည်း ‘ဣစ္စေဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာဗန္ဓံ၊ လည်သော။ အနာဒိကံ၊ အစကင်းသော။
(တစ်နည်းကား- မသိအပ်သော အစရှိသော။) တေဘူမိကံ၊ ၃ ပါးသောဘုံ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဝဋ်၊ ၃ ပါးသော ဝဋ်ကို။’-ဟူ၍ နန်းကျောင်းချရိုး၊ ဒက္ခိဏာဝန်ချရိုး၊ ဆားလင်းကြီးချရိုးတို့၌ ယောဇနာကုန်သည်။

‘အာဗန္ဓံ အဝိစ္စိနံ။ အနာဒိကံ အာဒိရဟိတံ။’ ဟူ၍လည်း အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ၌ ဖွင့်တော်မူသည်။
အာဒိရဟိတံ၌ ‘အစကင်းသည်’ ဆိုလျှင်၊ ‘အစမရှိ’ ဟူ၍သာ မှတ်အပ်သည်။

ထိုသို့ အစကင်းသောကြောင့် ‘သံသရာ၏အစသည် အဘယ်ကစ၍ ဖြစ်သနည်း။’-ဟု မေးသည်ရှိသော်၊ ထိုအမေးကို ‘မဖြေအပ်’ ဟူ၍ ပြလိုသောကြောင့် နေတ္ထိပါဠိတော် အဋ္ဌဝိသသုတ္တန္တသာသနပ္ပဋ္ဌာန အဝိဿဇ္ဇနိယ အရာတွင်

‘ပုဗ္ဗကောဋိနပညာယတိ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံသတ္တာနံ တဏှာ သံယောဇနာနံ သင်္ကါနိရယံ သင်္ကတိရစ္ဆာနယောနိ သင်္ကပေတ္တိဝိသယံ သင်္ကိ အသုရယောနိ သင်္ကိဒေဝေ သင်္ကိမနုဿေသန္တာဝိတံ သံသရိတံ။ ကတမာပုဗ္ဗကောဋိတိ အဝိဿဇ္ဇနိယံ။’

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ နိဝရဏရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာသံယောဇဉ် ရှိကုန်သော။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံသို့။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံသို့။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ အသုရယောနိ၊ အသုရာဘုံသို့။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ ဒေဝေ၊ နတ်ပြည်သို့။ သင်္ကိ၊ တစ်ကြိမ်။ မနုဿေ၊ လူ့ပြည်သို့။ သန္တာဝိတံ၊ ပြေးကုန်သော။ သံသရိတံ၊ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗကောဋိ၊ ရှေ့ဖြစ်သောအစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်မသိ။ သာပုဗ္ဗကောဋိ၊ ထိုအရှေ့စွန်းသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆနံ၊ ဤသို့တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏ အမေးကို။ အဝိဿဇ္ဇနိယံ၊ မဖြေအပ်။’ ဤနေတ္ထိပါဠိတော်၌ ‘အစကို

မေးသည်ရှိသော် မဖြေအပ်။’ ဟုပြုပြီးလျှင်၊ ‘နပညာယတီ’ ဟူသောဒေသနာသည် သာဝကတို့ဉာဏ်ကိုသာ ရည်သည်။ ဘုရားဉာဏ်မှာ ‘မထင်မသိ’ ဟူ၍ မရှိပြီ။-ဟု ‘နပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေန၊’ ဟူ၍ တက်ပြန်သည်။

‘သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ဉာဏ်ချို့ခြင်းကြောင့်။ နပညာယတီတိဒေသနာ၊ ‘နပညာယတီ’ ဟူသော ဒေသနာကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဉာဏဝေကလ္လေန၊ ဉာဏ်ချို့ခြင်းကြောင့်။ နပညာယတီတိဒေသနာ၊ ‘နပညာယတီတိ’ ဟူသော ဒေသနာကို။ နကတာ၊ မပြုအပ်။’

ဤသို့ဆိုပြီးမှ ဘုရားဒေသနာတော်သည် မိမိကို ကပ်၍ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာ၊ သူတစ်ပါးကို ကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာ။-ဟု ၂ ပါးရှိကြောင်းကို ပြပြန်လို၍

‘ဒုဝိဓာ ဘဂဝန္တာနံ ဒေသနာ အတ္တုပနာယိကာစ ပရူပနာယိကာစ။ နပညာယတီတိ ပရူပနာယိကာ။ နတ္ထိပုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာတိ အတ္တုပနာယိကာ။’-ဟူ၍ တက်ပြန်သည်။

‘အပညာယတီ’ ဟူသောဒေသနာကား သူတစ်ပါးကို ကပ်၍ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာတည်း။

‘နတ္ထိပုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဒေသနာ အဝိဇာနနာ’ ဟူသော ဒေသနာကား ကိုယ်တော်ကို ကပ်၍ ညွှန်ခြင်းရှိသော ဒေသနာမည်၏။-ဟူသတည်း။

ဤသို့ ဒေသနာ ၂ ပါးရှိသည်တွင် သာဝကတို့ကိုသာ ရည်၍ ‘နပညာယတီ’ ဟူသောဒေသနာကို ပြ၏။ ကိုယ်တော်ကိုရည်၍ မပြဆိုသောစကားသည် တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ယူသော်၊ ‘သူတစ်ပါးသာ မသိသည်။ ဘုရား ဖြစ်လျှင် သံသရာ၏ဖြစ်စ အဝိဇ္ဇာတဏှာ၏ဖြစ်စ၊ သတ္တဝါတို့၏ပုဗ္ဗကောဋီကို သိ၏၊ ထင်၏။’-ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။

ထိုသို့ရောက်သော်လည်း နေတ္ထိဋီကာ၌ နယသမုဋ္ဌာနအဖွင့်တွင်

‘ပုဗ္ဗကောဋီ နပညာယတီတိစတ္ထ ယံဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ပရတော ပဋ္ဌာနကထာယံ အာဝိဘဝိဿတိ။’ ဟု သာမညဆို၍ ဋီကာတွင် စင်ကြယ်စွာ မဖွင့်ခဲ့။ ထိုသို့မဖွင့် သောအလိုကား ‘အဋ္ဌကထာက ဖွင့်သောအတိုင်း စကားငြိမ်သက်ပြီ။’ ဟူ၍ မဖွင့်လေသည်။-ဟု ယူရန်ရှိသည်။

အဋ္ဌကထာတွင်ကား ‘ကတမာ ပုရိမာကောဋီတိ အဝိဿဇ္ဇနီ ယန္တိ ကတမာ ပုဗ္ဗကောဋီတိ ကေနစိ ကတံ ပုစ္ဆနံ အဝိဿဇ္ဇနီယံ။’-ဟူ၍ ဆိုသည့်အလိုကား၊

‘ကတမာပုရိမာ ကောဋီတိ အဝိဿဇ္ဇနီယံ’-ဟူ၍ ပါဠိတော်လာသည်ကား-

‘ပုဗ္ဗကောဋီသည် အဘယ်နည်း။-ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏ မေးမြန်းခြင်းကို မဖြေအပ်။-ဟုလိုသည်။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာပါဠိတော်၌ အရှင်မဟာကစွည်းထေရ်သည် ‘သံသရာ၏အစ ပုဗ္ဗကောဋီကို မေးသည်ရှိသော် မဖြေအပ်။’ ဟူ၍ ဆို၏။

ဖြေသည်ရှိသော် ‘ဝစီဒုစရိုက်စသည် ဖြစ်အံ့သောကြောင်း’ ကြောင့်လော။ အစဖြစ်ဦး ထင်ရှားရှိလျက် ‘သတ္တဝါတို့ မသိစကောင်းသောကြောင့်’ လော။ ဤသို့ စုဒ်ထုတ်ဖွယ်ရှိ၍- ‘ကသွာ သံသာရဿ ပုရိမာယ ကောဋီယာ အဘာဝတော။’ ဟူသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mg yoe . com

‘ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ အဝိဿဇ္ဇနိယံ၊ မဖြေအပ်သနည်း။-ဟူမူကား။ သံသာရဿ၊ သံသရာ၏။ ပုရိမာယ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဠိယာ၊ အစွန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်တည်း။’

ထို့နောင်မှ ရှေ့အစွန်း မရှိကြောင်းကို သာဓကဆောင်လိုပြန်သောကြောင့် ‘တေနဝါဟ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဠိ န ပညာယတီတိ။’ ဟူ၍ဆိုလေသတည်း။

ထိုသာဓကပါ၌- ‘နပညာယတီ’ သဒ္ဒါကို မသိရုံမမြင်ရုံမျှ ကိုသာ ယူရမည်လော။-ဟူမူကား ‘တတ္ထ န ပညာယတီတိ န ဒိဿတိ။ န ဥပလဗ္ဘတီတိ အတ္ထော။’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘နပညာယတီ’ ဆိုသည်ကား အစကိုပင် မရကောင်း၊ မရအပ်။ အယံပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။-ဟူသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ ‘အပိုင်းအခြားပင်မရှိ’ ဆိုလိုသတည်း။

ဤသို့ နေတ္ထိအဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာဆရာ-၂ ပါးပင် ‘အစမရှိကြောင်း။ အစ မရအပ် ကြောင်း။’ ကို ပြတိုင်းမှတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ချရမည်။

ယင်းသို့သော် ယခင် နေတ္ထိပါဠိတော်၌ သာဝကတို့အား ဉာဏဝေကလ္လဖြစ်သောကြောင့် ‘နပညာယတီ။’ ဟု ဟောတော်မူသည်။-ဟူ၍ ဆိုသည် မဟုတ်လော။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ နပညာယတီကား အဘယ်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြလိုသနည်း။-ဟူမူ ‘နပညာယတီတိ သာဝကာနံ ဉာဏဝေကလ္လေနာတိ။’ ဟု မိန့်သတည်း။ ‘နပညာယတီ’ ဟူသော ပါဠိတော်ကို သာဝကတို့ ချို့တဲ့ဉာဏ်ကြောင့် တစ်ပါးသောသူတို့၏ ဉာဏ်အရာ မဟုတ်လေ။ ဤအနက်ကို ရည်၍ ‘နပညာယတီ’ ဟူ၍ ဟောတော်မူလိုသည် ဆိုလိုသည်။

‘သာဝကတို့၏ ဉာဏဝေကလ္လဖြစ်သောကြောင့် အရာမဟုတ်၍ မသိလျှင် ရှိတန်စေ။ ဘုရားသခင်သည် မသိကောင်းသောတရား ရှိလေသေးသလော။’ -ဟု စုဒ္ဒါရိရကား၊

‘နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာန နာတိ။’-ဟူသောပါဠိကို တက်သတည်း။ ‘ဘုရားတို့အား မသိသော တရားမည်သည် အဘယ်မှာ ရှိတော့မည်နည်း။ သိလေမြင်လေသည်ချည်းသာတည်း။’ ဟုလိုသတည်း။

‘မသိသောမည်သည် မရှိ’ဆိုပြီး၊ ‘သံသရာ၏အစကို သိပါ၏လော။’ သာဝကတို့မှာ ဉာဏဝေကလ္လ ဖြစ်သည်။ ဘုရားတို့မှာ ဉာဏဝေကလ္လ မဟုတ်။

‘န ပညာယတီ’ ဟူသော ဒေသနာတော်သည်လည်း အတ္ထုပ္ပနာယိကဒေသနာ မဟုတ်။-ဟူ၍ ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်။ ဘုရားသခင်မှာ သိသကဲ့သို့ အနက်ရောက်သည်။

‘ဘုရားသခင် သိပါ၏လော။’ စုဒ္ဒါရိရကား
‘ပုရိမာယ ကောဠိယာ အဘာဝတော ဧဝ န ပညာယတိ၊ န တတ္ထ ဉာဏဿ ပဋိဃာတောတိ ဒဿေတိ။

တမ္ပန အတ္ထိ တံ အညေသံ အပ္ပမေယျမ္ပိ ဘဂဝတော န အပ္ပမေယျန္တိ ဘဂဝတော သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတ ဉာဏံ။-ဟူ၍ မိန့်သတည်း။

‘ပုရိမာယကောဠိယာ၊ ရှေ့အစွန်း၏။ အဘာဝတော ဧဝ၊ မရှိသောကြောင့်သာလျှင်။ န ပညာယတိ၊ မထင်နိုင်။ တတ္ထ၊ ထိုမထင်နိုင်ရာ၌။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်တော်အား။ ပဋိဃာတော၊ တားမြစ်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ယမ္ပန၊ အကြင်တရားသည်ကား။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုတရားကို။ အညေသံ၊

တစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့အား။ အပ္ပမေယျမ္ပိ၊ မနှိုင်းရှည်နိုင်သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ အပ္ပမေယျံ၊ မနှိုင်းရှည်နိုင်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပမေယျ၊ မေဝ၊ နှိုင်းရှည်နိုင်သည်လျှင်ကတည်း။ ဘဂဝတော၊ အား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောတရား၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏံ၊ မပိတ်မပင်သောဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

‘ရှေ့အစွန်း’ဟူသောအာရုံသည် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မသိချေ။ ထိုသို့မသိခြင်း၌ ဉာဏ်တော်အား ပိတ်ပင်သည်မဟုတ်။-ဟူသောအနက်ကို ပြ၏။

အကြင်တရားသည် ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုတရားကို သူတစ်ပါးတို့သည် မနှိုင်းရှည်နိုင်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားကား နှိုင်းရှည်နိုင်၏။ ခပ်သိမ်းသော တရား၌ မြတ်စွာ ဘုရားအား မပိတ်မပင်သောဉာဏ်တော်သည် ရှိ၏။-ဟူလိုသတည်း။

ထို့ကြောင့် ‘ဘုရား မသိ’ဆိုသော်လည်း ဉာဏ်တော် အရာကျဉ်းသောကြောင့် မဟုတ်။ သံသရာဝဋ်ကပင် အစရှာ၍ ရစကောင်းသောအရာ မဟုတ်။ သံသရာဝဋ်၏ အစကပင် ထင်ရှားရှိသည်မဟုတ်သောကြောင့် ကောင်းကင်ပြင်၌ အရေးအသားကို ရှာ၍ မရကောင်းသကဲ့သို့၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရာဂတိကို ရှာ၍မရကောင်းသကဲ့သို့ စကြဝဠာအနန္တ၏ အဆုံးအစကို ရှာ၍ မရကောင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ‘ဉာဏ်တော်ဖြင့်မမြင်နိုင်’ မှတ်ရမည်။

၂၂-ခြင်္သေ့တို့ ကြီး,အငယ်ပမာဏအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ခြင်္သေ့တို့၏ အကြီး,အငယ်, ရုပ်သဏ္ဍာန်တို့သည် အဘယ်တိရစ္ဆာန်ပမာဏ ရှိမည်၊-ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် တပို့တွဲလဆန်း ၁ရက် တနင်္လာနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ခြင်္သေ့တို့၏အကြီး, အငယ်, ရုပ်သဏ္ဍာန်တို့သည် အဘယ်တိရစ္ဆာန်ပမာဏ ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။-ဆိုရာ၌

‘ဟံသာကောဇ္ဇာ မယူရာစ၊ ဟတ္ထိယော ပသဒါမိဂါ။

သဗ္ဗေပိ သီဟဿ ဘာ ယန္တိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတာ။ ။’-ဟူ၍ ဒုကနိပါတ် ကေဠိသီလဇာတ်တွင် ဟောတော်မူသည်။

‘နတ္ထိ ကာယသ္မိံ တုလျတတိ၊ သရီရေ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ယဒိ ဘဝေယျ မဟာသရီရာ၊ ဟတ္ထိနော စေဝ ပသဒါမိဂါစ။ သီဟံ မာရေယျံ။ သီဟောစ ဟံသာဒယော ခုဒ္ဒကသရီရေယေဝ မာရေယျ။ ယဒိ ဧဝံ ခုဒ္ဒကာ ယေဝ သီဟဿ ဘာယေယျံ။ န မဟန္တာ။ ယသ္မာ ပနေတံ နတ္ထိ။ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ တေ သီဟဿ ဘာယန္တိ။ ။’၎င်းဇာတ် အဋ္ဌကထာ

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၂၀၂။

‘ဟံသာစ၊ ဟင်္သာတို့သည် လည်းကောင်း။ ကောဇ္ဇာစ၊ ကြိုးကြာတို့သည် လည်းကောင်း။ မယူရာစ၊ ဥဒေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဟတ္ထိယောစ၊ ဆင်တို့သည် လည်းကောင်း။ ပသဒါစ’၊ ချေတို့သည် လည်းကောင်း။ မိဂါစ၊ ကြွင်းသောသားတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေပိ၊ ခပ်သိမ်းသောသားတို့သည်လည်း။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ ကာယသ္မိ၊ ကိုယ်၌။ တုလျတာ၊ ပမာဏအဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

‘နတ္ထိ ကာယသ္မိ တုလျတာတိ၊ ‘နတ္ထိ ကာယသ္မိ တုလျတာ’ဟူသည်ကား။ သရီရေ ကိုယ်၌။ ‘ပမာဏံနာမ၊ ‘ပမာဏ’မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိဘဝေယျ၊ ကိုယ်၌သာ ပမာဏ ဖြစ်ငြားအံ့။ မဟာသရီရာ၊ ကြီးသောကိုယ် ရှိကုန်သော။ ဟတ္ထိနောစ၊ ဆင်တို့သည် လည်းကောင်း။ ပသဒါစ၊ ချေတို့သည် လည်းကောင်း။ မိဂါစ၊ ကြွင်းသောသားတို့သည် လည်းကောင်း။ သီဟံ၊ ခြင်္သေ့ကို။ မာရေယျ၊ သတ်ကုန်ရာ၏။ သီဟောစ၊ ခြင်္သေ့သည် လည်း။ ဟံသာဒယော၊ ဟင်္သာ အစရှိကုန်သော။ ခုဒ္ဒကသရီရေယေဝ၊ ငယ်သောကိုယ်ရှိသော တိရစ္ဆာန်တို့ကို သာလျှင်။ မာရေယျ၊ သတ်ရာ၏။

‘ယဒိဇံ၊ အကယ်၍ ဤသို့ သတ်သည်ရှိသော်။ ခုဒ္ဒကာယေဝ၊ ငယ်သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်သာလျှင်။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယေယျ၊ ကြောက်ကုန်ရာ၏။ မဟန္တာ၊ ကြီးသောသားတို့သည်။ နဘာယေယျ၊ မကြောက်ကုန်ရာ၊ ယသ္မာပန၊ အကြင့်ကြောင့်ကား။ သရီရေ ကိုယ်၌။ ဧတံ၊ ထိုပမာဏသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တေပိ၊ ထိုသားတို့သည်လည်း။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။’ -ဟူ၍လာသည်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်တွင်လည်း-

‘ဟံသာ ကောဇ္ဇာ မယူရာစ၊ ဟတ္ထိယော ပသဒမိဂါ။ သဗ္ဗေ သီဟဿ ဘာယန္တိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိ တုလျတာ။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ဒဟရော စေပိ ပညဝါ။ သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိ၊ နေဝဗာလော သရီရဝါတိ။’ ဟူ၍ ၎င်းနည်းတူ လာသည်။

ဤသို့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆင်၊ ချေ၊ သမင် စသော သားမျိုး တို့သည် ခြင်္သေ့ထက် ကြီးကုန်၏။ ဟင်္သာ စသောတိရစ္ဆာန်တို့သည် ခြင်္သေ့အောက် ငယ်ကုန်၏။ -ဟုဆိုသဖြင့်၊ ယခုအခါ ‘ချေ’ဟုခေါ်ဝေါ်သော သားမျိုးတို့အောက် ငယ်ကုန်၏။ -ဟု သိအပ်၏။

၂၃-သတ္တဋ္ဌာနစေတီတော်တို့၏ မဟာဗောဓိမှ အက္ခရာအဝေးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ သတ္တဋ္ဌာန စေတီတော်တို့၏ မဟာဗောဓိမှ အက္ခရာအဝေးတို့သည် ၁၉ လံ ကွာသည်။ ၄၅ လံ ကွာသည်။ -ဆိုသည့်အရာများသည် ညီညီညွတ်ညွတ်မရှိပါ။ ဝေးလျှင် ဝေးချင်း၊ နီးလျှင် နီးချင်းသာ ရှိရပါမည်။ ကျမ်းဂန် ထွက်ဆိုသည့် အက္ခရာအဝေးကိုလည်း သိလိုပါသည်။

၁။ အာယာရာမအဘိဓာန်ရှိသည့် ပသဒကို သမင်ပြောက်ဟုဆို၏။ ယင်းသမင်ပြောက်ဟူသည် သစ်ကုလားအုပ်ကိုဆိုသည်ဖြစ်လျှင် ခြင်္သေ့ထက် အရပ်ပိုမြင့်သဖြင့် ယုတ္တိရှိ၏။ -ဟု ယူရာသည်။ ချေကား အကောင်ငယ်ဖြစ်သဖြင့် ခြင်္သေ့ထက်ကြီးသည်ဆိုခြင်းမှာ ယုတ္တိမရှိလှချေ။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သတ္တဋ္ဌာနစေတီတို့သည် ဗောဓိမှ အက္ခာအဝေး ၁၉ လံ ကွာသည်။ ၄၅ လံ ကွာသည်။-
ဆိုကြသည့်အရာသည် ညီညီညွတ်ညွတ်မရှိပါ။ ဝေးလျှင် ဝေးချင်း၊ နီးလျှင် နီးချင်း ရှိရပါမည်။
-ဆိုရာ၌

‘ဧဝံဗောဓိ သမိပေယေဝ စတ္တာရိသတ္တာဟာနိ ဝီတိနာမေတွာ ပဉ္စမေ သတ္တာဟေ ဗောဓိရက္ခမူလာ
ယေန အပေါလနိဂြောဓော။ တေနပသကံမိ။ ။’ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာ။

၎င်းနည်းတူ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ အပဒါနိအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်နှင့် အညီ၊

ပလ္လင်္ကသတ္တာဟ၊ အနိမိသတ္တာဟ၊ စင်္ကမသတ္တာဟ၊ ရတနာသရ သတ္တာဟ-ဤ ၄ ပါးတို့သည်
ဗောဓိပင်နှင့် နီးသည်။-ဟုဆိုသည်။

ဤ ၄ ပါးမှ ကြွင်းသော ၃ ဌာနသတ္တာဟတို့သည် မဟာဗောဓိပင်နှင့် ဝေးသည်။-ဟူ၍ ဗျာတိရေက
လှန်သော အားဖြင့် သိသာသည်။

သည်ကိုရည်၍ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး-ချီသော တံတားဦးတည်တွင်-

‘လေးပါးဌာန၊ ဤဆည်မျှကား၊ ချက်မအောင်မြေ၊ ဗုဒ္ဓဟေမှ၊ သမိပဟု၊ ဆောင်ထကျမ်းလာ၊ မှတ်အပ်
စွာသည်။’-ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘သုံးပါးညွှန်ပြ၊ ဤမျှဌာန်ကား၊ ကျမ်းဂန်ဆိုထ၊ စကားကျဖြင့်၊ ဇေယပလ္လင်၊ အောင်မြေပြင်မှ၊ ဒူရဟူဖွယ်၊
နားဝင်လွယ်သည်။’-ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်တော်မူသည်များကို ထောက်၍၊ ‘ပထမ ၄ ပါးသောဌာနသည်
ဗောဓိပင်နှင့် နီး၏။ နောက် ၃ ပါးသည် ဝေး၏။’-ဟူ၍သာ မှတ်ရာသည်။

‘၁၉ လံ ကွာသည်။ ၄၅ လံ ကွာသည်။’ဆိုသည်မှာ ကျမ်းဂန် မတွေ့ပေ။

၂၄-ဇေတဝန်ကျောင်းတော်အကြောင်း

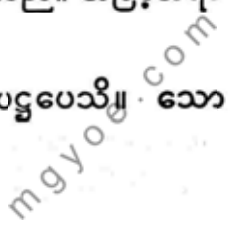
၂၄-ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရား စံနေတော်မူသော ဇေတဝန်ကျောင်းသည် ၈ မင်းပယ်စာခန့် ကျယ်သည်ကို
သိရပါသည်။ အမြင့်အရပ် ဘယ်မျှရှိမည်။ ဘုံဆင့် ဘယ်နှထပ် ရှိမည်။-ကို သိလိုပါသည်။

‘လေးပါးဓီရ၊ ပဏ္ဍိတစစ်၊ အနှစ်ပြည့်စွာ၊ ဆရာကောင်းထံ၊ ကျိုးနွံဆည်းကပ်၊ အပ်၊မအပ်ကို၊ တပ်တပ်သိမှု၊
ပုစ္ဆာပြု၍၊ ဗာဟုသစ္စ၊ သုတစိန္တာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ သုံးဖြာဉာဏ်ထူး၊ တတ်ဖူးရှေးခါ၊ ဝါသနာကြောင့်၊ ဖြစ်လာတော်
ငြား၊ ဂုဏ်မြောက်မြားဟု၊ တရားလမ်းကြီး၊ ခရီးသိတတ်၊ ရှေ့ညွှန်မှတ်သည်၊ မပြတ်ပေါင်းယှဉ် တွဲသတည်း။’
ဟူ၍စပ်တော်မူသည်ကို နှလုံးသွင်းမိပါသဖြင့် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ၈မင်းပယ်စားခန့်ကျယ်သည် ဆိုသည်ကို သိရပါသည်။ အမြင့်အရပ်
ဘယ်မျှ ရှိမည်။ ဘုံဆင့် ဘယ်နှထပ် ရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။-ဆိုရာ၌

‘ဇေတဝနေ ကောဋီသန္တရေန အဋ္ဌာရသ ဟိရညကောဋီဟိ ကိဏိတွာ နဝကမ္ပံပဋ္ဌပေသိ။ သော

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

မရွေးဒသဗလဿဂန္ဓကုဋ် ကာရေသိ။ တံ ပရိဝါရေတွာအသီတိမဟာထေရာနံ ပါဠိယေက္ကံ ဧကသန္နိဝေသန အာဝါသေ ဧကကုဋ်က ဟံသဝဋ္ဋက ဒီဃမာလမဏ္ဍပါဒိဝသေန သေနာသနာနိ ပေါက္ခရဏိစကံမနရတ္တိဋ္ဌာန ဒိဝါဋ္ဌာနာနိ စာတိ အဋ္ဌာရသ ကောဋိပရိစ္စာဂေန ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ဝိဟာရံ ကာရာပေတွာ ဒသဗလဿ အာဂမနတ္ထာယ ဒူတံ ပေသေသိ။’-ဟူ၍ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ လာသည်။

‘ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်၌ ၁၈ ကုဋေသော ရွှေအသပြာကို ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ အမှုကို ပြုစေ၍ ထိုသူဌေးသည် ဥယျာဉ်၏အလယ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂန္ဓကုဋ်ကို ပြုစေ၏။ ဂန္ဓကုဋ်ကို ရံ၍ အသီတိ မဟာ ထေရ်တို့၏ အသီးအသီး တစ်ယောက်စီကိန်းရာ ကျောင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ တစ်ခုသောတိုက်ရှိသော ဟင်္သာ တောင်အမွမ်း ရှိသော ရှည်သောတန်ဆောင်း၊ မဏ္ဍပ် စသော အစွမ်းအားဖြင့် ကြွင်းသောကျောင်းတို့ကို လည်း ကောင်း၊ ရေကန်၊ စင်္ကြံ၊ ညဉ့်သန့်ရာ၊ နေ့သန့်ရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ၁၈ ကုဋေသောဥစ္စာတို့ကို စွန့်သဖြင့် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအဖို့၌ ကျောင်းကို ပြီးစေ၏။ ၉ လဖြင့် ကျောင်းပူဇော်ခြင်း ကျောင်းလွတ် သဘင်ကို ပြီးစေ၏။ ကျောင်းပူဇော်ရာ၌ ၁၈ ကုဋေ ကုန်၏။ ဤသို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ၅၄ ကုဋေသောဥစ္စာတို့ကို စွန့်၏။’

ဤသို့ဆိုသော သာမညစကားကို ထောက်လျှင် ယခုကာလဆောက်လုပ်သော ဘုံအမိုး ၃ ဆင့်၊ ဘုံ ၄ ဆင့်၊ ဘုံ ၅ ဆင့်ထပ်သော တစ်ခဲနက်သောကျောင်းကဲ့သို့ ၈ မင်းပယ်ခန့် အလျား၊ အနံကျယ်သော ဘုံအမိုး ၃ ထပ်၊ ၄ ထပ်၊ ၅ ထပ်ရှိသော၊ ထို ၈ မင်းပယ်နှင့်လျော်သော အမြင့်အစောက် ရှိသောကျောင်း-ဟု ယူရန် ရှိ၏။ ယူလည်း ယူကြ၏။

အချို့လည်း အသက်ရှည်သောကာလဖြစ်၍ သစ်၊ဝါး၊ကြိမ်၊နွယ်တို့သည် ကြီး၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်း လည်း ၈ မင်းပယ်ခန့်၊ ၁၆ မင်းပယ်ခန့်၊ ဂါဝုတ်ခန့် စသည်ဖြင့် ကြီး၏။-ဟူ၍ဆိုကြ၏။

အချို့လည်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ဘုံ ၃ ထပ် အမိုးရှိ၏။ အကျယ် ၈ မင်းပယ်ခန့် ကျယ်၏။- ဟု ပြောဆိုကြ၏။

ငါတို့ဆရာတို့အယူမှုကား

‘မင်း၏ပယ်တော်ဖြင့် ၈ ပယ် ကျယ်၏။’ဟူသောစကားကို၊ ပကတိနေရာ၊ သုဂတိနေရာ၊ သုဂတာလယ သေနာသနဝိဟာရကို မယူလို။ သံဃာရာမ-သံဃာအရံ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် ပရိဝေဏကိုသာ ယူလို၏။

ယူလိုကြောင်းလည်း ‘အတီတေ ပန ဝိပဿိဿ ဘဂဝတောကာလေ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တော နာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဋ္ဌကသန္တ ရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ ယောဇနပုမာဏံသံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ သိခိဿ ဘဂဝတောကာလေ သိရိဝဗုနေနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဗလသန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ တိဂါဝု တပုမာဏံသံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော ကာလေသောတ္တိယောနာမ သေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဟတ္ထိဝရသန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ အဗုယောဇနပုမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော ကာလေ အစ္စူ တောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဋ္ဌကသန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံ ယေဝဌာနေ ဂါဝုတပုမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ကောဏာဂမနဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဥဂ္ဂေါနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပသန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံယေဝဌာနေ အဗုဂါဝုတပုမာဏံသံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ကဿဝဿ ဘဂဝတော ကာလေ သုမနောနာမသေဋ္ဌိ သုဝဏ္ဏဋ္ဌကသန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိံ ယေဝဌာနေ

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

သောဋ္ဌသကရီသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ အမှာကံ ပန ဘဂဝတော ကာလေအနာထ ပိဏ္ဍိကောသေဋ္ဌိ ကဟာပဏကောဋ္ဌိ သန္တရေန ကိဏိတွာ တသ္မိ ယေဝဋ္ဌာနေ အဋ္ဌ ကရီသပ္ပမာဏံ သံဃာရာမံ ကာရာပေသိ။ ဣဒံကိရဋ္ဌာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇေဟိ တဋ္ဌာနမေဝ။’-ဟုလာသော အပဒါန်အဋ္ဌကထာ။

၎င်းနည်းတူ ဝိနည်းစူဠဝါ အဋ္ဌကထာ, သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

- ဝိပဿီဘုရားလက်ထက် ပုနဗ္ဗသုမိတ္တသူကြွယ် ရွှေအုတ်ခင်း၍ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ၁ ယူဇနာရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- သိဒ္ဓိဘုရားလက်ထက် သီရိဝဗ္ဗနုသူကြွယ် ရွှေထွန်သွားခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ၃ ဂါဝုတ်ရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- ဝေဿဘူဘုရားလက်ထက် သောတ္တိယသူကြွယ် ရွှေဆင်ရုပ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ယူဇနာ ခွဲရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- ကကုသန်ဘုရားလက်ထက် အစူတသူကြွယ် ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ၁ ဂါဝုတ်ပမာဏရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- ကောဏာဂုံဘုရားလက်ထက် ဥဂ္ဂသူဌေး ရွှေလိပ်ရုပ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ဂါဝုတ်ခွဲ ပမာဏရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် သုမနသူဌေး ရွှေအုတ်ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ ၁၆ ပယ်ပမာဏရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။
- ငါတို့ဘုရားလက်ထက် အနာထပိဏ်သူဌေး အသပြာစွန်းချင်း ထိစေလျက် ရွှေ,ငွေကို ခင်း၍ ဝယ်ပြီးလျှင်၊ မင်း၏ပယ်တော် ၈ ပယ်ခန့်ရှိသော သံဃအရံကို ပြုစေ၏။

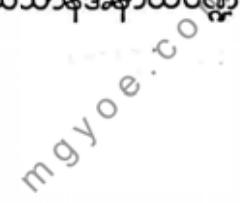
ဝိနည်းစူဠဝါ အဋ္ဌကထာတွင်

ဝိပဿီဘုရားလက်ထက် ရွှေအုတ်။ သိဒ္ဓိဘုရားလက်ထက် ရွှေလှံတံ။ ဝေဿဘူ ဘုရားလက်ထက် ရွှေထွန်သွား။ ကကုသန်ဘုရားလက်ထက် ရွှေဆင်ခြင်။ ကောဏာဂုံဘုရားလက်ထက် ရွှေအုတ်၊ ကဿပဘုရားလက်ထက် ရွှေလိပ်ရုပ်။ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် ရွှေအသပြာခင်း၍ ဝယ်သည်။-ဆိုသည်ကို ထောက်၍၊ ‘ကျောင်းတိုက်အရံ’ဟူ၍သာ မှတ်ရာသည်။

‘အမြင့်အရပ် ဘယ်မျှရှိမည်။ ဘုံဆင့် ဘယ်နှထပ် ရှိမည်။’ဟု မေးရာ၌ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်အရံတွင်း၌ ‘မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူသောကျောင်း’ဟူ၍ အသီးအခြား မရှိ။

ဇေတဝန်ကျောင်းအရံတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားနေတော်မူသော အနာထပိဏ်သူဌေးပြုသော ၁ သိန်းစီထိုက်သော ကရေရိကုဋီ၊ ဂန္ဓကုဋီ၊ ကောသမ္မကကုဋီ၊ ပသေနဒီကောသလမင်းပြုသော အသပြာ ၁ သိန်းထိုက်သော သလဋ္ဌာဂါရကုဋီ-ဟူ၍ ကုဋီ ၄ ရပ် ရှိကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်တွင်

‘အန္တောဇေတဝနေကိရ ကရေရိကုဋီ ကောသမ္မကကုဋီ ဂန္ဓကုဋီ သလဋ္ဌာဂါရန္တိ စတ္တာရိ မဟာဂေဟာနိ။ ဧကေကံသတသဟဿပရိစ္ဆာဂေနနိပ္ပန္နံ။ တေသုသလဋ္ဌာဂါရံ ရညာ ပသေနဒီနာ ကာရိတံ။ သေသာနိအနာထပိဏ္ဍိ ကေန ကာရိတာနိ’-ဟုလာသည်။

ကုဋိ ၄ ရပ်တွင် ဂန္ဓကုဋိ၌ မြတ်စွာဘုရား များသောအားဖြင့် နေတော်မူသည်။

‘ဇေတဝန် ဂန္ဓကုဋိယာ စတ္တာရိ မဉ္ဇပါဒဋ္ဌာနာနိ အဝိဟေတိ နေဝ ဟောန္တိ။’-ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ‘ဂန္ဓကုဋိ၌ ညောင်စောင်း ခြေရာ ၄ ရပ်တို့သည် မစွန့်ကုန်။’ ဆိုသည်ဖြစ်၍၊ ‘မြတ်စွာဘုရား နေတော်မူသောကျောင်း’ ဟူသည်ကား ဂန္ဓကုဋိ စသော ကုဋိ ၄ရပ်တို့သည် ဘုရားကျောင်းတော်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

‘ဇိနဿဝါသဘဝန၊ မိတ္ထိဂန္ဓကုဋိပျထ။’ ဟူ၍ အဘိဓာန်ဆိုသည်။

‘ဇိနဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါသဘဝန၊ နေတော်မူရာ ကျောင်းသည်။ ဂန္ဓကုဋိ၊ ‘ဂန္ဓကုဋိ’ မည်၏။

အမြင့်အရပ်၊ ဘုံဆင့်ဘုံထပ်မှာ ဂန္ဓကုဋိမှတစ်ပါး၊ ‘ဇေတဝန်ကျောင်း’ ဟုပင် အရာအထည်နှင့် မရှိသည့် အရာကို ‘ဘုံဘယ်မျှရှိ၏။’ ဟူ၍ ကျမ်းဂန်ရှိရတော့သည် မဟုတ်။

ပုဗ္ဗရာမကျောင်းမှာသာ ‘ဘုံ ၂ ထပ်ရှိကြောင်း’ ကို ‘ဒွေဘူမိယံ ပါသာဒံ ကရိ သု။ ဟေဋ္ဌဘူမိယံ ပဉ္စဂဗ္ဘသတာနိ။ ဥပရိ ဘူမိယံ ပဉ္စဂဗ္ဘသတာနိတိ ဂဗ္ဘသဟဿပုဋိမဏ္ဍိတော ပါသာဒေါ အဟောသိ။ အဋ္ဌကရိသေ ဘူမိဘာဂေ ပါသာဒံ ကာရေသိ။’-စသည်ဖြင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပုပ္ဖဝဂ် ဝိသာခါသုတ်တွင် ဆိုသောကြောင့်၊

ပြာသာဒံဘုံ ၂ ထပ် ရှိသည်။ အောက်ဘုံ၌ တိုက်ခန်း ၅၀၀၊ အထက်ဘုံ၌ တိုက်ခန်း ၅၀၀-ပေါင်း တိုက်ခန်း ၁၀၀၀ ရှိသည်။ ပဓာနဝတ်ကျောင်း ၅၀၀၊ ပြာသာဒ်ငယ် ၅၀၀၊ ဇရပ်ရှည် ၅၀၀ ရံသည်။- ဆိုသည်။

အချို့သောသူတို့ကား ‘ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် အလံ ၁၀၀ မြင့်သည်။ အလံ ၂၀၀ အနံရှိသည်။ အလံ ၃၀၀ အလျား ရှိသည်။ ကွန်းစင်သစ်လုံးရေ ၁၀၀။ သည်လည်၊ သည်မ-၂၀၀။ သည်ထွေး၊ သည်ရံ ၄၀၀ ရှိသည်။ တိုက်ခန်း ၈၀ ရှိသည်။ ရွှေဖြင့်မိုးသည်။ ဘုံ ၃ ထပ် ရှိသည်။’ ဟု ပါဠိပါဒရွတ်၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

‘ဤပါဠိပါဒတို့ကို ကျမ်းကြီးကျမ်းမတို့၌ မတွေ့ဖူးချေ။’-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်သိမြင်သော ဆရာကြီးတို့ မိန့်ကုန်၏။

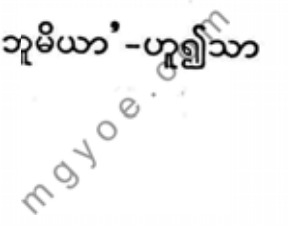
ဝိနည်း စူဠဝါပါဠိတော် သေနာသနက္ခန္ဓကတွင်ကား

‘ဇေတဝန် ဝိဟာရေ ကာရာပေသိ။ ပရိဝေဏာနိ ကာရာပေသိ။ ကောဋ္ဌကေ၊ ဥပဋ္ဌာန သာလာယော၊ အဂ္ဂိသာလာယော၊ ကပ္ပိယကုဋိယော၊ ဝစ္စကုဋိယော၊ ပဿာဝ ကုဋိယော၊ စင်္ဂမေ၊ စင်္ဂမန သာလာယော၊ ဥဒပါနေ၊ ဥဒပါန သာလာယော၊ ဇန္တယရေ၊ ဇန္တယရ သာလာယော၊ ပေါက္ခရဏိယော၊ မဏ္ဍပေ ကာရာပေသိ။’ ဟူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တို့ကို ပြုစေ၏။

ပရိဝေဏတို့ကို လည်းကောင်း၊ တံခါးမုခ်၊ စည်းဝေးစရာဇရပ်၊ မီးတင်းကုပ်၊ ကပ္ပိယကုဋိ၊ ဝစ္စကုဋိ၊ ပဿဝကုဋိ၊ စင်္ကြံ၊ စင်္ကြံဇရပ်၊ ရေတွင်း၊ ရေတွင်းဇရပ်၊ ဇရုံးအိမ်၊ ဇရုံးအိမ်ဇရပ်၊ ရေကန်၊ မဏ္ဍပ်တို့ကို ပြုစေ၏။’ ဟု ဆိုသည်။

အဋ္ဌကထာတွင်လည်း

‘အဋ္ဌာရသဟိကောဋိဟိ ဧတေ ဝိရာဟာဒယော ကာရာပေသိ အဋ္ဌကရိသပ္ပမာဏာယ ဘူမိယာ’-ဟူ၍သာ ဆိုသည်။

ပထမတောင်ဘီလာ တိပိဋကလင်္ကာရဆရာတော် ပြုတော်မူသည့် ဝိဟာရာနုမောဒနာတွင်လည်း ဝိနည်းပါဠိတော်၏အဓိပ္ပာယ်လာတိုင်းကိုသာ စကားပြေ ရေးတော်မူသည်။

ထိုနည်းတူ ဝါဆိုစဉ်ဝတ္ထု၊ တထာဂတုပ္ပတ္တိ၊ မာလာလင်္ကာရတို့တွင်လည်း ဆိုကုန်သည်။

ဤအရာတွင် ‘အချို့သောကျမ်းတို့၌ ‘ဝိဟာရံ ပါဝိသိ’ဟူ၍ ရှိပါ၏တကား။’ဟူအံ့။ ‘ဝိဟာရံ’ဟူ၍ ဆိုသော်လည်း ဂန္ဓကုဋ်ကိုပင် ရည်၍ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသအဋ္ဌကထာ ဓမ္မစေတီယသုတ်အဖွင့်တွင် ‘ဝိဟာရံတိ ဂန္ဓကုဋ် သန္ဓာယာဟံသု’ ဟု ဖွင့်သောနည်းကို ထောက်သင့်သည်။

ဒုကနိပါတ်ကျမ်း အဋ္ဌမဂ် ပထမ ပလာယိတဇာတ်တွင်

ပရိပိုဇ်ရဟန်းတစ်ယောက်သည် ဇေတဝန် မင်းသားကို ကုဋေသော ဥစ္စာစွန့်၍ ပြုလုပ်သော တံခါးမုခ်ကိုမြင်လျှင်၊ ‘ရဟန်းဂေါတမနေသော ပြာသာဒ်လော။’ ဟု လူများကို မေး၏။

‘တံခါးမုခ်သာတည်း။’ဟု ပြောကြ၏။

‘တံခါးမုခ်မျှ ဤကဲ့သို့ရှိသော် ဘုရားစံနေတော် မူသော ဝသနဂေဟသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။’ ဟုမေးသောကာလ၌လည်း ‘ဂန္ဓကုဋ်နာမ အပ္ပမေယျာတိ။’ ဟု ‘ဂန္ဓကုဋ်သည် မနှိုင်းရှည့်အပ်။’ဟု ဂန္ဓကုဋ်ကိုသာ စံနေတော်မူသောကျောင်း’ဟူ၍ ပြောဆိုကြသည်များကို ထောက်သော်လည်းကောင်း။

‘ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ဘုံ ၃ ထပ်ရှိသည်။ အလံ ၁၀၀ မြင့်သည်။ အလံ ၂၀၀ အနံ ရှိသည်။ အလံ ၃၀၀ အလျားရှိသည်။’-ဟူသောစကားတို့သည် ခိုင်ခံ့သော ကျမ်းကြီးကျမ်းမတို့က ထွက်သည်မှန်လျှင် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းစူဠဝါပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဟာရာနုမောဒနာ စသောကျမ်းတို့တွင် အရိပ်အမြွက် ပါသင့်လျက် မပါချေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ခိုင်ခံ့သောပါဠိပါဒ် မဟုတ်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။

၂၅-မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူသည့်ကာလ ဦးခေါင်းတော်ပြုရာအရပ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသောကာလ ‘မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူသည်။’ဟူ၍ အစဉ်ရှည်စွာ စကားဥဒါန်း ရှိပါသည်ကို အချို့က ‘မြတ်စွာဘုရားသည် အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်။’ အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့်ကာလ လက်ယာ နံတောင်းဖြင့် လျောင်းတော်မူလျှင် မြောက်သို့ မျက်နှာမူလျက်ရှိသည်ကို ရည်၍သာ၊ ‘မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြု သည်။’ဟု ဆိုကြကုန်သည်။

‘ဥတ္တရသီသာဘိမုခ’ ဟူသောပါဠိကိုလည်း ဥတ္တရ ၁ ပုဒ်၊ သီသ ၁ ပုဒ်၊ အဘိမုခ ၁ ပုဒ် ခွဲရမည်။ သီသသဒ္ဒါ၏ အနက်သည်လည်း မျက်နှာသည် ဦးခေါင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဥတ္တရသီသာဘိမုခ’ ကို ‘မြောက်သို့ မျက်နှာပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်။’ အနက် ယောဇနာရမည်။-ဟု ကျမ်းဂန်အရိပ်ခို၍ ပြောဆိုကြ ပါသည်။ ရှင်းလင်းအောင် သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ပြည့် တပေါင်းလဆန်း ၁ရက် အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသောကာလ ဦးခေါင်းတော်ပြုရာ အရပ်ကို မေးရာ၌ ‘ဣဃံ မေ တံ အာနန္ဒအန္တရေန ယမက သာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဇ္ဇကံ ပညာပေဟိ။ ကိလန္တော သ္မိအာနန္ဒ နိပဇ္ဇိဿာမိတိ။ ။’

‘အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣဃံ၊ တိုက်တွန်း၏။ တံ၊ သင်သည်။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံသောအင်ကြင်းပင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြား၌။ ဥတ္တရသီသကံ၊ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော။ မဇ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းကို။ ပညာပေဟိ၊ ခင်းလော့။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းတော်မူသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ နိပဇ္ဇိဿာမိ၊ ငါလျောင်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။’

‘အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဇ္ဇကံ ပညာပေသိ။ ။’

‘အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ ပဋိဿုတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ ယမကသာလာနံ၊ အစုံသော အင်ကြင်းပင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြား၌။ ဥတ္တရသီသကံ၊ မြောက်သို့ ဦးခေါင်း ရှိသော။ မဇ္ဇကံ၊ ညောင်စောင်းကို။ ပညာပေသိ၊ ခင်း၏။

“ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ငါ တိုက်တွန်း၏။ သင်သည် အင်ကြင်းပင်စုံတို့၏ အကြား၌ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်းကို ခင်းလော့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်အာနန္ဒာလည်း မြောက်သို့ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်းကို ခင်း၏။-ဟုဆိုလိုသည်။

ဤသို့ ယောဇနာသောအနက်တွင် ‘မြောက်သို့ဦးခေါင်းရှိသော ညောင်စောင်းကို ခင်း၏။’ ဟူသောစကားကို ဆရာတို့ များစွာ အနက်ဆိုကြသည်။

တောင်ဖီလာဆရာတော်တို့ စီရင်တော်မူကြသည့် ရာမေဏိစူဠာ ဇာတ်ကမ္ပည်းတွင်လည်း

‘အရှင်အာနန္ဒာကို ခေါ်၍ ‘ညောင်စောင်းကို ဦးခေါင်းရင်း မြောက်သို့ပြု၍ခင်း၊’ ဟု မိန့်တော်မူသည်။’ - ဟူ၍ စာတမ်းရှိသည်များကို ထောက်သော်၊ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။-ဟု ယူရန်ရှိသည်။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း

‘အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကန္တိ တဿ ကိရ မဇ္ဇကဿ ဧကာသာလပန္တိ သီသဘာဂေဟောတိ၊ ဧကာပါဒ ဘာဂေ။’ -ဟူ၍ ညောင်စောင်း၏ဦးခေါင်းရင်းက တစ်ပင်၊ မြေရင်းက တစ်ပင် အင်ကြင်းပင်ရှိကြောင်း ကိုသာ ဖွင့်၍၊ ဥတ္တရ၏အရ ဒီသာဘာဂဖြစ်ကြောင်းကို မဖွင့်။

နလာဋ္ဌဓာတုဝင်တွင်လည်း ဤကဲ့သို့ သာမညဆိုသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဥတ္တရသီသာဘိမုခ’ကို ဥတ္တရ ၁ ပုဒ်၊ သီသ ၁ ပုဒ်၊ အဘိမုခ ၁ ပုဒ်ခွဲ၍ အနက်ကြံရမည့်အကြောင်းများမှာ ကျမ်းဂန် မတွေ့ဖူးပေ။

၂၆-တေဇောဓာတ်လောင်သည့်နေ့အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့။ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းပင်စုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။ အင်ကြင်းပင်စုံတွင် ၇ ရက် ထားသည်။ စန္ဒကူးထင်းပုံထက်တွင် ၇ ရက် ထားပြီးမှ တေဇောဓာတ်လောင်သည်။-ဆိုပါသည်။

၇ ရက် ၇ လီ ဖြစ်လျှင်လည်း တနင်္လာနေ့ တေဇောဓာတ် လောင်ရပါမည်ကို ‘ရဝိဝေါရေ အဂ္ဂိတေဇော’ဟု တနင်္ဂနွေနေ့ တေဇောဓာတ်လောင်ကြောင်းကို ဆိုခဲ့ပြန်ပါသည်။ ရှင်းလင်းစွာသိလိုပါသည်။

‘အရှင်ပုဏ္ဏား၊ ကြွယ်ရှားယုတ်၊ မြတ်၊ ပညာတတ်နှင့်၊ ပူးပွတ်မကင်း၊ ဆိုထွင်းမိန့်သံ၊ နားပါးခံ၍၊ ကထံကထိ၊ သင်္ကာရှိသား၊ စွန်းငြိချေးညော်၊ ဂုဏ်သရော်ကို၊ ချဉ်ပေါ်ရေထိ၊ ကြေးနီညိုသို့၊ မရှိစေရ၊ ဖျောက်များကလျှင်၊ ချာမဦးကိုင်၊ လိုရာတိုင်သည်။’-ဟု စပ်ဆိုသည်များကို မှတ်မိပါသဖြင့် မေးလျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍ ၇ ရက် ၇ လီမြောက် တနင်္လာနေ့ တေဇောဓာတ်လောင်ရပါမည်။-ဆိုရာမှာ

‘နိဒ္ဒါဝသေန ပန တံ ရတ္တိံ ဘဂဝတော ဘဝင်္ဂိဿ ဩကာသောယေဝ နာဟောသိ။ ပဌမယာမသ္မိဉ္စိ မလ္လာနံ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ။ မဇ္ဈိမယာမေ သုဘဒ္ဒဿ။ ပစ္ဆိမယာမေ ဘိက္ခုသံဃံ ဩဝဒတိ။ ဗလဝပစ္စူသေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။’-ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် အဋ္ဌကထာ၊

‘ဝိသာခါ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပစ္စူသသမယေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ။’-ဟူသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ၊

ကဆုန်လပြည့်နေ့ည အိပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဘဝင်၏အခွင့်သည် မရှိရပြီ။ ညဉ့်ဦးယံ၌ မလ္လာမင်းတို့ကို တရားဟောတော်မူသည်။ သန်းခေါင်ယံ၌ သုဘဒ်ပရိပိုဇ်ကို ဆုံးမတော်မူသည်။ ပစ္ဆိမယံ၌ ရဟန်းအပေါင်းတို့ကို ဆုံးမ၍ မိုးသောက်ထဲ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်။

မိုးသောက်ယံဖြစ်သော်လည်း ‘ကဆုန်လပြည့်အင်္ဂါနေ့’ ဟူ၍ပင် ယူရမည်။ ယင်းသို့ယူလျှင် လပြည့်ကျော် ၆ ရက် တနင်္လာနေ့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောနေ့မှ ၇ ရက်မြောက်သော သာဓုကီဋ္ဌနသတ္တာဟ၊ ပဌမသတ္တာဟသည် ဖြစ်၏။

ထိုနေ့၌ပင် အလောင်းတော်ကိုဆောင်၍၊ မြို့မြောက်တံခါးဖြင့် သွင်း၍၊ မြို့လယ်ဖြင့် ဆောင်၍၊ မြို့အရှေ့တံခါးမှ ထုတ်၍ မကုဋဗန္ဓနုဥယျာဉ်၌ အမြင့် အတောင် ၁၂၀ ရှိသော စန္ဒကူးထင်းပုံထက် တင်ထား၏။

ထိုနေ့ပင် သဂြိုဟ်အံ့သောငှာ လုံ့လပြုသော်လည်း အပြီးမမြောက်၍၊ စန္ဒကူးထင်းပုံထက်တွင် ၆ ရက် တနင်္လာနေ့မှ စ၍ထားသော်၊ လပြည့်ကျော် ၁၂ရက် တနင်္ဂနွေနေ့သို့ ရောက်သောကာလ ၇ရက် မြောက်လေ၏။ စိတကသတ္တာဟ ဓမ္မ၏။ ထိုနေ့ တေဇောဓာတ် လောင်၏။

ထိုကြောင့် ‘အင်္ဂါဝါရေ ပရိနိဗ္ဗုတိ။ ရဝိဝါရေ အဂ္ဂိတေဇော’ ဟုဆိုလေသတည်း။

ယခင် သာဓုကီဠနသတ္တာဟ၊ စိတကသတ္တာဟနောက် ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်သည်။ ၈ ပြည်ထောင်သော မင်းတို့ကို ဒေါဏပုဏ္ဏား ဝေသည်တိုင်အောင် ၇ရက်ကို ‘ဓာတုပူဇာသတ္တာဟ’ ဆိုသည်။ ဓာတုပူဇာသတ္တာဟသည် နယုန်လဆန်း ၄ရက် တနင်္ဂနွေနေ့သို့ ရောက်၏။

ဤ သတ္တာဟ ၃ ပါးတို့ကို ရွှေဥမင်ဆရာတော် ပါရာမိကဏ်အဋ္ဌကထာ နိဿယတွင် ပြဆိုတော်မူသည်။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း ပထမတွဲ ပြီး၏။

ဒုတိယကွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၂၇-ဝဝတ္ထန်အကြောင်း

ပုဗ္ဗာ။ ။ တပည့်တော်သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ် ကျမ်းတွင် ‘စတုဓာတုဝ ဝတ္ထာနံ ဧကံဝ ဝတ္ထာနံ’ ဟူ၍ ဆိုသည့်အရာ၌ ‘တစ်ခုသောဝ ဝတ္ထာန်ကို မှတ်၍ စီးဖြန်းရမည်။-ဆိုသောအရာသည် အဘယ်သို့ စီးဖြန်းရမည်ကို သိလိုပါသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၇၀ ပြည့် တန်ခူးလဆန်း ၁ရက် ကြာသပတေးနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသစ္စနာ။ ။ တစ်ခုသော ဝဝတ္ထာန်ကို မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရမည်။-ဆိုသောအရာသည် ဘယ်သို့ မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရမည်။-ဟူရာ၌

သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ- ၂ ပါးတို့တွင် သမထဘာဝနာ အဝင် ၄ ပါးသော ဓာတ်တို့ကို မှတ်သား၍ စီးဖြန်းရာသည်ကိုပင် ‘ဧကဝဝတ္ထာန်’ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်

‘ဝ ဝတ္ထာနံ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနံ။ ဓာတုမနသိကာရော ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနံ စတုဓာတု ဝဝတ္ထာနန္တိ အတ္ထတော ဧကံ။’-ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ဆိုသည်။

ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အကျယ်စီးဖြန်းခြင်း၊ အကျဉ်းစီးဖြန်းခြင်း-၂ ပါးရှိသည်တွင် အကျဉ်းကား မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ လာသည်။ အကျယ်ကား မဟာဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓာတုဝိဘင်းတို့၌ လာသည်။ ဤအလုံးစုံကို ပေါင်း၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ကျယ်ဝန်းစွာဆိုသည်။ နေတ္ထိပါဠိတော်တွင်လည်း မကျယ်လွန် မကျဉ်းလွန်း လာသည်။ ဓမ္မရာသီတွင်လည်း စပ်ဆိုလျက် ရှိပေသည်။

‘ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀’ ဟူသော ဝတ္ထုဓမ္မဒီပနီ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဒီပနီတို့၌လည်း အသိသီးရှိကြပေကုန်သည်။ ကျယ်ဝန်း လှသည်ဖြစ်၍ အကျဉ်းမှတ်သားရုံ သစ္စသင်္ခေပကျမ်းမှ ထုတ်၍ပြပေအံ့။

- ‘ကေသာဒိမတ္ထလုင်္ဂန္တာ၊ ပထဝံသာတိဝိသတိ။
- ဝိတ္တာဒိ မုတ္တကန္တာတေ၊ ဇလံသာဒွါဒသီရိတာ။ ။
- ‘ယေန သန္တပွန်ယေန၊ ဇီရဏံ ဒဟနံ ကထာ။
- ယေနာသိတာဒိပါကောတိ၊ စတုရံသာ နလာဓိကာ။ ။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဥဒ္ဒါဓောဂမကုစ္ဆိဋ္ဌာ၊ ကောဋ္ဌာ၊ ကောဋ္ဌာသေယျဂံသာရာရီစ။
အဿသောပိစ ဝိညေယျာ၊ ဆလံသာ ဝါယုနိဿတာ။ ။

‘ပုဗ္ဗမုတ္တ ကရီသဉ္စ၊ ဒရိယံ စတုရောတုဇာ။
ကမ္မာပါစဂ္ဂိ စိတ္တမှာ၊ သသောတိ ဆပိ ဧကဇာ။

‘သေဒ သိဃံဏိကာသုစ၊ ခေဋ္ဌော စိတ္တောတု သမ္ဘဝါ။
ဒွိဇာ ဗာတ္တိသ ကောဋ္ဌာသာ၊ သေသာ ဧဝ စတုဗ္ဘဝါ။ ။’

‘ကေသာဒိ၊ ဆံ အစရှိကုန်သော။ မတ္တလင်္ဂန္တု၊ ဦးနှောက် အဆုံးရှိကုန်သော။ ဝိသတိ၊ ၂၀ သောအစုတို့ကို ပထဝံသာတိ၊ ‘ပထဝီဓာတ် လွန်သောအစုတို့’ ဟူ၍။ ဤရိတာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။

‘ပိတ္တာဒိ၊ သည်းခြေ အစရှိကုန်သော။ မုတ္တကန္တာ ကျင်ငယ် အဆုံးရှိကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ ၁၂ ပါးကုန်သော။ တေ၊ ထိုအစုတို့ကို။ ဇလံသာ၊ ‘အာပေါဓာတ် လွန်သောအစုတို့’ ဟူ၍။ ဤရိတာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။

ယေန၊ အကြင် တေဇောဓာတ်လွန်သောအစုဖြင့်။ သန္တပ္ပနံ၊ ဖျားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောစ၊ ထိုအစုသည် လည်းကောင်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဇီရဏံ၊ အိုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောစ၊ ထိုအစုသည် လည်းကောင်း။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဒဟနံ၊ ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

‘တထာ၊ ထိုအတူ။ ယေန၊ ဖြင့်။ အသိတာဒိပါကော၊ စားသောအစာ စသည့်တို့၏ ကျက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သောစ၊ သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုရံသာ၊ ၄ ပါးသောအစုတို့သည်။ အနလာမိကာ၊ တေဇောဓာတ် လွန်ကုန်၏။

‘ဥဒ္ဒါဓောဂမကုစ္ဆိဋ္ဌာ၊ အထက်သို့ဆန်သော လေ၊ အောက်သို့စုန်သော လေ၊ ဝမ်း၌တည်သောလေ လည်းကောင်း၊ ကောဋ္ဌာသေယျဂံသာရီစ၊ အအူတွင်း၌ ကိန်းသောလေ-လက်၊ခြေ စသောအင်္ဂါသို့ လျှောက်သောလေ လည်းကောင်း၊ အဿသောစ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆလံသာ၊ ၆ ပါးသော အစုတို့ကို။ ဝါယုနိဿတာ၊ ‘လေဓာတ် လွန်သောအစုတို့’ဟူ၍။ ဝိညေယျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

‘ပုဗ္ဗမုတ္တကရီသဉ္စ၊ ပြည်၊ကျင်ငယ်၊ကျင်ကြီးလည်းကောင်း။ ဥဒရိယံ၊ အစာသစ် လည်းကောင်း၊ စတုရော၊ ၄ ပါးတို့သည်။ ဥတုဇာ၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပါစဂ္ဂိ၊ ဝမ်းမီးသည်။ ကမ္မာ၊ ကံကြောင့်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿာသော၊ ထွက်သက်၊ဝင်သက်သည်ကား။ စိတ္တမှာ၊ စိတ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆပိ၊ ၆ ပါးတို့သည်လည်း။ ဧကဇာ၊ တစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

‘သေဒသိဃံဏိကာသုစ၊ ချွေး၊နှပ်၊မျက်ရည်သည် လည်းကောင်း။ ခေဋ္ဌော၊ တံထွေးသည် လည်းကောင်း၊ စိတ္တောတုသမ္ဘဝါ၊ စိတ်ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ဒွိဇာ၊ အကြောင်း ၂ ပါးကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဗာတ္တိသ ကောဋ္ဌာသာ၊ ၃၂ ပါးသောအစုတို့သည်။ စတုဗ္ဘဝါဧဝ၊ ၄ ပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။’

အဓိပ္ပာယ်ကား-

ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တဇော။ မံသံ၊ နှာရ၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိမိဋ္ဌံ၊ ဝက္ကံ၊ ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကိလောမကံ၊ ပိဟကံ၊ ပပ္ဖါသံ၊ အန္တံ၊ အန္တဂုဏံ၊ ဥဒရိယံ ကရိယံ၊ မတ္တလင်္ဂ-ဤ ၂၀ သောအစုသည် ‘ပထဝီဓာတ် လွန်သောအစု’ မည်၏။

ပိတ္တံ၊ သေမှံ၊ ပုဗ္ဗော၊ လောဟိတံ၊ သေဒေါ၊ မေဒေါ၊ အဿု၊ ဝသာ၊ ခေဋ္ဌော၊ သိဃံ၊ ဇာတိကာ၊ လသိကာ၊ မုတ္တံ-ဤ ၁၂ ပါးသောအစုသည် ‘အာပေါဓာတ် လွန်သောအစု’ မည်၏။

ဖျားခြင်း၊ အိုခြင်း၊ ပူလောင်ခြင်း၊ အစာကြေခြင်း- ဤ ၄ ပါးသော ကောဋ္ဌာသသည် တေဇောဓာတ် လွန်သောအစု မည်၏။

၁-ကြို့ထိုးခြင်း စသော အထက်သို့ ဆန်သောလေ။

၂-ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ဆောင်ခြင်း စသော အောက်သို့စုန်သောလေ။

၃-အအူ၏အပ၌ဖြစ်သော ဝမ်း၌တည်သောလေ။

၄-အအူ၏အတွင်း၌ဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ၌ ကိန်းသောလေ။

၅-လက်၊ ခြေ စသောအင်္ဂါသို့ လျှောက်သောလေ။

၆-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်လေ။ ။ဤ ၆ ပါးသော အစုသည် ‘ဝါယော ဓာတ် လွန်သောအစု’ မည်၏။

ဤသို့ ပထဝီဓာတ် ၂၀၊ အာပေါဓာတ် ၁၂ ပါး၊ တေဇောဓာတ် ၄ ပါး၊ ဝါယောဓာတ် ၆ ပါးအားဖြင့် ၄၂ပါး ဖြစ်၏။ ထိုတွင်

- ပြည်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ အစာသစ်။ ဤ ၄ ပါးသည် ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။

- ‘ပါစနဂ္ဂိ’ဟူသော ဝမ်းမီးသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏။

- ထွက်သက်၊ ဝင်သက်သည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤ ၆ ပါးသောအစုသည် အကြောင်း ၁ ပါးစီသာ ဖြစ်သောကြောင့် ‘ဧကဇ’မည်၏။

ချွေး၊ နှပ်၊ မျက်ရည်၊ တံထွေး။ ဤ ၄ ပါးသည် စိတ်ဥတုကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် ‘ဒွိဇ’မည်၏။

ကြွင်းသော ၃၂ ပါးသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ-ဟူသော ၄ ပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ဤ ၄ ပါးသောဓာတ်တို့တွင် ပထဝီဓာတ် ၂၀ တွင်ပင် ကေသာ စသော ၁ ခု-၁ ခုသောသဘော၌ ဓာတ် ၄ ပါးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရှိကုန်သော်လည်း ပထဝီဓာတ် လွန်ကဲ၏။ ကြွင်းသော ၃ ပါးသောဓာတ်တို့သည် အားနည်းကုန်၏။

အာပေါဓာတ် ၁၂ ပါးတို့၌လည်း မိမိဓာတ်ကား ကဲလွန်၏။ ကြွင်းသောဓာတ် ၃ ပါးကား အားနည်း၏။ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်တို့၌လည်း ဤကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။

ပမာအားဖြင့်-ပထဝီဓာတ်၌ ပထဝီသည် ၁စိတ်ခန့် ရှိ၏။ ကြွင်းသော ၃ ပါးသော ဓာတ်တို့သည် ထက်ဝက်ခန့်ရှိ ကုန်၏။

တစ်နည်းကား ပထဝီဓာတ်သည် ၁ ဒေါဏခန့် ရှိ၏။ ကြွင်းသော ၃ ပါးသော ဓာတ်တို့သည် ဥပမုပမာဏ ရှိကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ ကဲလွန်သည်ကိုသာ ရည်၍ ‘ပထဝီဓာတ်’ဟု ဆိုသည်။ ‘၃ ပါးသောဓာတ်တို့သည် မကင်းကုန်’-ဟု မှတ်အပ်၏။

ဤသို့ သဘောလက္ခဏာကို မှတ်သား၍ စိတ်ငြိမ်စွာနေပြီးသော် ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု။’

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဣသ္မိကာယေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော ဤကိုယ်ခန္ဓာစု၌။

ပထဝီဓာတု၊ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသော လက္ခဏာရှိသော၊ တည်တံ့သောရသ ရှိသော၊ ခံလင့်တတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရှိသော ‘မြေ’ တည်းဟူသော ပထဝီဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အာပေါဓာတု၊ ဖွဲ့တတ်ယိုစီးတတ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ ပေါင်းတတ်သော ရသရှိသော၊ သဂြိုဟ်တတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရှိသော ‘ရေ’ တည်းဟူသော အာပေါဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

တေဇောဓာတု၊ ပူတတ်သောလက္ခဏာ ရှိသော၊ ရင့်စေတတ်သောရသ ရှိသော၊ ပျော့ပျောင်းစေတတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရှိသော ‘မီး’ တည်းဟူသော တေဇောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝါယောဓာတု၊ ချောက်ချားတတ်သော လက္ခဏာရှိသော၊ လှုပ်တတ်သောရသ ရှိသော၊ ရှေးရှုဆောင်တတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရှိသော ‘လေ’ တည်းဟူသော ဝါယောဓာတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။’

ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ စီးဖြန်းရာ၏။ စီးဖြန်းသောသူအား ဥပစာရသမာဓိသည် ဖြစ်၏။ ‘သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့မယား၊ ငါ့သား၊ ငါ့မြေး၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့လယ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့ပရိက္ခရာ’ဟု မှတ်သော သညာကိုလည်း ပယ်နိုင်၏။

ဓာတ် ၄ ပါးသာ ဖြစ်၏ဟူ၍လည်း မှတ်အပ်၏။ ကြောက်လန့်ခြင်း ဘေးရန်မှလည်း ကင်း၏။ ကြီးသောပညာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်၏။ အပါယ်ဂတိမှ လွတ်၍ သုဂတိဘဝကိုလည်း ရနိုင်၏။ နိဗ္ဗာန်အဆုံးရှိသော အကျိုးကိုလည်း ရ၏။

ဓာတ် ၄ ပါးတွင် တစ်ခုခုသောဓာတ်ကို ထင်သော်လည်း ထိုဓာတ်၌ပင် အဖန်တလဲလဲ လုံ့လပြုသောသူအား ဆိုခဲ့ပြီးသောအကျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ‘ဧကေ ကေန မုခေန ဓာတုယော ပါကဠာ ဟောန္တိ။ တာသု ပုနပ္ပုနံ အာဝဇ္ဇနတော မနသိကရောတော ဝုတ္တနယော နေဝ ဥပစာရသမာဓိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။’ဟု ဆိုသည်။

ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း၍ အရိယမဂ်၊ ဖိုလ်တရားကို ရရာ၏။ ရှေးရှေးသောဘဝက အလေ့အလာ နည်းချေသောကြောင့် မဂ်၊ဖိုလ်တရားကိုပင် မရသေးသော်လည်း ဥပစာရသမာဓိကိုရသဖြင့် အပါယ် ၄ ပါးမှ လွတ်နိုင်၏။

ထို့ကြောင့် ‘ဥပစာရ သမာဓိဘာဝနာပိ ကာမသုဂတိဘဝ ဝိသေသံ အာဝဟတိယေဝ။’-ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ အပါယ် ၄ ပါးမှ လွတ်လျှင်ပင် သာသနာတော်တွင်း၌ လူ၏အဖြစ်ကို ရကျိုး ရှိလှတော့သည်။ လောက၌ ယောက်ျားကောင်း ပီလှတော့သည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်စွာသောပါရမီကို ဖြည့်တော်မူခြင်းသည်လည်း သတ္တဝါတို့ကို ကယ်မတော်မူလို၍ ဖြည့်တော်မူပေသည်။

‘ငါတို့ သုဂတိဘဝကို ရလေက ဘုရားသခင်လည်း ပါရမီဖြည့်ကျိုး ရှိလှပေစွ။ ငါတို့လည်း ဘုရား ဆုံးမတော်မူတိုင်းကို ခံကျိုးရှိလှပေစွ။’-ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဘုရားသခင်၌ ရိုသေလေးမြတ်ခြင်းကိုပြု၍ လူ သော်လည်းကောင်း၊ ရှင် သော်လည်းကောင်း မမေ့မလျော့ စီးဖြန်းအပ်၏။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

တစ်ခုခုသောကမ္မဋ္ဌာန်းကို မစွဲလမ်းမီ အချည်းနှီးသက်သက် နေ့ရက်ကုန်စေ၍ လူတို့ပြည်တွင် အသက် ၁၀၀ ရှည်ပါသော်လည်း တစ်နေ့တစ်ရက်သာအသက်ရှည်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ တစ်နေ့တစ်ရက်ကိုမျှ မမီဟူ၍ မရှိစေအပ်။ လုံ့လပြုအပ်၏။

ဤသို့စီးဖြန်းအပ်သော အခြင်းအရာတို့ကို ‘စတုဓာတုဝဝတ္တာန်ကမ္မဋ္ဌာန်း’ဟု ဆိုသည်။-မှတ်ရမည်။

၂၈-ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ၊မရှိအကြောင်း

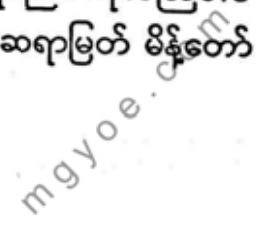
ပုဇွာ။ ။ လူတို့ကိုယ်တွင် ‘ကိုယ်စောင့်နတ်’ ရှိသည်။-ဟူ၍ အများပင် ပြောကြပါသည်။ ကျမ်းဂန် ထွက်ဆိုမည်၊ မထွက်ဆိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ လူတို့ကိုယ်တွင် ‘ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ၊မရှိကို မေးရာ၌-ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ‘ဦးခေါင်းကို စောင့်သောနတ်၊ ကိုယ်ကိုစောင့်သောနတ်၊ ခြေကိုစောင့်သောနတ်’ ဟူ၍ ၃ ပါး အပြားရှိသည်။

- ဦးခေါင်းကို စောင့်သော နတ်သည် နံနက်အခါ ကြည့်ရှုမစသည်။ နံနက်အခါ ဦးခေါင်းကို စင်ကြယ် သန့်ရှင်းစွာ ပြုလေ့ရှိသောသူကို နှစ်လိုသည်။
- ကိုယ်ကို စောင့်သောနတ်သည် နေ့အခါ ကိုယ်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ပြုလေ့ရှိသောသူကို စောင့် ရှောက်သည်။
- ခြေကို စောင့်သောနတ်သည် ညဉ့်အခါ ခြေကိုဆေးကြော၍ အိပ်ရာသို့ ဝင်လေ့ရှိသောသူကို စောင့် ရှောက်သည်။
- ဦးခေါင်းကို စောင့်သောနတ်သည် ကြိုးတန်း၊ ကြိမ်တန်း၊ လှေကား၊ တံတား၊ အိမ်အောက်၊ ပုဆိုးအဝတ်အောက် လျှိုဝင်ခြင်းကို အလိုမရှိ။
- ကိုယ်ကို စောင့်သောနတ်သည် မိမိဝတ်ပြီးသော အဝတ်ကို အောက်၊ အထက် ပြန်၍ဝတ်ခြင်းကို အလိုမရှိ။
- ခြေကို စောင့်သောနတ်သည် ခြေကို မစင်မကြယ် မသန့်မရှင်းပြု၍ အိပ်လေ့ရှိသောသူကို အလိုမရှိ။ -ဟူလိုသည်။

ဤသို့သောစကားများနှင့်

‘ရှေးသူဟောင်းတို့သည် နံနက်အခါ ဦးခေါင်းမှာ ကျက်သရေနေသည်။ နေ့အခါ ကိုယ်တွင် ကျက်သရေ နေသည်။ ညဉ့်အခါ ခြေ၌ ကျက်သရေ နေသည်။ အခါကိုလိုက်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် စေရမည်။ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးရမည်။-ဟူ၍ ငါတို့ဓမ္မာစရိယ၊ ဥပဇ္ဈာစရိယဖြစ်တော်မူသော ပထမဇေတဝန်တိုက်တည် ဆရာမြတ် မိန့်တော် မူလေ့ရှိသည့်စကားကိုလည်း တစ်ချက်။

မင်းရာဇာလျှောက်ပုံ တွင်

‘သိရီ ၃ ပါးဟူသည်ကား ကြိုးတန်း၊ ကြိမ်တန်းအောက် မလျှိုရာ။ ခါးဝတ်ပုဆိုးကို အောက်၊ အထက် ပြန်၍မဝတ်ရာ။ ခြေမဆေးဘဲ အိပ်ရာသို့ မဝင်ရာ။ ဤ ၃ ပါးကို သိရီ ၃ ပါး’ဟုဆိုသည်။

ဘောဇ္ဇရောဇကေတု ဝတ္ထုတွင်လည်း

‘ခါးဝတ်ပုဆိုးကို ဦးခေါင်းထက်သို့ မတင်ရာ။’ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုသည်။’-ဟူ၍လာသည် များကိုထောက်သော် လျော်သကဲ့သို့ရှိမည် ထင်သည်။

အဘယ်ကြောင့် ‘လျော်သကဲ့သို့ ရှိမည်ထင်သည်’ဟု အထင်နှင့်သာ ဆိုလေသနည်း။-ဟူမူ ဤနတ်သား ၃ ယောက်တို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ကျမ်း မတွေ့ဖူးပေ။ သုတပညာနှင့်ပြည့်စုံသော သူဟောင်းတို့ ပြောဆိုသည်ကို ကြားဖူးရုံသာဖြစ်၍ အထင်ယုတ္တိနှင့်သာ ဆိုရပေသည်။

တစ်ကြောင်းလည်း ပညာကိုစောင့်သောနတ်၊ ကျက်သရေကို စောင့်သောနတ်၊ ဥစ္စာကို စောင့်သောနတ် ဟူ၍ ၃ ပါးအပြားရှိသည်။-ဟု စာစောင်ငယ်မှတ်စုတို့တွင် တွေ့ဖူးသည်။

လောကီရာမကျမ်း၊ သဗ္ဗကျမ်း၊ ဒဏ္ဍီကျမ်းများတွင် ‘သူရဿတီနတ်သမီးသည် စကားတတ်သည်။ ပညာကို စောင့်ရှောက်သည်။’ဟုဆိုသည်။

သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော် ဗြဟ္မဇာလသုတ် မဟုသီလကိုပြရာတွင် ‘သိရီဝါယနံ’ ဟူသောပုဒ်ကို ၎င်း အဋ္ဌကထာ၌-

‘သိရီဝါယနန္တိ ဧဟိ မယံ သရီရေ ပတိဋ္ဌာဟိတိ ဧဝံ သိရေန သိရီယာ အဝါယနံ။’

‘သိရီဝါယနန္တိ’ ဟူသည်ကား-

‘သိရီ၊ အို-ကျက်သရေ။ ဧဟိ၊ လာပါလော့။ မယံ၊ ငါ၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ပတိဋ္ဌာဟိ၊ တည်ရပ်ဘိလော့။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ သိရေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ သိရီယာ၊ ကျက်သရေကို။ အဝါနံ၊ ခေါ်ခြင်းသည်။ သိရီဝါယနံ၊ မည်၏။’-ဆိုသည်များကို ထောက်လျှင် ကျက်သရေစောင့်နတ်ကို ခေါ်သကဲ့သို့ပင် စကားရောက်သည်။

လောကီကျမ်းတို့တွင်

တနင်္ဂနွေနေ့- ဦးခေါင်း၌ ကျက်သရေ နေသည်။

တနင်္လာနေ့-ပခုံး၌ နေသည်။

အင်္ဂါနေ့-ကျောက်ကုန်း၌ နေသည်။

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့- နှာခေါင်း၌ နေသည်။

ကြာသပတေးနေ့-လက်ရုံး၌ နေသည်။

သောကြာနေ့-ဣန္ဒြေ၌ နေသည်။

စနေနေ့-ကိုယ်လုံးပြည့်အောင် နေသည်။

နေ့ရက်ကိုစွဲ၍ ကျက်သရေ နေသည်။-ဟုဆိုသည်။

ဤအရာ၌ ကျက်သရေစောင့်နတ်ကိုပင် ဆိုဟန်ရှိသည်။

၁။ မင်းရာဇာလျှောက်ပုံ = ဝန်စင်းမင်းရာဇာလျှောက်ပုံ။ ‘မထိရတနာပုံကျမ်း’။

အရှင်မဟာသီလဝံသ တံတားဦးတည်တွင်-

‘ကျက်သရေဆောင်တတ်၊ သိရိနတ်လျှင်၊ စောထွတ်ကြငှန်း၊ မကိုဋ်စွန်း၌၊ မြန်ခန်းရွှေပြည်၊ စိုးစိမ့်သည်ဟု၊
နေတည်ကျကျ၊ စောင့်ပြီးမှတည်။’-ဟူ၍ စပ်ရာ၌လည်း ကျက်သရေစောင့်နတ်ကိုပင် စပ်သကဲ့သို့ ရှိသည်။

အနာထပိဏ်သူဌေး၏အိမ်၌ စတုတ္ထတံခါးတွင်စောင့်နေသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနတ်သည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ကွယ်အောင်ပြုသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်သောကာလ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ရအောင်ပြု၍ တည်စေ ပြန်သည်။-ဟုဆိုသည်။

ဤနတ်တို့ကဲ့သို့ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ကွယ်အောင်၊ရအောင် စောင့်သောနတ်လည်း ရှိရာချေသည်။-ဟု ထောက်၍၊ ‘နတ် ၃ ယောက် ကိုယ်တွင်ရှိသည်။’ဆိုသော စာစောင်ငယ်များတွင်လာသော စကားလည်း ယုတ္တိ ရှိပြန်သကဲ့သို့ပင် ထင်သည်။

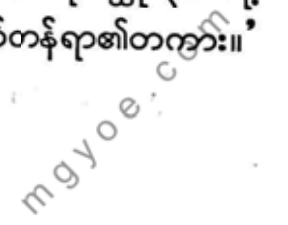
ပေါရာဏကထာ စကားဟောင်း ဘောဇ္ဇရာဇကေတုဝတ္ထုတွင်လည်း ‘မင်းတစ်ယောက်ကို စန္ဒကူရ- မည်သော ကိုယ်စောင့်နတ် စကားပြောသည်။ နဖူးတွင် စာရေးသည်။’ဟူ၍ ဆိုသည်။

ဗျာသပုံ ၄ရပ်တို့တွင်လည်း ‘သတို့သမီး၊ သတို့သားတို့ကို မိမိတို့ကိုယ်တွင်စောင့်သော နတ်တို့ စောင့် ရှောက်၍ လှည့်ပတ်ကြသည်။’ဆိုသည်။

ပုဏ္ဏားတို့စာများတွင်လည်း ‘ကိုယ်စောင့်နတ် ၁ ကျိပ် ၁ ယောက်ပင် ရှိသည်။’ဟု ဆိုသည်။
၁ ကျိပ် ၁ ယောက်၏ သရုပ်ကား

- ၁- သတ္တဘာဂနတ်သည် နဖူးစာကို ရေးမှတ်သည်။
- ၂- သူရဿတီနတ်ကား ပညာကို ပွားစေတတ်သည်။
- ၃- သကျနတ်ကား စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ပေးတတ်သည်။
- ၄- မဟိရာဇနတ်ကား အိပ်မက်ကို ပေးတတ်သည်။
- ၅- ဝါမသူရနတ်ကား နိမိတ် ပြတတ်သည်။
- ၆- ဇာနသူရနတ်ကား အလှူပေးသည်ကို မှတ်သည်။
- ၇- ကရဝါနတ်ကား ကာမသုခကို ပေးတတ်သည်။
- ၈- ယောတကနတ်ကား သွားလေရာရာသို့လိုက်၍ စောင်မသည်။
- ၉- ကလျာဏမိတ္တနတ်ကား ကောင်းသောစကားကို မှတ်သားသည်။
- ၁၀- စန္ဒာဒေဝီနတ်ကား ကျက်သရေကို စောင့်သည်။
- ၁၁- နရိန္ဒာဒေဝီနတ်ကား အိပ်သောအခါ ဦးခေါင်းရင်းက စောင့်ရှောက်သည်။-ဟု သရုပ်ဖော်၍ ဆိုသည်။

ဤသည်များကိုထောက်၍ ‘ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိ၏။’ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်သည်။ ဤသို့ မှတ်သင့်သော်လည်း ပြခဲ့သမျှသောစကားစုတို့သည် လောကီပဏ္ဏာသ၊ ဒန္တာသီရိဝတ္ထု၊ ကြမ္မဒိက်၊ ဗျာသ၊ ရာမ၊ မနုဝတ္ထု ၃၀ တို့ ကဲ့သို့၊ ပုရာဝုတ္တပဗန္ဓု၊ ဣတိဟာသ၊ ပုရာဏကထာမျှသာဖြစ်၍၊ ‘ဟုတ်တန်ရာ၏။ မဟုတ်တန်ရာ၏တကား။’ စကား ၂ ခွ ဒွိဟ ရှိရာပေသည်။

မှတ်သင့်သောကျမ်းဂန်တို့တွင် တွေ့မြင်ဖူးသည်ကား

အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင် - 'ဇီဝေါတု ပူရိသောတ္တာထ' ဟူ၍ဆိုသည်။

ဇီဝေါ၊ ရှင်စေတတ်သောနတ်။ ပူရိသော၊ အလိုကိုပြည့်စေဟတ်သော နတ်။ အတ္တာ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သောနတ်။-ကိုယ်ကိုစီရင်တတ်သော နတ်၏ပရိယာယ် ၃ ပုဒ် ပြသည်။

၎င်းအဘိဓာန်ဋီကာတွင်လည်း-

'တိကံသရိရာ ဓိပတိ ဒေဝေ။ ဇီဝန္တိ သတ္တာ အနေနာတိ ဇီဝေါ။ ပူရေတိ နိဿသဿာဘိလာသန္တိ ပူရိသော။ ဣသော။ အတန္တိ သကတံ ဂစ္ဆန္တိ သတ္တာ အနေနာတိ အတ္တာ။'-ဟူ၍ ဖွင့်သည်။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်တွင်လည်း 'ကဒါ တေဒေဝတာယော ပသိဒိဿန္တိ။' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ သုဒိန္နကဏ္ဍတွင်လည်း-

'သဗ္ဗ ပဌမံ ဟိဿ တံပါပံ အတ္တနာ ဇာနာတိ။ တတော အာရက္ခ ဒေဝတာ။ အထညာပိ ပရစိတ္တ ဝိဒူနိယော ဒေဝတာ။'-ဟုဆိုသည်။

'မကောင်းမှုကို ပြုသောအားဖြင့် ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ ရှေးဦးစွာ မိမိ သိ၏။ ထို့နောက် မိမိကိုယ်ကို စောင့်သောနတ် သိ၏။ ထို့နောက် သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိတတ်သောနတ်တို့သည် သိကုန်၏။'ဟူ၍ ဆိုသည်။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ ပဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်တွင်လည်း

'ယဒါ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ။ တဒါ ဥပရာဇာနော သေနာပတိ သေဋ္ဌိ သကလနဂရံ သကလရဋ္ဌံ အဓမ္မိက မေဝ ဟောတိ။ အထတေသံ အာရက္ခဒေဝတာ။ တာသံ ဒေဝတာနံ မိတ္တာဘူမဋ္ဌဒေဝတာ။'-စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

'အကြင်အခါ မင်းတို့သည် တရား မစောင့်ကုန်။ ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း၊ အမတ်စစ်သူကြီး၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ အလုံးစုံသောမြို့သူ၊ အလုံးစုံသောတိုင်းသူတို့သည် တရား မစောင့်ကုန်။ ထိုသူတို့ကိုစောင့်ကုန်သော ကိုယ် စောင့်နတ်တို့သည် တရားမစောင့်ကုန်။ ထိုအခါ ထိုနတ်တို့၏အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော မြေ၌တည်သော နတ်၊ ကောင်းကင်၌တည်သော နတ်၊ 'ဥဏှဝလာဟက'မည်သော နတ်၊ 'အဗ္ဘဝလာဟက'မည်သော နတ်၊ 'သီတဝလာဟက'မည်သော နတ်၊ 'ဝဿဝလာဟ'မည်သော နတ်၊ စတုမဟာရာဇ်မှစ၍ နတ်ပြည် ၆ထပ် အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထား၍ ခပ်သိမ်းသော နတ်၊ ဗြဟ္မာပရိသတ်တို့သည် တရားမစောင့် သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။'

ဇာတ်ပေါင်းတွင်လည်း-

'ကောင်းကင်ရက္ခ၊ ဘုမ္မမလွတ်၊
ကိုယ်စောင့်နတ်တို့၊ ရိညွတ်သဒ္ဓါ၊
တရားနာ၍၊ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏ၊
မြင်ကစင်ဖြူ၊ နှလုံးဟူသား၊

မုန်ဆူမွန်ခြောင်း၊ ဆင် မကောင်းကို၊
ရွန်းတောင်းညဏ်ဟုန်၊ ထိန်းလင့်ကုန်။’-ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပါရမီခန်းတွင်လည်း-

‘လူတို့စီးပွား၊ ကျင့်တတ်အားသည်၊
သိကြားမာတလီ၊ မဏိမေခလာ၊
ဗြဟ္မာသုယံ၊ ဝိသုကံနှင့်၊
အရံလည်းဖြစ်၊ မဟာရာဇိက၊
စသည်တရိုး၊ အိမ်စိုးကိုယ်စောင့်၊
မှောင့်လည်းဖျက်တတ်၊ ဘုတ်ခတ်သံဘက်၊’ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်တော်မူချက်ရှိသည်။
ဤသို့ဖြစ်၍ ‘ကိုယ်တွင် ကိုယ်စောင့်နတ် ရှိကြောင်း’ကို မှတ်အပ်သည်။

၂၉-ကိုယ်စောင့်နတ်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စုတေ,မစုတေအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ လူတို့စုတေလျှင် ကိုယ်စောင့်နတ်လည်း စုတေမည်,မစုတေမည်။ ကိုယ်စောင့်နတ် စုတေသော်
လူတို့ စုတေမည်,မစုတေမည်များကို သိလိုပါသည်။

‘သဟဿမပိ စေ ဝါစာ၊ အနတ္တ ပဒသဉ္စိတာ။

ဧကံ အတ္တပဒံ သေယျော၊ ယံ သုတ္တာ ဥပသမ္ပတိ။ ။’ဟူသောပါဠိ၊ များစွာသောစကားတို့ကို ကြားသိ
ရသော်လည်း၊ အကျိုးမရှိသောစကားနှင့် ငြားချေက ယုတ်မာရာသောအကြောင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်လုံးတစ်ပါဒမျှ အကျိုးရှိသောစကားကို ကြားသိရပါသဖြင့်၊ ချမ်းသာမွန်မြတ် နိဗ္ဗာန်ခရီး နီးပါးမည့်
အကြောင်းကိုရည်မှတ်၍ လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ လူစုတေလျှင် ကိုယ်စောင့်နတ်လည်း စုတေမည်-မစုတေမည်။
ကိုယ်စောင့်နတ်စုတေသော် လူ စုတေမည်-မစုတေမည်ကို မေးရာ၌ သတ္တဝါတို့၏ စုတေ
ခြင်းကား ရှေ့,နောက်လည်း ရှိရာ၏။ တစ်ပြိုင်နက် ကြုံသည်လည်း ရှိရာ၏။ ဤအရာ၌
အမြဲမဆိုသာသောအရာ ဖြစ်သည်။

တေမိမင်းသား နတ်ပြည်က စုတေ လာသောကာလ၊ စုတေအပ်သော သဘောရှိသော ၅၀၀ သော
နတ်သားတို့သည် လူ့ပြည်သို့ တစ်ပြိုင်နက်ပင် စုတေလာကြောင်း။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီး နတ်ပြည်က စုတေလာသောကာလ၊ နတ်သား ၆ သောင်း အတူ စုတေလာကြောင်းကို
ဆိုသည်။

လူ့ပြည်က စုတေလာကြသောကာလ တစ်ပြိုင်နက် ဟူ၍ မရှိပြီ။

ဘုရားရှင်နှင့် ဖွားဖက်တော် ၇ ယောက်တို့သည် တစ်ပြိုင်နက် ဖွားကြကုန်၏။ စုတေသောကာလ အတူတကွ မဟုတ်ကြပြီ။

ပဒုမဒေဝီမိဖုရားသားတော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၅၀၀ တို့သည် ဖွားသောကာလလည်း တစ်နေ့တည်း တစ်ပြိုင်နက်ပင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သောကာလလည်း တစ်နေ့တည်း တစ်ပြိုင်နက်ပင်၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောကာလလည်း တစ်နေ့တည်း တစ်ပြိုင်နက်ပင် ကြုံကြိုက်ကြလေကုန်သည်။

ဤကဲ့သို့ပင် ပြိုင်မိသည်လည်း ရှိရာ၏။ မပြိုင်မိသည်လည်း ရှိရာ၏။

ပမာကား- သစ်ပင်၌ စောင့်သောနတ်တို့သည် ‘သစ်ပင်ကို သူတို့ ခုတ်ဖြတ်လေသည်။’ ဟူ၍လည်း မသေ မစုတေ ကြွင်းကျန်သဖြင့်၊ သစ်တစ်ပင်သို့ ပြောင်း၍ နေကာမတ္တပင် ရှိသကဲ့သို့။ မိမိတို့မှီဝဲသောသူ သေလွန်သည် ဟူ၍လည်း ‘ကိုယ်စောင့်နတ် သေမည်။’ -မဟုတ်ရာပြီ။ တစ်ပါးသောသူသို့ ပြောင်းရွှေ့ရာတော့သည်။ ‘နတ်သေသည် ဟူ၍လည်း သစ်ပင်သေရာသော အကြောင်း မရှိပြီ။’

ဟိမဝန္တာ သီရိသကကုက္ကိုပင် ရောက်သောတော၌ အရှင်ဂဝမ္ပတိအလောင်း နတ်ဖြစ်သည်။ ဘဝပြောင်း၍ နောက်နတ်သားအသစ် ဖြစ်တော့သည်။ ‘နတ်သေသည်’ ဟူ၍ ကုက္ကိုပင် သေသည် မဟုတ်။ ထိုကဲ့သို့လည်း ရှိရာကောင်းတော့သည်။

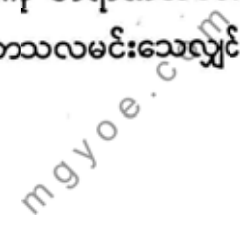
စတုကနိပါတ် စူဠကလိဂံဇာတ်တွင်လည်း ကလိဂံမင်းနှင့် အသကမင်း စစ်ပြိုင်ကြသောကာလ ကလိဂံမင်း၏ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်လုံးဖြူသော နွားလားဥသဘအယောင်၊ အသကမင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သည် ကိုယ်လုံးမည်းသော နွားလားဥသဘအယောင် ဆောင်၍ ၂ ဦးသောနွားလားတို့ ဝေ့တိုက်ကြသောကာလ တစ်ပါးသောသူတို့ မမြင်ကုန်။ မင်း ၂ ပါးသာ မြင်သည်။ ထိုအခါ နန္ဒိသေနအမတ် ဥပဒေသ ပေး၍ အသကမင်း သူရဲ ၁၀၀၀ နှင့်တကွ ကလိဂံမင်း၏ကိုယ်စောင့်နတ်ဖြစ်သော နွားလားဥသဘကို လက်နက်အချက်ကျအောင် ထိုးကြလေသော် ကလိဂံမင်း၏ကိုယ်စောင့်နတ် သေဆုံးချေ၏။ ကိုယ်စောင့်နတ်သေဆုံးလျှင် ကလိဂံမင်းလည်း ထိတ်လန့်၍ စစ်ပျက်ချေ၏။

ဤစကားကို ဇာတ်ကျမ်းတွင်- ‘အာရက္ခဒေဝတာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ တာဝဒေဝကလိဂေါ ပရာဇိတွာပလာယိ။’ -ဟူ၍လာသည်။ ဤဇာတ်တော်၌ ကလိဂံမင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သာ သေ၍ ကလိဂံမင်း မသေ ရှိသည်။

ပါစိတ်အဋ္ဌကထာ ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဇေတဝန်ကျောင်းအရံတွင် သစ်တစ်ပင်၌ နတ်သား တစ်ယောက် သေသည်။ သစ်ပင်မသေ၍ နတ်သမီးတစ်ယောက်ကို မြတ်စွာဘုရားက ပေးအပ်၍ နေရသည်။ -ဟု ဆိုသည်။ ထို့အတူ ကိုယ်စောင့်နတ်တစ်ယောက်သေသော်လည်း နတ်တစ်ယောက် စွဲမှီ၍ နေကောင်းသည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

အသီတိနိပါတ်၊ မဟာကုဏ္ဍလဇာတ်တွင်လည်း ကောသလမင်းကြီး သေ၍၊ မိဖုရားကို ဗာရာဏသီမင်း ယူ၍ မိဖုရားမြှောက်၏။ မိဖုရားတွင်မူကား ကောသလမင်းကို စွဲ၍ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပါလေ၏။ ကောသလမင်းသေလျှင်

၁။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၄၉၈။ ၂။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၅၃၆။

မိမိ၏သားငယ်၌ ကိုယ်စောင့်နတ် ဖြစ်လေ၏။ ထိုသားငယ် ၁၆ နှစ်သောကာလ 'ကုရူဂီဒေဝီ' မည်သောမင်းသမီးနှင့် ယဉ်ပါးသည်ကို သိ၍ 'သတ်မည်ပြုသောကာလ အဖဖြစ်သော ကိုယ်စောင့်နတ်သည် မင်းသားငယ်၌ စောင့်ရှောက် မစ၍ ချမ်းသာရစေ၏။

ထို့ကြောင့် 'တသ္မိဒဏေ ကုမာရဿ ပိတာ အာရက္ခဒေဝတာ တဿေဝကုမာရဿ မာတုသရီရေ အဓိမုစ္ဆိတွာဒေဝတာနုဘာဝေန ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ။' စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

ဤဇာတ်ဝတ္ထုများ၌ မင်းသားငယ်၏ ဖြစ်စေ, ဖွားစေနှင့် အဖဖြစ်သောကာလ ရှေ့,နောက် မညီသည်ကို ထောက်လျှင် စုတေသောကာလလည်း ရှေ့,နောက် ရှိရာချေသည်။

၃၀-ယခု သိကြား,အသုရာ စစ်တိုက်,မတိုက်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ရှေးကာလ မာဃလုလင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်းသိကြားသည် အသုရာ၏သမီး သုဇာတာ ကိုလည်း ယူသည်။ ပြည်ကိုလည်း ယူသည်။ ထို့ကြောင့်ထိုကာလ၌ ရန် ကြီးစွာဖြစ်၏။ နောက်ကာလ ထိုသိကြားလည်း မဟုတ်ပြီဖြစ်၍ စစ်တိုက်ခြင်း ခိုက်ရန်ဒေါသ မဖြစ်ကြပြီ။ -ဟူ၍ ကပ္ပဝဏ္ဏနာဝတ္ထုတွင် ဆိုပါသည်။
ဘုံခန်းတွင်လည်း 'ပြည်နှင့်သမီး၊ ရန်ကြီးနှစ်ပါး၊'-ဟူ၍ စပ်ပါသည်။

ဓဇဂ္ဂသုတ်တွင်လည်း 'ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ သုရသင်္ဂါမော သမူပဗျူဠော အဟောသိ။' ဟူ၍ ရှေး ကာလကိုရည်၍ ဟောတော်မူပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ရှေးကာလ မာဃလုလင်ဖြစ်သော သိကြားသာ စစ်မက်ခိုက်ရန် ရှိမည်။ ယခုကာလ သိကြားတို့ သည်ကား စစ်တိုက်ဖွယ်ရာ မရှိကုန်ပြီ။-ဟု ဆိုသင့်ပါသည်။

အချို့က အစဉ်မပြတ် ကမ္ဘာပတ်လုံး ခိုက်ရန်မကင်းဖြစ်၍ နောက်ဆက်ခံသော သိကြား၊ ယခုရှိဆဲသော သိကြားတို့သည်လည်း သခွတ်ပွင့်သည်ရှိသော် အသုရာနှင့် မပြတ်ပင် စစ်မက်မကင်း။-ဟူ၍ ဆိုကြပါသည်။ ပျို့ကဗျာများတွင်လည်း အစဉ်မပြတ် ရန်စစ်တိုက်ခိုက်၍ နေရဟန်များကို စပ်ဆိုကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက် သောကြာနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ သိကြား, အသုရာတို့ စစ်တိုက်မည်, မတိုက်မည်ကို မေးရာ၌- ရှေးကာလ မာဃလုလင် ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း သိကြားမင်းလက်ထက်လည်း တိုက်၏။ နောက်ဆက်သိကြားတို့ လက်ထက်လည်း တိုက်ကုန်၏။ ယခုရှိသော သောတာပန်သိကြားလက်ထက်လည်း တိုက်၏။ -ဟု မှတ်သင့်၏။

ထိုစကား ၃ ရပ်တွင် 'ဘုရားလောင်း သိကြားမင်းလက်ထက် တိုက်ကြောင်း' မှာ ထင်ရှားလေပြီ။ နောက်ဆက် သိကြားတို့လက်ထက် တိုက်ကြောင်းမှာ တိကနိပါတ် ဒုတိယဝဂ် ကက္ကဋ္ဌဇာတ်၌-ကုဋီရအိုင်၏ အနီးတွင်

mgyoe.com

ဘုရားလောင်း ဆင်မင်းဖြစ်သောကာလ ကောက်နယ်တလင်းရှိလောက်သော ပုစွန်ကို ဘုရားလောင်းသည် ဆင်မနှင့်အတူ နင်းချိုး၏။ လက်မ ၂ ချောင်းတို့သည် မြစ်သို့ ကျလေ၏။ တစ်ချောင်းသည် သမုဒ္ဒရာသို့ ရောက်လျှင် အသုရာတို့ ရလေ၍ စည်ကြီး ပြု၏။ သိကြားနှင့် စစ်တိုက်သောကာလ နတ်စစ်မြေ၌ ရှုံးလေရကား ပစ်ထားခဲ့သည်ကို သိကြားမင်းက ရလေ၏။ လက်မတစ်ချောင်းလည်း မြစ်တစ်ခုသို့ ပါလေသဖြင့်၊ ရှည်လျားသော ကာလ လူတို့အရပ်သို့ ရောက်လေ၍ ဝါသုဒေဝ စသော ဒသဘာတိကမင်းညီနောင်တို့ ရလေသဖြင့် ‘အာလိဂ်’^၁ မည်သော မုဒိန်းစည်^၂ ပြုလေကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ‘သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌမ္ပန အသုရာ ဂဟေတွာ အာလမ္ပရံ နာမ ဘေရိမကရိသု။ တေ အပရဘာဂေ သက္ကေန သင်္ဂါမေ ပရာဇိတာ တံ ဆဋ္ဌေတွာ ပလာယိသု။ အထနံ သက္ကောအတ္တနော အတ္ထာယ ဂဏှာပေသိ။ အာလမ္ပရာ မေဃောဝိယ ထနတိ။’ ဟူ၍ လာသည်။

ဇာတ်ပေါင်းတွင် ‘ရှေးဖျားမဆွ၊ ကုဋီရဟု၊ ကန်လှ၌ဝယ်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်တည့်။ ကောက်နယ်တလင်း၊ မြေခင်းရှိလောက်၊ ကြီးမြောက်စွာလှ၊ ကက္ကဋ္ဌကို၊ ပွပွသမ္ဘာ၊ ဖူးငုံအာသား၊ ပွင့်လာဘုန်းရှိ၊ ဆင်ဟတ္ထိလျှင်၊ နင်းဖိအားကိုး၊ ရွပ်ရွပ်ချိုးသော်၊ စဉ်ကျိုးဘိန္နု^၃၊ မြစ်သို့ကျ၍၊ လက်မအစုံ၊ မျောလေတုံ၏။ ကြံကြိုက်ကြမ္မာ၊ အသုရာတို့၊ မဟာသမုဒ်၊ ဝေဝုဇ်ရေကြောင်း၊ ဝင်လေရှောင်းသား၊ တစ်ချောင်းအကြွ၊ ဆယ်ရလေ၍၊ မြည်ထွေသာလှ၊ ဝှန်ပေါက်ပြလျက်၊ စည်မစည်ကြီး၊ စည်ဘေရီးဟု၊ ပြုပြီးဆုံးမှ၊ ဝါသဝနှင့်၊ တွေ့ကြရန်မွေ၊ နတ်စစ်မြေ၌၊ ရှုံးလေရကား၊ ပစ်စွန့်သွားသော်၊ သိကြားဝကြဘူ၊ ယူလေတုံလျှင်၊ မိုးအန်အင်းတည့်။ ထုတ်ချင်းအသံ၊ ဝေးရပ်ပျံသား၊ အာလမ္ပရာ၊ တွင်ထမည်ခေါ်၊ ထိုစည်ကျော်ကား၊ ထွန်းပေါ်တန်ခိုးပျံ၏တည်း။’ ဟု စပ်တော်မူသည်။

လက်မတစ်ချောင်းမှာ ဇာတ်တော်တွင် မင်းညီနောင် ၁ ကျိပ်တို့ ရလေကြောင်းကို သာမန်ဆိုသော်လည်း၊ ‘ရက္ခဂံစူဠရာဇဝံသ၊ မဟာရာဇဝံသ-၂ ရပ်တွင်-မဟာရာဇဝံသ၌ ဒွါရဝတီပြည်ကိုစိုးအုပ်သော ဝါသုဒေဝ စသော မင်းညီနောင် ၁ ကျိပ်တို့ရကြောင်းကို အထူးဆိုသည်။

ဤသို့ ကက္ကဋ္ဌဇာတ်၌ မာဃလုလင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်းသိကြားမင်းသည် ‘နတ်အဖြစ်မှ စုတေကာမတ္တ’ ဟူ၍ မဆိုသာ။ ဘဝအရာ ခြားအံ့လည်း မသိ။ ဘဝအထောင် ခြားအံ့လည်း မသိ။ ခြားပြီးမှ ဆင်မင်းဖြစ်၍ နေမှပင်၊ နောက်သိကြားတို့လက်ထက် စစ်တိုက်၍ အသုရာရှုံးကြောင်းကို လာသောကြောင့် နောက်ဆက်ခံသော သိကြားတို့လက်ထက်လည်း စစ်တိုက်ကြောင်းကို သိသာသည်။

ယခုရှိသော သိကြားလက်ထက် စစ်တိုက်ကြောင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းကို “ငါတရားဟော သည်မှ ရှေးကာလ၌ နှစ်လို့ခြင်း ဝေဒပရိလာဘ။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း စသော မနဿပဋိလာဘကို ရဖူးလေ၏ လော။” ဟု မေးသောကာလ။ ‘ရဖူးကြောင်း’ကို ပြလို၍-

‘ဘူတပုဗ္ဗံ ဘန္တေ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠော အဟောသိ။ တသ္မိံ ခေါ ပနဘန္တေ သင်္ဂါမေ ဒေဝါဇိနိသု။ အသုရာ ပရာဇယိသု။ တဿ မယံ ဘန္တေ တံသင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါ မဿ ဧတဒဟောသိ။ ။’

၁။ အာလိဂ် = မုရိုးစည်အထူး
 ၂။ မုရိုးစည်
 ၃။ ဘိန္နု = ကွဲပေါက်ပျက်စီးသည်။

‘ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူး၏။ ကိ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အဘယ်သို့ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသနည်း။- ဟူမူကား။ ဒေဝါသုရ သင်္ဂါမော၊ နတ်-အသုရာတို့၏ စစ်ထိုးခြင်းသည်။ သမုပဗျူဠော၊ တစ်ပြိုင်နက် ရောက်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

‘ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တသ္မိံ ခေါ် ပန သင်္ဂါမေ၊ ထိုနတ်၊ အသုရာတို့ စစ်ထိုးရာ၌။ ဒေဝ၊ နတ်တို့သည်။ ဇိနိသု၊ အောင်ကုန်၏။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ ပရာဇေယိသု၊ ရှုံးကုန်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တံသင်္ဂါမံ၊ ထိုစစ်ထိုးခြင်းကို။ အဘိဝိဇိနိတွာ၊ အောင်မြင်ပြီး၍၊ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ၊ အောင်မြင်ပြီးသော စစ်ထိုးခြင်းရှိသော။ တဿ မယံ၊ ထိုအကျွန်ုပ်အား။ ဧတံ ဧသော ပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

‘ကိ၊ အဟောသိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယာစေဝဩဇာ၊ အကြင်ဩဇာ သည်။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ဖြစ်၏။ ယာစဩဇာ၊ အကြင်ဩဇာသည်လည်း။ အသုရာ၊ အသုရာပြည်၌ ဖြစ်၏။ ဧတံဥဘယံ၊ ထို ၂ ပါးစုံသောဩဇာကို။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ၊ သုံးဆောင်ရကုန်လတ္တံ့။ ဣတိပရိဝိတက္ကော၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ ဖြစ်၏။’

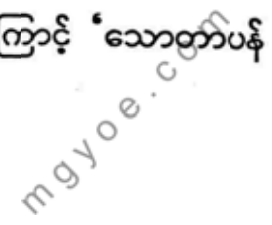
ဤသို့စသည်ဖြင့် သိကြားမင်းသည်

- ၁- ဣဿာမစ္ဆရိယပဉ္စာ။
- ၂- ပိယာပိယပဉ္စာ။
- ၃- ဆန္ဒပဉ္စာ။
- ၄- ဝိတက္ကပဉ္စာ။
- ၅- ပပဉ္စပဉ္စာ။
- ၆- သောမနဿပဉ္စာ။
- ၇- ဒေါမနဿပဉ္စာ။
- ၈- ဥပေက္ခာပဉ္စာ။
- ၉- ကာယသမာစာရပဉ္စာ။
- ၁၀- ဝစီသမာစာရပဉ္စာ။
- ၁၁- ပရိယေသနပဉ္စာ။
- ၁၂- ပါတိမောက္ခ သံဝရပဉ္စာ။
- ၁၃- ဣန္ဒြိယသံဝရပဉ္စာ။
- ၁၄- ဧကန္တပဉ္စာ။ ။

ဤ ၁၄ပါးသော ပြဿနာတို့တွင် ၅ခုမြောက်သော ပပဉ္စပဉ္စာ၏အဆုံး၌ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၊ သိကြား အဖြစ်မှ စုတေ၍ သိကြားသစ် ဖြစ်ပြန်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းမြောက်သောအဖြစ်ကို ပြလို၍ လျှောက်သောစကားတွင် အသုရာတို့နှင့် စစ်ထိုးကြောင်းကို လာသည်။

‘ဒေဝါသုရသင်္ဂါမောတိ ဒေဝါနဉ္စ အသုရာနဉ္စ သင်္ဂါမော။ သမုပဗျူဠောတိ သမာပန္နော။’-စသည်ဖြင့် သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌လာသည်။

ဤသို့ သုတ်မဟာဝါ သက္ကပဉ္စသုတ်ကို မဟောမိက စစ်ထိုးကြောင်းကို လာသောကြောင့် ‘သောတာပန် မတည်မိက စစ်တိုက်သည်။’ဟူ၍ ယူသင့်သည်။

သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတို့၌ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ဆရာဖြစ်သော ကာဠ
ဒေဝီလရသေ့သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နေသန့်စင်တော်မူ၍ နေသောကာလ၌ နတ်တို့သည် ဘုရားလောင်း
ဖွား၍၊ နှစ်လုံးဝမ်းမြောက်စွာ ကစားကုန်သည်တို့ကို မြင်၍ ကာဠဒေဝီလရသေ့ မေးသောအခါ-

‘ယဒါ အဟောသိ အသုရသင်္ဂါမေ၊ ဇယော သုရာနံ အသုရာပရာဇိတာ။

တဒါပိနေ တာဒိသော လောမဟံသနော၊ ကိမဗ္ဗုတံ တုဋ္ဌမနာပမောဒိတာ။ ။’ဟု

‘စစ်မြေသို့ သက်သောကာလ နတ်တို့သည် အောင်ကုန်၏။ အသုရာတို့ ရှုံးကုန်၏။ ထိုအခါသော်လည်း
ထိုသို့သဘောရှိသော ရွှင်လန်းခြင်းတို့သည် မဖြစ်စဖူးလေ။ အကြောင်း အသို့ရှိသနည်း။’-ဟု မေးရာ၌-

ယခုနတ်တို့သည် စစ်တိုက်သည်ရှိသော် မမေးရာပြီ။ စစ်တိုက်ကုန်သောကြောင့်သာလျှင် ဤသို့မေးသော
စကား၌ အရိပ်အမြွက်ပါလေသည်။-ဟု ယူသင့်သည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း ရှေးအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှထွက်၍ တစ်ယောက်သောယောက်ျားသည် ‘သုမာဂဓ’
မည်သော ရေကန်နား၌နေစဉ် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ ရထားစီး၊ ခြေသည်သူရဲတို့ ပြေးလာကုန်၍၊ ကြာရိုးပေါက်၏
အတွင်းသို့ ဝင်ပြေးကြလေကုန်သည်တို့ကို မြင်၍၊ ‘မမြင်ဖူးသည်ကို ငါ မြင်ရဘိ၏။ ငါသည် ရူးချေပြီ။’ဟု
မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ လူအများကို ပြော၏။ လူအများတို့လည်း ‘ယခု သင်မြင်ခဲ့သောအခြင်းအရာသည် လောက၌
မရှိရာ။ သင်သည် ရူးလေပြီ။ သင်၏စိတ်သည် ပျံ့လွင့်ချေပြီ။’ဟု ဆိုကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ဤစကားကို ဖော်၍ ဟောတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့က ထိုသူမြင်ခဲ့သော အခြင်းအရာသည်
မှန်မည်၊ မမှန်မည်ကို လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားက ‘ချစ်သားတို့။ ဤစကားသည် မှန်၏။ နတ်၊ အသုရာတို့သည် စစ်တိုက်ကြကုန်၏။
ထိုအစည်းအဝေးနတ်မြေ၌ နတ်တို့သည် နိုင်ကုန်၏။ အသုရာတို့သည် ရှုံးကုန်၏။ အသုရာတို့ ကြောက်လန့်
ကုန်သောကြောင့် ကြာရိုး၏အပေါက်တွင်းသို့ ပြေးဝင်ကုန်၏။ နတ်သာ ကြွင်းရစ်ကုန်၏။’ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၌ ‘သော ပုရိသော သုမာဂဓာယ ပေါက္ခရဏိယာ တိရေ စတုရီဂိနိသေနံ
ဘိသမုဠာလံ ပဝိသန္တံ ဒိသ္မာနဿ ဧတဒဟောသိ။’ အစရှိသည်ဖြင့် လာသည်ဖြစ်၍၊ နောက်လည်း အစဉ်မပြတ်ပင်
စစ်ထိုးစစ်တိုက်လျက် နေသည်။-ဟု မှတ်သင့်သည်။

ဧဂ္ဂေသုတ်၌- ‘ဘူတပုဗ္ဗံ’ ဆိုသည်မှာ မည်သည့်သိကြားဟု အထူးမဆိုသောကြောင့် ‘မာဃလုလင်ဖြစ်သော
သိကြား’ ဟူ၍သာ မယူသင့်။ ရှေးရှေးကာလ စစ်တိုက်သမျှသိကြားကိုပင် ယူသင့်သည်။

ဋီကာ၌လည်း- ‘ဘူတပုဗ္ဗန္တိ ပုဗ္ဗေဇာတံ၊ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမောတိ တာဝတိံသာ ဒေဝါစ တပုဋိပက္ခ ဘူတာ
အသုရာစ တေသံ သမ္ပဟာရော။’ ဟု ‘ဤမည်သောသိကြားလက်ထက်’ဟူ၍ အထူးမဆိုဘဲ သာမညသာ
ဆိုသည်။

‘ပြည်နှင့်သမီး၊ ရန်ကြီးနှစ်ပါး၊’ ဆိုရာမှာကား ရှေးမာဃလုလင်ဖြစ်သော သိကြားကိုရည်၍ ဆိုလေ
သည်။-ဟု ယူရန်ရှိ၏။

ဤသို့ ဇာတ်နိပါတ်၊ သုတ်မဟာဝါဠိကာ စသည်တို့၌ လာသောကြောင့် ရှေးရှေးသိကြားတို့လည်း စစ်ထိုးကြကုန်၏။ နောက်နောက် သိကြားတို့လည်း စစ်ထိုးကြကုန်၏။ ယခုသိကြားလည်း သောတာပန် မတည်မီ စစ်ထိုး၏။-ဟု မှတ်သင့်သည်။

၃၁-နဂါးအမျိုးတို့အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ နဂါးဟူက ရေမျိုး၊ ရေနတ်-ဟူ၍ ဆိုရိုးရှိပါသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင်သာ နေရပါမည်ကို မြေထဲတွင်လည်း မြေနဂါး၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေရင်းတွင်လည်း တောင်နေနဂါး ရှိသည်။ ဆိုကြပြန်ပါသည်။ တောင်နေနဂါးမှာ ထင်ရှားသည် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ‘မြေထဲတွင်’ ဆိုသောအရာသည် သမုဒ္ဒရာ၌ နေသည့်သူတို့ကိုပင် ဆိုမည်လော။ အခြားမျိုးပင် ရှိပြန်မည်လော။-ဟု သံသယရှိပါသည်။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ရေနနေနဂါး၊ မြေနနေနဂါး၊ တောင်နေနဂါးမျိုးတို့တွင် မြင်းမိုရ်တောင်နေနဂါးတို့မှာ ထင်ရှားပါပြီ။ ‘မြေထဲတွင်နေသည့်နဂါး’ ဆိုသည့်အရာသည် သမုဒ္ဒရာမှာနေသည်ကိုပင် ဆိုသလော။ အခြားပင် ရှိသေးသလော။-ဟူရာ၌ နဂါးအမျိုးတို့သည် ၁၀၂၄ပါး ပြားသည်။

‘ဝိသာပန စတုဗ္ဗိဓာ ဟောတိ ကဋ္ဌမုခေါပူတိ မုခေါ အဂ္ဂိမုခေါ သတ္တမုခေါတိ။’-စသော သာရတ္ထသင်္ဂ၏ ပါဠိနှင့်အညီ၊ ‘ကဋ္ဌမုခ၊ ပူတိမုခ၊ အဂ္ဂိမုခ၊ သတ္တမုခ’ဟူ၍ ၄ ပါး။

ထို ၄ပါးကို ဒဋ္ဌဝိသ၊ ဒိဋ္ဌဝိသ၊ ဖုဋ္ဌဝိသ၊ ဝါတဝိသ-ဤအဆိပ် ၄ပါးနှင့် မြှောက်။ ၁၆ ပါးဖြစ်၏။

ထို ၁၆ ပါးကို အာဂဒဝိသနောယောရဝိသ၊ နောအာဂဒ ဝိသယောရဝိသ၊ အာဂဒဝိသစယောရဝိသစ၊ နေဝအာဂဒဝိသ နစယောရဝိသ-၄ ပါးနှင့် မြှောက်သော်၊ ၆၄ ပါးဖြစ်၏။

ထို ၆၄ ပါးကို အဏ္ဏဇ၊ လောဗုဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိကယောနိ-၄ ပါးနှင့်မြှောက်။ ၂၅၆ ဖြစ်၏။

ထို ၂၅၆ ကို ရေနေ၊ ကြည်းနေ-၂ ပါးနှင့်မြှောက်။ ၅၁၂ ဖြစ်၏။

ထို ၅၁၂ကို ကာမရူပီ၊ အကာမရူပီ-ဟုဆိုအပ်သော စည်းစိမ် ရှိ၊ မရှိ-၂ပါးနှင့် မြှောက်။ ၁၀၂၄ပါး ဖြစ်၏။

ဤသို့ ခွဲဝေရာ၌လည်း ရေနေ၊ ကြည်းနေ-၂ပါး ရှိသည်။

‘ဥရေန ဂစ္ဆတိတိ ဥရဂေါ၊ သပ္ပဿေတံနာမံ။ သော ဒုဝိဓော ကာမရူပီ အကာမရူပီ စာတိ။ ကာမရူပီ ဒုဝိဓောဇလဇထလဇော။ ဇလဇော ဇလေဟေဝ ကာမရူပီ လဗ္ဘတိ၊ နထလေ၊ သင်္ခံပါလဇာတကေ သင်္ခံပါလ ရာဇာဝိယ လထဇော ထလေယေဝ၊ နဇလေ။’-ဟု လာသော ပါဠိ၌လည်း ကာမရူပီ၊ အကာမရူပီ-၂ပါးတို့တွင် ကာမရူပီလည်း ရေနေ၊ ကြည်းနေရှိသည်။

ရေနနေနဂါးသည် ရေ၌သာလျှင် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရ၏။ ကြည်း၌ မရ။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

သင်္ခါလနဂါးမင်းကဲ့သို့ ကြည်း၌ဖြစ်သောနဂါးသည် ကြည်း၌သာလျှင် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရ၏။ ရေ၌မရ ဆိုသည်။

ဤသို့ ရေနေ၊ ကြည်းနေကို ခွဲ၍ အခြားသန်သန်ပင် ဆိုချေသောကြောင့် သမုဒ္ဒရာမှာနေသည့် နဂါးတို့သည် ရေနေမျိုး သင်္ခါလနဂါးမင်းကို ဥပမာပြု၍ ပြချေသောကြောင့်၊ သင်္ခါလနဂါးမင်း* တို့ကဲ့သို့ မြေထဲတွင် နေသည်ကို ကြည်းနေမျိုးဟု မှတ်ရမည်။ မြေထဲတွင်နေသော ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကဲ့သို့သော နဂါးကို ယူရာ၏။

မြေထဲတွင် နဂါးတို့နေကြောင်းလည်း ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ စတုတ္ထပါရာဇိက တပေါဒါဝတ္ထုအဖွင့်တွင်- 'ဝေဘာရပဗ္ဗတဿ ကိရဟေဋ္ဌာ ဘူမဋ္ဌကနာဂါနံ ပဉ္စယောဇေသတိကံ နာဂဘဝနံ ဒေဝလောကသဒိသံ ရမဏီယေန တလေန အာရာမုယျာနေဟိ သမန္နာဂတံ။'-စသည်ဖြင့်

'ဝေဘာရတောင်၏အောက်၌ မြေနေနဂါးတို့၏ ယူဇော ၅၀၀ရှိသော နဂါးပြည်သည် နတ်ပြည်နှင့် တူ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအပြင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရံဥယျာဉ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုနဂါးပြည်၌ နဂါးတို့၏ပျော်ပါးရာဖြစ်သော ရေအိုင်သည် ကြည်သောရေ၊ အေးသောရေ၊ မြိန်သောရေ၊ စင်ကြယ်သောရေ ရှိ၏။ မှော်သေးမှော်ညို မရှိ။ ကောင်းမြတ်သော ရေဆိပ် ရှိ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ လှည်းဘီးဝန်း ပမာဏ ရှိသော ပဒုမ္မာကြာတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ များစွာသော ငါး၊ လိပ်တို့ ရှိကုန်၏။ ထိုအိုင်မှထွက်ခဲ့သော တပေါဒါမြစ်သည် ၂ ခုသော ငရဲကြီးတို့၏အကြားမှ စီးခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို လှည့်လည်၍စီး၏။ များစွာသော ငြိတ္တာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ ၂ ခုသော လောဟကုမ္ဘီငရဲကြီးတို့၏ အကြားဖြင့်လာသောကြောင့် 'တပေါဒါ' မည်သောမြစ်သည် ကျိုက်ကျိုက်ဆူလျက် စီး၏။-ဟုဆိုသည်။ ဤသို့ မြေတွင်း၌ နဂါးတို့ရှိကြောင်းကို လာသည်။

ဟိမဝန္တာတော ဒဒ္ဒရတောင်ခြေရင်း၌လည်း နဂါးပြည် ရှိ၏။ ထိုနဂါးကိုလည်း 'မြေနေနဂါး' ပင်ဆိုရမည်။ ထိုနဂါးတို့ပြည် ရှိကြောင်းကိုလည်း စတုကနိပါတ် ဒဒ္ဒရဇာတ်၌-

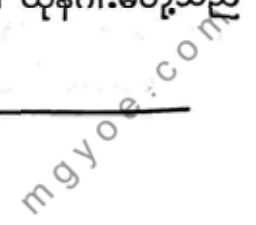
'ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဒဒ္ဒရပဗ္ဗတပါဒေ နာဂဘဝနံ နာမ အတ္ထိ။-ဟူ၍ လာသည်။

တိ သနိပါတ် ပဏ္ဍရဂုံ နာဂရာဇဇာတ်၌လာသော ပဏ္ဍရဂုံနဂါးတို့ကဲ့သို့၊ အရုံတ္တိရုံ ဧကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော အရှင်ရာဟုလာအလောင်း ပထဝီသန္တရ နဂါးမင်းတို့ကဲ့သို့ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် နေသည်ကို 'ရေနေနဂါး' ဆိုလိုသည်။

ထိုအကြောင်းကိုလည်း သာရတ္ထသင်္ဂဟ၌ 'ယောနာဂါ မဟာသမုဒ္ဒေ ဦမိပိဋ္ဌေပိ ပဋိဝသန္တိ။'-စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

'အကြင်နဂါးတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏တံပိုးအပြင်၌ နေကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့တွင် နဂါးမတို့သည် ဥတု လာသောကာလ တည်သောကိုယ်ဝန်ကို စောင့်အံ့သောငှာ- 'အကယ်၍ ငါတို့သည် ဤသမုဒ္ဒရာ၌ သားကို ဖွားမြင်ကုန်အံ့။ ငါတို့၏သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုး၏အဟုန်ကို လည်းကောင်း၊ ပျံ့၍လာသော ဂဠုန်တို့၏ အဟုန်ကို လည်းကောင်း၊ သည်းခံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။' ဟု ကြံပြီး၍၊ ထိုနဂါးမတို့သည်

* ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းဖြစ်သင့်။ ၁။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၃၀၄။ ပဏ္ဍရကဇာတ်-ဟု အသိများ၏။
၂။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၅၁၈။

သမုဒ္ဒရာ၌၎င်း၍၊ သမုဒ္ဒရာ၏ခံတွင်းဝသို့ သက်၍ ၅စင်းသော မြစ်ကြီးတို့သို့ရောက်လျှင် ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်ကြလေကုန်၏။ ဟိမဝန္တာဝယ် ဂဠုန်တို့သည် မပျံမရောက်နိုင်သော ရွှေဂူ၊ ငွေဂူ၊ ပတ္တမြားဂူတို့၌ နေကုန်လျက် ဖွားမြင်ကုန်၏။

နဂါးငယ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ ဖမျက် စသော ပမာဏရှိသောရေတို့၌ သက်၍ ရေကူးသင်ကုန်၏။ ထို့နောက် အကြင်အခါ၌ အစဉ်သဖြင့် ထိုနဂါးငယ်တို့သည် ဂင်္ဂါ စသည်တို့၌ ဤမှာဖက်ကမ်းမှသည် ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့၊ ထိုမှာဖက်ကမ်းမှသည် ဤမှာဖက်ကမ်းသို့ ကူးသန်းခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ တတ်နိုင်ကုန်၏။ ထိုအခါ 'ငါတို့သားငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုး၏အဟုန်ကို လည်းကောင်း၊ ဂဠုန်တို့၏အဟုန်ကို လည်းကောင်း သည်းခံခြင်းငှာ တတ်နိုင်လတ္တံ့။' -ဟု သိ၍၊ မိမိတို့၏အာနုဘော်ဖြင့် ကြီးစွာသောမိုးကို ဖြစ်စေ၍၊ ဟိမဝန္တာကို တစ်ပြိုင်နက် ရေအိုင်ကြီးကဲ့သို့ ပြု၍ မိုးကို ရွာစေလျက်၊ ရွှေ၊ ငွေစသည်ဖြင့်ပြီးသော လှေကို ဖန်ဆင်း၍၊ အထက်၌ ရေကြယ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော တပေါင်းတည်းသော နံ့သာဆိုင်၊ ပန်းဆိုင်၊ ပုဆိုးဗိတာန်တို့ကို ဖွဲ့၍ သေ၊ ထမင်း၊ စည်၊ စောင်း၊ ငြင်း စသည်တို့ကို ယူ၍၊ ထိုလှေတို့ဖြင့် ၅ စင်းသောမြစ်ကြီးတို့သို့ သက်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ထို ၄ ပါးကုန်သောနဂါးတို့သည် အလံ ၁၀၀၊ အလံ ၁၀၀၀ ပမာဏကြီးခြင်း၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။-ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် သမုဒ္ဒရာ၌ နဂါးတို့နေကြောင်းကို လာသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် မြေထဲနေ နဂါး၊ ရေထဲနေ နဂါးတို့ကို ခြားနားစွာလာသောကြောင့် အသီးအခြားမှတ်ရာ၏။

ထိုသို့ အသီးအခြားဖြစ်လျက် 'နဂါး'ဟူက 'ရေမျိုး'ဟူ၍ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုကြသနည်း။-ဟူမူ နဂါးတို့သည် ရေ၌ ပျော်ပါးတတ်သည်။ ရေ၌ ကစားတတ်ကြသည်။

ဘူရိဒတ်ဇာတ်၌-နဂါးမသည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကို မှာရာ၌လည်း

'ဣမေသု၊ ဤသားငယ်တို့၌။ အပွမတ္တော၊ မမေမလျော့။ ဘဝ၊ ဖြစ်တော်မူလေလော့။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ဣမေ၊ ဤသားငယ်တို့ကား။ ဥဒက ဗီဇကာ၊ ရေ၌ဖြစ်သော အမျိုးတို့တည်း။ သုခုမာလာ၊ သိမ်မွေ့ကြကုန်၏။

'အကျွန်ုပ်တို့နဂါးမျိုးသည် ရေကိုသာ အလိုရှိပါသည်။ ပြည်တော်သို့ ပြန်သောကာလ ကြီးစွာသောလှေ၌ ရေကိုသွင်း၍ သာဂရမင်းသားတော် သမီးတော်သမုဒ္ဒဇာတို့ကို ကစားစေလျက် လိုက်တော်မူပါစေ။ နေပြည်တော်သို့ ရောက်ကာလလည်း ရေကန် ကြီးစွာတူး၍ ရေ၌ ကစားပါစေ။'ဟူ၍ မှာလိုက်ကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ လောကဒီပနီကျမ်းတို့၌လည်း

'သိနေရပဗ္ဗတဿ ဟေဋ္ဌာ တိကူဋ္ဌာနံ မဇ္ဈေ ပံသုပထဝီ အတ္ထိယေဝ။ ပံသု ပထဝီယံ ရတနဝါလိကပိဋ္ဌေ ဒသယောနေသဟဿံ အသုရပုရံ အဟောသိ။ တိကူဋ္ဌတော ဗဟိပံသုပထဝီမတ္ထကေ ရတနဝါလိကာ ပုဏ္ဏာ။ တသ္မိနာဂါ ဝသန္တိ။ အသုရာနဉ္စ နာဂါနဉ္စ ဂမနာ ဂမနကာလေ တေသံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ဥဒကေပိ မဂ္ဂံပညာယတိ။ တတ္ထ ဥဒကံ စတုရာသီတိ သဟဿဂန္ထိရံ။'ဟုလာသည်။

မြင်းမိုရ်တောင်၏အောက်၌ ၃ ခုသောအထွတ်တို့၏ အလယ်၌ ပံသုပထဝီ ရှိ၏။ ပံသုပထဝီအထက်အပြင် ရတနာသဲစု၌ ယူဇနာ ၁ သောင်းရှိသော အသုရာပြည်သည် ရှိ၏။ ၃ ခုသောအထွတ်မှ ပြင် ပံသုပထဝီထိ၌

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ရတနာသဲစုဖြင့် ပြည့်၏။ ထိုသဲစု၌ နဂါးတို့သည် နေကုန်၏။ အသုရာတို့သည် လည်းကောင်း၊ နဂါးတို့သည် လည်းကောင်း သွားလာသောကာလ၌ ထိုအသုရာ၊ နတ်နဂါးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ရေ၌ ခရီးလမ်းတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုရေသည် ယူဇနာ ၈ သောင်း ၄ ထောင် နက်၏။-ဟုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်ခြေရင်း၌ နဂါးတို့သည် သီဒါရေထဲ၌ နေသည်။-ဟု သိသာသည်။

သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်လည်း-

‘တတ္ထနာဂါ ဥဒကေ ဗလဝါတိ သိနေရဿ ပဌမာလိန္ဒေ ဧတေသံ အာရက္ခာ။’ ဟု လာသော ပါဠိနှင့်အညီ မြင်းမိုရ်တောင်၏ အာလိန် ၅ ရပ်တွင်လည်း နဂါးတို့သည် ရေ၌ အားကြီးသောကြောင့် ပထမအာလိန်၌ အစောင့်အရှောက်ထားကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဓမ္မပဒကျမ်းတွင်လည်း ‘အနဝတတ်အိုင်၌ ပဏ္ဍကနဂါးမင်း နေကြောင်း။ မုစလိန္ဒအိုင်၌ မုစလိန္ဒနဂါး နေကြောင်း။ ဥရဝေလမြစ်၌ ဥရဝေလနဂါး နေကြောင်း။ ဂယာမြစ်၌ အဂ္ဂိဒဗုနဂါး နေကြောင်း။ ဂင်္ဂါမြစ်၌ ဘုရားသခင် ကူးတော်မူသောအခါ နဂါးတို့ လှေဖန်ဆင်း၍ ပို့လိုက်ကြောင်း။ နဂါးပြည်သို့ ဘုရားသခင်ကို ပင့်၍ သွားကြောင်း။ သဃ်မိတ္တာထေရီသည် ဗောဓိပင်ကိုဆောင်၍ သမုဒ္ဒရာကို ကူးသောအခါ နဂါးတို့ ရေကနေ၍ မိဒိတို့ပြည်သို့ ပင့်၍သွားကြောင်း၊ ဧရာပထနဂါး ဂင်္ဂါမြစ်ထဲက ပေါ်လာကြောင်း။ မဏိကဏ္ဍနဂါး ရေထဲက ပေါ်လာကြောင်းတို့ကို ဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ နဂါးတို့ကို ‘ရေနတ်မျိုး’ ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

၃၂-မိတ္တေယျဘုရားလောင်း ဘယ်ဘုံမှာရှိသည်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ တစ်ကြောင်းလည်း မိတ္တေယျဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါလို၏။-ဟု အများပင် ဆုပန်ကြပါသည်။ မိတ္တေယျဘုရားအလောင်း ဘယ်ဘုံမှာ ရှိမည်။-ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မိတ္တေယျဘုရားလောင်း ဘယ်မှာရှိသည်ကို သိလိုပါသည်။-ဆိုရာ၌ ‘မိတ္တေယျဘုရားလောင်း ဤကမ္ဘာ၌ ပွင့်လတ္တံ့။’ ဟူ၍၊

‘အဟမေတရဟိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မေတ္တယျော နာမ ဟေဿတိ။’ ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်။

‘အသီတိ ဝဿ သဟဿာယုကေသု ဘိက္ခဝေ မနုဿေသု မေတ္တေယျော နာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။’ စသည်ဖြင့် ပါထေယျဝဂ်၊ အဂ္ဂညသုတ်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည်။

ယခု အဘယ်ဘုံမှာ ရှိသည်၊ ဖြစ်မည်ကို ပါဠိအဋ္ဌကထာ ကျမ်းဂန်တို့၌ နှလုံးမသွင်းမိ။

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး သေအံ့သောအခါနီးလတ်သော် ရဟန်းတို့ကိုပင့်စေ၍ တရားတော် ပရိတ်တော်တို့ကို ရွတ်စေ၏။ ထိုအခါ နတ်ပြည် ၆ ထပ်မှ ရထား ၆ ဆူနှင့် နတ်သား ၆ ယောက်တို့ကို တင်စီမံသောငှာ စေလိုက်၏။ နတ်သားတို့လည်း-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ယာစုံ ဝိသုံ ဝိသုံ ဒေဝါ။ ရာဇာနံ တေရထေ ဌိတာ။

အမှာ ကဉ္စ ဒေဝ လောကံ၊ ဧဟိ ရာဇ မနောရမံ။ ။’ဟု

“ငါတို့နတ်ပြည်သည် နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ငါတို့ရထား၌ စီး၍ လိုက်တော်မူပါလော့။”

ဟု အသီးသီးလျှောက်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ထိုနတ်သားတို့စကားကို ကြား၍ ‘တရားနာဦးမည်။ ငဲ့ဦးလော့။’ဟု လက်ပြသော အခြင်း အရာဖြင့် တား၏။

ရဟန်းတို့လည်း “ငါတို့ကို တားသည်။”ဟု ရပ်ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ‘ရပ်ကြောင်း’ကို မေး၏။

ရဟန်းတို့လည်း “မင်းကြီး တားမြစ်သောကြောင့် ရပ်ကြောင်း”ကို ပြော၏။

မင်းကြီးလည်း ‘နတ်ပြည် ၆ ထပ်က ရထားနှင့် တင်လာကြောင်း’ကို ပြော၏။

လူအများလည်း ‘မင်းကြီးသည် သေဘေးမှကြောက်၍ မြည်တမ်းယောင်ယမ်းသည်။’ဟု မှတ်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးဝယ် ယုံမှားခြင်းကို ပျောက်စိမ့်သောငှာ အဘယမထေရ်လည်း “ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက် ပါလော့။”ဟု မိန့်လျှင်၊ ကောင်းကင်သို့ ပန်းကုံးကို ပစ်စေသော်၊ ရထားစွန်း၌ ငြိ၍နေသည်ကို မြင်မှ ယုံကြည် ကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ‘နတ်ပြည် ၆ထပ်တွင် အဘယ်နတ်ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသနည်း။’ဟု မေးသော ကာလ၊ အဘယမထေရ်သည်

‘ဗုဒ္ဓဘာဝါယ သမယံ၊ သြလောကေန္တော မဟာဒယော။

မတ္တယျော ဗောဓိသတ္တောဟိ၊ ဝသတေ တုသိတေ ပုရေ။ ။’ဟူ၍၊

‘မိတ္တေယျဘုရားလောင်း၏နေတော်မူရာ တုသိတာနတ်ပြည်သည် သာယာမွေ့လျော်ဖွယ် ရှိကြောင်း။ မင်းကြီးလည်း စုတေလျှင် တုသိတာနတ်ရထား၌ နတ်သားဖြစ်ကြောင်း။ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ သွားကြောင်း။ နောင်အခါ လက်ယာရုံ ဖြစ်အံ့သောအကြောင်း။ မင်း၏အဖသည် ဘုရား၏ခမည်းတော်၊ မင်း၏မယ်တော်သည် ဘုရား၏မယ်တော်၊ ညီတော် သုဒ္ဓါတိဿသည် လက်ဝဲရုံ။ သာလိမင်းသားသည် ဘုရားသားတော် ဖြစ်အံ့သော အကြောင်း’တို့ကို မဟာဝင်ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်။

‘မခုရရသဝါဟိနိ’မည်သော သီဟဠဝတ္ထု မာလာယအဋ္ဌတ္တိ၌-

အရှင်မာလာယမထေရ်နှင့် ဥပါသကာ တစ်ယောက်သည် တာဝတိံသာသို့ ရောက်သောကာလ မိတ္တေယျ ဘုရားလောင်း တုသိတာဘုံမှသည် စူဠာမဏိစေတီတော်သို့ လာကြောင်းကို- ‘ယောသောဠသ အသချေယျံ၊ ပါရမိယော ပရိပူရော။ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သတ္တာနံ၊’ စသောပါ၌။

‘လောကေ၊ လူ၌။ ယေသတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကတ္တာ၊ ပြုကြကုန်၍ တုသိတေ၊ ‘တုသိတာ’မည်သော။ ပုရေ၊ နတ်ပြည်၌။ ဇာယထ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံသတ္တာနံ၊ ထိုသတ္တဝါ တို့အား။ သောဠသအသချေယျံ၊ ဝါသချေပတ်လုံး။ ပါရမိယော၊ ပါရမီတို့ကို။ ပရိပူရော၊ ဖြည့်တော်မူပြီးထသော။ ယောဗုဒ္ဓကံရော၊ အကြင်ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူတတ်၏။ သောမေတ္တယျော၊ ထိုမေတ္တယျဘုရားလောင်းသည်။ အယမေဝ၊ ဤနတ်မင်းပင်တည်း။’-ဤသို့စသည်ဖြင့် တုသိတာ နတ်ပြည်မှ လာကြောင်းကို ဆိုသည်။

‘သုံးဆယ့်နှစ်ပါး’ ချီသော တံတားဦးတည်၌လည်း-

‘သမ္ဘာရင့်ညောင်း၊ မိတည်းလောင်းလျှင်၊ နတ်ပေါင်းရံထပ်၊ နှောင်းဆုံးကွပ်၍၊ နတ်ရပ်သာစွာ၊ တုသိတာက၊ လက်ယာစွယ်ရှင်၊ ဖူးလာသွင်သို့၊ မမြင်ပါရ၊ တောင့်တသသူ၊ ခပ်သိမ်းလူအား၊ နတ်ပြည်သွားလည်း၊ တစ်ပါးမလာ၊ သည့်နှယ်သာဟု၊ ခြင်းရာသိထွေ၊ ပြည့်နန်းပေသို့၊’-ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မိတ္တေယျဘုရားအလောင်း ယခု တုသိတာနတ်ပြည်မှာ ရှိ၏။-ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

၃၃-နမောတဿ ပဏာမအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ နမောတဿ ပဏာမကိုလည်း သာတာဂိရိနတ်၊ အသုရိန်နတ်၊ မဟာရာဇ်နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ-နတ် ၅ယောက်တို့ အသီးသီးကိုယ်စီ ပဏာမပြု၍ ရွတ်ကြသည်။-ဟု ဂါထာဗန္ဓုဖွဲ့၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ နတ် ၅ယောက်တို့ ရွတ်သည်ကို အဘယ်ကျမ်းမှာ ဆိုသည်။ ဘယ်ကာလ ရွတ်သည်။ ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ ထားသည်။-ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓနာ။ ။ နမောတဿကို နတ်သား ၅ယောက်တို့ ပဏာမပြု၍ အသီးသီးရွတ်ကြသည်။-ဟူ၍ ဂါထာ ဗန္ဓုဖွဲ့၍ ဆိုကြပါသည်။ ဘယ်ကျမ်းတွင်လာသည်။ ဘယ်ကာလ ရွတ်သည်။ ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ ထားသည်ကို သိလိုပါသည်။-ဆိုရာ၌

‘သာတာဂိရိ နမောယက္ခော၊ တဿစ အသုရိန္ဒကော။
ဘဂဝတော မဟာရာဇာ၊ သက္ကော အရဟတော တထာ။ ။
သမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗြဟ္မာ၊ ဧတေ ပဉ္စ ပတိဋ္ဌိတာ။’ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ဧတေ ပဉ္စ နမဿန္တိ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း ရှိကြကုန်သည်။
‘သဒ္ဓဗျူဟာ’ဟူသော သဒ္ဓါငယ်ကျမ်းနက်၌လည်း ပါသည်။
ဘဟဿပုစ္ဆာတွင်လည်း ရှိသည်။
ယိုးဒယား နိုင်မော်ကွန်းတွင်လည်း ပါသည်။

ကစ္စာယနဘောဒ ဋီကာသစ်တွင်လည်း
‘တထာဟိ သာတာဂိရိ နမောယက္ခော၊ နမောနမောတိ ဝန္တနံကရောတိ။’ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

ဤစကားများသည် တစ်ပါးသောပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့တွင်-

- သာတာဂိရိနတ်သည် ‘နမော’ဟူ၍ ရှိခိုးကြောင်း။
- အသုရိန်နတ်သည် ‘တဿ’ဟူ၍သာ။
- မဟာရာဇ်နတ်သည် ‘ဘဂဝတော’ဟူ၍သာ။

- သိကြားသည် 'အရဟတော' ဟူ၍သာ။
- ဗြဟ္မာသည် 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ' ဟူ၍သာ ရှိခိုးကြောင်း။

ဘယ်ကာလ၌ရှိခိုးကြောင်း။ ဘယ်ရဟန္တာတို့ စုရုံး၍ထားကြောင်းကို တိုက်ရိုက်မတွေ့။ သဘောလည်း ဟုတ်အံ့သကဲ့သို့ မထင်။

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၊ သက္ကပဉ္စာသုတ်တွင်-

'အထခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပါဏိနော ပထဝီ- ပရာမသိတွာ တိက္ခတ္တံ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ နမော တဿ။လ။ သမ္မုဒ္ဓဿ။ နမော တဿ။လ။ သမ္မုဒ္ဓဿာတိ။' ဟူ၍၊ သိကြားမင်းပင် မြေကို လက်ဖြင့်သုံးသပ်၍ ၃ကြိမ်တိုင်တိုင် 'နမော တဿ' စသောဥဒါန်းကို ရွတ်ဖူးကြောင်းကိုဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသပါဠိတော် ဗြဟ္မာယုသုတ်၌လည်း-

'ဗြဟ္မာယုဗြဟ္မာနာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန အဇ္ဈလီ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တံ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ နမော တဿ။လ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာတိ။' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဤနည်းအတူ လာသော သဂါရဝသုတ်၌ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်တို့၌ အာရာမဒဏ္ဍိ ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့ ရွတ်ဖူးကြောင်းများကို ပါသည်ကို ထောက်သော်၊ ဤဥဒါန်းသည် ပေါရာဏ ဥဒါနပဏာမ တစ်ချက်တည်းပင် ယူသင့်သည်။

ဤ 'နမော တဿပဏာမ' ကို 'ပေါရာဏ ဥဒါနပဏာမ' ဟု ဆိုခြင်းသည်လည်း ဤကမ္ဘာတွင်သာ မဟုတ်။ ဤကမ္ဘာမြေမှ ပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် ၉၂ ကမ္ဘာထက် ဖုဿမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ဘုရားခမည်းတော် မဟိန္ဒမင်းကြီးသည် ၃ကြိမ်ပင် ဤဥဒါန်းကို ရွတ်၍ လျှောက်ဖူးကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ 'အသာရေသာရ မတိနော'-စသော သုတ်အဖွင့်တွင် လာသည်။

နတ် ၅ ယောက်တို့ အသီးအသီး ၁ ပါဒစီ ရွတ်ကြသည်။-ဆိုသောစကားသည် ယုတ္တိမရှိလွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။

၃၄-စိတ် ၉၁ ပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့သည် ဇာတိဘေဒ၊ ဘူမိဘေဒ အပြားအားဖြင့် အကျဉ်း ၁ ခုယုတ် ၉၀၊ အကျယ် ၁၂၁ ပါးရှိကြောင်းကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်ကို အချို့က စိတ်အကျဉ်း ၉၁ ခု ဖြစ်သည်။-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်ရိပ်ရှိကြောင်းကို ဆိုပြန်ပါသည်။

၁ ခုယုတ် ၉၀ သောစိတ်ကိုပင် အနက်ယောဇနာ ချွတ်၍လည်းကောင်း။ အမှတ်မှား၍ လည်းကောင်း ရှိသလော။ အကျယ် ၁၂၁ ပါးသောစိတ်တို့တွင် အသောဘဏ စိတ် ၃၀ ကို နုတ်ပယ်၍ အကြွင်းသော

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

တဏ ဉာ ခုသောစိတ်ကိုပင် ဆိုသလော။ အခြားသက်သက်ပင် ဉာ ခု ရှိသေးသလော။ ရှင်းလင်းစွာ သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု နယုန်လဆန်း ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ခပ်သိမ်းသောစိတ်တို့သည် ၁ ခုယုတ် ဉာ လော၊ ဉာ ခုလော။-ဟူရာ၌ စိတ်အပေါင်းတို့ကို ဇာတိဘေဒ၊ ဘူမိဘေဒဖြင့် အကျဉ်း ၁ ခုယုတ် ဉာ၊ အကျယ် ၁၂၁ ပါးရှိကြောင်းကိုပြလို၍၊

‘ဣတ္ထမေကုနနဂုတိ၊ ပဘောဒံပန မာနသံ။ ဧကဝိသသတံဝါထ၊ ဝိဘန္တိ ဝိစက္ခဏာ။’ဟူသော ဝုတ္တာ ဝုတ္တသင်္ဂဟဂါထာကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ မိန့်၏။

ထိုဂါထာဖြင့် စိတ် ၁ ခု ယုတ် ဉာ ရှိကြောင်း။ အကျယ် ၁၂၁ ပါးရှိကြောင်းကို မှတ်အပ်၏။ တစ်နည်းကား-စိတ်အကျဉ်း ဉာ ခုရှိကြောင်းကို ပြလို၍၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်း၌ပင်

‘ပဉ္စဝိသပရိတ္တမှိ၊ ဆစိတ္တာနိ မဟဂ္ဂတေ။

ဧကဝိသတိ ဝေါဟာရေ၊ အဋ္ဌ နိဗ္ဗာန ဂေါစရေ။ ။

‘ဝိသာနုတ္တရ မုတ္တမှိ၊ အဂ္ဂမဂ္ဂ ဖလုဒ္ဓိတေ။

ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထ ဆစ္စေတိ၊ သတ္တဓာ တတ္ထ သင်္ဂယော။ ။’ဟူ၍ မိန့်သည်။

ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

- ‘ကာမတရားကို အာရုံပြုတတ်သော။ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းကြည့်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇ခု၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈ခု-ပေါင်း-၂၅ ခု တစ်ရပ်။
- ‘မဟဂ္ဂုတ်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော ဝိညာဏဉာယတနစိတ် ၃ခု၊ နေဝသညာ နာသညာယတနစိတ် ၃ခု-ပေါင်း-၆ခု တစ်ရပ်။
- ကသိုဏ်း အသာ ပညတ်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော ရူပစိတ် ၁၅ခု၊ အာကာသာနဉာယတန စိတ် ၃ခု၊ အာကိဉ္ဇညာယတနစိတ် ၃ ခု-ပေါင်း-၂၁ ခု တစ်ရပ်။
- နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသော လောကုတ္တရာစိတ် ၈ ခု တစ်ရပ်။
- လောကုတ္တရာ ဉာ ပါးကြည့်သော ပရိတ္တ၊ မဟဂ္ဂတဝေါဟာရတရားကို အာရုံပြုတတ်သော အကုသိုလ် စိတ် ၁၂ ခု၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိမ္မယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏ ဝိပွယုတ်စိတ် ၄ ခု။ ပေါင်း ၂၀ တစ်ရပ်။
- အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကြည့်သော ပရိတ္တ-မဟဂ္ဂတ-ဝေါဟာရ-အနုတ္တရတရားကို အာရုံပြု တတ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၊ ‘ပဉ္စမဈာန်’ဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်ကိစ္စ တပ်သော ကုသိုလ်စိတ် ၁ ခု-ပေါင်း-၅ ခု တစ်ရပ်။
- ခပ်သိမ်းသော ပရိတ္တ-မဟဂ္ဂတ-ဝေါဟာရ-အနုတ္တရ-နိဗ္ဗာန်တရားကို အာရုံပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄ ခု၊ ကြိယာအဘိညာဉ် ၁ ခု၊ ဝုဋ္ဌောစိတ် ၁ ခု။ ပေါင်း ၆ ခု တစ်ရပ်။

ဤ ၇ ရပ်ကို ပေါင်းသော် စိတ်ပေါင်း ၉၁ခု ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ပင် ၁ ခုယုတ် ဉာ သောစိတ်၊ ဉာ ခုသောစိတ်၊ ၁၂၁ ခုသော စိတ်တို့ကို ပြသည်။

၁။ ခရစ်နှစ်။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌သာ ပြပေသည်မဟုတ်။ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာပြုတော်မူသော ပရမတ္ထ ဝိနိစ္ဆယ၌ လည်း-

‘စိတ္တမေကုနနဂုတိ၊ ဝိခံ တတ္ထ ဝိဘာဝယေ။
ဧကနဂုတိဝိခံ ဝါ၊ ဧကဝိသသတံပိ ဝါ။ ။’

‘တတ္ထ၊ ထို ၄ ပါးသော ပရမတ္ထတို့တွင်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဧကုနဂုတိဝိခံ၊ ၁ ခုယုတ် ၉၀ အပြားရှိ၏။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဧကနဂုတိဝိခံ၊ ၉၁ ပါး အပြားရှိ၏။ ဝါ၊ တစ်ကြောင်းကား ဧကဝိသသတံပိ၊ ၁၂၁ပါးအပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဝယေ၊ ပြရာ၏။’-ဟုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ‘၉၁ခုသော စိတ် ရှိသည်။’ဆိုသော စကားသည် ကျမ်းလာစကားပင် ဖြစ်သည်။

၃၅-မြတ်စွာဘုရား ပဋိသန္ဓေစိတ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရား အဘယ်စိတ်နှင့် ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသနည်း။-ဟူရာ၌-
‘သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗြဟ္မာဓိသတ္တာ ပစ္စိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ ပထမေန သောမနဿ သဟဂတ တိဟေတုက အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ။ တမ္ပန မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တဿ ဝိပါကံ ဟောတိ။ တေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ အသေချေယျာ ယုကကာလဝသေန ပန ပရိမာဏာတိ။’ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနီ အဗျာကတ မဟာဝိပါက အဖွင့်တွင်ဆိုသည်။ ။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားလောင်းတို့သည် အဆုံးစွန်ပဋိသန္ဓေကို ယူသောအခါ၌ ပထမဖြစ်သော သောမနဿသဟဂုတိ၊ တိဟိတံ အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါကံစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။ ထိုမဟာဝိပါကံစိတ်သည်ကား မေတ္တာ ရှေ့အဖို့၌ရှိသော ကုသိုလ်စိတ်၏အကျိုး ဖြစ်၏။ ထိုမေတ္တာ ရှေ့အဖို့၌ရှိသော ကုသိုလ်စိတ်သည် ပေးအပ်သော ပဋိသန္ဓေဖြင့် အသေချေယျာ အသက်ရှည်သော ကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့် ရင့်၍ တည်၏။-ဟုလိုသည်။’

မဟာသိဝထေရ်သည်ကား သောမနဿထက် ဥပေက္ခာသဟဂုတိသည် အားရှိ မြတ်၏။ ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတိဖြင့် ဘုရားလောင်းတို့သည် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ဥပေက္ခာသဟဂုတိဖြင့် ယူအပ်သောပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်သောအလိုဆန္ဒ ရှိကုန်၏။ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အာရုံတို့၌သော်လည်း တပ်သောစိတ်ရှိသည် မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာသဟဂုတိဖြင့် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။

အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား တိပိဋကစူဠနာဂထေရ် အစရှိသည်တို့ ကဲ့သို့တည်း။-ဟုဆို၏။

အဋ္ဌကထာ၌ကား- 'ဤအယူသည် မဟာသိဝထေရ်၏ နှလုံးအလိုသာတည်း။ ဤအကြောင်းသည် မရှိ။' ဟုပယ်၍၊ ဘုရားလောင်းတို့အား သတ္တဝါတို့၏အစီးအပွားအလိုငှာ ကျင့်ခြင်းသည် အားကြီး၏။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာရှေ့အဖို့၌ရှိသော ကာမာဝစရကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်သော သောမနဿသဟဂုတ်၊ တိဟိတ် အသင်္ခါရိက စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။-ဟုလိုသည်။

သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ္တန္တရာဇ အဖွင့်တွင်လည်း-

'မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသ မဟာဝိပါက စိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ မဟာသိဝထေရော ပန ဥပေက္ခာသဟဂတေနာတိအာဟ။'-ဟုဆိုသည်။

မေတ္တာရှေ့အဖို့၌ရှိသော သောမနဿသဟဂုတ်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အသင်္ခါရိကကုသိုလ်စိတ်နှင့် တူသော မဟာဝိပါကစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ ယူ၏။ မဟာသိဝထေရ်သည်ကား ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေ၏။- ဆိုသည်ဟု ပြသည်။

မဟာသိဝထေရ်၏အယူကို အဋ္ဌသာလိနီတွင် 'ထိုမထေရ်၏ အယူမျှသာ။' ဟု ဆိုပြီးဖြစ်၍ လည်းကောင်း။

တစ်ချက်လည်း မဏိဒီပတွင်-

'ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာတိ စ သတော သမ္ပဇာနော ဟုတွာ ဧကုနဝိသတိယာပိ ပဋိသန္ဓိံစိတ္တေသု မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသမဟာဝိပါက စိတ္တေန အာသဠိပုဏ္ဏမာယ ဥတ္တရာသဠကက္ခတ္တေနော ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတွာတိ အတ္ထော။ ကေစိ ပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဂန္တီရပ္ပကတိကာဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဥပေက္ခာသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တဿ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိတိဝဒန္တိ၊ တံ အဋ္ဌကထာယံ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိတူပစာရော ဗလဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာအယုတ္တန္တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။' ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း။

ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌-

'တုသိတဘဝနတောစဝိတွာ မာတုကုစ္ဆိယံ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဿ အသင်္ခါရိက ကုသလစိတ္တဿ ဝိပါကဘူတေန တေန သမေန မဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တဿ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ ဗာတ္တိံ သပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုရဟေသု။' ဟူ၍ ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ။ 'သောမနဿစိတ်' ဟူ၍သာ မှတ်အပ်၏။

၃၆-ဂတိနိမိတ်အကြောင်း

- ပုစ္ဆာ။ ။ မြတ်စွာဘုရား၏ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်-၃ ပါးတွင် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်။-ဟု သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်တော်သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်-၃ပါးတွင် အဘယ်ကို အာရုံပြုသနည်း ဟုရာ၌-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘အထမဟာသတ္တောတာသံ ဒေဝတာနံ ပဋိညံ အဒတွာဝ ကာလ ဒီပ ဒေသ ကုလ ဇနေတ္တိ အာယုပရိစ္ဆေဒ ဝသေန မဟာဝိလောကနံနာမဝိလောကေသိ။’ဟူသောသုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာပါဠိ။

ထိုနည်းတူလာသော ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာပါဠိ၊ အပဒါနံအဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့်အညီ။

ဘုရားလောင်းတို့သည် ကာလ၊ ဒီပ၊ ဒေသ၊ ကုလ၊ ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဟူသော ပဉ္စမဟာ ဝိလောကနကို ဆင်ခြင်၍ ပဋိသန္ဓေနေကြောင်းကို ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအရပ်ရပ်တို့၌ လာသည်ကို ထောက်သော်၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်-၃ ပါးတွင် ဂတိနိမိတ်ကိုအာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူ၏။-ဟု ယူသင့်သည်။

ဤစကားကိုမူကား ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ဆုံးဖြတ်သည်ကို မတွေ့ဖူးပေ။

ပန်းယစတုရဂ်ဗလ အမတ်က ‘ရွှေဖဝါးတော်အောက်’ အစချီ၍ မေးသောအမေးတွင် ပုဂံဆရာတော်က ‘အထွေအထွေချီ’၍ ဖြေသော ကဗျာတို့၌-

‘လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာ၊ အာကာမိုးပြင်၊ ကောင်းကင်မဆံ၊ ပူဇော်အံ့ဟု၊ အလွှဲရံပတ်၊ တို့စောထွတ်လျှင်၊ မချွတ်နိဗ္ဗာ ဝင်သောအခါ၌။ အနိစ္စာ၊ဒုက္ခ၊ အနတ္တသာ၊ ဈာန်အင်္ဂါကို၊ ပစ္စဝေက္ခနာသဘော၊ လျင်လျင်ဆောမှ၊ တီတော အောင်ထွန်၊ မစ္စုမာရ်ကို၊ လွန်ခဲ့ကျော်ဘိ၊ စုတိတော်စိတ်၊ အတိတ်နှင့်နှင့်၊ သုံးပါးတွင်မူ၊ ထင်၏တစ်၊ ဂတိနိမိတ်၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ ယူနေသောအခါ၊ တုသိတာမှ၊ ပဉ္စာလောကန၊ ကြည့်ပြီးမှလျှင်၊ ဘဝပြောင်းလာ၊ ဤကြောင်းခြာကို၊ ပညာရှိထွေ၊ ကြံမိစေလော့။ သန္ဓေဘဝင်၊ သုံးအင်စုံတိ၊ တူဘိအာရုံ၊ ပြုတုံမချွတ်၊ ပရမတ်သည်။ ဟောမှတ်ဇကန်သာတမဲ့။’ဟူ၍ တွေ့မြင်ဖူးသည်ကို နယဂ္ဂါဟပြု၍ လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်ဉာဏ်ကပင် သဘောယုတ္တိ သင့်အံ့သကဲ့သို့ ထင်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကျမ်းကြီး၊ ကျမ်းငယ်ကပင် ဘုရားလောင်းတို့သည် မဟာ ဝိလောကန ၅ ပါးကို ကြည့်ရှုတော်မူမြဲဟုပြောသောကြောင့် လည်းကောင်း ဆိုသည်။

၃၇-မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် တူသောအာရုံရှိသော စိတ်တစ်ခုသည် ခပ်သိမ်းသောစိတ်ရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၌ပင် ရှိသည်။-ဆိုကြပါသည်။ မှန်မည်၊မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် တူသောအာရုံရှိသော စိတ်တစ်ခုသည် ခပ်သိမ်းသောစိတ်ရှိသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၌ပင် ရှိသည်ဆိုသည်-မှန်မည်၊မမှန်မည်ကို သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌

‘ဣဒံ စိတ္တံ တီသု ဘဝေသု သဗ္ဗေသံ သစိတ္တကသတ္တာနံ သာဓာရဏံ။ နကဿစိ သစိတ္တကဿ န ဥပ္ပဇမာနမ္ပန ပဉ္စဒွါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံဟောတိ၊ မနောဒွါရေ အာဝဇ္ဇနံ။ ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိပိ ဣမိနာ ဝဟိတာ ရမ္ပဏ မေဝ ဂဏှန္တိ။ မဟာဂဇံ နာမေတံ စိတ္တံ၊ ဣမဿ အနာရမ္ပဏံ နာမနတ္တိ။ အသဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ သဗ္ဗညုတဉာဏဂတိကံ နာမ ကတမန္တိ ဝုတ္တေ ဣဒန္တိဝတ္တမ္ပံ။’

‘ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ တီသု၊ ၃ ပါးကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘုံတို့၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သစိတ္တကသတ္တာနံ၊ စိတ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံ၏။ နကဿစိ၊

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

တစ်စုံတစ်ယောက်သော။ သမိတ္တကဿ၊ စိတ်ရှိသောသတ္တဝါအား။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊ မဖြစ်သောမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပန၊ ဖြစ်သော်ကား။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဝုဋ္ဌောသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိပိ၊ ၆ ပါးကုန်သော အသာဓာရဏဉာဏ် တို့သည်လည်း။ ဣမိနာ၊ ဤမနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဂဟိတာရမ္မဏမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသော အာရုံကိုသာလျှင်။ ဂဏှန္တိ၊ ယူကုန်၏။

‘ဆအသာဓာရဏဉာဏ်’ ဟူသည်ကား

- ၁- ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်။
- ၂- အာသယာနုသယ ဉာဏ်။
- ၃- သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
- ၄- အနာဝရဏဉာဏ်။
- ၅- ယမကပါဠိဟာရိယဉာဏ်။
- ၆- မဟာဂရုဏာသမာပတ္တိဉာဏ်။ ။ဤ ၆ပါးတည်း။

ဧတံ စိတ္တံ၊ ထို မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ မဟာဂဇံနာမ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် တူသောစိတ် မည်၏။ ဣမဿ၊ ဤ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်၏။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံမဟုတ်သော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသဗ္ဗညုတဉာဏမ္ပိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် မဟုတ်သော်လည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏ ဂတိကံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် အလား တူသောစိတ်သည်။ ကတမံနာမ၊ အဘယ်စိတ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဣဒံနာမ၊ ဤမနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌသာလိနီ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအဆုံးတွင်

‘မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည် စိတ်ရှိလေသမျှသော သတ္တဝါတို့၌ ရှိကြောင်း။ ဘုံ ၃ ပါး၌ပင် ရှိကြောင်း။ ဆ အသာဓာရဏဉာဏ်ပင်သော်လည်း မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်၏ ယူပြီးသောအာရုံကိုသာ ယူရကြောင်း။ ဆင်ပြောင် ကြီးနှင့် တူကြောင်း။ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့သည် မိမိ၏ အာရုံသာ ဖြစ်ရကြောင်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်စစ်ပင် မဟုတ်သော်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် အလားတူကြောင်းကို ဆိုသည်ဖြစ်၍၊ ‘ကျမ်းဂန်လာသောစကား အမှန်ဖြစ်သည်။’-ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။

၃၈-မယ်တော်မာယာအသက်အကြောင်း

- ပုဏ္ဏ။ ။ မယ်တော်မာယာ၏ အသက်ကိုလည်း- ‘ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်။ အကယ် မယွက်၊ မယ်တော်သက်။ နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစက်၊ သန္ဓေသက်။’ ဟုဆိုသော ကဗျာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ကျမ်းဂန်လာအတိုင်း မှန်မမှန် သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ မယ်တော်မာယာ၏အသက်၌- ‘ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်။ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်။’ဟူရာ၌-

ဆပညာသမှာ '၅၆ နှစ်' ယူ။

ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်။- ဟူရာ၌ '၄ လနှင့် ၂၇ ရက်သာ အသက်ရှည်သည်။'-ဟု ဆိုလိုသည်။

နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစက်၊ သန္ဓေသက်။-ဟူရာ၌လည်း ဆပညာသ-၅၆ နှစ်ဝယ် ဧကံပယ်သော် ၅၅ နှစ်သာ ရှိ၏။ ရှေး ၄ လတွင် ဒွေးစက်သော် ၆လ ဖြစ်၏။ ၂၇ ရက်ဝယ် သတ်ပယ်သော် အရက် ၂၀ သာ ရ၏။

မယ်တော်သည် ၅၅ နှစ် ၆ လ အရက် ၂၀ ရှိသောကာလ ဘုရားလောင်းကို သန္ဓေစွဲယူတော်မူ၏။- ဟူလိုသည်။

ဤသို့ဆိုတိုင်း ကျမ်းဂန်ထွက် ဆိုမည်၊ မဆိုမည်ကို မေးရာ၌-

'ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ပဌမဝယေ သမ္ပတ္တိ အနုဘဝိတွာ မဇ္ဈိမဝယဿ တတိယေကောဋ္ဌာသေ ဝိဇာယိတွာ ကာလံ ကရောတိတိ အယမေတ္တ ဓမ္မတာ။' ဟူ၍ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဥပရိပဏ္ဍာသအဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းဋီကာ၊ သိရိမဟာမာယာကျမ်းတို့၌ လာသည်။

'ဗောဓိသတ္တမာတာပိ၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည်လည်း။ ပဌမဝယေ၊ ပထမအရွယ်၌။ သမ္ပတ္တိ၊ စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစား၍။ မဇ္ဈိမဝယဿ၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၏။ တတိယေ၊ ၃ ခုမြောက်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အစု၌။ ဝိဇာယိတွာ၊ ဖွား၍။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဧတ္တ၊ ဤအရာ၌။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတည်း။' အဓိပ္ပာယ်ကား-

'၁၀၀တမ်းတွင် ၃၈ပြုသော်၊ ပထမအရွယ် ၃၃နှစ်၄လ၊ မဇ္ဈိမအရွယ် ၃၃နှစ်၄လ၊ ပစ္ဆိမအရွယ် ၃၃နှစ်၄လ ရှိသည်တွင် ပထမအရွယ် ၃၃နှစ် ၄ လ စည်းစိမ်ခံစား၍၊ မဇ္ဈိမအရွယ် ၃၃နှစ်၄လကို ၃၈ပြုသော်၊ ပထမအစု ၁၁နှစ်၁လနှင့် ၁၀ရက်၊ ဒုတိယအစု ၁၁နှစ်၁လနှင့် ၁၀ရက်၊ တတိယအစု ၁၁နှစ်၁လနှင့် ၁၀ရက် ရသည်တွင်၊ ပထမအစု ၁၁နှစ် ၁လ ၁၀ရက်၊ ဒုတိယအစု ၁၁နှစ် ၁လ ၁၀ရက်-ပေါင်းသော် ၂၂နှစ်နှင့်၂လ အရက်၂၀ ရသည်။ ထိုကိုပထမအရွယ် ၃၃နှစ် ၄လနှင့် ပေါင်းပြန်သော်၊ ၅၅နှစ်နှင့် ၆လ အရက်၂၀ ရ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းကို ပဋိသန္ဓေယူ၏။ ထိုကြောင့် 'နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ဧကံသတ်ပယ်၊ လဝယ်ဒွေးစက်၊ သန္ဓေသက်။' ဟု ဆိုလေသတည်း။

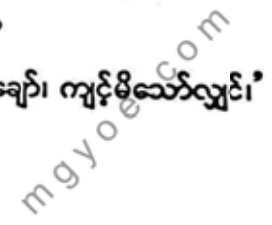
ဤ ၅၅နှစ် ၆လ အရက်၂၀ထဲတွင် ၁၀ လလည်း လောင်းစွက်၊ ဖွားပြီး ၇ ရက်ကိုလည်း လောင်းစွက်သော် ၅၆နှစ်နှင့် ၄လ အရက်၂၀နှင့် ၇ရက်ရှိသည်ကို ရည်၍-

'ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်။' ဟူ၍ဆိုလေသည်။

'ယွက်သည်'ဟူသော စကားသည် ပေါရာဏကထာ ရှေးစကား ဖြစ်သည်။ ယွင်းသည်၊ ယိုသည်၊ ပိုသည်၊ လျှံသည် ဆိုလိုသည်။ 'မယွက်' ဆိုသည်ကား- မယွင်းမယို၊ မပိုမလျှံ ဆိုလိုသည်။

ဆိုထုံးကား

- ပါရမီတွင် 'ရှင်ချစ်နှုတ်နက်၊ အကျိုးဆက်လည်း၊ မယွက်စရာ၊'
- ကိုးခန်းတွင် 'မဖြောင့်မတန်း၊ ကောက်ယွန်းမကြံ၊ တဆံမယွက်၊ တညံတညံထွက်၏၊'
- သူဌေးခန်းတွင် 'သတိမယွက်၊ ငါ့ကိုဖက်လျှင်၊ ယွက်လောဘိခြင်း။'
- သစ္စာခန်းတွင် 'သွေးသားခန်းလျက်၊ ကျန်းကျန်းမာခက်၊ စိတ်မယွက်လျှင်၊ ယှဉ်ဖက်မကင်း။'
- ငရဲခန်းတွင် 'စွမ်းအားအန်နှင့်၊ ကျေးကျွန်ရံသီး၊ စည်းစိမ်ကြီးက၊ မီးလည်းမယွက်၊ လူပျက်လူချော်၊ ကျင့်မိသော်လျှင်၊'

- ဘုံခန်းတွင် 'နှုတ်လွတ်ဟုန်းလျက်၊ ကြီးသံထွက်မှု၊ ယွက်ယွက်ယိမ်းယိမ်း၊ တိမ်းတိမ်းနွဲ့နွဲ့၊ ချဲ့ချဲ့တုန်အောင်၊ နတ်ပေါင်းရှောင်အံ့'
- ဗုဒ္ဓုပ္ပတ္တိတွင် 'မချွတ်မှန်ချက်၊ ခုနစ်ရက်လျှင်၊ မယွက်စကြာ၊ ရောက်တုံလှာအံ့။ ပစာသွားရေး၊ ရှိလေသေးဟု'
- မနုဿရတွင် 'မိထွေးသည်းအူ၊ အောက်သားမူကား၊ ခံယူနှစ်ဆ၊ မိဘခွန်နက်၊ နှစ်ပါးသက်ဖြင့်၊ မယွက်စုံစော၊ စစ်မေး၍လျှင်'
- သံဝရတွင် 'ကျွမ်းဝင်ကြလျက်၊ မေတ္တာယွက်၍၊ သူပျက်မှတ်ထွေ'
- တစ်ရာသက်ဝယ်ချီတွင် 'တစ်ဆယ့်နှစ်ဖြာ၊ ချွန်းခင်းရာနှင့်၊ ပမာငါးချက်၊ မယွက်စေငှာ'
- ပြောင်မွန်ဖွဲ့တွင် 'ကျွန်ုပ်ဆသည်၊ မှီပမှန်ဆက်၊ တိမှာယွက်လိမ့်'
- ဗြဟ္မာတ်လင်္ကာတွင် 'မူလသက္ကရာဇ်၊ တည်တံ့လစ်၍၊ ထိုနှစ်မယွက်၊ ရောက်သည်သက်နှင့်'
- တောင်ငူမင်းဆို 'လွတ်ဦးသဘင်'ချိ၌ 'အသစ်သစ်လျှင်၊ မရစ်စုံမက်၊ မေတ္တာယွက်၍၊ မျှသက်ဝေမြဲ၊ မဝေဘဲနှင့်'
- တစ်ဆယ့်နှစ်ခွင်ချီတွင်လည်း 'မဖွဲ့ချစ်ခင်၊ မယုံပလျှင်လည်း၊ ပြင်တပါးသို့၊ နည်းများမထွက်၊ စိတ်မယွက်တည့်၊ မရွက်မြီးညွှန်'
- 'တစ်ဆယ့်နှစ်ခွေ'ချီတွင် 'မဖွဲ့ချစ်နေ၊ မယုံမှာပေတည့်၊ လျှောက်ပြေတစ်ပါး၊ သူပြင်သားသို့၊ နည်းများခွဲဝက်၊ တိမှာယွက်လိမ့်'
- 'အာကာတသွန်'ချီတွင် 'ယူယူဆွတ်ဆွတ်၊ ဆိုချက်ထင်ယောင်၊ တန်အောင်တားခက်၊ မယွက်စေကြောင်း၊' ဟူ၍၊ စပ်ဆိုသောထုံးများကို ထောက်၍ သိသာသည်။

၃၉-ကံအပြားအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင် ကမ္မစတုက္ကကိုပြရာ၌-ကိစ္စ၏အစွမ်းအားဖြင့် ကံမျိုး၄ပါး ပါကဒါနကံမျိုး ၄ ပါး၊ ပါပကာလကံမျိုး ၄ ပါး၊ ပါကဋ္ဌာနကံမျိုး ၄ ပါး-ဟူ၍ ပြဆိုပါသည်။ ကံမျိုး ၁၂ပါး ရှိပြန်ကြောင်း ကိုလည်း ပြဆိုကြပါသည်။ ၁၂ပါး ရှိမည်-မရှိမည်။ ရှိလျှင်လည်း ပါဠိအဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်အောင် ရေး၍ သနားတော်မူပါ ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ကံအပြားကို မေးလျှောက်ရာ၌-၁၂ ပါးသောကံသည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌ ဆိုသောနည်းပင် မဟုတ်။ နည်းထူးနည်းခြားပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌

'ယာနိစ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပရိယာယေန အဟောသိ ကမ္မံ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော၊ အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါ ကောတိ အာဒိနာ နယေန ဒွါဒသကမ္မာနိ ဝိဘတ္တာနိ။ တာနိ သဗ္ဗာနိ အတ္တနော ဌာနံ ဩပက္ကမိတွာ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန ဝုတ္တာ။'-ဟူဆိုသည်။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် ကမ္မကထာတွင်

- ၁- အဟောသိ ကမ္မံ။ အဟောသိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၂- အဟောသိ ကမ္မံ။ နာဟောသိ ကမ္မ ဝိပါကော။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၃- အဟောသိ ကမ္မံ။ အတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၄- အဟောသိ ကမ္မံ။ နတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၅- အဟောသိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၆- အဟောသိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၇- အတ္ထိ ကမ္မံ။ အတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၈- အတ္ထိ ကမ္မံ။ နတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၉- အတ္ထိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၁၀- အတ္ထိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ကမ္မ ဝိပါကော။
- ၁၁- ဘဝိဿတိ ကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ဝိပါကော။
- ၁၂- ဘဝိဿတိ ကမ္မံ။ န ဘဝိဿတိ ဝိပါကော။

ဟူ၍၊ ၁၂ ပါးအပြားဖြင့် ကံကို သာမညပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူ၏။

ဝိသေသအားဖြင့်ကား ကုသိုလ်၌ ၁၂ ပါး၊ အကုသိုလ်၌ ၁၂ ပါး၊ သာဝဇ္ဇ၌ ၁၂ ပါး၊ အနဝဇ္ဇ၌ ၁၂ ပါး၊ ကဏ္ဍ၌ ၁၂ ပါး၊ သုက္က၌ ၁၂ ပါး၊ သုခိန္ဒြိယ၌ ၁၂ ပါး၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၌ ၁၂ ပါး၊ သုခဝိပါက၌ ၁၂ ပါး၊ ဒုက္ခဝိပါက၌ ၁၂ ပါး တို့ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

ထို ၁၂ပါးသော ကံတို့တွင်

၁- အတိတ်၌ ပြုအပ်သောကံတို့တွင် အကြင်ကံသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံဖြစ်လျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ ကံအလျောက်၊ ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံဖြစ်လျှင် အပရာပရိယ ဝေဒနီယကံအလျောက် အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးကို ပေးလေ၏။

ထိုကံကိုရည်၍ ‘အဟောသိ ကမ္မံ။ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။’-ကံဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏အကျိုးလည်း ဖြစ်လေပြီ။-ဟူလိုသည်။

၂- ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံကို များစွာပြုသော်လည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံတစ်ခုသာလျှင် အကျိုးပေး၏။ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံတို့သည် အကျိုး မပေးကုန်။

များစွာသော ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံကို ပြုသော်လည်း တစ်ခုသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသာ အနန္တရာဘဝ၌ ‘ပဋိသန္ဓေ’ ဟူသောအကျိုးကို ပေး၏။ ကြွင်းသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယ ကံတို့သည် အကျိုးကို မပေးကုန်။ များစွာသောအနန္တရိယကံကို ပြုသော်လည်း အားကြီးသောအနန္တရိယကံ တစ်ခုသာလျှင် ‘ပဋိသန္ဓေ’ ဟူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကြွင်းသောအနန္တရိယကံတို့သည် ‘ပဋိသန္ဓေ’ ဟူသောအကျိုးကို မပေးကုန်။ သမာပတ် ၈ ပါးကို ရငြားသော်လည်း တစ်ခုသောသမာပတ် စေတနာသာလျှင် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်စေ၏။ ကြွင်းသော သမာပတ်စေတနာတို့သည် အကျိုး မပေးကုန်။

ထိုသို့ အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးမပေးကုန်သော ကံတစ်ခုကို ရည်၍လည်းကောင်း၊ အကြင်သူသည် များစွာသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကိုပြု၍၊ အဆွေ ခင်ပွန်းကောင်းကို မှီ၍ ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်သည် အကျိုးမပေးမီ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။

ထိုရဟန္တာကံကို ရည်၍ လည်းကောင်း၊ ‘အဟောသိ ကမ္မံ၊ နာဟောသိ ကမ္မ ဝိပါကော။’ ကံဖြစ်ပြီ။ ကံ၏အကျိုးကား မဖြစ်လေ။-ဟူလိုသည်။

၃- အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌ အကျိုးကိုမပေးမူ၍၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အကျိုးကိုပေး၏။
 ထိုကံကိုရည်၍ ‘အဟောသိကမ္မံ။ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။’-ကံဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိ၏။
 -ဟူလိုသည်။

၄- အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးပေးခွင့်ကို
 မရသောကြောင့် မကျိုးမပေးမူ၍ အဟောသိကံဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်သော်လည်းကောင်း၊ ‘အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မ ဝိပါကော။’-ကံကား ဖြစ်လေပြီ။ ကံ၏
 အကျိုးကား မရှိ။-ဟူလိုသည်။

၅- အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးမပေးမူ၍
 အနာဂတ်ကာလ၌အကျိုးပေးလတ္တံ့။ ထိုကံကိုရည်၍ ‘အဟောသိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။’
 -ကံ ဖြစ်လေပြီ။ အကျိုးကား ဖြစ်လတ္တံ့။-ဟူလိုသည်။

၆- အတိတ်၌ ပြုအပ်သောကံသည် ကာလလွန်၍ လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်ဘဝ၌ အကျိုးမပေးမိ
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ထိုကံကိုရည်၍ ‘အဟောသိကမ္မံ၊ န ဘဝိဿတိ ကမ္မ
 ဝိပါကော။’-ကံကား ဖြစ်လေပြီ။ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့။

ဤသို့ အတိတ်၌ဖြစ်သော ကံသည် အတိတ်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည် ၂ပါး။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ပေးသည်၊
 မပေးသည် ၂ပါး။ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည် ၂ပါးအားဖြင့်-ပေါင်း ၆ ပါး။

၇- ပစ္စုပ္ပန်၌ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်တွင်အကျိုးပေးသော ဒိဋ္ဌိဓမ္မဝေဒနီယကံသည် ‘အတ္ထိကမ္မံ၊ အတ္ထိ
 ကမ္မဝိပါကော။’-ကံလည်းရှိ၏။ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိ၏။

၈- ပစ္စုပ္ပန်တွင်ပြုအပ်သော ဒိဋ္ဌိဓမ္မ ဝေဒနီယကံမှ တစ်ပါးသောကံသည် ‘အတ္ထိကမ္မံ၊ နတ္ထိ ကမ္မ
 ဝိပါကော။’-ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံကားရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံ၏အကျိုးကား မရှိ။

၉- ပစ္စုပ္ပန်တွင်ပြုအပ်သော အနာဂတ်မှာ အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ၊ အပရာပရိယ
 ကံသည် ‘အတ္ထိကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။’-ကံကားရှိ၏။ အကျိုးလည်း ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀-ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံသည် အခွင့်ကို မရ၍ အကျိုးမပေးသော် လည်းကောင်း၊
 အပရာပရိယကံသည် အကျိုးမပေးမိ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော်လည်းကောင်း၊ ‘အတ္ထိကမ္မံ၊ န ဘဝိဿတိ
 ကမ္မဝိပါကော။’ -ကံကားရှိ၏။ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့။

ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကံသည် ပစ္စုပ္ပန်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည်။ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးလတ္တံ့သည်၊
 မပေးလတ္တံ့သည် အားဖြင့် ၄ပါး။

၁၁-အနာဂတ်၌ ပြုလတ္တံ့သော၊ အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ကံသည် ‘ဘဝိဿတိကမ္မံ။ ဘဝိဿတိ
 ကမ္မဝိပါကော။’-ကံလည်း ဖြစ်လတ္တံ့။ အကျိုးလည်း ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၂-အနာဂတ်ဘဝ၌ ပြုလတ္တံ့သောအကြောင်း ခြား၍ လည်းကောင်း၊ အကျိုးပေးအံ့သောကာလ လွန်၍
 လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ လည်းကောင်း အကျိုးမပေးရလတ္တံ့သောကံသည် ‘ဘဝိဿတိကမ္မံ၊
 န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။’-ကံကားဖြစ်လတ္တံ့။ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့။

ဤသို့ အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကံသည် အကျိုးပေးလတ္တံ့၊ မပေးလတ္တံ့သောအားဖြင့်-ပေါင်း ၂ပါး။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

ဤသို့ အတိတ်၌ဖြစ်သော ကံသည် အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ်၌ အကျိုး ပေး,မပေးအားဖြင့် ဂြပါး။
ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုသောကံသည် ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး, မပေးအားဖြင့် ဂြပါး။

အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကံသည် အကျိုးပေး, မပေးအားဖြင့် ဂြပါး။

ဤသို့လျှင် ကံသည် သာမညအားဖြင့် ဂြပါးဖြစ်၏။

ဤသို့ ကံ ဂြပါးကို ခွဲဝေလိုက်သောအရာသည် အလွန် နက်နဲသိမ်မွေ့သည်ကို နှလုံးပိုက်၍ အဖန်တလဲလဲ နှလုံးသွင်းရာ၏။

၄၀-ဒိဋ္ဌိ ဂြပါးအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ‘ဂြ ပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒ’ဟူ၍ ဆိုသည်များကို ကြားသိရုံမျှ ဖြစ်ပါသည်။ သရုပ်သဘောကို မသိရပါ။ သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု ဝဆိုလဆန်း ၁ ရက် တနင်္လာနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဂြ ပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒကို သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌ ဂြပါးသော ဒိဋ္ဌိဝါဒအပြားကို ဒီဃနိကာယ် သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ဗြဟ္မဇာလသုတ်ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာတို့၌ အကျယ်ဟောတော်မူသည်။ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ ဋီကာ ဟောင်း, ‘သာဓုနေဝိလာသိနီ’မည်သော သုတ်သီလက္ခန္ဓာဋီကာသစ်တို့၌ အကျယ်အားဖြင့် ဆိုတော်မူကြကုန်သည်။

အကျဉ်းအားဖြင့်ကား-

‘ကတမေစ ပန တေဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ ဂမ္ဘီရာ ဒုဒ္ဒသာဒုရနုဗောဓာသန္တာပဏီတာ အတက္ကာ ဝစရာနိပုဏာပဏ္ဍိတဝေဒနိယာ။ ယေ တထာ ဂတော သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေတိ။’ စသော ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာ၏ အဖြေဖြစ်သော ‘သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဗ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ။’ စသော ဝိသဇ္ဇနာ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၍ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈ပါး, အပရန္တာ နုဒိဋ္ဌိ ၄၄ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိကို ရှေးဦးစွာ ခွဲဝေတော်မူ၏။

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈ ပါး

ထိုပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိသည် သဿတဝတ္ထု ၄ ပါး, ဧကစ္စသဿတဝတ္ထု ၄ ပါး, အန္တနန္တိက ဝတ္ထု ၄ ပါး, အမရာဝိက္ခေပဝတ္ထု ၄ ပါး, အဓိစ္စသမုန္နဝတ္ထု ၂ ပါး-ပေါင်း ၁၈ ပါးတို့တွင်

သဿတဝတ္ထု ၄ ပါး

ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ‘အတ္တ’ ဟူ၍လည်းကောင်း, ‘လောက’ဟူ၍လည်းကောင်း အမှားယူ၍၊ ‘အမြဲတည်၏။ သတ္တဝါတို့သည် တစ်ဘဝမှသည် တစ်ဘဝသို့ ရွှေ့ရကုန်၏။’ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိသည် ၄ ပါး ဖြစ်၏။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၁- ဘဝ သိန်းမျှသာမြင်သော အဘိညာလာဘီတိတ္ထိသည် မိမိမြင်တိုင်း ‘ခန္ဓာကိုယ်သည် မြဲ၏။’ ဟု ယူ၏။
- ၂- ၁၀ကမ္ဘာတိုင်အောင် မြင်သောသူသည် မိမိမြင်တိုင်းသာ ‘ခန္ဓာကိုယ်သည် မြဲ၏။’ ဟုယူ၏။
- ၃- ကမ္ဘာ ၄၀တိုင်အောင် မြင်သောသူသည် ‘မိမိမြင်တိုင်းသာ မြဲ၏။’ ဟုယူ၏။
- ၄- လုံတံ တောင်ဝှေးဖြင့် ရေကို စုံစမ်း၍ သက်ဆင်းသကဲ့သို့ ဆင်ခြင်တွေးဆ၍ မိစ္ဆာအယူကို ယူကုန်သော ‘အနုဿုတိကတိတ္ထိ၊ ဇာတိဿရတတ္ထိ၊ ဈာနဘိညာလာဘီတတ္ထိ၊ သုဒ္ဓတတ္ထိ’ တို့၏ တွေးဆ၍ ယူသော အယူ။ ဤကား သဿတဝတ္ထု ၄ပါး။

ဧကစ္စသဿတဝတ္ထု ၄ ပါး

‘အချို့သောသတ္တဝါ သင်္ခါရသည် မြဲ၏။ အချို့သောသတ္တဝါ သင်္ခါရသည် မမြဲ’ ဟူသောအယူကို ယူသော ဧကစ္စတတဿဒိဋ္ဌိသည် ၄ ပါး ဖြစ်၏။

- ၁- ကမ္ဘာပျက်သည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် အဘာဿရဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် ကမ္ဘာတည်ပြန်လတ်သော် အောက်ဘုံ၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်လာသော ဗြဟ္မာသည် တစ်ယောက်တည်း ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ ‘ငါနှင့်အတူ ဖြစ်လှာစေချင်၏။’ -ဟု တောင့်တသောအခါ တစ်ယောက်သောဗြဟ္မာ ဖြစ်လှာ၏။ နောက်မှဖြစ်လှာသော ဗြဟ္မာသည် ထိုဘုံမှ စုတေပြန်၍ လူ့ဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်လေ၏။ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ၍ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ မိမိ၏ အမြဲမတည်ခြင်း၊ ဗြဟ္မာကြီး၏ တည်ရစ်ခြင်းကိုမြင်၍ ‘အချို့ကား မြဲ၏။’ ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။
- ၂- မြူးထူးခြင်းလွန်၍ စုတေသော ခိဇ္ဇာပဒေါသိကနတ်တို့ လူ့ဘုံ၌ ဖြစ်၍၊ ဈာန်အဘိညာဉ် ရ၍ ဆင်ခြင်သော်၊ မိမိ၏ အမြဲမတည်ခြင်း၊ အဖော်ဖြစ်သောနတ်တို့၏ အမြဲတည်ရစ်ခြင်းကို မြင်၍ ‘အချို့ကား မမြဲ။ အချို့ကား မြဲ၏။’ ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။
- ၃- အချင်းချင်း အမျက်ထွက်၍ စုတေသော မနောပဒေါသိကနတ်တို့သည် ထိုအတူ လူ့ဘုံ၌ဖြစ်၍၊ ဈာန်အဘိညာဉ်ကိုရ၍ ဆင်ခြင်သော်၊ မိမိ၏ အမြဲမတည်ခြင်း၊ အဖော်ဖြစ်သောနတ်တို့၏ တည်ခြင်းကို မြင်၍ ‘အချို့ကား မမြဲ။ အချို့ကား မြဲ၏။’ ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။
- ၄- ရုပ်နာမ်တရားကို ဆင်ခြင်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ရုပ်၏ပျက်ခြင်းကိုသာ မြင်၍ စိတ်စေတသိက်တို့၏ပျက်ခြင်းကို မမြင်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ငှက်တို့သည် သစ်တစ်ပင်ကို စွန့်၍ သစ်တစ်ပင်၌ နားကုန်သကဲ့သို့ ရုပ်တရား ပျက်သည်ရှိသော် စိတ်စေတသိက်တို့သည် တစ်ပါးသို့ ပြောင်းလေကုန်၏။ ‘ရုပ်ကား မမြဲ။ နာမ်ကား မြဲ၏။’ ဟု မိစ္ဆာအယူကို ယူ၏။

ဤကား ဧကစ္စသဿတဝတ္ထု ၄ပါး။

အန္တနန္တိကဝတ္ထု ၄ ပါး

- အပိုင်းအခြား အဆုံးရှိသည်၊ မရှိသည်ကို စွဲ၍ယူသော အန္တနန္တိကဒိဋ္ဌိ ၄ ပါး ဖြစ်ဟန်ကား-
 - ၁- ကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စကြဝဠာအဆုံးတိုင်အောင် မပွားစေမူ၍၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်သာလျှင် ပွားစေ၍ ‘ပွားစေအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် အဆုံးရှိ၏။’ -ဟုယူ၏။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၂- စကြဝဠာအဆုံးတိုင်အောင် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပွားစေ၍၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော ဘာဝနာဖြင့် ‘အတ္တလောကသည် အဆုံးမရှိ။’ ဟု ယူ၏။
 - ၃- အထက်, အောက်ကို အပိုင်းအခြားဖြင့် ပွားစေ၍၊ ဖိလာကား အပိုင်းအခြား မရှိ။ ကြီးစွာသော ကသိုဏ်း ဘာဝနာကိုသာ အားထုတ်၍၊ ‘အတ္တလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်း မရှိ။’ ဟုယူ၏။
 - ၄- စုံစမ်းဆင်ခြင်သောနှလုံးဖြင့်သာ ‘အတ္တလောကသည် အဆုံးရှိသည်လည်း မဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။’ ဟု ပညတ်သော တက္ကဝီဓံသအယူကို ယူ၏။
- ဤကား အန္တနန္တိကဝတ္ထု ၄-ပါး။

အမရာဝိက္ခေပိကဝတ္ထု ၄ ပါး

ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, သဿတ, ဥစ္ဆေဒတို့ကို မေးသည်ရှိသော် အတပ် မဆိုနိုင်ခြင်းကြောင့် အတပ်မဆိုဘဲ ပျံ့လွင့်သောငါးကဲ့သို့ ယူ၍ဆိုသော အမရာဝိက္ခေပ ၄ပါး ဖြစ်ဟန်ကား-

- ၁- အကြင်ရဟန်း, ပုဏ္ဏားတို့သည် ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို အမှတ်မသိဘဲလျက် ပြောချေသော်၊ မုသာဝါဒ ဖြစ်၍ နတ်ရွာ, မဂ်, ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ရာချေ၏။-ဟု ထိတ်လန့်ခြင်းကြောင့် ‘ကုသိုလ်ဟူ၍လည်း ကောင်း, အကုသိုလ်ဟူ၍လည်းကောင်း ငါမဆို။’ ဟု ပျံ့လွင့်သောစကားကိုဆိုခြင်း ဟူသော ပထမ အယူ။
- ၂- ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကို မေးသည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းဖြေမိသော် သူတစ်ပါးချီးမွမ်းသဖြင့် ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်ရာ၏။ မဟုတ်သဖြင့် ကဲ့ရဲ့သောကာလ ဒေါသပဋိဘာဂ ငါ၌ ဖြစ်ရာ၏။-ဟု စက်ဆုပ်၍ ပျံ့လွင့်သောစကားကိုဆိုခြင်း ဟူသော ဒုတိယအယူ။
- ၃- ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကိုမေး၍ ဖြေသည်ရှိသော် ပညာရှိတို့စိစစ်၍ မေးသောကာလ ငါမစွမ်းနိုင်ရာ။ မစွမ်းနိုင်သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိဃာတဝိပဋိသာရိဖြစ်က နတ်ရွာ, မဂ်, ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏။ -ဟု ‘စက်ဆုပ်၍ အတည်မရှိဆိုခြင်း။’ ဟူသော တတိယအယူ။
- ၄- ‘ပရလောက ရှိသလော၊ မရှိသလော။’ ဟုမေးသော် အတပ်မသိခြင်းကြောင့် ‘ရှိ၏’ ဟူ၍လည်း ငါမဆို။ ‘မရှိ’ ဟူ၍လည်း ငါမဆို။-ဟု ပျံ့လွင့်သော အလွန်မိုက်မဲသော စတုတ္ထအယူ။

ဤကား အမရာဝိက္ခေပိက ဝတ္ထု ၄ပါး။

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝတ္ထု ၂ ပါး

အတ္တလောကသည် အကြောင်းကုသိုလ်, အကုသိုလ်မရှိဘဲပင် ဖြစ်၏။-ဟူသော အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ၂-ပါး ဖြစ်ဟန်ကား-

- ၁- အသညသတ်ဘုံမှစတင်၍၊ လူ့ဘုံ၌ဖြစ်၍၊ သမာပတ် ၈ ပါးကို ရ၍ အောက်မေ့ဆင်ခြင်သော် အသညသတ်ဘုံ၌ဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ထို့ထက်အလွန် ရှေ့ရှေ့ကိုလည်းကောင်း မမြင်၍ အကြောင်းကင်းသဖြင့် အတ္တလောကသည် ဖြစ်၏။-ဟူသော ပထမဌာန။
- ၂- စုံစမ်းဆင်ခြင်သော တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းကို မသိ၍ အတ္တလောက သည် အကြောင်း မရှိ။ အလိုလိုပင် ဖြစ်၏။-ဟူသော ဒုတိယဌာန။

ဤကား အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝတ္ထု ၂ ပါး။

ဤ ၂ ပါးတွင် ပထမဌာန၌ အသညသတ်ကိုသာ ဒေသနာသီသပဓာနပြု၍ ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ရှေးဘဝ၌ ခန္ဓာအစဉ်ကိုအောက်မေ့၍ မမြင်ကုန်သောသူတို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌- ‘အသညသတ္တာတိ ဒေသနာသီသမတ္တန္တိ။’ ဟု ဆိုသတည်း။
 ဤသို့လျှင် ပုဗ္ဗန္တာနဒိဋ္ဌိသည် ဌာနဟူသော ဝတ္ထုအားဖြင့် ၁၈ ပါးတည်း။

အပရန္တာနဒိဋ္ဌိ ၄၄ ပါး

အပရန္တာနဒိဋ္ဌိ ၄၄ ပါးကို ပြလို၍-

‘သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အပရန္တာနဒိဋ္ဌိနော အပရန္တံ အာရဗ္ဗ အနေကဝိဟိတာနိ အဓိမုတ္တိပဒါနိ အဘိဝဒန္တိ စတုစတ္တာရိသာယ ဝတ္ထုဟိ။’ စသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူသည်။
 အနာဂတ်၌ ဖြစ်သောအဖို့ကို အစဉ်လျှောက်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်သည် ‘အပရန္တာနဒိဋ္ဌိ’ မည်၏။ ထိုအယူသည် ဥဒ္ဓမာဃာတနိကသည်ဝါဒ ၁၆ ပါး၊ အသည်ဝါဒ ၈ ပါး၊ နေဝသည် နာသည်ဝါဒ ၈ ပါး၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒ ၇ ပါး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅ ပါး-ပေါင်း ၄၄ ပါးတည်း။

သည်ဝါဒ ၁၆ ပါး

‘စုတေသည်မှ နောက်၌ မြ၏။ မသေ။ သညာ ရှိ၏။’-ဟု ယူခြင်းဖြစ်သော ‘သည်ဝါဒ ၁၆ ပါး’ ဟူသော်ကား-

- ၁- ဒိဗ္ဗစက္ခုနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ကသိုဏ်းရုပ်ကို ‘အတ္တ’ ယူ၍၊ ကသိုဏ်းရုပ်၌ဖြစ်သော သညာကိုလည်း ‘သညာ’ ဟု ယူ၍၊ ‘အတ္တသညာရုပ် ရှိ၏။ စုတေသည်မှ အထက်၌ မြ၏။’ ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း။ ကြံဆ၍သာ မိမိအထင်မျှဖြင့် ‘သေသည်၏ အထက်၌ မြ၏။ သညာရှိ၏။’ ဟု ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်းကောင်း ရူပိသည်ဝါဒ။
- ၂- အရူပသမာပတ်ကို ‘အတ္တ’ ဟုယူ၍၊ ထိုသမာပတ်၌ဖြစ်သော သညာကိုလည်း ‘သညာ’ ဟု ယူ၍၊ ‘သေသည်၏အထက်၌ အတ္တသညာသည် မြ၏။ ရုပ် မရှိ။ သညာ ရှိ၏။’ ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း။ ကြံဆ၍သာ ထိုအတူ အတ္တကိုပညတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လည်းကောင်း အရူပိသည်ဝါဒ။
- ၃- ‘အတ္တသည် ရုပ်လည်း မရှိ။ သညာလည်း မရှိ။ သေသည်မှ အထက်၌ မြ၏။’ ဟု ပညတ်သော ရူပိစ အရူပိစ သည်ဝါဒ။
- ၄- ကြံဆ၍ ‘ရုပ်ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။ သေသည်၏နောက်၌ မြ၏ဟု ပညတ်ကုန်သော နေဝရူပိ နာရူပိ သည်ဝါဒ။
- ၅- အောက်အန္တာနန္တိကဝါဒ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ‘အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိ၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြ၏။’ ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ အန္တဝါသည်ဝါဒ။
- ၆- ‘အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ။ သေသည်မှအထက်၌ မြ၏။ သညာရှိ၏။’ ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ အနန္တဝါသည်ဝါဒ။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၇- 'အဆုံးအပိုင်းအခြားလည်း ရှိ၏။ အဆုံးလည်း မရှိ။ သေသည်လည်း မဟုတ်။ မြဲ၏။ သညာလည်း ရှိ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ အန္တဝါအနန္တဝါသည်ဝါဒ။
- ၈- 'အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသည်၊ မရှိသည် မဟုတ်။ သေသည်လည်း မဟုတ်။ မြဲ၏။ သညာလည်း ရှိ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ နေဝန္တဝါနာနန္တဝါသည်ဝါဒ။
- ၉- 'သမာပတ်ဝင်သောအားဖြင့် တစ်ခုတည်းသော သညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက် ခွဲမြဲ၏။' ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ ဧကတ္တသည်ဝါဒ။
- ၁၀- 'သမာပတ် မဝင်သောအားဖြင့် အထူးထူးသောပညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ နောက်၌ မြဲ၏။' ဟု အတ္တကို ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ နာနတ္တသည်ဝါဒ။
- ၁၁- 'ငယ်သောကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ငယ်သော၊ နည်းသောပညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ ပရိတ္တသည်ဝါဒ။
- ၁၂- 'ကြီးသော ကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကြီးသော၊ များသောပညာရှိသော အတ္တသည် ဖြစ်၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အပ္ပမာဏသည်ဝါဒ။
- ၁၃- ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် စတုတ္ထဈာန် အဆုံးရှိသောဈာန်၌ 'သုခ' ဟူသောအင်္ဂါ ရှိသောကြောင့် ထိုဘုံဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍၊ 'စင်စစ် ချမ်းသာသောအတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက်၌မြဲ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ ဧကန္တသုခီသည်ဝါဒ။
- ၁၄- ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ငရဲ၌ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၍၊ 'စင်စစ် ဆင်းရဲသောအတ္တသည် ဖြစ်၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ ဧကန္တက္ခိသည်ဝါဒ။
- ၁၅- ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် မနုဿဘုံ၌ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၍၊ 'စင်စစ် ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ ၂ပါးရှိသော အတ္တသည် ထင်၏။ သေသည်၏အထက်၌ မြဲ၏။ သညာ ရှိ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ သုခဒုက္ခီသည်ဝါဒ။
- ၁၆- ဝေဟပ္ပိလ်ဘုံ၌ ဥပေက္ခာဖြင့် ပဋိသန္ဓေဖြစ်သောကြောင့် ထိုဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍၊ 'ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာမဟုတ်သော အတ္တသည် ထင်၏။ သေသည်မှ အထက်၌ မြဲ၏။ သညာ ရှိ၏။' ဟု ပညတ်ကုန်သော သူတို့၏ အဒုက္ခမသုခီသည်ဝါဒ။

ဤသို့ 'သည်ဝါဒ ၁၆ ပါး' ဖြစ်သတည်း။

အသည်ဝါဒ ၈ ပါး

'အသည်ဝါဒ ၈ ပါး' ဟူသည်ကား 'သေသည်၏ အထက်၌ အတ္တသည် မြဲ၏။ သညာမရှိ။' ဟူသော ယူခြင်းဖြစ်သော အသည်ဝါဒသည် ၈ ပါးတည်း။

- ၁- သေသည်မှနောက်၌ အတ္တလောကသည် ရှိ၏။ သညာမရှိ။-ဟု ပညတ်ကုန်သောသူတို့၏ ရုပ် ရှိ၏။ သညာ မရှိ။' ဟူသော ရူပိအသည်ဝါဒ။
- ၂- အတ္တသည် ရုပ် မရှိ။ နာမ် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော အရူပိ အသည်ဝါဒ။
- ၃- ရုပ် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ရုပ် မရှိသည်လည်းဖြစ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော ရူပိစ အရူပိစ အသည်ဝါဒ။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၄- ရုပ် ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ရုပ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော နေဝရူပိ နာရူပိ အသည်ဝါဒ။
- ၅- အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော အန္တဝါ အသည်ဝါဒ။
- ၆- အပိုင်းအခြား အဆုံးမရှိသော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော အနန္တဝါ အသည်ဝါဒ။
- ၇- အဆုံးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော, အဆုံးမရှိသည်လည်း ဖြစ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော အန္တဝါ အနန္တဝါအသည်ဝါဒ။
- ၈- အဆုံးရှိသည်လည်း မဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော အတ္တသည် ရှိ၏။ ထိုအတ္တသည် မြဲ၏။ သညာ မရှိ။-ဟူသော နေဝန္တဝါ နာဝန္တဝါအသည်ဝါဒ။
- ပေါင်း အသည်ဝါဒ ၈ပါး။

နေဝသည် နာသည်ဝါဒ ၈ ပါး

နေဝသည် နာသည်ဝါဒ ၈ ပါး ဟူသည်ကား-

သေသည်မှနောက်ကာလ၌ အတ္တလောကသည် ရှိ၏။ မြဲ၏။ အတ္တလောက၏သညာ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ မရှိသည်လည်း မဟုတ်။-ဟု မှားသောအားဖြင့် ယူခြင်းတည်း ဟူသော ဝါဒတည်း။

- ၁- ထိုဝါဒသည် အသည်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ရူပိအတ္တ နေဝသည် နာသည်။
- ၂- အရူပိ နေဝသည် နာသည်။
- ၃- ရူပိစ အရူပိစ နေဝသည် နာသည်။
- ၄- နေဝရူပိ နာရူပိ နေဝသည် နာသည်။
- ၅- အန္တဝါ နေဝသည် နာသည်။
- ၆- အနန္တဝါ နေဝသည် နာသည်။
- ၇- အန္တဝါစ အနန္တဝါစ နေဝသည် နာသည်။
- ၈- နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါနေဝသည် နာသည်။
- ပေါင်း နေဝသည် နာသည်ဝါဒ ၈-ပါး။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၇ ပါး

‘ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ’ ဟူသည်ကား-

‘ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် အတ္တဘောကို ကြည့်သည်ရှိသော် စုတိမျှကိုသာ မြင်၍၊ စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေကို မြင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ခန္ဓာပြောင်းသည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့သည် ပြတ်၏။-ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘ရုပ်,နာမ် သဘောကို စုံစမ်းကြစည်လေ့ရှိသော တက္ကိပုဂ္ဂိုလ်သည် ‘သစ်ပင်မှကြွေကျသော သစ်ရွက်တို့သည် တစ်ဖန် မရောက်မရှင်ပြီ။’ ပျက်စီးသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ သေသည်ရှိသော် နောက်၌ မဖြစ်ပြီ။ ပြတ်လေကုန်၏။ -ဟူ၍ လည်းကောင်း။’ ပညတ်လေကုန်၏။ ။ထို ၂ ယောက်သောသူတို့၏ မိစ္ဆာအယူတည်း။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- ၁- ထိုဥစ္စေဒဝါဒသည် လူ့ဘုံ၌ အမိအဖတို့၏ သုက်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် စုတေသည် ရှိသော် ပျောက်၏။ ပြတ်၏။-ဟုယူသော မာတာပေတ္တိက သမ္ဘဝရူပီ။
 - ၂- နတ်ပြည် ဖြစ်သော အာဟာရလျှင်အစာရှိသော အတ္တဘောသည် သေလျှင် ပြတ်၏။-ဟူသော ဒိဋ္ဌိကဗဠိကာရာဟာရ ဘက္ခရူပီ။
 - ၃- ရူပဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် သေသည်ရှိသော် ပြတ်၏။-ဟူသော မနောမယ အဟိနိဒ္ဓိယရူပီ။
 - ၄- အကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ရုပ်မရှိ နာမ်မျှသာဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏။-ဟူသော အကာသာနဉ္စာယတနဥစ္စေဒ။
 - ၅- ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏။-ဟူသော ဝိညာဏဉ္စာယတနဥစ္စေဒ။
 - ၆- အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော် ပြတ်၏။-ဟူသော အာကိဉ္စညာယတနဥစ္စေဒ။
 - ၇- နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌ဖြစ်သော အတ္တဘောသည် သေသော်ပြတ်၏။-ဟူသော နေဝသညာနာသညာယတနဥစ္စေဒ။ ။
- ပေါင်း ဥစ္စေဒ ၇ပါး။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅ ပါး

‘ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ’ဟူသည်ကား-

- ‘မျက်မှောက်၌ ဒုက္ခငြိမ်းခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ မည်၏။’ဟုဟူသော မိစ္ဆာအယူတည်း။ ထိုအယူသည်
 - ၁- ကာမဘုံ၌ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ခံစားလျက် ကိုယ်၊စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် မျက်မှောက်သောအတ္တဘော၌ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။-ဟုဟူသော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ။
 - ၂- ထို့ထက် ပထမဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ဒုက္ခငြိမ်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။-ဟု ယူသော ဝါဒ။
 - ၃- ထိုထက် ဒုတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော အတ္တဘောသည် ငြိမ်း၏။-ဟု ယူသောဝါဒ။
 - ၄- ထိုထက် တတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသော သူ ငြိမ်းချမ်း၏။-ဟု ယူသောဝါဒ။
 - ၅- ထိုထက် စတုတ္ထဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောသူ ငြိမ်းချမ်း၏။-ဟု ယူသောဝါဒ။
- ပေါင်း ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅ ပါး။

ဤသို့လျှင် သညီဝါဒ ၁၆ပါး၊ အသညီဝါဒ ၈ ပါး၊ နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ၈ ပါး၊ ဥစ္စေဒဝါဒ ၇ ပါး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅ ပါးအားဖြင့် အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄ ပါး ဖြစ်သတည်း။

ပေါင်း ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၁၈ ပါး၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ၄၄ ပါးအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝါဒ ၆၂ ပါး ဖြစ်သတည်း။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ထို ၆၂ ပါးတို့တွင်

- သဿတဒိဋ္ဌိ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့၌ ယထာရဟအကျုံးဝင်သော 'ကရောတောန ကရိယတိ ပါပံ' ဟူ၍၊ 'ပါဏာတိပါတ စသော မကောင်းမှုကံသည် မရှိ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံလည်း မရှိ။' ဟု ကံကို မြစ်သော ပူရာဏကဿပ စသောသူ။
- ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးသည် မရှိ။ သေလျှင် သတ္တဝါတို့သည် ပျောက်၏။-ဟူသော ဥစ္ဆေဒအယူရှိသော အဇိတကေသကမ္မလ စသောသူ။
- ကံကို လည်းကောင်း၊ ကံ၏အကျိုးကို လည်းကောင်း မြစ်သော မက္ခလိဂေါသာလ စသောသူတို့၏
- အဟေတုကဝါဒ၊ အင်္ဂါရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒသည် ကမ္မပထ ဖြစ်၏။ ကြီးသောအပြစ် ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် သုတ်သီလကွန် အဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ်အဖွင့်တွင်-

'တတ္ထ ပူရဏော ကရောတော န ကရိယတိ ပါပန္နိ ဝဒန္တော ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ။ အဇိတော ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဒ္ဓတိတိ ဝဒန္တော ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ။ မက္ခလိ နတ္ထိဟေတူတိ ဝဒန္တော ဥဘယမ္ပိ ပဋိဗာဟတိ။ တတ္ထကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ။ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ ဟောတိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပုဋိဗာဟကာ အဟေတုကဝါဒါ စေဝ အင်္ဂါရိယဝါဒါစ နတ္ထိကဝါဒစ ဟောန္တိ။' ဟု မိန့်သတည်း။

အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနိဋီကာ၌- 'နတ္ထိဒိန္နန္တိ အာဒိနာ နယေန ဝိပရိတဒဿနံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဧတ္တပန နတ္ထိကာ ဟေတုက အင်္ဂါရိယ ဒိဋ္ဌိဟိယေဝ ကမ္မပထဘေဒေါ။' ဟူ၍ ၃ ပါးသောဒိဋ္ဌိတို့၏ ကမ္မပထသို့ ရောက်ကြောင်းကို လည်းကောင်း။

မူလဋီကာ၌လည်း-

'နတ္ထိကဒိဋ္ဌာဒယော ဧဝ ဟိ ကမ္မပထပတ္တာ ဘဝန္တိ။' ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိတော်၌လည်း-

'ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော သမန္နာဂတော ဟောတိ ဧကန္တကာဠကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ဧဝံ ပုဂ္ဂလော သင်္ကနိမုဂ္ဂေါဝ ဟောတိ။' ဟူ၍လည်းကောင်း။

ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

'ဧကန္တကာဠကေဟိတိ နတ္ထိကဝါဒ အဟေတုကဝါဒ အင်္ဂါရိယဝါဒ သင်္ခါတေဟိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မေဟိ သမန္နောဂတော။' ဟု မိန့်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ဤ ၃ ပါးကို နိယတယူသည် ဖြစ်အံ့။ 'နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' မည်ကုန်၏။

သာမဏေတို့ကို လိင်ပြန်ရာသောအင်္ဂါကို ဟောတော်မူရာ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသည်ကား သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-၂ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ယူ၍၊ မစွန့်လိုသောသူကို ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနည်း မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌- 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေပိ ဧသေဝနယော။ သဿတုစ္ဆေဒါနဉ္စိ အညတရဒိဋ္ဌိကော။လ။ အပ္ပဋိနိဿန္တောဝ နာသေတဗ္ဗောတိ။' ဟူ၍ မိန့်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ၆၂ ပါးသော ဒိဋ္ဌိအပြားကို အကျဉ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။

၄၁-သက္ကာယဒိဋ္ဌိအပြားအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ကို မေးရာ၌-

‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာဘိက္ခဝေ သမန္နာဂတာ သတ္တာ ကာယဿ ဘောဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ
ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။’

‘ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသောအယူနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သတ္တာ၊
သတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘောဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။
နိရယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဝိနိပါတံ၊ ပျက်စီးရာဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မသူတော်တို့၏ လားရာဖြစ်သော။ အပါယံ၊
အပါယ် ၄ ဘုံ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။’

ဤပါဠိတော်၌ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒ တို့ကိုသာလျှင် အယူမှားသည်။-ဟု
မယူအပ်။ ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ‘မိမိကိုယ်’ဟု မှတ်ခြင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ကိုလည်း ‘အယူမှားသည်’ဟု မှတ်အပ်
သည်သာလျှင်တည်း။-ဟု ပြခြင်းငှာ၊

အင်္ဂုတ္တိရ်အဋ္ဌကထာ၌-

‘ဣမသ္မိံ သုတ္တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဘိက္ခဝေ သမန္နာဂတောတိ ဝစနတော အန္တမသော ဝိသတိ ဝတ္ထကံ
သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒါယ ဒိဋ္ဌိနာမ သဂ္ဂံ ဥပနေတုံ သမတ္တာ နတ္ထိ။ ဧကန္တံ နိရယသ္မိံ ယေဝ နိမုဇ္ဇာပေတိတိ ဝုတ္တံ။’ ဟု
မိန့်တော်မူသည်။

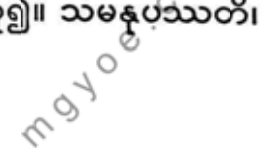
‘ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဤအင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော်၌။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတောတိ ဝစနတော၊ မှားသောအယူနှင့်
ပြည့်စုံသောသူ ဟူ၍ သာမညသာ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဝိသတိဝတ္ထကံ၊
၂၀အပြားရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ ‘ကိုယ် ရှိ၏’ဟူသော အယူကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ သဂ္ဂံ၊ သုဂတိဘုံသို့။
ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ သမတ္တာ၊ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဋ္ဌိနာမ၊ မှားသောအယူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧကန္တံ၊
စင်စစ်။ နိရယသ္မိံယေဝ၊ ငရဲစသော အပါယ်၌သာလျှင်။ နိမုဇ္ဇာပေတိ၊ နစ်မွန်းစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။’

‘အယူမှားသည်’ဆိုသည်ကား ‘ငါ့ကိုယ်’ဟု ယူမှတ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မျှသော်လည်း သုဂတိသို့ မပေါ်
စေနိုင်။ ငရဲ စသော အပါယ်၌သာလျှင် နစ်မွန်းစေတတ်၏။-ဟုလိုသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြား ၂၀ ဟူသော်ကား-

‘ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ရူပဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိဝါ ရူပံ၊ ရူပသ္မိံဝါ အတ္တာနံ။ ။

‘ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ မိမိကိုယ်အားဖြင့်။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ရူပဝန္တံဝါ၊
ရုပ် ရှိ၏။-ဟူ၍လည်း။ သမနုပဿတိ၊ ရှု၏။ အတ္တနိဝါ၊ မိမိ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရုပ် ရှိ၏။-ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊

ရူ၏။ ရူပသ္မိဝါ၊ ရုပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ် ရှိ၏။-ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ ရူ၏။’ ရူပက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ ငှပါး။

‘ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ ဝေဒနာဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိဝါ ဝေဒနံ။ ဝေဒနာယဝါ အတ္တာနံ။ ။’

အနက် ရှေးနည်းတူ။

ဝေဒနာကို မိမိကိုယ်အားဖြင့်ရှု၍၊ မိမိကိုယ်ကို ‘ဝေဒနာရှိ၏’ဟူ၍ ရူ၏။ မိမိကိုယ်၌မူလည်း ဝေဒနာ ရှိ၏။-ဟူ၍ ရူ၏။ ဝေဒနာ၌မူလည်း မိမိကိုယ် ရှိ၏။-ဟူ၍ ရူ၏။’ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ငှပါး။

‘သည် အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ သညာဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိဝါ သည်၊ သညာယဝါ အတ္တာနံ။’ သညာက္ခန္ဓာ၌ ငှပါး။

‘သင်္ခါရေ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ သင်္ခါရဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိဝါ သင်္ခါရေ။ သင်္ခါရေသုဝါ အတ္တာနံ။’ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ငှပါး။

‘ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ဝိညာဏဝန္တံဝါ အတ္တာနံ။ အတ္တနိဝါ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏသ္မိဝါ အတ္တာနံ။’ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ငှပါး။

ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ ၅ ပါးတွင် ၁ ပါး-၁ ပါး၌ ၄ ပါး-၄ ပါးစီဖြစ်၍ အခြင်းအရာ ၂၀ ရှိကုန်၏။

ထို ၂၀ တို့တွင် ၁ ပါး-၁ပါးဖြင့် ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ‘ငါ့ကိုယ်’ဟူ၍ ယူမှတ်ခြင်းသည် ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’မည်၏။

ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသောသူတို့အား ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အခြားမဲ့၌ သုဂတိဘဝကို မရနိုင်ရာ။-ဟု ဟောတော် မူသည်ဖြစ်၍၊ ‘ငါ့ကိုယ်’မဟုတ်။ ခန္ဓာအစုမျှသာ။-ဟူသော အနတ္တသညာကို ပွားစေသဖြင့် ‘ကိုယ်’ဟူသော ယူမှတ်ခြင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မမေ့မလျော့ ပယ်အပ်၏။ အနတ္တသညာကိုလည်း အဖန်တလဲလဲ ပွားစေ အပ်၏။

ထိုအနတ္တသညာသည်လည်း သာသနာတွင်း၌သာ ရှိသည်။ သာသနာပသောကာလ၌ မရှိခြင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိဋ္ဌိကာ၌-‘အနတ္တလက္ခဏံ ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ န ပညာယတိ။’

‘ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ၊ ဘုရားဖြစ်ရာ သာသနာတော်တွင်းမှ။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န ပညာယတိ၊ မထင်နိုင်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေယေဝ၊ ဘုရားပွင့်တော် မူရာ သာသနာတော်တွင်း၌ သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ထင်နိုင်၏။’-ဟူ၍ မိန့်သည်ကို၊ နှလုံးသွင်း၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှကင်းအောင် အနတ္တသညာကို နှလုံးသွင်းရာသည်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ၆၂ပါးသော ဒိဋ္ဌိကို ပေါင်းသည်ရှိသော် ‘တေသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ’ဟုဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါဏ် အဋ္ဌကထာ သဘိယဝိသတိပုစ္ဆာတွင်-

‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ သဟ ဗြဟ္မဇာလေ ဝုတ္တဒ္ဓါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဂဟေတွာ တေသဋ္ဌိ ဟောန္တိ။’-ဟု ဆိုလေသည်။

၄၂-ဝိပဿနာဉာဏ် ၂၀၀ ပွားများဝေဖန်ဟန်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ အနုလောမခန္တိဉာဏ် ၄၀ ၌ ဝိပဿနာပွားများဝေဖန်ဟန်ကို သိသာအောင် ပြတော်မူပါ။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ အနုလောမခန္တိဉာဏ် ၄၀ ၌ ဝိပဿနာဉာဏ် ၂၀၀ ပွားများ ဝေဖန်ဟန်ကို သိလိုပါသည်။-
ဆိုရာ၌-ထို ၄၀ ၏ ကြောင်းအရာကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ကျမ်း ဝိပဿနာကထာတွင်-

‘သော ဝတ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကိဉ္ဇိသင်္ခါရံ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော အနုလောမိကာယ ခန္တိယာ သမန္နာဂတော ဘဝိဿတိ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ။’ စသည်ဖြင့်၊

‘အနိစ္စ’ ဟူခြင်း၌ အနုလောမ ခန္တိ သမ္ပန္နနိယာမသို့ မရောက်။-စသည်ဖြင့် အကျယ်ဟောတော်မူသည်။ မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်း၌လည်း ဟောတော်မူသည်။

ထိုသို့ဟောတော်မူတိုင်း အနုလောမခန္တိဉာဏ် ၄၀ ဝေဖန်ခွဲစိတ်ခြင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းတွင် ကျယ်ဝန်းစွာ ဆိုသည်ကို ပါဠိအနက် အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဆိုလျှင် အလွန်ကျယ်ဝန်းရာသည် ဖြစ်၍ သိသာရုံမျှသာ ပြပေအံ့။

‘အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လတော၊ အဃတော၊ အာဗာဓတော၊ ပရတော၊ ပလောကတော၊ ဤတိတော၊-၁၀

ဥပဒ္ဒတော၊ ဘယတော၊ ဥပသဂ္ဂတော၊ စလတော၊ ပဘဂုံတော၊ အဒ္ဓါဝတော၊ အတာဏတော၊ အလေဏတော၊ အသရဏတော၊ ရိတ္တတော၊-၂၀

တုစ္ဆတော၊ သုညတော၊ အနတ္တတော၊ အာဒိနဝတော၊ ဝိပရိနာမ ဓမ္မတော၊ အာသာရကတော၊ အဃမူလတော၊ ဝဓကတော၊ ဝိဘဝတော၊ သာသဝတော၊-၃၀

သင်္ခိတတော၊ မာရာမိသတော၊ ဇာတိဓမ္မတော၊ ဇရာဓမ္မတော၊ ဗျာဓိဓမ္မတော၊ မရဏဓမ္မတော၊ သောကဓမ္မတော၊ ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ဥပါယာသဓမ္မတော၊ သံကိလေသိကဓမ္မတော၊-၄၀

ပဉ္စကုန္ဒေ အနိစ္စတော ပဿန္တော အနုလောမိကံ ခန္တိ ပဋိလဘတိ-ပေါင်း ၄၀တွင် အနိစ္စတော၊ ပလောကတော၊ စလတော၊ ပဘဂုံတော၊ အရဏဓမ္မတော။-ဟူ၍ ခန္ဓာ ၅ ပါးတွင် ၁ပါး-၁ပါး၌ ၁၀ခု-၁၀ခု ပြ၍ ၅၀ သော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏။

ပရတော၊ ရိတ္တတော၊ တုစ္ဆတော၊ သုညတော၊ အနတ္တတော။-ဟူ၍ ၅ပါးသောခန္ဓာတွင် ၁ပါး-၁ပါး၌ ၅ပါး-၅ပါးစီပြ၍ စီးဖြန်းခြင်းသည် ၂၅ ပါးသော အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏။

ကြွင်းကုန်သော ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော အစရှိသော ၂၅ ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ခန္ဓာ ၅ ပါးတွင် ၁ပါး-၁ပါး၌ ၂၅ ပါးစီပြ၍ စီးဖြန်းခြင်းဖြင့် ၁၂၅ ပါးသော ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်၏။

ဤအလုံးစုံကိုပင် ‘အနုလောမခန္တိဉာဏ် ၄၀’ ဟူ၍ ဆိုသည်။

ဤ ၄၀ သော အခြင်းအရာကိုပင် ရှေးဆရာတို့လည်း ထုတ်နုတ်၍၊ ‘ဘာဝနာ ၄၀’ ဟု သမုတ်၍ လေ့ကျက်ကုန်ကြ၏။

ဤ ၄၀ တွင် ခန္ဓာ ၅ ပါးဖြင့် မြောက်ပွား၍ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ၅၀၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ၂၅ပါး၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် ၁၂၅ ပါး-ပေါင်းသော် ဝိပဿနာဉာဏ် ၂၀၀ ဖြစ်၏။-ဟု မှတ်ရာ၏။

၄၃-နတ်ပြည်၌ မြစ် ရှိ၊မရှိအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ တစ်ကြောင်းလည်း ဆုတောင်းခန်းတွင်-
'သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြိစင်စစ်၊ ကောင်းကင်ဖြစ်သည်၊ နတ်မြစ် မန္တာကိနီတည်း။'-ဟူ၍ စပ်ပါသည်။

ထိုနတ်မြစ်များသည် ကျမ်းဂန်တွင်ပါသောကြောင့်ပင် စပ်ချေသလော။ နတ်ပြည်မှာ ရှိကောင်းချေအံ့လော။-ဆိုသည်များကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ဆုတောင်းခန်းတွင် 'သိကြားသုံးစွဲ၊ ချိုမြိစင်စစ်၊ ကောင်းကင်မြစ်သည်၊ နတ်မြစ် မန္တာကိနီတည်း။'-ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။ ဤနတ်မြစ်များသည် ကျမ်းဂန်တွင် ပါမည်၊ မပါမည်ကို သိလိုပါသည်။- ဆိုရာ၌-

'မန္တာကိနီ တထာကာသ၊ ဂင်္ဂါသုရ နဒီပျထ။' အဘိဓာန်စာကိုယ်

'အာကာသဝါဟိဂင်္ဂါယံ မေရုသိင်္ဂေါဗ္ဗဝါယံ မန္တာကိနျာဒိနာမတ္တယံ။ မန္တမကိတုံ သီလမဿာတိ မန္တာကိနီ။ အာကာသေ သန္တမာနာဂင်္ဂါ အာကာသဂင်္ဂါ။ သုရနံ ဒေဝိနံ နဒီ သုရနဒီ။' အဘိဓာန်ဋီကာ

မန္တာကိနီ၊ 'မန္တာကိနီ'မည်သောမြစ်။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အာကာသဂင်္ဂါ၊ 'အာကာသဂင်္ဂါ'မည်သောမြစ်။ အပိ၊ စင်စစ်။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သုရနဒီ၊ နတ်မြစ်။

နတ်မြစ် ပရိယာယ် ၃ ပါးရှိကြောင်းကို အဘိဓာန်ကျမ်း လာသောစကားရပ်တွင် 'အာကာသဂင်္ဂါကို ရည်၍ ကောင်းကင်မြစ်။'ဆိုသည်။ သုရနဒီကို ရည်၍၊ 'နတ်မြစ်'ဟူ၍ ဆိုသည်။ မန္တာကိနီကို ရည်၍ 'မန္တာကိနီ'တည်း။-ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် 'ကောင်းကင်ဖြစ်သည်၊ နတ်မြစ် မန္တာကိနီတည်း'ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်။

'နတ်ပြည်၌ မြစ် ရှိကောင်းသည်၊ မရှိကောင်းသည်ကို သိလိုပါသည်။'ဆိုရာ၌ နေမိဇာတ်တွင်

'အနုပါနေဟိစ၊ ထမင်းအဖျော်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥာယံ ဥာယေဟိ၊ ၂ ပါးစုံတို့နှင့်။ ဥပေတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ နာနာပုပ္ဖဒုမာ ယုတော၊ အထူးထူးသော ပန်းသစ်ပင်တို့နှင့် ယှဉ်သော။ နန္ဒောစ၊ မြစ်သည်လည်း။ အနုပရိယာယတိ၊ ရစ်၍စီး၏။'

ပါဠိတော်-'တတ္ထ တာသု ဂါထာသု၊'

ထိုဂါထာတို့၌ 'နန္ဒောတိဇသောသဒ္ဓေါ၊' နန္ဒော ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ 'ဝစနဝိပလ္လာသော' ဧကဝုဇ်သိ-ကို ဗဟုဝုဇ် ယော-ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသတည်း။

ဧကာ၊ တစ်ခုသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ တံဝိမာနံ၊ ထိုဝိမာန်ကို။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ရံ၍။ ဂတာ၊ စီး၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ဤသို့ ပါဠိဇာတ်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့၌လာသည်ကို ထောက်၍၊ 'ကောင်းကင်၌ နတ်တို့၏ကုသိုလ်ကံနှင့်လျော်စွာ ဝိမာန်၊ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်တို့သည် ဖြစ်ရဘိသကဲ့သို့ မြစ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။'-ဟူမှတ်ရာ၏။

၄၄-ရသေ့ပရိပိုဇ်၊ ပဏ္ဍရဂ်၊ အစေလက၊ နိဂဏ္ဍတိတ္ထိတို့အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ရသေ့၊ ပရိပိုဇ်၊ ပဏ္ဍရဂ်၊ အစေလက၊ နိဂဏ္ဍ၊ တိတ္ထိတို့၏ အကွဲအပြား၊ အဝတ်အစား၊ အသုံးအဆောင်၊ အယူဝါဒတို့ကို သိလိုပါသည်။
သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက မေးလျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ရသေ့တို့ကိုမေးရာ၌-ရသေ့ပရိယာယ်ကို
‘ဇဠိလောတု ဇဠာဓရော။’ ဟု အဘိဓာန်စာကိုယ်၌ လာသည်။
‘ဒွယံ ဇဠာဝတီ။ ဇဠယဿတ္ထိဇဠိလော။ ဣလော။ ဇဠိဓာရေတီတိ ဇဠာဓရော။ ။’ ဟု အဘိဓာန်
ဋီကာ၌လာသည်။

‘ဠိလော၊ ရသေ့။ တစ်နည်းကား-ဆံကျစ်ရှိသောသူ။ တု၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဇဠာဓရော၊ ရသေ့။ တစ်နည်းကား-
ဆံကျစ်ကို ဆောင်သောသူ။’ ရသေ့ပရိယာယ် ၂ ပါးကို ပြသည်။

ထို့ကြောင့် ‘ရသေ့ ဟူသည်ကား ဆံကျစ်ရှိသောသူ’ ဟု မှတ်အပ်၏။

‘ပရိပိုဇ်ရဟန်း’ ဟူသည်ကား-

‘သော ဗြဟ္မဏဇာတိယ ပါသဏ္ဍာနံ ပဏ္ဍရဂ် ပရိဗ္ဗာဇကောဒိနံ သဠိသဟဿ မတ္တာနံ နိစ္စာတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။’
ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ

‘သောဗိန္ဒု သာရောရာဇာ၊ ထိုဗိန္ဒုသာရမင်းသည်။ ဗြဟ္မဏာနဉ္စ၊ ပုဏ္ဏားတို့အားလည်းကောင်း။
ဗြဟ္မဏဇာတိယပါသဏ္ဍာနံ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော ပါသဏ္ဍာအယူ ရှိကုန်သော။ ပဏ္ဍရဂ် ပရိဗ္ဗာဇကောဒိနံ၊ ပုဆိုးဖြူ
ဝတ်သော တက္ကတွန်း၊ ရဟန်းအယောင်သင်္ကန်းဝတ်သော တက္ကတွန်း အစရှိကုန်သော။ သဠိသဟဿ မတ္တာနံ၊
၆ သောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော သူတို့အား။ နိစ္စာတ္တံ၊ ကျွေးမြီဝတ်ကို။ ပဋ္ဌပေသိ၊ ဆောက်တည်၏။’

‘ပဏ္ဍရဂ်ပရိဗ္ဗာ ဇကောဒိနံ’ ဟူသောစကား၌ အထူးကား

- ပုဆိုးဖြူကိုပင် သင်္ကန်းယောင်ဝတ်သော တိတ္ထိကား ‘ပဏ္ဍရဂ်’ မည်၏။
- ဦးခေါင်းပြည်းလျက် ရဟန်းယောင် သင်္ကန်းဝတ်သည်ကား ‘ပရိဗ္ဗာဇက’ မည်၏။
- ကိုယ်၌ အဝတ်မကပ် အချည်းစည်းနေသော တိတ္ထိကား ‘အာဇိဝက’ မည်၏။
- ‘ငါတို့အား ကိလေသာ ဟူသော ထုံးနှောင်ဖွဲ့ခြင်းကား မရှိပြီ။ သံသရာ၌ ကြောင့်ကြခြင်း မရှိ။
လယ်ယာ၊ သားမယား သိမ်းဆည်းခြင်း ဟူသော ရာဂစသော ကိလေသာတို့၏အာရုံကား ငါတို့၌
မရှိပြီ။ ငါတို့ကား ရဟန္တာတည်း။’ ဟု ဝန်ခံလျက် တစ်ပါးသောအသွင်အမူ ပရိက္ခရာတို့ကိုဆောင်သော
တိတ္ထိတို့ကား ‘နိဂဏ္ဍ’ မည်၏။-ဟူ၍ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ ဆိုသည်။

ဗိန္ဒုသာရမင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏အမျိုးဖြစ်သော ပါသဏ္ဍာအယူရှိကုန်သော
ပုဆိုးကို သင်္ကန်းအယောင်ဝတ်သော ပဏ္ဍရဂ်တိတ္ထိ၊ ဦးခေါင်းပြည်းစည်း ရဟန်းအယောင် သင်္ကန်းဝတ်သော
ပရိဗ္ဗာဇကတိတ္ထိ၊ ကိုယ်၌ အဝတ်မဝတ်ဘဲ အချည်းစည်းနေသော အစေလကတိတ္ထိ၊ ‘ငါတို့အား ကိလေသာ
နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မရှိပြီ။ သံသရာ၌ ကြောင့်ကြခြင်းတည်းဟူသော ဒုက္ခ မရှိပြီ။ ငါတို့ကား ရဟန္တာ။’ ဟုဝန်ခံလျက်

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

တစ်ပါးသောသူတို့၏ပရိက္ခရာကို ဆောင်ယူတတ်သော နိဂဏ္ဍတိတ္ထိ။ ဤသို့အပြားအားဖြင့် ၆ သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့အား မပြတ်သောကျေးမြဲဝတ်ကို ကျေးတော်မူ၏။’-ဟု ရာဇဝံသ၌ ဆိုသည်။

ဝိနည်းနိဿယ၊ ရာဇဝံသတို့၌ ဆိုသောစကားတို့သည် ခိုင်၊မခိုင် ယုတ္တိအာဂုံရှာကြံသော်၊
ပရိပိုဇ်ရဟန်းတို့သည် ဦးခေါင်းပြည်းကြောင်းကို မဟာဥမင်္ဂဇာတ်၌ ‘ဘေရိပရိပိုဇ်က ဦးခေါင်းကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်၍ ငါကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလော့။’ဟုဆိုသည်ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

သင်္ကန်းဝတ်ကြောင်းကား ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပုဒ်၌ ‘အထခေါ သော ပရိဗ္ဗာဇကော သံဃာဋီ ပါရုပိတွာ ပရိဗ္ဗာဇကောရာမံ အဂမာသိ။ ။’

‘အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သောပရိဗ္ဗာဇကော၊ ထိုပရိပိုဇ်သည်။ သံဃာဋီ၊ အရှင်ဥပနန်၏ ဝတ်ရုံသောဒုက္ခကို။ ပါရုပိတွာ၊ ရုံ၍။ ပရိဗ္ဗာဇကောရာမံ၊ ပရိပိုဇ်တို့၏ အရံသို့။ အဂမာသိ၊ သွားလေ၏။’-ဟူ၍ အရှင်ဥပနန်၏သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံကြောင်းကို လာသည်။

ဝိနည်းပါစိတ်ပါဠိတော်၌လည်း- ‘တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ပဟုလာစ ဘိက္ခု။ ပရိဗ္ဗာ ဇကောစ သာကေတာ သာဝတ္ထိ အဒ္ဓါနုမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟောန္တိ။’ စသည်ဖြင့်

‘ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပရိပိုဇ်တို့သည် လည်းကောင်း သာကေတာ ပြည်မှသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားကြသောကာလ လမ်းခရီးတွင် ခိုးသူတို့လုယူ၍ နောက်မှရပြန်လျှင်၊ ရဟန်းတို့သင်္ကန်းနှင့် ပရိပိုဇ်တို့အဝတ် မကွဲပြား၍ အထူး မသိရာတွင် ကပ္ပမိန္ဒူ ထိုးမှတ်ရ ကြောင်းကို လည်းကောင်း။

မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်၌ ‘ဘုရားလောင်းမဟာဗောဓိပရိပိုဇ်၏ သင်္ကန်းစွန်းနားကို နန်းတွင်း၌မွေးသော ကောလေယျခွေးငယ်သည် ကိုက်ဆွဲ၍ထားသဖြင့် ရပ်စေသည် လည်းကောင်း၊’ ဆိုသည်ဖြစ်၍၊ ပရိပိုဇ်တို့သည် ဦးခေါင်းပြည်းလျက် ရဟန်းအယောင် သင်္ကန်းဝတ်သည်။-ဟု သိရာ၏။

ရသေ့မှာ ဆံကျစ်ထုံးသည်။ ပရိပိုဇ်မှာ ဦးခေါင်းပြည်းသည်။
ရသေ့မှာ သစ်ခေါက်လျှော်တေကို ဝတ်သည်။ သစ်နက်ရည်ကို ပန်းတင်သည်။ ပရိပိုဇ်မှာ ပိုးချည်ဝါချည် စသည်ဖြင့်ပြီးသည်ကို အဝါဆိုး၍ ဝတ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌- ‘သုဘဒ္ဒေါ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကော။ ။’
‘သုဘဒ္ဒေါ၊ သုဘဒ်သည်။ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကော၊ အဝတ်ဝတ်သော ပရိပိုဇ်’ဟုဆိုသည်။

ဝိသတိနိပါတ် မာတင်္ဂဇာတ်၌- ဘုရားလောင်း မာတင်္ဂလုလင်သည် ရဟန်းပြုရာ၌ ‘သမဏပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ’ ဟုသောပါဠိကို ‘ပရိဗ္ဗာဇကဝေသံ’-ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ‘ပရိပိုဇ် ရဟန်းအသွင်ကို ယူ၍ ရဟန်းပြု၏။’-ဟုလိုသည်။

အဝတ်အရုံကို ဆိုသောကာလ၌ ‘ဒုပဋ္ဌံ နိ ဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ပံသုကူလသံဃာဋီ ပါရုပိတွာ မတ္တိကာပတ္တံ အာဒါယ အာကာသေန ဂန္ဓာ။’-ဟုလာသည်။

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၅၄၂။ မဟောသမာဇာတ်တော်ကြီးအဖြစ် ဇာတ် ၁၀၁၅ ဇာရင်းဝင်။
၂။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၅၂၀။
၃။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၄၉၇။

‘၂ထပ်သောသင်းပိုင်ကို ဝတ်၍၊ ခါးပန်း စည်း၍၊ ပုံသုကူသင်္ကန်းဖြစ်သော ဒုကုဋ်ကို ရံ၍၊ မြေသပိတ်ကိုယူ၍ ကောင်းကင်ဖြင့် သွား၏။’ဟု ဆိုသည်ကိုထောက်၍ ပရိမိဇရဟန်းတို့သည် သာသနာဝင်ရဟန်းတို့ကဲ့သို့ သင်းပိုင်၊ခါးပန်းနှင့် သင်္ကန်းရုံကြောင်း၊ မြေသပိတ် ဆောင် ကြောင်းများကို အတပ်သိသာသည်။

ပဏ္ဍရဂုံမှာ အဝတ်ဖြူ ဝတ်သည်။ အဝတ်ဖြူဝတ်သူတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကစ၍ ယခုတိုင်အောင် အစဉ်ရှည်စွာရှိသည်။-ဟု သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းတွင်ဆိုသည်။

အစေလကတို့မှာ အဝတ်မဆောင်သောအမျိုးတည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်ဋီကာ၌ ‘နတ္ထိစေလံ ဝတ္ထမေတဿ။ သမာမန္တေကော’ဟု ဝစနတ္ထကို ပြသည်။

နိဂဏ္ဍဆိုသည်ကား ‘ငါတို့၌ ကိလေသာ ဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မရှိပြီဆိုသည်ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ နိဿယတွင် ဆို၏။

အဘိဓာန်ဋီကာတွင်ကား ‘စတူဟိ ဂန္တေဟိ ဗန္ဓနိယတ္တာ နိဂဏ္ဍော။ နိသဒ္ဒေါဗန္ဓနေ’ဟု ‘၄ ပါးသော ဂန္တတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် နိဂဏ္ဍ’ဟု တွင်သည်။ နိ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်ကား နှောင်ဖွဲ့ ခြင်းအနက်၌ ဖြစ်၏။-ဟု ဆိုသည်။

ဒိဂမ္မရ ဆိုခြင်း၊ အစေလက ဆိုခြင်း နိဂဏ္ဍဆိုခြင်း သည် တက္ကတွန်းတို့ ပရိယာယ်သာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်၌ ‘ဒိဂမ္မရော အစေလကော နိဂဏ္ဍော’ဟု ဆိုသည်။

ဋီကာ၌လည်း ‘ဒွယမစေလကေ’ဟု ရှိ၏။

နိဿယ၌ကား- ‘တယမစေလကေ၊ တိကမစေလက’ ရှိရမည် ဆို၏။

အာဇီဝကဆိုသည်လည်း မဝတ်မဆောင်သော ဦးခေါင်းရိတ်သောသူကိုပင် ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် အစိန္တ စီဝရသိက္ခာပုဒ်၌ ‘ရဟန်းတို့ကို ခိုးသူ လု၍၊ အဝတ်မကပ် လာခဲ့၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လျှင် ရဟန်းတို့ကို ရှိခိုးသော်၊ ရဟန်းတို့က တက္ကတွန်း မှတ်၍၊ ‘သုန္ဒရာခေါဣမေ အာဝုသော အာဇီဝကာ၊ ယေဣမေဘိက္ခူသု အဘိဝါဒေန္တိ။’

‘အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣမေအာဇီဝကာ၊ အကြင်တက္ကတွန်းတို့သည်။ သုန္ဒရာခေါ၊ ကောင်းပေစွ။ မေဣမေအာဇီဝကာ၊ အကြင်တက္ကတွန်းတို့သည်။ ဘိက္ခုသု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အဘိဝါဒေန္တိ၊ ရှိခိုးကုန်၏။’-ဟူ၍ လည်းကောင်း။

ဝိနည်းစူဠဝါပါဠိတော်၌ ဝိသာခါ၏ အဋ္ဌဝရယာစနဝတ္ထုတွင်- ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်တိုင်းသောကိုယ်ဖြင့် မိုးရေခံချိုးသည်ကို စေသူ မြင်လျှင်၊ ‘ကျောင်း၌ ရဟန်း မရှိ။ အာဇီဝကသာ ရှိကုန်သည်။’ဟု ဆိုဖူးသည်။-ဟုဆိုသည်ကို ထောက်၍ သိအပ်သည်။

‘တိတ္ထိတို့၏ အကွဲအပြား အဝတ်အစား အဆုံးအဆောင် အယူဝါဒကို သိလိုပါသည်။’ဆိုရာ၌-သာသနာတော် တွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးစွာသောဘုရားတရားတော်ဖြင့် အာဏာထားတော်မူ၍ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ် တော်မူသောကြောင့် ဘုရားတပည့်သား သံဃာတော်တို့၌ အထူးအကွဲ မရှိစေရ။ ဧကုဒ္ဒေသ ဧကကမ္မ သမသိက္ခာ ဖြစ်ကြ၍၊ နာနာကုလ၊ နာနာ နာမ၊ နာနာဇစ္စ၊ နာနာဂေါတ္တမှလာကုန်သော အမျိုးသားအပေါင်းတို့သည် တူသောဆန္ဒ

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

လောက်သော ကာလပတ်လုံး ဝန်မခံ။ ထိုမျှလောက် စောင့်သေး၏။ ဝန်ခံသောခဏ၌ပင် တိတ္ထိယပက္ကန္တက ဖြစ်၏။-ဟု ဆိုသည်များကို လည်းကောင်း။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာ မဟာသီဟနာဒသုတ်တွင်

‘အစေလကော စေပိ ကဿပ ဟောတိ မုတ္တာစာရော ဟတ္တာပလေခနော။ ။ပ။ သာယတတိယမ္ပိ ဥဒကောရောဟဏာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ တဿစာယံသီလသမ္ပဒါ စိတ္တသမ္ပဒါ ပညာသမ္ပဒါ အဘာဝိတာ ဟောတိ အသစ္စိကတာ။ အထ ခေါ သော အာရကာဝ သာမညာ အာရကာဝ ဗြဟ္မညာ။’ စသော ပါဠိတော်။

သုတ်ပါထေယျ ဥဒုမ္ပရသုတ်တွင်လည်း-

‘ဣဓ နိဂြောဓ တပဿီ အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော။’ စသော ပါဠိတော်။

ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း စတုတ္ထရာသီတွင်-

‘ကထဉ္စ ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပေါစ ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂ မနုယုတ္တော။ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလောအစေလကော ဟောတိ မုတ္တာ စာရော။’ စသည်ဖြင့် လာသော ပါဠိတော်။

မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသကျမ်း ကန္တရကသုတ်၌လာသော ပါဠိတော်၊ အင်္ဂုတ္တိရ် စတုက္ကနိပါတ်၌လာသော ပါဠိတော် တို့၏အနက်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ အနက်ကား-

‘ကဿပ၊ ငါ့ရှင်ကဿပ။ အစေလကောပိ၊ အဝတ် မဝတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မုတ္တာစာရောပိ၊ ရပ်လျက် ကျင်ကြီးသွားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟတ္တာပလေခနော၊ ‘လက်’ ယူသောကနုတ်ဖြင့် စမြင်း/စမင်းကို သုတ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝိဘဒန္တိကော၊ ‘အရှင်ကောင်း ဆွမ်းခံခြင်းငှာ လာလှည့်။’ ဟူသောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။ တိဋ္ဌဘဒန္တိကော၊ ‘အရှင် ရပ်လင့်ဦး။’ ဟူသော သူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ ဥဒ္ဒိဿကတံ၊ ရည်၍ပြုသောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ နိမန္တနံ၊ ဖိတ်သောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ နအာဒိယတိ၊ မသာယာ။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။

သော၊ ထိုသူသည်။ ကုမ္ပိမုခေါ၊ အိုးမှ ခူး၍လှူသော ဆွမ်းကိုလည်း။ န ပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။ ကဋ္ဌောပိမုခေါ၊ ခြင်းတောင်းမှခူးသော ဆွမ်းကိုလည်း။ ဧဋ္ဌကမန္တရံ၊ တံခါးခုံခြား၍ လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ ဒဏှမန္တရံ၊ လှံတံ ခြား၍ လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ မုသလမန္တရံ၊ ကျည်ပွေ့ကို ကျော်၍ လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ ဒွိန္နံ၊ ၂ ယောက် ကုန်သောသူတို့၏။ ဘုဉ္ဇမာနံ၊ စားစဉ်လှူသော ဆွမ်းကိုလည်း။ ဂဗ္ဘိနိယာ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသောသူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ ပါယမာနာယ၊ သူငယ်နှို့စို့ခိုက် လှူသောဆွမ်းကိုလည်း။ ပုရိသန္တရဂတာယ၊ ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် မွေ့လျော်သော သူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ တစ်နည်းကား-မျောက်မထားသော သူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ သံကိတ္တိသု၊ ညီညွတ်သော သူ၏ ဆွမ်းကိုလည်း။ နပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သာ၊ ခွေးသည်။ ဥပဋ္ဌိတော၊ အနီး၌ ရပ်၍ နေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ နပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။

ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ မက္ခိကာ၊ ယင်တို့သည်။ သဏှသဏှစာရိရိ၊ အစုစုပျံ့ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ အာဘဋ္ဌံ၊ ဆောင်ခဲ့သောဆွမ်းကို။ နပဋိဂ္ဂဏှတိ၊ မခံ။ မစ္ဆံပိ၊ ငါးကိုလည်း။ မံသမ္ပိ၊ အမဲကိုလည်း။ နခါဒတိ၊ မစား။ သုရံ၊ သေကို၊ မေရယံ၊ အရက်ကို။ ထုသောဒကံ၊ ခပ်သိမ်းသောစပါးဖြင့် စိမ်သော ‘သောဝီရက’ မည်သော ဆေးကို။ တစ်နည်းကား- ဖွဲဖြင့်ရောသော ရေကို။ နပိဝတိ၊ မသောက်။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

သော၊ ထိုသူသည်။ ဧကာဂါရိကောဝါ၊ တစ်အိမ်တည်း၌သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧကာလောပိကောဝါ၊ တစ်လုတ်တည်းသာ စားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒွါဂါရိကောဝါ၊ ၂အိမ်သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။ ဒွါလောပိကောဝါ၊ ၂ လုတ်မျှသာ စားသည်လည်း။ သတ္တာဂါရိကောဝါ၊ ၇အိမ်သာ ဆွမ်းခံသည်လည်း။ သတ္တာလောပိလောဝါ၊ ၇ လုတ်သာ စားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဧကိဿာဒတ္တိယာပိ၊ ခွက်ငယ်တစ်ခုမျှဖြင့်။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ဒွိဟိဒတ္တိဟိပိ၊ ခွက်ငယ် ၂ ခုတို့ဖြင့်လည်း။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ဧကာဟိကမ္ပိ၊ တစ်ရက်ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ အစာကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ ဒွိဟိကမ္ပိ၊ ၂ ရက်ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ အစာကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ လ၊ သတ္တာဟိကမ္ပိ၊ ၇ ရက်ချန်လည်း။ အာဟာရံ၊ အစာကို။ အာဟာရေတိ၊ မျှ၏။ အမုမာသိကပရိယာယံ၊ လခွဲ တစ်ကြိမ်။ ဘတ္တဘောဇနာနုယောဂ မနုယုတ္တော၊ ထမင်းစားခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

သာကဘက္ခောဝါ၊ ဟင်းရွက်ဖတ်ကိုသာ စားသည်။ သာမာကဘက္ခောဝါ၊ နတ်ကောက်ဆန်ကိုသာ စားသည်။ နိဝါရဘက္ခောဝါ၊ နတ်ကြိတ်ဆန်ကိုသာ စားသည်။ တစ်နည်းကား- အလိုလိုရောက်သော သလေးဆန်ကိုသာ စားသည်။ ဒဒ္ဒုလဘက္ခောဝါ၊ သားရေဖုတ်ကိုသာ စားသည်။ ('သနံပြည်ကိုသာ စားသည်လည်း' ဟူ၏။) ဟဋ္ဌဘက္ခောဝါ၊ မုန့်ကိုသာ စားသည်။ ကဏဘက္ခောဝါ၊ ဖွဲညက်ကိုသာ စားသည်။ အာစာမဘက္ခောဝါ၊ ထမင်းချိုးကိုသာ စားသည်။ ပိညာကဘက္ခောဝါ၊ ငှက်ပျောပတ်ကိုသာ စားသည်။ တိဏဘက္ခောဝါ၊ မြက်ကိုသာ စားသည်။ ဂေါမယဘက္ခောဝါ၊ နွားချေးကိုသာ စားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နဝမူလဖလာဟာရော၊ တောသစ်မြစ် တောသစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်ဖြစ်၍၊ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ပဝတ္တဖလ ဘောဇီ၊ အညှာကြွေသော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သာဏာနိပိ၊ ပိုက်ဆံလျှော်မျှင်ဖြင့် ရက်သောပုဆိုးတို့ကိုလည်း ဓာရေတိ။ ဆောင်၏။ ပသာဏာနိပိ၊ ပိုက်ဆံလျှော်မျှင်ဖြင့် ရော၍ရက်သော ပုဆိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ ဆဝဒုဿနိပိ၊ သူကောင်ပစ်သော ပုဆိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ ပံသုကူလာနိပိ၊ ပံသုကူ ပုဆိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ တိရိဋ္ဌာနိပိ၊ သစ်ခွံပုဆိုးတို့ကို လည်းကောင်း။ အဇိနာနိပိ၊ သစ်နက်ရေတို့ကို လည်းကောင်း။ အဇိနက္ခိပမ္ပိ၊ ခွာနှင့်တကွသော သစ်နက်ရေတို့ကို လည်းကောင်း။ ကုသစီရံပိ၊ သမန်းမြက်ဖြင့် ကျစ်သော သင်္ကန်းကို လည်းကောင်း။ ဝါကစီရံပိ၊ လျှော်တေဖြင့်ရက်သော ပုဆိုးကို လည်းကောင်း။ ဖလကစီရံပိ၊ ပျဉ်ပြားစီသော သင်္ကန်းကို လည်းကောင်း။ ကေသကမ္မလမ္ပိ၊ ဆံခြည်ကမ္မလာကို လည်းကောင်း။ ဝါလကမ္မလမ္ပိ၊ သားမြီးဖြင့်ရက်သော ကမ္မလာကို လည်းကောင်း။ ဥလူကပက္ခိကမ္ပိ၊ ခင်ပုပ်မွှေးဖြင့် ရက်သော ပုဆိုးကို လည်းကောင်း။ ဓာရေတိ။ ဆောင်၏။

ကေသမဿုလောစကောပိ၊ ဆံ၊ မုတ်ဆိတ်ကိုနုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ကေသမဿု လောစနာနုယောဂ အနုယုတ္တော၊ ဆံ၊ မုတ်ဆိတ်ကို နုတ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပုဋ္ဌိကောပိ၊ ခုန်၍သွားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အာသနပဋိက္ခိတ္တော၊ နေရာကိုပယ်၍။ ဥက္ကုဋ္ဌိကပ္ပဓာန မနုယုတ္တော၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ သွားခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ကဏ္ဍကာသယိကောပိ၊ ဆူး၌ အိပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကဏ္ဍကာပဿယေ၊ ဆူးရှိသောတံကဲ၌။ သေယျမ္ပိ၊ အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဖလကသေယျမ္ပိ၊ ပျဉ်ပြား၌ အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ တဏှိလသေယျမ္ပိ၊ မြင့်သောအရပ်၌သာ အိပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကပေတိ၊ ပြု၏။

ဧကပဿယိကောပိ၊ နံပါးတစ်ဖက်တည်းဖြင့်သာ အိပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ရဇောဇ္ဈေဓရော၊ ‘မြို့’ ဟူသော ရေကိုသာ ဆောင်၏။

အဗ္ဘောကာယိကောပိ၊ လွင်၌သာနေသည် လည်းကောင်း။ ယထာသန္တတိကောပိ၊ ခင်းတိုင်း သောနေရာ၌သာ နေလေ့ရှိသည် လည်းကောင်း။ ဝေကဋီကောပိ၊ ဘင်ကိုသာ စားလေ့ရှိသည် လည်းကောင်း။ ဝိကဋ္ဌဘောဇနာ နုယောဂမနုယုတ္တော၊ ဘင်ကိုသာစားခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အနုပါနေကောပိ၊ ပျစ်သော ချမ်းသော ရေကိုသာ သောက်သည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အနုပါနကတ္တ မနုယုတ္တော၊ ပျစ်သော ချမ်းသောရေကို သောက်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သာယ တတိယကမ္ပိ၊ တစ်နေ့ ၃ ကြိမ်လျှင်။ ဥဒကောရောဟဏာ နုယောဂ မနုယုတ္တော၊ ‘မကောင်းမှုကို လျှော်အံ့။’ ဟူ၍၊ ရေ၌ငုပ်ခြင်း လုံ့လနှင့်ယှဉ်သည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

တဿ၊ ထိုသူ၏ အယံ၊ ဤအကျင့်သည်။ သီလသမ္ပဒါစ၊ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို လည်းကောင်း။ စိတ္တသမ္ပဒါစ၊ သမာဓိ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို လည်းကောင်း။ ပညာသမ္ပဒါစ၊ ပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို လည်းကောင်း။ အဘာဝိတာ၊ မပွားစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အသစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အထခေါ၊ စင်စစ်မှုကား။ သော၊ ထိုသူသည်။ သာမညာစ၊ ရဟန်းအဖြစ်မှလည်း။ အာရကာ၊ ဝေး၏။ ဗြဟ္မညာစ၊ မြတ်သောအကျင့်မှလည်း။ အာရကာ၊ ဝေး၏။

ဤသို့ အစရှိသော အယူအကျင့်တို့သည်လည်း ထိုတိတ္ထိတို့၏ အယူအကျင့်ပင်ဖြစ်တော့သည်။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ်ကျမ်း၌ ဥပုသ် ၃ ပါးကို ပြရာတွင်

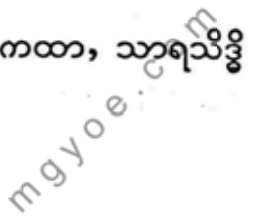
‘နိဂဏ္ဍဥပုသ်’ဟူသည်ကား တိတ္ထိတို့သည် ဥပုသ်ဆောက်တည်သည်ရှိသော်၊ ‘ယူဇနာ ၁၀၀ အပ၌ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ငါ မသတ်ပြီ။ ယူဇနာ ၁၀၀ အတွင်း၌ရှိသော သတ္တဝါတို့ကိုသာ သတ်မည်။’ ဤသို့အစရှိသည် ဖြင့် ဆောက်တည်သောဥပုသ်သည် တိတ္ထိတို့၏ဥပုသ် ဖြစ်သောကြောင့် ‘နိဂဏ္ဍဥပုသ်’မည်၏။ ထိုနိဂဏ္ဍဥပုသ် သည်ကား အကျိုးမရှိ ဆိုသည်။ ဤကဲ့သို့ အယူရှိ၍ ကျင့်သောသူတို့၏အယူသည် တိတ္ထိတို့၏ဝါဒ ဖြစ်တော့သည်။

ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော် ပဝါရဏက္ခန္ဓကဋ္ဌလည်း တစ်ဝါတွင်းကာလပတ်လုံး စကားမဆိုသော ကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်ကြကုန်သောရဟန်းတို့ကို ‘တိတ္ထိတို့၏ ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ မကျင့်အပ်။’ဟု ပယ်တော်မူ၍၊ ‘န ဘိက္ခဝေ မုခဗ္ဗတံ တိတ္ထိယ သမာဒါနံ သမာဒပေတဗ္ဗံ။ ယော သမာဒပေယျ။ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။’ ဟူ၍၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသည် ဖြစ်၍ စကားမပြောမဆိုနေကြသော ကျင့်ဝတ်သည် တိတ္ထိတို့၏အကျင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤမှတစ်ပါးလည်း အများပင် ရှိကောင်းသေးသည်။

ဤအရာတွင် အမြင်အယူကို ဆိုသောကာလ ပရမတ္ထသဘောတရားအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် ၄ ခု၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိဇေတသိက်ကို ရသင့်သည် ဖြစ်၍၊ ‘ဒိဋ္ဌိ’ဟု ရေးသင့်၊ ရှိသင့်သည်။ ထို မှားသောအယူသည် ‘ဒိဋ္ဌိ’မည်၏။ ထိုအယူနှင့် ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုသော ကာလ ‘ဒိဋ္ဌိယ’ ဟု ရှိသင့်သည်။

ရသေ့တို့ပရိက္ခရာကို မေးရာ၌ ရသေ့တို့၏အပြားလည်း အများပင်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ မိမိတို့ပရိက္ခရာလည်း အထူးထူးအပြားပြား အများပင် ရှိရာချေသည်။

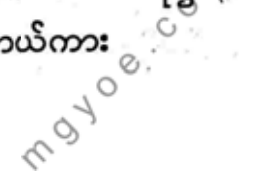
ရသေ့တို့ အပြားများကြောင်းကိုလည်း သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်သီလက္ခန္ အဋ္ဌကထာ၊ သာရသိဒ္ဓိ ကျမ်းတို့တွင် ဆိုသည်။ ဆိုဟန်ကား-

ထိုရသေ့တို့၏အပြားကား ‘တတ္ထ အဋ္ဌဝိဓာ တာပသာ၊ သပုတ္တဘရိယာ၊ ဥဉ္ဇစာရိကာ၊ တံပတ္တကာလိကာ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိကာ၊ အယမုဋ္ဌိကာ၊ ဒန္တလူရတာ၊ ပဝတ္တဖလိကာ၊ ဝဏ္ဏမုတ္တိကာ။’ ဟူသည်တည်း။ ထို ၈ ပါးသော ရသေ့တို့တွင်-

- ၁- ‘သပုတ္တဘရိယရသေ့’ ကား သားမယားနှင့်တကွ ပြု၍ လယ်လုပ်ကုန်သွယ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အသက် မွေးခြင်းကိုပြုသော ကေနိယရသေ့ စသည်တို့ကဲ့သို့ ရသေ့တည်း။
- ၂- ‘ဥဉ္ဇစာရိကရသေ့’ ဟူသည်ကား မြို့ရွာတံခါး၌ အရိပ်သခံမ်းပြု၍ ထိုမြို့ရွာ၌ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သားသူငယ် စသည်တို့အား အတတ်ပညာစသည်တို့သင်စေ၍၊ ရွှေ၊ ငွေကို ပယ်၍၊ နှမ်း၊ ဆန်စသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ တို့ကို သိမ်းခံကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် သပုတ္တဘရိယရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၃- ‘တံပတ္တကာလိကရသေ့’ ဟူသည်ကား ဆွမ်းစားသောအခါ၌ အာဟာရကိုခံ၍ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဥဉ္ဇစာရ ရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၄- ‘အနဂ္ဂိပက္ကိကရသေ့’ ဟူသည်ကား မီးဖြင့် မချက်သောသစ်သီးတို့ကို ခဲ၍ မျှကုန်၏။ ထိုရသေ့ တို့သည် တံပတ္တကာလိကရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၅- ‘အယမုဋ္ဌိကရသေ့’ ဟူသည်ကား ဆောက်ပုတ်၊ ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကိုယူ၍ အမှတ်မရှိသော အရပ်သို့ သွားကုန်၏။ အကြင်အခါ မွတ်သိပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရောက်လေရာရာအရပ်၌ သစ်ပင်အခေါက်ခွံကို ထုခွာ၍သာ စားကုန်၏။ ဥပုသ်အင်္ဂါကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ၄ ပါးသော ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အနဂ္ဂိပက္ကိကရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၆- ‘ဒန္တလူရတာရသေ့’ ဟူသည်ကား ဆောက်ပုတ်၊ ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို မယူမူ၍ သွားကုန်၏။ မွတ်သိပ်သောကာလ၌ မိမိတို့ရောက်သော သစ်ပင်မှ သွားတို့ဖြင့် ခွာကိုက်ပြီးလျှင် သစ်ခေါက် ကိုသာ ခဲ၍၊ ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို ဆောက်တည်၍ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေ၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အယမုဋ္ဌိကရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၇- ‘ပဝတ္တဖလိကရသေ့’ ဟူသည်ကား ဇာတဿရအိုင်ကို လည်းကောင်း၊ တောအုပ်ကို လည်းကောင်း မှီ၍နေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ထိုအိုင်တို့၌ ကြာရိုး၊ ကြာစွယ် စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုတော၌ ပွင့်သောကာလ သစ်ပွင့်၊ သီးသောကာလ သစ်သီးတို့ကိုသာ လည်းကောင်း ခဲကုန်၏။ အပွင့်အသီး မရှိသောကာလ အယုတ်သဖြင့် သစ်ခွကိုမျှ ခဲ၍သာ နေကုန်၏။ အာဟာရအလိုငှာ အရပ်တစ်ပါးသို့ မသွားကုန်။ ဥပုသ်အင်္ဂါတို့ကို ဆောက်တည်ကုန်၍ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေခြင်း တို့ကိုသာ အမြဲပြုကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ဒန္တလူရတာရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။
- ၈- ‘ဝဏ္ဏမုတ္တိကရသေ့’ ဟူသည်ကား မြေ၌ကျသောသစ်ရွက်တို့ကို ခဲကုန်၏။ အာဟာရအလိုငှာ အရပ်တစ်ပါးသို့ မသွားကုန်။ ဥပုသ်အင်္ဂါကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ဗြဟ္မဝိဟာရတို့ကို ပွားစေ ခြင်းကို အမြဲပြုကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် အလုံးစုံသောရသေ့တို့ထက် မြတ်ကုန်၏။-ဟု သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ဟိရိသုတ်အဖွင့်တွင် လာသည်။

တစ်နည်းလည်း သုတ်သီလကွန်အဋ္ဌကထာ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ်အဖွင့်တွင်လာသည့် ရသေ့တို့၏အပြားကား ‘အဋ္ဌဝိဓာ တာပသာ။ သပုတ္တဘရိယာ၊ ဥဉ္ဇစရိယာ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိကာ၊ အသာမပါကာ၊ အယမုဋ္ဌိကာ၊ ဒန္တဝက္ကလိကာ၊ ပဝတ္တဖလဘောဇနာ၊ ပဏ္ဍုပလာသိကာတိ။’ စသည်ဖြင့်လာသော အဓိပ္ပာယ်ကား

‘သပုတ္တဘရိယ၊ ဥဉ္ဇာစရိယ၊ အနဂ္ဂိပက္ကိက၊ အသာမပါက၊ အယမုဋ္ဌိက၊ ဒန္တဝက္ကလိက၊ ပဝတ္တဖလဘောဇန၊ ပဏ္ဍာပလာသိက။-ဟူ၍ ရသေ့မျိုး ၈ ပါးရှိသည်။ ထိုတွင်

- ၁- အကြင်ရသေ့တို့သည် ကေနိယရသေ့တို့ကဲ့သို့ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းလျက် သားမယားနှင့်တကွ နေကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘သပုတ္တဘရိယ’ မည်ကုန်၏။
 - ၂- အကြင်သူတို့သည်ကား ‘သပုတ္တဘရိယအဖြစ် မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား မလျောက်ပတ်။’ ဟု နှလုံးပြု၍၊ ရိတ်ရာနယ်ရာအရပ်တို့၌ ကောက်၊ပဲ၊နှမ်း စသည်တို့ကိုသာခံ၍ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘ဥဉ္ဇာစရိယရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၃- အကြင်သူတို့သည် တလင်းတစ်ခုမှသည် တလင်းတစ်ခုသို့ သွား၍၊ ကောက်၊ပဲစသည်တို့ကို ခံ၍၊ ထောင်းဖွပ်၍ သုံးဆောင်ခြင်းမည်သည်ကား ရသေ့တို့အား မလျောက်ပတ်။’ -ဟု နှလုံးပြု၍ ရွာနိဂုံးတို့၌ ဆန်ဆွမ်း၊ ပဲဆွမ်းခံ၍၊ ချက်၍ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘အနဂ္ဂိပက္ကိကရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၄- အကြင်သူတို့သည် ရသေ့တို့အား ‘ကိုယ်တိုင်ချက်ပြုတ်၍ စားခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။’ ဟု ရွာသို့ဝင်၍ ကျက်ပြီးသောဆွမ်းတို့ကိုသာလျှင် ခံကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘အသာမပါကရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၅- အကြင်သူတို့သည်ကား ‘နေတိုင်းနေတိုင်း ဆွမ်းရှာမှီးရခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား ဆင်းရဲစွာ၏။’ ဟု ဆောက်ပုတ်၊ ကျောက် လက်စွဲကုန်လျက် ဝေးပင်စသည်တို့၏အခေါက်ကို ခွာထု၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘အယမုဋ္ဌိကရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၆- အကြင်သူတို့ကား ‘ကျောက်ဖြင့် သစ်ခေါက်ကို ခွာထု၍ စားခြင်းမည်သည်ကား ဆင်းရဲကုန်၏။’ ဟု သွားတို့ဖြင့်သာလျှင် ခွာ၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘ဒန္တဝက္ကလိကရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၇- အကြင်သူတို့သည် ‘သွားဖြင့် ကိုက်ခွာ၍စားခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား ဆင်းရဲကုန်၏။’ ဟု ခဲ၊ လှံကန်စသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ ကျသော သစ်သီးကိုသာ သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘ပဝတ္တဖလဘောဇနရသေ့’ မည်ကုန်၏။
 - ၈- အကြင်သူတို့ကား ‘ခဲ၊လှံကန် စသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ကျသော သစ်သီးတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်း မည်သည်ကား ရသေ့တို့အား မလျောက်ပတ်။’ ဟု အလိုလိုကြွေကျသော အပွင့်၊ အသီး၊ သစ်ရွက်ရော် စသည်တို့ကိုသာ ခံ၍ မျှတကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘ပဏ္ဍာပလာသိကရသေ့’ မည်ကုန်၏။
- ထိုပဏ္ဍာပလာသိက ရသေ့တို့သည် ‘ဥက္ကဋ္ဌ၊ မဇ္ဈိမ၊ မုဒုက’ ဟူ၍ ၃ပါးပြားကုန်၏။ ထို ၃ပါးတို့တွင်
- အကြင်ရသေ့တို့သည် နေရာအရပ်မှ မထမူ၍၊ လက်ဖြင့်မှီသော အရပ်၌သာလျှင် ကျသည်ကိုကောက်၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘ဥက္ကဋ္ဌ’ မည်ကုန်၏။
 - အကြင်ရသေ့တို့သည် တစ်ခုသောသစ်ပင်မှ တစ်ပါးသောသစ်ပင်ကို မသွားကုန်။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘မဇ္ဈိမ’ မည်ကုန်၏။
 - အကြင်ရသေ့တို့သည် ထိုသို့သောသစ်ပင်ရင်းကို ကပ်ပြီးလျှင် ရှာမှီး၍ ခဲကုန်၏။ ထိုရသေ့တို့သည် ‘မုဒုက’ မည်ကုန်၏။

ထို ၈ ပါးသော ရသေ့တို့သည် ၄ ပါးသောရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထို ၈ ပါးသော ရသေ့တို့တွင်

- သပုတ္တဘရိယ၊ ဥဉ္ဇတရိယ-ဤ ရသေ့ ၂ ပါးတို့သည် အဂါရိက၌ ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ‘အိမ်ရာထောင်၍နေသော လူနှင့်အတူသာ။’ ဟူလိုသည်။
- အနဂ္ဂိပက္ကိက၊ အသာမပါက-ဤရသေ့ ၂ ပါးတို့သည် ‘အဂျာဂါရ’ မည်ကုန်၏။ ‘မီးတင်းကုပ်ဖြင့် ချက်ပြုတ်၍ စားသောသူ။’ ဟူလိုသည်။
- အယမုဋ္ဌိက၊ ဒန္တဝက္ကလိက-ဤရသေ့ ၂ပါးတို့သည် ကန္တမူလဖလ ဘောဇနသို့ ပေါင်းအပ်၊ ရေတွက် အပ်သောသူ မည်ကုန်၏။ ‘သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်၊ သစ်သီးစား’ ဟူလိုသည်။
- ပဝတ္တဖလဘောဇန၊ ပဏ္ဍာပလာသိက-ဤရသေ့ ၂ ပါးတို့သည် ‘ပဝတ္တဖလဘောဇန’ မည်ကုန်၏။ အလိုလို ‘ကြွေကျသော သစ်သီးစား’ ဟူလိုသည်။

ဤသို့လျှင် ၈ ပါးသော ရသေ့တို့သည် ၄ ပါးသောအပြားသို့ ပေါင်းတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ၈ ပါးသောရသေ့၊ ၄ ပါးသောရသေ့တို့၏ အပြားရှိကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ရသေ့တို့သည် များသောအပြား ရှိသောကြောင့် ပရိက္ခရာလည်း အများပင် ကွဲပြား၍ ရှိချေရာသည်။ ထိုရသေ့တို့၏ များသောပရိက္ခရာမူကား အထူးကျမ်းဂန်တွင် စေ့စုံစွာမဆို။

သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ ပရိက္ခရာကိုသာ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကီနိဒါန်း၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊ ဗောဓိဝင်၊ နလာဋ္ဌဓာတုဝင် စသည်တို့၌လာသည်ကို တွေ့ဖူးသည်ကား

‘အန္တောပဏ္ဍသာလာယံ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလ ဝါကစီရ တိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသ ပရိက္ခာရေ၊ မဏ္ဍပေ ပါနိယ ဗဒ္ဓပါနိယသင်္ခံ ပါနိယသရာဝါနိ၊ အဂ္ဂိသာလာယံ အင်္ဂါရကာ ပလ္လဒါရ အာဒိနိတိ ဧဝံ ယံယံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ။’

‘အန္တော ပဏ္ဍသာလာယံ၊ သစ်ရွက်မိုးသော ဧရပ်၏အတွင်း၌။ ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလဝါကစီရတိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ၊ ဆံကျစ်ဝန်း၊ လျှော်တေသင်္ကန်း၊ သစ်သား ၃ ခွ၊ ကရား အစရှိကုန်သော။ တာပသပရိက္ခရာရေ၊ ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာတို့သည်လည်းကောင်း။ မဏ္ဍပေ၊ မဏ္ဍပ်၌။ ပါနိယဗဒ္ဓ ပါနိယသင်္ခံပါနိယသရာဝါနိ၊ ရေအိုး၊ ရေသောက်ခရသင်း၊ ရေသောက်ခွက်တို့သည်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိသာလာယံ၊ မီးတင်းကုပ်၌။ အင်္ဂါရကပလ္လဒါရ အာဒိနိစ၊ မီးအိုးကင်း အစရှိသည်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ယံယံဥပကာရာယံ၊ အကြင်အကြင် အဆောက်အဦသည်။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရသေ့ရဟန်းတို့အား။ ဥပကာရာယ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏’ ဤသို့ဆိုသော အခြင်းအရာတို့သည် ရသေ့တို့၏ပရိက္ခရာပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆုတောင်းခန်း၌-
‘နေနားသန်ရှင်း၊ စကြံတွင်း၌၊
အဆင်းပဲနောက်၊ မြကျောက်ဆောင်ပန်း၊
အင်းပျဉ်ဝန်းနှင့်၊ ဦးစွန်းဆံကျစ်၊
သရစ်ပွင့်ရွှေ၊ ဝတ်ပန်းကြွေသို့၊
သုံးထွေဝတ်စား၊ ကရားပြတို့၊
ထို့မြို့တုံပြီ၊ တရိသူလီ၊

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဇော်ဂီပုဏ္ဏား၊ သုံးစွဲထားသည်၊
 သစ်သားသုံးခွ၊ တိဒဏ္ဍနှင့်၊
 ကိုင်ထဆောင်နေ၊ သုံးထွေငေါက်လောက်၊
 ကောက်သည်ထမ်းပိုး၊ ဝါးရိုးခွံနွေး၊
 တောင်ပေးလက်ကူ၊ တံချူချွန်တောင်း၊
 ခြင်းတောင်းဆိုင်းကြီး၊ သစ်သီးထည့်ငှာ၊
 အညာခမိုး၊ ခပ်အိုးအင်တွဲ၊
 ကျည်ထဲပတောက်၊ ရေသောက်ခရ၊
 ဆွမ်းခံပြုသား၊
 ဆီတုရောင်ဖိတ်၊ သပိတ်မြေဖြစ်၊
 ပြာစစ်အိမ်ဖူး၊ မယ်ဖျူးမီးလှုံ၊
 ပွတ်ခုံပွတ်ကျေ၊ မီးမွေယောက်မ၊
 ထိုမျှစုံစေ၊ အပ်သရွေ့ကို၊
 ရသေ့သဖွယ်၊ ဟူ၍ စပ်တော်မူသည်များသည် ရသေ့ပရိက္ခရာပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဤပျို့၌ တရိသုလီ-ဟူသည်တွင် 'တရိ'ဟူသည်ကား '၃' ခုဆိုလိုသည်။ 'သုလီ'ဟူသည်ကား 'တံကျင်'ဟူလိုသည်။ 'သစ်သား တံကျင် ၃ ချောင်းရှိသည့် ပရိက္ခရာ'ဆိုလိုသည်။

'သုလီ' သဒ္ဒါလည်း 'တံကျင်'ကိုပင် ဟော၏။ ကျမ်းဂန်၌ မာဂဘောသာဖြင့် 'တိဒဏ္ဍ'ဟူ၍ပင် ပါ၍ရှိ၏။ မြန်မာဘာသာ၌လည်း ဆရာအဆက်ဆက် 'တံကျင် ၃ ခွ' မခေါ်မူ၍ 'တိဒဏ္ဍ'ပင် ခေါ်ပြန်သည်။ ဤခေါ်ရိုးနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြလို၍ 'တရိသုလီ၊ ဇော်ဂီပုဏ္ဏား၊ သုံးစွဲထားသည်၊ သစ်သားသုံးခွ၊ တိဒဏ္ဍနှင့်၊ ဟူ၍ ဖော်လျက် စပ်လေသည်။

မဟာဗောဓိ ပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်တွင် မဟာဗောဓိပရိဗိုဇ်သည် မြက်ခြေနင်း၊ ထီး စသည်တို့ကို ပြင်၍ နေကြောင်း။

ရာမပဏ္ဍိတဇာတ်တွင် ရာမပဏ္ဍိတရသေ့က မြက်ခြေနင်းကို တရားဆင်ရာ ထားစိမ့်သောငှာ ပေးလိုက်ကြောင်း။-များကို 'ဇာတ်ကျမ်း'တွင် ဆိုသည်ဖြစ်၍ မြက်ခြေနင်းသည်လည်း ရသေ့တို့ပရိက္ခရာပင် ဖြစ်တော့သည်။

၄၅-လျှော်တေအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ရသေ့တို့ ပရိက္ခရာတွင် 'လျှော်တေ'ဆိုသည်ကား အဘယ်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။
သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု တော်သလင်းလဆန်း ၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ရသေ့တို့လျှော်တေကို မေးရာ၌
'ဝက္ကလော ဝါ တိရိဋ္ဌကံ'ဟု အဘိဓာန်စာကိုယ်တွင် ဆိုသည်။
ကစ္စည်းကျမ်း သဒ္ဒါဥဏာဒ်တွင်လည်း 'ဝက္ကေ ရုက္ခတ္တစေ အလန္တိ ဝက္ကလံ။'ဟု ဝစနတ္ထကို ပြသည်။
ယောဇနာပြတွင်လည်း 'သစ်ခွံတိ ဝက္ကလံ ဝုတ္တံ၊ သစေ ဝုစ္စတိ ဝက္ကလံ။'ဟု ဂါထာရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝက္ကလ၊ တိရိဋ္ဌကတို့ဖြင့်ပြအပ်သော လျှော်တေကို သစ်ပင်ကထုခွာ၍ယူသည့် သစ်ခွံ၊ သစ်ခေါက် ဟု
ယူသင့်သည်။

သစ်ခွံ၊ သစ်ခေါက်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဆုတောင်းခန်းတွင်-
'တလ္လညှီငေါက်၊ လူနံ့ဖျောက်လျက်၊
သစ်ခေါက်လည်းပတ်၊ လဲချွတ်အမွေး၊
လူညစ်ကြေးကို၊ လျှော်ဆေးမှုထား၊
လူဝတ်စားလည်း၊
ငါ့အား ပယ်ရပြီသတည်း။'ဟု စပ်တော်မူသည်။

ရသေ့တို့သည် ဝါချည်ပုဆိုး၊ ဝါချည်သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ရုံခြင်း၌ အရာ မဟုတ်။ ဇပါးသော အပြစ်ရောက်သည်။-ဆိုလိုသည်။

ထိုစကားကိုပြလို၍ ဆုတောင်းခန်း၌-
'ရသေ့မည်သည်။ ဝါချည်အမျိုး၊ ပုဆိုးသင်္ကန်း၊ မရာလွန်းခဲ့။'ဟူ၍လည်းကောင်း။
'အပေါင်းကိုးမည်၊ ဤသို့တည်သော်၊ ဝါချည်အမျိုး၊ လူပုဆိုး၌၊ ကြိုးဖို့လည်းတွေး၊ အပြစ်သေးကို၊
ဆွေးနွေးရှင့်ဖ၊ ပုဏ္ဏားလှကား၊ ဆုန်းဆကြိနှိုက်နဲ့သတည်း။' ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်လေသည်။
သုမေဓရှင်ရသေ့ လျှော်တေမှာကား သစ်ခေါက်၊သစ်ခွံ မဟုတ်ချေ။

'မုဉ္ဇတိဏံ ဟိရံတိရံ ကတွာ ဂန္ဓေတွာ ကတံ ဝါကစီရံ နိဝါသနပါရပနတ္ထာယ အာဒိယိန္တိ အတ္ထော။ ။
'ဟူ၍ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ တွင်ဆိုသည်။

'မုဉ္ဇတိဏံ၊ ဖြူဆံမြက်ကို။ ဟိရံဟိရံ ကတွာ၊ အမျှင်အမျှင်ပြု၍။ ဂန္ဓေတွာ၊ ဖွဲ့၍။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။
ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဝါကစီရံ၊ လျှော်တေသင်္ကန်းကို။ နိဝါသနပါရပနတ္ထာယ၊ ဝတ်ရုံအံ့သောငှာ။ အာဒိယိ၊
ယူပြီ။- ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ဆုတောင်းခန်းတွင်လည်း
'ချုပ်တည့်ချောမော၊ ဖြူဆံကျောတည့်၊
ကုံးစောလတိမ်၊ ကျစ်ကာလိမ်သည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

မွေ့သိမ်တင့်ဆန်း၊ လျှော်နားစွန်းကို၊
 သင်္ကန်းသင်းပိုင်၊ မှတ်၍ကိုင်ပြီး၊
 ဝတ်ခါနီး၌၊ ကောင်းချီးထွေးငေါ၊
 ငါ့အားလျော်သည်၊ သူတော်မွေးရေ၊
 ဤလျှော်တေကား၊ ဟူ၍စပ်တော်မူသည်များကို ထောက်၍၊ 'ဖြူဆံမြက်ကို အမျှင်အမျှင်ပြု၍ရက်သည့်၊
 ထုံးသည့်အဝတ်' မှတ်ရာသည်။

၄၆-သစ်နက်ရေအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ 'သစ်နက်ရေ' ဆိုသည်ကား သစ်ပင်ကခွာအပ်သော သစ်ခေါက်သစ်ခွဲ ဖြစ်မည်။ 'သစ်' မည်သော
 သားမျိုးဇာတိ တိရစ္ဆာန်၏အရေ ဖြစ်မည်။-ကို အတပ်သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ 'သစ်နက်ရေ' ဆိုသည်ကား သစ်ပင်ကခွာအပ်သော သစ်ခေါက်သစ်ခွဲ ဖြစ်မည်။ 'သစ်' မည်သော
 သားမျိုးဇာတိ တိရစ္ဆာန်၏အရေဖြစ်မည်ကို အတပ်သိလိုပါသည်။-ဆိုရာ၌

'စမ္မန္တ အဇိနံ ပျထ။ ။'
 'စမ္မံ၊ သစ်နက်ရေ။ အဇိနံ၊ သစ်နက်ရေ။ ဟူ၍ အဘိဓာန်တွင် ဆိုသည်။

ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာတွင်လည်း 'အဇိနပုဝေဏီတိ အဇိနစမ္မေဟိ မဉ္ဇပုမာဏေန သိဗ္ဗိတွာ ကတပဝေဏီ။'
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊

တိကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာကြီး ၉ ကြောင်းစာ မိ-အင်္ဂါတွင်လည်း

'အဇိနစမ္မေဟီတိ အဇိနမိဂစမ္မေဟိ။ တာနိ ကိရ စမ္မာနိ သုခုမတရာနိ။ တသ္မာ ဒုပဋ္ဌ တိပဋ္ဌာနိ ကတွာ
 သိဗ္ဗန္တိ။' ဟူ၍ ပြဆိုသောကြောင့် သစ်ပင် မဟုတ်ချေ။ 'သစ်နက်' မည်သောသားမျိုး အဇိနမိဂတို့၏အရေ ဖြစ်ချေ
 သည်။

ထိုအရေသည် မည်ကာမတ္တအရေ မဟုတ်။ သိမ်မွေ့နူးညံ့လှသည်။ ၂ ထပ်, ၃ ထပ်ပြု၍ ချုပ်ကုန်သည်။
 ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာကြီးတွင် 'တာနိ ကိရ စမ္မာနိ သုခုမတရာနိ။ တသ္မာ ဒုပဋ္ဌတိပဋ္ဌာနိ ကတွာ သိဗ္ဗန္တိ' ဟူ၍
 လာချေသည်။

ထိုသားမျိုးလည်း 'သစ်' မည်ကာမတ္တ မဟုတ်။ ခွာ ၄ဖက်ရှိသော နက်ကျောသိမ်မွေ့သော အရေ အမွေး
 ရှိသော သုခုမတရသာမျိုး အထူးဖြစ်သည်။ မဟာသယန-နေရာကြီး ၂၀တွင် သွင်း၍ရေတွက်သည်။ မဟာသယန
 နေရာကြီးသို့ရောက်အောင် ပြုပြင်သောကာလ၊ ဥပုသ်သီတင်းဆောက်တည်သော ဥပါသက, ဥပါသိကာ,
 သာမဏေ, ရဟန်းတို့ မအိပ်မနေချေ။

ဘုရားလောင်းဖွားသောကာလလည်း စတုမဟာရာဇ် နတ် ၄ ယောက်တို့သည် လောက၌ 'မင်္ဂလာ' ဟု
 သမုတ်အပ်သော သစ်နက်ရေဖြင့် ခံလင့်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgjoe.com

ဝေသန္တရာဇာတ်တွင် ကဏှာဇိန် မင်းသမီးဖွားသောကာလလည်း သစ်နက်ရေဖြင့် ခံကြောင်းကို ဆိုသည်။

ထိုသစ်နက်ရေသည် ဝေးသော တိုင်းပြည်မြို့ရွာတွင်သာ ရှိဟန် ထင်သည်။

ပူတကေကုလ ရာဇဝံသ ပဝေဏီတွင်လည်း 'ဤလိမာဒေကဟဒေရော' ခေါ်သည့်ကျွန်း၌ စပျစ်ရည် အများ ရသည်။ သစ်နက်အများ ရသည် ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ထို 'သစ်နက်' မည်သောတိရစ္ဆာန်သည် ငါတို့မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံတွင် လည်းကောင်း။ တရုတ်တရက်၊ ယွန်း၊ လူး၊ လင်းဇင်း၊ အကျော်၊ လဝိုက်၊ မျက်နှာမည်း၊ ယိုးဒယား၊ ရက္ခိုင့်၊ စစ်တကောင်း၊ ပန်းဝါ၊ အက္ကပတ်၊ ကသည်း၊ တက်ခေါင်၊ ဒါကာ၊ ဒီလီ၊ ဝိလပ်၊ ကုမ္ဘိလာ၊ ကလ္လကတ္တာ၊ မုတ်၊ သူဇာ၊ ပတ်၊ ဝိလစ်၊ မုံဂရာဇ်၊ ဇရဗတ်၊ ပတနာ၊ ဗဏာရပ် စသော အနီးအပါး မြို့ရွာတိုင်းပြည်များတွင် ရှိကြောင်းများကို စာဟောင်းစာစောင်အထွက်အဆို မတွေ့ဖူးချေ။

ဤလိမာဒေကဟဒေရာကျွန်းတွင် ရှိကြောင်းကိုသာ တွေ့ဖူးချေသည်။

ထိုသစ်နက်ရေ အထူးကိုလည်း အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌ပင်

'ပုန္နာဂပုပ္ဖ သန္တရသဒိသံ၊ ပုန်းညက်ပွင့် အခင်းနှင့် တူသော။ သခုရံ၊ ခွာနှင့်တကွသော။ အဇိနစမ္ပံ၊ သစ်နက်ရေကို။ ဧကံသေ၊ ပခုံးတစ်ဖက်၌။ ကတွာ၊ တင်၍။' ဟုဆိုသည်။

ထို့အတူ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကိနိဒါန်းတို့တွင် လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတို့တွင် လည်းကောင်း ဆိုသည်။

သုဝဏ္ဏသာမ သူဌေးခန်းတွင်လည်း 'အခြေစုံစွာ၊ ခွာလည်းလေးဖက်၊ ကိုယ်မပျက်သား၊ သစ်နက်ရေစင်၊ ပခုံးတင်၍' ဟုစပ်တော်မူသည်။

'ပခုံးတင်၍' ဟုဆိုသော်လည်း ပခုံးတင်ရုံမျှသာ မဟုတ်။ ပခုံးတစ်ဖက်၌ ရုံသောအဝတ်ပင် မှတ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထနိပါတ် တတိယဝဂ် ဂေါဇာတ်တွင်လည်း အနိန် အာဒိယတိ ဧကံသံ ကတွာ ပါရုပ်တေန အဇိနစမ္ပေ။-ဟုလာသောကြောင့်တည်း။

ဆရာမြတ်တို့ကား 'ခွာ ၄ လုံးရှိသော ဤသစ်နက်သည် မဇ္ဈိမဒေသ ဟိမဝန္တာစသော တောတို့၌သာ ရှိသည်။ ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံများတွင် မရှိသော သားမျိုးဖြစ်သည်။' ဟု ဆိုကုန်သည်။

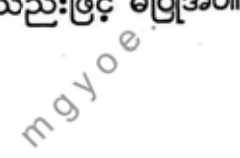
အဘိဓာန်တွင် - 'ကရဇောတု နခေါ နတ္ထိ။ ။'

'ကရဇော၊ လက်သည်း။ နခေါ၊ လက်သည်း။ နိတ္ထိ - ပုလ္လိင်နုပုလ္လိင်တည်း။ လက်သည်း၏ပရိယာယ် ၂ ပါးကို ပြုပြီးလျှင် 'ခုရောသဖံ' ဟူ၍ ဆိုသည်။

'ခုရော၊ ခွာ။ သဖံ၊ ခွာ။' ခွာပရိယာယ် ၂ ပုဒ်ကို ပြုပြန်သည်ဖြစ်၍၊ ခွာနှင့် လက်သည်းကို အခြားသန်သန်ခွဲ၍ ယူသင့်သည်။

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတွင် 'နခေန ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပူတိနခေန နကာတဗ္ဗံ မနုဿနံ ပန သီဟဗျူဝဒီပိ မက္ကဋ္ဌာနံ သကုန္တာနဉ္စ နခါ တိခိဏာ ဟောန္တိ။ တေဟိ ကာတဗ္ဗံ။ အဿ မဟိသ သူကရ မိဂဂေါရူပဒီနံ ခုရာ အတိခိဏာ။ တေဟိ နကာတဗ္ဗံ။ ကတံပိ အကတံဝ ဟောတိ။ ဟတ္ထိ နခါ ပန ခုရာ နဟောန္တိ။ တေဟိစ ဝဋ္ဋတိ။' ဟု သမဏကပ္ပိယကရဇေ ၅ ပါးတွင် လက်သည်းဖြင့် ကပ္ပိခြင်း၌ ပုပ်ဆွေးသောလက်သည်းဖြင့် မပြုအပ်။

၁။ ၅၅၀ဇာတ်တော်စဉ်-၅၄၇။

လူတို့၏ လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ မျောက်၊ ငှက်တို့၏ လည်းကောင်း လက်သည်းသည် ထက်ကုန်၏။ ထိုလက်သည်းတို့ဖြင့် ပြုအပ်၏။ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ သမင်၊ စိုင်းတို့၏ ခွာသည် မထက်ကုန်။ ထိုခွာတို့ဖြင့် ကပ္ပိခြင်းကို မပြုအပ်။ ပြုသော်လည်း ပြုရာ မရောက်။ ဆင်တို့၏ လက်သည်းသည် ခွာ မဟုတ်။ ထိုဆင်တို့၏လက်သည်းဖြင့် ပြုသော်ကား အပ်၏။-ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ စသော ကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်များကို ထောက်သော်၊ ‘ခုရ’သဒ္ဒါနှင့် ‘နခါ’သဒ္ဒါ အလွန်ကွာသည်။

သစ်မျိုး၊ ကျားမျိုးကိုလည်း ‘လက်သည်းရှိ တိရစ္ဆာန်မျိုး ဖြစ်သည်။’ဟု ဆိုသည်။

သစ်နက်မျိုးမှာ ‘ခုရဇာတိ’ ဟုဆိုသည်။ အနောက်ပြည်ကြီးကရောက်လာသော ‘ဇော်ဂီ’ခေါ်သောသူတို့တွင် ပါလာသည်မှာလည်း နက်ကျောသောအဆင်း ရှိသည်။ ပါးသောအရေ ရှိသည်။ ခွာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။

သို့ အသီးအခြားဆိုလျက် ဆုတောင်းခန်းတွင်

‘ပွင့်ကြီးအေးမြက်၊ ပုန်းညက်သဖွယ်၊ ဖန်းပေါင်း ခြယ်သို့၊ သပ္ပာယ်လှစွာ၊ ခြေသည်းမြွာတည့်။ အရာမပျက်၊ သစ်နက်အရေ၊ ဆောင်စနေကို၊ ပြေပြေပြစ်ပြစ်၊ ခေါက်စနစ်လျက်၊’ဟူ၍ စပ်လေသည်မှာ ယခု ငါတို့တိုင်းနိုင်ငံ၌ ရှိသော ‘ဒိပိ’သဒ္ဒါဟောသော ‘သစ်ပြောက်’ကို ရည်၍ စပ်တော်မူချေသည်။

‘ဒိပိ’မည်သော သစ်ပြောက်နှင့် ‘အဇိန’မည်သော သစ်နက်သည် အတူတူပင် ဖြစ်လေသလော ဟူငြားအံ့။

‘န ဒိပိစမ္ပ ပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။ န အဇိနစမ္ပပရိက္ခဋာ ဥပါဟနာ ဓာရေတဗ္ဗာ။’ဟု ‘သစ်ပြောက်ရေဖြင့် လည်းကောင်း ကွပ်သော ဖိနပ်တို့ကို မဆောင်အပ်။’ဟုငြား၍ ဝိနည်းမဟာဝါတွင် ဟောတော်မူ သောကြောင့် ‘အတူတူ မဟုတ်။’ဟု မှတ်အပ်၏။

ဒိပိကို ‘သစ်ပြောက်’ဟု အဘယ့်ကြောင့် သိအပ်သနည်းဟူမူကား-

‘စိတြော သေယျထာပိ ဒိပိစ္ဆာပေါ။’ ဟု ပြောက်ကျားသော သစ်ပင်ငယ်ကို ပမာပြု၍ ဝိနည်းမဟာဝါတွင်ပင် လာသောကြောင့် ‘ဒိပိ’ သဒ္ဒါကား သစ်ပြောက်ကို ဟောသည်။-ဟု သိသင့်သည်။

သို့ကိုလျက် သစ်နက်ရေကို မစပ်။ ခြေသည်းရှိသော သစ်ပြောက်ကို စပ်လေသည်ကား ‘ထိုသစ်ပြောက် အရေကိုလည်း ရသေ့တို့ သုံးဆောင်အပ်သည်။’-ဟုပင် ရည်မှတ်၍ စပ်တော်မူ လေသည်။-ဟု ယူရန်ရှိ၏။

၄၇-သစ်နက်ရေကိုဆောင်ခြင်းအကြောင်း

- ပုစ္ဆာ။ ။ အဘယ့်ကြောင့် ရသေ့တို့သည် သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုသည်ကို သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အဘယ့်ကြောင့် ရသေ့တို့ သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုသနည်း။-ဟု မေးရာ၌ ဆရာတို့ အသီးသီး ဝါဒကွဲကြ၏။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgjoe.com

ဇာတတ္ထကီဒါနိန်း နိဿယတွင် ‘သစ်နက်တို့သည် ရာဂ နည်းသည်။ တစ်သက်အဖို့တွင် တစ်ကြိမ်သာ မေထုန်မှီဝဲခြင်းကို ပြုသည်။ ထိုသစ်နက်တို့ကဲ့သို့ ရာဂခေါင်းပါးအောင် ကျင့်အပ်၏။-ဟု ဆောင်စမှတ် ပြုသည်။’-ဟုဆိုသည်။ အနောက်ပြည်ကြီးက ရောက်လာသော ‘ဇော်ဂီ’ ခေါ်သည့်သူတို့လည်း ထို့အတူပင် ပြောဆိုသည်။

အချို့ဆရာတို့သည် ‘သစ်နက်တို့သည် အစာကို ခုတ်စားသောကာလ လက်ယာဘက်သို့ ကျသောအစာ ကိုသာ စားသည်။ လက်ဝဲဘက်ကို ကျသောအစာကို မစားလေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ‘ငါတို့သည် ရသေ့ရဟန်း ပြုသည့်နေ့မှစ၍ မတရားသဖြင့် ရသောအစာကို မစား။ တရားသဖြင့် ရသောအစာကိုသာ စားမည်။’ဟု အဓိဋ္ဌာန် ထား၍ သစ်နက်ရေကို ဆောင်သည်။-ဟုဆိုသည်။

အချို့သော ဆရာတို့လည်း၊ သစ်နက်မျိုးတို့သည် တောချုံပုတ်ပေါင်းက အောင်းနေ၍ အစာကို ရှာသကဲ့သို့၊ ‘သစ်နက်ရေကို ဆရာပြု၍ ငါတို့ရသေ့သည်လည်း တောချုံတောကျောင်းအောင်းနေ၍ ဈာန်သမာပတ်ကို ရှာရာ၏။’-ဟု ပမာပြု၍ သစ်နက်ရေကို ဆောင်စမှတ်ပြုသည်။-ဟု ဆိုကြကုန်၏။

၄၈-ဆံကျစ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ရသေ့တို့ ‘ဆံကျစ်’ဆိုသောအရာ၌လည်း ဆံပင်ကို ‘ဆံကျစ်’ဆိုမည်။ အခြားကိုပင် ‘ဆံကျစ်’ ဆိုမည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ရသေ့တို့၏ ‘ဆံကျစ်’ဆိုရာ၌လည်း ဆံပင်ကို ကျစ်သည်ကိုပင် ‘ဆံကျစ်’ဆိုသည်။ အခြားကို ‘ဆံကျစ်’ဆိုသည်ကို သိလိုပါသည်။-မေးရာ၌
ကေသစယေ၊ တာပသာနံ၊ တဟိ ကေသစယေ၊ ထိုဆံစုအပေါင်း၌။ တာပသာနံ၊ ရသေ့တို့အား။ ဇဠာ ‘ဆံကျစ်’မည်၏။-ဟု အဘိဓာန်တွင် လာသည်။

‘အရဟတ္တမဂ်’တည်းဟူသော ထီးလှိုင်ငှက်ကို ထောင်လိုသောငှာ ‘ဆံကျစ်’တည်းဟူသော ကျော့ကွင်း ဦးညှောင်ကို ပြုသည်။-ဟူ၍ စတုဓမ္မသာရတွင် အစပ်အဆိုရှိသည်။

‘ကေသေ မုဉ္ဇိတွာ တံ တတ္ထ၊ ဝါကစီရဉ္စ ဓမ္မကံ။

ကလလေပတ္တရိတွာန၊ အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇဟံ။ ။’ဟူ၍ လာသော၊ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်တို့ကို ထောက်၍၊ ပကတိဆံကို ကျစ်၍ ထုံးသည်ကိုလည်း ‘ဆံကျစ်’ဟု ဆိုအပ်၏။

‘အန္တော ပဏ္ဏသာလာယံ ဇဠာ မဏ္ဍလဝါကစီရ တိဒဏ္ဍ ကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသပရိက္ခာရေ။’

‘အန္တော ပဏ္ဏသာလာယံ၊ သစ်ရွက်မိုးသောကျောင်း၏ အတွင်း၌။ ဇဠာမဏ္ဍလ ဝါကစီရ တိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိ ကာဒိကေ၊ ဆံကျစ်ဝန်း၊ လျှော်တေသင်္ကန်း၊ သစ်သား ၃ ခွ၊ ကရား အစရှိကုန်သော။ တာပသပရိက္ခာရေ၊ ရသေ့တို့၏ပရိက္ခရာတို့ကို ယူ၍ ဆံကျစ်ဝန်းကို ဝိသုကံနတ် ဖန်ဆင်းကြောင်း’ကို ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဇွာမဏ္ဍလံ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ စူဠာယ သဒ္ဓိ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္ထံ သာရသုစိ ပဝေသေတွာ။’

‘ဇွာမဏ္ဍလံ၊ ဆံကျစ်ဝန်းကို။ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ၊ စွပ်၍။ စူဠာယ၊ ဦးညှောင်နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္ထံ၊ မြဲမြံသောအဖြစ်ကို ပြုအံ့သောငှာ။ သာရသုစိ၊ အနှစ်ရှိသောတံကျင်ကို။ ပဝေသေတွာ၊ ‘သွင်း၍။’ နတ်တို့ဖန်ဆင်းအပ်သော ဆံကျစ်ဝန်းသို့ စွပ်၍ ဦးညှောင်နှင့်တကွ မြဲမြံသောအဖြစ်ကို ပြုအံ့သောငှာ၊ အနှစ်ရှိသော ကန်လန်တံကျင်ကို ထိုး၍ထားကြောင်းကို ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။

ဆုတောင်းခန်း၌လည်း ‘နေနားသန့်ရှင်း၊ စကြိုတွင်း၌၊ အဆင်းပဲနောက်၊ မြကျောက်ဆောင်ပန်း၊ အင်းပျဉ်ဝန်းနှင့်၊ ဦးစွန်းဆံကျစ်၊’ ဟူ၍ နတ်ဖန်ဆင်းကြောင်းကို စပ်သည်လည်း တစ်ချက်။

‘ပြုပြင်ဦးရစ်၊ ဆံကျစ်လည်းစွပ်၊ သျှောင်ကျင်တပ်မှ၊ တင့်အပ်ကိုယ်ဝယ်၊’ ဟူ၍ ဦးညှောင်တွင် ဆံကျစ်စွပ်၍ ဆံကျင်ထိုးတပ်ရကြောင်းကို ဆိုသည်လည်း တစ်ချက်။

ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော် ဥရုဝေလဘာဏဝါရတွင်လည်း

‘အထခေါ တေဇဋီလာ ကေသမိဿံ ဇဋ္ဌာမိဿံ ခါရိကာဓေမိဿံ အဂ္ဂိဟုတမိဿံ ဥဒကေ ပဝဟေတွာ။

‘အထခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တေဇဋီလာ၊ ထိုရသေ့တို့သည်။ ကေသမိဿံ၊ ဆံဖြင့်ရောထသော။ အဂ္ဂိဟုတမိဿံ၊ မီးပူဇော်ခြင်းဖြင့် ရောထသော။ ပရိက္ခာရံ၊ ပရိက္ခရာကို။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပဝါသေတွာ၊ မျှောလိုက်၍။’ -ဟူ၍ ဆံကျစ်ကို ရေဝယ်မျှောလိုက်ကြောင်းကို ဆိုသည်လည်း တစ်ချက်။

ဤသို့လာသော နည်းနာနယ ဥပဒေသတို့ကို ထောက်၍ ‘ဆံကျစ်’ ဆိုသည်ကား ဆံမှ အခြားဖြစ်ကြောင်းကို သိသာသည်။

ဂန္ဓာရဇာတ်^၁တွင် ဆားထုပ်ကို ဆံကျစ်ကြားတွင် ချပ်၍ ထားသည်ကို ဆိုသည်။

ဘူရိဒတ္တဇာတ်^၂တွင်လည်း ‘ရသေ့အယောင်ဆောင်သော နောင်တော်သုဒဿန၏ ဆံကျစ်ကြားတွင် ဖား အယောင်ဆောင်သော အဓမ္မခိန္နမငယ်ကို ချပ်၍ ဆောင်ယူခဲ့ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဤသို့ဆိုသည်များသည်လည်း ‘ကေသန္တရ’ မဆို။ ‘ဇဋ္ဌန္တရ’ ဟု ဆိုသည်ဖြစ်၍ သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ နတ်ပေးသောဆံကျစ်ကဲ့သို့ပင် ဆံမှ ‘အခြားဆံကျစ်’ ဟု ယူသင့်သည်။

ဆရာမြတ်တို့ကား ယခုအခါ ‘ဒေါက်ချာ’ ဟုခေါ်ဝေါ်သော ‘သိသာလင်္ကာရ’ ပင်ဖြစ်သည်။ -ဟုဆိုကြကုန်၏။

၄၉-ပိုးမျိုး ၈၀ အကြောင်း

ပုဏ္ဏ။ ။ ပိုးမျိုး ၈၀ တို့၏ အမည်နာမ၊ နေရပ်ဌာနတို့ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ ပိုးမျိုး ၈၀ တို့၏ အမည်နာမ၊ နေရပ်ဌာနတို့ကို သိလိုပါသည်။ -မေးရာ၌ ပိုးမျိုး ၈၀ တို့၏ အမည်နာမ၊ နေရပ်ဌာနကို ကျမ်းဂန်တို့၌ စေ့စေ့စုံစုံ ကုန်စင်အောင်မတွေ့ဖူးပေ။ တွေ့ဖူးသမျှ မှာလည်း မစေ့စုံလွန်းရှိသည်။

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၄၀၆။

၂။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၅၄၃။ ဇာတ်တော်ကြီး ၁၀ ဘွဲ့အဝင်။

တွေ့ဖူးသည့် ကျမ်းဂန်စုတို့တွင် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝဗ္ဗိကသုတ်အဖွင့်၌

‘ဆဝိနိဿိတာ ပါဏာ စမ္မနိဿိတာ ပါဏာ မံသနိဿိတာ ပါဏာ နှာရနိဿိတာ ပါဏာ အဋ္ဌိနိဿိတာ ပါဏာ အဋ္ဌိ မိဉ္ဇနိဿိတာ ပါဏာတိ ဧဝံ ကုလဂဏနာယ အသီသိမတ္တာနိ ကိမိကုလသဟဿနိ အန္တောကာယသ္မိ ယေဝ ဇာယန္တိ။ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တိ။ ဂေလညေန အာတုရိတာနိ သယန္တိ။ မတာနိ ပတန္တိ။ ဣတိအယံပိ တေသံ ပါဏာနံ သူတိဃရ ဝစ္စကုဋ်ဂိလာန သာလာသုသာနဉ္စ ဟောတိတိ ဝဗ္ဗိကေဝ သဒ္ဓံ ဂတော။’ ဟူ၍ လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ပြင်အရေကို မှီသောပိုး၊ အတွင်းအရေကို မှီသောပိုး၊ အသားကို မှီသောပိုး၊ အကြောကို မှီသောပိုး၊ အရိုးကို မှီသောပိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို မှီသောပိုး။ ဤသို့ အမျိုးတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် ၈ သောင်းမျှသော ပိုးအပေါင်းတို့သည် ကိုယ်တွင်း၌သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် ပြုကုန်၏။ သူနာအိမ်ကို ပြုကုန်၏။ သုသာန်သင်္ချိုင်းကို ပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤစာတုမဟာဘူတိကကာယသည် ‘ဝဗ္ဗိက’ဟုဆိုအပ်သော ‘တောင်ပို’ ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။-ဟူလိုသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း မရဏသတိနိဒ္ဒေသတွင် ကာယဗဟုသာဓာရဏ အဇ္ဈတ္တိကကထာ ဝယ် ‘အသီတိယာ တာဝ ကိမိကုလာနံ သာဓာရဏော။ တတ္ထ ဆဝိနိဿိတာ ပါဏာ ဆဝိ ခါဒန္တိ။ စမ္မနိဿိတာ စမ္မံ ခါဒန္တိ။ မံသနိဿိတာ မံသံခါဒန္တိ။ နှာရနိဿိတာ နှာရံခါဒန္တိ။ အဋ္ဌိနိဿိတာ အဋ္ဌိ ခါဒန္တိ။ မိဉ္ဇနိဿိတာ မိဉ္ဇံ ခါဒန္တိ။ တတ္ထေဝ ဇာယန္တိ ဇိယန္တိ မိယန္တိ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရောန္တိ။ ကာရောဝ နေသံ ပသူတိဃရဉ္စေဝ ဂိလာနသာလ သုသာနဉ္စ ဝစ္စကုဋ်စ ပဿာဝ ဒေါဏိကာစ။ သွာယံ တေသံ ကိမိကုလာနံ ပကောပေန မရဏံ နိဂစ္ဆတိ ယေဝ’ ဟူ၍လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ဤကိုယ်သည် ၈၀ သော ပိုးမျိုးတို့နှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုကိုယ်၌ ပြင်ရေကိုမှီသော ပိုးတို့သည် ပြင်ရေကို စားကုန်၏။ အတွင်းအရေကို မှီသောပိုးတို့သည် အတွင်းအရေကို စားကုန်၏။ အသားကို မှီသောပိုးတို့သည် အသားကို စားကုန်၏။ အကြောကိုမှီသော ပိုးတို့သည် အကြောကို စားကုန်၏။ အရိုးကိုမှီသော ပိုးတို့သည် အရိုးကို စားကုန်၏။ ခြင်ဆီကိုမှီသော ပိုးတို့သည် ခြင်ဆီကို စားကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန်၏။ အိုကုန်၏။ သေကုန်၏။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကို ပြုကုန်၏။ ကိုယ်သည်သာလျှင် ထိုပိုးတို့၏ သားဖွားရာအိမ်လည်း ဖြစ်၏။ သူနာရေလည်း ဖြစ်၏။ သုသာန်သင်္ချိုင်းလည်း ဖြစ်၏။ ကျင်ကြီးအိမ်လည်း ဖြစ်၏။ ကျင်ငယ်မြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်သည် ထိုပိုးမျိုးတို့၏ ပျက်ခြင်းဖြင့် သေခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။’-ဟု ဆိုလိုသည်။

ကာယဂတာသတိ နိဒ္ဒေသ၌လည်း

‘ယတ္ထ တက္ကောဋက ဂဏ္ဍုပါဒကာ တာလဟိရကာ သူစိမုခကာ ပဋတန္တသုတ္တကာ ဣစ္စေဝမာဒိ ဒုတ္တိ သကုလသပ္ပဘေဒါ ကိမယော အာကုလဗျာကုလာ သဏ္ဍာသဏ္ဍစာရိနော ဟုတ္တာ နိဝသန္တိ။’ စသည်ဖြင့် လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ထိုအစာဟောင်း၌ ‘တက္ကောဋက’ မည်သောပိုး၊ ‘ဂဏ္ဍုပါဒက’ မည်သောပိုး၊ ‘တာလဟိရက’ မည်သောပိုး၊ ‘သူစိမုခက’ မည်သောပိုး၊ ‘ပဋတန္တသုတ္တက’ မည်သောပိုး။ ဤသို့စသော ၃၂ ပါးသော အမျိုးအပြားရှိကုန်သော ပိုးတို့သည် ထိုမှဤမှ လူးလဲကုန်လျက်၊ အထူးသဖြင့် နှောင့်ယှက်ကုန်လျက် အစုစု သွားလာကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ အကြင်ပိုးတို့သည် သောက်အပ်စားအပ်သော အစာတို့သည် မရှိကုန်သည်ရှိသော်၊ ခုန်၍ မြည်တမ်း

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ကုန်လျက် နှလုံးသားကို ကိုက်ကုန်၏။ သောက်အပ် စားအပ်သောအစာ စသည်တို့ကို မျိုသောကာလ၌လည်း အထက်သို့ ခံတွင်းဟလျက် ရှေးဦးစွာမျိုသော ၂လုတ်-၃လုတ်သော ထမင်းတို့ကို အဆောတလျင်လှကြကုန်၏။ ဤကိုယ်သည် ထိုပိုးတို့၏ သားဖွားအိမ်၊ ဝစ္စကုဋီ၊ ဂိလာနဇရပ်၊ သုသာန်အရပ်သာ ဖြစ်၏။-ဟူလိုသည်။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း စားအပ်သောအစာ စသည်တို့သည် ၅ စု ဝေဖန်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ တစ်စုကို ပိုးတို့သည် ခဲလေကုန်၏။ တစ်စုကို ဝမ်းမီး လောင်လေသည်။ တစ်စုကား ကျင်ငယ် ဖြစ်လေ၏။ တစ်စုကား အစာဟောင်း ဖြစ်လေ၏။ တစ်စုကား ရသအဖြစ်သို့ ရောက်၍ အသွေး၊ အသား စသည်တို့ကို ပွားစေအပ်၏။ -ဟုဆိုသည်။

ဤမျှသာ ဆိုသည်တို့ကို တွေ့မိ မှတ်မိရှိချေသည်။ နေရပ်ဌာနနှင့်တကွ စေ့စေ့စုံစုံကား မတွေ့မမှတ်မိပေ။

မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့်၊ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌လည်း စေ့စေ့စုံစုံ လာစကောင်း၏ပင် ထင်သည်။ မလာ မရှိခဲ့ ဖြစ်သည်။

‘မူလကမ္မဋ္ဌာန်း’ ဆိုသောစာစောင်ငယ်၌သာ စေ့စေ့စုံစုံဆိုသည်ကို တွေ့ဖူးချေသည်။ ဤ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ကိုလည်း ပါဠိတော် စသောကျမ်းတို့တွင် မတွေ့မြင်မိ။ နှလုံးလည်း မသွင်းမိ။

ဆရာမြတ်တို့ကို မေးမြန်း လျှောက်ထားသော်လည်း ‘မနှစ်သက်လွန်းသကဲ့သို့ ထင်သည်။’ ဟု ဆိုကြသည် ဖြစ်၍၊ ‘ယုံအပ်၊ မယုံအပ်’ ဟု နှလုံးဒွိဟရှိသည်နှင့် စိတ်သန္နိဋ္ဌာန် မကျလွန်းသေးသောကြောင့်၊ ‘နောက်နောင်လည်း ဒိဋ္ဌာနဂတိ ရှိပါလေတော့မည်။’ အောက်မေ့၍ မရေးမဖြေလိုက်သည်။ အလိုရှိမှုကား ထို ‘မူလကမ္မဋ္ဌာန်း’ ဆိုသော စာကို လေ့ကျက်သော် သိအံ့သည်။

၅၀-ပါရမီဖြည့်ခြင်းအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်တော်မူသမျှကို ထုံးသာဓကပြု၍ ကျင့်ရစ်၊ မှတ်ရစ်ကြစေခြင်းငှာ ဇာတ်နိပါတ်ကျမ်း၊ စရိယာပိဋကကျမ်းတို့ကို ဟောတော်မူပါသည်။

၎င်းကျမ်းတို့တွင်လည်း ‘မျက်လုံးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည်။ ဦးခေါင်းတော်ကို ဖြတ်၍လှူသည်။ အသွေးတော်ကို ထုတ်၍လှူသည်။ အသားကို လှီး၍လှူသည်။’ ဟု ထုံးသာဓက ထင်ရှားစွာ မဟောမလာပါ။

သို့ကိုလျက် ကောင်းကင်ပြင်၌ ကြယ်ကိုနည်းစေလျက် မျက်လုံးတော်ကို ထုတ်၍လှူသည် များကြောင်း။ မြင်းမိုရ်တောင်ထက် ဦးခေါင်းတော်ကို ဖြတ်၍လှူသည် များကြောင်း။ သမုဒ္ဒရာရေကို နည်းစေလျက် အသွေးတော်ကိုထုတ်၍ လှူသည် များကြောင်း။ မြေကြီးအထုထက် အသားတော်ကို လှီး၍လှူသည် များကြောင်းများကို ဥဒါန်းပြု၍ ပြောဆိုကြပါသည်။

ထိုစကားသည် ကျမ်းဂန်အာဂုံ သာဓကရထိုက်သော စကားပင်ဖြစ်မည်။ ဘုရားကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်း သော်လည်း လွန်ကျူးနိုင်မည် မဟုတ်။-ဟူ၍သာ ချီးမွမ်းပြောဆိုသော ဥဒါန်းဝေါဟာရမျှသာ ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

mgjoe.c

လောကီပဏ္ဏာသ ဇာတ်တို့ကဲ့သို့ ဘုရားကျေးဇူးတော်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသော်လည်း စကားလက္ခဏာ မခိုင်ခံ့ လွန်းလျှင် ချီးမွမ်းအား မတက်ပါသေး။ မခိုင်ခံ့သော ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းထက် ခိုင်ခံ့သော ကျမ်းဂန်ပါဠိလာရှိသော စကားဖြင့် ချီးမွမ်းရခြင်းဖြစ်ပါလျှင်၊ အတိမဓုရ၊ အတိဂစ္ဆိရ ဖြစ်အံ့သောအကြောင်း ဖြစ်ပါအံ့ ထင်၍ အတပ် သိမှတ်ရအောင် လျှောက်ပါသည်ဆရာတော်ဘုရား။

သတ္တရာန် ၁၁၇၁ခု သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁ရက် စနေနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဒ္ဓနာ။ ။ ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်းကို မေးရာ၌ ခပ်သိမ်းသော ရှင်လူအများပင်၊ ဘုရား သခင်၏ ပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကြောင်းများကို ချီးမွမ်းပြောဆိုကြလျှင် ၅၅၀ ဇာတ်တော်တွင် ပါသောစကားကို အခိုင်အခံ့ယူ၍ ပြောဆိုကြရသည်။ မပါချေလျှင် ဟောတော်မူသောဒေသနာတော် မရှိသောကြောင့် မခိုင်မခံ့ပင် ထင်ရချေသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

ထိုသို့သော်လည်း '၅၅၀ ဇာတ်' ဆိုသည်မှာလည်း ပါရမီဖြည့်တော်မူလေသမျှ ဘဝအကုန် ဖော်ပြ၍ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်ချေသေး။ စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဟောခွင့်ကြိုက်သော ကာလအခိုက်တွင် ဟောတော် မူလိုက်သမျှသာ ဖြစ်ချေသေးသည်။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်သာ မဟုတ်။ သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ ပိဋကတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်း အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်း ၄ ပါးတွင် ၁ ပါးပါးရှိမှ ဟောတော်မူချေသည်။

ထို့ကြောင့် 'မနောရထပူရဏီ' မည်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၌-
'စတ္တာရောဟိ နိက္ခေပါ အတ္တဇ္ဈာ သယော ပုစ္ဆာဝသိကော အတ္ထုပ္ပတ္တိကောတိ။' ဟူ၍ဆိုသည်။

၎င်းနည်းတူ ဒီပနီကာယ်အဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌လည်း ဆိုသည်။
ဇာတ်တော်ကိုလည်း အနုဋီကာတွင်- 'တတ္ထကာနဉ္စ ဒေသနာ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။'

'တတ္ထကာနံ၊ ထို ၅၅၀ ဇာတ်တို့ကို။ ဒေသနာစ၊ ဟောခြင်းကိုလည်း။ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေန၊ စကားစပ် ဝတ္ထုဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။' ဟူ၍ဆိုသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဇာတ်တော် ၅၄၇ ဇာတ်တို့မှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိသည်ကိုသာ စွဲ၍ ဟောတော်မူလေသည်။ ပါရမီဖြည့်ရသောဘဝမှာ ထိုမျှသာ မမှတ်ရာ။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာတွင်-သံသုမာရဂီရိပြည်၌နေသော နကုလပိတာသည် ဘဝမခြား ၅၀၀ တိုင်တိုင် ဘုရားအဖ ဖြစ်ဖူးသည်။ ဘထွေးအဖြစ်လည်း ၅၀၀။ ဘကြီးအဖြစ်လည်း ၅၀၀။ ဝရီးအဖြစ် လည်း ၅၀၀ ဖြစ်ဖူးသည်။ ဘဝပေါင်း ၂၀၀၀ ရှိသည်။

နကုလမာတာသည်လည်း ဘဝမခြား ၅၀၀ တိုင်တိုင် ဘုရားအမိ ဖြစ်ဖူးသည်။ မိထွေးအဖြစ်လည်း ၅၀၀။ မိကြီးအဖြစ်လည်း ၅၀၀။ အရီးအဖြစ်လည်း ၅၀၀ ဖြစ်ဖူးသည်။ ဘဝပေါင်း ၂၀၀၀ ရှိသည်။

၂ ရပ်ပေါင်းသော် ဘဝ ၄၀၀၀ ရှိကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌-
'အယံ ကိရ နကုလပိတာဂဟပတိ ပုဗ္ဗေ ပဉ္စဇာတိသတာနိ ဒသဗလဿပိတာ အဟောသိ။ ပဉ္စဇာတိ သတာနိ ဧဋ္ဌပိတာ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မဟာပိတာ။' စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

သာကေတမြို့နေ မဟာလ္လကပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏေးမလင်မယား ၂ ယောက်တို့တွင် ပုဏ္ဏားသည် ၅၀၀ တိုင်တိုင် အဖ၊ ဘဝ ၅၀၀ ဘထွေး၊ ဘဝ ၅၀၀ ဘကြီး-ပေါင်း ၁၅၀၀။

ပုဏ္ဏားမသည်လည်း ဘဝမခြား ၅၀၀ တိုင်တိုင် အမိ၊ ဘဝ ၅၀၀ မိထွေး၊ ဘဝ ၅၀၀ မိကြီး-ပေါင်း ၁၅၀၀။

၂ ရပ်ပေါင်းသော် ဘဝ ၃၀၀၀ ရှိသည်။-ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌-

‘ဧဝါဟံ ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဗျော၊ ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏိယာ ဟတ္ထေ သံဝဗျောတိ တိဏိ ဇာတိသဟဿာနိ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း- ‘အတိတေ ဘိက္ခဝေ အယံ ဗြာဟ္မဏော နိရန္တရံ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မယံ ပိတာ အဟောသိ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ စူဠပိတာ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မဟာပိတာ။ ဒေသပိ ဗြာဟ္မဏိ နိရန္တရမေဝ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မာတာ အဟောသိ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ စူဠမာတာ၊ ပဉ္စဇာတိသတာနိ မဟာမာတာတိ ဧဝါတံ ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဗျော၊ ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ ဗြာဟ္မဏိယာ ဟတ္ထေ သံဝဗျောတိ တိဏိ ဇာတိသဟဿာနိ။’ ဟူ၍၊ လာသည်ကို ထောက်၍ သိသာသည်။

ဘဝခြား၍လည်း ထိုကဲ့သို့သောနည်းဖြင့် များစွာပင် ဖြစ်ရာသောအကြောင်း ရှိသည်။ ပေါင်းသော် နကုလပိတာ၊ နကုလမာတာတို့၌ ဘဝပေါင်း ၄၀၀၀။ မဟလ္လကသာကေတပုဏ္ဏားတို့မှာလည်း ဘဝပေါင်း ၃၀၀၀ ရှိသည်။ ဘဝပေါင်း ၇၀၀၀ ရှိသည်များကို ထောက်၍လည်း ဘဝခြားဇာတ်တော်ပေါင်း ၅၄၇ ဇာတ် မျှဖြင့်သာ ပါရမီကို ဖြည့်ရသည်။-ဟု မမှတ်သာ။

ဘုရားရှင်ကို မဆိုလင့်ဦး။ ရှင်သာရိပုတြာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ပင်လည်း ဘဝမခြား ၅၀၀ တိုင်တိုင် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ပါရမီကို ဖြည့်ရသည်။ ဘဝခြားလျက် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ပါရမီကို ဖြည့်ရသောအဖြစ်သည် ကား များစွာရှိသေး၏။ လူဖြစ်၍ ပါရမီကိုဖြည့်ရသောအဖြစ်သည် မရေတွက်နိုင်ရှိသည်။-ဟု မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။

ရှင်သာရိပုတြာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကို မဆိုလင့်ဦး။ ရှင်မဟာကဿပပင် ဘဝ ၅၀၀ ရသေ့ပြု၍ ပါရမီ ရသည်။-ဟု အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဧကနိပါတ်အဋ္ဌကထာတွင် ဆိုသည်။

အနာထပိဏ်သူဌေး၏ညီရင်းဖြစ်သော အရှင်သုဘူတိမထေရ်ပင်သော်လည်း ဘဝ ၅၀၀ ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ပါရမီဖြည့်ရသည်။-ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌

‘အပရာနိ ပဉ္စဇာတိ သတာနိပဗ္ဗဇိတွာ အာရညိကော အဟောသိ။’ ဟူ၍ဆိုသည်။

ရှင်မဟာကဿပ၊ ရှင်သုဘူတိမထေရ်တို့ကိုမဆိုလင့်ဦး။ ယသောဓရာဒေဝီတို့ပင်လည်း။

‘ပဉ္စကောဋိသတာ ဗုဒ္ဓါ၊ နဝကောဋိ သတာနိစ။’

ဧတေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိ။ ။’ ဟူသော ပထမဂါထာ။

‘ဧကာဒသ ကောဋိသတာနိ။’ ချီသော ဂါထာ။

‘ဝိသကောဋိသတာ ဗုဒ္ဓါ၊ တိ သကောဋိ သတာနိစ။’ ချီသောဂါထာ။

‘စတ္တာလိသကောဋိသတာ၊ ပဉ္စကောဋိ သတာနိ စ။’ ဂါထာ။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

‘သဒ္ဓိကောဋိ သတာဗုဒ္ဓါ၊ နဂုတိ ကောဋိသတာနိစ။’ ဂါထာ။

‘ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ဟောန္တိ လောကဂ္ဂနာယကာ။’ ဂါထာ။

‘ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ပဉ္စာသီတိ မဟေသိနံ။’ ဂါထာ။

‘ပဉ္စာသီတိ ကောဋိသတာ၊ သတ္တတိ သဟိ ကောဋိယော။

စတေသံ ဒေဝဒေဝါနံ၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိ။ ။ ဟူသောဂါထာတို့၌ဆိုသော ကုဋေ သိန်းအသန်းမကသော ဘုရားတို့အထံ၌ အလှူကြီးကိုပေး၍ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်း။

‘ဗြဟ္မဒေဝဉ္စ သမ္ပုဒ္ဓါ၊ ဂေါတမံ လောကနာယကံ။

အညေသံ လောကနာထာနံ၊ သင်္ကမန္တေ ဗဟံ မယာ။ ။ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဗြဟ္မဒေဝဘုရားတို့မှ တစ်ပါး ကုန်သော ဘုရားတို့၏အထံ၌ ပါရမီဖြည့်ရကြောင်းတို့ကို ဘိက္ခုနီအပဒါနံ ယသောဓရာဝတ္ထု စသည်တို့၌ ဆိုသည်။

မဟန္တဂုဏကျမ်း၌လည်း ‘ယသောဓရာသည် ၄ သင်္ချေအထက် ရှေးရှေးသင်္ချေ ကာလကပင် ဘုရားလောင်း မယားဖြစ်၍၊ ဒီပင်္ကရာဘုရားနှင့် တွေ့သောအခါလည်း ‘သုမေဓာမယား နောင်ခါ ဖြစ်ရလို၏။’ ဟု ဆုတောင်း၏။ တောင်းသည့်အတိုင်းလည်း ဒီပင်္ကရာဘုရား ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူ၏။-ဟူ၍ လာသည်။

‘ဘုရားလောင်း၏မယား ဖြစ်ရလို၏။’ ဟု ဆုတောင်း၍ လှူအပ်သော အလှူကို ခံတော်မူသော အလှူခံမြတ် တို့၏ အရေအတွက်ကိုကား

‘ဇိဏသဝါအသင်္ချေယျာ၊ ပစ္စေကာ စတုသဒ္ဓိ ကောဋိယော။

သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ ဒွိလက္ခံ ဆန္နုဂုတိစ၊ တိအသီတိ သတ္တကောဋိယော။ ။’

‘ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအလောင်း ဖြစ်သောအခါ၌။ ထေရိယာ၊ ယသောဓရာထေရီ၏။ ဒိန္နုပုဋိဂ္ဂါဟကာ၊ အလှူခံမြတ် တို့သည်ကား။ ဇိဏသဝါ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ အသင်္ချေယျာ၊ အသင်္ချေတို့ လည်းကောင်း။ ပစ္စေကာ၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့သည်။ စတုသဒ္ဓိကောဋိယော၊ ၆၄ ကုဋေတို့ လည်းကောင်း။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ ဒွိလက္ခံ၊ ကုဋေ ၂ သိန်းတို့လည်းကောင်း။ ဆန္နုဂုတိစ၊ ကုဋေ ၉ သောင်း ၆ ထောင် တို့လည်းကောင်း။ တိစ၊ ကုဋေ ၃၀၀ တို့ လည်းကောင်း။ အသီတိစ၊ ကုဋေ ၈၀ တို့ လည်းကောင်း။ သတ္တကောဋိယာ၊ ၇ ကုဋေတို့ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏနာ၊ အရေအတွက် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။’

ရဟန္တာ ၁ သင်္ချေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၆၄ ကုဋေ၊ ဘုရားပေါင်း ကုဋေ ၂ သိန်း ၉ သောင်း ၆ ထောင် ၃ ရာ ၈၇ ကုဋေ (၂၉၆၃၈၇)တို့တည်း။ ဤမျှအရေအတွက်ရှိသော သာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့အထံ၌ အလှူ ကောင်းမှုကိုပြု၍ ငါတို့ဘုရားလောင်းမယား ဖြစ်လို၏။-ဟု ဆုတောင်းကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဒီပင်္ကရာဘုရားလက်ထက် ‘သုမိတ္တာ’ မည်သော ပုဏ္ဏားသမီးနှင့်အတူ ‘ဘုရားလောင်းသုမေဓာ၏မယား နောင်အခါ ဖြစ်ရပါလို၏။’ ဟု ဆုတောင်းသော ပုဏ္ဏားသမီးသည်လည်း ၂ သောင်း ၂ ထောင် ရှိသည်။ တောင်းသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံ၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် ရဟန္တာမိန်းမချည်း ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ယူကုန်သည်။-ဟူ၍ ထေရီအပဒါနံ၌ လာကြောင်းကို မဟန္တဂုဏကျမ်း၌ ဆိုသည်။

ယသောဓရာဒေဝီ၏အခြံအရံဖြစ်သော မောင်းမငယ်တို့မျှ ဤရွှေလောက်စင် ပါရမီ ဖြည့်ရတပြီးကား ဘုရားသခင်၏ ပါရမီဖြည့်တော်မူခြင်းကား အဘယ်မှာလျှင် ရေတွက်ခြင်းငှာ တတ်နိုင်ကောင်းတော့အံ့နည်း။ မတတ်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ခုသော သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ်ပတ်လုံး ဗြဟ္မာပြည်၌ဖြစ်၍ ယခု ဤကမ္ဘာလောကသို့ ရောက်လှာသည်။-ဆိုသည်ဖြစ်၍ ၇ ကမ္ဘာထက်ကဖြစ်သောဇာတ် ဟု ယူဖွယ်ရှိ၏။

သုတ္တန်ပါတ်တွင် ပကဗြဟ္မဇာတ်ကိုလည်း ‘ရှေးကမ္ဘာက ဖြစ်သောဇာတ်’ဟူ၍ ဆိုဖွယ်ရှိ၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှေးကမ္ဘာ၌ဖြစ်သော ဇာတ်သည် အနည်းငယ်သာ ပါသည်။ ဤကမ္ဘာတွင်ဖြစ်သော ဇာတ်သာ များသည်။ ဤကမ္ဘာတွင်မျှလည်း ဘဝအကုန်မှ မဟုတ်သေးချေ။ မဟောသေးသော ဇာတ်အဖြစ် တော်သည် အလွန်ပင်များပြားချေသေးသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဟောတော်မူပြီးသော ဇာတ်တော်တွင် မျက်လုံးတော်ကို ထုတ်သောဇာတ်၊ ဦးခေါင်းတော်ကို ဖြတ်သောဇာတ် များစွာမလာသော်လည်း၊ မဟောသေးသော ဇာတ်တော်ဘဝက ဖြည့်လေသမျှသော ပါရမီတော်ကို ရည်၍ ကျမ်းဂန်တွင် ဆိုလေသည်။ ဆိုသောကျမ်းကား

အဋ္ဌသာလိနိ၊ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတို့တွင်

‘အလင်္ကာတသိသမ္ပနု ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိတက္ခိနိ ဥပါဋ္ဌေတွာ ဟဒယမံသံ ဥပါဋ္ဌေတွာ ဒိန္နကာလေ ဗောဓိသတ္တာနံ စာဂံ နိဿာယ တုဋ္ဌိနာမ ဟောတိ။ ။’

‘အလင်္ကာတသိသံ၊ တန်ဆာဆင်ပြီးသော ဦးခေါင်းတော်ကို။ ဆန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ အဋ္ဌိတက္ခိနိ၊ ညှိသော မျက်လုံးတော်တို့ကို။ ဥပါဋ္ဌေတွာ၊ ထုတ်နုတ်၍။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးသားကို။ ဥပါဋ္ဌေတွာ၊ ထုတ်နုတ်၍၊ ဒိန္နကာလေ၊ လှူတော်မူသောကာလ၌။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ တို့အား။ စာဂံ၊ အလှူကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တုဋ္ဌိနာမ၊ ရောင့်ရဲခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။’

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာတွင်လည်း-

‘အဟဋ္ဌိ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသချေယျာနိအလင်္ကာတပုဋ္ဌိယတ္တံ အတ္တနော သိသံ ဆိန္ဒိတွာ အက္ခိနိ ဥပါဋ္ဌေတွာ ဟဒယမံသံဥပါဋ္ဌေတွာ ပါဏသမံ ပုတ္တဒါရံ ပရိစ္စဇိတွာ ပါရမိယော ပူရေန္တော။’

ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို။ ဒေသနတ္ထမေဝ၊ ဟောလိုသောကြောင့်သာလျှင်။ ပူရေသိ၊ ဖြည့်တော်မူ၏။

ဇိနာလင်္ကာရစာကိုယ်တွင်လည်း

‘သော သာဂရေ ဇောဓိကံ ရဟိရံ အဒါသိ၊ ဘူမိံ ပရာဇိယသမံ သမဒါသိဒါနံ။

မေရုပ္ပမာဏမဓိကဉ္စ သမောဋ္ဌိသိသံ၊ ခေ တာရကာဓိကတရံ နယနံ အဒါသိ။ ။ဝသန္တတိလကဂါထာ

‘သော၊ ထိုဘုရားလောင်းသည်။ သာဂရေ၊ သမုဒ္ဒရာ၌။ ဇောဓိကံ၊ ရေထက်လွန်သော။ ရဟိရံ၊ သွေးကို။ အဒါသိ၊ လှူ၏။ ဘူမိံ၊ မြေကို။ ပရာဇိယ၊ ရုံးစေ၍။ သမံသံ၊ အသားတည်း ဟူသော။ ဒါနံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ လှူ၏။ မေရုပ္ပမာဏံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် မျှသော။ အဓိကဉ္စ၊ လွန်ထသော။ သမောဋ္ဌိသိသံ၊ ဦးညှောင်နှင့်တကွသော ဦးခေါင်းတော်ကို။ အဒါသိ၊ လှူ၏။ ခေ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌။ တာရကာဓိကတရံ၊ ကြယ်ထက်လွန်သော။ နယနံ၊ မျက်စိတော်ကို။ အဒါသိ၊ လှူတော်မူ၏။’

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်ပင် ဦးခေါင်းတော်ကိုဖြတ်၍ လှူဖူးကြောင်း၊ မျက်လုံးတော် စသည်တို့ကိုထုတ်၍ လှူဖူးကြောင်းများကို ဆိုသည်။ ဤသို့ဆိုခြင်းသည်လည်း ၅၄၇ ဇာတ်တော်တွင် ဖြစ်သမျှကို ရည်၍ မဆို။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားထံ ဗျာဒိတ်ခံတော်မူသည်မှစ၍ ဝေဿန္တရာမင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည် တိုင်အောင်သောကာလကို ရည်၍ဆိုသောစကား ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဇိနာလင်္ကာရကျမ်း၌-

‘ယဒါ ဘိနိဟာရကော သုမေဓော ဒါစ မဒ္ဒိ အဒဒါ သိဝိန္ဒော။
ဧတ္တန္တရေ ဇာတိသု ကိဉ္စိပေကံ၊ နိရတ္ထကံ နော အဂမာသိ တဿ။ ။’

ဥပဇာတိ

‘မဟာသမုဒ္ဒေ ဇလဗိန္ဒုတောပိ၊ တဒန္တရေ ဇာတိ/အနပ္ပကာဝ။
နိရန္တရံ ပူရိတပါရမီနံ၊ ကထံ ပမာဏံ ဥပမာကုဟိဝါ။ ။’

ဥပေန္ဒဝိရာဂါတာ

‘ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သုမေဓော၊ သုမေဓာရှင်ရသေ့သည်။ အဘိနိဟာရံ၊ ဒီပင်္ကရာဘုရားထံ၌ ဆုတောင်းခြင်းကို။ အကာ၊ ပြု၏။ ယဒါစ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ သိဝိန္ဒော၊ ဝေဿန္တရာမင်းသည်။ မဒ္ဒိ၊ မဒ္ဒိမိဖုရားကို။ အဒဒါ၊ ပေးလှူ၏။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤ ၂ ပါး၏အကြား၌။ ဇာတိသု၊ အဖြစ်တို့တွင်။ ဇကံပိ၊ တစ်ဖြစ်သည်မျှလည်း။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းငယ်မျှ။ တဿ၊ ထိုဘုရားလောင်းအား။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသည် ဖြစ်၍။ နော အဂမာသိ၊ သွားတော်မမူ။ တစ်နည်းကား-နောအဂမာသိ၊ ဖြစ်တော်မမူ။

‘တဒန္တရေ၊ ထို ၂ ပါး၏အတွင်း၌။ ဇာတိ၊ အဖြစ်တော်သည်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌။ ဇလဗိန္ဒုတောပိ၊ ရေပေါက်ထက်လည်း။ အနပ္ပကာဝ၊ အတိုင်းမသိသာလျှင်ကတည်း။ နိရန္တရံ၊ အခြားမဲ့။ ပူရိတပါရမီနံ၊ ဖြည့်တော်မူသော ပါရမီတော်တို့၏။ ပမာဏံဝါ၊ အတိုင်းအရှည်သည် လည်းကောင်း။ ကထံဝါ၊ ဆိုသောစကားသည် လည်းကောင်း။ ဥပမံဝါ၊ နှိုင်းရှည်ရာသည် လည်းကောင်း။ ကုဟိ အတ္ထိ၊ အတိမှာ ရှိအံ့နည်း။’-ဟူ၍ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းအတွင်း ဖြည့်လေသမျှ သိမ်း၍ဆိုလေသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ်တော်တွင် ထွက်သည်ဖြစ်စေ၊ မထွက်သည်ဖြစ်စေ၊ သဘောယုတ္တိကျမ်းဂန်လာရှိ အတိထိရ-အလွန် ခိုင်ခံ့လှသောစကားဟောင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။-ဟု မှတ်ရာ၏။

သမန္တစက္ခုဒီပနိကျမ်း ဒုတိယတွဲ ပြီး၏။

တတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၅၁-စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ်အကြောင်း

တပည့်တော် သိရိမာလာ လျှောက်ပါသည် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား။

ပုစ္ဆာ။ ။ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ ‘သဗ္ဗေ ဒသ ဗလူပေတာ ဝေသာရဇ္ဇေဟုပါဂတာ။ သဗ္ဗေ တေ ပဋိဇာနန္တိ၊ အာသဘံ ဌာန မုတ္တမံ။’ ဟူ၍ လာသည်တွင် ‘၄ ပါးသော ဝေသာရဇ္ဇညဏ်ဖြင့် ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ ရဲရင့်ကုန်၏။’ -ဟူသည်၌ ဘုရားသခင်သည် အလုံးစုံသောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ရဲရင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရွံရှာခြင်း ကင်းပါသည်။ ဘုရားလောင်းဖြစ်သည့် ကာလကလည်း အထူးထူးသော ဂုဏ်ကျေးဇူး တို့ဖြင့်ပင် ထင်ရှားပါသည်။ ရဲရင့်ခြင်း ရှိပါသည်။ ရွံရှာခြင်း ကင်းပါသည်။ သို့ကိုလျက် ဘုရားဖြစ်တော်မူမှ စတုဝေသာရဇ္ဇညဏ် ၄ ပါးဟူ၍ ရဲရင့်ခြင်းအရာ၌ ကန့်သတ်ပြန်ပါသည်။ ၄ ပါးသောအရာဌာနသည် ဘယ်အရာဖြစ်၍ ကန့်သတ်ပါသည်ကို သိလိုပါသည်။

သတ္တရာဇံ ၁၁၇၁ ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့။ မုံရွာ သိရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ စတုဝေသာရဇ္ဇ ရဲရင့်ခြင်းအရာကို မေးရာ၌-ရဲရင့်ခြင်းသည် မေးသောပုစ္ဆာအတိုင်း အများပင် ဖြစ်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိတ်ပါဠိတော်၌ပင် ‘၄ပါး’ဟု သာမည မဆိုမူ၍ ‘ယေစာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ။ တေဇော အပိသုဏာထ၊ မဟန္တာဝိတသာရဒါ။ ။ ဟိတံ ဒေဝမဇဿာနံ၊ ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ မဟန္တံ ဝိတသာရဒံ။ ။’

လောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗုတာ၊ ငြိမ်းလေကုန်ပြီးထသော။ ယေစာပိဇော၊ အကြင် မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း။ တစ်နည်းကား-ယေစာပိ ဇော၊ အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဝိပဿိသုံ၊ သိမြင်တော်မူကြကုန်၏။ တေဇော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ တစ်နည်းကား-တေဇော၊ ထိုရဟန္တာ တို့သည်။ (ဤအရာ၌ အချို့ဆရာတို့က ‘ဘုရားဟော သဒ္ဓါ ဖြစ်သည်။ ဇော ရှိရမည်။’ ဟူ၏။) အပိသုဏာ၊

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mgyoe.com

ချောပစ်သောစကားကို မဆိုကုန်။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါးတုံ။ မဟန္တာ၊ မြတ်ကုန်၏။ ဝီတသာရဒါ၊ ကင်းသောရွံ့ရှာခြင်း ရှိကုန်၏။

‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဝိဇ္ဇာ စပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၃ပါး၊ စရဏ ၁၅ပါးတရားနှင့် ပြည့်စုံထသော။ မဟန္တံ၊ မြတ်စွာ ထသော။ ဝီတသာရဒံ၊ ကင်းသောရွံ့ရှာခြင်း ရှိထသော။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်၊ လူတို့၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားလည်း ဖြစ်ထသော။ ဂေါတမံ၊ ဂေါတမ အမျိုးလည်း ဖြစ်ထသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာ၊ နတ်၊ လူတို့သည်။ နမဿန္တိ၊ ရှိခိုးကုန်၏။’

‘ယံ နမဿန္တိတိစ္ဆေ ယန္တိနိပါတမတ္တံ။’ ဟူ၍ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသောကြောင့် ‘ယံ’ ကား နိပါတ်ပုဒ်မျှသာ။ အနက် မရှိ။-ဟုဆို၏။

ဤသို့ ‘မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ’ ဟူ၍ သာမညဖြင့် ‘ရွံ့ရှာခြင်း ကင်းကုန်သော’ ဟု ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းတို့ကို သိမ်း၍ ဆိုလေသည်။ ‘ကင်းသော ရွံ့ရှာခြင်း ရှိသည်ဟု။’ ဆိုသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ အာနုဘော် ကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရကလည်း အလုံးစုံသော ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းကိုပင် ရသည် ဖြစ်တော့သည်။

ဝေသာရဇ္ဇဂုဏ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း မဏိဒီပကျမ်း၌-

‘သဗ္ဗညုတဉာဏာနုဘာဝေန ဝိဂတော သာရဒေါ ဧတဿာတိ ဝိသာရဒေါ။ ဘဂဝါ၊ ဝိသာရဒဿ ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ။ ဗုဒ္ဓတ္တနိယျာန အန္တရာယာ သဝက္ခယသင်္ခါတေသု စတုသု ဌာနေသု ဝေသာရဇ္ဇဉာဏုပ္ပတ္တိ ကာရဏေသု ဝေသာရဇ္ဇံ စတုဝေသာရဇ္ဇံ။ တမေဝဉာဏံ စတုဝေသာရဇ္ဇာဉာဏံ။ ။’ ဟူ၍ လာသည်။

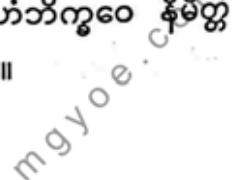
သို့ကိုလျက် ‘စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏံ’ ဟူ၍ သင်္ချာသတ်၍ ဆိုပြန်ခြင်းသည်ကား ဘုရားသခင်ကပင် ၄ ပါး သောအရာ၌ အထူးပြု၍ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကိုမှီ၍၊ သင်္ချာ သတ်၍ ဆိုပြန်လေသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် စတုတ္ထနိပါတ်ကျမ်း၌

‘စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာ ဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ၊ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာ ဂတော အာသဘံ ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ။ ပရိသာသုသီဟနာဒံ နဒတိ။ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝေတ္တတိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေဓမ္မာ အနဘိ သမ္ပုဒ္ဓါတိ။ တတြဝတ မံ သမဏောဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါဝါ မာရောဝါ ဗြဟ္မာဝါ ကောစိဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိဇာဒိဿတိတိ နိမိတ္တမေတံဘိက္ခဝေ န သမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပတ္တော အဘယပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော ဝိဟရာမိ။’

၁- ခီဏာသဝဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေအာသဝါ အပရိက္ခိဏာတိ။ တတြဝတမံသမဏောဝါ ဗြာဟ္မဏောဝါ ဒေဝေါဝါ မာရောဝါ ဗြဟ္မာဝါ ကောစိဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိဇာဒိဿတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ နသမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပတ္တော အဘယပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော ဝိဟရာမိ။

၂- ယေ စ ခေါ ပနေ တေ အန္တရာယိကာဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ တေ ပဋိသေဝထော နာလံ အန္တရာယာယာတိ။ တတြဝတ မံ သမဏောဝါ ဗြာဟ္မဏောဝါ ဒေဝေါဝါ မာရောဝါ ဗြဟ္မာဝါ ကောစိဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိဇာဒိဿတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေနသမနုပဿာမိ။ ဧတမဟံဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုပဿန္တော ခေမပတ္တော အဘယပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇကတ္တော ဝိဟရာမိ။

၃- ယဿခေါပန တေ အတ္ထာယ ဓမ္မောဒေသိတော။ သော န နိယျာတိက္ကရဿ သမ္မာဒုက္ခက္ခယာယာတိ။ တတြဝတ မံသမဏောဝါ ဗြာဟ္မဏောဝါ ဒေဝေါဝါ မာရောဝါ ဗြဟ္မာဝါ ကောစိဝါ လောကသ္မိံ သဟဓမ္မေန ပဋိစောဒိဿတိတိ နိမိတ္တမေတံ ဘိက္ခဝေ နသမနုဿာမိ။ ဧတမဟံ ဘိက္ခဝေ နိမိတ္တံ အသမနုဿန္တော ခေမပတ္တော အဘယပတ္တော ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော ဝိဟရာမိ။

၄- ဣမာနိခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ တထာဂတဿ ဝေသာရဇ္ဇာနိ၊ ယေဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သမန္နာဂတော တထာဂတော အာသဘံဋ္ဌာနံ ပဋိဇာနာတိ။ ပရိသာသု သိဟနာဒံ နဒတိ။ ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိတိ။ ယေနေစိမေဝါ ဒပထာတုသိတာ၊ ယံ နိဿိတာ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏာစ တထာဂတံ ပတွာန တေ ဘဝန္တိ၊ ဝိသာရဒံဝါ ဒပထာတိဂုတ္တံ။ ။ယော ဓမ္မစက္ကံ အဘိဘုယျ ကေဝလံ၊ ပဝတ္တယိ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိ။ တံတာဒိသံဒေဝ မနုဿသေဋ္ဌံ၊ သတ္တာ နမဿန္တိ ဘဝပါရဂုန္တိ။ ။ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား-

‘ချစ်သားရဟန်းတို့။ ၄ ပါးသောအရာ၌ ငါဘုရားသည် ရွံရှာခြင်း ကင်းတော်မူ၏။ ၄ပါး ဟူသော်ကား သစ္စာ ၄ ပါးကိုသိ၏။-ဟု ငါဝန်ခံ၏။ အာသဝေါတရား ကုန်၏။-ဟု ငါဝန်ခံ၏။ ပါရာဇိက စသော မကောင်းမှု သည် ဈာန်၊မဂ်၊ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်၏။-ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ အကျင့်သီလ စသောတရားသည် ‘သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း။’-ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ‘ဤ ၄ပါး သောအရာ၌ တစ်စုံတစ်ယောက် သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား၊ နတ်၊ မာရ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည် မဟုတ်လေတကား။’ဟု စောဒနာလတ္တံ့။-ဟူ၍ မမြင်သော ကြောင့် ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။’-ဟူလိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတို့လည်း

‘အန္တရာယေ နိယျာနေစ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထေ အာသဝက္ခယေ။

သဗ္ဗဒါ စတုဋ္ဌာနေသု၊ ပတ္တံ ဝိသာရဒံ နမေ။ ။’ဟူ၍ ဆိုတော်မူကုန်သည်။

ဤသို့ဆိုသောစကားနှင့်အညီ ‘ရဲရင့်ခြင်း ၄ပါး’ဟူ၍ သင်္ချာသတ်၍ ဆိုလေသည်။

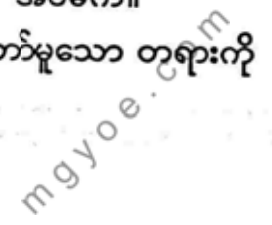
၅၂-အိပ်မက်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ အိပ်၍ ပျော်သောသူသည် ‘ဘဝင်သို့သက်သောစိတ် ရှိသည်။’-ဆိုပါသည်။ ဘဝင်စိတ်တို့ သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်မှတစ်ပါး ‘အာရုံ ၅ပါးတို့ကို မယူတတ်။’-ဟု ဆိုပါသည်။ သို့ကိုလျက် အိပ်ပျော်သောကာလ အာရုံ ၅ ပါးနှင့်မကင်းသော အထူးထူးသောအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ရခြင်း ဖြစ်ပြန်ပါသည်။

သမုဒ္ဒဇာ မိဖုရား၊ မဒ္ဒိမိဖုရားတို့၏ မြင်မက်သောအိပ်မက်သည် ရူပါရုံကိုမြင်သော အိပ်မက်။

ခေမာမိဖုရားစသည်တို့သည် ရွှေဥဒေါင်းမင်း၊ ရွှေဟင်္သာမင်း၊ ရွှေသမင်မင်းတို့ ဟောတော်မူသော တရားကို ကြားခြင်းသည် သဒ္ဓါရုံကို ကြားသောအိပ်မက်။

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဤမှတစ်ပါး အများပင် ဝိညာဉ် ၅ပါး၊ အာရုံ ၅ပါး၊ ထိပါး၍၊ ဝီထိ ၅ရပ်နှင့် ဆက်ဆံသော အာရုံ ၅ပါးတို့ကို မြင်ကြားရတွေ့ရသည်။-ဟူ၍ အများပင် ရှိသင့်ပါသည်။

‘ဝိညာဉ် ၅ ရပ်’ကိုပင် ယူရမည်။ သို့မဟုတ် ‘မနောဝိညာဉ်’ကိုသာ ယူရမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ အိပ်မက်ခြင်း၏အခြင်းအရာကို မေးရာ၌-အိပ်မက်၏အကြောင်းအရာကို ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ပဉ္စကနိပါတ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာသုပိနဇာတ်^၁၏အဖွင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ ပါရာဒိကဏ် အဋ္ဌကထာ သံဃာဒိသိသံသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ စသောကျမ်းတို့၌ ဆုံးဖြတ်သည့်အရာသည် အလွန် ကျယ်ဝန်းများပြားသောကြောင့် မေးသူ၏ဆန္ဒလည်း ပြေလည်ရုံ၊ ထိုကျမ်းတို့၌ ဆိုသောစကားလည်း သိသာရုံ ပြဿနာပုစ္ဆာစဉ် ထုတ်၍ဆိုပေအံ့။

- ၁- ‘အိပ်မက်၏’ ဆိုပြီ။ ထိုအိပ်မက်ကို အာရုံကိုယူတတ်သော ပဉ္စဒွာရ၊ မနောဒွါရတို့တွင် အဘယ်ဒွါရ စိတ်ဖြင့် မက်သနည်း။
 - ၂- အိပ်မက်ခြင်း၏အပြားကား အဘယ်မျှ ပြားသနည်း။
 - ၃- မက်သောအိပ်မက်သည် မက်တိုင်း မှန်မည်လော၊ မမှန်မည်လော။
 - ၄- ထိုအိပ်မက်ကို ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အရိယာ ၈ ယောက်အားဖြင့်-အလုံးစုံ ၁ ကျိပ် ၂ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မက်အပ်သနည်း။
 - ၅- နိုးလျက်တည်း မက်သလော။ အိပ်ပျော်လျက်တည်း မက်သလော။
 - ၆- ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-၃ပါးတို့တွင် အဘယ်တရားနည်း။
 - ၇- အိပ်မက်မြင်ခြင်း၌ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးတို့သည် ဖြစ်ရာသလော။
- ဤကား အမေးပုစ္ဆာ ၇ ပါးတည်း။
ဤ ၇ ပါးသော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို ထုတ်ဦးရာ၏။

ထို ၇ ပါးသော အမေးပုစ္ဆာတို့တွင်

- ၁- ပဉ္စဒွါရ၊ မနောဒွါရစိတ်တို့တွင် အဘယ်ဒွါရစိတ်ဖြင့် မက်သနည်း။-ဟူသော ပထမအမေး၌- ‘သုပိနံ ပဿန္တော မနောဒွါရေ နေဝ ပဿတိ။ နပဉ္စဒွါရိကေန။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ အိပ်မက်မြင်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ‘မနောဒွါရဖြင့်သာ မြင်မက်၏။ ပဉ္စဒွါရဖြင့် မမြင်မက်။’ ဟူ၍ မှတ်ရမည်။
- ၂- အိပ်မက်အပြားကား အဘယ်မျှ ပြားသနည်း။-ဟူသော ဒုတိယအမေး၌- ‘တဉ္စ ပနေတံ သုပိနံ ပဿန္တော စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဿတိ၊ ဓာတုက္ခောဘတောဝါ၊ အနဘူတပုဗ္ဗတောဝါ၊ ဒေဝတောပသံဟာရတောဝါ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတောဝါတိ။ ။’ ဟူသောပါဠိနှင့် အညီ၊ အိပ်မက်၏ အပြားသည် ၄ ပါးအပြားရှိ၏။

- ၄ ပါးဟူသော်ကား
- ဓာတုက္ခောဘ မက်ခြင်းလည်း ၁ပါး၊
- အနဘူတပုဗ္ဗ မက်ခြင်းလည်း ၁ပါး၊

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၇၇။

- ဒေဝတောပသံဟာရ မက်ခြင်းလည်း ၁ပါး၊
- ပုဗ္ဗနိမိတ္တ မက်ခြင်းလည်း ၁ပါး။
ဤသို့အားဖြင့် ၄ ပါး အပြားရှိ၏။
- ထို ၄ ပါးတို့တွင်
- ကမ်းပါးတောင်တက်မှ ကျခြင်း စသည် လည်းကောင်း၊ တောင်ဖျားသစ်ပင် ကောင်းကင်သို့ တက်မက်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ခိုးသူ၊ မြေခွေး၊ ဘီလူးတို့လိုက် စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း မြင်မက်ခြင်းသည် ‘ဓာတုက္ခောဘမက်ခြင်း’ မည်၏။
သလိပ်၊ သွေး၊ လေ၊ သည်းခြေစသော ဓာတ်မငြိမ်မဝပ် လှုပ်ချောက်ချား၍ မြင်မက်သည်။- ဆိုလိုသည်။
- ရှေးနေခဲ့ဖူးသော အရပ်ဌာနတို့၌ ရှေးကလေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသောအမှုအရာတို့ကို ရှေးကဲ့သို့အတိုင်း ပြောမက်၊ ဆိုမက်၊ ပြုမက်ခြင်းသည် ‘အနုဘူတမက်ခြင်း’မည်၏။ ‘ရှေးက လေ့ကျက်ခဲ့ဖူး၍မက်သည်။’- ဆိုလိုသည်။
- မိမိ အဆွေခင်ပွန်းနတ်၊ ရန်သူ ဖြစ်ဖူးသောနတ်တို့သည် အကျိုးပြုလိုခြင်း၊ အပြစ်ပြုလိုခြင်းငှာ၊ အထူးထူးသောနှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော အာရုံ၊ အထူးထူးသောကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော အာရုံတို့ကို ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုအာရုံတို့ကို နတ်တို့၏အနုဘော်ကြောင့် မြင်မက်ကုန်၏။
ထိုသို့မြင်မက်ခြင်းသည် ‘ဒေဝတောပသံဟာရမက်ခြင်း’မည်၏။ နတ်တို့လှည့်ဖြား၍ မက်သည်။- ဆိုလိုသည်။
- မိမိပြုအပ်သော ကောင်းမှုကံ၊မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုး၊အပြစ်တို့သည် ဖြစ်လို၍ ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ်မင်းသား၏ ၅ ပါးသောအိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်ခြင်း၊ ကောသလမင်းကြီး၏ ၁၆ ချက်သောအိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်ခြင်း၊ မယ်တော်မာယာ၏ ‘ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေလတ္တံ့’သော အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်မည်ကို မြင်မက်ခြင်းကဲ့သို့ မြင်မက်ခြင်းသည် ‘ပုဗ္ဗ နိမိတ္တ မက်ခြင်း’မည်၏။ အကျိုး၊အပြစ်မဖြစ်မီ နိမိတ်ထင်သည်။-ဆိုလိုသည်။

အကျဉ်းအဓိပ္ပာယ်ကား-

အိပ်မက်မြင်မက်ခြင်းသည် ဓာတ်ချောက်ချား၍လည်း မြင်မက်သည်။ ရှေး၌ လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသောကြောင့်လည်း မြင်မက်သည်။ နတ်တို့ လှည့်ဖြား၍လည်း မြင်မက်သည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၍လည်း မြင်မက်သည်။ ဤ ၄ ပါး တည်း။-ဟု မှတ်ရမည်။

- ၃- ထိုသို့မြင်မက်သော အိပ်မက်တို့သည် မှန်မည်လော၊ မမှန်မည်လော။-ဟူသော တတိယအမေး၌
- ‘တတ္ထ ယံ ဓာတုက္ခော ဘတောစ အနုဘူတပုဗ္ဗတောစ သုပိနံ ပဿတိ။ နတံ သစ္စံ ဟောတိ။’
ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ ထို ၄ ပါးသောမြင်မက်ခြင်းတို့တွင် ဓာတ်ချောက်ချား၍ မြင်မက်ခြင်း၊ ရှေး၌လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသည်ကို မြင်မက်ခြင်း-ဤ ၂ ပါးတို့သည် ‘အလျှင်းပင် မမှန်ကုန်’ဟူလိုသည်။

- 'ယံ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿတိ။ တံ သစ္စံဝါ ဟောတိ အလိကံဝါ။' ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ နတ်တို့လှည့်ဖြား၍ မက်ခြင်းသည် မိမိတို့ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ ဗလဝ၊ ဒုဗ္ဗလသို့လိုက်၍ ရံခါလည်း မှန်၏။ ရံခါလည်း မမှန်။ အမြဲမရှိ။ ထိုစကားသည်လျှင် သင့်မြတ်စွာ။
- သီဟိုဠ်ကျွန်း ရောဟဏဇနပုဒ် မဟာနာဂဝိဟာရ၌ မထေရ်တစ်ဦးသည် ရဟန်းအပေါင်းတို့ကို မပန်ကြားမှု၍ တစ်ခုသော ကံ့ကော်ပင်ကို ဖြတ်စေ၏။ သစ်ပင်စောင့်နတ်သည် မထေရ်အား အမျက်ထွက်၍ ရှေးဦးစွာ အိပ်မက်ဖြင့် ဖြားယောင်းလှည့်ပတ်၏။ 'နောက်အခါ ဤနေ့မှ ၇ ရက် မြောက်သောနေ့၌ သင်တို့၏အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော ဒကာမင်းသည် သေလတ္တံ့။' ဟု အိပ်မက်၌ ကြားလေ၏။ မထေရ်လည်း ထိုစကားကို ဆောင်၍ မင်း၏မောင်းမတို့အား ကြား၏။ မောင်းမအပေါင်း တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်လျှင် ကြီးစွာငိုကြွေးကြကုန်၏။ ထိုအခါ မင်းသည် 'အဘယ့်ကြောင့်နည်း။' ဟု မေးလျှင် မောင်းမတို့လည်း မထေရ်ဆိုကြောင်း အလုံးစုံကိုပင် ကြားပေကုန်၏။ မင်းလည်း နေ့ကို ရေတွက်စေ၍ ၇ ရက် လွန်သောကာလ ဆိုတိုင်းမမှန်သောကြောင့် မထေရ်၏ လက်၊ ခြေတို့ကို ဖြတ်စေ၏။-ဟူသတည်း။
- 'ယံ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿတိ။ တံ ဧကန္တသစ္စမေဝ ဟောတိ။' ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်လို၍ မြင်မက်ခြင်းသည်လျှင် ဧကန္တမှန်သည်။-ဟု မှတ်ရမည်။

၄- ထိုအိပ်မက်ကို ပုထုဇဉ် ၄ ယောက်၊ အရိယာ ၈ ယောက်အားဖြင့် အလုံးစုံ ၁ ကျိပ် ၂ ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မက်အပ်သနည်း။-ဟူသော စတုတ္ထအမေး၌-

- 'တံ ပနေတံ စတုဗ္ဗိခံ သုပိနံ ပဿန္တော သေက္ခ ပုထုဇ္ဇနာဝ ပဿန္တိ အပ္ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ။ အသေက္ခာ န ပဿန္တိ ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ။' ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ၊ ထို ၄ ပါးသောအိပ်မက်တို့ကို မပယ်အပ်သေးသော ဝိပလ္လာသရှိကုန်သော သေက္ခ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မက်ကုန်၏။ ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိပလ္လာသရှိကုန်သော အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မမက်ကုန်။ 'သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့ မက်၏။' ဟုဆိုသော်လည်း သေက္ခ ၇ ယောက်တို့တွင် မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄ ယောက်တို့သည် မမက်ကုန်။ ၃ ယောက်သော အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မက်ကုန်၏။-ဟု မှတ်ရာ၏။

၅- 'ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌ မက်သလော။ ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်ကာလ၌ မက်သလော။' ဟူသော ပဉ္စမအမေး၌-အိပ်မက်သောသူတို့အား ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌ မက်၏။ -ဟူ၍လည်း မယူသင့်။ ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်ကာလ မက်၏။-ဟူ၍လည်း မယူသင့်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား 'ယဒိ တာဝ သုတ္တော ပဿတိ။ အဘိဓမ္မ ဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။' ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ အကယ်၍ 'အိပ်ပျော်သောကာလ မက်သည်။-ဟု ယူငြားအံ့။ အဘိဓမ္မာဒေသနာနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်သို့ ဆန့်ကျင်သနည်း။-ဟူငြားအံ့။

'ဘဝင်စိတ္တေ န ဟိ သုပတိ။' ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အိပ်ပျော်သောသူတို့သည် ဘဝင်စိတ်ဖြင့်သာ အိပ်၏။

‘တံ ရူပနိမိတ္တာဒိ အာရမ္မဏံ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံဝါ နဟောတိ။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ ထိုဘဝင်စိတ် သဘောသည်လည်း ရူပါရုံ အစရှိသည်ကို ယူခြင်း။ ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည် မဖြစ်ကုန်။ အိပ်မက်သောသူတို့သည်ကား ရူပါရုံ အစရှိသည်ကို စွဲလန်းခြင်း၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာဒေသနာနှင့်မညီ။ ဆန့်ကျင်၏။ ဆန့်ကျင်သောကြောင့် မယူအပ်။

အဘယ့်ကြောင့် နိုးစဉ်မက်သည်။-ဟု မယူအပ်သနည်း ဟူငြားအံ့။

‘အထ ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ ဝိနယ ဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ အကယ်၍ ‘နိုးစဉ်ကာလ မက်သည်။’ ဟု ယူအံ့။ ဝိနည်းဒေသနာနှင့် မညီ။ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်သို့ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်သနည်း ဟူငြားအံ့။

‘ယဉ္ဇိ ပဋိဗုဒ္ဓေါ ပဿတိ၊ သံဝေါဟာရိကစိတ္တေန ပဿတိ။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ နိုးစဉ်ကာလ မက်သည်ဖြစ်အံ့။ ရဟန်းတို့အား အာပတ်၊ လူတို့အား အပြစ်ထိုက်လျောက်သော ပကတိသောစိတ်ဖြင့် မက်ရာ၏။

ပကတိစိတ်ဖြင့် မက်လျှင်လည်း ‘သံဝေါဟာရိကစိတ္တေနစ ကတေ ဝီတိက္ကမေနာပတ္တိနာမ နတ္ထိ။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ ပကတိစိတ်ဖြင့် လွန်ကျူးမိသော် ရဟန်းတို့အား အာပတ် မသင့်သောမည်သည် မရှိ။ သင့်သည် ချည်း။ လူတို့အား အပြစ်မရောက်သောမည်သည် မရှိ။ ရောက်သည်ချည်းဖြစ်၏။

သို့သော် အိပ်ပျော်သောကာလ သူ၏အသက်ကို သတ်၊ သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးမက်သောရဟန်းတို့အား ပါရာဇိက အာပတ်၊ ထုလွှစွည်းစသော အာပတ်တို့သည် ဝတ္ထုအလျောက် သင့်ရာ၏။

လူတို့အား သူ၏အသက် သတ်ခြင်းကို ပြုမက်သော် ပါဏာတိပါတ စသော အပါယဂမနိယ အပါယ်သို့ လားစေတတ်သောကံတို့သည် ထိုက်ကုန်ရာ၏။

စင်စစ်အားဖြင့်ကား

‘အညတြ သုပိနန္ဒာ’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်။

သုပိနံ ပဿန္တေနပန ကတေ ဝီတိက္ကမေ ဧကန္တမနာပတ္တိဇေ။-ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိတို့နှင့်အညီ၊ အိပ်မက်၌ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း။-စသည်ကို ပြုမက်သောရဟန်းတို့အား အာပတ် အပြစ်တို့သည် မသင့်။ မထိုက်ကုန်။

ထို့ကြောင့် ‘နိုးလျက်ပင် မက်၏။’ ဟုယူလျှင် ဝိနည်းဒေသနာနှင့် မညီ။ ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် မယူအပ်။

‘ဘဝင်ကျ၍ အိပ်ပျော်စဉ်ကာလ မက်၏။’ ဟူ၍လည်း မယူသင့်။ ‘ဘဝင်ကင်း၍ နိုးစဉ်ကာလ ဇောဝါရ၌ မက်၏။’ ဟူ၍လည်း မယူသင့်။-ဟုဆိုသော်၊ ‘အဘယ်ကာလ၌ မက်သနည်း။’ ဟူငြားအံ့။

‘ကပိမိဒ္ဓပရေတော ခေါ မဟာရာဇ သုပိနံပဿတိ။’ ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ၊ ‘ဩက္ကန္တနိဒ္ဓ’ ဟု ဆိုအပ်သော ဘဝင်ကျသောအိပ်ခြင်း။ ‘ပဋိဗုဒ္ဓ’ ဟု ဆိုအပ်သော နိုးကြားခြင်းကိုပယ်၍ မျောက်တို့၏ အိပ်ခြင်းကဲ့သို့ ‘ကပိမိဒ္ဓ ပရေတ’ ဟု ဆိုအပ်သော လျင်သောအပြန်ရှိသော အိပ်ခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ ကုသိုလ် စသောစိတ်နှင့် ရောနှောခြင်းလည်း ရှိ၏။ ထိုအိပ်ခြင်းဖြင့် အိပ်သောသူသည် အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။-ဟူသတည်း။

ယန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား

‘ဘဝင်ချည်းသက်သက်လည်း မဟုတ်တတ်။ ကုသိုလ် စသော ဇောဝါရသက်သက် ပြီပြီသားနိုးသည်လည်း မဟုတ်တတ်။ ‘စိတ္တဝေါကိဏ္ဍအပိုင်းတွင်သာ မက်၏။’ ဟူလိုသည်။

ဤသို့ စိတ္တဝေါကိဏ္ဍဖြစ်သော မျောက်တို့၏အိပ်မျဉ်းခြင်းကဲ့သို့ အိပ်မျဉ်းခြင်းကို လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် ‘မျောက်မျဉ်း’ ဟူ၍ ဆို၏။
ထို့ကြောင့် ပါရမီ၌
‘မျောက်မျဉ်းခါ၌၊ မင်းလျာအိပ်မက်၊
မြင်သော ထက်လည်း၊ ဆတက်အရာ၊
ရှင့်ဖငါလျှင်၊ ထိုခါ လွန် ဝမ်းမြောက်၏တည်း။’-ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူလေသည်။

ဤပျို့၌ ‘မျောက်အိပ်ခါ’ မဆိုမူ၍ ‘မျောက်မျဉ်းခါ’ ဟု ဆိုလေသည်ကား- ‘မျဉ်းသည်’ ဆိုသော စကားလည်း ‘အိပ်သည်’ ကိုပင် ဆိုသည်။ ရှေးစကား ဖြစ်သည်။
ဆိုထုံးကား ဇာတ်ပေါင်းတွင်
‘နာနာဖျားဖျား၊ အိပ်သောလားသို့၊
ရေသားဖိန်းဖိန်း၊ မျဉ်းမျဉ်းမှိုန်းသည်၊
စက်ကိန်းတပျောင်းပျောင်းသတည်း။’

ဘူရိဒတ်လင်္ကာတွင်-
‘ပျော်ပါးလှည့်ကာ၊ ပန်းအိပ်ရာထက်၊
သာယာမျဉ်းခွေ၊ ကိန်းစက်၍လျှင်၊’

သူဌေးခန်းတွင်-
‘ရှည်ကြာနေရက်၊ အိမ်ဝယ်ဘက်လျှင်၊
ကိန်းစက်မျဉ်းလျောင်း၊ မနေကောင်းခဲ့၊’

ဝိရူရတွင်-
‘တိမ်းညွတ်ငဲ့စောင်း၊ မပြန်ပြောင်းခဲ့၊
မျဉ်းလျောင်းစက်ရာ၊ ရွှင်သက်သာအောင်၊
ဆင်းဝါကိုယ်ပြင်၊’

ဗုဒ္ဓုပ္ပတ္တိတွင်-
‘စက်မွေ့ရာ၌၊ အသာလျောင်းလျှင်၊
မျဉ်းပျော်ချင်သည်၊
ဘဝင်ချည်းဇောမတတ်တည်း။’

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

mg yoe . com

စံမြောက်ဖက်ကွေ့ချီရတုတွင်-

‘နန်းရွှေဘုံကို၊ အာရုံမကွက်၊
မျဉ်းကိန်းစက်သော်၊ အိပ်မက်တည့်မှန်၊
နတ်တို့ဖန်သို့၊’

ဤသို့စသည်ဖြင့် စပ်ကုန်သော ထုံးသာဓကတို့ကို ထောက်၍သိရာသည်။

၆- အိပ်မက်ခြင်းသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-၃ပါးတို့တွင် အဘယ်နည်း။-ဟူသော ဆဋ္ဌမ အမေး၌-

- ‘တေနာယံ သုပိနော ကုသလောဝါ ဟောတိ အကုသလောပိ အဗျာကတောပိ။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊
- ‘ကပိမိဒ္ဓပရေတ’ဟု ဆိုအပ်သော၊ လဟုပရိဝတ္တ-လျင်သော အပြန်ရှိခြင်းကြောင့် ထိုအိပ်မက်သည် တရားဟောခြင်း စသည်ကို မြင်မက်သောသူတို့အား ကုသိုလ်။
- သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးခြင်း စသည်ကိုမြင်မက်သော သူတို့အား အကုသိုလ်။
- ထို ၂ပါးမှလွတ်သော အာဝဇ္ဇန်း၊ တဒါရုံခဏ၌ ဖြစ်သောသူတို့အား အဗျာကတဖြစ်သည်။-ဟု ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ‘ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-၃ပါးပင် ရှိသည်။’-ဟု မှတ်ရာသည်။

၇- အကျိုးရမည်၊ မရမည်။ အပြစ်ဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်။-ဟူသော သတ္တမအမေး၌-

‘သွာယံ ဒုဗ္ဗလဝတ္ထု ကတ္တာ စေတနာယ ပဋိသန္ဓိ အာကမ္ပိတံ အသမတ္ထော။’ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ၊ အိပ်မက်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာသည် ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကဖြစ်၍၊ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ကို အကျိုး မပေးသည်ကို ရည်၍ အိပ်မက်၌ လွန်ကျူးသောရဟန်းတို့အား အာပတ် မသင့်။ ‘အညတြ သုပိနန္ဒာ’ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထိုပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေး ဆိုသော်၊

အိပ်မက်၌ဖြစ်သော ‘ဗုဒ္ဓါရမ္မဏ ဓမ္မာရမ္မဏ’ဟုဆိုအပ်သော ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်း၊ တရားနာခြင်း စသော ကုသိုလ်စေတနာ၊ ‘ပါဏာတိပါတ’ စသော အကုသိုလ်စေတနာတို့သည် အကျိုး မခံရ။ အဟောသိကံ ဖြစ်မည်လော။-ဟူအံ့။ အဟောသိကံလည်း မဖြစ်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ‘ပဝတ္ထေပန အညေဟိကုသလာ ကုသလေဟိ ဥပတ္တမ္ဘိတော ဝိပါကံ ဒေတိ။’ ဟူသောပါဠိနှင့်အညီ၊

ပဝတ္တိအခါ၌သော်ကား တစ်ပါးကုန်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်စေတနာတို့သည် အထောက်အပံ့ အမှီရသည် ရှိသော် အင်တန်၊မတန် ပဝတ္တိအကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ ‘အဟောသိကံ မဖြစ်။’ မှတ်ရမည်။

ထိုအိပ်မက်သည် နေ့အခါမြင်မက်သည်ရှိသော် မညီ မမှန်တတ်။

ညဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံ၌လည်း မညီ။ မမှန်တတ်။

လင်းအားကြီး မိုးသောက်ထအခါ၌သော်ကား စားအပ်၊ သောက်အပ်၊ ခဲအပ်သော အာဟာရတို့သည် ကောင်းစွာကြေခြင်းသို့ ရောက်သောကိုယ်၌ ဩဇာတည်ခြင်းကြောင့် အရုဏ်တက်သောကာလ၌ မြင်မက်သော အိပ်မက်သည် ညီညွတ် မှန်ကန်သည်။

ကောင်းသောဣဋ္ဌာရုံကို မြင်သောသူသည် ဣဋ္ဌာရုံကို ရ၏။ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်သောသူသည် အနိဋ္ဌာရုံကို ရ၏။-ဟူလိုသည်။ သာရတ္ထသင်္ဂဟ စသော ဓမ္မကံကျမ်း၌ ထွက်သည်။

လောကီကျမ်း၌ကား-

စနေနေ့ မိုးသောက်ယံ၌ မြင်သောအိပ်မက်သည် မှန်တတ်သည်။ ဘုန်းကံရှိသောသူ ဖတ်သည်ရှိသော် ထိုသူဘုန်းကံကိုမှီ၍ လွန်၍ မှန်တတ်သည်။-ဟူ၏။

ဤအရာ၌ 'ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်' မဟုတ်လေသော်လည်း မွန်ရာစဝင်၌လာသော ဓမ္မစေတီမင်းတို့ဆိုသောစကားအစဉ်ဖြင့် မှတ်ရာ၏။

ယခင်အမေး၌-အိပ်မက်ကို ပဉ္စဒွါရဖြင့် မမြင်မက်။ မနောဒွါရဖြင့်သာ မြင်မက်၏။-ဟူ၍ကား ဆို၏။ မဒ္ဒိမိဖုရား၊ သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားတို့၏ မြင်မက်ခြင်းကဲ့သို့ ရူပါရုံ၊ ခေမာမိဖုရားတို့၏ တရားနာခြင်းကဲ့သို့ သဒ္ဒါရုံ စသည်တို့ကို ပဉ္စဒွါရမဟုတ် ဆိုသည်ရှိသော် မနောဒွါရဖြင့် ရူပါရုံ စသည်တို့ကို မြင်နိုင်အံ့လော။-ဟူငြားအံ့။ မြင်နိုင်၏။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၌-

'မနောဒွါရိက စိတ္တာနုမ္မနုဆဗ္ဗိဓမ္မိ ပစ္စုပန္နမတိတံ အနာဂတံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ ယထာရဟမာလမ္ပဏံ ဟောတိ။' ဟူ၍ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော ၆၇သော စိတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်အားဖြင့် ကာလ ၃ပါး၌ဖြစ်သော စိတ် ၈၄ခု၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ ကာလဝိမုတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်-ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ပါးကို ယထာရဟ အာရုံပြုကုန်၏။-ဟုဆိုသည်။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌လည်း-

'သဗ္ဗေဓမ္မာ မနော ဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္ပဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော။' ဟု အာရုံ ၆ပါးလုံးပင် မနောဝိညာဏဓာတ်အား အာရမ္ပဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်၏။-ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ဟောတော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ၊ မနောဒွါရ၌ ဝိသယပ္ပဝတ္တိကို ခွဲဝေသည်ရှိသော် 'ဝိဘူတာရုံ၊ အဝိဘူတာရုံ' ဟူ၍ ၂ ပါးတည်း။ ထို ၂ ပါးတို့တွင်

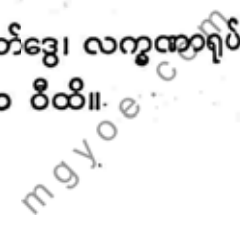
ဝိဘူတာရုံဝိထိ

- ဝိဘူတာရုံဝိထိသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက ဖြစ်ကောင်းသောအာရုံ ၆ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏာရုပ် ၄ ခု ကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသတို့တွင် ၁ ပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ၅ ဝိထိ။
- ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော ဓမ္မာရုံ၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏာရုပ် ၄ ခု၊ ကာမစိတ်စတုပညာသ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသတို့တွင် ၁ ပါးပါးကို အာရုံ ပြု၍ ၁ ဝိထိ။
- အတိတ်အနာဂတ်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော အာရုံ ၆ ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်အဋ္ဌဝိသ။ ကာမစိတ်စတုပညာသ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသတို့တွင် ၁ပါးပါးကိုအာရုံပြု၍ ၁ ဝိထိ။ ဤသို့လျှင် ၇ ဝိထိ ဖြစ်သတည်း။

အဝိဘူတာရုံဝိထိ

- အဝိဘူတာရုံဝိထိ၌လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက ဖြစ်ကောင်းသော အာရုံ ၆ ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏာရုပ် ၄ ခုကြည့်သော ရုပ်ဗာဝိသတို့တွင် ၁ပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ၂ ဝိထိ။
- ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော ဓမ္မာရုံ၌ အကျုံးဝင်သော ဝိညတ်ဒွေ၊ လက္ခဏာရုပ် ၄ ခု စိတ် ၈၉ ခု၊ စေတသိက်ဒွေ ပညာသတို့တွင် ၁ ပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ၁ ဝိထိ။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

- အတိတ်, အနာဂတ်ဖြစ်၍ သတ္တရသာယုက မဖြစ်ကောင်းသော အာရုံ ၆ ပါး၌ အကျုံးဝင်သော ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ စိတ် ၁ ခု ယုတ် ၉၀၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ, ကာလဝိမုတ်, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်တို့တွင် ၁ ပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ၁ ဝိထိ။ ဤသို့လျှင် ၄ ဝိထိ ဖြစ်သတည်း။

ဤ ၁၁ ဝိထိတို့တွင် အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ တစ်ခုခုသောဝိထိဖြင့် မြင်မက်၏။-ဟူ၍ ယူရာ၏။

ဤသို့ဆိုခဲ့သောစကားတို့ကို ယုံမှားကင်းစေလို၍-

‘သတ္တာနံ ဂမနာဒိ ဣရိယာပထကမ္ပနံကာယကမ္မ ဝစီကမ္မသမုဋ္ဌာပနံ ကုသလာကုသလ ဓမ္မသမာဒါနံ လောကီယ လောကုတ္တရသမာဓိ သမာပဇ္ဇနံ တတော ဝုဋ္ဌာနံ စုတူပပတ္တိစာတိ သဗ္ဗာကုသလာကုသလဓမ္မပုဋိဇနနာဒိ ဝေနပရိယောသာသနကိစ္စံ မနောဒွါရိကစိတ္တေန ဟောတိ။ နပဉ္စဒွါရိကေန။ တထာနိဒ္ဒေါက္ကမနပဋိဗုဇ္ဈန သုပိနဒဿနာ။’ စသောပါဌ်တို့ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ သွားခြင်း စသောဣရိယာပုထ်ကို လှုပ်ခြင်း၊ ကာယကံ, ဝစီကံ တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဓမ္မကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ လောကီ, လောကုတ္တရာ သမာဓိကို ဝင်စားခြင်း၊ ထခြင်း၊ စုတိခြင်း, ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်း၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ဓမ္မကို သိခြင်း- စသော ဇော အဆုံးရှိသောကိစ္စသည် မနောဒွါရဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ပဉ္စဒွါရိကစိတ်ဖြင့် မဟုတ်။

ထို့အတူ အိပ်ခြင်းသို့ သက်ခြင်း၊ နိုးကြားခြင်း၊ အိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းတို့သည်လည်း မနောဒွါရိကစိတ် ဖြင့်သာ ဖြစ်၏။ ပဉ္စဒွါရိကစိတ်ဖြင့် မဖြစ်။-ဟူလိုသည်။

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော စကားစုတို့သည် သာရတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းဆရာ, မိလိန္ဒပဉ္စာဆရာတို့၏ ဝါဒဖြင့် ပြအပ်သော စကားတည်း။

ဤ အိပ်မက်ကိုဆုံးဖြတ်ရာ၌ ပရမတ္ထသဘော, ဇော, တဒါရမ္မဏ, ဘဝင်, အာဝဇ္ဇန်း, ဒွါရနှင့် ယှဉ်သော အရာဖြစ်၍ အလွန်တရာ နက်နဲသိမ်မွေ့စွာသည်။

‘ဝတ်ထည်ကောင်းကို အပ်ချည်ကောင်းနှင့်ချုပ်မှ လျော်ချေသည်။’-ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဆရာကျော်, ရွှေဥမင် ဆရာကျော်တို့ မိန့်တော်မူသကဲ့သို့၊ အဓိပ္ပာယ်နက် သဘောခက်သည်ကိုလည်း ဉာဏ်ထက်မြက်မှ သိနိုင်ရာချေသည်။

၅၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ဈာန်သမာပတ်ရသောသူတို့မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဒိဗ္ဗသောတကို ဘာဝနာစီးဖြန်း၍ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရသည်ကို သိသာပါ၏။ ဆကာမာဝစရနတ်တို့မှာ ဈာန်သမာပတ်ကို ရမှပင် ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဒိဗ္ဗသောတကိုရ၍ ဝေးသောအရပ်, တိုက်နံရံတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသောအရပ်၌ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အာရုံကို သိသည် ဖြစ်မည်။ ဈာန်သမာပတ် မရဘဲပင် ပကတိသိသည် ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။

ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဈာန်သမာပတ် ရသောသူတို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဒိဗ္ဗသောတကို ဘာဝနာစီးဖြန်း၍ အဘိညာဉ် အစွမ်းအားဖြင့် ရသည်ကို သိသာပါ၏။ ဆကာမာဝစရနတ်တို့မှာ ဈာန်သမာပတ်တို့ကို ရမှပင် ဒိဗ္ဗစက္ခု, ဒိဗ္ဗသောတကိုရ၍ ဝေးသောအရပ်, တိုက်နံရံတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသောအရပ်၌ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အာရုံကို သိသည် ဖြစ်မည်။ ဈာန်သမာပတ်မရဘဲပင် ပကတိဖြင့် သိသည်ဖြစ်မည်ကို သိလိုပါသည်။-ဟူရာ၌-

ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘ဒေဝတာနဉ္စိ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ ပိတ္တသေမှ ရဟိရာဒီဟိ အပလိဗုဒ္ဓံ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တတာယ ဒူရေပိ အာရမ္မဏံ သမ္ပဋိဇ္ဇန သမတ္တံ ဒိဗ္ဗပသာဒစက္ခု ဟောတိ။ ။’ဟူ၍ နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဖွင့်တွင် လည်းကောင်း ဆိုသည်။

‘ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့အား။ သုစရိတကမ္မ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှ ရဟိရာဒီဟိ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ သွေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မလိမ်းကျသော။ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ အာရမ္မဏံ၊ အဝေး၌ဖြစ်သော အာရုံကိုလည်း။ သမ္ပဋိဇ္ဇန သမတ္တံ၊ ခံခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗပသာဒစက္ခု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။’-ဤကား အနက်

နတ်တို့၏ ဝေးသောအရပ်၌ အာရုံကိုမြင်ခြင်းသည် အဘိညာဉ်စက္ခု မဟုတ်။ ဒိဗ္ဗပသာဒစက္ခုဖြင့်သာ မြင်သည်။-ဟုဆိုသည်။

အဘိညာဉ်စက္ခုကိုကား- ‘ဣဒဉ္စာပိ ဝိရိယ ဘာဝနာ ဗလ နိဗ္ဗတ္တံ ဉာဏစက္ခု တာဒိသမေဝ။’-၎င်းဝိနည်း အဋ္ဌကထာပါဌ်။

‘ဝိရိယဘာဝနာ ဗလ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝိရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒဉ္စာပိ ဉာဏစက္ခု၊ ဤသို့ သဘောရှိသော အဘိညာဉ် စက္ခုသည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုနတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသလျှင် ကတည်း။’-ဤကား အနက်

နတ်တို့၏ ပသာဒစက္ခုကဲ့သို့ အဘိညာဉ်စက္ခုဖြစ်သည်ကို ဆိုသတည်း။ ဒိဗ္ဗသောတ၌လည်း ဤအတူပင် မှတ်ရာသည်။

အကျဉ်းကား- ‘နတ်တို့မှာ ပသာဒစက္ခုဖြင့်သာ မြင်သည်။ ပသာဒသောတဖြင့်သာ ကြားသည်။ ရသေ့ ရဟန်းတို့မှာ အဘိညာဉ်စက္ခုဖြင့်သာ မြင်သည်။ အဘိညာဉ်သောတဖြင့်သာ ကြားသည်။’-ဟုလိုသတည်း။

ဤ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ ဟူသောပါဌ်၌ ‘ဒိဗ္ဗ’ဟူ၍ ပထမအက္ခရာ ပ-နှင့် မလို။ ‘ဒိဝါဒိတောယော’ ဟူသော သုတ်လက္ခဏာကိုထား၍ ‘ဒိဗ္ဗ’ဟု တတိယရာက္ခ ဗ-နှင့် လိုသည်။

နတ်တို့မှာ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ သွေး အစရှိသည်တို့ဖြင့် မလိမ်းကျ ညစ်ညူးခြင်းမှကင်းသောကြောင့် ဝေးသောအရပ်၌ အာရုံကို ယူနိုင်သည်။ လင်းတငှက်တို့သည် ယူဇော ၁၀၀ ကွာသောအရပ်၌ အစာကိုမြင်နိုင် သည်။-ဆိုသော ဇာတ်နိပါတ်စကားတို့သည် တိုက်ရိုက်မလာသော်လည်း ထိုငှက်တို့၏ ပသာဒရုပ်သည် အလွန် စင်ကြယ် သန့်ရှင်းလှဟန် ရှိသည်။-ထင်မိပေသည်။

၅၄-မယ်တော်သီရိမဟာမာယာ အိပ်မက်အကြောင်း

ပုဏ္ဏ။ ။ မယ်တော်သီရိမဟာမာယာ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို သိလိုပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု နတ်တော်လဆန်း ၁ ရက် အင်္ဂါနေ့။ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသုဒ္ဓနာ။ ။ မယ်တော်သီရိမဟာမာယာ မြင်မက်သောအိပ်မက်ကို မေးရာ၌-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘တဒါကိရ ကပိလဝတ္ထု နဂရေ အာသဠိနက္ခတ္တံ သံဃုဋ္ဌံ အဟောသိ။ မဟာဇနော နက္ခတ္တံ ကီဠတိ။’
အစရှိသည်ဖြင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ၊ ဇာတတ္ထကီနိဒါန်း၊ သာရတ္ထသင်္ဂဟ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ စသောကျမ်းတို့၌လာသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

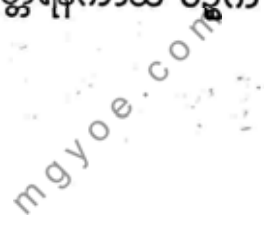
ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဝါဆိုလပြည့်သဘင်သည် ဖြစ်၏။ သေသောက်ခြင်းကင်းသော ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သောသဘင်ကို ဂုရုဂုဏ်ပတ်လုံး ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် သဘင်ခံ၍၊ ဝါဆို လပြည့်နေ့ နံနက်က ထ၍၊ ၄ သိန်းသော ဥစ္စာတို့ကို ပေးလှူစွန့်ကြဲ၍၊ နံ့သာရည် ချိုး၍၊ မြတ်သောအစာကို စား၍၊ ဥပုသ် ဆောက်တည်၍ ညဉ့်အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူမည့် အခါ၌လျှင် ဤသို့သော အိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။ အိပ်မက်ကား-

စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက်တို့သည် မိဖုရားကို အိပ်ရာနှင့်တကွ ချီလေ၍ ဟိမဝန္တာတောသို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင်၊ ယူဇနာ ၆၀ ရှိသော အင်ကြင်းပင်ကြီးအောက်၌ ထား၍ တင့်တယ်စွာ ရပ်ကုန်၏။ ထိုအခါ နတ်မင်းကြီးတို့၏ နတ်မိဖုရားတို့သည် လာ၍၊ မာယာမိဖုရားကို အနဝတတ်အိုင်သို့ ဆောင်၍၊ လူတို့၏အနံ့ကို ဖျောက်ခြင်းငှာ ရေချိုးစေ၍၊ နတ်တို့၏အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေ၍၊ နတ်တို့၏ နံ့သာတို့ဖြင့် လိမ်းစေ၍၊ နတ်တို့၏ပန်းကို ပန်စေ၍၊ နတ်တို့၏တန်ဆာကို ဆင်ယင်စေ၍၊ အနဝတတ်အိုင်၏အနီး၌ ငွေတောင်သည် ရှိ၏။ ထိုငွေတောင်အတွင်း ရွှေဗိမာန်သည် ရှိ၏။ ထိုဗိမာန်၌ အရှေ့သို့ ဦးခေါင်းပြု၍၊ နတ်တို့အိပ်ရာကို ခင်း၍ သိပ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဆင်ဖြူသည် ထိုငွေတောင်၏အနီး၌ ရွှေတောင်တစ်တောင် ရှိ၏။ ထိုရွှေတောင်သို့ သွားဦး၍၊ ရွှေတောင်မှ သက်၍၊ ငွေတောင်သို့ တက်၍၊ မြောက်မျက်နှာမှ လာ၍၊ ငွေပန်းဆိုင်းနှင့်တူသော နှာမောင်းဖြင့် ဖြူသောကြာကို ယူ၍၊ ကြိုးကြာသံကဲ့သို့ မြည်၍ ရွှေဗိမာန်သို့ဝင် ပြီးလျှင်၊ မိဖုရားအိပ်ရာကို ၃ ကြိမ် လက်ယာရစ် လှည့်၍၊ လက်ယာနံတောင်းကို ခွဲ၍ ဝင်သည်နှင့် အတူဖြစ်၏။ ။ဤသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။

ထိုသို့မြင်မက်သောအခါ၌ပင် ဘုရားလောင်းသည် စုတေတော်မူ၍၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဥတ္တရာသာဠိနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သောအခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူ၏။-ဟူလိုသည်။ ဤကား မယ်တော်မာယာမြင်မက်သော အိပ်မက်တည်း။

၅၅-ဘုရားဖြစ်အံ့သောနေ့ အိပ်မက်အကြောင်း

- ပုစ္ဆာ။ ။ ဘုရားအလောင်း ဘုရားဖြစ်အံ့သောနေ့ မြင်မက်သောအိပ်မက်ကို သိလိုပါသည်။
- ဝိသဇ္ဇနာ။ ။ ဘုရားလောင်း မြင်တော်မူသောအိပ်မက်ကို မေးရာ၌လည်း မက်ဟန်အကြောင်းကား-
‘တထာဂတဿ ဘိက္ခဝေ ပရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗေ သမ္မောဓိ အနဘိ သမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿ မေဝ မဟာသုပိနာ ပါတုရဟေသု။’ အစရှိသည်ဖြင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပဉ္စက နိပါတ် မဟာသုပိနသုတ်၌ လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ဘုရားဖြစ်တော်မူသော ကဆုန်လပြည့်နေ့ မိုးသောက်ထ၌ စကြဝဠာမြေအပြင်သည် မြတ်သော အသရေ ရှိသော အိပ်ရာဖြစ်၍၊ ယူဇနာ ၅၀၀ သော အစောက်မြင့်သော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် ခေါင်းအုံးဖြစ်၍၊ အရှေ့သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့်သွားလေသော လက်ဝဲလက်ကို အရှေ့စကြဝဠာတောင်ထိပ်၌ တင်၍၊ အနောက် သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့်သွားလေသော လက်ယာလက်ကို အနောက်စကြဝဠာတောင်ထိပ်၌ တင်၍၊ တောင်သမုဒ္ဒရာထိပ်ဖြင့် သွားသောခြေတော်အစုံကို တောင်စကြဝဠာတောင်ထိပ်၌ တင်၍ ပက်လက်အိပ်တော်မူရသည်။-ဟု မြင်မက် တော်မူသည်။

ဤ ပထမအိပ်မက်ခြင်းကား အတုမရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ဒုတိယမက်ခြင်းကား ‘တိရိယ’မည်သော နေဇာမြက်သည် ထွန်တုံးရှိ နီလုစွာသောအရိုးဖြင့် ချက်တော်မှ ရောက်၍ ၁ထွာ၊ ၁တောင်၊ ၁လံ၊ ၁တာ၊ ၁ဂါဝုတ်၊ ၁ယူဇနာ အစရှိသည်ဖြင့် ကြီးတည်၍၊ ယူဇနာအသိန်း မကသော ကောင်းကင်အလုံး၌နံ့၍ တည်၏။-ဟု မြင်မက်တော်မူ၏။

ဤ ဒုတိယမက်ခြင်း၌ မြတ်သောအင်္ဂါ ၈ ပါးရှိသော မဂ်တရားကို နတ်၊လူအပေါင်းတို့၌ ပြရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

တတိယမက်ခြင်းကား ဖြူလှစွာသောကိုယ်၊ မည်းလှစွာသော ဦးခေါင်းရှိသော ပိုးမျိုးတို့သည် ခြေတော် ဖျားမှစ၍ ပုဆစ်ဒူးတိုင်အောင် တက်၏။ ခြေတော်အစုံကို ဖုံးဖိ၏။-ဟု မက်တော်မူ၏။

ဤ တတိယမက်ခြင်း၌ များစွာ ဩဝါဒ၌တည်ကုန်သော၊ ကြည်ညိုကုန်သောသူတို့သည် ဘုရားသခင်သို့ ကပ်၍ သရဏဂုံယူခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

စတုတ္ထမက်ခြင်းကား ညိုသောအဆင်း၊ ရွှေသောအဆင်း၊ နီသောအဆင်း၊ ဖျော့တော့သောအဆင်း ရှိသော ၄ပါးသော ၄က်မျိုးတို့သည် အရပ် ၄ မျက်နှာမှလာ၍ ရှေ့တော်သို့ ရောက်လျှင် ဖြူထွားစင်ကြယ်စွာ ဖြစ်၏။ -ဟု မြင်မက်တော်မူ၏။

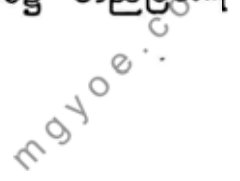
ဤစတုတ္ထမက်ခြင်း၌ မင်းအစရှိသော ၄ ပါးသောအမျိုးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော သာသနာတော်၌ လူ၏ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းပြု၍ အတုမရှိသော မဂ်၊ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ပဉ္စမ မြင်မက်ခြင်းကား မသန်စင်သော တောင်ထိပ်၌ မလိမ်းမကျသည် ဖြစ်၍ စကြိုသွားတော်မူသည်ကို မက်တော်မူ၏။ ဤပဉ္စမမက်ခြင်း၌ ပစ္စည်း ၄ ပါးကို ရတော်မူငြားသော်လည်း မလိမ်းမကျသောစိတ် ရှိတော်မူခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

တစ်ကြောင်းလည်း စကြဝဠာမြေကြီးတို့သည် အသရေရှိသောအိပ်ရာ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဘုရားဖြစ်အံ့သော ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ဦးခေါင်းအုံး မက်ခြင်းသည်ကား ‘သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်း’ဟူသော အဆောက်အဦကို ရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

၄ ပါးသော လက်၊ခြေတို့သည် သမုဒ္ဒရာအထက်ဖြင့် သွားလေ၍ စကြဝဠာထိပ်၌ တည်ခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောရအံ့သည်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

ပက်လက်အိပ်တော်မူခြင်းကို မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ၃ ပါးသောဘဝ၌ မှောက်လျက်တည်သော သတ္တဝါတို့ကို ပက်လက်ဖြစ်စေခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။

မျက်စိကိုမှိတ်လျက် မျက်စိမြင်သောသူကဲ့သို့ မြင်မက်ခြင်းသည်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခုကို ရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ -ဟူလိုသည်။

ဤကား ဘုရားလောင်း၏ အိပ်မက်တည်း။

၅၆-ကောသလမင်းကြီး အိပ်မက်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး မြင်မက်သောအိပ်မက်တို့ကို မည်သည့်ကျမ်းက လာသည်ကို သိလိုပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း မကျဉ်းမကျယ် မှတ်သားလိုပါသည်။ စကားပြေ ထုတ်နုတ်တော်မူပါ။

ဝိသုဒ္ဓနာ။ ။ ကောသလမင်းကြီး၏အိပ်မက်ကို မေးရာ၌- ထိုအိပ်မက်တို့ကို ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် ဇာတ်တော်နှင့်တကွ ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ဧကနိပါတ်ဇာတ်ကျမ်း အဋ္ဌမပိုင်း ဝရဏဝဂ်တွင် သတ္တမမြောက် ဖြစ်သော မဟာသုပိနဇာတ်၌ သင်္ဂါယနာတင်သည်။ တင်သောဂါထာတို့ကား

‘ဥသဘာရက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါစ၊ အသော ကံသော သိင်္ဂါလိကာစ ကုမ္ဘော။

ပေါက္ခရဏီစ အပါကစန္ဒနံ၊ လာဗူနိသီဒန္တိ သိလာပ္ပဝန္တိ။ ။

‘မဏ္ဍုကိယော ကဏှသပေ ဂိလန္တိ၊ ကာကံ သုပဏ္ဍာ ပရိဝါရယန္တိ။

တသာဝကာ ဇဠကာနံ ဘယာဟိတိ။ ။’ဟူသည်တည်း။

ဤဂါထာတို့တွင် ဥသဘာအစ စန္ဒနံ အဆုံးရှိအောင် အဋ္ဌကထာ၌ တင်သည်။ လာဗူ နိသီဒန္တိ အစရှိသော ၄ ပါဒတို့ကို ဧကနိပါတ်ပါဌဇာတ်၌ တင်သည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

‘ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန ဘဂဝတိဝိဂီတိ ကာရကာ ဥသဘာဒီနိ အဋ္ဌကထံ အာရောပေတွာ လာဗူနိသီဒန္တိတိ အာဒီနိ စတ္တာပရိပဒါနိ

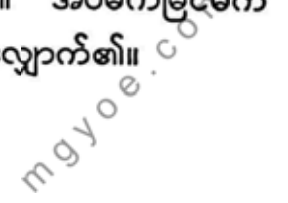
ဧကံ ဂါထံ ကတွာ ဧကနိပါတေ ပါဠိ အာရောပေသံ။’ဟူ၍ ဆိုသည်။

ထိုအိပ်မက်ကို မေးရာ၌ ဖြေအံ့သောစကားသည် အလွန်ကျယ်ဝန်းမည်ဖြစ်သောကြောင့် ချုံး၍သာ ဖြေဆိုပေအံ့။

ကောသလမင်းကြီးသည် ၁၆ ပါးသော အိပ်မက်တို့ကို မြင်မက်၍ ပုဏ္ဏားတို့ကို မေးသည်ရှိသော်၊ ‘အန္တရာယံ ၃ ပါးသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ သဗ္ဗစတုက္ကယဇ်ကိုသာ စီရင်လော့။’-ဟုဆို၍၊ မြို့၏အပ၌ ယဇ်တွင်းကိုပြု၍ များစွာသော အခြေ ၄ ခုရှိသော သားအပေါင်း၊ ငှက်အပေါင်းတို့ကို ရုံးစု၏။

ထိုအခါ မလ္လိကာဒေဝီသည် “အဘယံကြောင့် ဤသို့ပြုဘိသနည်း။” “ဘုရားသခင်ကိုသာ မေးလော့။” ဟုဆို၍ ကျောင်းတော်သို့ခေါ်၍ သွားလေ၏။ ဘုရားသခင်လည်း လာကြောင်းကို မေးလင့်၏။ “အိပ်မက်မြင်မက်ကြောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကိုဆိုကြောင်း၊ အိပ်မက်၏ ဖြစ်ကြောင်းလုံးစုံကိုဖြေတော်မူပါ။” ဟု လျှောက်၏။

၁။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်စဉ်-၇၇။

“မင်းကြီး။ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ငါဘုရားကို ထား၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ ထိုအိပ်မက်တို့၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်းကို သိနိုင်မြင်နိုင်သောသူ မည်သည် မရှိ။ ငါဟောအံ့။ သင်မြင်သောအိပ်မက်ကို ဆိုလော့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား။ ကောင်းပြီ။” ဟု ဆို၍ မြင်သောအိပ်မက်တို့ကို ဆိုအံ့သောငှာ ‘ဥသဘာ ရက္ခာ ဂါဝိယော ဂဝါစ။’ အစရှိသော မာတိကာဂါထာတို့ကို ဆို၏။

၁ - ရှေးဦးစွာမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ငှခုသော မျက်စဉ်းအဆင်းရှိသော ညိုသောနွားလားတို့သည် အရပ် ၄ မျက်နှာမှ မင်းရင်ပြင်သို့ လာလတ်၍ ‘ငှေ့သည်ကို ရှုကုန်အံ့။’ ဟု လူများတို့ စည်းဝေးကုန်စဉ်၊ ငှေ့အံ့သောအခြင်းအရာတို့ကို ပြ၍ မြည်တွန်ဟိန်းဟည်းလျက် မငှေ့ဘဲ ဖဲကြလေကုန်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်သည်ကား မင်းကြီးလက်ထက်၌ ဖြစ်မည် မဟုတ်။ နောင်အခါ အဓမ္မိကမင်း၊ အဓမ္မိကလူတို့လက်ထက်၌ ဖောက်ပြန်၍၊ ကုသိုလ်တရား လျှောကျ၍၊ အကုသိုလ်တရား ပြန့်ပြောသောကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုအခါ မိုးတို့သည် ကောင်းစွာမရွာလတ္တံ့။ မိုးရေတို့သည် ပြတ်လတ္တံ့။ ကောက်ပဲတို့သည် ညှိုးကုန်လတ္တံ့။ ငတ်မွတ်ကုန်လတ္တံ့။ ရွာလိုဘိသကဲ့သို့ အရပ် ၄ မျက်နှာမှ တိမ်တောင်တို့သည် တက်လတ်၍၊ မိန်းမတို့သည် နေပူလှန်းထားအပ်သော စပါးတို့ကို စွတ်အံ့စိုး၍ အတွင်းသို့သွင်းစဉ်ကာလ၌ ယောက်ျားတို့လည်း ပေါက်တူး၊ ခြင်းတောင်းလက်စွဲကုန်လျက် ကန်သင်း၊ ကန်ပိုင် ဖွဲ့အံ့သောငှာထွက်စဉ် ရွာအံ့သောအခြင်းအရာတို့ကိုပြ၍၊ ခြိမ်းမည်းလျက် လျှပ်စစ်နွယ်တို့ကိုပြ၍ မရွာဘဲသာ ပြေးလတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၂ - ဒုတိယမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ငယ်သောသစ်ပင်ချုံပင်တို့သည် မြေကိုဖောက်ထွင်း၍ ၁ထွာ၊ ၁တောင် တက်ကာမျှဖြင့် ပွင့်ကုန်၊ သီးကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်အလိုကား- လောကသည် ဆုတ်ယုတ်သောအခါ လူတို့သက်တမ်း ယုတ်သော ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ သတ္တဝါတို့သည် ထက်သောရာဂ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ အရွယ်မရောက်သေးသော သတို့သမီးငယ်တို့သည် ယောက်ျားသို့သွား၍ ဥတုလာခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း၊ သားသမီး ပွားစီးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၃ - တတိယမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ နွားမကြီးတို့သည် ယနေ့ဖွားသစ်သော နွားငယ်တို့၏နို့ကို စို့ကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်၏အလိုကား- နောင်အခါ လူတို့တွင် ကြီးသောသူတို့အား အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုခြင်း ကင်းသောကာလ၌ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် အမိအဖတို့၌ လည်းကောင်း၊ ယောက္ခမ ယောက်ျားသူ၊ ယောက္ခမမိန်းမသူတို့၌ လည်းကောင်း ရှက်ခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိအလိုလိုပင် ဥစ္စာ

စည်းစိမ်တို့ကို စီရင်လျက် ဝတ်စားရာကိုမျှ ကြူးသောသူတို့အား ပေးလိုမှသာ ပေးလတ္တံ့။ မပေးလိုသည်ရှိသော် မပေးလတ္တံ့။ သက်ကြီးမိဘတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်ဖြစ်၍ အလိုအတိုင်း မပြည့်စုံသဖြင့်၊ ငယ်သောသား၊ သမီး၊ ချေးမတို့ကိုသာ အလိုလိုက်၍ အသက်ရှည်ရလတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၄ - စတုတ္ထမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်နိုင်သော ခွန်အားဗလနှင့်ပြည့်စုံသော နွားကြီးအဆက်ဆက်တို့ကို မကမူ၍ နွားငယ်တို့ကိုသာ ကကုန်၏။ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ စွန့်လျက် ရပ်ကုန်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်အလိုကား- နောင်အခါ အဓမ္မိကမင်းတို့လက်ထက်၌ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဓမ္မိကမင်းတို့သည် ပညာရှိကုန်သော၊ အစဉ်အဆက်၌ လိမ္မာကုန်သော၊ အမှုကိုဆောင်ရွက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော အမတ်ကြီးတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာကို မပေးလတ္တံ့။ တရားစီရင်ရာ အရပ်၌လည်း ပညာရှိကုန်သော၊ စီရင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ ကြီးရင့်သော အမတ်တို့ကို မထားကုန်လတ္တံ့။ ငယ်သော၊ ပညာမရှိသော၊ အစဉ်အဆက်၌ မလိမ္မာသော၊ အမှုကို မဆောင်ရွက်နိုင်သော အမတ်ငယ်တို့ကိုသာ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ပေးကုန်လတ္တံ့။ တရားစီရင်ရာ၌လည်း ပညာ မရှိကုန်သော၊ စီရင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော၊ ငယ်နုကုန်သော သူတို့ကိုသာ ထားကုန်လတ္တံ့။ ထိုအမတ်မိုက်၊ တရားသူကြီးမိုက်တို့သည် မင်းမှုကို လည်းကောင်း၊ လျော်၊ မလျော်ကို လည်းကောင်း မသိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ထားအံ့သောငှာ မတတ်နိုင်၍၊ မင်း၏အမှုကို ပြီးစိမ့်သောငှာလည်း မတတ်နိုင်၍ အမှုကို စွန့်ကုန်လတ္တံ့။ ပညာရှိသောအမတ်တို့သည်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မရသောကြောင့် ကိစ္စကိုပြီးစိမ့်သောငှာ တတ်နိုင်သော်လည်း ‘ငါတို့အား ထိုအမှုမှ အပဖြစ်ကုန်၏။ အမတ်ငယ်တို့သာ သိကုန်လတ္တံ့။ ဖြစ်လေသမျှတို့ကို စောင့်ရှောက်ကုန်လတ္တံ့။’-ဟု ထိုမင်းတို့အား ပယ်စွန့်ကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၅ - ပဉ္စမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ခံတွင်း ၂ ခုရှိသောမြင်းသည် နံပါး ၂ ဖက်ကို မုယောကို ပေးကုန်သော် ၂ ခုသော ခံတွင်းဖြင့် စားသည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်အလိုကား နောင်အခါ အဓမ္မိကမင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ အဓမ္မိကဗာလရာဇာတို့သည် တရားမစောင့် လျှပ်ပေါ်သောသူတို့ကို တရားစီရင်ရာ၌ ထားလတ္တံ့။ ထိုအခါ ထိုတရားသူကြီးမိုက်တို့သည် ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု၌ မခန့်မကြောက်သည်ဖြစ်၍၊ ၂ ဖက်သားတို့၏ တံစိုးကို စား၍ တရားစီရင်ကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၆ - ဆဋ္ဌမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ လူတို့သည် အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သောရွှေခွက်ကို သုတ်သင်၍၊ ‘ဤရွှေခွက်၌ ကျင်ငယ်ကို စွန့်ပါလော့။’ ဟု မြေခွေးတစ်ခုအား ဆောင်၍ကပ်၏။ ထိုရွှေခွက်၌ မြေခွေး ကျင်ငယ် စွန့်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ ဤအိပ်မက်အလိုကား- နောင်အခါ တရားမစောင့်သော အဓမ္မိကရာဇာမင်းတို့သည် အမျိုးကောင်းသားတို့အား ရွံရှာသဖြင့် စည်းစိမ်ကို မပေးလတ္တံ့။ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့။ အမျိုးယုတ်သော ဖန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

သူတို့သည် အစဉ် အစိုးရကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် 'ငါတို့သည် အမျိုးယုတ်သောသူတို့အား ခို၍ အသက်မွေးရတော့မည်။' ဟု သမီးကို ပေးကုန်လတ္တံ့။ အမျိုးကောင်းသမီးတို့၏ အမျိုးယုတ်သောသူတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းသည် ရွှေခွက်၌ မြေခွေး ကျင်ငယ်စွန့်သည်နှင့် တူလတ္တံ့။" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၇ - သတ္တမမြင်မက်သည်ကား-

"အရှင်ဘုရား။ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ကြိုးကိုကျစ်၍ ခြေရင်း၌ ထား၏။ ထိုယောက်ျားနေသော အင်းပျဉ်အောက်၌အိပ်သော မြေခွေးမငယ်တစ်ခုသည် ထိုသူမမြင်စဉ် စားသည်ကို မြင်မက်၏။" ဟု လျှောက်၏။

"မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ မိန်းမတို့သည် ယောက်ျားတို့၌လျှပ်ပေါ်သော ပုရိသလောလ၊ သေသောက် ခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သော သုရာလောလ၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၌လျှပ်ပေါ်သော အလင်္ကာရလောလ၊ ခရီးသွားခြင်း၌ လျှပ်ပေါ်သော ဝိသိခါလောလ၊ အစား၌လျှပ်ပေါ်သော အာမိသလောလတို့သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ သီလသီတင်း မဲ့ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ လင်သည် လယ်လုပ်ကုန်သွယ်၍ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ရသောဥစ္စာတို့ကို သယောက်လင်ငယ် တို့နှင့်တကွ သေသောက်ကုန်လျက် ပန်းနံ့သာ၊ နံ့သာပျောင်းတို့ဖြင့် ဆင်၍ အမှုကြီးငယ်ကိုမျှမပြုဘဲ၊ အိမ်ထဲရံ အထက်အဖို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပေါက်ရှိရာအရပ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း သယောက်လင်ငယ်ကို ဆောင်၍၊ နက်ဖြန် ပျိုးအံ့သောမျိုးကိုမျှသော်လည်း ထောင်း၍၊ ယာဂုထမင်း ခဲဖွယ်စသည်တို့ကို စားသောက်၍ ပျက်စီး လတ္တံ့။" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၈ - အဋ္ဌမမြင်မက်သည်ကား-

"အရှင်ဘုရား။ အိမ်တံခါး၌ အချည်းနှီးသော များစွာသောအိုးတို့ဖြင့်ရံအပ်သော ရေပြည့်သော အိုးတစ်လုံး ရှိ၏။ အမျိုး ၄ ပါးတို့သည် အရပ် ၈ မျက်နှာမှရေကို ဆောင်၍ ပြည့်သောအိုးကြီး၌သာ ပြည့်စေကုန်၏။ လျှံ၍ စီးစေကုန်၏။ အဖန်တလဲလဲ ထိုအိုး၌သာလျှင် ရေကို လောင်းကြကုန်၏။ အချည်းနှီးသောအိုး၌ကား ကြည့်သည့်သူမျှ မရှိသည်ကို မြင်မက်၏။" ဟု လျှောက်၏။

"မင်းကြီး။ နောင်အခါ လူတို့သည် ယုတ်ကုန်အံ့။ တိုင်းပြည်၊ မြို့ရွာတို့သည် ဩဇာ မရှိကုန်လတ္တံ့။ မင်းတို့သည် ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့။ ထိုမင်းတို့၏ဘဏ္ဍာတိုက်တို့၌ ၁ သိန်းမျှသော အသပြာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသို့ ဆင်းရဲသောမင်းတို့သည် ခပ်သိမ်းသောဇနပုဒ်တို့ကို မင်းမှုကိုသာ ပြုစေကုန်လတ္တံ့။ ဇနပုဒ်သားတို့လည်း မင်းမှုဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သောကြောင့် မိမိတို့အမှုကို မပြုရကုန်လတ္တံ့။ မိမိတို့အမှုကိုစွန့်၍ မင်းမှုကိုသာ ပြုကြရ ကုန်လတ္တံ့။ မင်း၏ အကျိုးငှာသာလျှင် ကောက်ပဲတို့ကို စိုက်ပျိုးစေလျက်၊ စောင့်ကုန်၊ ရိတ်ကုန်၊ နယ်ကုန်လျက်၊ ကြံခင်းကိုပြုသောသူတို့သည် ယန္တရားကို ပြုကုန်၍ တင်လဲ စသည်တို့ကို ချက်ကုန်လျက်၊ ပန်းခင်း စသည်တို့ကို ပြုကုန်၍၊ ထိုပန်းခင်းမှ ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ကို ဆောင်ကုန်၍ မင်း၏ကျီးကြပ်သောလျှင် ပြည့်စေကုန်လတ္တံ့။ မိမိတို့အိမ်၌ အချည်းနှီးသောကျိကြတို့ကို ဖြည့်ကုန်သောသူတို့သည် မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။" ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၉ - နဝမမြင်မက်ခြင်းကား-

"အရှင်ဘုရား။ ကြာမျိုး ၅ ပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော၊ နက်သော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရေဆိပ်ရှိသော ရေကန်တစ်ခု၌ ထက်ဝန်းကျင်မှ အခြေ ၂ ခု၊ အခြေ ၄ ခုရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သက်၍ သောက်ကုန်၏။ ထိုရေကန်၌လည်း အလယ်၌ နက်သောရေသည် နောက်၍၊ အနားဝန်းကျင် အခြေ ၂ ခု၊ အခြေ ၄ ခုရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နင်းရာသက်ရာအရပ်၌ ကြည့်သည်ကို မြင်မက်၏။" ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ မင်းတို့သည် တရား မစောင့်ကုန်။ ဆန္ဒ အစရှိသော အဂတိသို့ လိုက်ကုန်လျက် မင်းပြုကုန်လတ္တံ့။ တရားနှင့်ညီစွာ စီရင်ဆုံးမခြင်းသည် မရှိလတ္တံ့။ တံစိုး စား၍၊ ဥစ္စာ မက်မော၍၊ တိုင်းသူပြည် သူတို့၌ ခန္တီ၊ မေတ္တာမရှိ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ကြံညစ်ယန္တရား၌ ကြံကိုကဲ့သို့ နှိပ်စက်၍ အထူးထူးသော အခွန်အတုတ်တို့ကို ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့။ ထိုသူတို့သည် အခွန်အတုတ် မပေးနိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ရွာနိဂုံး၊ နေပုဒ်တို့ကို စွန့်၍ ရွာစွန့်၌သာ နေကုန်လတ္တံ့။ တိုင်းလယ်၊ ပြည်လယ်၊ ရွာကြီး၊ ရွာငယ်တို့သည် ဆိတ်ညံ့၍ ရွာစွန့်ရွာနား စည်ပင်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၀ - ဒသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ တစ်အိုးတည်းသာ ချက်သောထမင်းသည် ၃ စု ထားသကဲ့သို့ တစ်စုကား နှံ့၍၊ တစ်စုကား ဆတ်၍၊ တစ်စုကား ကောင်းစွာကျက်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ မင်းတို့သည် မတရားသည်ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းတို့ မတရားသည်ရှိသော် အမတ်၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်၊ နိဂုံးနေပုဒ်သားတို့သည်လည်း တရား မစောင့်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုလူတို့ကို စောင့်ကုန်သောနတ်၊ အပူဇော်ကိုခံကုန်သော နတ်၊ အာကာသဋ္ဌနတ်၊ ရုက္ခစိုးနတ်တို့သည်လည်း တရားမစောင့်ကုန်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ တရားမစောင့်ကုန်သော ထိုမင်းတို့လက်ထက် ပြည်ရွာတိုင်းကားတို့၌ လေတို့သည် မညီမညွတ် ပြင်းစွာ လာကုန်လတ္တံ့။ အာကာသဋ္ဌနတ်ဗိမာန်တို့သည် တုန်လှုပ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့တုန်လှုပ်သည်ရှိသော် နတ်တို့သည် အမျက်ထွက်၍ မိုးကို မရွာစေကုန်လတ္တံ့။ ရွာသော်လည်း အနံ့မရွာ။ အလုံးစုံ အနံ့ပင်ရွာသော်လည်း စိုက်ခြင်း၊ ကြဲခြင်း၏ကျေးဇူးဖြစ်အောင် မရွာ။ တိုင်းတစ်ခု၌ လည်းကောင်း၊ ရွာတစ်ခု၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ဖက် ဆည်ကန်ဟစ်ခု၌ လည်းကောင်း၊ အိုင်တစ်ခု၌ လည်းကောင်း တစ်ပြိုင်နက် မရွာ။ တစ်ဖက်ဆည်ကန်၏ အထက်အဖို့၌ ရွာသည်ရှိသော် အောက်အဖို့၌ မရွာ။ အောက်၌ ရွာသော် အထက်၌ မရွာ။ တစ်ခုသော အရပ်၌ အလွန်ရွာလွန်းသဖြင့် ကောက်ပဲ ပျက်၏။ တစ်ခုသောအရပ်၌ မရွာသဖြင့် ညှိုးငယ်သေပျောက်၏။ တစ်ခုသောအရပ်၌ ကောင်းစွာရွာ၍ ပြည့်စုံခြင်းဖြစ်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၁ - ဧကဒသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော စန္ဒကူးနှစ်ကို ရက်တက်ရည်ဖြင့် ရောင်းဝယ်သည်ကို မြင်မက် ၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ ငါဘုရား၏ သာသနာတော် လျှောက်သောအခါ၌ ပစ္စည်း ၄ ပါးတို့ကို မက်မောကုန်သော အလဇ္ဈိရဟန်းတို့သည် ‘ပစ္စည်း’ ဟူသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင် တရား ဟောကုန်လတ္တံ့။ ပစ္စည်း ၄ ပါးမှလွတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စိမ့်သောငှာ နိဿရဏပက္ခ၌ တည်၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုပြု၍ တရားဟောခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၂ - ဒွါဒသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ အချည်းနှီးသော ဘူးတောင်းသည် ရေ၌ နစ်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ အဓမ္မိကမင်းတို့လက်ထက် လောကသည် ဖောက်ပြန်၍၊ မင်းတို့သည် အမျိုးကောင်းသားတို့အား စည်းစိမ်ကိုမပေးမူ၍၊ အမျိုးယုတ်သောသူတို့ကိုသာ စည်းစိမ်ပေး၍ အစိုးရသည် ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့။ ထိုအမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲကုန်သောကြောင့် ထိုသူတို့၏စကားသည် မင်း၏ရှေ့မှောက် အမတ်၏

ရှေ့မှောက် တရားဆုံးဖြတ်ရာတို့၌ မတည်လတ္တံ့။ ဘူးတောင်းနစ်လေသကဲ့သို့ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် နစ်၍၊ အမျိုးယုတ်သောသူတို့၏ စကားသာလျှင် ပေါ်၍ တည်ရလတ္တံ့။ ရဟန်းသံဃာတို့၏ အစည်းအဝေး အမှုကြီးငယ် ပြုရာ၊ ဝိနည်းဆုံးဖြတ်ရာ အရပ်တို့၌လည်း ဒုဿီလ ပါပပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားသာလျှင် တည်ရလတ္တံ့။ လဒ္ဓိ သူမြတ်ရဟန်း၊ အမျိုးကောင်းသားတို့၏စကားသည် မတည်ရလတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၃ - တေရသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ကြီးစွာသော စုလစ်မွမ်းချွန်ပမာဏရှိသော တစ်ခဲနက်သောကျောက်သည် လှေကဲ့သို့ ရေဝယ် ပေါလောပေါ်သည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်အခါ အဓမ္မိကရာဇာမင်းတို့သည် အမျိုးယုတ်သောသူတို့အား စည်းစိမ်ကိုပေး၍၊ အမျိုးမြတ်သောသူတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ ထို အမျိုးမြတ်သောသူတို့၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူတို့သည် ရိုသေခြင်းကို မပြုကုန်လတ္တံ့။ မင်း၏ရှေ့မှောက် စသည်တို့၌ သူမြတ်တို့၏စကားသည် သက်ဝင်၍ မတည်နိုင် ကုန်လတ္တံ့။ ဆိုပါသော်လည်း ပြက်ရယ်မှုပြုသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ သံဃာ့အစည်းအဝေး၌လည်း ‘သီလရှိသော ရဟန်းတို့ကို အရိုအသေပြုအပ်၏။’-ဟု မအောက်မေ့ကုန်လတ္တံ့။ ထို လဒ္ဓိသူတော်ကောင်း ရဟန်းတို့စကားသည် သက်ဝင်၍ မတည်နိုင်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၄ - စုဒ္ဒသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ သစ်မည်စည်ပွင့်မျှသော ဖားမငယ်တို့သည် ကြီးစွာသော၊ လျင်သောအဆိပ်ရှိသော မြွေကို လျင်စွာလိုက်၍၊ ကြာရိုးကဲ့သို့ ဖြတ်၍၊ အသားကို စား၍ မျိုကုန်သည်တို့ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

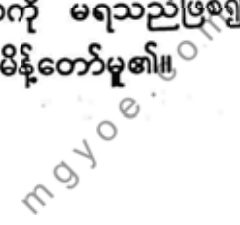
“မင်းကြီး။ နောင်အခါ လောက၌ လူတို့သည် ကိလေသာ ထူပြောကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကိလေသာ၏အလိုသို့ လိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငယ်ကုန်သော၊ အလွန်ငယ်ကုန်သော မယားတို့၏အလိုသို့ လိုက်ကုန်လတ္တံ့။ အိမ်၌ အမှုလုပ်သောသူ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ အလုံးစုံကို ထို မယားငယ်တို့အားသာလျှင် ဆောက်နှင်းကုန်လတ္တံ့။ ရွှေ၊ ငွေတို့၏ အချင့်အချိန်အရပ်တို့ကို သိလို၍ ‘အဘယ်နည်း’ ဟု မေးသည်ရှိသော်၊ ‘များလိုများ နည်းလိုနည်း သင့်အား ဤလုံ့လဖြင့် ဘယ်အတွက် ရှိအံ့နည်း။ သင်သည် ငါ၏ အိမ်၌ရှိသည်၊ မရှိသည်ကို သိချင်သေးသလော။’ ဟု ဆို၍၊ အထူးထူးအပြားပြား ဆဲရေးနှုတ်လှဲထိုးခြင်းဖြင့် သိပ်နယ်၍၊ ကျွန်သပေါက်ကဲ့သို့ အလိုအတိုင်းပြု၍ မိမိ၏အစိုးရခြင်းကို ဖြစ်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

၁၅ - ပန္နရသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ ၁၀ ပါးသော မသူတော်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ရွာ၌ ကျက်စားသောကျီးကို ရွှေဟင်္သာတို့ ခြံရံသည်ကို မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်အခါ မင်းတို့သည် ဆင်အတတ် အစရှိသည်တို့၌ မလိမ္မာကုန်။ စစ်ထိုးခြင်း၌ မရဲရင့်ကုန်။ ထိုမင်းတို့သည် မိမိအား မင်းအဖြစ်မှ ပျက်စီးခြင်းကို ရွံရှာသည်ဖြစ်၍၊ အမျိုးမြတ်သောသူတို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မပေးမှု၍ မိမိ၏ ခြေရင်းစောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဆေတ္တာသည်* အစရှိကုန်သော ယုတ်သောသူတို့အားသာ စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ပေးကုန်လတ္တံ့။ အမျိုးအနွယ် မြတ်သောသူတို့သည် မင်း၏အိမ်၌ တည်ရာကို မရသည်ဖြစ်၍ အသက်ကို မွေးပါစိမ့်သောငှာ အမျိုးယုတ်သောသူတို့ထံမှာ ခြံရံ ခစားရကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

* ဆတ္တာသည်

ဤအရာ၌ ‘အန္တေဟိ ဒသဟိ အသဒ္ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ဂေါမဂေါစရံ ကာကံ ကဉ္စနဝဏ္ဏတာယ သုဝဏ္ဏန္တိ လဒ္ဓနာမကေ သုဝဏ္ဏရာဇေဟံသေ ပရိဝါရေန္တေ’ အဒ္ဓသံ။ ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း။

‘သုဝဏ္ဏရာဇေဟံသေဟိ ကာကဿ ပရိဝါရိတကာလောဝိယ ဘဝိဿတိ။ ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ‘သုဝဏ္ဏ’ကို ‘ရွှေဟင်္သာငှက်’ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ဆိုသည်။

ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၌ကား ‘ကာကံသုဝဏ္ဏာ ပရိဝါယန္တိတိ အာဒိသု ဂရဋေ။’ ဟု ဖွင့်ရကား ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာဆရာ အလိုအားဖြင့် ‘ဂဋုန်ငှက်’ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ယူသင့်၏။

၁၆ - သောဠသမမြင်မက်သည်ကား-

“အရှင်ဘုရား။ သစ်တို့သည် ဆိတ်တို့ကို စားကုန်၏။ ယခုအခါကား ဆိတ်တို့သည် သစ်တို့ကို လိုက်၍၊ ရွပ်ရွပ်ဝါး၍ စားသည်ကိုလည်း မြင်မက်၏။ ထိုမှတစ်ပါး သစ်တို့သည် ဆိတ်တို့ကို အဝေးကမြင်၍၊ ကြောက်လန့် ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ချုံပုတ်ပေါင်းတို့သို့ လျှိုးဝင်၍ ပုန်းကုန်သည်ကိုလည်း မြင်မက်၏။” ဟု လျှောက်၏။

“မင်းကြီး။ နောင်သောအခါ အဓမ္မိကမင်းတို့လက်ထက် အမျိုးယုတ်တို့သည် မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်၍ အစိုးရသည် ဖြစ်ကုန်အံ့။ အမျိုးကောင်းသားတို့ကား ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့။ အမျိုးယုတ်တို့သည် မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သည် ဖြစ်၍၊ မင်းကို မိမိတို့စကားကို ယူစေ၍၊ တရားဆုံးဖြတ်ရာ စသည်တို့၌ အားရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အမျိုးမြတ်တို့အား အစဉ်အဆက်မှလာသော လယ်ယာ စသည်တို့ကို ‘ငါတို့၏ ဥစ္စာတည်း။’ ဟု တရားပြု၍၊ အမျိုးမြတ်သောသူတို့သည်လည်း ‘သင်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်။’ ဟု တရားပြိုင်ဆိုသည်ရှိသော်၊ ကြိမ်နွယ်ကိုဖြင့် ပုတ်ခတ်စေ၍ လည်၌ကိုင်၍ ထုတ်စေ၏။ ‘ကိုယ်နှင့် တန်၊ မတန်ကိုလည်း မသိ။ ငါတို့နှင့်တကွ ငြင်းခုံရာသလော။ ယခုပင် မင်းကိုလျှောက်၍ လက်၊ ခြေဖြတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုစေအံ့။’ ဟု ခြိမ်းခြောက်၏။ အမျိုးမြတ်သော သူတို့သည် ထိုသူတို့အား ကြောက်သောအားဖြင့်၊ ကိုယ်၏ဥစ္စာဖြစ်သော လယ်ယာတို့ကို ‘ယူတော်မူပါလော့။’ -ဟု ဆောက်နှင့်ခဲ့၍၊ မိမိအိမ်၌ ကြောက်လန့်သဖြင့်သာ အိပ်နေရကုန်၏။

“ယုတ်မာသော အလဇ္ဇီရဟန်းတို့သည်လည်း သီလရှိသော ရဟန်းတို့ကို အလိုအတိုင်း နှိပ်စက်ကုန်လတ္တံ့။ သီလရှိသော ရဟန်းတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမရသဖြင့် တောသို့ဝင်၍၊ ချုံပုတ်ပေါင်းရှိသော အရပ်တို့၌သာ ပုန်းရှောင်၍ နေရကုန်လတ္တံ့။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “ယခုအခါ၌သာ သင်မင်းကြီးသည်သာ ဤအိပ်မက်ကို မြင်မက်သည်မဟုတ်။ ရှေးမင်းတို့သည်လည်း ဤကဲ့သို့ပင် မြင်မက်ဖူးကုန်၏။” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူ၏။

ထိုဇာတ်၌ ဗာရာဏသီမင်းသည် အိပ်မက် ၁၆ ပါးတို့ကို မြင်မက်၍၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မေးသော် မဖြေနိုင်၍၊ “အန္တရာယ်ကြီးစွာဖြစ်လတ္တံ့။ သတ္တဝါတို့ကိုသတ်၍ ယဇ်နတ် တင်လော့။” ဟု ဆို၏။

မင်းလည်း ထိုစကားများကို ယုံ၍ သတ္တဝါတို့ကို သတ်မည်ပြု၏။

လုလင်တစ်ယောက်သည် ‘ဤအမှုသည် မဟုတ်တန်ရာ။’ ဟု ပညာရှိကိုရှာ၍ ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားလောင်း ရသေ့ကို တွေ့၏။

မင်းနှင့် လုလင်သည် ဘုရားလောင်းရသေ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အိပ်မက်၏ အခြင်းအရာအကြောင်းတို့ကို မေးလျှောက်၏။

ရသေ့လည်း ဘုရားသခင်ဖြေသကဲ့သို့ ဖြေပေ၏။ သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာရာကို ရကြကုန်၏။

“အိပ်မက်မြင်မက်သောမင်းကား အာနန္ဒာ။ လုလင်ကား သာရိပုတြာ။ အိပ်မက်ဖြေသော ရသေ့ကား ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏။” ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

စကား ပြေလည်လှအောင်ဆိုသော် ကျယ်အံ့စိုး၍ စကားအလျဉ်မပျက်ရုံသာ ကောက်ကာခုန်ကာ ဆိုလိုက်ပေသည်။
ဤကား ကောသလမင်းကြီးမြင်မက်သော အိပ်မက်တည်း။

၅၇-ဘုရားသခင်၏ဆွေတော်မျိုးတော်အကြောင်း

ပုဏ္ဏား ။ ပါရမီတွင် ‘ကောင်းကင်ထွတ်မှ၊ စက်မြတ်တေ၊ သုံးကျွန်းငှသို့၊ အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်ရှစ်သောင်း၊ သုံးပြည်ပေါင်းကို၊ အုပ်ဆောင်းခဲ့မြောက်၊ ရောက်အံ့ရက်စေ၊ ခုနစ်နေ့တွင်၊ စက်ရှင်ရဲရဲ၊ ပေါ်လှဆဲ၌၊’ ဟု ဘုရားသခင်၏ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ‘၈ သောင်း’ ဟူ၍ စပ်တော်မူပါသည်။
ကိုးခန်းပျို့တွင်လည်း ‘မိဘနွယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်၊ မင်းကောင်းစဉ်ရိုး၊ ကျော်လွှဲတိုးလျက်၊’ ဟု ၁ သိန်း ၆ သောင်း ရှိကြောင်းကို စပ်ဆိုပြန်ပါသည်။
စကား ၂ ရပ်တွင် မည်သည့်ပျို့ဆရာစကား ယုတ္တိသဘောရှိမည်ကိုလည်း သိလိုပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိနာ ။ ပါရမီ၌ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ‘၈ သောင်း’ ဟူ၍ စပ်ရာ၌ အပဒါန်အဋ္ဌကထာတွင် ပုဏ္ဏား ရယောက်တို့ လက္ခဏာဖတ်သောနေ့၌ စည်းဝေးလာကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ဆိုသော စကားရပ်တို့တွင်

‘တံ ဒိဝသဉ္စ ပန မင်္ဂလဋ္ဌာနေ သန္နိပတိတေသု အသီတိယာ ဉာတိကုလသဟသေသု ဧကမေကော ဧကမေကံ ပုတ္တံ ပဋိဇာနိံ သု အယံ ဗုဒ္ဓေါ ဝါ ဟောတု ရာဇာဝါ၊ မယံ ဧကမေကံ ပုတ္တံ ဒဿာမ။ သစေပိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။ ခတ္တိယ သမဏေဟေဝ ပုရေက္ခိတပရိဝါရိတော ဝိစရိဿတိ။ သစေရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ ခတ္တိယ ကုမာရေဟေဝ ပုရေက္ခိတပရိဝါရိတော ဝိစရိဿတိတိ။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဥတ္တမရူပသမ္ပန္နာ ဝိဂတသဗ္ဗဒေါသ ဓာတိယော ပစ္စုပ္ပန်ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော အနန္တေန ပရိဝါရေန မဟန္တေန သိရိသော ဘဂ္ဂေန ဝဗုတိ။’ ဟူ၍ ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ထို အမည်မှည့်အံ့သောမင်္ဂလာနေ့၌ စည်းဝေးလာကုန်သော ၈ သောင်းသောဆွေတော်မျိုးတော်တို့တွင် တစ်ယောက်တစ်ယောက်သောမင်းတို့သည် ‘ဘုရားဖြစ်လည်း ဖြစ်သောအလျောက် အခြံအရံဖြစ်ပါစေ။ စကြဝတေး မင်းဖြစ်လည်း ဖြစ်သောအလျောက် အခြံအရံ ဖြစ်ပါစေ။ ငါတို့သည် တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သားတို့ကို ပေးကုန်အံ့။ အကယ်၍ ဘုရား ဖြစ်အံ့။ မင်းမျိုးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံ၍ သွားစေအံ့။ အကယ်၍ စကြဝတေးမင်း ဖြစ်အံ့။ မင်းမျိုးဖြစ်သောလုလင်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံ၍ သွားစေအံ့။’ ဟုကြံ၍ ခံဝန်ကုန်၏။

ခမည်းတော်ဖြစ်သော မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်းအား မြတ်သောအဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ခပ်သိမ်းသောအပြစ်မှကင်းသော နို့ထိန်းတို့ကို ပေး၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း အဆုံးမရှိသော အခြံအရံ၊ ကြီးစွာသောဘုန်းကျက်သရေ အတင့်အတယ်တို့ဖြင့်သာလျှင် ကြီးတော်မူ၏။-ဟုလိုသည်။

‘ကိ မေ ဣမာယ ဒုက္ကရကိရိယာယ ယောဟံ ဆဗ္ဗဿာနိ ဧဝံ ဒုက္ကရံ ကရောန္တောပိ ဗောဓိဉာဏံ န လဘာမိ။ ဟန္တာဟံ မမ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ယသောဓရာဒေဝိပုမုခါနိ စတ္တာလိသနာဋကိတ္တိသဟဿာနိ ဇီဝမာန မာတာပိတရော အသီတိဉာတိ ကုလသဟဿာနိ ပဿိတွာ ဒိဗ္ဗဘောဇနသဒိသံ သုဘောဇနံ ဘဉ္စမာနော ဝရသယနေ သယေယုန္တိ ဧကစိတ္တမ္ပိ နာဟောသိ။’ ဟူ၍ ဇီနာလင်္ကာရဋီကာ၌ ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ဘုရားလောင်းသည် ‘ငါ့အား ခဲယဉ်းစွာသော အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အကြင်ငါသည် ၆ နှစ်ပတ်လုံး ဤသို့ ပြုခဲ့စွာသောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားသော်လည်း သမ္မောဓိဉာဏ်ကို မရနိုင်။ ယခု ငါသည် ရွှေနန်းတော်သို့ ပြန်၍ ယသောဓရာဒေဝီ အမျိုးရှိသော ၄ သောင်းသောမောင်းမတို့ကို လည်းကောင်း၊ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ၈ သောင်းသောဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကိုလည်းကောင်း ရှု၍၊ နတ်ဘောဇဉ်နှင့်တူသော မြတ်သောဘောဇဉ်ကို စား၍ မြတ်သောအိပ်ရာ၌ အိပ်နေတော့အံ့။’ ဟူ၍ တစ်ကြိမ်သော စိတ်၏ဥပါဒ်ခြင်းမျှ ဖြစ်တော်မမူလေ။-ဟူလိုသည်။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ‘ဆွေတော်မျိုးတော် ၈ သောင်းရှိကြောင်း’ကို ကျမ်းဂန်လာသည် အများပင် ဖြစ်၍၊

ပါရမီတွင် ‘အာဒိစ္စဝင်၊ မင်းစင်စသောင်း၊ သုံးပြည်ပေါင်းကို၊ အုပ်ဆောင်းခဲ့မြောက်။’ ဟု စပ်တော်မူသော အရာသည် အခိုင်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာတွင်လည်း ‘ဘဂဝတော ဟိ ဒွေအသီတိ သဟဿသင်္ခါယ သကျကုလိယရာဇာနော ဉာတယော။’ ဟူ၍ လာသည်လည်း တစ်ချက်။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ပထမဝတ္ထုနိဒါန်းတွင် ‘ဘုရားသခင်သည် အမိအမျိုးမှ ၈ သောင်း၊ အဖအမျိုးမှ ၈ သောင်း-၂ ပါးပေါင်းသော် ၁ သိန်း ၆ သောင်း ရှိသည်။’ ဟု ဆိုသောစကား၌

‘တထာဂတော ဟိ မာတုယာ ပက္ခတော အသီတိယာ ပိတုယာ ပက္ခတော အသီတိယာတိ ဒွေ အသီတိ ဉာတိကုလ သဟဿေဟိ ကာရိတေ ဝိဟာရေ ဧဝမေဝ ဝဿာ ဝါသံ ဝသီ။’ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။

တစ်ကြောင်းလည်း ဝိနည်းပါစိတ်အဋ္ဌကထာတွင် ‘ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သကျကုလတော အသီတိ ပုရိသသဟဿာနိ ပဗ္ဗဇိ သု။’ ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ ‘ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းမျိုးပင် ၈သောင်းရှိသည်။’ ဟု ဆိုသည်ကို ထောက်၍၊

ကိုးခန်းပျို့တွင် ‘မိဘန္ဓယ်ပေါင်း၊ သိန်းခြောက်သောင်းလျှင်၊ မင်းကောင်းစဉ်ရိုး၊ ကျော်လွှံ့ဟိုးလျက်၊’ ဟု စပ်တော်မူသောအရာသည်လည်း အခိုင်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

၅၈-မဇ္ဈိမဒေသအပိုင်းအခြားအကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုတွင် မဇ္ဈိမဒေသ ပရိစ္ဆေဒကို ပိုင်းခြားရာ၌ ‘တိတိခတ်သော် ယူနော ၇၁၀ ရှိသည်။ အပြင်ခတ်သော် ယူနော ၉၀၀ ရှိသည်။’ ဆိုပါသည်။ တိတိခတ်ဟန်၊ အပြင်ခတ်ဟန် တို့ကို သိလိုပါသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ မဏိကုဏ္ဍလဝတ္ထုတွင် မဇ္ဈိမဒေသအပိုင်းအခြားကို မေးရာ၌-မဇ္ဈိမပရိစ္ဆေဒအားဖြင့်သော်ကား အရှေ့မှအလားကား ဂဇင်္ဂီလနိဂုံး။ ထိုနိဂုံး၌ အင်ကြင်းပင်ကြီး။ အရှေ့တောင်ထောင့်မှ အလားကား သလ္လာဝတီမြစ်။ တောင်မှအလားကား သေတကဏ္ဍိကနိဂုံး။ အနောက်မှအလားကား ‘ဓုန’မည်သော ဗြာဟ္မဏ ဂါမ။ မြောက်မှ အလားကား ‘ဥသိရဒ္ဒပေဗ္ဗတ’တည်းဟူသော ၅ ပါးသောအရပ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော၊ မုရိုး စည်သဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ တည်သော အချို့အချို့သောအစွန်အရပ်တို့၌ ယူဇနာ ၈၀-၉၀-၁၀၀ ရှိသော အလယ် ချက်မ၌ အလျားယူဇနာ ၃၀၀, အနံယူဇနာ ၂၅၀၊ တိတိခတ်သော အဝန်းယူဇနာ ၇၁၀, အပြင်ခတ်သော အဝန်းယူဇနာ ၉၀၀ရှိသော မဇ္ဈိမဒေသသည် ‘လျှောက်ပတ်သောအရပ်’မည်ပေ၏။ ထိုအရပ်၌ နေခြင်းသည် ‘လျှောက်ပတ်သောအရပ်၌ နေရခြင်း’မည်၏။-ဟူလိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ဥပမာအားဖြင့်ဆိုသော် ကြက်ဆူရွက်သည် အဝင်,အထွက် အထောင့်,အစွန်း ရှိသကဲ့သို့၊ မဇ္ဈိမဒေသ သည် အဝင်အထွက် အထောင့်,အစွန်း ရှိ၏။ ပြင်သို့ထွက်သော် အထောင့်,အစွန်းတို့သည် ယူဇနာ ၈၀-၉၀-၁၀၀ ရှိ၏။ ပြင်သို့ ဤမျှစင်ရှိရကား အတွင်းသို့လည်း ဤမျှလောက်ပင် ဝင်ရာ၏။-ဟု ယူရာ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်ရကား ကြက်ဆူရွက်၏ အညွန့်အစွန်းထွက်ဝင်ခြင်းကို မရေတွက်မူ၍ ကြပတေ့အသား သတိရကောင်းရာကို ဖက်ဝန်းလှီးဖြတ်သကဲ့သို့ အစွန်းအနား အဝင်အထွက်ကို မရေတွက်ဘဲ၊ တိတိဖြတ်အသား သတိရကောင်းရာကိုသာ ရေတွက်သော် အဝန်း ၇၁၀ ရှိသည်ကိုရေတွက်၍ တိတိခတ်သော် အဝန်းယူဇနာ ၇၁၀ရှိ၏။-ဟု ဆိုသည်။ ကြက်ဆူရွက်၏အနားရှိတိုင်း တိုင်းထွာသကဲ့သို့ အစွန်းအနားရှိတိုင်း အနားဖြင့်လိုက်၍ တိုင်းထွာသော်၊ အဝန်း ၉၀၀ ရှိသည်ကို ရည်၍ ‘အပြင်ခတ်သောအဝန်းယူဇနာ ၉၀၀ ရှိ၏။’-ဟု ဆိုသည်။

ဤ‘တိတိခတ်’ဟူသောစကားသည် ရှေးစကား ဖြစ်သည်။ ‘အလွန်,အယုတ် အဆုတ်, အတက်မရှိ’ဟု ဆိုလိုသည်။ သည်ကိုရည်၍ ဆုတောင်းခန်း၌ ‘စတုရံသ၊ ပန်းလည်ချ၍၊ အမျှခတ်ခတ်၊ အဝန်းပတ်သော်၊ သေသတ်ဆစ်မျက်၊ ဆုတ်တက် မဲ့အောင်၊ ကျုံးသုံးမြောင်နှင့်၊’ဟူ၍ စပ်လေသည်။

၅၉-မြတ်စွာဘုရား၏သပိတ်အကြောင်း

ပုစ္ဆာ။ ။ တောထွက်တော်မူသောကာလ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော်သည် ‘မြေသပိတ် ဖြစ်မည်။ သံသပိတ် ဖြစ်မည်။ ကျောက်သပိတ်ဖြစ်မည်။’ကို သိလိုပါသည်။
သက္ကရာဇ် ၁၁၇၁ခု ပြာသိုလဆန်း ၁ ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ မုံရွာ သီရိမာလာက လျှောက်လာရာတွင် ဖြေဆိုလိုက်သည်ကား

ဝိသုဒ္ဓိနာ။ ။ ဗြဟ္မာလှူသော သပိတ်တော်သည် ‘မြေသပိတ်ဖြစ်မည်။ သံသပိတ်ဖြစ်မည်။ ကျောက်သပိတ် ဖြစ်မည်။’ကို သိလိုပါသည်။-ဟု မေးရာ၌၊
အပဒါန်အဋ္ဌကထာ ဗြဟ္မာလှူသော အခန်းတွင်

mgyoe.com

‘တိစိဝရဉ္စ ပတ္တောစ၊ ဝါသိ သူစိစ ဗန္ဓနံ။

ပရိသာဝနေန အဋ္ဌတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနောတိ။ ။

‘ဣမေ အဋ္ဌ ပရိက္ခာရေ အာဟရိတွာ။’ ဟူ၍ သာမညဖြင့်သာ၊ ၃ ထည်သောသင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပဲခွဲပဲ၊ အပ်၊ ခါးပန်း၊ ရေစစ် ဟူ၍ ဆိုသည်။ ၃ထည်သောသင်္ကန်းမှာလည်း ခေါမ၊ ကပ္ပါသိက၊ ကောသေယျ စသော ဇာတိမျိုးတွင် ‘အဘယ်ဇာတိမျိုး’ ဟူ၍မဆို။ သပိတ်မှာလည်း မြေသပိတ်၊ သံသပိတ်၊ ကျောက်သပိတ် တို့တွင် ‘မည်သည့်သပိတ်’ ဟု အထူးမဆို။

ထိုသို့မဆိုသော်လည်း သုဇာတာသူဌေးသမီး ဃနာဆွမ်းကို လှူသောကာလ ဆိုပြန်သည်ကား ‘ဃဋီကာရ မဟာဗြဟ္မနာ ဒိန္နော မတ္တိကာပတ္တော ဧတ္ထကံ ကာလံ ဗောဓိသတ္တံ အဝိဇေဟိတွာ တသ္မိံ ခဏေ အဒဿနံ ဂတော။’ ဟူ၍လာသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား

‘ဃဋီကာရဗြဟ္မာကြီးသည် လှူအပ်သော မြေဖြင့်ပြီးသောသပိတ်တော်သည် ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဘုရားလောင်းကို မစွန့်လေ။ သုဇာတာသူဌေးသမီး လှူသောကာလ၌သာလျှင် မမြင်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ကွယ်လေ၏။’-ဟုဆိုသည်ဖြစ်၍၊ ဗြဟ္မာလှူသောသပိတ်တော်ကို ‘မြေသပိတ်’ ဟူ၍ သိသင့် သည်။

‘စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဣန္ဒနီလမဏိမယေ ပတ္တေ ဥပနာမေသုံ။ ဘဂဝါ တေ ပဋိက္ခိပိ။ ပုန မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ စတ္တာရောပတ္တေ ဥပနာမေသုံ။ ဘဂဝါ စတုန္ဒမ္ပိ ဒေဝပုတ္တာနံ အနုကမ္မာယ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ။’ စသည်ဖြင့်

‘ရာဇာယတန၌ နေတော်မူသောအခါ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းတို့သည် ဣန္ဒနီလာ မြေဖြင့်ပြီးသောသပိတ်ကို ကပ်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်လည်း ပယ်တော်မူ၏။ တစ်ဖန် ပဲနောက်အဆင်းနှင့် တူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော သပိတ်တို့ကို ကပ်ကုန်၏။ ဘုရားသခင်လည်း နတ်သားတို့အား သနားတော်မူ၍၊ ၄ လုံးသော သပိတ်တို့ကို ခံတော်မူ၍ အဆင့်ဆင့်ထားတော်မူပြီးလျှင်၊ ‘တစ်လုံးတည်းဖြစ်စေတည်း။’ ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ နှိပ်တော်မူသော ကြောင့်၊ ၄ လုံးသော သပိတ်တို့သည် ၄ ခုသောအရေးအကြောင်းထင်၍ မကြီးလွန်း မငယ်လွန်း အလတ်သော ပမာဏရှိသော တစ်လုံးတည်းသော သပိတ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လေကုန်၏။-ဟု ဆိုသည် ဖြစ်၍၊

‘တပုဿ၊ ဘလ္လိက-ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ပျားဆုပ်လှူသောကာလ ခံတော်မူသောသပိတ်တော်မူကား ‘ပဲနောက်နှင့်အဆင်းတူသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးသောသပိတ်’ ဟူ၍ မှတ်သင့်သည်။

တစ်ကြောင်းလည်း သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ဘာရဒွါဇသုတ်အဖွင့်တွင်

‘ဘဂဝတော ကိရ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသိတုကာမဿ ဘမရောပိယ ဝိကသိတပဒုမဒ္ဒယမဇ္ဈံ ဣန္ဒနီလမဏိဝဏ္ဏံ သေလမယံ ပတ္တံ ဟတ္ထဒ္ဒယမဇ္ဈံ အာဂစ္ဆတိ။’

‘ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်သစ်သော ပဒုမ္မာ ၂ ခိုင်၏အလယ်သို့ ဝင်၍လာသော ပျားပိတုန်း ကဲ့သို့ ညှိသောမြအဆင်းရှိသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော သပိတ်တော်သည် လက်တော် ၂ ဖက်အတွင်းသို့ ရောက် လှ၏။’-ဟု ဆိုသောကြောင့် ‘ကျောက်ဖြင့်ပြီးသောသပိတ်တော်’ ဟု သိရာသည်။

